

၃၆၀၈/

နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့
တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ
လယ်တီဝိပဿနာ
အ မှ တ် (၂)

လယ်တီဝိပဿနာ အမှတ် (၂) နှစ်စဉ်ထုတ်ဝေ

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

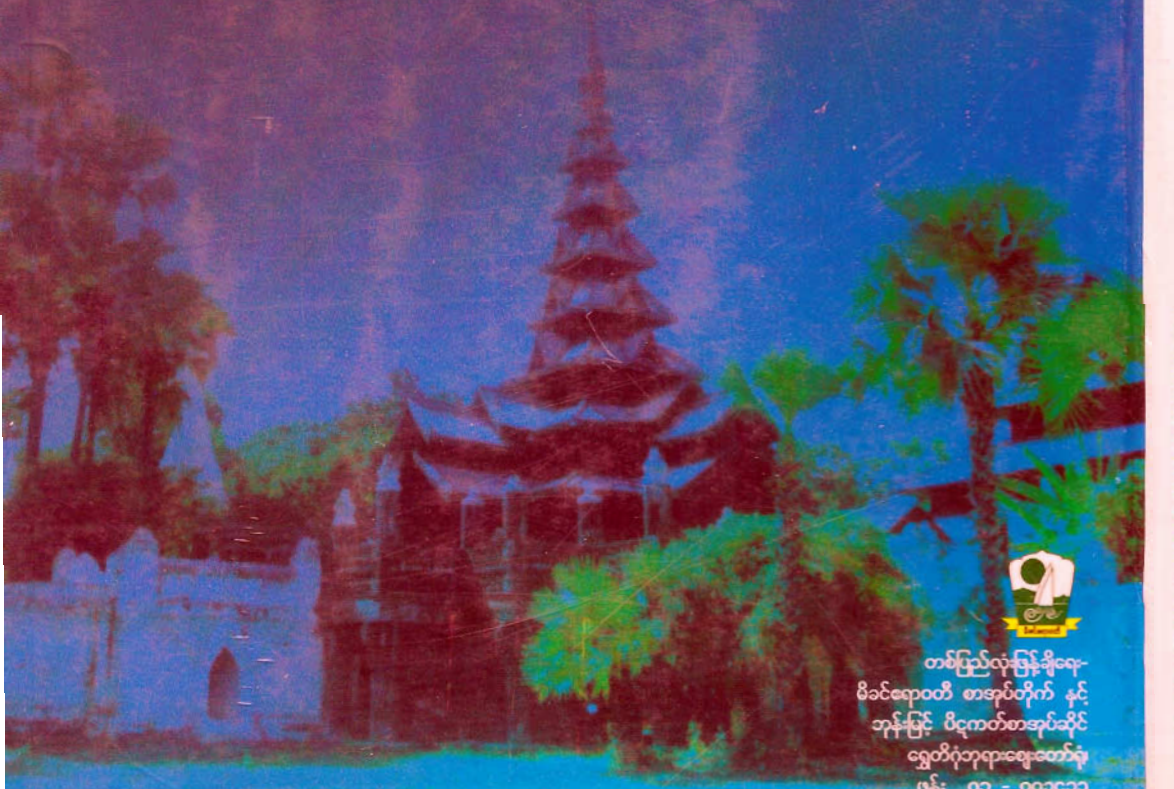

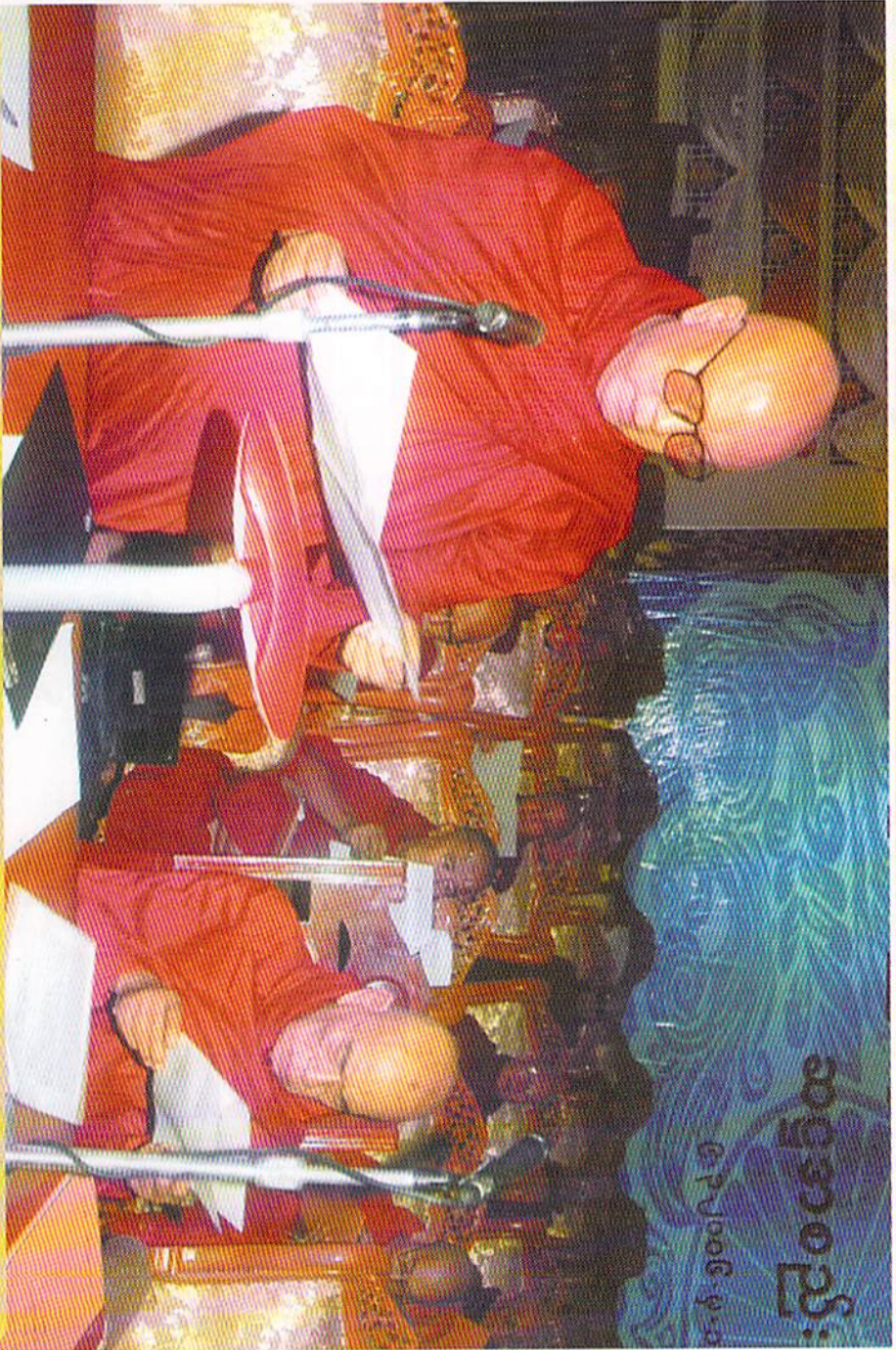
နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့
တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဘဒ္ဒန္တအာဂရာဘိဝံသ

လယ်တီဝိပဿနာ
အမှတ် (၂)

တစ်ပြည်လုံးပြန့်ပွားရေး
မိခင်ဧကဝတီ စာအုပ်တိုက် နှင့်
ဘုန်းပြင် ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်
ငွေတိုက်ဘုရားဈေးတော်ခုံ
ဖုန်း ၀၁ - ၇၀၁၄၃၁

ပဉ္စမအကြိမ် နိုင်ငံတော်ဖက်သံဃာ့ဝန်ဆောင်အဖွဲ့ဆွေအစည်းအဝေးတွင် ဆရာတော်မှ အခမ်းအနားဖွဲ့အဖြစ် ဆောင်ရွက်နေပုံ

ဆွေအစည်း
၉၃၂၀၀၆၂၁၈

ရန်ကုန်မြို့
 နာဂလိုက်ဂူဘုရားကုန်းမြေ
 ကလေးဝတောရတသင်တိုက်နှင့်
 လယ်တီပူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက် ပဓာနနာယက
 နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့
 တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင်

ဒွိပိဋကဓရ - ဒွိပိဋကကောဝိဒ
 အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ
 အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

ဟောကြားတင်သော

လယ်တီပူဝိပဿနာ

အမှတ်(၂)

မိခင်စာအုပ်အမှတ် (၄၇)

သာသနာသက္ကရာဇ်
 ၂၅၄၆

ကောဇာသက္ကရာဇ်
 ၁၃၆၄ ခုနှစ်

ခရစ်သက္ကရာဇ်
 ၂၀၀၃-ခုနှစ်

မိခင်သည်လောကကို သိမြင်စေသည်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

- စာပုဂ္ဂိုလ်ပြုချက်အမှတ် - ၇၃၃/ ၂၀၀၂ (၁၂)
- မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၁၁ / ၂၀၀၃ (၁)
- ပထမအကြိမ် - ၂၀၀၃၊ ဇန်နဝါရီ
- အုပ်ငဏ - ၁၀၀၀
- တန်ဖိုး - ၂၅၀၀ ကျပ်
- စီစဉ်သူ - မိခင်ရေဝတီစာအုပ်တိုက်မိသားစု
- ဒေါ်ရွှေဝါမိုး (မာထွေထွေတာဝန်ခံ)
- ဒေါ်ချယ်ရီသိန်း (မိခင်ရေး)
- ဒေါ်မိုးမြင့်စိုး (ထုတ်လုပ်ရေး)
- ဒေါ်ထားထားဦး (ဖြန့်ချိရေး)
- ဒေါ်ခင်စန်းဝေ (ကွန်ပျူတာစာမီ)
- မျက်နှာဖုံးအပြင်အဆင် - ကိုဝင်းဌေး (Graphic Design)
- အတွင်းမလင် - ကိုအောင်ခင်ဦး
- မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - ဦးကျော်ကျော်
- ထုတ်ဝေသူ - အမှတ် (၁၅)၊ တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း၊
- ဦးဖွန်းကွန်းဦး၊ နှင်းဦးလွင်စာပေ
- အမှတ် (၅၃၃- A) (၈)ရပ်ကွက်၊
- ပြည်လမ်း။

တစ်ပြည်လုံး ဖြန့်ချိရေး - မိခင်ရေဝတီစာအုပ်တိုက်
 တိုက် (၄)၊ အခန်း (၄၀၂)၊ ကျီတော်အိမ်ရာ၊
 မင်္ဂလာကောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
 ☎ ၀၁- ၇၀၁၄၃၁၊ ၀၉-၅၀-၁၅၆၁၃

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ယခုအားထုတ်ရမည့်နည်းက	၁
၂။	ဘေး	၂
၃။	စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုး	၃
၄။	ကမ္ဘာကြက်ခြေနီများပင် လက်လျှော့ရ	၄
၅။	အားလုံးအတူတူ	၅
၆။	လုံးချာလိုက်နေတယ်	၅
၇။	အကြီးဆုံးစိန်ခေါ်မှု	၈
၈။	ထွက်ပေါက်ရမှာပါပဲ	၁၀
၉။	မြတ်သောယာဉ်	၁၂
၁၀။	ကမ္ဘာနှင့်ကပ်	၁၄
၁၁။	ခြင်္သေ့မင်းတို့လို	၁၅
၁၂။	အကောင်းဆုံးအရသာ	၁၉
၁၃။	မုသား	၂၀
၁၄။	အယူမှောက်မှား	၂၁
၁၅။	အမြစ်နှုတ်ကြစို့	၂၅
၁၆။	လူ့ဝိနည်း	၂၈
၁၇။	ကမ္ဘာ့အလင်း	၃၀
၁၈။	သာသနာ့အလင်း	၃၁
၁၉။	အဘိုးမထိုက်သောကိလေသာအခွာရခက်သည်	၃၂
၂၀။	အမှားတွင်ဒိဋ္ဌိ အရှားတွင်သာသနာ	၃၅
၂၁။	သီလနှင့်အယူဖျက်စီးခြင်း	၃၇
၂၂။	သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်တဲ့နည်း	၃၈
၂၃။	အမြင်နှစ်ဝ ယှဉ်မရ	၄၀
၂၄။	အရှုပ်ရှင်းတဲ့နည်း	၄၃
၂၅။	ဝတ္ထု (၆)မျိုး အာရုံ (၆)မျိုး	၄၃
၂၆။	ဌာနာဌာန ကောသလ္လဉာဏ်	၄၈
၂၇။	လက္ခဏာယာဉ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ပို့	၅၁
၂၈။	အမှောင်ငါးသင်း အလင်းငါးပါး	၅၂

၂၉။	သမ္မသနဉာဏ်	၅၆
၃၀။	လေဓာတ်	၅၇
၃၁။	ထင်ရှား မထင်ရှား	၅၉
၃၂။	အနိစ္စမြင်ဖို့က ပဓာန	၆၀
၃၃။	တရားအားထုတ်နေသူတို့အား တရားစကားပြောရတာ မြန်ယှက်လှပါတယ်	၆၂
၃၄။	ဘာကြောင့်တရားအားထုတ်ရသလဲ	၆၂
၃၅။	လော ဒေါ မော ကင်းအောင်ရှုနည်း	၆၄
၃၆။	ကောင်းမှန်တဲ့တရားတွေ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုပုံ	၆၅
၃၇။	ပိဋကတ်တော်မှာ အနှစ်သာရ စကား(၆)ခွန်း	၆၅
၃၈။	ဓမ္မစကြာလာ ဒုက္ခတွေ့ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့နည်း	၆၇
၃၉။	ဒုက္ခသုံးမျိုး ကျော်လွန်နိုင်	၆၈
၄၀။	လူရောရှင်ပါ တရားရှုမှတ်ပြီး ချမ်းသာတဲ့နည်း	၇၀
၄၁။	ဘုံဆိုးဘဝဆိုးမှ လွတ်လိုလျှင်	၇၀
၄၂။	ကောင်းတဲ့အမှတ်အသား	၇၁
၄၃။	ဘဝမခြား ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ	၇၃
၄၄။	ရေစင်ရေအေး	၇၄
၄၅။	နန်းအိမ်ဗိမာန်ကြီးများ	၇၅
၄၆။	သညာသုံးမျိုး	၇၆
၄၇။	ဓမ္မစကြာလာ အစွန်း၂ပါးရှောင်နိုင်တဲ့နည်း	၇၉
၄၈။	လမ်းကောင်းအကျော် လမ်းမတော်	၈၀
၄၉။	မြူလေးမျိုး	၈၁
၅၀။	ရုပ်ရှစ်မျိုးပါဝင်	၈၁
၅၁။	သတိပဋ္ဌာန်အောင်မြင်ရေး	၈၃
၅၂။	ရုပ်ယိုကိုယ်နု သက်ရှည်ကျန်းမာလိုလျှင်	၈၃
၅၃။	အရာရာပြည့်စုံရေး	၈၅
၅၄။	ချမ်းချမ်းသာသာနေချင်လျှင်	၈၅
၅၅။	ငြိမ်းချမ်းရေးရချင်လျှင်	၈၇
၅၆။	ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ	၈၈
၅၇။	ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ	၈၉

၅၈။	အသီးတစ်ရာ အညှာတစ်ခု	၉၀
၅၉။	ကံကောင်းထောက်မ	၉၁
၆၀။	လယ်တီဆရာတော်	၉၃
၆၁။	အာဏာစက်ကောင်းတယ်	၉၅
၆၂။	ရေစကြိုဆရာတော်	၉၆
၆၃။	ပိဋကတ္တယပါရဂူ	၉၇
၆၄။	လယ်တီဆရာတော်ဘုရားရဲ့ကျေးဇူးပါပဲ	၉၇
၆၅။	တောင်တွင်းကြီး	၉၉
၆၆။	ဆေးမြစ်ပျောက်တဲ့မြေဘုတ်ဘီလူးလိုမဖြစ်ရအောင်	၁၀၁
၆၇။	ရန်သူဝိုင်းထား	၁၀၃
၆၈။	ဘာကြောင့်တရားအားထုတ်ရသလဲ	၁၀၅
၆၉။	ဓာတ်(၄)ပါး ဓာတ်(၈)ပါးချည်း	၁၀၆
၇၀။	စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုး ရင်ဆိုင်နိုင်တဲ့နည်း	၁၀၇
၇၁။	စိတ်နှိမ်ဂါထာ	၁၀၉
၇၂။	ငါ့အခွင့်အလှည့်ရောက်ပြီ	၁၁၁
၇၃။	ရက်ရက်ကြီး ဆုံးမပေတော့အံ့	၁၁၂
၇၄။	ပခုက္ကူအလည်တိုက်ကြီး ဘဒ္ဒန္တသောဘဏ္ဍာပြန် ဩဝါဒဂါထာ	၁၁၄
၇၅။	သာသနာတော်တည်တဲ့ရေးတရား	၁၂၈
၇၆။	ဗောဓိပက္ခိယ	၁၂၉
၇၇။	သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး	၁၃၀
၇၈။	အထွဋ်အထိပ်ရောက်ပြီး	၁၃၃
၇၉။	သမ္ပပ္ပဓာန် (၄)ပါး	၁၃၆
၈၀။	သမ္ပပ္ပဓာန်	၁၃၉
၈၁။	လေးဌာန	၁၄၀
၈၂။	အနတ္တဉာဏ်ဆိုက်မှ	၁၄၂
၈၃။	အနတ္တဉာဏ်ဆိုက်အောင်	၁၄၆
၈၄။	သုံးဆင့်	၁၄၇
၈၅။	ဥပမာသုံးမျိုး	၁၄၈
၈၆။	ဣဒ္ဓိပါဒ် (၄)ပါး	၁၅၁
၈၇။	ဓမ္မစေတီမင်းလောင်းလျာ မောင်မင်းတန်	၁၅၂

၈၈။	နမော်ဗုဒ္ဓါယသိဒ္ဓမံ	၁၅၂
၈၉။	ဓာတ်လေးပါးနဲ့ သိဒ္ဓိပေါက်ပုံ	၁၅၄
၉၀။	လောကုတ္တရာသိဒ္ဓိများ	၁၅၅
၉၁။	ဓမ္မသောဏ္ဏမင်းကြီး	၁၅၇
၉၂။	ဆန္ဒဖြစ်ခဲ့	၁၅၉
၉၃။	သုပ္ပတိဋီတပါး လက္ခဏာတော်	၁၆၀
၉၄။	ခွေးဖြူတောမတိုး	၁၆၁
၉၅။	စာသင်တိုက်ဖွင့်	၁၆၂
၉၆။	ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်	၁၆၄
၉၇။	မင်းသား (၂)ယောက်	၁၆၅
၉၈။	ရာထူးရကြ	၁၆၆
၉၉။	အရှင်ရဋ္ဌပါလထေရ်	၁၆၈
၁၀၀။	အရှင်သောကာထေရ်	၁၆၈
၁၀၁။	အရှင်သမ္ဘူထထေရ်	၁၆၈
၁၀၂။	အရှင်မောဠရာဇထေရ်	၁၆၈
၁၀၃။	ဣန္ဒြေငါးပါး	၁၇၀
၁၀၄။	ဗုဒ္ဓစက္ခု	၁၇၁
၁၀၅။	ဘေးမရှိ	၁၇၃
၁၀၆။	နတ်ပြည်က စကားသုံးခွန်း	၁၇၆
၁၀၇။	မင်းမဲ့တိုင်းပြည်မှာနေရသလို	၁၇၉
၁၀၈။	တရားဥပဒေစိုးမိုးတဲ့တိုင်းပြည်မှာနေရသလို	၁၈၀
၁၀၉။	ဗိုလ် (၅)ပါး	၁၈၃
၁၁၀။	အနာကြီးငါးမျိုးခွဲကပ်သလို	၁၈၅
၁၁၁။	၂ပါးရှိနေရင်	၁၈၈
၁၁၂။	နွားလားဥသဘလိုမွေး	၁၈၉
၁၁၃။	တရားရတနာ	၁၉၀
၁၁၄။	တရားယာဉ်ကြီးစီး	၁၉၃
၁၁၅။	ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး	၁၉၇
၁၁၆။	ဓမ္မဝိစယသဗ္ဗောဇ္ဈင်	၁၉၉
၁၁၇။	စကြာမင်း	၂၀၁
၁၁၈။	စကြာမင်းထက်သာလွန်	၂၀၁

၁၁၉။	ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး	၂၀၅
၁၂၀။	တောင်ခွင်သာသနာပိုင်ဆရာတော်၏မှတ်တမ်း	၂၀၇
၁၂၁။	မဂ္ဂင် (၈)ပါး	၂၁၂
၁၂၂။	အဘယ့်ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိဦးစွာဟော	၂၁၂
၁၂၃။	အကြံကောင်းတွေ	၂၁၃
၁၂၄။	မဇ္ဈိမပဋိပဒါ	၂၁၇
၁၂၅။	မဂ္ဂင်မရှိရာ အရိယာမရှိ	၂၁၇
၁၂၆။	မရှိလေးမျိုး	၂၁၈
၁၂၇။	အသံမြည်တဲ့ရထားကြီး	၂၂၉
၁၂၈။	တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် နက်ရှိုင်းလာ	၂၂၃
၁၂၉။	အနှုပုဗ္ဗိကထာနှင့် သာမုက္ကံသိကကထာ	၂၂၃
၁၃၀။	စရဏနှင့် ဝိဇ္ဇာ	၂၃၀
၁၃၁။	ရုပ်နှိမ်ရန်ဆုံးမစကား	၂၃၁
၁၃၂။	အိမ်သုံးလုံး	၂၃၂
၁၃၃။	အဝိဇ္ဇာက အမှားလမ်းစဉ်တီထွင်ပေးပုံ	၂၄၃
၁၃၄။	ဝိဇ္ဇာက အမှန်လမ်းစဉ် တီထွင်ပေးပုံ	၂၄၄
၁၃၅။	ကလျာဏမိတ်	၂၄၆
၁၃၆။	ဘုရားရှင်သာဓုခေါ်တော်မူ	၂၄၈
၁၃၇။	ရထားဖြူ	၂၄၉
၁၃၈။	အယူဝါဒ	၂၆၀
၁၃၉။	လမ်းစဉ်ကျင့်စဉ်	၂၆၂
၁၄၀။	ဒုက္ခဆိုတာ ဘာလဲ	၂၆၄
၁၄၁။	ပန်းတိုင်	၂၆၆
၁၄၂။	နိဗ္ဗာန်၏အမည်	၂၆၈
၁၄၃။	အမြိုက်ဓာတ် မသေဓာတ်	၂၆၉
၁၄၄။	နိဗ္ဗာန်မြေပုံ	၂၇၀
၁၄၅။	အကျိုးသုံးမျိုး	၂၇၄
၁၄၆။	နန္ဒိယပရဗိုဇ်	၂၇၆
၁၄၇။	အရှင်ဘဒ္ဒနှင့် အရှင်အာနန္ဒာ တရားဆွေးနွေးခန်း	၂၈၀
၁၄၈။	အကုသိုလ်လည်းမည် အမြစ်လည်းမည်	၂၈၆
၁၄၉။	အမြစ်တူးပစ်ကြစို့	၂၈၈

၁၅၀။	ဖျက်စီးခြင်းသုံးမျိုး	၂၈၉
၁၅၁။	ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး	၂၉၁
၁၅၂။	ကောင်းတဲ့တရား မကောင်းတဲ့တရား	၂၉၃
၁၅၃။	ချီးမွမ်းတဲ့ရဲ့	၂၉၄
၁၅၄။	မသူတော်နှင့် သူတော်ကောင်း	၂၉၆
၁၅၅။	ကရွတ်ခွေ	၂၉၇
၁၅၆။	ဝေဒနာသုံးမျိုးသိရန်	၃၀၀
၁၅၇။	မဂ္ဂင် (၈)ပါးပဲ အားထုတ်	၃၀၅
၁၅၈။	ဒီဘက်ကမ်းမှာ အသစ်သစ်ပဋိသန္ဓေ အိုနာသေရှိ	၃၀၆
၁၅၉။	လမ်းစဉ်ရှိတယ်လို့သာ ပြောလိုက်ကြ	၃၁၁
၁၆၀။	မမြင်ရတဲ့ရန်သူ ပြိုင်ဆိုင်ရခက်သလိုပဲ	၃၁၄
၁၆၁။	သံသရာခရီးရှည်ကြီး	၃၁၆
၁၆၂။	ပြုသူ ခံစားသူမရှိသော သံသရာ	၃၁၇
၁၆၃။	မေ့လျော့တယ်ဆိုတာ	၃၂၆
၁၆၄။	ဥပမာ(၁၀)မျိုးနဲ့ အမွမ်းတင်	၃၂၇
၁၆၅။	ဆင်ခြေရာ	၃၂၈
၁၆၆။	လက်တွေ့အသုံးချနေကြ	၃၃၀
၁၆၇။	အမှီကောင်းရ	၃၃၁
၁၆၈။	မျိုးစေ့	၃၃၂
၁၆၉။	ဟိမဝန္တာတောင်	၃၃၃
၁၇၀။	ရေသွန်သလို	၃၃၄
၁၇၁။	ကောင်းကင်	၃၃၄
၁၇၂။	မိုးရွာချသလို	၃၃၅
၁၇၃။	မြစ်ရေအညာဆန်အောင်	၃၃၇
၁၇၄။	တည်းခိုခန်း	၃၄၀
၁၇၅။	ရှာမှီးခြင်းသုံးမျိုး	၃၄၆
၁၇၆။	မာန်(၃)မျိုး	၃၄၆
၁၇၇။	စခန်းသိမ်းအောင်ပွဲ	၃၅၉
၁၇၈။	အသိဉာဏ်ဟူသမျှ သုတအသိက စကြရ	၃၆၄
၁၇၉။	အမြင်မှန်ရရန်အကြောင်း ၂မျိုး	၃၆၇
၁၈၀။	သုတဗုဒ္ဓကြီးတွေ	၃၆၇

၁၈၁။	ဥပမာနဲ့	၃၆၉
၁၈၂။	အမေးအဖြေနဲ့	၃၇၀
၁၈၃။	မေးချင်တာမေး	၃၇၁
၁၈၄။	ငြိမ်းချမ်းရေးမရတာ	၃၇၂
၁၈၅။	ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းပေး	၃၇၅
၁၈၆။	ကံကောင်းတဲ့နှလုံးသားပိုင်ရှင်တွေ	၃၇၆
၁၈၇။	ရဟန်း-အရိယာအမည်တော်ရ	၃၇၉
၁၈၈။	အမြတ်ဆုံးပူဇော်ခြင်း	၃၈၂
၁၈၉။	စကား ၂မျိုး ပြောကြဆိုကြ	၃၈၃
၁၉၀။	ဝိဇ္ဇာ + ဝိမုတ္တိ	၃၈၄
၁၉၁။	ဝိဇ္ဇာ - ဝိမုတ္တိရဲ့အခြေခံ	၃၈၄
၁၉၂။	ဗောဇ္ဈင်ရဲ့အခြေခံက သတိပဋ္ဌာန်	၃၈၅
၁၉၃။	သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့အခြေခံက သုစရိုက်	၃၈၆
၁၉၄။	သုစရိုက်တွေဖြစ်လာရတာ တံခါးလုံလို့ပါပဲ	၃၈၇
၁၉၅။	မိကျောင်းမင်းနှင့် ဗူးတောင်းပမာ	၃၉၀
၁၉၆။	အကျိုးများ	၃၉၂
၁၉၇။	အဆင့်ဆင့်	၃၉၃
၁၉၈။	ဥပမာလေးမျိုးနဲ့ ဒေသနာတော်ကိုချီးကျူး	၃၉၃
၁၉၉။	သရဏဂုံမျှတည်	၃၉၄
၂၀၀။	အရဟတ္တဖိုလ်ကို အထွဋ်ပြုဟော	၃၉၅
၂၀၁။	၄၄ နည်း	၃၉၇
၂၀၂။	တရားနာရရာမှ အဆင့်ဆင့်ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးဖြစ်ပွားပုံ	၃၉၇
၂၀၃။	ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး ပွားရကျိုး(၇)မျိုး	၄၀၀
၂၀၄။	ဆင်ခြင်မှု (၄)မျိုးစီ	၄၀၁
၂၀၅။	ရောင်စုံအဝတ်တွေဝတ်သလို	၄၀၂
၂၀၆။	အဘယ့်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ခေါ်	၄၀၃
၂၀၇။	ထေရ်ကြီး ၂ပါး တရားဆွေးနွေးပွဲ	၄၀၄
၂၀၈။	ကျန်းမာရေး	၄၀၆
၂၀၉။	ရည်ရွယ်ချက် (၇)မျိုးနဲ့	၄၀၉
၂၁၀။	ဖန်ဆင်းရှင်ကြောင့်မဟုတ်	၄၁၀
၂၁၁။	ဖြိုခွင်းနည်း	၄၁၃

၂၁၂။	မဟာဥဒါယိ	၄၁၄
၂၁၃။	စိတ်	၄၁၉
၂၁၄။	ရုပ်နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း	၄၂၀
၂၁၅။	အလွယ်ဆုံးထင်တာက အခက်ဆုံး	၄၂၁
၂၁၆။	ရွှေနဲ့အညစ်အကြေးငါးမျိုး	၄၂၃
၂၁၇။	စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေး ၅မျိုး	၄၂၄
၂၁၈။	ဝိပဿနာပိုင်း	၄၂၅
၂၁၉။	ပြဒါးတစ်လမ်းသံတစ်လမ်း	၄၂၇
၂၂၀။	အမျိုအဝါး မခံကြရအောင်	၄၂၈
၂၂၁။	အပင်ကြီးလျက် အသီးသေးတာ ညောင်	၄၂၉
၂၂၂။	ရတနာရှိရာ ရတနာစု	၄၃၀
၂၂၃။	ဘုရားပွင့်မှ ဗောဇ္ဈင်္ဂီရတနာ	၄၃၂
၂၂၄။	၃၅ရက် အာဂုံပြန်ဆိုအောင်မြင်	၄၃၅
၂၂၅။	သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီးရသလို	၄၃၆
၂၂၆။	ထူးထွေကွဲပြား ခြားနားတာ မရှိပါဘူးတဲ့	၄၃၈
၂၂၇။	မေးလိုက်	၄၃၉
၂၂၈။	နီဝရဘာ (၁၀)ပါး ဖြစ်ပုံဟော	၄၃၉
၂၂၉။	ဗောဇ္ဈင် ၁၄ပါး ဖြစ်ပုံ	၄၄၀
၂၃၀။	စိတ် ၂မျိုး	၄၄၁
၂၃၁။	စိတ်တွန့်ဆုတ်နေရင်	၄၄၂
၂၃၂။	စိတ်ယုံလွှင့်နေရင်	၄၄၃
၂၃၃။	အတ္တဒွါရပဉ္စာ	၄၄၇
၂၃၄။	ဓာတုဗေဒဉာဏ်အားတော်	၄၅၂
၂၃၅။	တရားမြင်မှ ဘုရားမြင်	၄၅၅
၂၃၆။	လူဆင်းရဲ လူချမ်းသာ	၄၆၀
၂၃၇။	အတွင်းအပြင်အစိတ်အပိုင်း	၄၆၁
၂၃၈။	ဘုရားရှင်နည်း	၄၆၁
၂၃၉။	ဘုရားရှင်ဆန္ဒတော်	၄၆၂
၂၄၀။	အားတက်ကြပါလိမ့်	၄၆၅
၂၄၁။	ဉာဏ်ထိုင်းတာဘာကြောင့်ပါလဲ	၄၆၅
၂၄၂။	ဉာဏ်ကောင်းအောင်	၄၆၉

ကျမ်းဦးမှတ်ပွယ် အမှာစကား

တွေ့မြင်တော်မူပြီး လက်တွေ့ကျင့်သုံးတော်မူပါပေ၏။” ဟူ၍ အာသဘီဝါစာထောမနာကို ဆိုတော်မူခဲ့သောဟူ၏။

ထိုသို့ အာနာပါနပုဗ္ဗင်္ဂမ ဝိပဿနာ ပဋိပတ္တိစက်ရထားကြီးကို ခုတ်မောင်းသောနည်းကို အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟု ကျော်ကြားသော ဆရာသက်ကြီးသည် လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပိုင်ပိုင်ကြီး ရရှိလေ၏။ ထိုမှ တစ်ဆင့် တပည့်စဉ်ဆက်ရရှိကျင့်သုံးလာခဲ့ရာ ဆရာကြီးဦးဘခင်၊ ဆရာကြီးဦးဂိုအင်ဂါ၏ လက်သို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေသတည်း။

ယခုအခါ၌ ဆရာကြီးဦးဂိုအင်ဂါသည် လယ်တီကမ္ဘာဝိပဿနာ နည်းပြဆရာကြီးဖြစ်လျက် ထိုဆရာကြီးကို အမှီပြု၍ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား များသည် လယ်တီဝိပဿနာကျင့်စဉ်တရားကို ကျင့်သုံးခွင့်ရရှိလာရပေ သတည်း။

ယခုအခါ၌ မုံရွာမြို့ ပဌမလယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ဒုတိယ လယ်တီဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဉာဏောဘာသ၊ မုံရွာမြို့ အရှေ့လယ်တီ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝါယမာဘိသီရိ၊ မုံရွာမြို့ သပြေပင်တောရ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကေဝလာဘိဝံသ အရှင်မြတ်ကြီးများ၏ နည်းနာနိဿယကို မှီးငြမ်း ပြု၍ လယ်တီဝိပဿနာ ပဋိပတ္တိလမ်းစဉ်ကို ရန်ကုန်မြို့ ကလေးဝတောရ စာသင်တိုက် ပဓာနနာယကဆရာတော်၊ ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း အမှတ် (၃၃၇/က) လယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက် ပဓာနနာယက ဆရာတော်၊ ပြည်ထောင်စုဖွား တိုင်းရင်းသား ရဟန်းသာမဏေ သီလရှင် ပရိဟိတ သာသနာပြုဆရာတော် ဖြစ်ပေသော ဒွိပိဋကဓရ ပုဗ္ဗဘာဂ အာဘိဓမ္မိက နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲဖက်အကျိုးတော် ဆောင် အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစက ပဏ္ဍိတ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီ ဘဒ္ဒန္တ ဇာဂရာဘိဝံသသည် ကောင်းစွာသိရှိ ကျွမ်းကျင်ပါရန်တမြောက် ရောက်ရှိ ရရှိတော်မူလေသည်။

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

လယ်တီ ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသသည် ဒွိပိဋကဓရ အရည် အသွေး ကထာဝတ္ထုကျမ်းနှင့်တကွ အဘိဓမ္မာရှေ့ငါးကျမ်းကို အာဂုံပြန် ဆိုနိုင်ခြင်း၊ ဝီရိယ သမာဓိဉာဏ် စသည်၏အစွမ်းသတ္တိ အရည်အသွေး ကို ထောက်ပါက လယ်တီဝိပဿနာနည်းကို သိသူအပေါင်းတို့တွင် “သူမတူ” တစ်မူထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်ပါသည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသသည် လယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ လစဉ် (၇)ရက် တရား စခန်းများ (၅၅)ကြိမ်တိုင်အောင် ဖွင့်လှစ်၍ ဝိပဿနာယောဂီသူတော်စင် တို့အား နေ့စဉ်တရားဒေသနာများကို ပါဠိအဋ္ဌကထာနည်းပေါင်းများစွာ ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ ဟောကြားတော်မူရာ ထိုတရားဒေသနာစဉ်များကို ထောက်ဆ၍ “သူမတူ” တစ်မူထူးခြား ပြောင်မြောက်ကြောင်း သိမှတ် ရပါသည်။

ဝိပဿနာတရားစခန်း၌ ဟောကြားအပ်သောတရားသည် သာမညတရားမျိုး မဟုတ်ပါ။ ယောဂီသူတော်စင်အတွက် အထူးအရေး ပါသော တရားဖြစ်သောကြောင့် ယောဂီသူတော်စင်တို့ အလုပ်စခန်း ဖြောင့်တန်းအောင် အထူးရွေးချယ်စိစစ်၍ ဟောကြားရသော ဝိသေသ တရားထူးဖြစ်ပေသည်။

ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း အမှတ်(၃၃၇/က) လယ်တီမူကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက်၌ လယ်တီမူဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းများ ကျင်းပ ရာတွင် ပဌမအကြိမ်မှ (၁၅)ကြိမ်အထိ နေ့စဉ်ဟောကြားအပ်သော တရားများကို စုပေါင်း၍ နာဂလိုဏ်ဂူအဓိဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်နှင့် လယ်တီမူ ဝိပဿနာတရားတော် ပထမစာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ယခုလည်း (၁၆)ကြိမ်မှ (၂၂)ကြိမ်အထိ လယ်တီမူဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း၌ နေ့စဉ်တရားတော်များကို စုပေါင်း၍ ဒုတိယ ကျမ်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေပြန်ပါသည်။

ကျမ်းဦးမှတ်ပွယ် အမှာစကား

ထိုနေ့စဉ်တရားတို့ကို သုံးသပ်ရသည်ရှိသော် ယောဂီသူတော်စင် အတွက် လိုအပ်သော ဆန္ဒ၊ စိတ်၊ ဝီရိယ၊ ပညာ ဟူသော ဣဒ္ဓိပါဒ် တရားလေးပါးကို မြင့်တင်ပေးသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားအားထုတ်ရင်း တရားအားထုတ်ရန် ဆန္ဒအားနည်းလာတတ်၏။ စိတ်ဓာတ်ကျလာတတ်၏။ ဝီရိယလျော့လာတတ်၏။ ဝိပဿနာပညာ အရှိန်ပျက်လာတတ်၏။ ထိုအခါ၌ ဆန္ဒစိတ်ဓာတ် ဝီရိယဓာတ်ပညာ အရှိန်အားကောင်းအောင် တရားဟောကြားပေးရလေသည်။

ထိုအခါ ယောဂီ၏သန္တာန်၌ ဆန္ဒစသော ဣဒ္ဓိပါတ်တရား အားကောင်းလာ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်အားလဲ မြင့်တက်လာလေသည်။ ထို့အတူ သတိပဋ္ဌာန် သတိ ဣန္ဒြေ ဗိုလ် ဗောဇ္ဈင်တရား၊ သမ္မပ္ပခါန် ဝီရိယ ဣန္ဒြေ ဗိုလ် ဗောဇ္ဈင်တရားစသော ဗောဓိပက္ခိယတရားများကို လည်း အားကောင်းအောင် မြင့်တင်ပေးရသည်။

ဗောဓိပက္ခိယတရား အရှိန်အဟုန် ဟန်ချက်ညီခဲ့သည်ရှိသော် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ တည်း ဟူသော ပဉ္စဂီကမဂ္ဂင်ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ဆင့် မြင့်တက်လာ ရလေသည်။

ဤအချက်ကို အထူးသတိပြု၍ တရားစခန်းတွင် တရားကို အထူးဂရုစိုက်၍ ဟောကြားဖို့လိုအပ်ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။

လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသသည်-

- (၁) သံသရာဘေးရန်၊ ဘဝ၏အန္တရာယ် ကမ္ဘာကပ်ဆိုးကြီးများ၏ အမြစ်ရင်းဖြစ်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာဒုစရိုက် အကုသိုလ်နှင့်အပြစ်ကို ဖော်ပြ၍ ထိုတရား ဆိုး အပြစ်ဆိုးမှ လွတ်လိုသောဆန္ဒ စသည်ဖြစ်ပွားအောင် နှိုးဆွ ပေးသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

(၂) သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးနှင့် ကောင်းမြတ်သော အကျိုးတရားကိုဖော်ပြ၍ ထိုတရားကောင်း တရားမြတ် အကျိုးထူး အကျိုးမြတ်တို့ကို ရလိုသောဆန္ဒ စသည်ဖြစ်ပွားအောင် အားပေးချီးမြှောက်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

(၃) တစ်ရံတစ်ခါ အကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်အပြစ်၊ ကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်၏အကျိုး နှစ်မျိုးယှဉ်တွဲပြ၍ အကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် အပြစ်မှလွတ်ရန် ကုသိုလ်နှင့်ကုသိုလ်အကျိုး ရရှိရန် ဆန္ဒ၊ စိတ်၊ ဝီရိယ၊ ပညာ စသော ဗောဓိပက္ခိယတရား အရှိန်အဟုန်မြင့် တက်အောင် လှုံ့ဆော်ပေးသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပထမနည်းကား အကုသိုလ်အပြစ်ပြ အကြမ်းနည်းတည်း။ ဒုတိယနည်းကား ကုသိုလ်အကျိုးပြ အနုနည်းတည်း။ တတိယနည်းကား အကြမ်းအနု နှစ်မျိုးယှဉ်တွဲပြသော နည်းပေတည်း။

ဤဒေသနာနည်းသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မြင်းတို့ကို ဆုံးမ သင်ကြားသော မြင်းမှူးဆရာကြီးကေသီကို မိန့်ကြားသောနည်း ဖြစ်သည်။

လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇဂရာဘိဝံသသည်-

ဤဒေသနာသုံးမျိုးဖြင့် ယောဂီကို ဆန္ဒခါတ်၊ စိတ်ဓာတ်၊ ဝီရိယဓာတ် စသော ဗောဓိပက္ခိယဓာတ်အားကို အားရှိသလောက် အရှိန် အဟုန်မြင့်တက်လာရန် ခမ်းနားဆန်းကြယ်သော တရားများစွာကို ဟောကြားထားသည်ကို အံ့ဩစွာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘေးကြီးလေးပါး၊ ကမ္ဘာ့ကပ်ကြီးသုံးပါး၊ နိဗ္ဗာန်မြေပုံ၊ နိဗ္ဗာန်သွားရထားရှစ်စင်း၊ ကမ္ဘာ့ကပ်ကျော်ဟရားကြီးများ၊ သိက္ခာသုံးပါး ကြောင့် ကိလေသာသုံးပါး ပျက်စီးနိုင်ပုံ ကမ္ဘာ့အလင်းနှင့် သာသနာ့ အလင်း အမှားတွင်ဒိဋ္ဌိ၊ အရှားတွင်သာသနာ၊ ဗျသနတရားငါးပါးတွင် အဆိုးရွားဆုံးသော ဒိဋ္ဌိဗျသနတရားကြီးကို ဝိပဿနာဖြင့် ချေဖျက်ပုံ၊

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

အစိုးမထွက်တဲ့ ရာဂမီးတောက်အငြိမ်းရခက်သည်။ မဝေးသော နိဗ္ဗာန် ခရီး အသွားရခက်သည်။ အရှုတ်နှင့်အရှင်း- ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်နှင့် ငြိကပ်ရစ်ပတ် မြွေးယှက်တတ်သော တဏှာကား အရှုတ်တရား၊ ထိုအရှုတ်ကို အသုတ်လိုက် အသုတ်လိုက် ပယ်ဖြုတ်ခွာလှစ်ပေးသော သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကား အရှင်းတရားတည်း။

အမိုက်ကြီးငါးပါး အလင်းကြီးငါးပါး- ကိလေသာအမြစ်ကြီး သုံးပါးနှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်သုံးချက် သာသနာ (ကောင်းသော) အသံကြီး (၆)ပါး၊ မေတ္တာသုတ္တန်လာ ဝိပဿနာ ပုဗ္ဗဘာဂပရိကမ်နိဗ္ဗာန်လမ်းရှင်း တရား (၁၅)ပါး၊ ဗြဟ္မယာဉ်၊ ဓမ္မယာဉ် အနုတ္တရသင်္ဂါဝိယေယာဉ်ကြီး သုံးစင်း၊ ဟိုဘက်ကမ်းကူးမှတော်မယ် ဦးကလျော်ကွယ်၊ လျော်တက်တွေ မများစေနဲ့ အလကားနေမယ် တစ်ပါးဆွေရယ်။ (မဂ္ဂင်လျော်တက် ရှစ်ချောင်းကိုသာကိုင်ဆွဲလျော်သင့်ကြောင်း ဟောကြားသည်။)

ကြိုက်သမျှ လောဘ ဝိလိတက်သည်
တိုက်သမျှ ဒေါသ ဝိလိတက်သည်
မိုက်သမျှ မောဟ ဝိလိတက်သည်
ဟိုက်သမျှ သောက ဝိလိတက်သည်
(မြင်လွယ်သိလွယ်သော စကားလုံးများ)

လောဘ-ဒေါသ-မောဟ အရှိန်၊
ကမ္ဘာစစ်ကြီး လောင်မီး အကြိမ်ကြိမ်။
လောဘ-ဒေါသ-မောဟ ငြိမ်းချိန်၊
ကမ္ဘာဝှန်း အေးချမ်းသည်အချိန်။

ကောင်းမကောင်း၊ ချီးမွန်းကဲ့ရဲ့၊ သူတော်သူယုတ်၊ ခြားနားစေသောတရား၊
ဗောဇ္ဈ(၇)ပါး စကြာမင်း၏ ရတနားများနှင့်တူပုံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏
ဓာတုဗေဒဉာဏ်၊ နိဝရဏဂ္ဂပွားနည်း(၅)မျိုး စသည်စသည်ဖြင့် အလွန်

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

လေးနက်နူးညံ့သိမ်မွေ့ဆန်းကြယ်သော နည်းတို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်၍ မွမ်းမံ
ထားသောတရားခွန်းများကို တွေ့ရှိရသည်။

မဟာကာရုဏီကံနာထံ

ဥေယျသာဂရ ပါရဂုံ

ဝန္တေနိပုဏ ဂမ္ဘီရံ

ဝိစိတြနယ ဒေသနံ။

ဟူ၍ ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာဆရာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာ
တော်ကို-

(၁) နိပုဏနယ သိမ်မွေ့သောနည်း။

(၂) ဂမ္ဘီရနယ နက်နဲသောနည်း။

(၃) ဝိစိတြနယ ဆန်ကြယ်သောနည်း။

နှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ချီးကျူးတော်မူခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော့။

လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသသည်လည်း ထိုနည်းသုံးမျိုးကို
ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်နည်းမှီးယူ၍ ဟောကြားထားကြောင်း 'ဆင်ဟပ်
ပေါ်လွင်နေပါသည်။

ထို့ပြင် လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသ၏ တရားဒေသနာ၌ -

(၁) သတ္တ - အနက်အဓိပ္ပါယ် ကောင်းပါရှိခြင်း။

(၂) သဗျဉ္ဇ ချောမောပြေပြစ်ကျစ်လစ်ကောင်းမွန်သော
စကားဝါကျပါရှိခြင်း။

(၃) ကေဝလပရိပုဏ္ဏ ပယ်နှုတ်စရာ မရှိအောင် ဘက်စုံ
ပြည့်ဝခြင်း။

(၄) ဗြဟ္မစရိယပ္ပကာသက မြတ်သော ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်ကိုသာ
ဦးတည်၍ ပြထားခြင်း။

ဤတရားကောင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာ (၄)တန်နှင့် ပြည့်စုံအောင် အထူး
ဂရုပြုဟောကြားထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ပြင်-

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

- (၁) အာဒိကလျာဏ- ပထမပိုင်းနိဒါန်းစကားဖြင့် တရားဥဒ္ဓေသကို ပြသဖြင့် ကောင်းမြတ်လှပါသည်။
- (၂) မဇ္ဈေကလျာဏ- အလယ်ပိုင်းတရားသာ နိဒ္ဓေသကို ပြသဖြင့် တစ်ဆင့်တက် ကောင်းမြတ်လှပါသည်။
- (၃) ပရိယောသာနကလျာဏ- နိဂုံးတရားဒေသနာအဆုံးတွင် ယောဂီတို့အား ဤလယ်တီမူဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်တရားကို အားရှိအားကုန် ဦးလည်မသုန် တရားစခန်းရက်အတွင်း ဉာဏ် အလင်းခါတ်ကြီးပေါက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်အောင် အားထုတ်ကြရန် တိုက်တွန်းချက်ကိုပြသဖြင့် ထပ်ဆင့် ကောင်းမြတ်လှပါသည်။

ဤသို့လည်းကောင်းခြင်းသုံးဖြာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသသည် ဝါကျထွဒီပကကျမ်းပြု မုံရွာမြို့သပြေပင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့်ဖြစ်၍လည်း ကျဉ်းကျယ်၊ ကြောင်းကျိုးသာမညဝိသေသ၊ သာဓု သာဓက စသော စကားဝါကျအသွားအလာ၌ အလွန် နားလည်ထားသူ ဖြစ်၍ တရားဒေသနာ အစဉ်အဆက်ချောပြေစေ့စပ်အောင် ဟောစွမ်းနိုင် ပါသည်။ “ပုဒ်နေ ပုဒ်ထား ပုဒ်သွား ပုဒ်လာ ပုဒ်မှာ ပုဒ်ထပ် ပုဒ်ဟောစပ်” ဟူသော ပဒဝါကျ သမ္ပန္န ယောဇနာ နည်းစနစ် (၆)မျိုးကို ကျမ်းရိုးကျနတတ်သိကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍လည်း စကားလုံးများကို ပုလဲကုံးပတ္တမြားကုံး များကဲ့သို့ အနေအထားခွဲခြား စေ့စပ်သပ်ယပ် မှန်ကန်စွာ ဝါကျသွယ်ကုံး၍ ဟောကြားနိုင်စွမ်းရှိပါပေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၊ ယမိုက်ကျမ်း၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးများကို နိုင်နင်းသော ဂဏဝါစက စာချသူမြတ်ဖြစ်၍လည်း ဝိတက္ကဝါဒ

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

သမာနဝါဒ ယုတ္တ-အယုတ္တ စကားအဆစ်အပိုင်း ဝေဖန်ချက်တို့ဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြကာ ဟောကြားနိုင်ပါပေသည်။

ဉာဏ်ကောက် အလင်္ကာကောက်၊ နေတ္ထိကောက်၊ အဘိဓမ္မာ ကောက်စသော အရကောက် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ကျမ်းတို့ကို သင်ကြား ပြသပေးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍လည်း ယောဂီသူတော်စင်၏ စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးပိုင်ပိုင် ဆွဲဆောင်နိုင်အောင် လိုရင်းအကျဉ်းအကျယ်မှတ်သားဖွယ် ကောက်ချက်ကို ဖော်လှစ်ချပြ၍ ဟောနိုင်ပါပေသည်။

ပဒဘာဇနီ၊ ဝိဘင်း၊ နိဒ္ဒေသ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂိ၊ ပါဠိတော်ကြီးများ၏ အသွားအလာနည်းနာနိဿသကို ကောင်းစွာ အာဂုဏ်ရမိသိရှိထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍လည်း နိဒါန်းချီထားသော စကားအကျဉ်းကို အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြချဲ့ထွင်ဟောကြားနိုင်ပါသည်။

စာချ၊ စာသင်၊ စာပြင်၊ စာပြု၊ စာရှု၊ စာမှတ်၊ စာဆုံးဖြတ်ဟူသော ဂဏဝါစကစာချ အင်္ဂါ(၇)ဖြာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍လည်း ကျက်၊ ကြည့်၊ ပြန်အံ သာမန်အစွမ်းဖြင့်မဟုတ်ပဲ ပါဠိအဋ္ဌကထာ အာစရိယ ဝါဒနည်းပေါင်း ခြံရံ၍ ဒွိပိဋကစရခွန်အားအပြည့်ဖြင့် ဟောကြားထား သည်ကို တွေ့ရသည်။

- (၁) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လယ်သမားကြီး ဘာရဒွါဇအား လယ်သမား လယ်ထွန်တရားဖြင့် ချွေချတ်ဟောကြားသည်။
- (၂) ဂျမ်းမင်သား ဥဂ္ဂသေနအား တစ်ပတ်ဂျမ်းထိုးဂါထာဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် တရားဟောကြားတော်မူ၏။
- (၃) ဆွမ်းသုံးကြိမ် ထပ်၍ခံယူသဖြင့် ငြီးတွားသော ဥဒယပုဏ္ဏားအား ထပ်ကာထက်ကာ ပြုကျင့်ရာ တရား(၁၆)ပါးကို ဟောကြား ဆုံးမတော်မူသည်။

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

- (၄) မာနကြီးသော ဥရုဝေလကဿပရသေ့အား တန်ခိုးပေါင်း သုံးထောင့်ငါးရာတစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးပြ၍ မာနချိုးပြီးမှ တရားကိုဟောကြားတော်မူသည်။
မီးပူဇော်သောရသေ့များအား မီးလောင်ပြင်တရားကို ဟောကြား၍ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက်စေသည်။
- (၅) အဆဲပေါင်းတစ်ရာဖြင့် ဆဲသော ဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားအား လက်ဆောင်ပေး ဥပမာပြ၍ သင်ပုဏ္ဏား ဆဲသမျှ လက်ဆောင်ကို ငါဘုရားမယူလို့၊ သင့်ဘာသာ သင့်အဆဲတွေကို ပြန်ယူသွားပေရော့ဟု ပြောဆိုပြီး တရားကိုဟောကြားသဖြင့် အဆဲသမားကြီး ရဟန္တာဖြစ်ပွားရလေသည်။
- (၆) အချောအလှကြိုက် မယ်ခေမာ ဇနပဒကလျာဏီတို့အား သူတို့ထက်လှသူကို ဖန်ဆင်းပြ၍ အိုနာသေ အကောင်ပုပ်နောက်ဆက်တွဲအဖြစ်ကိုပါ ပြတော်မူကာ ရဟန္တာမများအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဟောကြားတော်မူသည်။
- (၇) ဝိနည်းအကျင့် (၂၂၇)သွယ် ကုဋေကိုးထောင်ကျော်ကို ကျင့်ရန်ကြောက်ရွံ့သော ရဟန်းအား ကိုယ်နဲ့နှုတ် (၂)မျိုးသာ ရှောင်ပါဟု ဟောကြားတော်မူသဖြင့် ထိုရဟန်းလူမထွက်ပဲ တရားကျင့်၍ ရဟန္တာဖြစ်လေသည်။
- (၈) ဉာဏ်ထိုင်းလှသော စူဠပန်ရဟန်းငယ်ကို ပုဝါဖြူလေးကို ဖန်ဆင်းပေးပြီး လက်ဖြင့်ချေစေ၍ မြူအညစ်အကြေးကို (ဆောင်တယ်)သုတ်တယ်လို့ နှလုံးသွင်းလေဟု ဟောကြားလိုက်သဖြင့် ပုဝါဖြူလေး ပေညစ်သွားခြင်းကို သံဝေဂယူ၍ စူဠပန်ရဟန်းငယ်သည်-
- ရာဂဆိုတာ မြူမှုန်ပါ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

ကျမ်းဦးမှတ်ဗွယ် အမှာစကား

- ဒေါသဆိုတာ မြူမှုန်ပါ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။
- မောဟဆိုတာ မြူမှုန်ပါ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။
- လေ၏အဟုန် မြေမှုန်ခွန် မြူမှုန်မဟုတ်ပြီ။
- ကိလေသာမြူကင်းအောင်မှု ကျင့်သူကင်းလိမ့်မည်။
- ကိလေသာမြူကင်း တရားမင်း သားရင်းဖြစ်ပေမည်။

ဤတရားဒေသနာ၏အဆုံး၌ ရဟန္တာကြီး ဖြစ်သွားလေသည်။

(၉) အင်္ဂုလိမာလသည် ဗုဒ္ဓကိုလိုက်၍ သတ်၏။ ဗုဒ္ဓကိုမှီအောင် မလိုက်နိုင်သဖြင့် ရဟန်းရပ်လော့ဟု ဆို၏။

ဗုဒ္ဓသည် ရပ်လော့ဟူသော စကားကိုအခြေခံ၍ 'ဟဲ့- အင်္ဂုလိမာလ သင်သာမရပ် ပြေးသွားနေပါတကား၊ ငါကား ရှေ့သို့ မပြေးသွားပြီ။ ထာဝရရပ်တန့်နေပြီ'ဟု စကားအကျဉ်းမိန့်ကြား၍ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏သံသရာ၌ ပြေးသွားနေပုံ ရပ်ပုံကို ဟောကြားသဖြင့် အင်္ဂုလိမာလ ရဟန္တာကြီး ဖြစ်ရလေသည်။

(၁၀) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တရားပွဲတိုင်းပင် ဒါနသီလဘာဝနာကို ဟောကြားစမြဲ လက်စွဲတရားကို ဟောတော်မူ၏။

(၁) ဒါနဆိုတာ ဘာတဲ့လဲ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှာတာဘဲ။

(၂) သီလဆိုတာ ဘာတဲ့လဲ ဘဝကောင်းကို ရှာတာဘဲ။

(၃) ဘာဝနာဆိုတာ ဘာတဲ့လဲ၊ ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာတဲ့လဲ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရှာတာဘဲ။

ဤတရားကြီးသုံးပါး ထာဝရဟောတော်မူ၍ ဒါနရှင်၊ သီလရှင်၊ ဝိပဿနာယောဂီသူတော်စင်ဖြစ်အောင် ဟောကြားတော်မူသည်။

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

ဤသို့ စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာ တန်ဆာ ဆင်ပုံကို ခြုံငုံမှတ်သားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍လည်း လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ဇာဂရာဘိဝံသည် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းပွဲတို့၌ သိမ်မွေ့ နက်နဲဆန်းကြယ် ကြည်ညိုမှတ်သားဖွယ်တို့ကို တခမ်းတနား ဟောကြား ထားပုံကို ဤစာအုပ်၌ တွေ့မြင်ရှုမှတ်သားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

တိုက်တွန်းချက်

လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ဇာဂရာဘိဝံသ၏ လယ်တီဝိပဿနာတရား စခန်း၌ ဟောကြားအပ်သော တရားတော်များကို စုပေါင်းထားသော ဤကျမ်းစာအုပ်ကို ဝိပဿနာ ယောဂီသူတော်စင်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လို သောသူ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား လိုက်စားလေ့လာသူအပေါင်း သူတော် ကောင်းတို့အစဉ် ရှုမှတ်ဖတ်သင့်လှပါသည်။ စာဖတ်သူတို့အား ဝိပဿနာအလုပ်ကို အမြဲအားထုတ်ရန်အနားမှ တိုက်တွန်းနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အမြဲအားပေး ဟောကြားနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်လမ်းကြောင်း မတိမ်းမစောင်းအောင် ပြောပြအောင် ပြောဟောနေပေးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ဇာဂရာဘိဝံသ အရှင်မြတ်၏ လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း တရားတော်များ (ဤကျမ်း စာအုပ်)ကို ယောဂီသူတော်စင်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လိုသူ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရား လိုက်စားလေ့လာသူအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ လက်ကိုင်ထား ၍ ဖတ်ရှုမှတ်သားကြရန် အလေးအနက်တိုက်တွန်း မှာကြားအပ်ပါ သတည်း။

ကျမ်းဦးမှတ်ပွယ် အမှာစကား

ဧကမူလာ ဧကက္ခန္ဓော၊ တထောသာခါ ပဘိဇ္ဇရေ
 တတောပလာသ ပဏ္ဏာနိ၊ ဇဝံနာနာနိ ကာယကာ
 နာနာစရိယဘာဝေန၊ ဝိသံ ဝိသံ ပဘိဇ္ဇရေ
 သောဂတောနတထေရာနံ၊ နယံ သေဝေယျ ပဏ္ဍိတော
 သောဂတညော နတာနံတု၊ နဟိသေဝေယျ သဇ္ဇနော။

အမြစ်တစ်ခုမှ ပင်စည်တစ်ခု ဖြစ်၏။ ပင်စည်တစ်ခုမှ ကိုင်းမများစွာ
 ဖွာထွက်၏။ ကိုင်းမကြီးများမှ အခက်အလက် အရွက်များစွာ ပလဖွာ
 ဖြာကွဲထွက်ကုန်၏။

ဤအတူ မြတ်စွာဘုရား တည်းဟူသော မူလအမြစ်မှ သံဃာ
 တည်းဟူသော ပင်မကြီးဖြစ်၏။ သံဃာတည်းဟူသော ပင်မကြီးမှ
 အသီတိရှစ်ကျိပ် ရဟန္တာတပည့်ကြီးများ တည်းဟူသော ကိုင်းမကြီးများ
 ဖြာထွက်သော်လည်း တစ်စုတည်းသော ပင်မသံဃာသာဖြစ်၏။
 ထိုရဟန္တာကြီးများ၏ တပည့်အဆက်ဆက် အခက်အလက် အရွက်တွေ
 ဖြာထွက်သော်လည်း တစ်စုတည်းသော ပင်မသံဃာသာဖြစ်လေ၏။

သာသနာနောက်ဖျား၌မူကား-

ဝါဒကွဲပြားသော ဆရာတည်းဟူသော အကိုင်းမကြီးများသည်
 သံဃာအစုကြီးမှ ခွာထွက်ကွဲပြားကုန်၏။ ထိုဆရာကြီးတို့၏ တပည့်
 အဆက်ဆက် အခက်အလက်တို့ကား နိကာယ၊ ဂိုဏ်း၊ အုပ်စု ကွဲပြား၍
 သံဃာတည်းဟူသော အစုအဝေးကြီးသည် အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ပလဖွာ
 ကွဲပြားလေ၏။

သို့ရာတွင် သောဂတ + ဩနတ + ထေရ = ပါဠိတော်မြတ်ကို
 ဦးညွှတ်လေးစားသော မထေရ်မြတ်ကြီးတို့၏ ပရိယတ် ပဋိပတ်
 နည်းကောင်းနည်းမြတ်ကို ပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းသည် မှီဝဲ
 ဆည်းကပ်ကျင့်သုံးရာ၏။

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ် အမှာစကား

သောဂတ + အည + ဩနတ = ပါဠိတော်မှတစ်ပါးသော မိစ္ဆာဝါဒကို ညွတ်ကုန်သော ဆရာအတုအယောင်တို့၏ အတ္တနောမတိ တရားလက်သစ်နည်းမှားနည်းပျက်ကို ပညာရှိသူတော်ကောင်းသည် မမှီဝဲ မဆည်းကပ် မကျင့်သုံးသင့်ပေ။ အထူးသတိရှိရာသတည်း။

လယ်တီဘဒ္ဒန္တကျဏ္ဍလ
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ
ပဓာန နာယကဆရာတော်
အရှေ့လယ်တီတိုက်
မုံရွာမြို့။

ရတနုတ္တယ ပဏာမ

ဇာဂရာဘိ ဇာဂရန္တံ၊
 ဇာဂရတ္ထာယ ဝါစကံ။
 ဇာဂရံ ဇာဂရာဘိဝံသံ၊
 ဇာဂရတ္ထံ နမေ အဟံ။ ။

အဟံ- ဆရာနှုတ်ဖွား ရှင်နိုးကြားဟု မှည့်ထားသမုတ် "ဇာဂရ" ဟူသော အကျွန်ုပ်သည်။ ဇာဂရတ္ထာယ- မိုက်မဲစွာလှ မှောင်ကြီးကျ၍ မောဟပျော်မွှန်း တဖိန်းဖိန်းဖြင့် အိပ်ပျော်ခြင်းကင်း နိုးကြားစေခြင်းငှါ။ ဝါ။ နိုးနိုးကြားကြား တတ်အားကြွကြွ လုလ္လမယုတ် အားထုတ်စေခြင်းငှါ။ ဝါစကံ- သနားခြင်းကရုဏာအရင်းခံ ဒေသနာတော် ဉာဏ်ကွန်မြူးလျက် အထူးသိမြင် ဟောကြားတော်မူတတ်ပါသော၊ ဇာဂရာဘိ ဇာဂရန္တံ- အစိုးတရ ပိုင်သနိုင်နင်း ကြွန္တေငါးပါး ပွားများခြင်းတို့ဖြင့် နိုးနိုးကြားကြား တတ်အားကြွကြွ လုလ္လမယုတ် အားအင်ထုတ်ကြသူတို့ထက် အလွန်အကြူး အထူးမြင့်မြတ် နိုးကြားတော် မူတတ်သော ဘုရားရှင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာဂရံ- အစိုးတရ ပိုင်သနိုင်နင်း ကြွန္တေငါးပါး ပွားများ၍ နိုးကြားစေကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ ဇာဂရာဘိဝံသံ- အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဟု ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းရောင်ဖြင့် နိုးကြားတော်မူခဲ့ကုန်ပြီးသော ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းဟူသော မြင့်မြတ်ထင်ပေါ် မြတ်သော အနွယ်တော်ဝင် အရှင်သံဃာတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ။ စံညာဂုနန် ဆင့်ရန် တတွေ သူဥေ သုပဏ် ရှစ်တန်ထေရ်မော် ကျွန်းလုံးကျော်တို့ နွယ်တော်မပျက် ဆင်းသက်၍လာ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်ဟီဆရာတော်၊ ပဒုက္ကုဆရာတော်၊ ရွှေရေးဆရာတော်၊ သပြေပင်တောရဆရာတော်၊ ကလေးဝဆရာတော်၊ လားရှိုးဆရာတော်၊ ကုန်းသာရွာသီရိမင်္ဂလာကျောင်းဆရာတော် စသော မဟာထေရ်မြတ် အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဇာဂရတ္ထံ- ညစ်ကြေးကင်းဆိတ် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဆိုပိတ်တတ်ငြား ငါးပါးနီဝရဏ အိပ်မောကျလွတ်ကင်း၍ အစိုးတရ ပိုင်သနိုင်နင်း ကြွန္တေငါးပါး ပွားများခြင်းတို့ဖြင့် နိုးနိုးကြားကြား တတ်အားကြွကြွ လုလ္လမယုတ် အားအင်ထုတ်နိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ နမေ- ခြေလက်နဖူး တတောင်စူးဟု ငါးဦးတည်ရိုး ကော်ရော်မျိုးဖြင့် နှိမ်ချိုးဦးချ ကန်တော့ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်
ရန်ကုန်တိုင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်

နာဂလှိုဏ်ဂူဘုရားကုန်းမြေ
ကလေးဝတောရစာသင်တိုက်

လယ်တီမူဝိပဿနာ လယ်တီတောရတရားရိပ်သာ

ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်တို့၏ ပဓာန နာယက၊

နိုင်ငံတော်သံယမဟာနာယကအဖွဲ့

တွဲပက်အကျိုးတော်ဆောင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ဒွိပိဋကဓရ၊ ဒွိပိဋကကောဝိဒ၊

မူလအာတိဓမ္မိက

ဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသ

၏

ဘဝပြစ်စဉ်

ဇာတိဌာန မွေးရပ်မြေ

စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မုံရွာခရိုင်၊ ကနိမြို့နယ်၊ ယင်းအုပ်စု၊ ကုန်းသာကျေးရွာ၊
ဖခမည်းတော် ဦးပေါ-မယ်တော် ဒေါ်အေးသန့်တို့မှ ၁၃၀၃ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်
လပြည့်ကျော် (၆)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့ညဉ့် (၉)နာရီအချိန်တွင် ဖွားမြင်သော
အဘိဇာတ တတိယသားရတနာ ဖြစ်သည်။

ကျောင်းအပ်ပညာသင်ခြင်း

ငါးနှစ်သားအရွယ်တွင် ဦးလေးသိန်း၏အကူအညီရယူ၍ ကုန်းသာ
ရွာကျောင်း ဆရာတော်ဦးစန္ဒိမာ၊ ဆရာတော်ဦးကုမုဒ၊ ဆရာတော်ဦးညဏဝံသ
တို့ထံ အပ်နှံ၍ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး အခြေခံမှစ၍ သင်ယူခဲ့သည်။

ရှင်သာမဏေဘဝ

ဆယ်နှစ်သားအရွယ်တွင် အဘိုး ဦးတုတ်ရ- အဖွား ဒေါ်ဖွားအံ့၊
အဘိုး ဦးဘိုးဆင်- အဖွား ဒေါ်နန်းပါးတို့ကို အမှူးထား၍ ခမည်းတော်

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်

မယ်တော်တို့က ရှင်ဒါယကာ- ဒါယိကာမများအဖြစ်ဖြင့် ရှင်ပြုမင်္ဂလာပွဲကြီးကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပလျက် ဆရာတော်ဦးကုမုဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေ သာသနာ့အမွေ ခံယူခဲ့သည်။ ဘွဲ့အမည်မှာ ရှင်ဇာနည် ဖြစ်သည်။

စာသင်ထွက်ခဲ့ခြင်း

ကုန်းသာရွာတွင် (၂)ဝါဆိုပြီး (၁၂)နှစ်သားအရွယ် ၁၃၁၅ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၅)ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် ဆရာတော်ဦးကုမုဒ ကိုယ်တော်တိုင် မုံရွာမြို့၊ လယ်တီနီကာယ သပြေပင်တောရကျောင်းတိုက် ကျမ်းပြုအကျော် ဆရာတော် အရှင်ကေဝလာဘိဝံသ ထံတော်သို့ အပ်နှံလျက် ပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ကြားစေခဲ့သည်။

သပြေပင်တောရကျောင်းတိုက်၌ မဟာနာယက ပထမဆရာတော် ဘုရား ဘဒ္ဒန္တကေဝလာဘိဝံသ၊ ဒုတိယဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကုမုဒနှင့် စာချ ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြသော-

- အရှင်ဓမ္မိက (ယခု မုံရွာမြို့၊ ရှမ်းတော်ရပ် ဓမ္မိကာရုံဆရာတော်)
- အရှင်ဩဘာသ (ယခု ပဲခူး၊ အင်းတကော်၊ ဘုရားငုတ်တို၊ ရေဝန်းကျောင်းဆရာတော်)
- အရှင်ပညာသိရီ (ယခု ဟုမ္မလင်းမြို့၊ သဝန်ရွာဆရာတော်)
- အရှင်မာနိတ (ယခု ချောင်းဦးမြို့၊ ကျီကုန်းရွာ၊ ဓမ္မရက္ခိတ ကျောင်းဆရာတော်)
- အရှင်သုမန (တပ်ကုန်းမြို့၊ ငွေတောင်တောရကျောင်းတိုက် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယက)
- အရှင်ပညာသိရီ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပါဠိပါရဂူ၊ ငွေတောင် တောရကျောင်းတိုက်၊ တပ်ကုန်းမြို့)
- ဘဒ္ဒန္တပရမ၊ သာသီဓ ဓမ္မာစရိယ (ငါန်းဇွန်ဆရာတော်)
- မုံရွာမြို့၊ အရှေ့လယ်တီကျောင်းတိုက် ပဌာန်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဉာဏီနု။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်

- စာချဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တမာလာသိရိ (ယခု နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ၊ လယ်တီတိုက်သစ်၊ မြင်းမူမြို့)
- စာချဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာဝံသ (အရှေ့လယ်တီနာယက)
- စာချဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍလ (ယခု အရှေ့လယ်တီတိုက်ပဓာနနာယကဆရာတော်) အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊

စသော ဆရာတော်များထံတွင် ပရိယတ်စာပေ အခြေခံများနှင့်တကွ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂဏ္ဍိ၊ ကျမ်းကြီး ကျမ်းငယ် အသွယ်သွယ်တို့ကို သင်ယူခဲ့သည်။

အထူးသဖြင့် သပြေပင်တောရ ဆရာတော်ကိုယ်တော်တိုင် သင်ကြားပို့ချပေးသော ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းကို သုံးနှစ်တိုင်တိုင် အစမှအဆုံးတိုင် အောင် သင်ကြားခဲ့ရသည်။

ဆရာတော်ဘုရား စာချစဉ် အသုံးပြုတော်မူသော ထွေးခံကြီးနှစ်လုံးကို ဆေးကြော၍ ဝေယျာဝစ္စအမှုကြီးငယ်ကို ဝတ်ပြုဆောင်ရွက်ခဲ့သည်မှာ ရိုးမြေကျသည်အထိပင် ဖြစ်သည်။

ရဟန်းဒါယကာ ဒါယိကာမများ

မုံရွာမြို့၊ သပြေပင်တောရကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ကေဝလာဘိဝံသကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ၁၃၂၂ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း (၇)ရက် တနင်္လာနေ့တွင် မုံရွာမြို့၊ တရုတ်တန်း ဝေယျသုခဆန်စက်ပိုင်ရှင် ဦးဘရွှေဒေါ်ရွှေချယ် မိသားစုတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟနှင့် ရန်ကုန်၊ မုံရွာ၊ ကနီ၊ တောင်ကြီး၊ မန္တလေး၊ ဝါးခယ်မမြို့၊ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်နိုင်ငံများမှ ရဟန်းဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများက ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမများအဖြစ် (၅၀)ကြိမ်တိုင်တိုင် သိက္ခာထပ်တင် ထောက်ပံ့လှူဒါန်း၍ ဒါယကာခံယူကြသည်။

ပဇ္ဇတ္တုစာသင်နည်း

ရဟန်း (၁)ဝါအရ ဓမ္မာစရိယတန်း အောင်မြင်ပြီးသောအခါ ပဇ္ဇတ္တုအလယ်တိုက်ကြီး၊ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဇေ

ဘဒ္ဒန္တဓာနရာဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်

မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တသုန္ဒရ မဟာထေရ်၏ ခြေတော်ရင်းကို ခိုလှုံလျက် တိပိဋကဓရ မဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဘဒ္ဒန္တနေမိန္ဒ သီတင်းသုံးတော်မူရာ “သုဝဏ္ဏဝတီ” ကျောင်းတွင် နေထိုင်ပြီး တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တမာယိန္ဒ၊ ဘဒ္ဒန္တနန္ဒိယ၊ ဘဒ္ဒန္တပညိန္ဒ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)، ဘဒ္ဒန္တနေမိန္ဒဆရာတော်နှင့် ဂဏဝါစကဆရာတော်များထံတော်တွင် နိကာယ်ငါးရပ်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကို အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများနှင့်တကွ သင်ယူခဲ့ပြီး တိပိဋကစာပြန်ပွဲ ဝင်ရောက် ဖြေဆိုနိုင်ရန် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တသုန္ဒရ မဟာထေရ်၏ အားပေး ချီးမြှောက်မှုကို ခံယူရရှိခဲ့သည်။

မန္တလေးစာသင်နည်း

မန္တလေးမြို့၊ ရွှေရေးဆောင်ကျောင်းတိုက် အထူးစာချအကျော် သံချောင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍဝါ မန္တလေးမြို့ ရွှေရေးဆောင်ကျောင်းတိုက် သူဌေးကျောင်းဆရာတော် ဦးစန္ဒိမာ၊ မန္တလေးမြို့ ဆီးဘန်နီဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ အာစာရာဘိဝံသ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယက၊ ဘုရားကြီးတိုက် အမရပူရ ကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဥက္ကံသာဘိဝံသ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယက အရှင်မြတ်တို့ထံ မန္တလေးစာသင်နည်း ရွှေရေးဆောင်နည်းကို သင်ယူခဲ့သည်။

လားရှိုးမြို့

၁၃၂၁ ခု၊ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ လားရှိုးမြို့၊ မဟာဗောဓာရုံကျောင်း တိုက်၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကဝိန္ဒာစာရ (ယခု အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ မြို့လယ်ကျောင်းဆရာ တော်)၏ အာမိသဓမ္မ ထောက်ပံ့မှုကို ရယူနေထိုင်ခဲ့သည်။

အောင်မြင်တော်မူခဲ့သော စာမေးပွဲများ

- (၁၄)နှစ်သားအရွယ်တွင် သာသနာတော် (၂၅၀၀)ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဝိနည်းစာပြန်ပွဲတွင် “ပထမ”ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။
- (၁၆)နှစ်သားအရွယ်တွင် အစိုးရပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ “ပထမငယ် တန်း” ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်

(၁၇)နှစ်သားအရွယ်တွင် အစိုးရပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ “ပထမလတ် တန်း” ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။

(၁၈)နှစ်သားအရွယ်တွင် အစိုးရပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ “ပထမကြီး တန်း”ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြေဆိုအောင်မြင်ပြီး မုံရွာမြို့၊ သပြေပင်တောရ ကျောင်း ပါဠိပါမောက္ခသမိတီမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော စာမေးပွဲ၌ ပထမဆင့် ပထမ၊ ဒုတိယဆင့် ဒုတိယ၊ တတိယဆင့် ပထမ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

(၁၉)နှစ်သားအရွယ်တွင် အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ သီလက္ခန္ဓာနှင့် အဋ္ဌသာလီနိ (၂)ကျမ်း ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။

(၂၀)နှစ် ရဟန်း (၁)ဝါရတွင် “ပါရာဇိကဏ်” ကျမ်းကို အောင်မြင်ခဲ့၍ ကျမ်းရင်းအစိုးရဓမ္မာစရိယတန်း “ပါဠိဘာသာ”ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ သာသနဇေယျဓမ္မာစရိယဘွဲ့ (ပါဠိဘာသာဖြင့်) ရခဲ့သည်။

ရဟန်း (၂)ဝါအရတွင် စာမျက်နှာ (၇၇၉)ရှိသော ဒီဃနိကာယ် သုတ္တန္တပိဋကကို အာပုံပြန်ဆိုနိုင်ခဲ့သဖြင့် အစိုးရထီးဖြူတော်တစ်လက် တံဆိပ် ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော်နှင့် “ဒီဃဘာဏက”ဘွဲ့ပုံလက်မှတ် ရရှိခဲ့သည်။

ရဟန်း (၄)ဝါအရတွင် “မဟာဝဂ္ဂါဒိ”မြန်မာဂုဏ်ထူးကို အောင်မြင် တော်မူခဲ့သဖြင့် “သာသနဇေယျ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ”ဘွဲ့ ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ရဟန်း (၅)ဝါအရတွင် “သုတ္တန္တ ပိဋက ဒီဃနိကာယ်” ရေးဖြေ စာမေးပွဲအောင်မြင်သဖြင့် အစိုးရထီးဖြူတော်တစ်လက် တံဆိပ်ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော် “ဒီဃနိကာယ ကောဝိဒ”ဘွဲ့ပုံလက်မှတ်ကို ရရှိ တော်မူခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ရထား၊ သင်္ဘောအထက်တန်း အခမဲ့စီးနင်းလိုက်ပါ ခွင့် တပည့်တစ်ယောက်နှင့်အတူ ရရှိခဲ့သည်။

ဒီဃဘာဏကဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ဒီဃနိကာယကောဝိဒဘွဲ့တံဆိပ် တော်များ ရရှိတော်မူသည့်အတွက် ဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲကို မုံရွာမြို့၊ သပြေပင် တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ဆရာတော်ဦးကုမုဒတို့က ဦးဆောင်လျက် တပည့်ဒါယကာ ဒါယိကာမများက ဆင်ယင်ကျင်းပပေးခဲ့သည်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်

ရဟန်း (၁၀)ဝါအရတွင် စာမျက်နှာ (၂၂၆၀)ပါရှိသော ဝိနယ ပိဋကတော်ကို အာဂုံပြန်ဆိုအောင်မြင်သဖြင့် အရိုးနီထီးဖြူတော်နှစ်လက်တံဆိပ်ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော်နှင့် “ဝိနယဓရ” ဘွဲ့လက်မှတ်ကို ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ရဟန်း (၁၄)ဝါအရ (၂၇)ကြိမ်မြောက် တိပိဋကစာမေးပွဲတွင် ဝိနည်း (၅)ကျမ်း ရေးဖြေစာမေးပွဲ၌ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး တစ်ပါးတည်း အောင်မြင်တော်မူခဲ့ရာ အရိုးဝါထီးဖြူနှစ်လက် တံဆိပ်ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော် “ဝိနယကောဝိဒ” ဘွဲ့ပုံလက်မှတ်ကို ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ဝိနယဓရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ဝိနယကောဝိဒ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ရရှိတော်မူသဖြင့် “ဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲ” ကို မုံရွာမြို့၊ မြို့မရွှေဂူတိုက် လယ်တီနိကာယဥက္ကဋ္ဌ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဦးကေသရ သပြေပင်တောရ ဆရာတော်တို့က ဦးဆောင်၍ ဒါယကာ ဒါယိကာမများ စစ်ကိုင်းတိုင်းကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၊ မုံရွာမြို့နယ် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌတို့က ကြီးမှူး၍ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ရဟန်း (၁၆)ဝါအရ (၃၀)ကြိမ်မြောက် တိပိဋကစာမေးပွဲတွင် အဘိဓမ္မာရှေ့ပိုင်း (၅)ကျမ်း စာမျက်နှာ (၁၃၉၀)တို့ကို ပြန်ဆိုရာ၌ မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံး တစ်ပါးတည်း အောင်မြင်ခဲ့သဖြင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိခဲ့သည်။ ဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ကလေးဝအဘိုးဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကြီးမှူးကျင်းပပေးခဲ့သည်။ သုတ္တန် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာရှေ့ပိုင်း (၃၅)ရက်တိုင်တိုင် အာဂုံပြန်ဆိုရာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ကျန်းခြင်းမရှိ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ငယ်ရွယ်စဉ် (၁၂)နှစ်သားအရွယ်ကပင် မျက်စိမူန်ဝါး ဖြစ်ခဲ့ခြားလည်း-

- “ဘာကြောင့်ညာကြောင့် မဖြောင့်လုပ်ကိုင်”
- “လူ့အညံ့စား ကိုယ့်အားမပိုင်”
- “ကိုယ့်ကိုအားပြု ဘာမှုဘာဆိုင်”
- “ကိုယ့်အလုပ် ကြိုးကုတ်အောင်ပန်းတိုင်”

ဟူသော ရှင်သာမဏေဘဝက ရေးသားသောစကားဖြင့် အမြဲအားမြှင့်ပေးတော်မူခဲ့သည်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်

ဂူဏ်ပြုဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ

ပရိယတ္တိစာပေများကို (၃၅)နှစ်ကျော် ပို့ချလျက် သာသနာ့တာဝန်များ ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သောကြောင့်-

၁၃၅၇ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်၊

၁၃၅၈ ခုနှစ်တွင် ပခုက္ကူနိကာယ ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ် မဟာဝိသုတာရာမိက ဂဏဝါစက နိကာယ ဂဏအနုနာယက၊

၁၃၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိသာသနဟိတအသင်း ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ် ပရိယတ္တိ သာသနဟိတစေ ဘွဲ့ပုံလက်မှတ်၊

၁၃၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခံယူရရှိတော်မူသည်။

ကျမ်းဂန်ရေးသားပြုစုခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နာဂလိုဏ်ဂူကလေးဝတောရဆရာတော်သည် သပြေပင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပို့ချနည်းအတိုင်း ပါဠိရေးပြောနည်း ခေါ် ပါဠိဖတ်စာ ပထမဆင့်၊ ဒုတိယဆင့်၊ တတိယဆင့် နာဂလိုဏ်ဂူအဓိဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်နှင့် လယ်တီဝိပဿနာ (၁)၊ (၂)၊ (၃)၊ (၄)၊ (၅) တို့ကို ရေးသားပြီး ဓမ္မဒါနလှူဒါန်းခဲ့သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားများအား ပူဇော်ခြင်း

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကလေးဝဆရာတော်သည် မိမိအား ပစ္စည်းအာမိသတရားဓမ္မဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့ကြသော ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ကြီးများအား နေ့စဉ်ရိုခိုးပူဇော်ခဲ့သည့်အပြင် နှစ်စဉ်ပင့်လျှောက်၍ ပူဇော်ကျေးဇူးတော်ဆပ်ခဲ့သည်မှာ ယနေ့အချိန်အထိ ဖြစ်သည်။

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာတိဝံသ၏ ဘဝပြစ်ခဉ်

စာသင်တိုက်များ ပွင့်လှစ်ဦးဆောင် သာသနာပြုဓမ္မစေတီများ တည်ထား ကုန်ကွယ်ခြင်း

၁၃၄၁ ခုနှစ်၊ နယုန်လမှစ၍ ရန်ကုန်မြို့၊ နဂလိဏ်ဂူကလေးဝ တောရ စာသင်တိုက်ကို ကိုယ်တိုင်ဦးစီးဖွင့်လှစ်၍-

- မုံရွာ သပြေပင်တောရ စာသင်တိုက်၊
- ဟိုပန်မြို့၊ မြသိန်းတန် စာသင်တိုက်၊
- ဒဂုံမြို့၊ သစ်မြောက်ပိုင်း မင်္ဂလာရာမ စာသင်တိုက်၊
- မန္တလေးမြို့၊ ရွှေရေးဆောင်သူဌေးကျောင်း စာသင်တိုက်၊
- လှည်းကူးမြို့၊ မဟာဇေယျာမင်းကျောင်း စာသင်တိုက်၊
- ပဲခူးမြို့၊ မဟာဗောဓိ စာသင်တိုက်၊
- ပဲခူးမြို့၊ မဟာပဒုမဝိနယဓရ စာသင်တိုက်၊
- ဗဟန်း ယောဇနာရာမ စာသင်တိုက်၊
- ချောင်းဦးမြို့၊ ကိုင်းဆယ်ရွာ ဇေယျာရန်နိုင် စာသင်တိုက်၊
- သီပေါမြို့၊ ခန္တီအာရာမ စာသင်တိုက်၊
- ကန်ဘလူမြို့၊ မဟာရွှေစည်ကြီး စေတီတော် ပရိယတ္တိ

စာသင်တိုက်တို့ကို ဦးစီးနိုင်သော တပည့်ကြီးများ ပေါ်ထွန်းစေရန် ရဟန်း (၄)ဝါရမှစ၍ စာပေပို့ချခဲ့ရာ တစ်နေ့လျှင် စာဝါ(၃)ဝါ ယနေ့တိုင် ပို့ချလျက် ဓမ္မစေတီများ ရှိသေ့စွာ တည်ထားကိုးကွယ်လျက် ရှိသည်။

နာဂလိုဏ်ဂူ ကလေးဝဆရာတော် ယနေ့ဆောင်ရွက်နေသော သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ

ကျောင်း(၅)မျိုး

ယနေ့ သာသနာတော်နှစ် ၂၅၄၅ နှစ်တိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ သာသနာတော် တည်ရှိနေခြင်းသည် ဘုန်းတော်ကြီးများက ဦးဆောင်လျက် သာသနာ့တာဝန်ထမ်းကြခြင်း၊ မြန်မာပြည်သူ့ပြည်သားများက ပစ္စည်းလေးပါး ထောက်ပံ့အားပေးကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးများက ဦးဆောင်လျက် သာသနာ့တာဝန်ထမ်းကြပုံ မှာ ဘုန်းတော်ကြီးများသည် မိဘပြည်သူတို့၏ ရင်သွေးငယ်များအား ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာစသော ပညာရပ်များ (အခမဲ့)သင်ပေးခြင်း၊ လူကြီးသူမတို့ အား တရားဓမ္မဟောပြောပေးခြင်းဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာရေး ဦးဆောင်ခြင်း၊ ပညတ် တော်မူထားသော ဝိနည်း သိက္ခာကျင့်ဝတ်ကို မည်သည့်သာဝကနှင့်မျှမတူ လေးစားလိုက်နာ၍ ကြည်ညိုဖွယ်ဂုဏ်ဆောင်နိုင်ခြင်းဖြင့် ရှေ့ဆောင်တော်မူ ခဲ့ကြသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ဦးဆောင်ရာတွင် ယနေ့ခေတ်တွင် ဘုန်းတော်ကြီးများ သာသနာပြုစခန်းချ၍ နေထိုင်ရာ “ကျောင်း” အမျိုးအစား (၅)မျိုးကို တွေ့ရသည်။

- ၁။ တရားရိပ်သာကျောင်း၊
- ၂။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒသာသနာပြုတက္ကသိုလ် နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိ သာသနာ့တက္ကသိုလ်များ၊
- ၃။ ဗုဒ္ဓစာပေအဆင့်ဆင့် သင်ကြားပေးရာ စာသင်တိုက်ကျောင်း၊
- ၄။ အကြည်ညိုခံသာသနာပြုကျောင်း
- ၅။ ကလေးသူငယ်များအား စာပေပညာ သင်ပေးသည့် (ဘ-က) ကျောင်းဟု ကျောင်းအမျိုးအစား (၅)မျိုးကို တွေ့ရှိရသည်။

သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ

သာသနာပြုခန်း (၄)မျိုး

ဤနာဂလိုဏ်ဂူ အဓိဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်နှင့် လယ်တီဝိပဿနာ အမွမ်းတင် တာဝနာတရားကို ဟောကြား၍ ကျမ်းအဖြစ်သို့ရောက်အောင် ဆောင်ရွက် တော်မူသော ဆရာတော်သည် နံပါတ် ၁-၃-၄-၅ အမျိုးအစားကျောင်းများစွာ တို့ကို ဦးဆောင်ဖွင့်လှစ်၍ မိမိ၏သာသနာပြုစွမ်းအားကို မြင့်မားစေတော် မူလျက် ရှိသည်။

နံပါတ်(၅)အမျိုးအစားကျောင်း

ကလေးဝဆရာတော်သည် နံပါတ်(၅)အမျိုးအစားကျောင်း ဖြစ်သည့် နယ်စပ်ဒေသနှင့်တောင်တန်းဒေသ တိုင်းရင်းသား ကလေးသူငယ်များ ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေးကျောင်းကို ရန်ကုန်မြို့၊ နာဂလိုဏ်ဂူဘုရား ကုန်းမြေ၌ “ဝ”ကျောင်းသား (၁၇)ယောက်ဖြင့် ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဖွင့်လှစ် ခဲ့ရာ ယခုအခါ လူမျိုးများစွာ နယ်စပ်ဒေသနှင့် တောင်တန်းဒေသ တိုင်းရင်း သားမျိုးစုံ နှစ်စဉ်တစ်ထောင်ကျော် လာရောက်ခိုနားလျက် (ကျောင်းသုံး စာအုပ်၊ ဘောလုံး၊ ခဲတံ စသည် မဝယ်ရစေပဲ) အခမဲ့ပညာသင်ကြားခွင့် ရသော ပညာရေးကျောင်းကြီး ဖြစ်လာလေပြီ။ ကျေးဇူးရှင်မူလကလေးဝ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ချီးမြှင့်ခဲ့သည့် ကျယ်ဝန်းသောကျောင်းတိုက်၌ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ စေတနာရှင်များ၏ အားပေးကူညီမှုကို ရရှိသော လက်ရှိကလေးဝဆရာတော်သည် နယ်စပ်ဒေသနှင့်တိုင်းရင်းသား ကလေးသူငယ်များအား “စား၊ ဝတ်၊ နေ၊ ကျန်းမာ၊ ပညာ” ခေါင်းစဉ်ငါးရပ်ဖြင့် တာဝန်ယူ၍ မိမိ၏သာသနာပြုစွမ်းအားကို နေ့စဉ်မြှင့်တင်တော်မူလျက် ရှိသည်။

နံပါတ်(၁)တရားရိပ်သာကျောင်း

၁၃၆၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ ရန်ကုန်မြို့၊ လယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တိုက်ကို လက်ခံရရှိတော်မူသော ဆရာတော်သည် ပြည်ပ၌ ပြန်ပွားလျက်ရှိ သော ဗုဒ္ဓဒေသနာနည်းကျကျ လယ်တီဝိပဿနာသည် ပြည်တွင်း၌ မှေးမှိန် လျက် ရှိနေသည်ကို သတိပြုမိသည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဒီပနီ

သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ

ကျမ်းပေါင်း တစ်ရာကျော်ရေးသား၍ ဤကမ္ဘာအား ဝိဇ္ဇာဓာတ်အလင်းရောင် ပေးတော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းနာ နိဿယကို ပြန့်ပွားစေလိုသောဆန္ဒဖြင့် လယ်တီတောရရိပ်သာများ ဖွင့်လှစ် နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းတော်မူသည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း၊ လယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ (၇)ရက် တရားစခန်း (၅၅)ကြိမ်၊ အခြားတရားဌာန ပေါင်း (၂၀) ကျောင်းတို့၌ (၇)ရက်တရားစခန်းပေါင်းများစွာ ဖွင့်လှစ်ရန် အားပေးကူညီတော်မူသည်။ လယ်တီဝိပဿနာပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့ချုပ်ကို စတင် တည်ထောင်တော်မူလျက် လယ်တီဝိပဿနာပြန့်ပွားရေး အားသစ်တော် မူလျက် ရှိသည်။ လယ်တီမူဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်သည် ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်းမကြီးပေါ်တည်ရှိ၍ ဆိတ်ငြိမ်တောရကျောင်းသဖွယ်ဖြစ်ပြီး ယောဝီများ အေးအေးလူလူ တရားရတနာရယူရာ ဖြစ်သည်။

နံပါတ်(၄)အမျိုးအစားစာသင်တိုက်

၁၃၄၁ ခုနှစ်၊ နယုန်လမှစ၍ နာဂလိုဏ်ဂူကလေးဝတောရ စာသင် တိုက်ကို ကိုယ်တိုင်ဦးစီးဖွင့်လှစ်၍ အခြားစာသင်တိုက်များကို စာသင်တပည့် ကြီးများကို ဦးစီးဖွင့်လှစ်စေခဲ့သည်။

ပြည်ပသာသနာပြုလုပ်ငန်း

ဤကျမ်းပြုဆရာတော်သည် ပြည်တွင်း၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်း များ အောင်အောင်မြင်မြင် ဆောင်ရွက်တော်မူနိုင်သည့်နည်းတူ ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ စင်္ကာပူ၊ အိန္ဒိယ၊ နယူးဇီလန်၊ ဂျပန်၊ ဆိုဗီယက်၊ ဂျာမနီ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ပြင်သစ်၊ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်၊ အီတလီ၊ ဩစတေးလျ၊ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံများသို့ ဓမ္မဒူတခရီးကြွချီ၍ တရားဟောတော် မူခြင်း၊ တရားအားထုတ်နည်း သင်ပြခြင်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကို ဖြေကြားခြင်းဖြင့် ပြည်ပသာသနာပြုတော် မူသည်။

သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့်တာဝန်

နာဂလိုဏ်ဂူ ကလေးဝတောရဆရာတော်သည် ပထမအကြိမ် မြို့နယ်ဝန်ဆောင် ဝိနည်းခိုရ်၊ ဒုတိယအကြိမ် သမ္မုတိရသံဃာ့ ကိုယ်စားလှယ်

သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ

နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင် နိုင်ငံတော်ဝိနည်းဓိုရ်၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ အကြိမ် ၁၆-၆-၉၁ နေ့မှစ၍ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ဝင် တာဝန် ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။

ပဉ္စမအကြိမ် ၁၃၆၂ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း (၁၂)ရက်၊ တနင်္လာနေ့ ၅-၃-၂၀၀၁ နေ့မှစ၍ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲဖက်အကျိုး တော်ဆောင် တာဝန်များ ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

လယ်တီဒီပနီထွန်းကားပြန်ပွားရေးအဖွဲ့

ကျေးဇူးတော်ရှင် ကမ္ဘာကျော် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တောတောင်အနွံ သီတင်းသုံးတော်မူပြီး ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဒီပနီ ကျမ်း၊ သံခိပ်ကျမ်း၊ ပါဠိကျမ်းပေါင်း (၁၀၀)ကျော် ရေးသားပြီး ဤကမ္ဘာ့လူထု အား ဝိဇ္ဇာဓာတ်အလင်းရောင်ကို ဖြန့်ဝေတော်မူခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါကျမ်းပေါင်း များစွာကို မူကောင်းမူသန့် ရရှိစေရေး၊ ထွန်းကားပြန်ပွားရေးအတွက် အဖွဲ့ အစည်းဖွဲ့၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက်ရှိရာတွင် နာဂလိုဏ်ဂူကလေးဝ တောရဆရာတော်သည် အဆိုပါအဖွဲ့ကြီး၏ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို လူလျက် ရှိသည်။

လယ်တီဒီပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့

ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နည်း စည်းမပျက် ဆက်လက်ဖြန့်ဝေတော်မူ ခဲ့သော ကျေးဇူးတော်ရှင် ကမ္ဘာကျော် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းနာနိဿယ သမထ၊ ဝိပဿနာတရား တော်များ ပြန်ပွားရေးအတွက် လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့ကို စတင် ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းတော်မူခဲ့သည်။ ဌာနပေါင်း (၂၀)ကျော်တို့၌ တရားစခန်းများ ဖွင့်စေတော်မူခဲ့သည်။

အနွယ်တော်ဝင် ဘုရားကျောင်းကန်၊ စေတီပူထိုးများ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် စီမံအုပ်ချုပ်ရေး နာယကဆရာတော်များအဖွဲ့

ကျေးဇူးတော်ရှင် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မုံရွာမြို့ လယ်တီနိကာယ သပြေပင် တောရကျောင်း စာသင်တိုက်၊ ပထမ ပဓာန မဟာနာယက ဝါကျတ္တဒီပကာဒီ

သာသနာပြုလှုပ်ငန်းများ

ကျမ်းပြု ဘဒ္ဒန္တကေတုဝလာဘိဝံသ၊ မဟာထေရ် ဒုတိယမြောက် ပဓာန နာယက အရညဝါသီ ဓုတင်္ဂဓရ ဘဒ္ဒန္တကုမုဒ မဟာထေရ်၊ သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ကလေးဝဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသာဂရ စသော ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်တို့မှ ဆင်းသက်ပိုင်သ အန္တယ်တော်ဝင် ဘုရားကျောင်းကန် စေတီပုထိုးများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် စီမံအုပ်ချုပ်ရေး နာယကဆရာတော်များအဖွဲ့ကို ၁၃၆၄ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်၊ ၁၉-၁၁-၂၀၀၂ နေ့က စတင်ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းလျှက် သာသနာတော်စည်ပင်ပြန့်ပွားရေး အားပေးတော်မူသည်။

စွယ်စုံသာသနာပြု

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများက ပေးစွန့်၍ လက်ခံ ရယူခဲ့သော ကျောင်းတိုက်များကို ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ ပဋိပတ္တိတရားရိပ်သာ အဖြစ် ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်၍ ဖော်ပြပါအတိုင်း စွယ်စုံသာသနာပြု တော်မူသည်။ ရရှိထားသော ကျောင်းတိုက်များကိုလည်း သင့်လျော်ရာပုဂ္ဂိုလ် များအား လွှဲအပ်လှူဒါန်းတော်မူသည်။

၁။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလကလေးဝဆရာတော်ဘုရားကြီး ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူခဲ့သော နာဂလိုဏ်ဂူကလေးဝတောရကျောင်းကို ရဟန်း သာမဏေ သီလရှင် တစ်ထောင့်သုံးရာကျော် (၁၃၀၀)ကျော် သီတင်းသုံး၍ ပညာရင်နို့သောက်စို့ရာ နယ်စပ်ဒေနှင့် တိုင်းရင်းသားကလေးသူငယ်များ သာသနာ့နွယ်ဝင်သီလရှင်များ နေထိုင်ပညာသင်ယူရာ စာသင်တိုက်ကြီး၊ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်း၊ နန္ဒမူရိပ်သာအဖြစ်ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်၍ စာချနာယကအဖွဲ့၊ ဘကအုပ်ချုပ်ရေး နာယကအဖွဲ့၊ ရိပ်သာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့တို့အား လွှဲအပ်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

၂။ ကျေးဇူးတော်ရှင် ကလေးဝဆရာတော်ဘုရားကြီးကပင် ချီးမြှင့်တော် မူခဲ့သော ပဲခူးမြို့၊ ရွှေဂူလေး မဟာပဒုမကျောင်းကို ဦးဂန္ဓသာရ ဓမ္မာစရိယ အားလွှဲအပ်၍ ကျောင်းသား (၅၀၀)ကျော် စာပေသင်ကြားရာ ဘုန်းတော်ကြီး သင်ပညာရေးကျောင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေတော်မူသည်။

၃။ ပဲခူးမြို့၊ အကျွတ်အလွတ်ဘုရားကျောင်းကို ဦးအာစာရ သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယအား လွှဲအပ်၍ မဟာဗောဓိစာသင်တိုက်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ စေတော်မူသည်။

သာသနာပြုလှုပ်ငန်းများ

၄။ ပဲခူးမြို့၊ အနောက်တောရှေးဟောင်း သမိုင်းဝင် မဟာကြီးစေတီ တော်ရင်ပြင်ရှိ မဟာကြီးဘုရားကျောင်းကို စာချစာသင် (၁၂၀)ကျော် သီတင်း သုံးရာ စာသင်တိုက်၊ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်း လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း ဖွင့်လှစ်သာသနာပြုတော်မူသည်။

၅။ မုံရွာမြို့၊ ရှမ်းတော်ရပ် သုဓမ္မစာရီ သာသနာ့ဗိမာန်တော်ကြီးကို ဦးကောသလ ဓမ္မာစရိယအား အစောင့်အရှောက်အပ်နှံ၍ လယ်တီဝိပဿနာ တရားရိပ်သာ ဖွင့်လှစ်စေသည်။

၆။ ပြည်မြို့၊ မင်းကြီးတောင်တန်း ဗေဒါရီဂူနန်း ကလေးဝတောရ ကျောင်းကို အရှင်သုန္ဒရအား သဘောကျသာသနာပြုရန် လွှဲအပ်လိုက်ပါ သည်။

၇။ မန္တလေးမြို့၊ မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီး အနောက်မုခ် ရွှေရေးတောင် ကျောင်းတိုက် သူဌေးကျောင်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တစန္ဒိမာ မဟာထေရ် ပေးစွန့်ခဲ့သော အဆိုပါကျောင်းကို ဘဒ္ဒန္တသုဒဿန ဓမ္မာစရိယ အား လွှဲအပ်၍ စာချစာသင် (၇၀)ကျော် သီတင်းသုံးရာ စာသင်တိုက်အသွင် ရောက်စေခဲ့သည်။

၈။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်း၊ (၃၃)ရပ်ကွက်၊ မင်္ဂလာရာမ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ကြီး၏ ချီးမြှင့်မှုအရ စာချနာယက ဘဒ္ဒန္တဝါယမ၊ ဘဒ္ဒန္တစန္ဒောဘာသ (၂)ပါးတို့ကို တာဝန်ပေးခါ စာချစာသင် (၅၀)ကျော်ရှိ စာသင်တိုက်အဖြစ်သို့ ရောက်စေခဲ့သည်။

၉။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ လှည်းကူးမြို့နယ်၊ ဘုရားကျောင်း ဒါယကာ ဦးအုန်းကျင် စသော ဒါယကာများ လှူဒါန်းထားသော ရွှေကြာရံစေတီတော် လယ်တီတောရကို ဘဒ္ဒန္တဩဘာသ နတ်ရေကန်ဆရာတော်အားအပ်နှံ၍ လယ်တီဝိပဿနာတရားရိပ်သာ ဖွင့်စေသည်။

၁၀။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ပြည်လမ်း၊ အမှတ်(၃၃၇/က) လယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်ကို တရားဝင်စောင့်ရှောက်ခွင့် ရရှိထားသော ဦးကျော်ဇေယျ ဂေါပကအဖွဲ့က (၄၇)စုံညီ၏ ဩဝါဒကိုခံယူ၍ အပ်နှံလှူဒါန်းသည်ကို လက်ခံလျက် ကျီးတဖုတ်ဖုတ် လယ်တီမူ၊ ရှုပ်ထွေး ပွေလီနေသော လယ်တီမူကို သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့် (၄၇)စုံညီတို့ဖြင့်

သာသနာပြုလှုပ်ငန်းများ

သန့်စင်အောင် ရှင်းလင်းသုခသင်၍ လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ (၁၉-၁၂-၂၀၀၂)နေ့၌ လယ်တီဝိပဿနာ (၅၅)ကြိမ်မြောက် တိုင်ရှိခဲ့ပြီ။ အဆိုပါ လယ်တီဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက် ပိုင်ရေးဆိုင်ခွင့် ရှင်းလင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပြီး လယ်တီနာယကအဖွဲ့အား လွှဲအပ်ထားပြီဖြစ်သည်။ အနွယ် တော်ဝင် ဘုရားကျောင်းကန် စေတီပုထိုး (၁၇)ဌာနတို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး နာယကအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ စောင့်ရှောက်စေလျက် ရှိသည်။

ဤသို့လျှင် ကလေးဝဆရာတော်သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့ထံမှ ချီးမြှင့်ခဲ့သော ဘုရားကျောင်းကန် သာသနာ့တံခွန်တို့ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပစေတနာရှင်များ၏ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် စွယ်စုံသာသနာပြုလျှက် ရတနာသုံးပါး ဆရာမိဘတို့၏ ကျေးဇူးတော်အား ကျေးဇူးတုံ့ပြန်တော်မူနိုင်သော “စွယ်စုံသာသနာပြု”အရှင်မြတ်တစ်ပါး ဖြစ်တော်မူသည်။

ဆရာတော်အဓိဋ္ဌာန်(၁)

သစ်တစ်ပင်ကောင်း
ငှက်တစ်သောင်း
အပေါင်း ငါ့ကြောင့်
အေးစေသော်။ ။

ဆရာတော်အဓိဋ္ဌာန်(၂)

ငါသည်လူဇာတ် ငါသည်မြတ်၏။
ငါမြတ်သောသူ ငါသို့သူကား ငါတကားဟု၊
ငါမှား ငါကြိုက်၊ ငါမလိုက်တည်
ငါကြိုက် ငါမျိုး၊ ငါတန်ခိုးဖြင့်
ငါမျိုး ငါ့ဆွေ၊ ငါ့တိုင်းပြည်နှင့်
ငါ့မြေကမ္ဘာ၊ ငါ့ခန္ဓာဖြင့်၊
သူငါကောင်းကျိုး ဆောင်သည်ပိုးမည်
ငါမျိုး ငါဇာတ် မြတ်စေသော်။ ။

လယ်တီဝိပဿနာ နိဒါန်း

ရှေးအခါက ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန္တာအရှင်မြတ်များ၏ ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားများကို နားဖြင့်နာကြားပြီး နှလုံးအိမ်၌ ထိန်းသိမ်းထားတော်မူနိုင်ကြသည်။

သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားကောင်းတော်မူကြကုန်သော အရှင်မြတ်ကြီးတို့၏ လက်ဆင့်ကမ်း ပခုံးပြောင်းကောင်းခဲ့ခြင်းကြောင့် ငြိမ့်ညောင်းသာယာ ဘုရားရှင်တရားတော်များ နှစ်ပေါင်း ၂၅၄၆-တာ ကာလတိုင် ခရီးရှည်ကြီး ဖြတ်သန်းလျှောက်လှမ်း တည်ရှိတော်မူနိုင်ခဲ့သည်။

ယခုအခါမှာမူ ထိုကဲ့သို့ တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ် နာကြားရုံမျှဖြင့် လူသားတို့ နှလုံးအိမ်မှာ ထိန်းမထားနိုင်တော့ပဲ ရေထဲ ဒုတ်ခြစ်သကဲ့သို့သာ ဖြစ်နေသည်။ အိုးမှောက်၍ ရေခဲယူယူ ခါးပိုက်ထဲ ပစ္စည်းမျိုးစုံ ထည့်၍ မေ့လျော့ကာ ဖိတ်စင်စေသူတို့ကဲ့သို့သာ ဖြစ်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း၌ တရားဟောတိုင်း တိတ်ခွေသွင်းရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

ဗုဒ္ဓနည်းကျ လယ်တီဝိပဿနာကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်လိုကြသဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် နာကြားလိုသူများအတွက် တရားတိတ်ခွေကို စီစဉ်ရသည့်နည်းတူ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုလိုသူများအတွက် အသံမှ တစ်ဆင့်ကူးယူ၍ စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ရန် စီစဉ်ရပါသည်။

ပွင့်လင်းစည်ပင်မှ တင့်တယ်ခြင်းသုံးမျိုး

နေဝန်း၊ လဝန်း၊ ဘုရားဟောကြား တရားတော် ဤသုံးမျိုးတို့သည် ပွင့်လင်းစည်ပင်မှ တင့်တယ်ပါသည်။ ထိုတွင် ဘုရားဟောကြား တရားတော်များ တည်သည်ကိုပင် သာသနာတော်တည်သည်ဟု ဆိုရပါသည်။ သာသနာတော် တည်ရှိပါက လူနတ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအကျိုး ပွားတိုး

နိဒါန်း

နိုင်ပါသည်။ အများကောင်းကျိုးအတွက် သာသနာတော်တည်ရှိမှ သီလ အမြစ် ကြီးပွားနိုင်ပါမည်။ သမာဓိပင်စည် စည်ပင်နိုင်ပါသည်။ ပညာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အသီးအပွင့် ဝေဖြာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်နိုင်ပါသည်။

အယူအမြင်မှန်ကြောင်း အကြောင်းနှစ်မျိုး

အသိဉာဏ်ဟူသမျှ သုတ အသိက စ,ရသည် ဆိုသည့်အတိုင်း ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှတစ်ပါး အခြားသူတော်စင်များ၏ အသိဉာဏ် အဆင့်ဆင့်သည် သူတစ်ပါးတို့ ဟောသံ၊ ပြောသံ နာကြားခွင့်ရပါမှ တိုးပွားနိုင် ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။

ဘုရား, ရဟန္တာစသော အရှင်မြတ်တို့၏ ဟောသံ၊ ပြောသံကို မနာကြားရ မသင်ရ၊ မကြည့်ရှုရပါက မိမိတို့၏ပင်ထွက်ဉာဏ်သည် အလိုလို မရှင်သန် မကြီးထွားနိုင်ပေ။

ကမ္ဘာလောက၌ အယူအဆ အယူဝါဒ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဆရာ အမျိုးမျိုးက ထူထောင်ထားကြလေသည်။ ပုထုဇဉ် ကမ္ဘာလူသားတို့သည် ဆရာအမျိုးမျိုး၊ ဘုရားအမျိုးမျိုးတို့၏မျက်နှာကို မော်ကြည့်နေရသော နာနာသတ္တာရဥလ္လာကန ဘေးဆိုးကြီးနှင့် ကြုံတွေ့လျက်နေရပေသည်။ အယူမှန်၊ အမြင်မှန်ရရှိရေးမှာ စစ်မှန်သော ဘုရားစသော သူတော် ကောင်းတို့၏ ဟောသံ၊ ပြောသံကို အခြေခံရပေသည်။ ဟောသံ၊ ပြောသံ မှန်ကို နာကြားရန် အခွင့်အလမ်းရဖို့ပင် အင်မတန် ခက်ခဲလှပေသည်။ ဟောသံ၊ ပြောသံမှန်ကို နာကြားခွင့်ရသူသည် သင့်တင့်ဖြောင့်မှန်သော နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှုနှင့် ပေါင်းစပ်ပေးနိုင်ပါမှ အယူအမြင် မှန်နိုင်ပေ သည်။ ထို့ကြောင့် ထေရဝါဒ ပိဋကတ်တော်လာ စကားတော်တို့ကို မူရင်း မပျက်အောင် သတိရှေ့ဆောင်ပြီး ဖောက်သည်ချဟောဖော်ရေးသားကြ ရသည်။

ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ တရားစကား၊ တရားအသံ၊ တရားစာတို့သည် တရားလိုလားသူတို့၏ နားမျက်စိတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဘာသာအသီးသီး

နိဒါန်း

ပြန်ဆို၍ ဘာသာခြားတို့၏ နားမျက်စိတို့သို့လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့်
ရောက်ရှိနိုင်ပါစေ။ အဆင့်ဆင့်ရောက်ရှိ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ
လိုက်နာကျင့်သုံး စိတ်နှလုံးအိမ်၌ ကိန်းငြိမ်းသွားသည်ဆိုပါက ရေးသား
ထုတ်ဝေရကျိုးနပ်ပေပြီ။

ထိုမှတစ်ဆင့် ဉာဏ်နား ဉာဏ်မျက်စိရှင်တို့ဖြစ်ကြပြီး လျင်လျင်
မြန်မြန် အေးအေးမြမြ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူ ကျက်သရေ
ဖြိုးမောက် တန်ခိုးတောက်ကာ ဝိမုတ္တိသုခ အမတအောင်ခန်း နိဗ္ဗာန်နန်း
သို့ တက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေဟု ဆန္ဒပြုလျှက် ဤလယ်တီဝိပဿနာ
အမွမ်းတင်ဘာဝနာကို ဟောအပ် ရေးသားအပ်ပါသည်။

မိလိန္ဒပဉ္စာလာ ယောဂီ၏ ဖော်ပြပါ ခုနစ်ဝဂ္ဂဏ် နေမင်းပုံပမာ
ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ဉာဏ်အလင်းရောင်ဖြာနိုင်ပါစေဟု
အဖွင့်နိဒါန်း ပျိုးအပ်ပါသတည်း။

ယထာပိသုရိယော ဥဒယေန္တော၊
ရွှပ် ဒသေတိ ပါဏီနံ။
သုစိဉ္စ အသုမိ ဣာပိ၊
ကလျာဏာဣာပိ ပါပကံ။ ။
တထာဘိက္ခု ဓမ္မဓရော၊
အဝိဇ္ဇာ ပိဟိတံ ဇနံ။
ပထံ ဒသေတိ ဝိဝိဓံ၊
အာဒိစ္စော ဥဒယံ တထာ။ ။

ယထာပိ သုရိယော ဥဒယေန္တော မိန့်ဟောအလာ ဒေသနာ၏
နေ၏ပုံသွင် ပြည့်စုံလျှင်သား ယောဂီများသည်-
ရေများခြောက်သွေ့ ကိလေဠေကို ခြောက်သွေ့ထွန်းပြောင် (၁)။
အမိုက်မှောင်ရှင်း ကိလေသင်းကို ပယ်ရှင်းတုံလတ် (၂)။
ချိန်မပြတ်လှည့် ယောနိသောနှလုံး (၃)။
ရောင်ပန်းကုံးသို့ ပန်းကုံးအာရုံ (၄)။

၂

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ပထမဆုံးဟောရာဌာနကတော့ မန္တလေးမြို့၊ ကင်းဝန်မင်းကြီး
ရဲ့ အိမ်တော်မှာပါ။ အာနာပါနအားထုတ်ပုံ၊ အားထုတ်နည်းကို ဟော
ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ စကားတော်တွေကို ခြုံပြီးတော့
စာအုပ်အဖြစ်နဲ့ အာနာပါနဒီပနီအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေခဲ့ပါတယ်။ အခိုင်
အမာပါပဲ။

ဒီနောက် လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် (၆၀)ကျော်လောက်မှာတော့ အနာဂါမ်
ဆရာသက်ကြီးလို့ ကျော်ကြားလတ်တဲ့ ဖြစ်လတ်ဖြစ်တဲ့ ဦးဘိုးသက်
ဒါယကာကြီးက တရားရှာထွက်ခဲ့တယ်။ တော်တော်နဲ့ ဆရာမတွေ
နိုင်ဘူး။ နောက်ဆုံးကျတော့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီးကို တွေ့ပြီးတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ကြားသည့်အတိုင်း
လိုက်နာပြီး အားထုတ်တဲ့အတွက် အနာဂါမ်လူသူတော်စင်
ဆရာသက်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဆင်းသက်
လာတဲ့နည်း။ ပင်မက ဗုဒ္ဓဘုရားထံကနေပြီးတော့ ရရှိလာတဲ့နည်း။

အဲဒီနည်းကိုပဲ ဘုရားရှင်ပေးသနားတော်မူတဲ့အတိုင်း၊ လယ်တီ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပေးသနားတော်မူတဲ့အတိုင်း၊

ဘေး

အဲဒီလိုအားထုတ်ကြတော့ ဘုန်းကြီးတို့နိတိစကားတစ်ခု ရှိပါတယ်။

“အနာဂတံ ဘယံဒိသွာ၊
ဗုရတော ပရိဝဇ္ဇယေ။
အာဂတဉ္စ ဘယံဒိသွာ၊
အဘိတော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။”

ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိဟာ လာရောက်လတ်ဖြစ်တဲ့ဘေး၊
မလာရောက်သေးတဲ့ဘေးကိုမြင်ပြီးတော့ ခပ်ဝေးဝေး ခပ်လှမ်းလှမ်းက

လယ်တီဝိပဿနာ

ရှောင်ရတယ်။

ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံလာတဲ့ ဘေးကိုတော့ မကြောက်မရွံ့ ရင်ဆိုင်ကြရမယ်။ ဒါဟာ ပညာရှိများရဲ့လမ်းစဉ်ပါပဲ။ မိမိတို့တတွေလည်း မလာရောက်သေးတဲ့ဘေး၊ မိမိဆီမှာ ရောက်မလာသေးတဲ့ဘေး မျှော်ပြီးတော့ အဲဒီဘေးတွေကလွတ်အောင် ဝေးဝေးက ရှောင်ကြဉ်ဖို့ နည်းလမ်းရှာကြရမယ်။

အကယ်၍ များ ဒီဘေးတွေ မိမိနဲ့ရင်ဆိုင်တွေ့ပြီး ဆုံစည်းလာခဲ့လို့ရှိရင်တော့ မကြောက်မရွံ့ရင်ဆိုင်သွားကြရမှာပါ။

စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုး

ဒါကိုပဲ အခုခေတ်စကားနဲ့ပြောရင် ခရစ်နှစ် (၂၀၀၀)ဟာ ဒီ ခရစ်နှစ် (၂၀၀၀)ပြည့်နှစ်ဟာ (၂၁)ရာစုရဲ့ စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်နေတဲ့အချိန်လို့ ဆိုနေကြတယ်။ ဒါကတော့ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးနဲ့ ခြုံပြောတဲ့စကား၊ ဘုန်းကြီးတို့ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီများကျတော့ (၂၀)ရာစုမှာ လူရယ်လို့ဖြစ်ပေါ်လာတော့ (၂၁)ရာစုထဲမှာပဲ ဒီလူ့ဘဝနဲ့ဆုံစည်းကြရအုန်းမှာ။

(၂၀)ရာစု မိမိရဲ့ဖြစ်စဉ်၊ မိမိတို့ရဲ့အိမ်သူ၊ အိမ်သားတို့ရဲ့ဖြစ်စဉ်၊ မိမိရပ်ကွက်၊ မိမိမြို့နယ်၊ မိမိရဲ့တိုင်းခရိုင်၊ နိုင်ငံ၊ မိမိရဲ့လက်လှမ်းမှီသလောက် ကမ္ဘာ့ဖြစ်စဉ်ကြီးကို ပြန်ပြီးစဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါကျတော့ အစာရေစာ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးလို့ သေကြေပျက်စီးကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိတယ်။ ကြားခဲ့ကြပြီ၊ သိခဲ့ကြပြီ။

လက်နက်ဘေးအန္တရာယ် ထိခိုက်စူးရှပြီးတော့ သေကြေပျက်စီးကြပြီးတော့ သတ္တန္တရကပ်ဆိုးကြီး ဖိစီးနှိပ်စက်လို့ သေကြေပျက်စီးကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သန်းပေါင်းများစွာရှိခဲ့တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပဲ ကိုးရီးယားစစ်ပွဲ၊ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲပြီးတော့ အီရန်၊ အီရတ်စစ်ပွဲ၊ ကိုဆိုဗိုစစ်ပွဲ ဒါတွေတွေ့လာတော့ လူပေါင်း၊ သန်းပေါင်း

များစွာ၊ မမို့လိုက်တဲ့၊ ကောင်းကောင်းမမှတ်မိတဲ့ လူသိန်းချီပြီးသေတဲ့ ကိစ္စကတော့ ဟီရိုရိုးမားတို့မှာ အနုမြူငုံးကျတဲ့စစ်ပွဲ။

အကုန်ခြုံလိုက်မယ်ဆိုရင် လက်နက်ဘေးအန္တရာယ်ထိခိုက်ပြီး တော့ သေကြေပျက်စီးတဲ့ (၂၀)ရာစုမှာ ကြုံခဲ့ရတာလဲ သန်းပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့တယ်။ အနာရောဂါဖိစီးနှိပ်စက်သေကြေပျက်စီးရတဲ့ ရောဂန္တရကပ် ကြီးဟာလည်း ဆိုက်ခဲ့တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ငယ်ငယ်ကဆို ကမ္ဘာနာခေါ်တဲ့ ကျောက်ရောဂါတို့၊ ကာလပမ်းရောဂါတို့ တစ်ချို့ရွာလုံးကျွတ်တယ်။ တစ်ချို့အိမ်လုံးကျွတ် သေကြတယ်။

ဒီနောက်ကျတော့ တီဘီရောဂါတို့၊ ဒီနောက်ကျတော့ ကင်ဆာ ရောဂါတို့၊ တီဘီရောဂါကမှ ဆေးလေးဘာလေး တွေ့သေးတယ်။ ဒီနောက်ကျတော့ ခုခံအားကျဆင်းတဲ့ရောဂါ။ ဒီရောဂါတွေဟာ ကမ္ဘာ ကြီးနဲ့တကွ အားလုံးမိမိတို့ လူတိုင်းလူတိုင်းကို ခြိမ်းခြောက်နေတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်းကိုလည်း စိန်ခေါ်နေတယ်။

မိမိတို့ရပ်ကွက်၊ မြို့ရွာ၊ တိုင်းခရိုင်၊ နိုင်ငံတွေမှာ ဒီရောဂန္တရ ကပ်ဆိုးကြီးဟာ စိန်ခေါ်လျက်ရှိတယ်။

ကမ္ဘာ့ကြက်ခြေနီများပင် လက်လျှော့ရ

အခြားအခြား မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ လေဘေးတို့ အစရှိတဲ့ ဘေး ကြီးတွေကလည်း စိန်ခေါ်နေတယ်။

ဪ- တစ်ခါတရံ အစွမ်းကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မီးဘေး လည်း ထိုက်တန်သလောက် ကူညီနိုင်ကြတယ်။ ရေဘေး၊ လေဘေး လည်း ကူညီနိုင်ကြတယ်။ ပြည်ပျက်ဘေးစသည် ဆယ်ရေးတစ်ရေး ကယ်နိုင်ပါသေးတယ်။ ထိုက်တန်သလောက် ကူညီနိုင်တယ်။

မကူညီနိုင်တာကတော့ ဘာဘေးတွေလည်းဆိုတော့ အိုဘေး ဆိုးကြီးကျတော့ ဘယ်လိုမှမတုန်ပြန်နိုင်ဘူး။ မကူညီနိုင်ဘူး။ ဒီအတိုင်းပဲ

လယ်တီဝိပဿနာ

လက်မှိုင်ချပြီးရင်ဆိုင်ကြရတယ်။

နာဘေးဆိုးကြီး၊ သေဘေးဆိုးကြီးတွေ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်၊ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အကူအညီမပေးနိုင်ပဲ အရှုံးပေးဆလံ့သ ပြီးတော့ နေခဲ့ကြရတယ်။ ကမ္ဘာ့ကြက်ခြေနီကယ်ဆယ်ရေးများပင် လက်လျှော့ရတယ်။ ဒါ (၂၀)ရာစုက ဖြစ်စဉ်ပါ။

အားလုံးအတူတူ

အဲဒီတော့ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးကို ခြုံပြီးတော့ကြည့်မယ်ဆိုရင် တူတဲ့အချက်တွေလည်း ရှိတယ်။ မတူတဲ့အချက်တွေလည်း ရှိတယ်။ တူတဲ့အချက်တွေကတော့ “ပဋိသန္ဓေ၊ အို၊ နာ၊ သေဟု ကမ္ဘာ့ကြေလည်း မသေမပျောက် လူလေးယောက်တို့ ဝင်ရောက်နှောက်မွေ့”။

သေကြေကြ၊ ပျက်စီးကြ၊ ဘဝတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ဒီလူလေးယောက်ကတော့ ကမ္ဘာတွေသာပျက်ပြီး တော့၊ ပျက်ပြီးတော့၊ ကမ္ဘာတွေသာ ကုန်ဆုံးသွားသော်လည်း ဒီလေး ယောက်ကတော့ ကုန်ဆုံးပြီး၊ သေပြီးပျောက်မသွားဘူး။

ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးမှာ တူနေတာက အဲဒီဘေးကြီးတွေပဲ။ (၂၄)နာရီ တစ်ရက်၊ (၇)နေ့၊ (၁၂)လကို (၁)နှစ် သုံးစွဲပုံ၊ ယူဆပုံတွေဟာ ခေါ်ပုံသာလွဲသွားတယ်။ တူနေတယ်။

တနင်္ဂနွေ၊ တနင်္လာ၊ ဆန်းဒေး၊ မန်းဒေး စသည်ဖြင့် အခေါ် လွှဲတယ်။ သုံးစွဲနေတာ အတူတူပဲ။ အဲဒီလို တူတာတွေထဲက အိုဘေးဆိုး၊ နာဘေးဆိုး၊ သေဘေးဆိုးကြီးတွေကို ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေကြရတာ အဆိုးတူပုံပါပဲ။ ဒါကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးရဲ့ တူပုံပါပဲ။

လုံးချာလို့ကံနေတယ်

ကမ္ဘာလုံးကြီး မြေပုံကိုကြည့်ပြီးတော့ အရှေ့ကနေ အနောက်၊ အနောက်ကနေ အရှေ့၊ တောင်ကနေမြောက်၊ မြောက်ကနေတောင်၊

ဝင်ရိုးစွန်းတွေရောက်အောင် သွားသော်လည်းပဲ ဤကမ္ဘာလုံးကြီး အတွင်းမှာ ဒီဘေးဆိုးကြီးတွေရဲ့ အနှိပ်စက်ခံပြီးတော့၊ ဒီကမ္ဘာလုံးကြီး အတွင်းမှာပဲ လုံးချာလိုက်ပြီးတော့ သွားရင်း၊ လာရင်းနှင့် စဉ်းစားကြည့် တဲ့အခါ ဒီသဘောလေးပေါက်တယ်။ ကမ္ဘာကြီးအပြင်ဖက် မထွက်နိုင်ဘူး။

ကမ္ဘာကြီးအပြင် မထွက်နိုင်တဲ့အခါကျတော့ ဤစကြဝဠာ သုံးကျွန်းလင်းခိုက် တစ်ကျွန်းမိုက်စကြဝဠာတစ်ခုလုံးရဲ့ အတွင်းက မထွက်နိုင်တော့ ဒီစကြဝဠာတစ်ခုကို လောကလို့ ဒီလိုခေါ်ကြပါစို့။ လောကအသေးစားလေးပေါ့။

အဲလိုစကြဝဠာတစ်ခုအတွင်းမှာ နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် တိုင်းဟာ အို၊ နာ၊ သေဘေး၊ ဒီဘေးကြီးတွေကို မလွန်ဆန်နိုင်ကြဘူး။ အခြားစကြဝဠာတွေမှာလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။

တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ဒီကမ္ဘာလုံးကြီးအတွင်းမှာ လုံးချာလိုက်ပြီးတော့ ဘယ်မြို့၊ ဘယ်ရွာ၊ ဘယ်အရပ်ဒေသ၊ ဘယ်တိုင်း ခရိုင်၊ နိုင်ငံမှ သင်္ချိုင်းမရှိတဲ့မြို့၊ သင်္ချိုင်းမရှိတဲ့နိုင်ငံ၊ သင်္ချိုင်းမရှိတဲ့ရွာ မတွေ့ရဘူး။

တစ်ခါတရံကျတော့ သင်္ချိုင်းအုတ်ဂူစာရင်းက လူနေစာရင်း ထက်များတာကို ထူးထူးခြားခြား တွေ့ရတယ်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ မြို့တစ်မြို့မှာ သင်္ချိုင်းအုတ်ဂူက တစ်သိန်း လောက်ရှိတယ်။ လူနေက တစ်သောင်းလောက်ပဲရှိတယ်။ ဟ-ဘယ်လို လဲ ဆန်းလှချည်လား။ လူနေက တစ်သောင်းလောက်ရှိတယ်။ သင်္ချိုင်း အုတ်ဂူက တစ်သိန်းကျော်၊ သင်္ချိုင်းက လူနေတာထက် ကိုးဆလောက် များနေတယ်။ အဲဒီလိုပါပဲလေ သင်္ချိုင်းမရှိတဲ့နေရာမရှိဘူး။ ဒီကနေ မန္တလေး သွား- ပဲခူးကျတော့လဲ သင်္ချိုင်း၊ တောင်ငူရောက်တော့လဲ မြို့မဝင်ခင် သင်္ချိုင်းတွေ တွေ့ကြလို့။ ပြီးတော့ ဒီကမ္ဘာလုံးကြီးအတွင်းမှာ မြေပြင်၊ ရေပြင်၊ လေပြင်အတွင်းမှာ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ -

လယ်တီဝိပဿနာ

ဘယ်တိုက်သားတွေပဲဖြစ်ဖြစ်ဘယ်နိုင်ငံသားတွေဘဲဖြစ်ဖြစ်
ဒီပဋိသန္ဓေ အိုနာသေဘေးနဲ့ လုံးချာလိုက်နေကြတယ်။ ထွက်ပေါက်
မတွေ့ကြဘူး။

ဘုကြောင့် လုံးခြာလိုက်နေကြတာလဲဆိုတော့ ဒီလောက
ကြီးထဲက မထွက်နိုင်ကြဘူး။ ထွက်ပေါက်ရှာမတွေ့ကြဘူး။

ကမ္ဘာပညာရှင်တွေအားလုံးဟာ ယာဉ်ရထားတွေ အမျိုးမျိုးလုပ်
နိုင်ကြတယ်။ ဒီကနေထွက်မသွားနိုင်ဘူး။ မထွက်နိုင်လို့ ရှိရင်ဖြင့်-

“ဂမနေန န ပတ္တဗ္ဗော၊
လောကဿန္တော ကုဒါစနံ။
နစ အပတွာ လောကန္တံ၊
ဒုက္ခာ အတ္ထိ ပမောစနံ။”

လောကဿန္တော- လောက၏အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊
ဂမနေန- သွားခြင်းဖြင့်၊ ကုဒါစနံ- တရံတဆစ်မျှ၊ နပတ္တဗ္ဗော-
မရောက်နိုင်။

- ဒီလောက ဒီကမ္ဘာထဲမှာ နေလို့ ရှိရင်တော့ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ၊
အို၊ နာ၊ သေဆိုတဲ့ လူလေးယောက်ရဲ့ ညှင်းဆဲနှိပ်စက်မှုက
မလွတ်ဘူး။ သူတို့လက်အောက်ကမလွတ်ဘူး။
- အိုမင်းပိုင်နက်၊ နာမင်းပိုင်နက်၊ သေမင်းပိုင်နက်မှာ
မြေကွက်ဂရံ အမိန့်ခံပြီးတော့ ငါးပင်တိုင်ခန္ဓာအိမ်၊ လေး
ပင်တိုင်ခန္ဓာအိမ်၊ တစ်ပင်တိုင်ခန္ဓာအိမ်၊ အိမ်သုံးလုံးကို
အကြိမ်ကြိမ်ဆောက်ပြီးတော့၊
- အိုမင်းကြီးလာလဲ ခေါင်းငုံ့ခံရ၊ နာမင်းကြီးလာလဲ ခေါင်း
ငုံ့ခံရ၊ သေမင်းကြီးလာလဲ ခေါင်းငုံ့ခံရ။ အဲဒီလို ခံနေကြရ
အုန်းမှာပဲ။

အဲဒီတော့ ဒီဝင်ရိုးစွန်းတွေကနေ ဟိုဘက်ရောက်ပြန်တော့လဲ
စကြဝဠာတွေ၊ စကြဝဠာတွေ မြတ်စွာဘုရားက အနန္တမြင်တော်မူတယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

အဲဒီတော့ အခုစွမ်းအင်ရှိကြတဲ့ လူသားတွေ ဒီစကြဝဠာကိုပဲ တွေ့နိုင်တယ်။ ဟိုဘက်စကြဝဠာကို မတွေ့နိုင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ အနန္တစကြဝဠာကို မြင်သိတော်မူတယ်။

အဲဒီအနန္တစကြဝဠာတွေအတွင်းမှာလဲ ဒီပဋိသန္ဓေ၊ အို၊ နာ၊ သေခေါ်တဲ့ ကမ္ဘာကြေလည်း မသေမပျောက် လူလေးယောက်တို့ရဲ့ အနှိပ်အစက်ကို ခံနေကြရအုန်းမှာပါပဲ။

ဒါဖြင့် ဒီစကြဝဠာလောကကြီးများမှ ထွက်ပေါက်မရမချင်း ဒီအတိုင်းပဲဆိုတော့ အဲဒီထွက်ပေါက်ကို တွေ့ရှိဖို့လိုတယ်။ လောကရဲ့ အဆုံး၊ လောကဆိုတာ ဖြစ်တတ် ပျက်တတ်လို့ လောက၊ အဲဒီလောက ရဲ့အဆုံးဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။

နစ အပတွာ လောကန္တံ

ဒုက္ခာ အတ္ထိပမောစနံ။

လောက၏အဆုံးမရောက်ပဲနဲ့ ဆင်းရဲကင်းတယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ လောက၏အဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်မရောက်ပဲနဲ့ ဒုက္ခကင်းတာ မရှိဘူး။ အဲဒီ ထွက်ပေါက်ရှာတွေ့ဖို့ရာ ခက်တယ်။

အကြီးဆုံးစိန်ခေါ်မှု

အဲဒီတော့ (၂၀)ရာစုဖြစ်စဉ်လေးတွေ ပြန်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးကြီးတွေ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ အို၊ နာ၊ သေဆိုတဲ့ ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးကြီးတွေ၊ အဲဒါတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံလာတော့ (၂၁)ရာစုရဲ့ အကြီးဆုံးစိန်ခေါ်မှုဆိုတာလည်း ဒီဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးကြီးတွေပါပဲ။ ဆက်ပြီးတော့ စိန်ခေါ်နေမှာပါပဲ။

တစ်နည်းအားဖြင့် မိမိတို့ (၂၀)ရာစုက လူတွေ၊ လူသားတွေ တစ်ချို့နှစ်(၄၀)နေခဲ့ကြပြီး၊ တစ်ချို့နှစ် (၅၀)၊ (၆၀)၊ (၇၀)နေခဲ့ကြပြီ။

လယ်တီဝိပဿနာ

လောကသည်ဆရာ

(၂၀)ရာစုကဖြစ်စဉ်ကို ပြန်စဉ်းစားကြည့်ရအောင် မိမိရဲ့ပတ်ဝန်းကျင် စဉ်းစားကြရအောင်။ (၂၀)ရာစုသည် မိမိတို့ရဲ့ဆရာပါပဲ။ ဒါကြောင့်-

လောကော သတ္တာနမာစေရော၊

အတ္တာ နတ္ထ ပဒဿကော။

လောကော- လောကကြီးသည်၊ သတ္တာနံ- တို့သူများစွာ သတ္တဝါတို့၏၊ အတ္တာ နတ္ထ ပဒဿကော- အကျိုးရှိသည်၊ မရှိသည်ကို ပြတတ်သည်ဖြစ်၍၊ အာစေရော- ဆရာဖြစ်ပါပေ၏။

လောကသည် အကျိုးရှိသည်၊ မရှိသည်ကို ပြတတ်သော ဆရာ တဲ့။ လောကကြီးဟာ ဆရာပဲ။

သို့သော် လောကဆရာက ပြောနေတာကို သာမန်အားဖြင့် မသိနိုင်ဘူး။ အဲဒီလောကကြီးက ပြောနေတာကို လောကဝိဒ္ဓဂုဏ်တော် နဲ့ ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားက သုံးဆယ့်တစ်ဘုံကိုလည်း သိတယ်။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသားကိုလည်း မြင်တယ်။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသားတို့ သဏ္ဍာန်မှာရှိနေကြတဲ့ ရုပ်နေရုပ်ထား၊ စိတ်နေစိတ်ထား ဖြစ်ပျက်ပွား ဆုတ်၊ မြတ်ယုတ်၊ ဆိုးကောင်း၊ အကျိုးအကြောင်းကို ကောင်းစွာပိုင်ပိုင် သိစွမ်းတော်မူနိုင်တဲ့ အတွက်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် လောကဝိဒ္ဓ ဖြစ်တော်မူတယ်။ လောကကို မြင်တော်မူတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့က သုံးဆယ့်တစ်ဘုံထဲက နှစ်ဘုံပဲမြင်တယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက သုံးဆယ့်တစ်ဘုံလုံး မြင်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့က လူဘုံနဲ့ တိရစ္ဆာန်ဘုံ (၂)ဘုံသားတွေသာ မြင်တယ်။ ကျန်ဘုံသားတွေ မမြင်ဘူး။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသားတွေ ကျပြန်တော့ (၂)ဘုံ သာပဲ ကောင်းကောင်းမြင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သုံးဆယ့်တစ်ဘုံရှိ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသားတို့ရဲ့ ရုပ်နေရုပ်ထား၊ စိတ်နေ စိတ်ထားကို မြင်တော်မူတယ်။

ထွက်ပေါက်ရမ္မာပါပဲ

“အခုတရားအားထုတ်ကြတာဟာ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံရှိ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသားတို့နှင့်တကွ မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိကြတဲ့ ရုပ်နေရုပ်ထား၊ စိတ်နေစိတ်ထားများကို သိအောင် မြင်အောင် အားထုတ်တာပါပဲ။

ဒီလိုမြင်အောင် အားထုတ်တဲ့နည်းကို ကြိုးစားခွင့်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီလောကကြီးက ထွက်ပေါက်ရမ္မာပါပဲ။”

အဲဒီလောကထွက်ပေါက်ကို မြတ်စွာဘုရားက မြင်အောင်ပြခဲ့တယ်။ ယခုကမ္ဘာမှာ ခရီးသွားသလို၊ မြန်မာမှာ ခရီးသွားသလို မိမိတို့မရောက်ဖူးတဲ့ အရပ်ဒေသဆိုတော့ “မြေပုံကြီးကြည့်ပြီးတော့ သွားကြရတာ။”

သူတို့သွားတာက ဘာလဲဆိုတော့ ကမ္ဘာလုံးကြီးအတွင်းမှာပဲ လုံးချာလိုက်ပြီး သွားနိုင်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားပေးတော်မူတဲ့ မြေပုံကတော့ (၈)မျိုးရှိတယ်။ နိဗ္ဗာန်သွားဖို့လမ်းတွေ၊ နိဗ္ဗာန်သွားဖို့လမ်းဆိုတော့ လောကရဲ့အဆုံးဟာ ဘယ်လောက်ဝေးသလဲ။ တောင်ဝင်ရိုးစွန်း၊ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းကနေ ဘယ်လောက်ဝေးသလဲဆိုတော့

နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည် ဤကသည်၊ မည်မျှတာပေါင်း ဝေးသနည်း။

နိဗ္ဗာန်ဟာ ဘယ်လောက်ဝေးသလဲ။ ဒီနေရာကနေပြီးတော့ အဲဒီရောက်ရင်တော့ မအိုတော့ဘူး။ မနာတော့ဘူး။ မသေတော့ဘူးတဲ့။ ဦးရိမ်ပူဆွေး စိတ်မအေးစရာတွေလည်း မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါ ဘယ်လောက်ဝေးသလဲဆိုတော့ “အဖြေက မဝေးဘူးတဲ့။”

ဤတစ်လံမျှလောက်ရှိတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ သညာရှိတယ်။ စိတ်ရှိတယ်။ ဤတစ်လံမျှလောက်ရှိတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာပဲ လောကရှိတယ်။ လောကဖြစ်ကြောင်း ရှိတယ်။ လောက၏ချုပ်ငြိမ်းတာရှိတယ်။ လောကချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ကြောင်းရှိတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် လောကဆိုတာ ဒုက္ခရဲ့ကိုယ်စားလှယ်ပါပဲ။ လောကနဲ့ဒုက္ခ အတူတူပဲ။ လောကထဲမှာ နေရတာဆိုတာ ဒုက္ခထဲမှာ နေရတာပါပဲ။

အဲဒီတော့ လောကကိုသိအောင်လုပ်ရမယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာ ဘုရားက- “လောကသည် ဒုက္ခအမှန်”။ လောကဖြစ်စဉ်အားလုံးသည်၊ (၂၀)ရာစုရဲ့ ဖြစ်စဉ်အားလုံးသည် ဒုက္ခသစ္စာ။

မိမိရဲ့ (၂၀)ရာစုမှာ လူရယ်လို့ဖြစ်ပြီးလာတော့ ဖြစ်သမျှ ပြုသမျှ (၂၀)ရာစုက မိမိရဲ့ဖြစ်စဉ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ။

နိဗ္ဗာန်မြေပုံ

ယနေ့ မိမိရဲ့ဖြစ်စဉ်ကို သိအောင်လုပ်မယ်ဆိုရင် “တရား ပျောက် ကိုယ်မှာရှာ”။ “တရားရှာ ကိုယ်မှာတွေ့” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ မြေပုံကိုကြည့်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ပြတဲ့ နိဗ္ဗာန်မြေပုံက လမ်းကြော (၈)မျိုးပဲ။

အချို့ အချို့နိုင်ငံတွေမှာ မြေပုံတွေနဲ့ ခရီးသွားရတာ လမ်းတွေရှုပ်နေတာပဲ။ ကြည့်ဖို့ခက်တယ်။ “မြေပုံ”တစ်ထုတ်ကြီးနဲ့ သွားကြရတာ။ မြေပုံ တစ်ထုတ်ကြီးပဲ။ ကားဆရာတွေဆီမှာ မြေပုံကြီး တွေ တစ်နယ်ကတစ်နယ် ကူးတော့မယ်ဆိုရင် မြေပုံကြီးတွေနဲ့။

ဘုန်းကြီးတို့မှာလည်း နိဗ္ဗာန်မြေပုံကရှိတာကို။ ပိဋကတ်သုံးပုံ တည်းဟူသော မြေပုံ၊ အဲဒီပိဋကတ်သုံးပုံကို ချို့လိုက်တော့ မဂ္ဂင်ပါ။ လမ်းသွယ် (၈)မျိုးဆိုတဲ့ မြေပုံရနေကြပြီ။ ထွက်ပေါက်တွေ့နေပြီ။

ဒီလမ်းသွယ် (၈)သွယ်က သွားမယ်ဆိုရင် အခြားယာဉ်တွေ၊ ရထားတွေ၊ ကောင်းကင်ယာဉ်တွေ၊ ရေယာဉ်တွေ၊ မြေပြင်ဘယ်ယာဉ်နဲ့မှ မသွားနိုင်တဲ့ လောကရဲ့အဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရောက်ကြရမှာပါပဲ။

လောက၏အဆုံးနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရောက်ကြမှသာလျှင် လုံးခြာ မလိုက်ပဲ သက်သာမှာပါ။ ဗမာစကားထဲမှာ “ဘယ့်နှယ်လဲ အဆင်ပြေရဲ့

လားဟေ့” မေးရင်၊ အဆင်မပြေပါဘူးကွာ။ လုံးချာလိုက်လို့ ဆိုသလိုပါပဲ။

ပဋိသန္ဓေ၊ အို၊ နာ၊ သေဆိုတဲ့ ဝဋ်ဒုက္ခဘေးအန္တရာယ်တွေနဲ့၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးခြင်းဆိုတဲ့ တရားတွေနဲ့ လုံးချာလိုက်နေရာကနေပြီး မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ မြေပုံအတိုင်း “တရားပျောက် ကိုယ်မှာရှာ၊ တရားရှာ ကိုယ်မှာတွေ့”။ လမ်းသွယ်ကြီး (၈)မျိုးနဲ့ သွားမယ် ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဘဝငြိမ်းချမ်းရေးမြို့တော်ကြီးကို ရနိုင်၊ ရောက်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် လောက၏အဆုံးရောက်နိုင်ခြင်းအကြောင်း ကောင်း မြတ်တဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ (၂၅၈၈)နှစ် ဗုဒ္ဓဘုရားညွှန်ပြတဲ့နည်း။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၉၀)ကျော်က ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး က ကင်းဝန်မင်းကြီးအိမ်မှာ ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့နည်း။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၆၀)ကျော်က အနာဂါမ်ဆရာသက်ကြီးအား မိန့်ကြား ခဲ့တဲ့နည်း။

မြတ်သောယာဉ်

အကျဉ်းချုပ်ပြောတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မဿာန- မြတ်သောယာဉ်ကြီးဖြင့် မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်မှာ “တရားပျောက် ကိုယ်မှာရှာ၊ တရားရှာ ကိုယ်မှာတွေ့”ဆိုတဲ့အတိုင်း ရှာဖွေပြီးတော့ ဗြဟ္မဿာနခေါ်တဲ့ မြတ်သောယာဉ်ကြီးကို စီးပြီးတော့ သွားမယ်ဆိုလို့ရှိရင် မြတ်စွာဘုရား ပေးတဲ့ မြေပုံအတိုင်း လိုက်သွားမယ်ဆိုရင် အမြဲကြုံရ ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပါတယ်။

ဧတ ဒတ္တနိသမ္ပုတံ၊
ဗြဟ္မဿာနံ အနုတ္တရံ၊
နိယုန္တိ ဝိရာလောကမှာ၊
အညဒတ္တ၊ ဇယံ ဇယံ။

လယ်တီဝိပဿနာ

ယေသံ ဓီရာနံ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကို လေးစားခုံမင် အကြင်ပညာရှင်တို့အား၊ အနုတ္တရံ- ထွဋ်ဆုံးနိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းမှန်၍ တုရန်ယှဉ်ထား ယာဉ်တစ်ပါးဟု အစားမရ အထွဋ်ဆုံး အမြတ်ဆုံဖြစ်ပေသော၊ အတ္တနိသမ္ဘူတံ- ကိုယ်စွမ်းလုံးလ အသုံးချသဖြင့် မိမိသန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍နေသော၊ ဧတံ ဗြဟ္မယာနံ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား ထိုမြတ်ရထားကြီးသည်၊ အတ္ထိ- ကိုယ် ပိုင်ဉာဏ်အား စွမ်းပကားဖြင့် ထင်ရှားပုံသေ ရှိပါပေ၏။ တေဓီရာ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကို လေးစားခုံမင် ထို ပညာရှင်တို့သည်၊ အညဒတ္ထု- စင်စစ်ဧကန် အမှန်ပင်လျှင်၊ ဇယံ ဇယံ- ကိလေသာစုံ ရန်သူပုန်ကို အကုန်တိုက်ဖျက် အောင်လျှက် အောင်လျက် သာလျှင်၊ လောကမှာ- အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောက တွင်းမှ- နိယန္တိ- ကြည်လင်အေးမြ သက်သာရာရလျှက် ထွက်မြောက် နိုင်ကြပါပေကုန်၏။ ဧဝမေဝ- ဤအတူသာလျှင်၊ တုမေပိ- (၁၆)ကြိမ် မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ တရားစခန်း၌ တရားအားထုတ်ကြကုန်သော ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ ဇယံ ဇယံ- ကိလေသာစုံ ရန်သူပုန် ကို အကုန်တိုက်ဖျက် အောင်လျှက် အောင်လျက်သာလျှင်၊ ဧတေန ဗြဟ္မယာနေန- မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ပြတော်မူအပ်သော မဂ္ဂင် (၈)တန် လမ်းမှန်ခရီး မြေပုံဒါရရှင်ကြီးဖြင့်၊ လောကမှာ- အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောကတွင်းမှ၊ နိယန္တိ- ကြည်လင်အေးမြ သက်သာရာရလျှက် ထွက်မြောက်နိုင်ကြ လွတ်မြောက်နိုင်ကြပါစေကုန် သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပထမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၁)ရက်။

ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ပြည်လမ်း၊ လယ်တီမူ
ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပအပ်သော (၁၆)ကြိမ်
မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း။

ကမ္ဘာနှင့်ကပ်

ဒီတရားစခန်းမှာ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်
များ မိမိတို့အားထုတ်နေတဲ့ တရားသည် အင်မတန်အင်အားကောင်းတဲ့
တရားတော် ဖြစ်တယ်။

ယုံကြည်ယင်းစွဲ ရှိကြတဲ့အတိုင်း ယုံကြည်သည်ထက် ယုံကြည်
ရလေအောင် ပိုပြီးတော့အားထုတ်လိုစိတ်တွေ ဖြစ်ရအောင် ပြောကြား
ရတယ်။

(၁၆)ကြိမ်မြောက် တရား စခန်းဖွင့်ပွဲပြီးခဲ့တာ မနေ့ကပဲ
ပြောပါတော့။

ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးဟာ စစ်ပွဲတွေမပြတ်မလပ်ဖြစ်လို့ သတ္တန္တရ
ကပ်ဘေးကြီး၊ ကပ်ကြီးတွေ ဆိုက်ခဲ့ကြရတယ်။ လောဘဇောတိုက်လို့
ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်ကြီးတွေ ဆိုက်ကြရ၊ ဒေါသဇောတိုက်လို့ သတ္တန္တရကပ်ကြီး
တွေ တွေ့ကြရ၊ မောဟဇောတိုက်လို့ ရောဂန္တရကပ်ကြီးတွေ ဆုံကြရ
တယ်။ ဒီကပ်ကြီးတွေကလည်း အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်းလွန်းလို့
ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ အမိအဖ၊ အဘိုးအဘွားများ၊ ဆရာသမားများလက်ထက်
ကတည်းက ဆုတောင်းတာထဲ ပါတယ်။

အပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး ဆိုပြီးတော့ လွတ်လိုတဲ့ အချက်
အလက်တွေ အပါယ်လေးပါးကလည်း လွတ်ချင်တယ်။ ကပ်သုံးပါး
ကလည်း လွတ်လိုတယ်။ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးကလည်း လွတ်ချင်တယ်။ ဝိပတ္တိ
တရားလေးပါးကလည်း လွတ်ချင်တယ်။ ဗျာနတရားငါးပါးကလည်း

လယ်တီဝိပဿနာ

လွတ်လိုတယ်။ အဲဒါတွေလွတ်ကင်းပြီးမှ ရချင်တာက မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်။ ဒါရချင်တာ။

အဲဒီတော့ လွတ်လိုတဲ့ဌာနတွေက အပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ ယခုလက်ရှိဘဝမှာ အပါယ်လေးပါးက လွတ်နေကြပြီ။ ဆုတောင်းပြည့်ကြပြီ။

ကပ်သုံးပါးကလည်း ယခုမိမိတို့လွတ်တယ်။ အဲဒီကပ်သုံးပါးဆိုတာဟာ ပျက်စီးခြင်းသုံးမျိုးကို ပြောတာပါ။ ဒီပျက်စီးခြင်းသုံးမျိုးဟာ သာမန်အားဖြင့် အများသိနေတာက၊ ကမ္ဘာလူထုကြီးသိနေတာက ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားလို့ သေကျေပျက်စီးတယ်။ လက်နက်ဘေးအန္တရာယ် ထိခိုက်စူးရှ၍ သေကျေပျက်စီးတယ်။ ရောဂါနှိပ်စက်၍ ပျက်စီးတယ်။

အဲဒီလို ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားလို့ ပျက်စီးခြင်းရဲ့ အခြေခံအကြောင်းရင်းက ဘာလဲ။ လက်နက်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပစ်ခတ်ခြင်း အကြောင်းက ဘာလဲ။ အနာရောဂါဖိစီး နှိပ်စက်ခြင်းရဲ့ အခြေခံအကြောင်းက ဘာလဲလို့ စိစစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ရှားပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ပညာရှင်တွေလည်း ဒီအချက်ကို မစိစစ်နိုင်ကြပါဘူး။ ကျူးကျော်စစ်ဆိုပြီး ကျူးကျော်လို့စစ်ဖြစ်တာလို့ ဒီလိုပဲသိနေကြတယ်။

ခြင်္သေ့မင်းတို့လို

“သီဟသမာန ဝုတ္တိနော တထာဂတာ။”

တထာဂတာ- ဘုရားရှင်တို့သည်၊ သီဟသမာန ဝုတ္တိနော- ခြင်္သေ့မင်းကြီးများရဲ့ ကျင့်ထုံးအတိုင်း ကျင့်တော်မူကြတယ်။ ဘုရားရှင်တို့ကတော့ ခြင်္သေ့မင်းကြီးတို့ရဲ့ ကျင့်ထုံးအတိုင်း-

ခြင်္သေ့မင်းကြီးများ ဘယ်လိုကျင့်သလဲဆိုတော့ ခြင်္သေ့မင်းကြီးကို အဝေးကလှမ်းပြီးတော့ လက်နက်တစ်ခုခုနဲ့ ပစ်ခတ်လိုက်တယ်ဆိုရင် ခြင်္သေ့မင်းကြီးတို့ဟာ အဲဒီပစ်ခတ်တဲ့လူဆီ ပြေးပြီးဖမ်းပြီးတော့ အုပ်လိုက်တယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

လက်နက်သွားရာ၊ ကျည်ဆံသွားရာဆီ မလိုက်ဘူး။ အရင်းခံ ကျတဲ့ လူကိုပဲရှာဖွေပြီးတော့ ခြင်္သေ့ကြီးများ မီးခိုးလျှောက်ဖမ်းအုပ်ကြ သလို ဘုရားရှင်တို့ဟာလဲ အကြောင်းရင်းရှာပြီးတော့ မူလအရင်းအမြစ် ကို ရှာတော်မူ ကြတယ်။ ရှာပြီးဟောတဲ့အတွက်ကြောင့် ကမ္ဘာ့လူထု ကြီးဟာ ဘယ်လောက်ပဲ လူတွေများများ၊ လူမျိုးတွေဘယ်လောက် များများ နေ့စဉ် နေ့စဉ်ဟာ ကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့အမှု၊ နှုတ်နဲ့ပြောတဲ့စကား၊ စိတ်နဲ့ကြံတဲ့အကြံ၊ ဒီကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဒီသုံးမျိုးနဲ့ ကြံပြော ပြုခြင်းမှတစ်ပါး အခြားဘာနဲ့မှ မကြံ မပြောမပြုနိုင်ကြဘူး။

ကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့အမှုတွေရှိတယ်။ နှုတ်နဲ့ပြောတဲ့စကားတွေရှိတယ်။ စိတ်နဲ့ကြံတဲ့အကြံတွေရှိတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီသုံးမျိုးမှတစ်ပါး လုပ်ငန်းတွေ၊ ဒီသုံးမျိုး ကပိုလို့ ကမ္ဘာ့လူထုကြီးဟာ ပိုပြီးတော့ မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီသုံးမျိုးထဲက ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာ ဖြာထွက်လာတယ်။။ ကောင်းတာကို သုစရိုက်၊ မကောင်းတာကို ဒုစရိုက်။

ကာယနဲ့ပေါင်းလိုက်တော့ ကာယဒုစရိုက်၊ ကာယသုစရိုက်။ ဝစီနဲ့ပေါင်းတော့ ဝစီဒုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်။ မနောနဲ့ပေါင်းတော့ မနော ဒုစရိုက်၊ မနောသုစရိုက်။

- ကိုယ်နဲ့မကောင်းသဖြင့်ပြုခြင်း၊ ကိုယ်နဲ့ကောင်းကောင်း မွန်မွန်ပြုခြင်း၊
- နှုတ်နဲ့မကောင်းသဖြင့်ပြောခြင်း၊ နှုတ်နဲ့ကောင်းကောင်း မွန်မွန်ပြောခြင်း၊
- စိတ်နဲ့မကောင်းသဖြင့် ကြံစည်ခြင်း၊ စိတ်နဲ့ကောင်းကောင်း မွန်မွန်ကြံခြင်း၊

အဲဒီကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံးကို ကောင်း၊ မကောင်း နှစ်မျိုးနဲ့ မြှောက်ပွားတော့ ခြောက်မျိုးပေါ့။ ကောင်းတဲ့ဘက်မှာ သုံးမျိုး၊ မကောင်းတဲ့ဘက်မှာ သုံးမျိုး။

ကောင်းတဲ့ဘက်သုံးမျိုးကို ပေါင်းပြီးခေါ်တော့ ကုသိုလ်၊ မကောင်းတဲ့ဘက်ကျတော့ အကုသိုလ်။ ဒါဖြင့် ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါး ကနေပြီးတော့ ဖြူဖြန့်ပြီးကြည့်လိုက်ပြန်တော့ ခြောက်မျိုး။ တစ်နည်း အားဖြင့် ဆယ်မျိုးစီ။ ကောင်းတဲ့ဘက်မှာ ဆယ်မျိုး၊ မကောင်းတဲ့ဘက်မှာ ဆယ်မျိုး။

မကောင်းတဲ့ဘက်က ဆယ်မျိုးကို ရှောင်လိုက်ရင် ကောင်းတဲ့ ဘက် ရောက်သွားတယ်။ မကောင်းတာဆယ်မျိုးကို မြှောက်ပွားလိုက်ရင် လေးဆယ်ဖြစ်ပြီးတော့ သွားတယ်။ ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ်၊ စိတ်ရယ် သုံးမျိုးကနေပြီးတော့ ဖြာပြီးတော့ ထွက်လာတာ။

“သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု သုံးခုကာယကံ” ။

ကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့ မကောင်းတဲ့ဒုစရိုက်သုံးမျိုးက ဘာလဲဆိုတော့ -

- သူတစ်ပါးအသက်ကိုသတ်ခြင်း၊
- သူတစ်ပါးဥစ္စာခိုးခြင်း၊
- သူတစ်ပါးတို့ပိုင်တဲ့ အာရုံဝတ္ထုများကို ကျူးကျော်စော်ကားခြင်း။

(၃)မျိုး။

အဲဒါကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့ မကောင်းတဲ့ ဒုစရိုက် (၃)မျိုး။ စဉ်းစားကြည့် ရအောင်-

သတ္တဝါတွေ သူတစ်ပါးအသက် သတ်ဖြတ်များတယ်၊ သူတစ်ပါး ဥစ္စာ ခိုးမှုများတယ်။ သူတစ်ပါးပိုင်တဲ့ အာရုံဝတ္ထုတွေကို ကျူးကျော် စော်ကားမှုများတယ်။

အဲဒါ ကမ္ဘာလူထုကြီးအတွင်းမှာ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ သူတစ်ပါး အသက်ကို သတ်ဖြတ်နေတာတွေကလည်း ဒုနဲ့ဒေး၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို မတရားယူတာ၊ ခိုးတာဝှက်တာတို့ ဆိုတာတွေကလည်း သိပ်ပြီးတော့ များပြား၊ သူတစ်ပါးပိုင်သတဲ့ အာရုံဝတ္ထုတွေကို ကျူးကျော်စော်ကားနေ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း များပြားတယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ဒီအချိန်ဟာ ကာယာဒုစရိုက် (၃)မျိုး ကမ္ဘာလူထုအတွင်းမှာ အင်မတန်များပြားနေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။

(၂၀)ရာစုပြန်ကြည့်ရင် ပါဏာတိပါတ- သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်တဲ့နေရာမှာ တစ်ယောက်ချင်း၊ နှစ်ယောက်ချင်း သတ်တာတောင် မဟုတ်။ အစုလိုက် အပြုံလိုက်၊ မြို့လိုက်၊ ရွာလိုက်၊ ဆွေလိုက်၊ မျိုးလိုက် ဒီလိုသေကြေပျက်စီးကြတယ်။

သေကြေပျက်စီးကြောင်းဖြစ်တဲ့ သတ်ဖို့ဖြစ်ဖို့ လက်နက်တွေ ကလည်း ဆန်းမှဆန်း။ ဒါပဲကြီးစားပြီး လုပ်နေကြတာကိုး။

အဲဒီတော့ သူတစ်ပါးအသက် သတ်ဖြတ်မှု၊ သူ့ဥစ္စာခိုးမှု၊ သူတစ်ပါးပိုင်သတဲ့ အာရုံဝတ္ထုတွေကို ကျူးကျော်စော်ကားမှု၊ ဒီသုံးမျိုး ကိုယ်နဲ့ကမ္ဘာလူထုကြီးပြုနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘယ်ငြိမ်းချမ်းနိုင်မလဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီတွေဟာ သီလစောင့်တည်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဟောဒီဒုစရိုက်ကြီးများမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်တဲ့ သုစရိုက်တရား တွေက သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ ကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးပိုင်သတဲ့ ဝတ္ထုအာရုံတို့ကို ကျူးကျော်စော်ကားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဟော- သုစရိုက်တရားတွေ လက်ကိုင်ထားနိုင်ကြပြီ။ ဒီယောဂီတွေကြောင့်တော့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး မပျက်နိုင်ဘူး။

နှုတ်နဲ့ “မုသားဆိုပြော ဂုံးချောရန်တိုက်၊ အမိုက်အမဲဆဲရေး ခြောက်ခြိမ်း၊ အပြန်စကား နေ့စဉ်ပွား၊ လေးပါးဝစီကံ”။

ကမ္ဘာလူထုကြီးကို ကြည့်လိုက် မုသားဆိုပြောမှု ရှိမရှိကြည့် လိုက်တော့ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့၊ အနှစ်မဲ့တွေကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ မုသား စကားများ ပြောနေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကများတယ်။

“ဂုံးချောရန်တိုက်” - တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဂုံးချောရန်တိုက် တာတို့၊ တစ်တိုင်းပြည်နှင့်တစ်တိုင်းပြည်လုံး ဂုံးချောရန်တိုက်တာတို့၊ တစ်မျိုးနဲ့တစ်မျိုး၊ တစ်နွယ်နဲ့ တစ်နွယ် ဂုံးချောရန်တိုက်တာတို့ ရှိနေတယ်။

“အမိုက်အမဲ ဆဲရေးခြောက်ခြိမ်း”- ဆဲရေးတယ်၊ ခြိမ်းခြောက်တယ်၊ တိုင်းထွာတယ်၊ ဆဲရေးခြင်း ဆယ်မျိုး ရှိတာကို။ အဲဒီဆယ်မျိုး တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ ဆဲရေးခြင်းတိုင်းထွာမှု ပြောနေကြ တယ်။

ဟော “အပြိန်းစကား”- အကျိုးမရှိတဲ့ စကားတွေကို ပြောကြားခြင်းတဲ့၊ နှုတ်နဲ့မကောင်းသဖြင့် ပြုကျင့်နေကြတဲ့ ဝစီဒုစရိုက်လေးမျိုး။

ဒါကိုကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း (၂၀)ရာစုလူသားများဟာ မုသားဆိုပြောမှု၊ ဂုံးချောရန်တိုက်မှု၊ ဆဲရေးခြောက်ခြိမ်းမှု၊ အပြိန်းစကား ပြောကြားမှုတွေဟာ များပြားလာတော့ ဒုစရိုက်တရားတွေ ထွန်းကားတယ်။ အဲဒီဒုစရိုက်တရားတွေ ထွန်းကားတဲ့အတွက် ကမ္ဘာကြီးဟာ မငြိမ်းချမ်းနိုင်ခဲ့ဘူး။

တစ်ဦးတစ်ယောက် ငြိမ်းချမ်းမှုကောင်းကောင်းမရဘူး။ တစ်အိမ်တစ်အိမ် ငြိမ်းချမ်းမှုမရနိုင်ဘူး။ တစ်ရပ်ကွက် ငြိမ်းချမ်းမှု မရနိုင်ဘူး။ တစ်မြို့တစ်ရွာ ငြိမ်းချမ်းမှု မရနိုင်ဘူး။ တစ်နိုင်ငံလုံး၊ တစ်ကမ္ဘာလုံး ငြိမ်းချမ်းမှုဆိုတာ ခက်တယ်။ ပါးစပ်ဓားသည် ဗုံးသွားထက် ကြောက်စရာကောင်းတယ်။

ပါးစပ်နဲ့ခုတ်လိုက်တဲ့ ဓားဟာ ဗုံးသွားထက်တောင် ထက်မြက်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က-

အကောင်းဆုံးအရသာ

“သစ္စံဟဝေ သာဓုတရံ ရသာနံ”။

ဟဝေ- စင်စစ်ဧကန် အမှန်အားဖြင့်၊ သစ္စံ- မဟုတ်စကား ရှောင်ရှားဖယ်ခွာ ဝစီသစ္စာသည်၊ ရသာနံ- အရသာအပေါင်းတို့တွင် သာဓုတရံ၊ ချိုမြိန်လှစွာ သတ္တဝါတို့ သာယာအပ်တောင်း အရသာကောင်း မည်ပါပေ၏။

မှန်ကန်တဲ့သစ္စာဟာ အကောင်းဆုံး အရသာပဲ။ အဲဒီအရသာကို မသုံးစွဲကြရဘူး။ ကမ္ဘာလူထုက မုသားဆိုမှု၊ ပြောမှုက များနေတာကိုး။

အဲဒီတော့ ဒီနှုတ်နဲ့ မကောင်းသဖြင့် ပြုကျင့်တဲ့ ဝစီကံဒုစရိုက် တွေဟာလည်း ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများမှာ မုသားပြောဆိုမှု ကင်းရှင်း တယ်။ ဂုံးချောရန်တိုက်မှု ကင်းရှင်းတယ်။ စကားလုံးဝမပြောရပဲကို။

“စကားလုံးဝမပြောရ” ဆိုတော့ ဒီအတောအတွင်းမှာ မုသား ပြောဆိုမှု မရှိနိုင်ဘူး။ ဂုံးချောရန်တိုက်မှု မရှိနိုင်ဘူး။ ဆဲရေးခြောက်ခြိမ်း တာ မရှိဘူး။ အပြိန်းစကားပြောကြားတာလည်း မရှိဘူး။

မုသား

မုသားဟာ အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ လွယ်လွယ်ပဲပြောနေကြတယ်။ ကိန္နရီ၊ ကိန္နရာများ လူစကားပြောတတ် ပါရဲ့။ ဒါပေမယ်လို့ လူစကားမပြောကြဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အကြောင်းတစ်မျိုးက မုသားဖြစ်မှာစိုးလို့။ သူတို့စကားပြောလိုက်ရင် မုသားဖြစ်သွားမှာစိုးလို့တဲ့။ ကိန္နရီ၊ ကိန္နရာများ လူစကားမပြောကြဘူး။

သားတော်ရာဟုလာလေး မြတ်စွာဘုရားထံမှောက် ရောက်လာ တော့ မြတ်စွာဘုရားက ရေခွက်ဥပမာနဲ့ သားတော်လေးကို ဆုံးမတယ်။ ရေခွက်ကလေးတစ်ခုထဲမှာ ရှိတဲ့ရေကို မြတ်စွာဘုရားက သွန်ပြီးပြလိုက် တယ်။

“ချစ်သား- ရေခွက်ထဲ ရေကျန်သေးရဲ့လား”လို့ မေးတော့၊ ရာဟုလာက “မကျန်ပါဘုရား”လို့ ဖြေတယ်။

အဲဒီလိုပဲ လူတစ်ယောက်ဟာ မုသာဝါဒကိုသုံးပြီး ပြောတယ် ဆိုရင် အခြားအကုသိုလ်တွေ ဘာမျှမလုပ်ရဲတာ မရှိဘူး။ “ဒါကြောင့် မုသာဝါဒပြောခြင်းမှ ရှောင်ရှားပါ”လို့ မိန့်တော်မူတော့ ရာဟုလာက “မှန်ပါဘုရား”လို့ လျှောက်ထားတယ်။

သားတော်ရာဟုလာလေး မုသားစကားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဆုံးမတော်မူတယ်။

“မုသားဆိုပြော၊ ဂုံးချောရန်တိုက်၊ အမိုက်အမဲ၊ ဆဲရေးခြောက်
ခြိမ်း၊ အပြိန်းစကား၊ နေ့စဉ်ပွား၊ လေးပါးဝစိတ်”။

ဂုံးချောရန်တိုက်မှုဟာလည်း အင်မတန်ဆိုးရွားတဲ့ ပါးစပ်
လက်နက်ပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော် စူလသီလမှာ-

“ပိသုဏဝါစံ ပဟာယ” - ဂုံးချောရန်တိုက်မှုကို ဖယ်ရှားပြီးတော့
“ဘိန္နာနံဝါ သန္ဓာတာနံ” - ကွဲပြားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဆက်စပ်ပေးတယ်၊
ညီညွတ်အောင်ပြောပေးတယ်။

အဲဒီလို ညီညွတ်အောင်ပြောမှု ကွဲပြားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စေ့စပ်
ပေးမှုကို မြတ်စွာဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူတယ်။ ဒါဖြင့် နှုတ်နဲ့မကောင်း
သဖြင့် ပြောကြဆိုကြတဲ့ ဒုစရိုက်ဖြစ်တဲ့ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးကလည်း
ကမ္ဘာလူထုအတွင်းမှာ (၂၀)ရာစုမှာ များပြားသလို (၂၁)ရာစုမှာ မလျော့
ခဲ့ပါဘူးဆိုရင် ဘယ်လိုမှ ငြိမ်းချမ်းရေးမရနိုင်ပါဘူး။

“သူဉာဏ်ကို ပိုင်ဆိုင်လိုမှု၊ သူ့သက်ဇီဝေ သေစေချင်ဟူ၊ အယူ
မှောက်မှာ၊ ဤသုံးပါး မှတ်သားမနောကံ”။

- သူဉာဏ်ကို ပိုင်ဆိုင်ချင်လိုမှု၊
- သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ရချင်တဲ့စိတ်၊
- မြင်ပြီးလိုချင်တဲ့စိတ် ပေါက်နေရုံနဲ့တော့ ကိစ္စမရှိသေးဘူး။

“အဟောဝတ မမ”တဲ့- ငါ့ဉာဏ်ဖြစ်ရင် ကောင်းမှာပဲလို့ ကြံစည်
လိုက်ပြီဆိုရင် “အဘိဇ္ဈာ”ဖြစ်သွားပြီ၊ မနောဒုစရိုက်ဖြစ်သွားပြီ။

- သူတစ်ပါးအသက်ကို သေစေချင်တဲ့စိတ်၊

ဟော- စိတ်ထဲကဖြစ်နေတဲ့ အကုသိုလ်။

အယူမှောက်မှာ

ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်းဆိုတဲ့ အယူသည် မှန်ကန်တဲ့
အယူ။ ဤလောကမရှိ၊ နောက်လောကမရှိဘူး။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်
တို့ရဲ့ အကျိုးအပြစ်တွေ မရှိဘူး။ မိဘတို့ကို စော်ကားတဲ့အပြစ်တွေ

မရှိဘူး။ ပြုစုတဲ့အကျိုးတွေ မရှိဘူး။ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေမရှိဘူး။ ဒီလို ယူဆရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။

ဤလောက၊ နောင်လောကကြီးကို သိပြီးတော့ ဟောပြောပြသ ပြီးတော့ နေတော်မူကြတဲ့ ဘုရားမြတ်စွာ၊ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းတွေ ရှိတယ်လို့ယူရင် မှန်ကန်တယ်။

ဤလောက၊ နောင်လောကကို သိရှိပြီးတော့ ဟောညွှန်ပြပြီး နေကြတဲ့ ဘုရားမြတ်စွာ၊ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း၊ သူတော် ကောင်းတွေ မရှိဘူးလို့ယူရင် ဒါမမှန်ကန်ဘူး။

အဲဒီတော့ မနောမှာဖြစ်နေတဲ့ ဒုစရိုက်၊ ဒါဖြင့် ကာယ၊ ဝစီ၊ မနောသုံးခုကနေပြီး ကာယမှာ (၃)မျိုး၊ ဝစီမှာ (၄)မျိုး၊ မနောမှာ (၃)မျိုး နဲ့ မကောင်းသဖြင့် ပြုပြောကြံမယ်ဆိုရင် (၁၀)မျိုး။

အဲဒီ (၁၀)မျိုးနဲ့ ပြီးရောလားဆိုတော့ “ကိုယ်တိုင်တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်း စိတ်တူပွားပြန်မှု မှတ်ယူလေးဆယ်ကံ။” အဲဒီဆယ်မျိုးကို ကိုယ်တိုင်ပြုတယ်၊ ပြောတယ်၊ ကြံတယ်၊ (၁၀)မျိုး။

သူတစ်ပါးကို အသတ်ခိုင်းတယ်၊ အခိုးခိုင်းတယ်၊ အမိန့်ပေး တယ်။ ဒါဟာလည်း ဒုစရိုက်ပဲတဲ့။ တိုက်တွန်းလို့ရှိရင်ပေါ့။

“ချီးမွမ်း” သတ်နေတာတွေကို ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ ဘယ်မှာအစုလိုက်၊ အပြုလိုက်သတ်တာ ကောင်းတယ်။ ဒီလိုသတ်တာ မျိုးတွေကို သိပ်ပြီးတော့ သဘောကျတယ်။ သတ်သင့်တယ်။ အဲဒါမျိုး တွေပြောမယ်ဆိုရင်လည်းပဲ ချီးမွမ်းတဲ့အတွက် ဒုစရိုက်တစ်မျိုးပဲ။

စိတ်တူကိုယ်တိုင် မသတ်ထားတော့ မှန်တယ်။ သူတစ်ပါးကို သတ်ခိုင်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သူတစ်ပါးသတ်တာကို ချီးမွမ်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သူတစ်ပါးသတ်တာကို သဘောကျတယ်၊ အားရတယ်၊ ကျေနပ်တယ်။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးတာကို သဘောကျတယ်၊ အားရ တယ်၊ ကျေနပ်တယ်။

အဲဒီတော့ ကိုယ်တိုင်ပြုတဲ့ဒုစရိုက်က (၁၀)မျိုး၊ ကိုယ်တိုင်တိုက်
တွန်းပြီး ပြုခိုင်းတာက (၁၀)မျိုး၊ ချီးမွမ်းတာက (၁၀)မျိုး၊ သဘောကျ
အားရကျေနပ်ပြီးတော့ နေတာက ဒုစရိုက်(၁၀)မျိုးဆိုတာ ဒုစရိုက်ပေါင်း
(၄၀)။

ဟော- ကမ္ဘာလောကကြီးမှာ ဒုစရိုက် (၄၀)နဲ့ ပြည့်နှက်ပြီး
နေတယ်။ မနေ့ကပဲ- မြန်မာပြည်က ဆရာတော်ကြီးများ အပါအဝင်
ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးမှာ ရှိကြတဲ့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် (၁၀၀၀)ကျော်
နယူးယောက်မြို့ ကုလသမဂ္ဂရုံးမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးကြ
တယ်လို့ ပြောပါတယ်။

စစ်ပြေငြိမ်းဖို့အတွက် စည်းဝေးကြတယ်။ အဲဒီကုလသမဂ္ဂရုံးမှာ
(၁၉၈၈)ခုနှစ်က လက်နက်ဖျက်သိမ်းဖို့၊ သေနတ်ကိုချိုးဖဲ့နေပုံ တွေ့ရ
တယ်။ ဒီဒုစရိုက်တရားတွေ ကမ္ဘာမှာလွှမ်းမိုးနေရင်တော့ ငြိမ်းချမ်းရေး
ရဖို့ရာ မလွယ်ပါဘူး။

အဲဒီဒုစရိုက်တရားတွေ မဖြစ်အောင် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီ
ဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက် မရှိအောင် သီလဆောက်တည် လုံအောင်ထိန်း။

သီလစောင့်တည် လုံအောင်ထိန်းလိုက်လို့ရှိရင် ကာယလွန်ကျူး
မှု၊ ဝစီလွန်ကျူးမှု၊ သီလနဲ့ပဲ ဖယ်ရှားနိုင်ပါတယ်။ ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်။

ပစ္စည်းတွေခိုးတာ၊ တိုက်တာ၊ ပစ်တာ၊ ခတ်တာတို့၊ သိမ်းတာ၊
ဆည်းတာတို့၊ ခိုးတာ၊ ဝှက်တာတို့ သီလစောင့်တည်လိုက်ရင် ဒါတွေ
ဖယ်ရှားနိုင်ပါတယ်။ ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်။

အကြောင်းရှာကြခို့

သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ စဉ်းစားလိုက်
တော့ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်မှုရယ်၊ ကြမ်း ကြမ်းတမ်းတမ်း
ပြောဆိုမှုရယ်၊ သူတစ်ပါးအသက်ကို သေစေချင်မှုရယ်၊ သေစေလိုမှုရယ်၊
အကြောင်းရှာတော့ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲလို့ဆိုတော့ ဒေါသကြောင့်

ဖြစ်ကြတာပါပဲ။

ဒေါသကြောင့်ဖြစ်တော့ ဒေါသကိုအမြစ်ပြုတ်အောင် သီလက မပယ်နိုင်ပါဘူး။ သီလက ဒေါသကိုအမြစ်ပြုတ်အောင် မပယ်နိုင်ပါဘူး။

ကုသလမူလ = ကုသိုလ်မှန်သမျှတို့ရဲ့ အမြစ်ဟာလည်း သုံးမျိုး၊ အကုသိုလ်မှန်သမျှတို့ရဲ့ အမြစ်ကလည်း သုံးမျိုး၊ လောဘရယ်၊ ဒေါသရယ်၊ မောဟရယ်။

သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်တယ်တာ ပြောရတယ်။ အကြောင်းရှာတော့ မောဟအခြေခံတဲ့ ဒေါသပါပဲ။ မောဟကတော့ အားလုံးပါဝင်ပါတယ်။

ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဆဲရေးတိုင်းထွာတယ်။ ဆဲနေတယ်၊ ဆဲနေတယ်။ အတွင်းသန္တာန်မှာ ဒေါသမပါရင် မဆဲပါဘူး။

သူတစ်ပါးအသက်ကို သေစေချင်တယ်၊ သေစေချင်တယ် ဆိုတာ ဒေါသမရှိရင် မသေစေချင်ပါဘူး။ ဒေါသရှိနေလို့သာ သေစေချင်တာပါ။

သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်မှု၊ ဆဲရေးတိုင်းထွာမှု၊ သူတစ်ပါးအသက်ကို သေစေချင်တဲ့ ဒုစရိုက်သုံးမျိုးဟာ ဒေါသအခြေခံပါတယ်။ မောဟမကင်းတဲ့ ဒေါသအခြေခံပါတယ်။

အဘိဇ္ဈာ- ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ခေါ်တဲ့ သူတစ်ပါးပိုင်သတဲ့ အာရုံဝတ္ထုတို့ကို ကျူးကျော်စော်ကားခြင်း၊ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ဥစ္စာကို လိုချင်တဲ့အဘိဇ္ဈာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှားမှုတို့ ဟာ မောဟမကင်းတဲ့ လောဘအခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြီးတော့မှ “ပိသုမုသာ သမ္ပဿာဒိန္နာ နှစ်ပါးကြောင့်”။ ဂုံးတိုက်တာရယ်၊ လိမ်ပြောတာရယ်၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးတယ်၊ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားကို ပြောတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ လောဘ၊ ဒေါသနှစ်ပါးစုံကြောင့်ပါပဲ။

လောဘ၊ ဒေါသနှစ်ပါးစုံကြောင့် မုသားစကားပြောတာ ရှိတယ်။ မိမိလိုချင်လို့ တရားရုံးတွေမှာ လိမ်ညာပြောတာရှိတယ်။ တရားရုံးတွေ၊

ဘာတွေမှာ မိမိနဲ့မတည့်တဲ့လူ ရသွားမှာစိုးလို့ ဒေါသအခြေခံပြီးတော့ မဟုတ်မမှန်ထွက်ဆိုတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် မုသာဝါဒဟာ လောဘ၊ ဒေါသ နှစ်မျိုးအခြေခံတယ်။

“ပိသုမုသာ၊ သမ္မဿာ၊ ဒိန္နာ နှစ်ပါးကြောင့်”- ဒီလေးပါး လောဘ၊ ဒေါသ နှစ်မျိုးလုံးကြောင့် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဒုစရိုက် (၁၀)ပါး ထဲက လောဘကြောင့်ဖြစ်တာ (၃)မျိုး၊ ဒေါသကြောင့်ဖြစ်တာ (၃)မျိုး၊ လောဘ၊ ဒေါသနှစ်မျိုးကြောင့်ဖြစ်တာက (၄)မျိုး။

အဲဒီဒုစရိုက် (၁၀)ပါးလုံး မောဟကတော့ အကုန်လုံးပါဝင်ပြီး တော့ နေပါတယ်။ ပါဏာတိပါတာ ခေရာမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ သိက္ခာပုဒ်ဆောက်တည်လိုက်တယ်။

သူတစ်ပါးအသက် သတ်ဖြတ်မှုကတော့ နှုတ်နဲ့လည်း မပြုတော့ဘူး။ ကိုယ်တိုင်လည်း မပြုတော့ဘူး။ သီလစောင့်တည်တာနဲ့ လုံခြုံတာ မှန်တယ်။

အမြစ်နှုတ်ကြစို့

သို့သော် အတွင်းဓာတ်သား အခြေခံအမြစ်ဖြစ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဒုစရိုက်တွေရဲ့ အခြေခံအမြစ်ကို လိုက်ရှာတော့ “အရင်းစစ် အမြစ်မြေက” ဆိုသလို လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို တွေ့ကြရတယ်။

အဲလို လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ့ကြတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို တခဏလေးငြိမ်းပြီးတော့ သွားအောင် ဘယ်နှယ့်လုပ်ကြမလဲ။ သမထ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ကြရမယ်။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ အမြစ်သုံးမျိုးကို နှုတ်လို့ရနိုင်လောက်အောင် ဒီအမြစ်ကို လွယ်လွယ်လေးနဲ့ နှုတ်လို့ရအောင် သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ရဲ့ အမြစ်ကို တစ်ခါထဲ လှိုက်လှိုက်ပြီးတော့တူး၊ နောက်ဆုံး ရေသောက်မြစ်ပါတူး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကအမြစ်တွေလည်း တူး၊ အဲဒီလို

တူးမှ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ဟာ အမြစ်ကပြတ်ပြီးတော့ သွားနိုင်တာကိုး။
ရေသောက်မြစ်ပါမကျန်အောင် တူးနိုင်မှ။

သီလဆောက်တည်ရုံနဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအမြစ်တွေဟာ
မကုန်နိုင်သေးဘူး။ သမာဓိရအောင် မိမိရဲ့စိတ်ကို တည်ကြည်ငြိမ်သက်
မလှုပ်ရှက်အောင် ထားနိုင်မှ ပတ်ဝန်းကျင်အမြစ်တွေ ဖြတ်တောက်သလို
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ရဲ့အမြစ်လည်း ထိုက်တန်သလောက်ပြတ်ပြီ။

ရေသောက်မြစ်ပြတ်မှ သစ်ပင်အမြစ် ကုန်သလိုပဲ။ ဝိပဿနာ
စခန်းရောက်တဲ့အခါကျမှ ဉာဏ်စဉ်အတိုင်း တက်ပြီးတော့သွားတော့
အထွဋ်အထိပ် ဝိပဿနာဉာဏ်ရောက်ပြီးတော့ မဂ်ဉာဏ်ရောက်ပြီဟေ့
ဆိုတဲ့အခါကျမှ တစ်ခါထဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ရဲ့ အမြစ်၊
ရေသောက်မြစ် သုံးသွယ်ရှိရင် သုံးသွယ်၊ လေးသွယ်ရှိရင် လေးသွယ်၊
တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တဖြည်းဖြည်း ဖြတ်တောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် မိမိတို့ဟာ သီလဆောက်တည်လိုက်မယ်ဆိုရင်
စောစောကပြောတဲ့ ကာယကံ လွန်ကျူးမှု၊ ဝစီကံလွန်ကျူးမှုကတော့
မဖြစ်ပါဘူး။

သို့သော် ကာယကံ၊ ဝစီကံ လွန်ကျူးမှုရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အမြစ်မပြတ်သေးပါဘူး။ အဲဒီ လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟအမြစ်ပြတ်မှသာလျှင် ဒုစရိုက်တွေလည်း အားလုံးချုပ်
ငြိမ်းပြီးတော့ သွားနိုင်ပါတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့ မိမိတို့ဟာ တရားအားထုတ်ရတယ်။ အဲလို
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ အမြစ်တွေပြတ်မှသာလျှင် ဒုစရိုက်တရား
တွေ ကမ္ဘာလူထုကင်းပါလိမ့်မယ်။

ဒုစရိုက်တရားတွေ ကင်းမှသာလျှင် ကမ္ဘာကြီးဟာ ငြိမ်းချမ်းမှု
ရပါလိမ့်မယ်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝ ငြိမ်းချမ်းရေးဟာလည်းပဲ
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအဖြစ် အမြစ်မပြတ်သရွေ့ ဘဝငြိမ်းချမ်းရေး
မရနိုင်ပါဘူး။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဘဝငြိမ်းချမ်းရေး ရတယ်ဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အမြစ်ပြတ်တာကို ပြောတာပါပဲ။ အဲဒီလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အမြစ်ပြတ်အောင်လို့ ယခုလို အပင်ပန်းခံပြီးတော့ ကြိုးစားအားထုတ် နေရပါတယ်။

ဒါကြောင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ အကုသိုလ်မှန်သမျှ တို့ရဲ့ အမြစ်ကြီး၊ ရေသောက်မြစ်ကြီးများကို နှုတ်ပယ်ရန်အတွက် သမထ၊ ဝိပဿနာတရားတို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ သြဝါဒစကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဒုတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၂)ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။
 ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ပြည်လမ်း၊ အမှတ်
 (၃၃၇/က) လယ်တီဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပသော
 လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းမှာ တရားဓမ္မအားထုတ်နေကြ
 ကုန်သော ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့အား ဟောကြားအပ်တဲ့ တရား
 တော်။

လ္လှော်နည်း

မနေ့ညက ဒုစရိုက်တရား (၁၀)ပါး ဟောခဲ့တယ်။

ကမ္ဘာလူထုကြီး ဘယ်လောက်များများ (၃)မျိုး၊ ကာယကံနဲ့ပြု၊
 ဝစီကံနဲ့ပြော၊ မနောကံနဲ့ကြံ ဒီသုံးတန်မှတစ်ပါး ပိုပြီးတော့ မပြုမပြော
 မကြံနိုင်ကြပါဘူး။

အဲသလို ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဆိုတဲ့ သုံးမျိုးကိုမှ ကာယ
 ဒုစရိုက်၊ ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်၊
 မနောသုစရိုက်လို့ ဒုစရိုက်၊ သုစရိုက် နှစ်မျိုးနဲ့ ကောင်းတဲ့အပြုအပြော
 အကြံ၊ မကောင်းတဲ့အပြုအပြောအကြံ (၃)တန်စီနဲ့ ဝေဖန်ကြရတယ်။

အဲသလိုနဲ့ မကောင်းတဲ့ဘက်က ဒုစရိုက်ဟာ (၁၀)မျိုးဖြစ်ပြီး
 တော့ ကိုယ်တိုင်တိုက်တွန်း ချီးမွမ်းစိတ်တူနဲ့ ပွားလိုက်လို့ရှိရင် ဒုစရိုက်
 ပေါင်း (၄၀)။

အဲဒီ ဒုစရိုက် (၄၀)က ရှောင်ရှားလိုက်ရင် သုစရိုက်တွေဖြစ်ပြီး
 တော့ လာပါတယ်။

“သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု၊ ရှောင်မှုကာယကံ”

သူတစ်ပါးအသက် သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ သူတစ်ပါးပိုင်သတဲ့
 အာရုံဝတ္ထုတို့ကို ကျူးကျော်စော်ကားခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ရှောင်
 ကြဉ်လိုက်ရင် သုစရိုက်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ကာယသုစရိုက် ကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းကြီးတွေ
ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

“မုသားဆိုပြော၊ ဂုံးချောရန်တိုက်၊
အမိုက်အမဲ၊ ဆဲရေးခြောက်ခြိမ်း၊
အပြိန်းစကား၊ ရှောင်ကြဉ်ငြား၊
လေးပါးဝစီကံ”

မုသားဆိုပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဂုံးချောရန်တိုက်ခြင်းမှ
ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဆဲရေးခြောက်ခြိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အပြိန်းစကား
ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အဲဒီလေးခုမှ ရှောင်ကြဉ်လိုက်တော့
ဝစီသုစရိုက် လေးမျိုးဖြစ်။

“သ္မသက်ဇီဝေ၊ ရှည်စေချင်ဟူ၊
အယူဖြောင့်ငြား၊ ဤသုံးပါး၊
မှတ်သားမနောက်”

သ္မသက်ဇီဝေကို မပိုင်ဆိုင်လိုဘူး။ အသက်ရှည်စေချင်တယ်။
အယူဖြောင့်မှန်တယ်။ အဲဒီလိုဆို မနောသုစရိုက် ဖြစ်လာကြတယ်။

သုစရိုက်မှာလည်းပဲ “ကိုယ်တိုင်တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်းစိတ်တူ၊
ပွားပြန်မှု၊ မှတ်ယူ(၄၀)ကံ” ဆိုတဲ့အတိုင်း သုစရိုက်လည်း (၄၀)ပါ။

အဲဒီ ဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ရှားပြီးတော့ သုစရိုက် (၄၀)။ အဲဒီ
သုစရိုက် (၄၀)သည် “ဂီဟိဝိနယောနာမ”- လူတို့၏ဝိနည်း၊ လူတို့ရဲ့
ဝိနည်း မည်ပါတယ်။

“သိဂီလောဝါဒ” သုတ္တန်မှာလာတဲ့ “ဂီဟိဝိနယ” လူမှုရေးဆိုင်ရာ
ကျင့်ဝတ်အဖြာဖြာတို့ကတော့ ဒါလဲလူ့ဘဝမှာ အခြေခံဝိနည်းတွေပါပဲ။

ဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ရှားပြီးတော့ သုစရိုက်တရားတို့ကို ကျင့်ပွား
ခြင်းဆိုတဲ့ သုစရိုက် (၄၀)ကတော့ တော်တော်အဆင့်မြင့်လာပြီ။
ဒီထက်မြင့်တာက ဘာလဲလို့ဆိုတော့ မင်္ဂလာတရားတော်။

မင်္ဂလာတရားတော်ကတော့ “အရိယာသစ္စာန ဒဿနံ”ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် သစ္စာလေးပါး မြင်ခြင်းသည်မင်္ဂလာ။

ဗုဒ္ဓဿလောကဓမ္မေဟိ၊

စိတ္တံ ယဿနကမ္မတိ။

လောကဝံတရားဆိုး တရားမျိုးတို့ နှိပ်စက်သော်လည်း တုန်လှုပ်မှုမရှိခြင်းသည် မင်္ဂလာ။ ဒါမျိုးတွေကတော့ အဆင့်မြင့်လူ့ဘဝ မှာ ကျင့်သုံးရမယ့် တရားတော်တွေပါပဲ။

ကမ္ဘာ့အလင်း

အဲဒီတရားတော်တွေဟာ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို သိရှိနားလည်တဲ့ ကမ္မဿကတဉာဏ် အခြေခံပါတယ်။ ဒုစရိုက်တရား (၁၀)ပါးတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီလုပ်ငန်းဟာ တကယ်တော့ ဘုရားမပွင့်သော်လည်းပဲ သာသနာပအခါဖြစ်သော်လည်းပဲ ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်းကြီးတွေ၊ ရသေ့သူတော်ကောင်းကြီးတွေ ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို ပေးစွမ်းနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ်ကြီးတွေ ဒုစရိုက်တရား (၁၀)ပါးတို့မှာ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဆိုတဲ့ ရှောင်ကြဉ်မှုတွေ ပြုပြီးတော့ သုစရိုက်တရားတို့ကို ကျင့်ကြံကျိုးကုတ် အားထုတ်ခွင့်ရတယ်။ အဲဒီအလင်းဓာတ်ကြီးဟာ ကမ္ဘာ့အလင်းကြီး ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် သံသရာအလင်းကြီးပါ။ ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးတွေကို အခြေခံပြီးတော့ မြင့်မြတ်တဲ့သုဂတိဘုံနန်းမှာ စံမြန်းကြရတယ်။

ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးတွေကို ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကမ္ဘာ့အလင်းတော့ မှန်တယ်။ သာသနာ့အလင်းတော့ မဟုတ်သေးပါဘူးတဲ့။

သာသနာ့အလင်း

ဒီစကားဟာ အတော်လေးနက်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ကိလေသာခေါ်တဲ့ သတ္တဝါတို့ရဲ့စိတ်ကို ညှင်းပန်းနှိပ်စက်တတ်တဲ့တရားတွေဟာ (၁၀)မျိုး။

လောဘ ဒေါသ မောဟ ကင်္ခါ၊

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဟိရိကာ၊

အနောတ္တပ္ပ ထိန မာနာ၊

ဥဒ္ဓစ္စ ဆယ်ဝ ကိလေသာ။

ကိလေသာ (၁၀)ပါးကနေပြီးတော့ သူ၏သန္တာန်၊ ကိုယ်၏ သန္တာန် အစရှိသည်ဖြင့် ပွားပြီးတော့သွားလိုက်တာ အရေအတွက်အားဖြင့် (၁၅၀၀)၊ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် (၃)မျိုးပဲ ရှိတယ်။

လောဘကလည်း အခိုက်အတန့်အားဖြင့် (၃)မျိုး၊ ဒေါသ၊ မောဟကလည်း အခိုက်အတန့်အားဖြင့် (၃)မျိုးစီ ခွဲရတယ်။ အဲဒီ (၃)မျိုးစီက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-

“လွန်ကျူးဆူပွက် မျိုးမပျက်၊ သုံးချက် ကိလေသာ။”

ကာယကံ လွန်ကျူးမှု၊ ကာယကံမြောက် သတ်ဖြတ်သလို ဝစီကံ နှုတ်နဲ့လည်း သတ်ဖြတ်ဖို့ စီမံတယ်။ ကာယကံလွန်ကျူးမှု၊ ဝစီကံလွန်ကျူးမှုဟာ ဒါဒေါသရဲ့ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာဓာတ်ကြီးပဲ။

ကာယကံမြောက် လွန်ကျူးမှု၊ ဝစီကံမြောက် လွန်ကျူးမှုတွေကို ဝိတိက္ကမကိလေသာလို့ ခေါ်တယ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ လွန်ကျူးမှုကို ဘယ်ဆေးကပျောက်ကင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သလဲဆိုတော့ သီလဆေးနဲ့ ကာယကံလွန်ကျူးမှု၊ ဝစီကံလွန်ကျူးမှုကို ပပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါတယ်။

စိတ်ထဲမှာ သတ်လိုစိတ်တွေ၊ ဖြတ်လိုစိတ်တွေ ဖြစ်ပြီးတော့ နေတာ။ စိတ်ထဲမှာ ပရိယုဋ္ဌာန- ဒေါသကိလေသာတွေ ဖြစ်ပြီး နေတာ ပါပဲ။

ဒီပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာကိုတော့ သမာဓိဆေးတော်နဲ့မှ ပျောက်ကင်းနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို လွန်ကျူးမှု ဝီတိက္ကမကိလေသာ၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ (၂)ပါးကို သီလဆေးတော်၊ သမာဓိဆေးတော် (၂)ပါးနဲ့ ကုသနိုင်သော်လည်းပဲ အတွင်းဓာတ်သားဖြစ်တဲ့ အနုသယကိလေသာ ခေါ်တဲ့ အငုတ်ဓာတ်မျိုးဆက်ကိုတော့ ပညာဆိုတဲ့ ဆေးတော်နဲ့မှ နိုင်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် စောစောပြောသလို သီလဆိုတဲ့ဆေးတော်နဲ့ လွန်ကျူးခြင်းဆိုတဲ့ ကာယကံလွန်ကျူးမှု၊ ဝစီကံလွန်ကျူးမှု ဝီတိက္ကမကိလေသာကို ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။ သမာဓိဆိုတဲ့ တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့ အဲဒီသမာဓိနဲ့ကျတော့ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာဆိုတဲ့ ဆူပွက်ထကြွသောင်းကျန်းတဲ့စိတ်၊ ဒေါသနဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်၊ လောဘနဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ် စတဲ့ စိတ်ကို သမာဓိဆိုတဲ့ ဆေးတော်က ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။

သို့သော်လည်း ပြောင်စင်ပြီးတော့ မသွားသေးဘူး။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာအဆင့်ဆင့်ကနေ ဆက်လက်ပြီးတက်လာတဲ့ မဂ်ပညာက တစ်ခါထဲ မျိုးစေ့ပျောက်သွားအောင် ကိလေသာမျိုးစေ့ပြတ်သွားအောင် အဆင့် ဆင့် ဖြတ်တောက်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလင်္ကာလေးဆိုကြည့်လိုက်။

“လွန်ကျူးဆူပွက် မျိုးမပျက်၊ သုံးချက်ကိလေသာ၊
သီလသမာ ဓိပညာ၊ သင့်ရာသုံးသိက္ခာ၊
အနာနဲ့ဆေး သင့်အောင်ပေး၊ ပျောက်ရေးမခက်ပါ”

“အဖိုးမထိုက်တဲ့ကိလေသာ၊ အခွါရခက်သည်”

မိမိတို့သန္တာန်မှာဖြစ်နေတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေဟာ အဖိုးမထိုက်တန်သော်လည်းပဲ ခွာဖို့တော့ ခက်တယ်။

“မမြင်ရသောကြိုးဆယ်စင်း၊ မဖြေရှင်းရခက်သည်” တဲ့။

ကာမရာဂ သံယောဇဉ်အစရှိတဲ့ သံယောဇဉ်တရားတွေဟာ မမြင်ရသောကြိုးတွေဖြစ်သော်လဲပဲ ဖြတ်တောက်ရခက်တယ်။

“အခိုးမထွက်တဲ့ ရာဂမီးတောက်၊ အငြိမ်းရခက်သည်”တဲ့။

သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရာဂဆိုတဲ့မီးတောက်ဟာ အခိုးမထွက်ပေမယ့် အငြိမ်းရခက်သည်။

“မဝေးသောနိဗ္ဗာန်ခရီး၊ အသွားရခက်သည်”

မဝေးတဲ့နိဗ္ဗာန်ခရီး၊ တစ်နေ့ကဟောခဲ့သလိုပဲ မဝေးပါဘူးတဲ့။

သညာ စိတ် စေတနာရှိတဲ့ တစ်လံမျှလောက်ရှိတဲ့ ဤခန္ဓာကိုယ် မှာ နိဗ္ဗာန်ရှာရမှာပါပဲ။

လောကလည်း ဒီမှာရှာရမယ်။ လောကရဲ့ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဒီမှာရှာရမယ်။ ဒုက္ခလည်း ဒီမှာရှာရမယ်။ ဒုက္ခချုပ်ရာလည်း ဒီမှာရှာရမယ်။

မဝေးသောနိဗ္ဗာန်ခရီး အသွားရခက်သည် ဆိုတဲ့အတိုင်း ဝေးတော့မဝေးဘူး။ အသွားရခက်တယ်။ ရောက်ဖို့ ရဖို့ခက်တယ်။ အခု ဒီဝိပဿနာ (၇)တရားစခန်းမှာ တရားအားထုတ်ပြီးနေကြတဲ့ ယောဂီ သူတော်စင်များ အဘိုးမတန်တဲ့ကိလေသာကို ခွာနိုင်ဖို့ရာအတွက် သီလ၊ ပညာ၊ သမာဓိ၊ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ်တရားတည်းဟူသော ဆေးတော် မြတ်ကို စားသုံးပြီးတော့ နေကြရတယ်။

“လွန်ကျူးဆူပွက်၊ မျိုးမပျက်၊ သုံးချက်ကိလေသာ”

ဆိုတဲ့အတိုင်း အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ကိလေသာ (၃)မျိုး။

ထိုကိလေသာ (၃)မျိုးတို့ကို ပယ်ခွာနိုင်ခြင်း အကြောင်းဖြစ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး ဆေးဝါးဓာတ်စာ မြတ်ဘုရား၏ ဆေးဝါးဓာတ်စာတို့ကို သုံးဆောင်ပြီးတော့ သုံးစွဲပြီးတော့ အဘိုးမထိုက်တဲ့ ကိလေသာ အခွာရခက်သော်လဲပဲ အဘိုးမတန်တဲ့ ကိလေသာကို လွယ်လွယ်ကူကူ ခွာထွက်နိုင်ကြပါစေ။

မမြင်ရသော ကြိုးဆယ်စင်း ဖြေရှင်းရခက်သော်လည်းပဲ။ မမြင်
ရသော ကြိုးဆယ်စင်း အလွယ်တကူ ဖြေရှင်းနိုင်ကြပါစေ။ အခိုးမထွက်
သော ရာဂမီးတောက် အငြိမ်းရခက်သော်လည်းပဲ အခိုးမထွက်သော
ရာဂမီးတောက် ငြိမ်းနိုင်ကြပါစေ။

မဝေးသောနိဗ္ဗာန်ခရီး အသွားရခက်သော်လည်းပဲ လျှင်လျှင်
မြန်မြန် ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ သွားနိုင်ကြပါစေ။ ရောက်
နိုင်ကြပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်းတောင်းရင်း ဘုန်းကြီးရဲ့ဩဝါဒကို
ယနေ့နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

တတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၃)ရက်။

အမှားတွင်ဒိဋ္ဌိ၊ အရှားတွင်သာသနာ

ယနေ့တရားဘာဝနာ ပွားများပြီးတော့ တရားအလုပ်သည် ကိုယ့်အလုပ်၊ တရားအလုပ်သည် မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်အလုပ်လို့ သဘောထားပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့အား တရားဟောဖို့အချိန်ရောက်လာပြန်ပြီ။

ဘုန်းကြီးတို့ စကားတစ်ခုရှိတယ်။ “အမှားတွင်ဒိဋ္ဌိ၊ အရှားတွင်သာသနာ” တဲ့။ အရှားတွင်သာသနာဆိုတဲ့ စကားလေး စဉ်းစားရအောင်။

ဘုန်းကြီးတို့ပိဋကတ်စာပေမှာ ဥပမာပေးထားတဲ့စကားက “ဥဒ္ဓမ္မရိယ ပုပ္ဖံ” - ရေသဖန်းပွင့်လိုပဲတဲ့။ သဖန်းပင်ဟာ အပွင့်မရှိပဲနဲ့ အသီးသီးတဲ့အမျိုးကို။ ရေသဖန်းပွင့်ရှာလို့ မရသလို၊ သာသနာကလည်း ရဖို့ခက်တယ်တဲ့။

“စန္ဒမိသသကံယထာ” - လဝါမာန်မှာ ယုန်ရေးတံဆိပ် ရှားပါးသလို၊ သာသနာတော်ကလည်း ရှားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားလဲ ရှားပါတယ်။

“ဝါယသာနံ ယထာခီရံ” - ကျီးကန်းတို့ရဲ့ နို့ရည်ရှားပါးသလို၊ သာသနာလည်း ရှားပါတယ်။ ဘုရားလဲ ရှားပါတယ်။

စဉ်းစားပြီးကြည့်လိုက်တော့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးတွေ၊ နိုင်ငံကြီးတွေ ထင်ရှားတဲ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးတွေဟာ (၁၈၀)ကျော် (၁၉၀)လောက်ရှိတယ်။ နိုင်ငံရယ်လို့ သတ်သတ်မှတ်မှတ် စုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ နိုင်ငံပေါင်း (၁၉၀) လောက်ရှိတော့ အဲဒီနိုင်ငံတွေတိုင်းမှာ သာသနာမရှိပါ။ သာသနာ ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ အဆုံးအမ၊ အဲဒီ အဆုံးအမက (၃)မျိုး ရှိတာကိုး။

နံပါတ် (၁) အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပါဠိတော်များ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူတဲ့ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ် တရားတော်များ။

နိုင်ငံပေါင်း (၁၈၀)ကျော်ရှိတာထဲက (၅)နိုင်ငံမှ အနိုင်နိုင်ပါပဲ။
အဲဒီ (၅)နိုင်ငံထဲတောင်မှ ဘုရားတရားတော်တွေ သင်ဟောပို့ချနေတဲ့
နိုင်ငံက (၅)နိုင်ငံ ရာနှုန်းပြည့်မဟုတ်တော့ပါဘူး။

နံပါတ် (၂) ပဋိပတ္တိသာသနာခေါ်တဲ့ သီလကျင့်စဉ် ဓူတင်
အကျင့်၊ သမထ ဝိပဿနာတရား ကျင့်စဉ်တွေ အဲဒီကျင့်စဉ်တွေက
ပဋိပတ္တိသာသနာ။

ဒီကျင့်စဉ်တွေအတိုင်း သီလကျင့်စဉ် ရဟန်းတော်များသီလ၊
လူ့သီလ အဲဒီသီလအမျိုးမျိုး၊ သမထဘာဝနာအမျိုးမျိုး၊ ဝိပဿနာအမျိုး
မျိုး ဓူတင်အကျင့်တွေကို ကျင့်ကြပြီးတော့ လိုက်နာပြီးတော့နေတဲ့ နေရာ
နိုင်ငံဟာ နည်းနည်းလေးရှိပါတယ်။

သာသနာထွန်းကားပါတယ်ဆိုတဲ့ ဘုန်းကြီးတို့မြန်မာနိုင်ငံမှာ
လည်း ကြည့်ဦး။ ဒီပဋိပတ္တိကျင့်စဉ်တွေ၊ သီလကျင့်စဉ်တွေ၊ ဓူတင်
ကျင့်စဉ်တွေ၊ သမထဝိပဿနာကျင့်စဉ်တွေ ကျင့်ကြကြီးကုတ် များများ
အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရဟန်းတော်များ၊ ရှင်သာမဏေများ၊
သာသနာ့အနွယ်ဝင်သီလရှင်များ၊ လူသူတော်စင်များ ရှိတယ်။

ရှိတဲ့လူဦးရေနဲ့စာလို့ရှိရင် လူဦးရေ (၅၀)သန်းလောက်ရှိတော့
ပဋိပတ္တိသာသနာ့ဝန်ထမ်း အကျင့်စခန်းဝင်သူ နည်းနည်းပဲရှိပါတယ်။

စောစောကပြောတဲ့ ဘုန်းကြီးတို့သာသနာထွန်းကားပါတယ်
ဆိုတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာပင် ပရိယတ္တိသာသနာ့ဝန်ထမ်း၊ ပိဋကတ်တော်
တရားတော်ကို သင်ဟောပို့ချ လေးစားနာယူနေတာဟာ တကယ်တမ်း
ကျတော့ နည်းနည်းလေးပါ။

ပဋိပတ္တိသာသနာ့ဝန်ထမ်းကျတော့ ပိုပြီးရှားပါတယ်။ အဲဒီတော့
“အမှားတွင်ဒိဋ္ဌိ၊ အရှားတွင်သာသနာ”ဆိုတာ မှန်တယ်။ အခြေခံ
သာသနာဖြစ်တဲ့ ပရိယတ္တိရယ်၊ ပဋိပတ္တိသာသနာရယ် (၂)ခု အခြေခံ
ပြီးမှ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ပဋိဝေဓသာသနာ ရမှာပါ။

နံပါတ် (၃) ဒီပဋိဝေဓသာသနာကတော့ ကွယ်သလောက် ဖြစ်နေပြီ။

ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာပင် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန် တို့ဟာ အသံပဲကြားရသလိုပါပဲ။ ဒီအခွင့်အလမ်းရဖို့ကျတော့ အကြောင်း သာသနာတွေ ပြည့်စုံပေမယ့်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ပဋိဝေဓသာသနာတော်ကြီး လက် ကိုင်ရရှိဖို့ အင်မတန်ခက်ပါတယ်။

အရှေ့မိုးကုတ်ကုတ်၊ အနောက်မိုးကုတ်ကုတ် ထမင်းထုတ်နဲ့ လိုက်ရှာတာတောင်မှ ယခုလို အခြေခံသာသနာတော် (၂)ရပ် အထိမ်း အမှတ် ပြည့်ပြည့်စုံစုံတွေ့ရဖို့ တော်တော်ခက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “အမှားတွင် ဒိဋ္ဌိ၊ အရှားတွင် သာသနာ” လို့ ဆိုတာပါ။

အမှားတွင်ဒိဋ္ဌိဆိုတာ အမြင်မှားခြင်းပါပဲ။ အဲဒီအမြင်မှားမှုဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ဆုတောင်းနေကြတယ်။ ဗျသနငါးပါးတို့မှ လွတ်ကင်းပါ ရစေတဲ့။

သီလနှင့်အယူပျက်စီးခြင်း

ဗျသနဆိုတာ ပျက်စီးခြင်း။ ပျက်စီးခြင်းဆိုတဲ့ နေရာမှာ ဉာတိ ဗျသန- ဆွေတွေ့မျိုးတွေ ပျက်စီးခြင်း၊ ဘောဂဗျသန- စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပျက်စီးခြင်း၊ ရောဂဗျသန- အနာရောဂါဖိစီးနှိပ်စက်၍ ပျက်စီးခြင်း၊ သီလဗျသန- သီလပျက်စီးခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိဗျသန- အယူပျက်စီးခြင်း။

အဲဒီ ဗျသနငါးမျိုးက လွတ်ကင်းပါရစေ ဆုတောင်းနေကြတယ်။ မလွဲသာ မရှောင်သာလို့ ဉာတိဗျသန၊ ဘောဂဗျသန၊ ရောဂဗျသနတွေနဲ့ တွေ့ကြုံဆုံစည်းရသော်လဲပဲ ခန္ဓာကိုယ်ပြိုကွဲလို့ သေပွဲဝင်ကြတဲ့အခါ ဒီဗျသနသုံးမျိုးကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝ မရောက်နိုင်ပါဘူးတဲ့။

သီလဗျသနခေါ်တဲ့ သီလပျက်စီးခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိဗျသနခေါ်တဲ့ အယူ ပျက်စီးခြင်း၊ အဲဒီ (၂)မျိုးကြောင့်တော့ သတ္တဝါများဟာ ခန္ဓာကိုယ်

ပြိုကွဲပြီး သေပွဲဝင်ကြတဲ့အခါ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိ ရောက်နိုင်တယ်။

ဒိဋ္ဌိဗျသန- အယူပျက်စီးတယ်၊ အယူပျက်စီးတော့ သီလဆောက်တည်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ ဒါနပြုဖို့လဲ မလွယ်ဘူး။ ဘာဝနာပွားဖို့လဲ မလွယ်ဘူး။

အဲဒီတော့ အယူပျက်စီးမှုဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး (၃)ပါး၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်မှာလာတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (၆၂)ပါး၊ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိတွေ အသာထားပါတော့။

ကံ၊ကံ၏အကျိုးအဖြစ်ကို ယုံကြည်တယ်။ ကုသိုလ်ကံရဲ့အကျိုးကို ယုံကြည်တယ်။ အကုသိုလ်ကံရဲ့ အဖြစ်ကို ယုံကြည်တယ်။ ကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ်။

ဒီအလင်းဓာတ်တောင်မှ မရတဲ့ ကမ္မာသူကမ္မာသားတွေဟာ ဒုနဲ့ဒေးပဲ။ ဟော- သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဒီအမြင်မှားကြီးကတော့ တစ်ကမ္ဘာလုံး ကမ္မာလူထုအားလုံးနီးပါးဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ စခန်းသွားနေတာ။

ထင်ရှားရှိတဲ့ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့အပေါ်မှာ ထင်ရှားမရှိတဲ့ ငါသူတင်စားပြီးတော့ အမြင်မှားပြီးတော့ နေကြတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတွေဟာ အားလုံးလောက်ဘဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ပြောကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ ဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးက ရှိနေတယ်။ အခြားမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မရှိသော်လဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိက ရှိနေတယ်။ အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်ဖို့ တရားရှုရတာပဲ။

ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို အမြင်မှန်ရရှိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိမျိုးအကြောင်း (၁၀)မျိုးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်လာကြပြီ။ အခြေခံသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ရနေကြပြီ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပျောက်တဲ့နည်း

ဟောဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိကတော့ မပျောက်နိုင်ကြဘူး။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဘယ်နည်းနဲ့ ပျောက်နိုင်မလဲဆိုတော့-

လယ်တီဝိပဿနာ

“နာမရူပဝဝတ္ထာနေနသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟီနာ ဟောတိ”။

နာမ်ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားပြီးသိမြင်နိုင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ နာမ်ရုပ်တွေကို ပိုင်းခြားနိုင်အောင်လို့ဆိုပြီးတော့ ယခုသမာဓိရအောင် အားထုတ်နေကြတာပါပဲ။

“သမာဓိရ တည်ကြည်က စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ”

သမာဓိလေး တည်ကြည်လာရင် စိတ်စင်ကြယ်တယ်။

“စိတ်စင်ကြယ်သွား၊ ရုပ်နာမ်များ ပိုင်းခြားခွဲ၍ သိ”

စိတ်ကလေးတည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်လို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သွားပြီဆိုရင် ရုပ်နာမ်ကိုပိုင်းခြားပြီး သိနိုင်ပါပြီ။

ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်ဆင့် ရရှိနိုင်ပါပြီ။ အဲဒီလိုရုပ်နာမ်တွေ ပိုင်းခြားခွဲခြားပြီး သိမြင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းရာ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကို အရိယာအရှင်မြတ်များက မြတ်နိုးကြတယ်။

ပုထုဇဉ်များကတော့ တစ်ကမ္ဘာလုံး၊ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတွေ အားလုံး ပုထုဇဉ်ဘဝမှာ စုနေကြတဲ့၊ လူ့လောက၊ နတ်လောကမှာ ရှိနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံးဟာ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ၊ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံ၊ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံ၊ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ၊ အတွေ့ထိမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ခေါ်တဲ့ အာရုံ (၅)ပါးကိုပဲ ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ သတ်မှတ်ပြီးတော့ ဒီအာရုံ (၅)ပါးကိုပဲ ရှာဖွေနေကြတယ်။

ကိလေသာအရှုပ်အထွေး ငြိမ်းတော်မူကြတဲ့ အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးတွေက စောစောကပြောတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုမှ ချမ်းသာလို့သတ်မှတ်ကြတယ်။

အမြင်နှစ်ဝ ယှဉ်မရ

ပုထုဇဉ်တို့ရဲ့ အမြင်နဲ့ အရိယာတို့ရဲ့အမြင် မတူကြဘူး။

သဒေဝကဿ လောကဿ၊

ဧတေဝေါ သုခသမ္မတာ။

ယတ္ထ စေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ၊

တံ တေသံ ဒုက္ခသမ္မတံ။

သဒေဝကဿ- နတ်နှင့်တကွသော၊ လောကဿ- တဏှာပူးဝင် ပုထုဇဉ်ဟု ဉာဏ်မြင်မှားသူ နတ်နှင့်လူသည်။ ဧတေ- ရူပသဒ္ဓစသည်မျိုးစုံ အာရုံငါးပါးတို့ကို၊ သုခသမ္မတာ- ချမ်းသာဟုပင် အမြင်မှားလတ် သမုတ်ကြလေကုန်၏။

တဏှာပူးဝင် ပုထုဇဉ်တွေက အာရုံငါးပါးတွေကိုပဲ ချမ်းသာတယ်။ ဒီအာရုံငါးပါးပဲ ရှာဖွေနေကြတယ်။ အာရုံငါးပါးကိုပဲ ရဖို့ကြိုးစားကြတယ်။

ယတ္ထ- အကြင်နိဗ္ဗာန်ဓာတ်တရားမြတ်၌၊ ဧတေ- ရူပသဒ္ဓစသည်မျိုးစုံ အာရုံငါးပါးတို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ- လုံးဝရုတ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ တံ- ငြိမ်းအေးရာမှန် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ တေသံ- တဏှာပူးဝင် ပုထုဇဉ်ဟု ဉာဏ်မြင်မှားသူ နတ်လူတို့သည်၊ ဒုက္ခသမ္မတံ- ချမ်းသာဟုပင် မှန်မမြင်ဘဲ ဆင်းရဲဟုသမုတ်ကြလေကုန်၏။

အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးမှာတော့ အဲဒီအာရုံတွေကို ဒုက္ခလို့ သတ်မှတ်ကြတယ်။ အငြိမ်းဓာတ်ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ ပုထုဇဉ်တွေက ချမ်းသာလို့မမြင်ပဲ ဆင်းရဲလို့ မြင်တတ်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘယ်လိုမြင်သလဲဆိုတော့ ပုထုဇဉ်တွေနဲ့ မတူဘူး။ အရှေ့သွားတဲ့လူနဲ့ အနောက်သွားတဲ့လူလို ကျောချင်းကပ်ပေး ပြေးသလို ဆန့်ကျင်ဘက်မြင်ကြတယ်။

သုခံဒိဋ္ဌ မရိယေဟိ၊

သက္ကာယဿ နိရောဓနံ။

အရိယေဟိ- ကိလေသာကင်းကြကုန်သော အရိယာရှင်မြတ် တို့သည်၊ သက္ကာယဿ- ဥပါဒါန်နယ် တွယ်ရာအကြောင်း ငါးပါး အပေါင်း၏၊ နိရောဓနံ- ချုပ်ငြိမ်းရာမှန် နန်းနိဗ္ဗာန်ကို၊ သုခံ- ချမ်းသာ အစစ် ဧကန်ဖြစ်၏ဟူ၍၊ ဒိဋ္ဌံ- ကောင်းစွာမြင်ကြလေပြီ။

အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးတွေကတော့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ရဲ့ တစ်နည်းအားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သာ ချမ်းသာတယ်လို့ အဲဒီလို မြင်ကြတယ်။

အမြင်ချင်းက မတူကြဘူး။ ပုထုဇဉ်တို့ရဲ့ အမြင်နဲ့ အရိယာတို့ရဲ့ အမြင်ဟာ-

ပစ္စနိက မိဒံဟောတိ။

သဗ္ဗလောကေန ပဿတံ။

ဣဒံ- အငြိမ်းဓာတ်မှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဿတံ- မြင်ကြကုန် သော အရိယာအရှင်မြတ်တို့အဖို့၊ သဗ္ဗလောကေန- ကိလေသာဟူ သလာတွေဖုံး တစ်လောကလုံးနှင့်၊ ပစ္စနိက- မုချဆန့်ကျင် ပြောင်းပြန် ပင်၊ ဟောတိ- အမြင်နှစ်ဝ ယှဉ်မရပဲ မုချမသွေ ဖြစ်ရပေသတည်း။

အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ကြတဲ့ အရိယာသူတော်ကောင်း တို့ဟာ ပုထုဇဉ်တို့နဲ့ ဆန့်ကျင်တယ်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေတယ်။ အမြင် ချင်းမတူကြဘူး။

ကိလေသာကင်းစင်တော်မူကြတဲ့ ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ကတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်း ခန္ဓာ ငါးပါးအပေါင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာအမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကိုမှ ချမ်းသာတယ်လို့ မြင်တော်မူကြတယ်။

အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ကို ချမ်းသာတယ်လို့ မြင်ကြတဲ့ အရိယာ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ကား လောကသားတွေနဲ့ တဏှာပူးဝင် ပုထုဇဉ်ခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောင်းပြန် မြင်တော်မူကြ တယ်။

ယနေ့ တရားဘာဝနာမှာ များနေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ ကတော့ ပုထုဇဉ်တွေမြင်နေကြတဲ့ အာရုံငါးပါး ရုပ်တရားတွေကို ဒုက္ခလို မြင်ပြီးတော့ အရိယာသူတော်စင်တို့ နှစ်သက်ရာ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခချုပ်ရာဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခတွေဇာတ်သိမ်းပြီး နှုတ်ခမ်းသိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ချမ်းသာတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆပြီးတော့ ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ ခိုအောင်းရာအမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်အင်လမ်းစဉ်များ ကျင့်ကြံကြိုး ကုတ် အားထုတ်ပြီးနေကြတော့-

ထိုဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့်အရိယာအပေါင်း သူတော် ကောင်းတို့ ကိန်းအောင်းရာ အမှန်မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်း မြတ်သောသီလလမ်းစဉ်၊ သမာဓိလမ်းစဉ်၊ ပညာလမ်းစဉ်၊ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ်တရားတို့ကို ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာနှင့် မိမိတို့လိုအပ် တဲ့ ပန်းတိုင်ကြီးသို့ရောက်အောင် ကောင်းမြတ်ထက်သန်တဲ့ လုံ့လဝီရိယ ဖြင့် ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စတုတ္ထနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၄)ရက်နေ့။

ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ လယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက်၊ ဝိပဿနာဒီပနီ ဓမ္မာရုံကြီးတွင် တရားဘာဝနာ ကျင့်ကြံ ပွားများ အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့အား တရားဒေသနာ အနေအားဖြင့် ဘုရားရှင်သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က ဟောကြားထားတဲ့ ဒေသနာများကို ဖောက်သည်ချပြီး ပြန်လည်ဟောကြားကြရတယ်။

အရှုပ်ရှင်းတဲ့နည်း

ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး လူတွေရော၊ နတ်တွေရော၊ ဗြဟ္မာတွေရော ရှုပ်ကြထွေးကြတဲ့ နေရာမှာ (၆)မျိုးထက် မပိုပါဘူး။

ဝတ္ထု (၆)မျိုး၊ အာရုံ (၆)မျိုး

အာရုံ (၆)ပါးထက် ပိုပြီးတော့ ခံစားနိုင်တယ်ဆိုတာလဲ မရှိပါဘူး။ အဲဒီအာရုံဆိုတာ ဝတ္ထုရှိမှ ဝတ္ထုလို့ခေါ်တဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် (၆)မျိုး အခြေခံပြီးမှ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံခေါ်တဲ့ အာရုံ (၆)မျိုး။

အဲဒီလို ဝတ္ထု (၆)မျိုးနဲ့ အာရုံ (၆)မျိုး နှစ်ပါးကြုံမှသာလျှင် မြင်သိစိတ်တွေ၊ ကြားသိစိတ်တွေ၊ နံသိစိတ်တွေ၊ စားသိစိတ်တွေ၊ ထိသိစိတ်တွေ၊ တွေးကြံသိစိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့ သဘောကျရင်ကျသလို၊ သဘောမကျရင် မကျသလို ရှုပ်ကြ၊ ထွေးကြတယ်။

“ဝတ္ထုအာရုံ နှစ်ပါးကြုံတိုင်း၊ ထုံတလဲလဲ ရေယဉ်ဝဲသို့ ဖြစ်မြဲနိစ္စ၊ စိတ္တနိယံ၊ ကြောင်းခံကျိုးတည့်၊ ပစ္စည်းပစ္စုပ်၊ ကြိုးနှယ်ရှုပ်၏”။

ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ ကြိုးများလိုပဲ ပစ္စည်းအကြောင်းတရား ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးတရားတွေ၊ အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရားတွေ ရှုပ်ထွေးပြီးနေလိုက်တာ ဝတ္ထုနဲ့အာရုံ ဆုံစည်းလာလို့ရှိရင် “ဝတ္ထုအာရုံ နှစ်ပါးကြုံတိုင်း၊

ထုံတလဲလဲ၊ ရေယဉ်ဝဲသို့” ရေဝဲလေးလိုပါပဲ။

အဲဒီအရှုပ်အထွေးကို ဘယ်သူရှင်းနိုင်သလဲလို့ သိလိုတဲ့ နတ်သားတစ်ယောက်က-

“အန္တောဇဋ္ဌာ ဗဟိဇဋ္ဌာ၊ ဇဋ္ဌာစ ဇဋ္ဌိတာပဇာ၊

တံတံ ဂေါတမံ ပုစ္ဆာမ၊ ကောက္ကမံ ဝိဇဋ္ဌယေ ဇဋ္ဌံ”

ဘောဂေါတမ- ဂေါတမနွယ်ဖွား အို-မြတ်စွာဘုရား၊ ပဇာ- သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ အန္တောဇဋ္ဌာ- အတွင်းရှုပ်၍ နေပါ၏။ ဗဟိဇဋ္ဌာ- ပြင်ပကလဲ ရှုပ်၍ နေပါ၏။ ပဇာ- သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ ဇဋ္ဌိတာ- အတွင်းရှုပ် အပြင်ရှုပ် ရှုပ်ထွေး၍ နေပါ၏။ တံ- ထိုပြဿနာကို၊ တံ- ထိုအတွင်းရှုပ် အပြင်ရှုပ် ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ ပြဿနာကို၊ တံဂေါတမံ- ထိုအရှင်ဂေါတမကို၊ ပုစ္ဆာမ- သံသယကြေအေး သိလိုရေးနှင့် မေးမြန်း ပါရစေကုန်ဘုရား။ ကော- အဘယ်သူသည်၊ က္ကမံဇဋ္ဌံ- ဤအရှုပ်အထွေး ကို၊ ဝိဇဋ္ဌယေ- ဖြေရှင်းနိုင်ပါသနည်း။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဤလောကဓာတ်ကြီးမှာ လောကသား အားလုံးဟာ၊ သတ္တဝါအားလုံးဟာ အတွင်းရှုပ် အပြင်ရှုပ်တွေနဲ့ ရှုပ်ထွေး နေပါတယ်ဘုရား။ ထိုရှုပ်ထွေးနေတဲ့ ကွန်ယက်ကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ပါသလဲဘုရား။

ဟော- စက္ခုစသည်၊ အဆင်းစသည် အာရုံတွေ ဆုံကြတော့ အကြောင်းရယ်၊ အကျိုးရယ်၊ ပစ္စည်းရယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ရယ်၊ မြင်သိစိတ်တွေ၊ ကြားသိစိတ်တွေ၊ နံသိစိတ်တွေ၊ စားသိစိတ်တွေ၊ ထိသိစိတ်တွေ၊ တွေးကြံသိစိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာရာကနေပြီးတော့ သဘောကျတော့ အဘိဇ္ဈာလောဘ၊ အဘိဇ္ဈာ- လိုချင်မှုဖြစ်လာတော့ ရှာဖွေတယ်။ ရှာဖွေတော့ရတယ်။ ရတော့ သိမ်း ဆည်းတယ်။ သိမ်းဆည်းတော့ နှမြောတယ်။ နှမြောတော့ စောင့်ရှောက်တယ်။ တုတ်၊ ဓားလက်နက်ကို ကိုင်တယ်၊ ကြမ်းတမ်းပြောတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ သဘောမကျတော့ စစ်ပွဲကြီး စစ်ပွဲသေး ဖြစ်တာပါပဲ။ ဒေါမနဿ- စိတ်မသက်သာဖြစ်လာကြတယ်။

အဲဒီလို လောဘတွေ၊ ဒေါသတွေ ဖြစ်ပေါ်နေရာကနေပြီးတော့ အဲဒီလောဘ၊ ဒေါသရဲ့ အခိုးအငွေ့တွေက လွန်ကဲပြီးတော့ လာတဲ့အခါ ကျတော့ လောကကြီးဟာ မငြိမ်မသက်ဖြစ်လာတယ်။ မငြိမ်မသက် ဖြစ်လာတော့ မငြိမ်းနိုင်ဘူးပေါ့။

အဲဒီ အရှုပ်အထွေးကို အတွင်းရှုပ်၊ အပြင်ရှုပ် ထွေးလုံးရစ်ပတ် ဖြစ်နေကြတာတွေကို မည်သူရှင်းနိုင်မှာလဲ ဘုရား။

အဲလို လျှောက်ထားတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက-

“သီလေ ပတိဋ္ဌာယ၊ နရောသပညော၊

စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ၊

အာတာပီ၊ နိပကောဘိက္ခု၊

သောက္ကမံဝိဇ္ဇေ ဇဋံ။

သပညော- ပညာရှိသော၊ နရော- ရဟန်းရှင်လူသည်၊ သီလေ- အကျင့်သီလ၌၊ ပတိဋ္ဌာယ- တည်၍၊ စိတ္တဉ္စ- စိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပညဉ္စ- ပညာကိုလည်းကောင်း၊ စိတ္တဉ္စ- စိတ်ခေါ်တဲ့သမာဓိတရားကို လည်းကောင်း၊ ပညဉ္စ- ဝိပဿနာပညာကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဝယံ- ဘာဝယန္တော- ပွားလျက်၊ အာတာပီ- ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသော၊ နိပကော- ရင့်သောပညာရှိသော သူသည် အမျိုးကောင်း သား အမျိုးကောင်းသမီး ယောဂီသူတော်စင်သည်၊ က္ကမံဇဋံ- တစ်လောကလုံး ဤအရှုပ်အထွေးကြီးကို၊ ဝိဇ္ဇေယ- ဖြေရှင်းနိုင်ပေ၏။

ဒီအရှုပ်အထွေး ဘယ်သူဖြေရှင်းနိုင်မလဲ။ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး ငြီးနေကြတာ။ ရှုပ်ထွေးတာကလဲ မြင်သိစိတ်တွေ အခြေခံပြီး ရှုပ်ထွေး တယ်။ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံသိစိတ်။ ဒီသိစိတ်တွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးနေလိုက်တာ။ စစ်မီးကြီးတွေ တောက်သည် အထိ ရှုပ်ထွေးကြတယ်။

ဒီပြဿနာဘယ်လိုရှင်းမလဲ ဆိုပြီးတော့ ကမ္ဘာ့ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တွေ တစ်ထောင်ကျော်လောက်။ နယူးယောက်မြို့

ကုလသမဂ္ဂ အဆောက်အအုံကြီးမှာ လေးရက်တိုင်တိုင် ဆွေးနွေးနေကြ
တယ်။ အဖြေထွက်ဖို့ မလွယ်ဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားကတော့ ဒီအရှုပ်အထွေးတွေကို တစ်ဦး
တစ်ယောက်ရဲ့ အရှုပ်အထွေးအများရဲ့ အရှုပ်အထွေး ရှင်းလင်းတဲ့
နည်းတွေကို ပြုပြီးတော့ထားခဲ့တယ်။

သီလလုံခြုံတယ်၊ သမာဓိပွားများမယ်။ စိတ်ကလေးကို ဆုံးမ
မယ်။ ဝိပဿနာကို ပွားများမယ်ဆိုရင် ဒီအရှုပ်အထွေးကို ကျော်လွန်
နိုင်ပါတယ်။ ကျော်လွန်တဲ့နည်းကတော့ ဒီနည်းပဲ။ ဒီနည်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဘက်က တင်ပြရင်ကောင်းပေမယ့် လက်ခံကြမှာ မဟုတ်ဘူး။

သီလဆိုတာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ ထိန်းသိမ်းမှုကိုး။ သမာဓိဆိုတာ
စိတ်တည်ကြည်အောင် ပြုလုပ်တဲ့ကိစ္စကိုး။ ပညာဆိုပြန်တော့ အများသိ
သမ္မုတိနယ်က ကျော်လွန်ပြီး ထင်ရှားရှိပရမတ်နယ်ပယ်မှာသိတဲ့
အသိဉာဏ်မျိုး။

တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် သူသိ၊ ငါသိ၊ ကမ္ဘာသိကို
ကျော်လွန်ပြီးတော့ ဝိ-ထူးထူးခြားခြား၊ ပဿနာ-မြင်တာ ထူးထူးခြားခြား
မြင်တာ သာမန်မြင်တာ မဟုတ်ဘူး။

ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ ရွှေနှုတ်တော်ထွက် စကားတော်က-
သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရောသပညော၊
စိတ္တံ ပညေ ဘာဝယံ၊
အာတာပိ နိပကော ဘိက္ခု၊
သော ဣမံ ဝိဇဋေ ဇဋံ။

ဟော- တစ်ဦးတစ်ယောက်မှာဖြစ်စေ၊ လူတစ်စုမှာဖြစ်စေ၊
တစ်ရပ်ကွက်၊ တစ်မြို့နယ်၊ တစ်နိုင်ငံလုံး လူ့လောက၊ နတ်လောက၊
ဗြဟ္မာလောက အရှုပ်အထွေးမှန်သမျှ ဒီ (၆)မျိုးထက် ပိုပြီးတော့ မရှုနိုင်
ကြပါဘူး။

လယ်တီဝိပဿနာ

သူ့ကို ခွဲခြားမယ်ဆိုရင်တော့ ဝတ္ထု(၆)မျိုး၊ မျက်စိ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် အကြည်(၆)မျိုး။ အတွင်းအာယတန (၆)မျိုး။

အာရုံဘက်ကလည်း(၆)မျိုးပဲ။ အပြင်အာယတန (၆)မျိုး၊ အဲဒီလို အကြောင်းတွေ၊ အဲဒီဝတ္ထုနဲ့ အာရုံ(၆)မျိုး အခြေခံပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဏ်(၆)မျိုးပါ။ အခံဓာတ်၊ အတိုက်ဓာတ်၊ အရိုက်ဓာတ် အဲဒီလို အခံဓာတ်၊ အတိုက်ဓာတ်၊ အရိုက်ဓာတ်တွေကို အခြေခံပြီးတော့ ပေါ်လာတဲ့ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ တွေးကြံသိစိတ် တွေပါ။ ထွက်လေ ဝင်လေကိုရှုမှတ်တော့ နှာသီးဖျားမှာ တိုးပြီးတော့ ထွက်ဝင်သွားတယ် နှာသီးဖျားဆိုတဲ့ ကိုယ်ကာယပဿဒ၊ အကြည် ဓာတ်။

အဲဒါလေးကို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဝါယောဓာတ် ထွက်လေဝင်လေက တိုးထွက်တိုးဝင်တော့ သိတဲ့စိတ်ကလေး ပေါ်လာတယ်။ (ဝိညာဏ်)ထိသိ စိတ်ကလေး သူ့ဟာသူ့အကြောင်းမဲ့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဝတ္ထုနဲ့အာရုံ နှစ်ပါးဆုံလို့ ထိသိစိတ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်တယ်။

အဲဒီ ထိတာရယ်၊ သိစိတ်ကလေးရယ်ကို ခွဲခြားပြီး သိနိုင် မြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်ရောက်တော့ ဝိပဿနာအဆင့်ကို ကူးသွားတာ အဲဒါကို ဘုရားရှင်က-

“ကာယဥပပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိကာယ ဝိညာဏံ တိဏ္ဍံသင်္ဂတိ ဖဿော”

ကာယပဿဒရယ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံရယ်၊ (ဝါယော ထွက်လေဝါ ဝင်လို့)ဆုံတော့ သိလိုက်တဲ့အခါကြတော့ ကာယဝိညာဉ် ဖြစ်ပေါ် လာတယ်။

အဲဒါကို အခြေခံပြီးတော့ ဖဿဖြစ်တယ် ဝေဒနာဖြစ်မယ် ခံစား စံစားဝေဒနာကနေ တဏှာဖြစ်မယ်၊တဏှာကနေ ဥပါဒါန် ဥပါဒါန်က နေပြီးတော့ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ အဲဒီကို သွားတာကိုး။

ဟိုဘက်(တဏှာဘက်)မရောက်အောင် ရှုပွားကြရတယ်။ သူ့သဘာဝအတိုင်း ဝေဒနာဘက် ရောက်သွားသော်လည်းဘဲ တဏှာဘက်မရောက်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပြီးတော့ အမှန်အတိုင်းမြင်အောင် ရှုကြပွားကြရတာပဲ။

ဋ္ဌာနာဋ္ဌာနကောသလ္လဉာဏ်

ဒါကို အားတော်ဆယ်တန် ဉာဏ်တော်ဆယ်ပါး၊ ဋ္ဌာနာဋ္ဌာန ကောသလ္လဉာဏ်တဲ့။ သာမန်အားပြင့်ဆိုရင်တော့ သူ့မြင်တယ် ငါမြင်တယ်။ ဘုရားရှင်ကတော့ ဒီလိုမမြင်ဘူး။ မြင်သိစိတ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်တာဟာ အကြောင်းမကင်းဘူး။ စက္ခုပသာဒ ခေါ်တဲ့ မျက်စိ အကြည်ရယ်၊ အဆင်းရူပါရုံရယ် ဆုံစည်းတဲ့အခါမှ ပေါ်လာတဲ့ မြင်သိ စိတ်ကလေးလို့ မြင်တယ်။

အဲဒါကို ပဋ္ဌာန်းတားရာတော်မှာ အကျယ်တဝင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။ အကြောင်းဆက် အကျိုးဆက် သိနိုင်တဲ့ အားတော် ဆယ်တန် ဉာဏ်တော်ဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ဘုန်းတော် (၆)စုံ တန်ခိုးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။

အဲဒီလိုမြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်တွေကို ပူဇော်ကြတဲ့နေရာမှာ-
ဘုန်းတော်(၆)စုံ တန်ခိုးဂုဏ်ဆိုတာ ဘာတွေလဲ၊ အားတော် (၁၀)တန် ဉာဏ်တော်(၁၀)ပါး ဆိုတာဘာတွေလဲ။

အဲဒီအားတော်(၁၀)တန် ဉာဏ်တော်(၁၀)ပါးထဲမှာ အကြောင်း တရားများကြောင့် အကျိုးတရားတွေဖြစ်တယ်။ ဒီအကြောင်းတွေဖြစ်လို့ ဒီအကျိုးတရားတွေ ပေါ်တယ်။ ဒီအကြောင်းတွေမဖြစ်ရင် ဒီအကျိုး တရားတွေမပေါ်ဘူး။

စက္ခုနဲ့ ရူပါရုံ မဆုံခဲ့လို့ ရှိရင် မြင်သိစိတ်ကလေးမပေါ်ဘူး။ တစ်စုံ တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကဖန်ဆင်းလို့ဖြစ်တာ မဟုတ်ပါလားလို့

အဲဒီလို သိတဲ့ဉာဏ်တော်ကို ဌာနာဌာန ကောသလ္လဉာဏ်တော်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ယေသံယေသံ ဥပ္ပါဒါယ၊

ယေယေအဌာနဌာနကံ။

ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန၊

သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော-အောင်သင့်အောင်ရာ အဖြာဖြာကို ကောင်းစွာ အောင်မြင် ဘုရားရှင်သည်၊ ယေယေဓမ္မာ- ပဌာန်းပစ္စည်း အနည်းနည်း ဖြင့် သီးသီးထွေပြား အကြင်အကြင် အကြောင်းတရားတို့သည်၊ ယေသံယေသံ ဓမ္မာနံ- ကျိုးပစ္စယုပ္ပန် အတန်တန်ဖြင့် ဖန်ဖန်ဖြစ်ပွား အကြင်အကြင် အကျိုးတရားတို့၏၊ ဥပ္ပါဒါယ န- ကိုယ်ထင်ရှားမရှိငြား လဲ အဲ့အားသင့်စရာ ထင်ရှားဖြစ်တည်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ အဌာနကံ- ထိုဤကြောင်းချုပ် ပေါင်းကာလုပ်လည်း သရုပ်ပေါ်ရန် အကြောင်းမမှန် ပါချေ။ ဌာနကံ- မည်သည့်ရေးရာ ပေါင်းမိကာမှ ကောင်းစွာစင်စစ် အကြောင်းဖြစ်ပါပေ၏။

စောစောကပြောတဲ့ မြင်သိစိတ်ကလေးဟာ စက္ခုပဿာဒ ခေါ်တဲ့ မျက်စိအကြည်ဓာတ်ကလေးနဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံနဲ့သာ မတွေ့ဆုံဘူးဆိုရင် အဲဒီလိုအကြောင်းတွေ မရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် မြင်သိ စိတ်ကလေးမဖြစ်နိုင်ပါဘူးလို့ သိတဲ့ အဌာနကောသလ္လဉာဏ်။

စက္ခုပဿာဒ မျက်စိအကြည်နဲ့ ရူပါရုံနဲ့ ထိခိုက်လို့ ဒီအကြောင်း တွေကြောင့် မြင်သိစိတ်ကလေးဖြစ် ပေါ်လာတာ သိတဲ့ ဌာနကောသလ္လ ဉာဏ် ပေါင်းလိုက်တော့ ဌာနာဌာန ကောသလ္လဉာဏ်တော်။

“ဉာဏဗလေန ဌာနာဌာနကောသလ္လ”ဟု မည်ရထင်ရှား ဉာဏ်တော်အားဖြင့်၊ ဇာနန္တော- မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင် ဧကန်တိတိ သိရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက် ခြံသေ့ ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက်ညံ တရားတော်အသံကို၊ နဒီ- ပညာရဲရင့်

ပွဲလယ်တင့်သို့ ကျူးရင့်လှစ်ဖွေ မိန့်မြှောက်တော်မူလေသတည်း။

သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက် ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတော်ညံ
တရားတော်အသံတော်ကြီးကို၊ နဒန္တံ- ပညာရဲရင့်ပွဲလယ်တင့်သို့ ကျူးရင့်
လှစ်ဖွေ မိန့်မြှောက်တော်မူပါပေသော ။ ဇိနံ- ဇိနဟူသည့် အမည်တံဆိပ်
ဘွဲ့ပုံလိပ်ဖြင့် ခတ်နှိပ်ပေါ်ထင် အောင်ပွဲရှင်မြတ်ဘုရားကို၊ မယံ-
အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဝန္ဒာမ- ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုးလျှက် ရှိခိုးကြပါ
ကုန်၏ မြတ်စွာဘုရား။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပဉ္စမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း(၅)ရက်နေ့၊ တရားအားထုတ်နေတဲ့ယောဂီများ မိမိတို့ တဖြည်းဖြည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တဆင့်ချင်း တဆင့်ချင်း တက်လာလိုက်တာ သမာဓိစခန်းကနေပြီးတော့ ဝိပဿနာစခန်းရောက်လာခဲ့ပြီ။

လက္ခဏာယာဉ်ဖြင့်နိဗ္ဗာန်ပို့

အဲဒီလိုကူးလာခဲ့တော့-

သံသာရ စာရက် လောကံ၊

နိစ္စဒုက္ခေန ပီဠိတံ။

နိဗ္ဗာနပုရံပါပေသိ၊

ယာနတ္ထယေန-သောဇိနော။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန

ဟောတုဝေါဇယမင်္ဂလံ။

သောဇိနော- အောင်သင့်အောင်ရာ အဖြာဖြာကို ကောင်းစွာ အောင်မြင် ထိုဘုရားရှင်သည်၊ နိစ္စ- အမြဲ၊ ဒုက္ခေန- ဆင်းရဲဒုက္ခသည်၊ ပီဠိတံ- ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခံနေရသူအပေါင်းကို၊ ယာနတ္ထယေန- အနိစ္စလက္ခဏာယာဉ်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာယာဉ်၊ အနတ္တလက္ခဏာယာဉ် ယာဉ်သုံးပါးအပေါင်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနပုရံ- နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ရွှေမြို့၊ တော်ကြီးသို့၊ ပါပေသိ- ရောက်စေတော်မူခဲ့လေပြီ။ တံဇိနံ- အောင်သင့် အောင်ရာအဖြာဖြာကို ကောင်းစွာအောင်မြင် ထိုဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်ကြီးကို၊ မယံ- အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဝန္တာမ- ရှိခိုးကြပါကုန်၏။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန- ဤသို့ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတော် မူတတ် ဂုဏ်သကတ်ကို မှန်ကန်စွာပြောဆိုရသော သစ္စာစကားကြောင့်၊ ဝေါတုမှာကံ- သင်ယောဂီသူတော်စင် အပေါင်းတို့အား၊ ဇယမင်္ဂလံ-

အောင်ခြင်းမင်္ဂလာ အဖြာဖြာသည်၊ ဟောတု- မုချမသွေ ဖြစ်ပါစေ သတည်း။

အမှောင်ငါးသင်း အလင်းငါးပါး

ယနေ့ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ အမှိုက်မှောင်ကနေပြီးတော့ အလင်းရောင်ကူးပြောင်းခဲ့ကြပြီ။ အမှိုက်မှောင်အဆင့်ဆင့်ရှိတယ်။ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတောဘုရားကြီးကတော့ “အမှောင်ငါးသင်း အလင်းငါးပါးတဲ့”။ အမှောင်ငါးသင်း၊ အလင်းငါးပါးဆိုတာ ဘတွေလဲ။

(၁) ကမ္မသမ္မောဟ

ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံရဲ့ အကြောင်းတရား အကျိုးတရား အဲဒါတွေကို မသိနိုင်ရင် ကမ္မသမ္မောဟ- ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့ အကျိုးအပြစ်ကို မသိခြင်းဆိုတဲ့ အမှောင်ကြီးထဲမှာ ရောက်နေတယ်။

ကံကောင်းထောက်မလို့ ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ ဒီမှောင်ကြီး ထဲက ကမ္မသမ္မောဟခေါ်တဲ့ ကံ၊ကံ၏ အကျိုးပြစ်တို့ကို မသိရှိခြင်းဆိုတဲ့ အမှောင်ကြီးထဲက မိမိတို့ရဲ့ အမိအဘ အဘိုးအဘွား ဆရာသမားများကို အမှီပြုပြီးတော့ အလိုလျှောက် တရားအားမထုတ်မိကပင် ဒီအမှောင်ကြီး ထဲက ထွက်ပြီးတော့ ကမ္မဿကတဉာဏ်ခေါ်တဲ့ အလင်းရောင်ဘက်ကို ကူပြောင်းပြီးတော့ လာနိုင်ခဲ့ပါပြီ။

ဒီကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ်ကြီးဆိုတဲ့ ကံ၊ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့ ကံကံ၏အကျိုးကို သိနိုင်မြင်နိုင်တဲ့ အလင်းဓာတ် ကြီးဟာ အင်မတန် တန်ဖိုးကြီးပါတယ်။

ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးရမှ ဘုရားအလောင်တော်ကြီးများ ရှင်ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ လောင်းလျာကြီးများ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသဝက၊ ပကတိ သာဝက လောင်းလျာကြီးများဟာ ပါရမီတရားများဖြည့်ကျင့်နိုင်ကြ ပါတယ်။

ဒီကမ္မဿကတဉာဏ်ခေါ်တဲ့ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို သိရှိနားလည် လက်ခံနိုင်တဲ့ ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးကို မရလို့ရှိရင်၊ တနည်းအားဖြင့် ကံ၊ကံ၏ အကျိုးကို မသိခြင်း၊ လက်မခံခြင်း၊ မယုံကြည်ခြင်းဆိုတဲ့ အမိုက်မှောင် ထဲမှာ နေမယ်ဆိုရင် ဘုရားလောင်းများ ပါရမီမဖြည့်နိုင်ကြဘူး။

ပစ္စေဓာဗုဒ္ဓါအလောင်းလျာများလည်း ရှင်ပစ္စေဗုဒ္ဓါ မဖြစ်နိုင်ကြ ပါဘူး။ အဂ္ဂသာဝက အလောင်းလျာကြီးတွေလဲ အဂ္ဂသာဝကဉာဏ်ရဘို့ မလွယ်ပါဘူး။

မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက အရှင်မြတ်ကြီးတွေဟာလဲ မဟာသာဝကဉာဏ်၊ ပကတိသာဝကဉာဏ် ရဖို့မလွယ်ပါဘူး။

ဒါ့ကြောင့် ဒီအလင်းဟာလည်း အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။ ကမ္မဿမ္မောဟ ခေါ်တဲ့ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို မသိခြင်း၊ သိသော်လည်း လက်မခံခြင်း၊ မယုံကြည်ခြင်းဆိုတဲ့ အမိုက်အမှောင်ကြီးထဲက ထွက်ပြု ပြီးတော့ လာခဲ့လို့ ကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ်ကြီး ရခဲ့ကြပြီ။

ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးကို သာသနာတော်ရဲ့ အလင်းဓာတ်ကြီး လို့တော့ မပြောနိုင်ပါဘူး။ သံသရာအလင်း၊ ကမ္ဘာအလင်းလို့သာ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်? ဘုရားမပွင့်တဲ့အခါမှာလဲဘဲ ဘုရား သာသနာတော် စည်ပင်ပွင့်လင်းခိုက် မဟုတ်ချိန်မှာလဲဘဲ သူတော် ကောင်းကြီးတွေက ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့ အကျိုးအပြစ် တွေကိုပြောပြီးတော့ ကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ်ကြီးကို ပေးနိုင်လို့ပါပဲ။

ဒါ့ကြောင့် ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးဟာ ကမ္ဘာ့အလင်းမှန်တယ်၊ သံသရာအလင်းမှန်တယ်။ သာသနာတော်ရဲ့ အလင်းဓာတ် မဟုတ် သေးပါဘူး။

ဒါ့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဒီအလင်းဓာတ်ကြီး ကိုရရှိနဲ့ ကျေနပ်ပြီးတော့ မနေသင့်ပါဘူး။ အမြတ်အစွန်း မထွက်လှသေး ပါဘူး။

(၂) ဓမ္မသမ္မောဟ

ရုပ်နာမ်တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဇဝေဇဝါဖြစ်ပြီးတော့ တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်ခြင်း ဆိုတဲ့အမှောင် ဓမ္မသမ္မောဟ ဒီအမှောင်ကြီးထဲမှာ ကမ္ဘာလူထုကြီးသွားလာနေကြတာပါပဲ။ အဲဒီ ဓမ္မသမ္မောဟခေါ်တဲ့ ဤကားရုပ်၊ ဤကားနာမ်၊ ဤကားဝေဒနာ၊ ဤကားသညာ၊ ဤကားဝိညာဉ်၊ အဲဒီလိုမသိရှိတဲ့ အမှိုက်မှောင်ကြီး ဓမ္မသမ္မောဟလွှမ်းနေရာမှ ထွက်မြောက်လာဖို့ ဤကားရုပ်၊ ဤကား နာမ်။

ဒါကရုပ်ပဲ၊ ဒါကဝေဒနာပဲ၊ ဒါကသညာပဲ၊ ဒါကစေတနာပဲ၊ ဒါက ဝိညာဉ်ပဲ၊ အဲဒီလို ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ ခွဲခြားဝေဖန်ပြီးတော့ သိနိုင်တဲ့ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဉာဏ် အလင်းဓာတ်ကြီးဆိုတာ ရှိပါတယ်။

အဲဒီအလင်းဓာတ်ကြီးရရှိပြီးဆိုရင်တော့ စောစောကပြောတဲ့ တရားအမှိုက်မှောင်ဆိုတဲ့ အမှိုက်မှောင်ကြီးထဲက ထွက်လာပြီ။

ဒီအလင်းဓာတ်ကိုတော့ သာသနာ့အလင်းဓာတ်ကြီးလို့ ဆိုရ တယ်။ သံသရာအလင်း၊ ကမ္ဘာ့အလင်းကို ကျော်လွန်ခဲ့ပါပြီ။

ကမ္ဘာ့လူထုကြီးမြောက်များစွာ သန်းပေါင်း(၆၀၀၀)ကျော် ရှိသော်လည်းပဲ ဒီအလင်းဓာတ်ကို ရရှိနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နည်းနည်းပဲ ရှိပါတယ်။

(၃) လက္ခဏာ သမ္မောဟ

အဲဒီရုပ်နာမ် တရားဓမ္မတို့ရဲ့ အမှတ်တံဆိပ်ကြီးတွေက သုံးမျိုးစီ ရှိတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတဲ့ အမှတ်တံဆိပ်ကြီးတွေပေါ့။

အဲဒီအမှတ်တံဆိပ်ကြီးတွေကို မမြင်နိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ အမှောင်ကြီး ထဲမှာ ရောက်ပြီးတော့နေတော့ လက္ခဏာသမ္မောဟလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီအမှတ်တံဆိပ်ကြီးများကို သိနိုင်မြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်အလင်း
ဓာတ်ကြီးကို ရပြီဆိုတော့ လက္ခဏပဋိဝေဓဉာဏ် အလင်းဓာတ်ကြီးရပြီ။
ဒီအလင်းဓာတ်ကြီး ဝိပဿနာအားထုတ်နေတာဆိုတော့ ထိုက်တန်
သလောက် ရရှိကြပြီ။

(၄) ပစ္စယသမ္မောဟ

မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ရုပ်တရားတွေ၊ နာမ်တရားတွေရဲ့ အနိစ္စ၊
ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အချက်တွေကိုတော့ သိပါရဲ့။ သို့သော် အဲဒီတရားတို့ရဲ့
အခြေခံအကြောင်း အချက်အလက်များကို မသိဘူးဆိုရင် ပစ္စယ
သမ္မောဟခေါ်တဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ရဲ့ အကြောင်းအပေါ်မှာ
တွေဝေပြီးတော့ မမြင်ခြင်းဆိုတဲ့အမှောင်ကြီးထဲမှာ ရောက်နေကြ
ပြန်တယ်။

အဲဒီအမှောင်ကြီးကို ကျော်လွန်မှ ပစ္စယပဋိဝေဓဉာဏ်
အလင်းဓာတ်ရောက်တယ်။ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ရဲ့အကြောင်း
အချက်အလက်။ အဲဒီအကြောင်းအချက်အလက်တွေကို သိနိုင်ခြင်း
ဆိုတဲ့ အလင်းဓာတ်ကြီး။ ဒီအလင်းဓာတ်ကြီးရဖို့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့အကြောင်း
ကို သိအောင်လုပ်ကြရပြန်ပါတယ်။

(၅) နိဗ္ဗာနသမ္မောဟ

အလင်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်နိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ အမှောင်ထုကြီး။
ဒီအမှောင်ထုကြီးထဲ သွားနေကြရတာပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်ကိုမမြင်နိုင်ခြင်းဆိုတဲ့
အမှောင်၊ ဒီအမှောင်ထုကြီးထဲ သွားပြီးတော့နေကြရတော့ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို
မြင်နိုင်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါး ဖြစ်ပေါ်ပြီးလာမှ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အကျိုးတရား
ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာမှ နိဗ္ဗာနပဋိဝေဓဉာဏ်ခေါ်တဲ့ နောက်ဆုံး
အလင်းဓာတ်ကြီး ရရှိကြမှာပါပဲ။

အဲဒီတော့ အမှောင်ငါးသင်း၊ အလင်းငါးပါးဆိုတဲ့အတိုင်း၊ အမှောင်ငါးသင်း ပျောက်လို့ရှိရင် အလင်းငါးပါး ရရှိတော့တာပါပဲ။

အလင်းဓာတ်ရောက်ရင် အမှောင်တွေကလည်း အလိုလို ပျောက်ပြီးတော့ သွားပါတယ်။ ပထမဆုံးအမှောင်ထုကြီးကိုတော့ မိရိုးဖလာအားဖြင့် ကျော်လွန်နိုင်ကြပြီ။

ယခု ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ တရားအားထုတ်ကြတယ်ဆိုတာ (၂-၃-၄-၅) ဒီအမှောင်ထုကြီးလေးခုကို ကျော်လွန်နိုင်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ အမှောင်ထုကြီးတွေကို ကျော်လွန်နိုင်ဖို့အတွက် သီလဆောက်တည်ပြီးတဲ့အခါ မိမိရဲ့စိတ်ကလေးကို တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်အောင် အားထုတ်ခဲ့ကြတယ်။

“သမာဓိရ တည်ကြည်က စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ”

စိတ်ကလေး တည်ကြည်ငြိမ်သက် အလှုပ်ယှက်ဘူးဆိုရင် သမာဓိ ရပြီ။ သမာဓိရတော့ စိတ်ကလေးက စင်ကြယ်တယ်။

“စိတ်စင်ကြယ်သွား ရုပ်နာမ်များ ပိုင်းခြားခွဲ၍သိ”

အဲဒီစိတ်ကလေး စင်ကြယ်သွားတာနဲ့ ဤကားရုပ်၊ ဤကားနာမ် ပိုင်းခြားခွဲခြားပြီးတော့ သိတယ်။

အဲဒီလို ပိုင်းခြားခွဲခြားပြီး သိတဲ့အခါကြတော့ ဓမ္မဝဝတ္ထာနုဉာဏ် အလင်းဓာတ်ကြီး ပေါ်လာတယ်။ ဒီအလင်းဓာတ်ကြီး ပေါ်လာတာနဲ့ တပြိုင်နက်ထဲ ဓမ္မသမ္မောဟခေါ်တဲ့တရားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမှောင်ထုကြီးကို လွန်မြောက်ပြီ။

သမ္မသနုဉာဏ်

အဲဒီတော့-

“ခန္ဓာဒိနည်း ဖွဲ့စည်းပြီးကာ သုံးဖြာလက္ခဏာ သုံးသပ်ရ သမ္မသနုဉာဏ်”

မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်သစ္စာထဲထည့်ပြီးတော့ ကြည့်ရမယ်။ တိုက်ပြီးတော့ ကြည့်ရမယ်။

ခန္ဓာအာယတနဓာတ်သစ္စာထဲ ထည့်ကြည့်၊ ဖွဲ့ကြည့်ပြီးတော့ အမှတ်တံဆိပ် လက္ခဏာရေးသုံးပါး တင်ကြည့်ရမယ်။

လေဓာတ်

ဆိုကြပါစို့၊ စပြီးတော့ သမာဓိထူထောင်ခဲ့တဲ့ ထွက်လေဝင်လေ ဒီအခိုက်တွေမှာ တစ်ခုချင်းတစ်ခု ကျကျလေး၊ တစ်ခုပြီးတစ်ခု မမြဲတဲ့အရိပ်ကလေးတွေ ပေါ်ပေါက်ပြီးတော့ လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီထွက်လေဝင်လေဆိုတာ ရုပ်၊ အဲဒီ ဝါယောရုပ်က ဘယ်လို သဘောရှိသလဲ တွန်းကန်တတ်တဲ့၊ လှုပ်ရှားတတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။

အဲဒီတော့ ဝါယောရုပ်ဟာ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်၊ အတွင်းဝါယောရုပ်၊ အပြင်ဝါယောရုပ်။ တောင်ဘက်ကလာတဲ့လေ တောင်လေ၊ မြောက်ကလာတဲ့လေ မြောက်လေ၊ ငှက်များပျံသန်းလို့ တိုက်ခပ်လာတဲ့လေ ပက္ခဝါတ။ အဲဒီလို လေတွေဟာ အမျိုးမျိုး။ အဲဒီလေတွေကို ကြည့်လိုက်ရင် တွန်းကန်တဲ့သဘောရှိတယ်၊ လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောရှိတယ်၊ ဒါက အပြင်က လေတွေရဲ့သဘော၊

အတွင်းလေကို ကြည့်ပြန်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ-

- အပေါ်ဆန်တက်တဲ့လေ၊
- အောက်စုံဆင်းတဲ့လေ၊
- အင်္ဂါကြီးငယ် လျှောက်သွားနေတဲ့လေ၊
- ဝမ်းတွင်းမှာသွားနေတဲ့လေ၊
- ကောဋ္ဌာသတွေကို လျှောက်သွားနေတဲ့လေ၊
- ထွက်လေ၊ ဝင်လေ၊

အဲဒီလို လေအမျိုးမျိုးရှိတယ်။ တွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့သဘော ရှိတဲ့

ဝါယောရုပ်၊

ခန္ဓာနဲ့ဖွဲ့ကြည်၊ ထည့်ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ရူပက္ခန္ဓာ။ ဥပမာ- အဲဒီဝါယောရုပ်ကလေးတစ်ခုကို “ရူပံနိစ္စံဝါ အနိစ္စံဝါတိ”- ရုပ်သည် မြဲသလား မမြဲဘူးလားလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့၊ ရဟန်းတော်များက “အနိစ္စံဘန္တေ”- မမြဲပါဘုရား။

ယောဂီများလဲပဲ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကလေးတစ်ခုပဲ စဉ်းစားပြီး တော့ကြည့်လိုက် “မြဲသလား မမြဲဘူးလား”။ တစ်နာရီမှာ ကိုးရာ၊ တစ်ထောင် ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေဝါယောရုပ်ဟာ ဘယ်မြဲ မလဲ။

“ယံပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံဝါတံသုခံဝါတိ”- အဲဒီလို မမြဲတဲ့ရုပ်ကို ဆင်းရဲ တယ်လို့ ပြောမလား၊ ချမ်းသာတယ်လို့ ပြောမလားဆိုတော့၊ ရဟန်းတော်များက “ဒုက္ခံဘန္တေ”- ဆင်းရဲပါတယ်ဘုရားတဲ့။

“ယံပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံဝိပရိဏာမဒုက္ခံ ကလ္လံ နုတ် သမနု ပသယိတံ ဧတံမမ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသောမေ အတ္တာတိ နောဟေတံ ဘန္တေ”

ရဟန်းတို့ မြဲလဲမမြဲ၊ ဆင်းလဲဆင်းရဲ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ဖြစ်နေတဲ့ အဲဒီရုပ်ကို (အပေါင်းမရှုဘဲနဲ့ အစိတ်စိတ်ပေါ့)။

ဧတံမမ = အဲဒီဝါယောရုပ်ကလေးဟာ ငါ့ရုပ်၊
(တဏှာစွဲ)

ဧသောဟမသ္မိ = ဤထွက်လေဝင်လေဟာ ငါ့ပါပဲ၊ (မာနစွဲ)

ဧသောမေအတ္တာ = ဤထွက်လေဝင်ဟာ ငါရဲ့အတ္တ အနှစ်သာရ ပဲလို့ အဲဒီလိုယူဆလို့ စွဲယူဖို့ တော်ပါ့မလားဆိုတော့၊ ရဟန်းတော်များက “နောဟေတံဘန္တေ”- ဘယ်လိုမှ မသင့်တော်ပါဘူးဘုရား။

အဲဒီလို ရဟန်းတော်များအား အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တ ဉာဏ်ရကြတယ်။ အနိစ္စလက္ခဏာယာဉ်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာယာဉ်၊ အနတ္တ လက္ခဏာယာဉ်တင်ပုံ မြတ်စွာဘုရားက နည်းပေးတော်မူတယ်။ ဒီလို ကိုယ်တော်တိုင် တရားစစ်ဆေးတော်မူတယ်။

ဒါကို သမ္မသနဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ် (၁၀)ပါးထဲမှ သမ္မသနဉာဏ်ပါတဲ့။ သမ္မသနဉာဏ် သဘောပေါက်သွားရင် ရှေ့ဉာဏ်တွေဟာ အထက်အထက်ဉာဏ်ရဖို့ အားပေးတယ်။ ဆက်ဆက်ပြီးတော့ အားထုတ်ရင် သဘောပေါက်သွားနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ ဒီလက္ခဏာယာဉ်သုံးပါး အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တလို့ ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ ပေါင်းပြီးရှုတာထက် အစိတ်စိတ်ရှုတာက ပိုပြီးတော့မြင်လွယ်တယ်။

အစိတ်အစိတ်ရှုမှ၊ အစိတ်အစိတ်ရှုတော့ ပိုပြီးသဘောပေါက်ပါတယ်။ အခြားရုပ်နာမ်တွေလဲ ဒီအတိုင်း ရှုရမှာပါပဲ။

“ပညတ်ကျော်မှ ပရမတ်ပေါ်တာကို” ပရမတ်ငုတ်လျှင် ပညတ်ပေါ်တယ်။ ပညတ်ငုတ်လျှင် ပရမတ်ပေါ်တယ်။ ပရမတ်တစ်ခုခုရဲ့ ပရမတ်တရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကိုမြင်ပါမှ “အနိစ္စအစစ်မြင်တာ၊ ဒုက္ခအစစ်မြင်တာ၊ အနတ္တအစစ်မြင်တာ”။ အဲသလို မဟုတ်လို့ ရှိရင်တော့ အပေါ်ယံမြင်တာ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ ကတော့ နှုတ်ကကြီးပြီးတော့နေတာ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ ထိုင်ရာက ထလိုက်ရင် ဒုက္ခ ဒုက္ခ၊ အဲဒီထဲမယ် မပြီးတာက အနတ္တ၊ အနတ္တလို့ ဘယ်သူမှမငြီးကြဘူး။ များသောအားဖြင့် အနိစ္စ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ ဒုက္ခလို့ ငြီးကြတယ်။ အနတ္တ အနတ္တလို့ငြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကရှားတယ်။

ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ အနတ္တသဘောပေါက်ဖို့က ပိုခက်လို့ပါပဲ။

ထင်ရှား မထင်ရှား

“အနိစ္စလက္ခဏံ ဝိဘူတံ ပါကဋံ၊

ဒုက္ခလက္ခဏံ ဝိဘူတံပါကဋံ”

ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေမှာ ရုပ်တိုင်း၊ နာမ်တိုင်းမှာ အမှတ်တံဆိပ်ကြီး သုံးမျိုးစီရှိရာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခအမှတ်တံဆိပ်က ထင်ရှားပါတယ်။

“အနတ္တလက္ခဏံ ပနအန္ဓကာရံ အဝိဘူတံ”

အနတ္တအမှတ်တံဆိပ်က ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ရဲ့ အနတ္တ အမှတ်တံဆိပ်က မထင်းရှားဘူး။ အမိုက်မှောင်ကြီးလို့ ဖြစ်နေတယ်။

ဒါကြောင့် ငြီးတာတောင်မှ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခလို့သာ ငြီးဖြစ်တယ်။ အနတ္တ၊ အနတ္တလို့ မငြီးဖြစ်ဘူး။ အားထုတ်ကြည့်တဲ့ အခါကြတော့ အနတ္တ ဆိုက်ရောက်သိမြင်မှ အထွဋ်အထိပ်ရောက်မှာ ပါပဲ။

အနိစ္စမြင်ဖို့ကပဓာန

အနတ္တမြင်ဖို့အရေးကြီးပေမဲ့လို့ ပထဆုံးမြင်ရမှာက အနိစ္စ။

ပဓာန

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပရမတ္ထ ဒီပနီမှာ-

“ဝိသေသတော ပနက္ကမသ္မိံ ဉာဏော၊

အနိစ္စ လက္ခဏဒဿန မေဝပဓာနံ”

သာမညမပြောဘူး။ အထူးပြောအုံးမယ်တဲ့ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက က္ကမသ္မိံဉာဏော- ဤဝိပဿနာ ဉာဏ်၌၊ အနိစ္စလက္ခဏ ဒဿနမေဝ- အနိစ္စလက္ခဏာကို မြင်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ပဓာန- ပဓာနတည်း။ ပဓာနမြင်ရမှာကတော့ အနိစ္စလက္ခဏာ ကိုမြင်ရမှာပါပဲ။

“တသ္မိံဒိဋ္ဌေ ဣတရာနိ ဒိဋ္ဌာနိယေဝ ဘဝန္တိ”

တသ္မိံ- ထိုအနိစ္စအမှတ်တံဆိပ် အနိစ္စလက္ခဏာကို၊ ဒိဋ္ဌေ- မြင်သည်ရှိသော်၊ ဣတရာနိ- ဤမှတစ်ပါးသော ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တ လက္ခဏာ အမှတ်တံဆိပ်တို့ကို၊ ဒိဋ္ဌာနိယေဝ- မြင်ကုန်သည်သာ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

လယ်တီဝိပဿနာ

အနိစ္စအမှတ်တံဆိပ် မြင်အောင်ကြည့်။ မြင်ပြီးဟေ့ဆိုရင် ဒုက္ခ
အမှတ်တံဆိပ်၊ အနတ္တအမှတ်တံဆိပ် မြင်နိုင်ပါတယ်။

အရှင်မေယိယမထေရ်မြတ်က မြတ်စွာဘုရား ဝိပဿနာတရား
အားထုတ်တဲ့နေရာမှာ ဘယ်ဉာဏ်ကို ပထမဆုံးရအောင် အားထုတ်ရပါ
မလဲ (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတွေထဲက။)လို့ လျှောက်ထားတော့-

ချစ်သား မေယိယ၊ အနိစ္စမြင်အောင်ကြည့်၊ အနိစ္စမြင်ပြီးတော့
မျက်မှောက်ဘဝမှာဘဲ သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် အငြိမ်းဓာတ်ကြီး ရရှိနိုင်
တယ်လို့ ဖြေတော်မူတယ်။ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားက
ဒီမေယိယအရှင်မြတ်ကို မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူတဲ့စကားကို
အားကိုးပြီးတော့ အနိစ္စလက္ခဏာဟာ လိုရင်းပဓာနကျတယ်။ အနိစ္စ
လက္ခဏာကို မြင်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်ထဲ ဒုက္ခနဲ့ အနတ္တ မြင်သွားလိမ့်
မယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် သမ္မသနဉာဏ်အပိုင်းမှာ ရှေးဦးစွာ အနိစ္စလက္ခဏာ
သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ပြီးတော့ တတိယအမှောင်ဖြစ်တဲ့ လက္ခဏာ
သမ္မောဟ- အနိစ္စလက္ခဏာယာဉ်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာယာဉ်၊ အနတ္တ
လက္ခဏာယာဉ်ဆိုတဲ့ လက္ခဏာသုံးပါး အမှတ်တံဆိပ်သုံးပါးကို မြင်နိုင်
ခြင်းဆိုတဲ့ အမှတ်တံဆိပ်ကြီးက ထွက်မြောက်ပြီးတော့ လက္ခဏပဋိဝေဓ
ဉာဏ်ဆိုတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာအမှတ်တံဆိပ်သိခြင်း၊ ဒုက္ခအမှတ်တံဆိပ်ကို
သိခြင်း၊ အနတ္တအမှတ်တံဆိပ်ကို သိခြင်းဆိုတဲ့ လက္ခဏပဋိဝေဓ
တတိယမြောက်အလင်းဓာတ်ကြီးကို ရရှိနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် မိမိတို့ အားထုတ်လာတဲ့ အစဉ်အတိုင်း အဆင့်ဆင့်
ကြိုစားအားထုတ်ကြသဖြင့် အမှောင်ငါးသင်းကြီးမှ လွတ်ကင်းပြီးတော့
အလင်းငါးပါး အလင်းရောင်ကြီးငါးပါး မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနိုင်
အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

သဋ္ဌမနေ့ဟောစဉ်

တရားအားထုတ်နေသူတို့အား တရားစကားပြောရတာမြန်ရှက်လှပါတယ်
ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၆)ရက်။

တရားဘာဝနာပွားများကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့အား တရားစကားပြောကြားရတာ အင်မတန်မှ မွန်မြတ်တယ်။ မြန်ရှက်လှပါတယ်။ တရားရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရားစကားပြောကြားရတာ အင်မတန်တန်ဖိုးရှိတယ်။ လေးလည်းလေးနက်ကယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သဒ္ဓါတရားရှိသောသူအား သဒ္ဓါတရားနှင့်ပတ်သက်သော တရားစကားကို ပြောခြင်းသည် ကောင်း၏။ ကောင်းသောစကားဖြစ်တယ်။

သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား သီလနဲ့စပ်သောစကားကို ပြောရတာ ကောင်းသောစကားဖြစ်တယ်။

သမာဓိ၊ ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သမာဓိ၊ ပညာစကား ပြောကြားရတာ ကောင်းသောစကားပြောကြားခြင်းဖြစ်တယ်။

ဒီလိုမိန့်ကြားတော်မူသော စကားနဲ့လျော်ညီစွာ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တရားစကားပြောရတာ အင်မတန်မွန်မြတ်တယ်။ အရသာရှိတယ်။ မြန်ယှက်တယ်လို့ ပြောတာပါ။

အဲဒီတော့ မိမိတို့အားထုတ်နေတဲ့ တရားတော်တွေထဲမှာ သမထပိုင်းကနေ ဝိပဿနာပိုင်းကူးလာတော့ ဉာဏ်စဉ်မှာ သမ္မသန ဉာဏ်တဲ့။

ဘာကြောင့် တရားအားထုတ်ရသလဲ

သမ္မသနဉာဏ်ဆိုတာ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ဉာဏ်၊ မိမိခန္ဓာမှာရှိတဲ့ ခန္ဓာမှာဖြစ်ပွားနေတဲ့ တရားတွေကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ဉာဏ်၊ ရှုမြင်တဲ့ဉာဏ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဘယ်လိုသုံးသပ်ဆင်ခြင်ရသလဲဆိုတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရားတွေအပေါ်မှာ အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တ ဉာဏ်၊ အနိစ္စလက္ခဏာယာဉ်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာယာဉ်၊ အနတ္တလက္ခဏာ ယာဉ် လက္ခဏာရေး (၃)ပါးတင်စားပြီးတော့ ရှုပွားကြရတယ်။

ဘာကြောင့် ရှုပွားရသလဲ။ ဘာကြောင့်တရားအားထုတ်ရသလဲ ဆိုတော့ အမြင်မှန်၊ အဖြစ်မှန်သိပြီးတော့ ကိလေသာတရားတွေ လျော့ပါးအောင်လို့ပါဘဲ။

သတ္တဝါတွေရဲ့စိတ်တွေကို ညှင်းပန်းနှိပ်စက်နေတဲ့ ကိလေသာ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေ၊ မိမိတို့သန္တာန်မှ ပျောက်ကွယ်သွားအောင် အဲဒီ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေထဲက လောဘဆိုတဲ့ တရားဆိုး၊ တရား ပျက်၊ ဒေါသဆိုတဲ့ တရားဆိုး၊ တရားပျက်၊ မောဟဆိုတဲ့ တရားဆိုး၊ တရားပျက်။ အဲဒီ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ တရားသုံးခုဟာ အကုသိုလ်လဲမည်၊ အကုသိုလ်တရားတို့ရဲ့အမြစ်လဲ မည်တယ်။ အဲဒီ ရန်သူပုန်ကြီးများ ကျဆုံးရင်၊ ဦးကျိုးရင် အောင်ပွဲခံနိုင်ပါပြီ။

လောဘရဲ့ဆန့်ကျင်တရားက အလောဘ၊ ဒေါသရဲ့ဆန့်ကျင် တရားက အဒေါသ၊ မောဟရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက်တရားက အမောဟ။

“ငန့်ကဝိ မြတ်ဗောဓိ ဘယ်ဘိစိတ်ယုတ်မာ” ငန့်ဆရာတော် ဘုရားကြီး သူ့သန္တာန်မှာ လောဘဖြစ်ပေါ်လာရင် ဘုရားခန်းထဲ ပြေးဝင် လိုက်၊ လောဘရဲ့အပြစ်တွေကို ရှုမြင်၊ လောဘအထူးကင်းစင်တဲ့ ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးတယ်။

သူ့သန္တာန်မှာ ဒေါသဖြစ်လာတဲ့အခါမျိုးကျတော့ ဒေါသရဲ့အပြစ် အနာအဆာတွေဆင်ခြင်၊ ဒေါသကင်းတဲ့ ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးပါတယ်။

သူ့သန္တာန်မှာ မောဟဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ မောဟရဲ့အပြစ် အနာအဆာတွေကို ရှုပွားဆင်ခြင်ပြီးတော့ မောဟကင်းစင် ဘုရားရှင် ကို ရှိခိုးပါတယ်။

အဲဒီလို ငခုံဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ထုံးရှိုလို့ “ငခုံကဝိ မြတ်ဗေမိ၊ ပယ်ဘိစိတ်ယုတ်မာ”တဲ့။

ယုတ်မာတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟနဲ့ ယှဉ်တွဲစိတ်တွေကို ပယ်နိုင်အောင် ကြိုးစားတယ်။ ယခုလဲပဲ ယောဂီသူတော်စင်များဟာ လောဘကင်းစင်အောင်၊ ဒေါသကင်းစင်အောင်၊ မောဟကင်းစင်အောင် အားထုတ်နေကြတယ်။

လောဘ၊ ဒေါ၊ မော ကင်းအောင် ရှုတဲ့နည်း

ဘုန်းကြီးတို့ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာမှာ လောဘကင်းစင်လို့ ရရှိနိုင်တဲ့ အကျိုးတွေ၊ ဒေါသကင်းစင်လို့ ရရှိနိုင်တဲ့အကျိုးအာနိသင်တွေ၊ မောဟကင်းစင်လို့ ရရှိနိုင်တဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေ တခမ်းတနား ဖွင့်ဆိုထားချက်နဲ့ လက်တွေ့၊ မျက်တွေ့စပ်ဟပ်ကြည့်ရအောင်။ လောဘဘယ်လိုကင်းအောင် လုပ်ရမလဲ။ လောဘကင်းပြီးတော့ အလောဘဓာတ် ကိန်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ။

“အနိစ္စဒဿနေန အလောဘောဟောတိ”

မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စ ဉာဏ်မြင်အောင်ကြည့် အနိစ္စလို့ မြင်လာလို့ရှိရင် လောဘကင်းပြီး အလောဘဓာတ် ကိန်းလာ၊ ဝင်လာလိမ့်မယ်။

“ဒုက္ခဒဿနေန အဒေါသောဟောတိ”

မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေကို ဒုက္ခလို့မြင်အောင်ကြည့်၊ အဲလို မြင်အောင်ကြည့်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့ ဒေါသကင်းပြီး အဒေါသဓာတ် ကိန်းဝပ်လာလိမ့်မယ်။

“အနတ္တဒဿနေ အမေ ဟောဟောတိ”

မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ အနှစ်သာရမရှိပုံ အနတ္တ ဉာဏ်ပေါက်အောင်ကြည့်၊ အနတ္တဉာဏ်ပေါက်

အောင် ကြည့်တဲ့အတွက်ကြောင့် မောဟကင်းစင်ပြီး အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်လာလိမ့်မယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့တရားတွေ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြုပုံ

ကောင်းတဲ့တရားတွေက အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျေးဇူးပြု နေတာပဲ။

“အလောဘေန အနိစ္စဒဿနံ” လောဘကင်းပြီးတော့ အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်ခြင်းကြောင့် အနိစ္စလို့ မြင်နိုင်တယ်။

“အဒေါသေန ဒုက္ခဒဿနံ” ဒေါသကင်းပြီး အဒေါသဓာတ် ကိန်းဝပ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခလို့ မြင်နိုင်တယ်။

“အမောဟေန အနတ္တဒဿနံ” မောဟကင်းပြီး အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်ခြင်းကြောင့် အနတ္တဓာတ်မြင်နိုင်တယ်။

အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်ခြင်းကြောင့် အနိစ္စသဘော မြင်နိုင် တယ်။ အဒေါသဓာတ် ကိန်းဝပ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသဘော မြင်နိုင်တယ်။ အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်ခြင်းကြောင့် အနတ္တသဘော မြင်နိုင်တယ်။

တစ်ဖန်-

- လောဘကင်းတဲ့ အလောဘဓာတ်၊
- ဒေါသကင်းတဲ့ အဒေါသဓာတ်၊
- မောဟကင်းတဲ့ အမောဟဓာတ်တွေ ကိန်းဝပ်တော့ အနိစ္စ စသည် မြင်နိုင်တယ်။ အနိစ္စစသည် ရှုမြင်နိုင်ရင်လဲ လောဘ စသည် ကင်းနိုင်တယ်။ ဒီလို ကျေးဇူးပြုနေကြတယ်။

ပိဋကတ်တော်မှာ အနှစ်သာရစကား (၆)ခွန်း

ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်မှာ ဟောပြထားတဲ့ ဒုက္ခ၊ သစ္စာလေးပါး ကို ဒုက္ခဆိုတဲ့အသံကို ဦးတည်ပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူတယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

အနတ္တလက္ခဏာသုတ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ အနတ္တဆိုတဲ့ အသံ။ ရှေးဦးစွာ အနိစ္စဆိုတဲ့ အသံ၊ ဒုက္ခဆိုတဲ့ အသံ၊ အနတ္တဆိုတဲ့ အသံကြီးတွေနဲ့ အဲဒီလို ဟောကြားခဲ့တယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ ပိဋကတ်သုံးပုံမှာ စကား (၆)ခုရှိတယ်။

- ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ အသံ
- ဓမ္မဆိုတဲ့ အသံ
- သံယဆိုတဲ့ အသံ
- အနိစ္စဆိုတဲ့ အသံ
- ဒုက္ခဆိုတဲ့ အသံ
- အနတ္တဆိုတဲ့ အသံ

ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ပိဋကတ်တော်မှာ အနှစ်သာရအနေအားဖြင့် စကားကြီး (၆)လုံးရှိတယ်။ အသံ (၆)မျိုးရှိတယ်။

ပိဋကတ္တယေ- ပိဋကတ်သုံးပုံ၌၊ သာရာ- အနှစ်သာရရှိသော စကားတို့သည်၊ ဆ- ခြောက်မျိုးတို့တည်း။

ပိဋကတ်သုံးပုံမှာ (၆)ခွန်းသောစကားလုံးကြီးတွေ အနှစ်သာရ အနေအားဖြင့် တည်ရှိတယ်။

- ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ စကားခွန်း၊
- ဓမ္မဆိုတဲ့ စကားခွန်း၊
- သံယဆိုတဲ့ စကားခွန်း၊
- အနိစ္စဆိုတဲ့ စကားခွန်း၊
- ဒုက္ခဆိုတဲ့ စကားခွန်း၊
- အနတ္တဆိုတဲ့ စကားခွန်း၊ ဒီစကားခွန်းတို့ပါပဲ။

ဓမ္မစကြာလာ ဒုက္ခတွေ့ မယ်ရှားနိုင်တဲ့နည်း

စောစောကပြောသလို ဓမ္မစကြာတရားဟောတော့ ဒုက္ခတွေ့ကို ပထမဆုံးထုတ်ပြတယ်။ ဘာကြောင့် ဒုက္ခကို စပြီးတော့ ထုတ်ပြရသလဲ ဆိုတော့-

- “လောကီဘုံဝယ် - သာယာဘွယ်ဟု
- တာတွယ်လေငြား - ဝေနေများကို
- တရားသံဝေ - ရပစေဟု
- ထွေထွေဒုက္ခ - ဦးစွာပြ၏”။

သတ္တဝါတွေဟာ လောကီဘုံမှာ သာယာဘွယ်လို့ မြင်ပြီးတော့ နေကြတယ်။ လောကီဘုံဝယ် သာယာဘွယ်ဟု တာတွယ်နေငြား၊ ဝေနေများကို- သာယာဘွယ် အသာဒကိုဘဲမြင်ပြီးတော့ နေကြတဲ့ ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့အတွက်၊ တရားသံဝေ၊ ရပစေဟု ထွေထွေဒုက္ခ ဦးစွာပြတယ်။

သံဝေဂတရား ရကြပါစေတော့ဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရားက ဒုက္ခကို ဦးစွာဖွင့်ပြတယ်။

“ဇာတိပိဒုက္ခ၊ ဇရာပိဒုက္ခ၊ ဗျာဓိပိဒုက္ခ၊ မရဏမ္ဗိဒုက္ခ”

ပဋိသန္ဓေ၊ အို၊ နာ၊ သေ လေးထွေသော ဒုက္ခကို ပထမဦးဆုံး ထုတ်ပြတယ်။ ဇာတိဒုက္ခ ဘယ်နည်းနဲ့လွတ်ကင်းနိုင်မလဲဆိုတော့ လောဘကင်းပြတ်ပြီးတော့ အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်ရင် ပဋိသန္ဓေ နေတဲ့ ဒုက္ခကင်းစင်နိုင်တယ်၊ လွတ်ကင်းနိုင်တယ်။

မှန်ပါတယ်၊ ဘဝတစ်ခုမှာ ပဋိသန္ဓေနေတယ်ဆိုတော့ လောဘ တဏှာအခြေခံပါတယ်။

ဒေါသကင်းပြတ် အဒေါသဓာတ် ကိန်းဝပ်လို့ရှိရင် ဇရာဒုက္ခကို ကျော်သွားနိုင်တယ်။ ဒါလဲမှန်တယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ပိုပြီးတော့ အိုလွယ်ပါတယ်။

မောဟကင်းပြတ် အမောဟဓာတ်ကိန်းဝပ်မယ်ဆိုရင် မရဏ သေခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခကို ကျော်လွန်နိုင်ပါတယ်။

သေခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခဖြစ်တာက သမ္မောဟ- တွေဝေမိန်းမောပြီး တော့ သေခြင်းမျိုးဟာ ဒုက္ခပါ။ မောဟကင်းစင်တဲ့ အခါကျတော့ တွေဝေ မိန်းမောမှုမရှိဘူးတဲ့။

အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီး မောဟကင်းပြတ်ပြီးသား မထေရ်မြတ်ကြီးဖြစ်တော့ “နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ၊ နဘိ နန္ဒာမိ ဇီဝိတံ”- သေတာကိုလဲပဲ မနှစ်သက်ပါဘူးတဲ့။ အသက်လဲ တွယ်တာပြီး မနေပါဘူးတဲ့။

ကာလဗ္ဗ ပဋိဟသင်္ခါမိ၊

နိဗ္ဗိသံ ဘဋကောယထာ။

လခစားများ သူ့အချိန် လကုန်တာနဲ့ မိမိရမဲ့လုပ်ခကိုင်ခကို မျှော်သလို ဘယ်နေ့သေမလဲ သေရက်ပဲ စောင့်ပြီးတော့နေပါတယ်လို့ မိန့်ကြားတဲ့စကား ရှိပါတယ်။

တွေဝေမိန်းမောပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲကိုး။ အဲဒီလို မောဟကင်းပြတ် အမောဟဓာတ်ကိန်းဝပ်ပြီဆိုလို့ရှိရင် သေခြင်းဆိုတဲ့ ဆင်းရဲကို ကျော်လွန်နိုင်ပြီ။

ဆက်ပြီးတော့ ဒုက္ခသစ္စာပိုင်းမှာ ဟောတာက-

အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊

ပိယေဟိ ဝိပွယောဂေါ ဒုက္ခော၊

ယံပိစ္ဆန္နလဘတိ၊ တမ္ပိဒုက္ခံ။

ဒုက္ခ (၃)မျိုး ကျော်လွန်နိုင်

လောဘကင်းပြတ်ပြီး အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိမိမြတ်နိုးတဲ့ ချစ်ခင်တဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နဲ့ ကွေကွင်း ရခြင်းဆိုတဲ့ဒုက္ခ ကျော်လွန်နိုင်တယ်။

ဒေါသကင်းပြတ်လို့ရှိရင် အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော ဆိုတဲ့ မချစ်မမြတ်နိုး မလိုချင်တဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ အရာဝတ္ထုတို့နဲ့ ယှဉ်တဲ့

လယ်တီဝိပဿနာ

ပြီးတော့ နေခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခကို ကျော်လွန်နိုင်တယ်။

မောဟကင်းစင်ပြီးတော့ အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်ပြီဆိုရင် လိုတာကိုမရလို့ ဆင်းရဲနေတဲ့ ဣစ္ဆိတာ လာဘဒုက္ခ မိမိက ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းသဘောတရားရှိတယ် မနေချင်ပါဘူး။ မိမိက အိုခြင်းသဘော ရှိတယ် မအိုချင်ပါဘူး။ မိမိက နာခြင်းသဘောရှိတယ် မနာချင်ပါဘူး။

မိမိက သေခြင်းသဘောတရားရှိတယ် မသေချင်ပါဘူးလို့၊ ဒါမိမိ လိုချင်တဲ့အချက်ပဲ။ အဲဒီလိုချင်တဲ့အချက်ကို မရခြင်းဟာ လိုချင်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို မရခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း ဣစ္ဆိတာ လာဘဒုက္ခ။ အဲဒီဒုက္ခမျိုးကို မောဟကင်းစင်မှသာ ကျော်လွှားနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ သစ္စာလေးပါးမှာပါတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတွေအားလုံး ရှေ့က “ဇာတိပိဒုက္ခာ၊ ဇရာပိဒုက္ခာ၊ ဗျာဒိပိဒုက္ခာ၊ မရဏမ္ဗိ ဒုက္ခံ” ဒုက္ခလေးချက်။

အဲဒီထဲက ဖွင့်ဆိုထားတဲ့ ဒုက္ခဆိုရင်တော့ ဒုက္ခ (၃)မျိုး။

အပ္ပိယောဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊

ပိယေဟိ ဝိပွယောဂေါ ဒုက္ခော၊

ယပိစ္ဆံနလဘတိ တမ္ဗိဒုက္ခံ (ဒုက္ခ (၃)မျိုး)

အဲဒီရှေ့က ထုတ်ပြတဲ့ ဒုက္ခ (၇)မျိုးထဲက (၆)မျိုးကို အဓိက အားဖြင့် တိုက်ရိုက်ဖယ်ရှားနိုင်ပုံ ဖွင့်ဆိုတယ်။ တကယ်တော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်းရင် ဗျာဒိဒုက္ခလဲ ကျော်လွှားနိုင်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး “ယံ ပိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္ဗိဒုက္ခံ သံခိတ္တေန ပဉ္စပါ ဒါနက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာ”

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်တော့ စွဲလမ်းစရာဖြစ်တဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ဟာ ဒုက္ခချည်းပဲ။

အဲဒီ ဒုက္ခကိုလဲပဲ အကုသိုလ်တို့ရဲ့ အမြစ်ဖြစ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို နှုတ်ပယ်လိုက်ရင် ဒီဒုက္ခတွေလဲ ငြိမ်းပြီး သွားနိုင်တယ်။

တရားရှုမှတ်ပြီး လူ့ဇရာရှင်ပါ ချမ်းသာတဲ့နည်း

ပစ္စုပ္ပန်မှာပင် အကျိုးများပုံလေး ဆက်ပြီးတော့ ဟောပါဦးမယ်။

“အမောဟေန ပဗ္ဗဇ္ဇိတာနံ သုခသံဝါသတာ ဟောတီ”

မောဟကင်းစင်ပြီးတော့ အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်လာမယ် ဆိုရင် ရဟန်းတော်များမှာ ချမ်းချမ်းသာသာနေရပါတယ်တဲ့။

အလောဘေန ဂီဟိနံ- လောဘကင်းပြတ်ပြီးတော့ အလောဘ ဓာတ် ကိန်းဝပ်နေလို့ရှိရင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်နဲ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ချမ်းချမ်းသာသာနေရပါတယ်။

လောဘကင်းမှ စာဂဓာတ်တွေ ရှိနိုင်တာကိုး။

“အဒေါသေန သဗ္ဗေသံ သုခသံဝါသတာ ဟောတီ”

ဒေါသကင်းစင်တဲ့ အဒေါသဓာတ် ကင်းစင်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် လူ့ဇရာရှင်ပါအားလုံး ချမ်းချမ်းသာသာနေရပါတယ်တဲ့။

ဟော- အခုပစ္စုပ္ပန်မှာ တရားရှုလို့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကင်းပြတ်လို့ အလောဘဓာတ်၊ အဒေါသဓာတ်၊ အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်မယ်ဆိုရင် ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ ချမ်းသာပါတယ်။ လူတိုင်းလိုလားနေတဲ့ ချမ်းသာ ဒီနည်းနဲ့ သွားရမှာပါပဲ။ ချမ်းချမ်းသာသာနေချင်ရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကင်းအောင် အားထုတ်ပါ။

ဘုံဆိုး၊ ဘဝဆိုးမှ လွတ်လို့လျှင်

နောင်ရေးနောင်ရာ ဂတိနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြောမယ်ဆိုရင် ဘုံဆိုး၊ ဘဝဆိုးမှ လွတ်လို့ကြတယ်။

လောဘကင်းပြတ်လို့ အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်မယ်ဆိုရင် ပြိတ္တာဘုံရောက်စရာ မရှိတော့ဘူး။ ပြိတ္တာဘုံရောက်တယ်ဆိုတာ လောဘအားကြီးသောကြောင့် ရောက်ပါတယ်။

ဒေါသကင်းစင်လို့ အဒေါသဓာတ် ကိန်းဝပ်ပြီဆိုရင် ငရဲ ရောက်စရာမရှိဘူး။ ဒေါသရှိနေမယ်ဆိုရင် ငရဲရောက်နိုင်ပါတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

မောဟကင်းစင်တဲ့ အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်ရင် တိရစ္ဆာန်ဘုံ
ရောက်စရာမရှိတော့ဘူး။ အကယ်၍ မောဟများတယ်ဆိုရင်တော့
တိရစ္ဆာန်ဘုံ ရောက်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ မိမိတို့အားထုတ်နေတဲ့ လောဘကင်းကြောင်း၊
ဒေါသကင်းကြောင်း၊ မောဟကင်းစင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ သမ္မသန
ဉာဏ် (တစ်နည်းအားဖြင့်) ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်။

အဲဒီဉာဏ်ကြီးများကနေပြီးတော့ မဂ်ဉာဏ်တက်ပြီး လောဘကို
ပယ်လို့ အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီ။ ဒေါသကို
ဖယ်ရှားလို့ အဒေါသဓာတ် ကိန်းဝပ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီ။
မောဟကိုပယ်ရှားလို့ အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်ပြီဆိုရင် နောင်ရေး
နောင်ရာ ဂတိနဲ့ပတ်သက်လို့ စိတ်ပူစရာမရှိပါဘူး။ ဘုံဆိုး၊ ဘဝဆိုးက
လွတ်နိုင်ပါပြီ။

ကောင်းတဲ့အမှတ်အသား

ဟော- လောဘဓာတ်ကင်းပြတ်ပြီ။ အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်
ရင် နေက္ခမ္မသညာတွေလဲ များများဖြစ်လာနိုင်တယ်။

နေက္ခမ္မသညာဆိုတာက ဘယ်လိုဟာမျိုးတွေလဲဆိုတော့-

ပဗ္ဗဇာ ပထမဇ္ဈာန်၊ နိဗ္ဗာန်ဝိပဿနာ။

သဗ္ဗေပိကုသလာဓမ္မာ၊ နေက္ခမ္မန္တိ ပဝုစ္စရေ။

အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်မှ နေက္ခမ္မသညာလဲ ဖြစ်ပေါ်တယ်။

နေက္ခမ္မပါရမီလဲ ဖြည့်နိုင်တယ်။

- ၁။ ပဗ္ဗဇာ = လူ့ဘဝမှထွက်မြောက်ပြီး ရဟန်းပြုခြင်း၊
- ၂။ ပထမဇ္ဈာန် = အကုသိုလ်တရားတို့မှ ထွက်မြောက်ပြီး
နေနိုင်ခြင်း ပထမဇ္ဈာန်၊
- ၃။ နိဗ္ဗာန် = သင်္ခါရအားလုံးမှ ထွက်မြောက်နိုင်တဲ့
တဏှာမှထွက်မြောက်နိုင်တဲ့ နိဗ္ဗာန်၊

၄။ ဝိပဿနာ = ထူးထူးခြားခြား သိမြင်မှု၊

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သဗ္ဗေပိကုသလာဓမ္မာ ကုသိုလ်အားလုံးဟာ နေက္ခမ္မအမည်ရပါတယ်။ အဲဒီ နေက္ခမ္မအမှတ်သညာလေးနဲ့ နေနိုင်ဖို့ဟာ လောဘကင်းစင်မှ နေနိုင်ပါတယ်။

ဒေါသကင်းစင်ရင် အဗျာပါဒသညာ = သူတစ်ပါးကို မသတ်လို၊ မဖြတ်လိုတဲ့ အမှတ်သညာ၊ ဒါလဲ ဒေါသကင်းမှသာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဝိဟိသသညာ- သူတစ်ပါးကို မညှင်းဆဲလိုတဲ့ အမှတ်သညာ၊ အဝိဟိသသညာဆိုတာ သူတစ်ပါးကို မညှင်းဆဲလိုတဲ့ အမှတ်သညာ၊ မောဟကင်းစင်မှ ဖြစ်နိုင်တယ်။

လောဘကင်းစင်မှ နေက္ခမ္မသညာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒေါသကင်းစင်မှ အဗျာပါဒသညာ၊ မောဟကင်းစင်မှ အဝိဟိသသညာ ဒီလို အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

မိမိတို့ အားထုတ်နေတဲ့ လမ်းစဉ်သည် လောဘကင်းစင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာယာဉ်၊ ဒေါသကင်းစင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ ဒုက္ခလက္ခဏာယာဉ်၊ မောဟကင်းစင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အနတ္တလက္ခဏာယာဉ် တင်ပြီးတော့ ဝိပဿနာပိုင်းမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေကို ဉာဏ်နဲ့ပိုင်းပြီးတော့ နေရပါလားလို့ ဝမ်းပန်းတသာရှိပြီးတော့။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေ ကင်းစင်ပြီးတော့ အလောဘဓာတ်၊ အဒေါသဓာတ်၊ အမောဟဓာတ်တွေ ကိန်းဝပ်ခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ လမ်းစဉ်များကို ဆက်လက်ပြီး ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ်နိုင်ပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

သတ္တမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၇)ရက်နေ့။

(၁၆)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း။

ဒီတရားစခန်းမှာ အားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များ မြတ်စွာဘုရား ပေးသနားသောက်သုံးစေခဲ့တဲ့ တရားရေအေး အမြိုက်ဆေး သောက်သုံး နေကြတဲ့ အချိန်အခါသမယဖြစ်ပါတယ်။

ဘဝမခြား ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ

ရှေးရှေးဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ အားကိုးစရာအားထားရာဖြစ်တဲ့ ကျေးဇူး တော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများက မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သုံးတန်ရကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ တရားတော်များကို ဘဝမခြား ကြိုးစားအားထုတ် နိုင်ပါစေလို့ ဆုပေးကြတယ်။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရကြပါစေ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း ကောင်း မြတ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတရားများ ဘဝမခြား ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ဆိုတဲ့ ပေးတော်မူကြတဲ့ ဆုတော်တွေရှိတယ်။

ဘဝမခြားဆိုတာ တစ်ဘဝနဲ့လဲ မပြီးဘူး။ နှစ်ဘဝနဲ့လဲ မပြီးဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ကပ်ပြီးတော့လာခဲ့တဲ့ ဘဝများစွာ သံသရာက တွယ်ကပ်ပြီးတော့လာခဲ့တဲ့ ကိလေသာအညစ် အကြေးဟာ မီးဖိုချောင်သုံး လက်ခွကြီးများလို ပေညစ်နေလို့ပါပဲ။

မီးဖိုချောင်သုံးလက်ခွဟာ တစ်နေ့လဲမဟုတ်၊ နှစ်နေ့လဲမဟုတ် ကိုင်လာတော့ အိုးမဲတွေပေလိုက်၊ ဆီတွေပေလိုက်၊ ကြာတော့ အိုးမဲတွေ ဆီတွေ၊ ဂျိုးညှော်တွေဟာ လျှော်လို့ဖွတ်လို့ မပြောင်လောက်အောင် ကပ်ယပ်ပြီးနေတယ်။

ဒီလိုပဲ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ကိလေသာအညစ်အကြေးတွေ ကပ်ပြီး တော့ လာခဲ့ကြတာ ဘဝများစွာကပါပဲ။

အဲဒီလို ကပ်ပြီးလာခဲ့ကြတော့ တော်တော်နဲ့ စင်ကြယ်အောင်
လျှော်ဖို့၊ ဖွပ်ဖို့မလွယ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဘဝမခြား ကြီးစားအားထုတ်
နိုင်ပါစေတဲ့။

အဲဒီလို ကိလေသာအညစ်အကြေး လျှော်ဖို့ ဆေးဖို့ရာ မြတ်စွာ
ဘုရားက နည်းပေးလမ်းပြပြီးတော့ထားတဲ့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ် မဂ္ဂင် (၈)ပါး
တည်းဟူသော ရေစင်ရေအေးနဲ့ လျှော်ကြရ၊ ဆေးကြရတယ်။

ရေစင်ရေအေး

ရာဂါဒိအဂ္ဂိဇာလေဟိ၊

ဒမုကာယံ မဟာဇနံ။

နိဗ္ဗာပေသိ နရနာထော၊

အဋ္ဌမဂ္ဂင်္ဂဝါရိနာ၊

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊

ဟောတု ဝေါ ဇယမင်္ဂလံ။

နရနာထော- လူသုံးမျိုးတို့၏ ကိုးစားရာသခင် ဘုရားရှင်
ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။ ရာဂါဒိအဂ္ဂိဇာလေဟိ- ရာဂအစရှိသော
မီးတောက်မီးလျှံ (၁၁)မျိုးတို့သည်။ ဒမုကာယံ- အစဉ်မပြတ်
လောင်ကျွမ်းအပ်သော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသော၊ မဟာဇနံ- နတ်လူဗြဟ္မာ
သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ အဋ္ဌမဂ္ဂင်္ဂဝါရိနာ- မဂ္ဂင် (၈)ပါးတည်းဟူသော
ရေစင်ရေအေးဖြင့်၊ နိဗ္ဗာပေသိ- ငြိမ်းစေတော်မူခဲ့လေပြီ။ တံ- ထိုမဂ္ဂင်
(၈)ပါး ရေစင်ရေအေးဖြင့် ငြိမ်းအေးစေတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား
ကို၊ မယံ- အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဝန္ဓာမ- ရှိခိုးကြပါကုန်၏။ ဧတေနသစ္စ
ဝဇ္ဇေန- ထိုသို့ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်ကို မှန်ကန်စွာ
ပြောဆိုရခြင်းကြောင့်၊ ဝေါတုမှာကံ- ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်း သင်
သူတော်ကောင်းတို့အား၊ ဇယမင်္ဂလံ- အောင်ဆုထူး မင်္ဂလာအပေါင်း
သည်။ ဘဝတု- မုချမသွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

နန်းအိမ်ပိမာန်ကြီးများ

“အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်၊ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်။”

- အနိစ္စလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ရရှိအပ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊
- ဒုက္ခလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ရရှိအပ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊
- အနတ္တလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ရရှိအပ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊
- အနတ္တလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ခြင်းကြောင့် မောဟကင်းစင်ပြီး ရရှိအပ်သော သုညတမဂ်ဉာဏ်၊
- အနိစ္စလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် လောဘကင်းစင်ပြီး ရရှိအပ်တဲ့ အနိမိတ္တမဂ်ဉာဏ်၊
- ဒုက္ခလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ဒေါသကင်းစင်ပြီး ရရှိအပ်တဲ့ အပ္ပဏီဟိတမဂ်ဉာဏ်၊

တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိတဲ့ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန် တရားတော်များဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဉာဏ်တို့ကြောင့် ကိလေသာ ကင်းစင်ပြီးတော့ ရသိအပ်တဲ့ သူတော်ကောင်းများ တရားစည်းစိမ်ခံစံရာ နန်းအိမ်ပိမာန်ကြီးတွေပါပဲ။

သုညတံ အနိမိတ္တဉ္စ၊ ဝိဟာရဉ္စာ ပဏီဟိတံ။

အာနေဉ္စဉ္စ နိရောဓောစ၊ ဧသာဓမ္မေ ကုဋီတဝ။

ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ သုညတံ- အနတ္တဟု အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်သဖြင့် ရအပ်သော သုညတအမည်ရသော မဂ်ဉာဏ် လည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တဉ္စ- အနိစ္စဟု ရှုမှတ်သဖြင့် ရရှိအပ်သော အနိမိတ္တအမည်ရသော မဂ်ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဏီဟိတဉ္စ- ဒုက္ခ ဟု အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်သဖြင့် ရရှိအပ်သော အပ္ပဏီဟိတ

အမည်ရသော မဂ်ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ အာနေဓမ္မ- တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ
သော ဖိုလ်ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ နိရောဓောစ- ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်
လည်းကောင်း၊ ဒေသာ- ဤတရားစည်းစိမ်ခံစံရာ နန်းအိမ်ဗိမာန်သည်၊
တဝ- ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏၊ တဝ- တုမ္မာကံ- ဘုရားမြတ်စွာ
ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းကြီးတို့၏၊ ဓမ္မကုဋီ-
တရားစည်းစိမ်ခံစံရာ နန်းအိမ်ဗိမာန်ကြီးများသာ ဖြစ်ကြပါသည်ဘုရား။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

တရားစည်းစိမ် ခံစံရာဖြစ်တဲ့ နန်းအိမ်ဗိမာန်ကြီးတွေ
ဘာကြောင့်ရသလဲ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဝိပဿနာဉာဏ် (၃)မျိုးကြောင့်
ဒီမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ခေါ်တဲ့ နန်းအိမ်ဗိမာန်ကြီးတွေ
ရရှိနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အနိစ္စလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်တော့ လောဘ
ကင်းစင်နိုင်တယ်။

ဒုက္ခလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်တော့ ဒေါသကင်းစင်
နိုင်တယ်။

အနတ္တလို့ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်တော့ မောဟကင်းစင်
နိုင်တယ်လို့ ပြောခဲ့တာပါ။

သညာသုံးမျိုး

လောဘကင်းစင်တဲ့အတွက် လောဘနည်းတဲ့အတွက် အသုဘ
သညာ ဖြစ်ပွားနိုင်တယ်။ လောဘများမယ်ဆိုရင် အသုဘသညာလေး
တောင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။

မိမိတို့နေ့တိုင်း စားကြ၊ သောက်ကြ၊ နေကြ၊ ထိုင်ကြတာ စဉ်း
စားပြီး ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဤတလံမျှလောက်ရှိတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်
“ဥဒ္ဓံပါဒတလာ”- ခြေဖဝါးပြင်ရဲ့အထက်၊ “အဓောကေသမတ္ထကာ”-

ဆံပင်ရဲ့အောက်၊ “တစပရိယန္တံ”- အရေနဲ့လွမ်းခြုံထားတဲ့ မစင်မကြယ်
ရွံ့ဘွယ်ဖြစ်တဲ့ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို အသုဘသညာအားဖြင့် စဉ်းစားလိုက်တဲ့
အခါကျတော့-

“ဤကိုယ်ကာယ၊ တလံမျှ၌၊ ဆံပင်၊ မွှေးညင်း၊ ခြေသည်း၊
လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ၊
အညှို့၊ (ကျောက်ကပ်)၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး၊ အဖျဉ်း၊ (သရက်ရွက်)၊
အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်၊ သည်းခြေ၊
သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊
အစေး၊ ကျင်ငယ် ရွံ့စဖွယ် ညှိနဲ့ဆိုး အသိုးအပုတ် စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့သာ
ရှိပါကုန်၏။

အဲဒီလို အသုဘသညာ၊ မတင့်မတယ်စက်ဆုပ်ဖွယ်၊ ရွံ့ဘွယ်
အမှတ်သညာဟာ လောဘကင်းမှ လောဘနည်းမှ ဒီအသုဘ အမှတ်
သညာကို အာရုံပြုနိုင်တယ်။ ဒါသမထကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နည်းပါပဲ။

တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင်၊ မိမိတို့စားကြသုံးကြ မျိုကြ
တဲ့ အာဟာရတွေ “ဧကဒ္ဒါရေန ပဝိသိတွာ နဝဒ္ဒါရေနဟိ သန္တတိ”-
ပါးစပ်ကနေဝင်ပြီး ဒွါရကိုးပေါက်ကနေ အညစ်အကြေးတွေ ထွက်ပြီး
တော့နေတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့ မတင့်မတယ် ရွံ့စဖွယ်အမှတ်သညာ
ဟာလဲပဲ လောဘများရင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။

အနံ့ပါနံ ခါဒနီယံ၊ ဘောဇနဂ္ဂ မဟာရဟံ။

ဧကဒ္ဒါရေန ပဝိသိတွာ၊ နဝဒ္ဒါရေနဟိ သန္တတိ။

စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်၊ မြတ်နိုးဖွယ်၊ တင့်တင့်တယ်တယ်
ဖွယ်ဖွယ်ရာရာတွေ စားကြ၊ သောက်ကြတယ်။ ပါးစပ်ဆိုတဲ့ ဒွါရတစ်ခုက
ဝင်ပြီး ကိုးပါးသော ဒွါရအပေါက်တို့က အညစ်အကြေးများ ပြန်လည်
ပြီးတော့ထုတ်တယ်၊ ယိုစီးတယ်။

အဲဒီလို စက်ဆုတ်ဖွယ်ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားနိုင်ခြင်းဟာလဲ
လောဘဓာတ်ခံအားများရင် မဖြစ်ဘူး။

အဲဒီတော့ လောဘကင်းစင်ခြင်းဟာ အသုဘသညာကိုလဲ
ဖြစ်ပွားစေနိုင်တယ်။

ဒေါသနည်းပါးတဲ့အတွက် ဒေါသကင်းစင်တဲ့ အပ္ပမာဏသညာ၊
အတိုင်းအရှည်မရှိ၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်မှာ ဗြဟ္မဝိဟာရ “မေတ္တာ၊
ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ” တရားများလဲ ထားနိုင်တယ်။

အခု အားထုတ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းကြီးဟာ လောဘ၊ ဒေါသ၊
မောဟကင်းစင်မှုအတွက် အားထုတ်နေကြတဲ့ လမ်းစဉ်ပဲ။

အဲဒီလိုနဲ့ မောဟကင်းစင်တော့ အဝိဇ္ဇာဓာတ် ပပျောက်ပြီးတော့
ဝိဇ္ဇာဓာတ်အလင်းဓာတ် ပေါ်လာတယ်။

အဲဒီလို ဝိဇ္ဇာအလင်းဓာတ် ပေါ်လာတဲ့အခါ ဓာတုသညာ
ပေါ်လာမယ်။ ဒါဝိပဿနာတစ်မျိုးပဲ။ ဓာတ်၊ ဓာတ်ဆိုတာ ဘာလဲ
သဘော။ သဘောဆိုတာ သတ္တဇီဝ မရှိဘူး။ သတ္တဇီဝမှ ဆိတ်သုဉ်းတယ်။

ထွက်လေ ဝင်လေဆိုတဲ့ တွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယော၊ အဲဒီ
ဝါယောသည် ဓာတ်၊ ဓာတ်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ သဘောလေးပဲ။ တွန်းကန်
လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောလေးပဲ။ ဓာတ်ကို သူရယ်၊ ငါရယ် ပြောလို့မဖြစ်ပါ
ဘူးတဲ့။

တွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောလေးကို ဆင်ခြင်တိုင်းထွာနိုင်ခြင်း
ဟာ မောဟနည်းပါးမှ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်က ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို
ဓာတ်ချည်းမြင်အောင် အကြည့်ခိုင်းတာပါ။ အဲဒီ အပူဓာတ်၊
အအေးဓာတ် ရွေ့ရှာဓာတ်ကို လူ-သူ အမှတ်မမှားဖို့ပါပဲ။ သိပ္ပံပညာရှင်
တွေက နာမည်အမျိုးမျိုးနဲ့ ဓာတ်တွေခွဲခြားနေကြတာပါပဲ။ သို့သော်
လက္ခဏာယာဉ်တင် ဝိပဿနာရှုနည်း၊ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုနည်း မသိကြ
ဘူး။ ဒီနည်းနဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှု မရှာတတ်ကြဘူး။

ဒါကြောင့် မိမိတို့အားထုတ်နေတဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ လောဘ၊ ဒေါသ၊
မောဟ နည်းပါးအောင်လုပ်တဲ့ လမ်းစဉ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

အလောဘဓာတ်၊ အဒေါသဓာတ်၊ အမောဟဓာတ်တွေ ကိန်းဝပ်လာပြီဆိုရင် ဒီအသုဘသညာ၊ အတိုင်းမရှိသော သတ္တဝါတို့ အပေါ်မှာ မေတ္တာစသည်ထားတဲ့ အမှတ်သညာ၊ အပိုင်းအခြားမရှိတဲ့ လောကကြီးတစ်ခုလုံး ဓာတ်သဘောအနေနဲ့ ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ သညာ များကို ဖြစ်ပွားစေတယ်။

ဓမ္မစကြာလာ အစွန်းနှစ်ပါး ရှောင်နိုင်တဲ့နည်း

မြတ်စွာဘုရား လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၈၈ နှစ်ကျော်က ဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီးတော့ ဘုရားဖြစ်လို့ နှစ်လပြည့်တဲ့အခါကျမှ မြတ်စွာ ဘုရားက အစွန်းနှစ်ပါးရှောင်ကြ၊ အလယ်လမ်းသွားကြလို့ ဟောခဲ့တာ။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေများနေခဲ့ရင် အစွန်းနှစ်ပါးလဲ မရှောင်နိုင်ဘူး။ အလယ်လမ်းလဲ မသွားနိုင်ပါဘူး။ အခုဒီကမ္ဘာလူထု ကြီးဟာ သက်သေပါပဲ။

လောဘနည်းပါးပြီး အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်ပြီဆိုရင် အာရုံ ငါးပါး ကာမဂုဏ်အယုတ်တရားကို ခံစားခြင်းခေါ်တဲ့ အစွန်းကို ရှောင် နိုင်ပါတယ်။ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ ဆိုတဲ့အစွန်း။

အဲဒီဘက်အစွန်းမှာပဲ၊ ကမ္ဘာလောက ကမ္ဘာလူထုကြီး လူ့လောက၊ နတ်လောက၊ တိရစ္ဆာန်လောက ခြုံကြည့်လိုက်တော့ အာရုံ ငါးပါး ခံစားခြင်းဆိုတဲ့ အစွန်းမှာပဲ ရပ်တည်ပြီးနေကြတယ်။ အလယ် လမ်းကို မသွားနိုင်ကြဘူး။

အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ လောဘဓာတ်ခံအားကြီးလို့ ပါပဲ။ လောဘဓာတ် အားနည်းပြီးတော့ အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်ပြီ ဆိုရင် အဲဒီအစွန်းက ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပါတယ်။

ဒေါသများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့လဲ အမှားလမ်း အတ္တကိလမထာနုယောဂ ခေါ်တဲ့ အစွန်းမှာ ငြိပြီးနေကြတယ်။ ဒေါသဓာတ်ခံနည်းပြီး အဒေါသဓာတ်ခံများတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီ

အတ္တကိလမထာနုယောဂ ခေါ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ရှောင်စေချင်တဲ့ အစွန်းကနေ ရှောင်နိုင်ပါတယ်။

လမ်းကောင်းအကျော် လမ်းမတော်

အစွန်းနှစ်ပါးတော့ ရှောင်တာဟုတ်ပြီ။ ဝဲလမ်း၊ ယာလမ်းတွေ တော့ ရှောင်ပြီ။ ဘယ်လမ်းသွားမလဲ။

ဘုရားရှင်က အလယ်လမ်းသွားတဲ့။

အလယ်လမ်းက နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ရွှေမြို့တော်ကြီးသွားဖို့ရာ ဖြောင့်လို့တဲ့။ ဖြောင့်ဖြူပြီးတော့နေတဲ့လမ်း၊ အလယ်လမ်း။

အဲဒီလမ်းသွားဖို့ကျပြန်တော့ အလယ်လမ်းဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတော့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်ပါ။

အဲဒီ ကျင့်စဉ်သွားဖို့ကျပြန်တော့လဲ “မိုက်မဲစွာလှ မှောင်ကြီးကျ မောဟအဝိဇ္ဇာ”။

မိုက်တယ်၊ မဲတယ်၊ မှောင်ကျပြီးတော့နေတဲ့ ကမ္ဘာလူထုကြီးဟာ အလယ်လမ်းလဲ မလိုက်နိုင်ဘူး။

အလယ်လမ်းလိုက်နိုင်တယ်ဆိုတာ မောဟကင်းစင်လို့ ဝိဇ္ဇာ ဓာတ်အလင်းရောင်ကြီးတွေ အနည်းအများရရှိမှု။ သီလကျင့်စဉ်၊ သမာဓိ ကျင့်စဉ်၊ ပညာကျင့်စဉ်၊ ကျင့်စဉ်သုံးမျိုးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းမကြီး။ အဲဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိတဲ့ လမ်းကောင်းအကျော် လမ်းမတော်ကြီးကို သွားနိုင်ပါတယ်။

ဓမ္မစကြာမှာ မြတ်စွာဘုရားက အစွန်းနှစ်ပါးရှောင် အလယ် လမ်းသွားကြတဲ့။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ အားကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ အစွန်းနှစ်ပါးလဲ ရှောင်ဖို့မလွယ်ဘူး။ အလယ်လမ်း လမ်းလျှောက်ဖို့လဲ မလွယ်ဘူး။

ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်များမှာ မဂ္ဂင် (၈)ပါးဟာ အချုပ်ပဓာန ကျတယ်။ အချုပ်ပဓာနကျတဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး။

သီလဆိုလဲ ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ် စောင့်ထိန်းရတာကိုး။ သမာဓိဆိုပြန်တော့လဲ စိတ်ကိုငြိမ်အောင် ယောဂီများ အားထုတ်ကြရတယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့မှ မရပဲကိုး။

သမာဓိရပြန်တော့လဲ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို သိဖို့ဆိုတာ အင်မတန်အသေးစိတ်ရတယ်။ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရတယ်။ သိပ္ပံပညာများလို အတိုင်းအတာကိရိယာ အကူအညီနဲ့ ကြည့်ရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။

မြူလေးမျိုး

ဥပမာဆိုကြပါစို့။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဘိဓမ္မာနက်နဲပုံလေး ပြောကြဦးစို့။ မြူလေးမျိုးရှိတယ်။

၁။ ရထားများမောင်းသွားတဲ့အခါ ခုတ်သွားတဲ့အခါ မြင်းရထား ဖြစ်စေ၊ မီးရထားတွေဖြစ်စေ မြူမှုန်တွေ ထတယ်။ အဲဒီ မြူမှုန်ကို ရထရေဏုမြူလို့ခေါ်တယ်။

၂။ အဲဒီ မြူမှုန်လေးတစ်ခုကို (၃၆)စိတ် စိတ်၊ တစ်စိတ်သော မြူကို တဇ္ဇာရိမြူ။

၃။ အဲဒီ တဇ္ဇာရိမြူကိုမှ မြူမှုန်လေးတစ်ခုယူ (၃၆)စိတ် စိတ်၊ တစ်စိတ်စာကို အဏုမြူ။

၄။ အဲဒီ အဏုမြူထဲကမှ တစ်ခုသော အဏုမြူလေးကိုယူ (၃၆)စိတ်စိတ်၊ တစ်စိတ်လေးကို ပရမာဏုမြူ။

ရုပ် (၈)မျိုးပါဝင်

အဲဒီ ပမာဏုမြူခေါ်တဲ့ မြူမှုန်လေးထဲမှာ “ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသာ၊ ဩဇာ” ခေါ်တဲ့ ရုပ် (၈)မျိုးပါတယ်။

“လော၊ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အဆီ” ဓာတ် (၈)မျိုးပါတဲ့ “အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်”ပါတယ်။

ဒီမြူလေးမျိုးကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် မြင်ဖို့ခက်သလိုပဲ၊ အဲဒီ မြူတွေထဲမှာ အသေးဆုံးဖြစ်တဲ့ “ပရမာဏုမြူမှုန်လေးတစ်ခု” မှာပင် မြတ်စွာဘုရားက အဋ္ဌကလာပ-ရုပ်ရှစ်မျိုးပေါင်းနေတယ်တဲ့။

အသေးစိတ်သွားတဲ့ခါကျတော့ အဲဒီလိုမြင်ဖို့ရာတွေ အင်မတန် ခက်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်ဟာ တရားအချုပ်ပါပဲ။ (တစ်နည်းအားဖြင့်) မဂ္ဂင် (၈)ပါးဟာ သာသနာကျင့်စဉ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်တဲ့ အညှာပဲ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ ချိန်ခွင်ညှာ လမ်းစဉ်အတိုင်း ကျင့်ရင်မမှားဘူး။ ကမ္ဘာ့လူထုကြီးကို လှမ်းကြည့်လိုက် အာရုံငါးပါးကို ခံစားခြင်းအစွန်း (ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ) မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းအောင်ကျင့်တဲ့ အစွန်း (အတ္တကိလမထာနုယောဂ)။ အဲဒီ ဝဲ၊ ယာအစွန်းမှာပဲ လျှောက်သွား နေကြတယ်။

အလယ်က လမ်းကောင်းအကျော် လမ်းမတော် မြေပုံမှန်ကြီး (၈)မျိုးကို မတွေ့ကြဘူး။ တွေ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် နည်းနည်းလေးပဲ ရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ပညာရှင်တွေ မရေးထုတ်နိုင်၊ မဆွဲနိုင်တဲ့ မြေပုံက နိဗ္ဗာန်မြေပုံပဲ။ ကမ္ဘာမှာ သန်းပေါင်းခြောက်ထောင်ကျော် လူဦးရေရှိတယ်။

ဒါအပါယ်လောက၊ နတ်လောကတွေ မပါသေးဘူး။ ဒီလမ်း လိုက်ခွင့်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် နည်းနည်းလေးပဲ ရှိတယ်။

အဲဒီလမ်းကလဲ စောစောကပြောတဲ့ လောဘဓာတ်၊ ဒေါသ ဓာတ်၊ မောဟဓာတ်တွေ ထိုက်တန်သလောက် ကင်းစင်မှသာလျှင် ဒီလမ်းလိုက်နိုင်ပါတယ်။

နောက် ဂန္ထလေးပါးနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ၊ လောဘပဲ။ လောဘကင်းစင်မှ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထမှ လွတ်ကင်းတယ်။

ဗျာပါဒကာယဂန္ထ၊ ဒေါသကင်းစင်မှ ဗျာပါဒကာယဂန္ထမှ လွတ် ကင်းတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထနဲ့ အဝိဇ္ဇာကာယဂန္ထ။ ဒီနှစ်ပါး ကျတော့ မောဟကင်းစင်မှ ဒီဂန္ထနှစ်ပါးက လွတ်ကင်းနိုင်တယ်။

သတိပဋ္ဌာန်အောင်မြင်ရေး

နောက်သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ စကားပြောမယ်ဆိုရင် လောဘကင်းစင်မှ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အောင်အောင်မြင်မြင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဒေါသကင်းစင်မှ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အောင်အောင် မြင်မြင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

မောဟကင်းစင်မှ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် နှစ်ပါးအောင်မြင်နိုင်တယ်။

မိမိတို့အားထုတ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းက လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကင်းစင်တဲ့လုပ်ငန်းတွေ အားထုတ်နေတာဆိုတော့ ရှင်းအောင်ပြော မယ်ဆိုရင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းကြီးလို့ ဒီလိုမြင်ကြရမယ်။

ရှုပ်ပျိုကိုယ်နဲ့ သက်ရှည်ကျန်းမာလို့လျှင်

လောကီရေးဘက်ကိုလဲ ကျေးဇူးပြုသေးတယ်။ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးများ ဖွင့်ထားတာ သိပ်ပြည့်စုံတယ်။

ဘယ်လို လောကီရေးရာမှာ အရေးပါသလဲဆိုတော့ ကျန်းမာ ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ “အလောဘော အာရောဂျတာယ ပစ္စယောဟောတိ” အလောဘော- လောဘ၏ဆန့်ကျင်ဘက် အလောဘဓာတ်သည်၊ အာရောဂျတာယ- အနာရောဂါကင်းရှင်းကွာ၍ ကျန်းမာခြင်းအား၊ ပစ္စယော- ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

အလောဘဓာတ်ဟာ ကျန်းမာရေးအတွက်လဲ ကျေးဇူးပြုတယ်။ လောဘကင်းစင်တဲ့အတွက် ကျန်းမာနိုင်တယ်။

ဘယ်လိုလဲ လောဘနည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ တပ်မက်ဖွယ်တော့ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မိမိနဲ့မသင့်တဲ့ အာရုံ၊ မိမိနဲ့မသင့်တဲ့ အစာကို သုံးဆောင်ခြင်း မပြုတော့ဘူး။ သင့်တော်တာကိုတောင်မှ အတိုင်းအတာ လေးနဲ့ သုံးဆောင်တယ်။ ရာဂ- လောဘဆိုတဲ့ တဏှာအားများပြီဆိုရင် မိမိနဲ့မသင့်တာမှန်ရဲ့ သို့သော်လဲပဲ ကြုံတုန်းဆိုပြီးတော့ သေလောက် အောင် စားလိုက်တာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလောဘ ဓာတ်သည် အသက်ရှည်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။

အဒေါသဓာတ်သည် နုပျိုခြင်းရဲ့အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဒေါသ ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ဒေါသဆိုတဲ့ မီးကနေပြီး လောင်ကျွမ်းလိုက် တဲ့ အခါကျတော့ ပါးရေ၊ နားရေတွေတွန့်တယ်။

အဒေါသဓာတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ဒေါသကြီးလို့ ပါးရေ၊ နားရေတွန့်တာနည်းတယ်။ ဒါကြောင့် ဒေါသကင်းစင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ နုပျိုတယ်။ အရွယ်နုပျိုတယ်။

အမောဟပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ အသက်ရှည်ခြင်း အကြောင်းဖြစ်တယ်။ မတွေဝေပဲကိုး။ မတွေဝေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ အကျိုး ရှိတာ မရှိတာကို ပိုင်းခြားနိုင်တယ်။ မိမိအကျိုးစီးပွားဖြစ်မှာကိုလဲ အသိဉာဏ်က စောင့်တယ်။ ဒါကြောင့် “အသက်ဉာဏ်စောင့်” အမောဟဓာတ်က အသက်ကိုစောင့်တယ်။

“အသက်ဉာဏ်စောင့်၊ ဥစ္စာကံစောင့်” ဒီစကားဟာ “အမောဟော ဒီဃာယုတာယ ပစ္စယောဟောတိ” ဆိုတဲ့စကားနဲ့ ကိုက်ညီတယ်။

အမောဟဓာတ်သည် အသက်ရှည်ဖို့ပါပဲ။ ဒါလောက်မှာလဲ ကျေးဇူးပြုပုံပါပဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ တရားအားထုတ်နေပေမယ့် လောကုတ္တရာ အတွက်တင်မဟုတ်ဘူး။ လောကီအတွက်မှာလဲ ကျေးဇူးပြုတယ်။

လယ်တီပိပဿနာ

အရာရာပြည့်စုံရေး

ဆက်ပြောအုန်းမယ်။ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးများက ဖွင့်လိုက်ပုံက-

“အလောဘော ဘောဂသမ္ပတ္တိယာ”

အလောဘဓာတ်ဟာ စည်းစိမ်ဥစ္စာနဲ့ ပြည့်စုံဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

“အဒေါသော မိတ္တသမ္ပတ္တိယာ”

အဒေါသဓာတ်ဟာ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းတွေနဲ့ ပြည့်စုံဖို့ ဖြစ်တယ်။

“အမောဟော သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ”

အမောဟဓာတ်ဟာ အကျိုးစီးပွားအားလုံး ပြည့်စုံဖို့ရာဖြစ်တယ် ဆိုတော့ စည်းစိမ်၊ မိတ်အားလုံး ပြည့်စုံချင်သူတိုင်း လော၊ ဒေါ၊ မော ကင်းအောင် ကြိုးစားကြရမှာပါပဲ။

ချမ်းချမ်းသာသာနေချင်လျှင်

“ဝိဟာရ” နေခြင်းအမျိုးမျိုး ရှိတယ်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ- နတ်များလို နေခြင်း၊ ဗြဟ္မာဝိဟာရ- ဗြဟ္မာနေသလို နေခြင်း၊ အရိယာဝိဟာရ- အရိယာတို့နေသကဲ့သို့ နေခြင်းမျိုး။

အဲသလို နေချင်ရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကင်းစင်အောင် အားထုတ်ကြ။

- လောဘကင်းစင်တော့ နတ်များနေသလို၊
- ဒေါသကင်းစင်တော့ ဗြဟ္မာများနေသလို၊
- မောဟကင်းစင်တဲ့အခါကတော့ အရိယာများနေသလို နေနိုင်တယ်။

အရိယာများ ဘယ်လိုနေသလဲဆိုတော့-

“ဖုဋ္ဌဿ လောဓမ္မဟိ၊

စိတ္တံ ယဿ နကမ္ပတိ။”

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

လောကကြီးထဲမှာ လူရယ်လို့ဖြစ်လာတော့ လောကခံတွေက “လာဘော အလာဘော”- ရတာ၊ မရတာ။ “သုခ ဒုက္ခ”- ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲ။ “နိန္ဒ ပသန္ဒ”- ချီးမွမ်း၊ ကဲ့ရဲ့။ “ယသ အယသ”- အခြံအရံ အနည်းအများ။

အဲဒီ တရားတွေဟာ လောကဓမ္မ လောကထဲမှာ ဒီတရားတွေက ရှိနေတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း လိုချင်တဲ့ လောကခံက (၄)မျိုး၊ မလိုချင်တာက (၄)မျိုး။ မိမိလိုချင်တာကတော့ “လာဘ၊ သုခ၊ ပသန္ဒ၊ ယသ” မလိုချင်တဲ့ လောကခံတွေက တိုက်လာတော့ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်များ ကျတော့ စိတ်ကမတုန်လှုပ်ဘူး။ အဲဒါ မင်္ဂလာပဲ။ မတုန်လှုပ်တော့ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ၊ တရားသိနေလို့။

အရိယဝိဟာရ- အရိယာများလို နေချင်ရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တရားသုံးမျိုးထဲက မောဟကင်းအောင် အမောဟဓာတ်ကိန်းအောင် လုပ်ကြရမယ်။

တစ်ချို့ ဆုတောင်းကြတယ်။ လောကဓမ္မဟိ- ဖြစ်ကြပျက်ကုန် တွေကြုံကြရိုး တရားဆိုး၊ တရားပျက်တို့သည်၊ ဖုသိတေ- တစ်နေ့မမိ တစ်နေ့မိဖြင့် တွေ့ထိခံစားရသည်ရှိသော်၊ ယေနစိတ္တေန- မတည် တန်နိုင်၊ မခိုင်ခန့်လတ် အကြင်စိတ်ဓာတ်ကြောင့်၊ ကမ္မန္တိ- တရားမမြင် နားမဝင်ဘဲ အားအင်ရိန္နမ်း ပင်ပန်းတုန်လှုပ်ကြကုန်၏။ တံစိတ္တံ- ထိုကဲ့သို့ လောကခံတရားမျိုးတို့ကြောင့် ပင်ပန်းတုန်လှုပ်စိတ်ညံ့ စိတ်ပျော့ မျိုးသည်၊ မာဟောတု- တပည့်တော်တို့သန္တာန်၌ တရံတဆစ်မျှ မဖြစ်ပါ စေသတည်း။

ကုသိုလ်ပြုပြီးတော့ ဆုတောင်းကြတယ်။ အဲလို ဆုတောင်းထား သော်လဲပဲ မောဟကင်းစင်ပြီး အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်မှ လောကခံ တရားဆိုး၊ တရားပျက် လောကခံလှိုင်းလုံးတွေ ဘယ်လိုကြီးကြီး စိတ်ဟာ မတုန်မလှုပ်ဖြစ်မှာပါပဲ။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဒါကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ ချမ်းချမ်းသာသာနေချင်ရင် တရားအားထုတ်ကြရမှာပါ။ နတ်များလို နေချင်ရင်လဲ တရားအား ထုတ်ကြ။ ဗြဟ္မာတွေလို နေချင်ရင်လဲ တရားအားထုတ်ကြရမှာပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးရချင်လျှင်

လောကကြီးတစ်ခုလုံးက ငြိမ်းချမ်းချင်ကြတယ်။ ငြိမ်းချမ်းချင် သော်လဲပဲ သူ့အသိုင်းအဝိုင်း၊ ကိုယ့်အသိုင်းဝိုင်း၊ ကြားနေအသိုင်းအဝိုင်း လို့ အသိုင်းအဝိုင်း (၃)မျိုး ရှိပါတယ်။ ကိုယ့်ပါတီ၊ သူ့ပါတီ၊ ကြားနေလို့ ဆိုကြပါစို့။

အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်လို့ရှိရင် မိမိအသိုင်းအဝိုင်းဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းတယ်။ မိမိအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်မအေးရတာရယ်၊ သူတစ်ပါးအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မငြိမ်းတာရယ်၊ ကြားနေဝါဒအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မအေးရတာတွေ ရှိတယ်။

ဒီတရားတော်က မိမိအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့လဲ ငြိမ်းချမ်း ရေးရမယ်။ အေးမယ်။ သူတစ်ပါးအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ရှိရင်လဲ ဆန့်ကျင်ဘက် အသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ရှိရင်လဲ အေးမယ်။

အလောဘဓာတ် ကိန်းဝပ်မယ်ဆိုရင် မိမိအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ မိမိအသိုင်းအဝိုင်းမှာ သေမှု၊ ကျေမှု၊ ထိခိုက်မှု တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်သော်လဲ မိမိမှာ ငြိကပ်မှု၊ တွယ်တာမှု အားနည်းပြီးနေတော့ စိတ်လေးဟာ ငြိမ်းချမ်းပြီးတော့ ငြိမ်းအေးပြီးတော့ နေပါတယ်။

သူတစ်ပါးအသိုင်းအဝိုင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အသိုင်းအဝိုင်းနေ တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လဲပဲ ဒေါသကင်းစင်ပြီး အဒေါသဓာတ်ကိန်း ဝပ်မှသာလျှင် ငြိမ်းချမ်းမှာပါ။

ဒေါသကင်းစင်တော့ ရန်သူတွေအပေါ်မှာလဲ ရန်သူဆိုတဲ့ အမှတ်သညာမရှိတော့ပဲကိုး။ ဒါကြောင့် ငြိမ်းချမ်းတာ။ မိမိအသိုင်းအဝိုင်း၊

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

ဆန့်ကျင်ဘက် အသိုင်းအဝိုင်း၊ ကြားနေဝါဒ အသိုင်းအဝိုင်း၊ ဒီအသိုင်း အဝိုင်းသုံးမျိုးပဲ ရှိတယ်။

လူတွေ မငြိမ်းချမ်းကြတာ မိမိတို့အသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မငြိမ်းချမ်းဘူး။ သူတစ်ပါး ဆန့်ကျင်ဘက် အသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မငြိမ်းချမ်းဘူး။ ကြားနေအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မငြိမ်းချမ်းဘူး။

အဲဒါတွေ ငြိမ်းချမ်းဖို့ဆိုတာ အလောဘဓာတ်၊ အဒေါသဓာတ်၊ အမောဟဓာတ် ကိန်းဝပ်မှသာလျှင် ငြိမ်းချမ်းနိုင်ပါတယ်။

ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးရှာနေကြတာ ငွေသန်း ပေါင်းများစွာ အကုန်ခံပြီး ရှာနေကြတာ။ လမ်းစမတွေ့ဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓတရားတော်က ညွှန်ပြနေတာတွေ ရှိပါတယ်။

မိမိအသိုင်းအဝိုင်းလဲ ငြိမ်းချမ်းရမယ်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အသိုင်း အဝိုင်းလဲ ငြိမ်းချမ်းရမယ်။ ကြားနေအသိုင်းအဝိုင်းလဲ ငြိမ်းချမ်းရမယ်။ အဲဒီနည်းကောင်း လမ်းကောင်းတွေ ဘုန်းကြီးတို့ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ရှိတယ်။

သို့သော်လဲ အခြားဘာသာကြီးတွေကို ဒို့ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ဒီလမ်းစဉ်ကြီး ရှိပါတယ်။ လောဘလျော့တဲ့နည်း၊ ဒေါသလျော့တဲ့နည်း၊ မောဟလျော့တဲ့နည်းတွေ ရှိပါတယ်။ သုံးစွဲကြပါဆိုရင် လိုက်ပါပြီး ဒီလမ်းစဉ် သုံးစွဲဖို့ကခက်တယ်။

စောစောကပြောသလို သီလဆောက်တည်ပြန်တော့လဲ လွယ် လွယ်မှ မဟုတ်ပဲကိုး။ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ စောင့်ထိန်း ကြရတယ်။

ဥပုသ်စောင့်တယ်ဆိုရင်လဲ အစာမစားပဲ နေခြင်းစတဲ့ အခက် အခဲတွေရှိတယ်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ

မကြာသေးခင်က “ဇူးရစ်” ရောက်တော့ ညနေ (၅)နာရီ အိမ်တစ်အိမ်က ဘုရားခန်းမှာ နေရာပြင်ထား၊ လာပင့်လို့ သွားတော့

လယ်တီဝိပဿနာ

အဲဒီမှာ ဆွေ့လန်သား အမျိုးသားတစ်ယောက်က ထမင်းစားနေတယ်။ ဘုန်းကြီးလဲ ထိုင်လိုက်ရော သူ့အမျိုးသမီးကို လှမ်းပြောတယ်။ ထမင်းစားဖို့ ခေါ်လိုက်ပါလို့။ သူ့အမျိုးသမီးက ပြန်ပြောတယ်။ “ဥစာ မစားဘူး” လို့။ အဲလိုဆိုရင် ထမင်းနဲ့ ဟင်းနဲ့တွေ နံပါလိမ့်မယ်ဆိုပြီး နေရာပြောင်းပြီးစားတယ်။

သူက ဘာပြောလဲလို့ဆိုတော့ ဩဋ္ဌာ- သူ့ဟာသူ ရွေးထားတဲ့ လမ်းစဉ်ပဲ။ ဒီလမ်းစဉ်ကောင်းတော့ ကောင်းတယ်။ လိုက်နာဖို့ အင်မတန်ခက်တယ်လို့ သူကပြောတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ

မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာလို့ ရှိပါတယ်။ ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ (၁၀)နှစ်က ဆိုဗီယက်မှာ ကျင်းပတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာညီလာခံ တစ်ခု၊ ဘူရိယပြည်နယ် အူလ်အူဒေးမြို့မှာ ကျင်းပတယ်။

ဒီလိုပဲ ညနေ (၅)နာရီ နိုင်ငံပေါင်း (၂၀)က ဗုဒ္ဓဘာသာ ညီလာခံ တက်ရောက်တဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးတွေပါပဲ။ ညနေ (၅)နာရီ ဧည့်ခံတယ်။ အစုံပါပါတယ်။ မုန့်ပဲသရည်စာတွေရော၊ အဖျော်ရည်တွေရောပါတော့ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ခပ်နည်းနည်းကိုး။ (၂)နိုင်ငံပဲပါတယ်။ မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာတွေကများပါတယ်။

စားပွဲ၊ သောက်ပွဲ တက်ရောက်တော့ ဘုန်းကြီးတို့ထဲက ကပွိယ၊ ဒါယကာတစ်ယောက်ပါတယ်။

ရောက်တာနဲ့စားကြတယ်။ စားကြတော့ ဘုန်းကြီးတို့ဝိုင်းနဲ့ မနီး မဝေးမှာ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးပါတယ်။ သူကတော်တော်အကင်းပါးတဲ့ ဘုန်းကြီးပေါ့။ နာမည်ကြီးနိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်နေသူပါ။

ညနေပိုင်းမို့ ဘာမမစားပဲနဲ့ ရေသောက်နေတဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ဝိုင်းကို လှမ်းကြည့်ပြီးတော့ ဘာပြောသလဲဆိုတော့ “ဥစားမစားတဲ့ဘုန်းကြီးတွေ ကလဲ ဒီအစာအာဟာရတို့ကို မနက်စာလို့ သဘောထားပြီးတော့

သုံးဆောင်တော်မူကြပါ။ အရက်သေစာများကိုလဲ ရေလိုသဘောထားပြီး သောက်တော်မူကြပါ” တဲ့။

အဲဒီလိုလှမ်းပြောတော့ အခြားဘုန်းကြီးတွေကလဲ ရယ်ကြတယ်။ နိုင်ငံ (၂၀)လောက်ကလာတဲ့ အခြားဘုန်းကြီးတွေက စားကြတယ်။ သောက်ကြတယ်။ အခြားထေရဝါဒနိုင်ငံကလာတဲ့ အချို့ဘုန်းကြီးတွေကလဲ စားကြ၊ သောက်ကြတယ်။ စားတော့ ဘုန်းကြီးတို့ထဲက ခေါင်ဆောင်ဘုန်းတော်ကြီးက ဆူတယ်။ အဲဒီစားတဲ့ ဘုန်းကြီးကို ဗမာလို ဆူတာ သူမသိပါဘူး။

ဒီအစာအာဟာရနဲ့ပတ်သက်လို့ ဥပုသ်စောင့်တာလေးတောင်မှ ခက်တယ်။ အင်မတန်ခက်ပါတယ်။

အခုယောဂီများ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဥပုသ်စောင့်ပြီးနေတယ်။ နံနက်စာ တစ်ထပ်စာ စားတယ်လို့ပဲ ခေါ်ရတယ်။ မွန်းမလွဲမီ “ဒသက္ခတ္တံ၊ ဘုဉ္ဇမာနောပိ ဧကဘတ္တိကောယေဝ”

မွန်းမလွဲမီ (၁၀)ကြိမ် စားပါစေ။ တစ်ထပ်စာစားသည် မည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သီလနဲ့ပတ်သက်လို့ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု စောင့်ထိန်းရတာ ခက်ပါတယ်။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကျတော့ စိတ်ကိုပါ ထိန်းရတဲ့ သဘော ရှိပါတယ်။ သီလထိန်းဖို့ရာလေးတောင် အင်မတန်ခက်ပါတယ်။

အသီးတစ်ရာ အညှာတစ်ခု

ဘုရားရှင်သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ရဟန်းတော်တစ်ပါးဟာ သာသနာတော်ထဲဝင်ပြီး ရဟန်းပြုပြီးတော့ သိက္ခာပုဒ်တွေ တစ်ပုဒ်ပြီး တစ်ပုဒ် လိုက်ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တော့ ဒီလောက်တောင် သိက္ခာပုဒ်တွေများတာ တော်ပြီဆိုပြီး ဘုရားထံသွားလျှောက်တယ်။

တပည့်တော် လူဝတ်လဲပါတော့မယ်ဘုရား။ စောင့်ထိန်းစရာ သိက္ခာပုဒ်တွေ များလွန်းလို့ပါဘုရားလို့လျှောက်တော့-

မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဆိုရင် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးပဲ ထိန်းပါဆိုတော့။ များသေးတယ်ဘုရား။ ဒီလိုဆိုရင် စိတ်တစ်ခုကိုပဲ ထိန်းပါလို့ အမိန့်ရှိလိုက်တော့မှ ပျော်သွားတယ်။ စိတ်တစ်ခုကို ထိန်းလိုက်ရင် အကုန်ထိန်းပြီးသားပါပဲ။

“အသီးတစ်ရာ အညှာတစ်ခု”ပုံကိုရှုလော့။ (အသီးတစ်ရာ အညှာတစ်ခုဆိုတာလိုပါပဲ။)

စိတ်ဟုမည်ငြား၊ ဤတစ်ပါးမျှ၊
တရားကိုယ်ကြပ်၊ စောင့်စည်းကွပ်က၊
လူနတ်နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်ချမ်းသာ၊
ရကြောင်းလာ၏။

စိတ်ဆိုတဲ့ တရားလေးတစ်ခု နှိပ်ကွပ်ပြီးတော့ ထားမယ်ဆိုရင် လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်ချမ်းသာ ရနိုင်တယ်။

ဘာကြောင့် ရနိုင်သလဲဆိုတော့ အလောဘဓာတ်၊ အဒေါသဓာတ်၊ အမောဟဓာတ်တွေ ကိန်းဝပ်၊ ဓာတ်ကောင်းဓာတ်မြတ်တွေ ကိန်းဝပ်သွားလို့ပါပဲ။

အဲဒီ ဓာတ်ကောင်းဓာတ်မြတ်တွေ ကိန်းဝပ်ပြီဆိုရင် ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ ငြိမ်းချမ်းတယ်။ နောင်သံသရာမှာလဲ ငြိမ်းချမ်းပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကောင်းမြတ်တဲ့လမ်းစဉ်၊ ကျင့်စဉ်။

ကံကောင်းထောက်မ

တစ်ခါတစ်ရံလေး တွေ့ကြ၊ ကြုံကြ၊ ဆုံကြရတာ အိမ်မက်တွင်မျှ မမြင်စဘူး။

အပြောကျယ်စွာ၊ သံသရာဟု၊
မဟာအတီး၊ မှောင်တောကြီး၌၊
ခရီးအစဉ်၊ ရှစ်မဂ္ဂင်ကို၊
မမြင်သောအား၊ မှားကြီးမှား၍၊

တို့ကို- မနားမရပ်၊ ခြားရဟတ်သို့၊
 တပါတ်ပါတ် လည်ပတ်နေကြကုန်သော ဒုက္ခိတသတ္တဝါ

လမ်းမှန်ကြောင်းအစဉ် ရှစ်မဂ္ဂင်ကို၊
 မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ စခန်းပြလျက်၊
 အမတလွင် နိဗ္ဗာန်ခွင်သို့၊
 အလျှင်ရောက်အောင် ပို့ဆောင်တော်မူတတ်ပါပေသော

မြတ်စွာဘုရား။

မျက်စိလည်လမ်းမှားပြီးတော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကမ္ဘာလူထုကြီး
 အများကြီးစဉ်းစားလိုက်ကြ။ ဒီမဂ္ဂင်လမ်း မတွေ့ကြဘူး။ မြေပုံတွေ
 ကိုင်ဆောင်ပြီးတော့ သွားနေကြတာ ဒီလမ်းမတွေ့ကြဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ကံကောင်းထောက်မလို့ လမ်းပြတော်မူတဲ့
 မြတ်ဘုရားက နှစ်ပေါင်း (၂၅၈၈)နှစ်ကျော်က ပြခဲ့တာ။

နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်အောင် ဒီလမ်းကလေး ထိန်းပြီးတော့
 ထားနိုင်ခဲ့တယ်။ ထိန်းပြီးတော့ ထားတဲ့လမ်းကလေးကို တွေ့တဲ့လူတိုင်း
 လမ်းမှန်လေးတွေ့တော့ လျှောက်ကြရတာ။

ဒို့တတွေဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်က ဗုဒ္ဓဘုရား
 ကိုယ်တော်တိုင် ပြသထားခဲ့တဲ့လမ်း။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ထင်ပေါ်
 အောင် ဖွင့်ဆိုမိန့်ကြားထားခဲ့တဲ့ လမ်းကြီး (၈)သွယ်။

အဲဒီလမ်းအတိုင်း လိုက်လံအားထုတ်သွားနေကြရတဲ့အတွက်
 ဒို့ဘဝ ရကျိုးနပ်ပေစွလို့ စိတ်ချလက်ချ ကျေကျေနပ်နပ်နဲ့ ဆက်လက်ပြီး
 တော့ ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စခန်းသိမ်းအောင်ပွဲ

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း (၈)ရက်နေ့။

လယ်တီဆရာတော်

ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ လယ်တီဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက်၌ကျင်းပသော လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း (၁၆)ကြိမ်မြောက် အောင်မြင်စွာကျင်းပပြီး စခန်းသိမ်းအောင်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ပြီ။

အကြိမ်ပေါင်း (၁၆)ကြိမ်၊ (၇)ရက် (၇)ရက်ဆိုတော့ ရက်ပေါင်း (၁၀၀)ကျော်သွားပါပြီ။ အားထုတ်ကြတာ တစ်ချို့ဆိုရင် နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်၊ တစ်ချို့ကျတော့ များများ၊ ဒီလယ်တီမူကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဘုန်းကြီးတို့လက်ခံပြီးသည့်နောက် အများအတွက် အင်မတန်အကျိုး များအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ယောဂီအရေအတွက်အားဖြင့် (၁၆)ကြိမ်ဆိုတော့ (၁၀၀၀) နီးပါးလောက် ရှိသွားပြီး။ ရက်ပေါင်း (၁၁၂)ဆိုတော့ နာရီပေါင်း တစ်နေ့ (၁၁)နာရီနဲ့တွက်ရင် (၁၄၉၇)နာရီလောက် အားထုတ်ပြီးကြပြီ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ထဲတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အဲဒီအထဲမှာ ဒီ(၇)ရက်တင် နာရီပေါင်း (၈၀)ကျော်၊ အားထုတ်ရတဲ့ အထဲ အချို့ (၂)ကြိမ်၊ (၂)ကြိမ် အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတော့ နာရီ အားဖြင့် (၁၀၀-၁၅၀-၂၀၀) အားထုတ်ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပါကြတယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက စာပေလဲ ပို့ချတယ်။ တရားလဲဟောတယ်။ တရားလဲပြတယ်။ ကျမ်းစာလဲ ရေးတော်မူတယ်။

စာပေဘယ်လောက် ပို့ချသလဲလို့ဆိုတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မုံရွာမြို့လယ်တီကျောင်းတိုက်ထဲကနေပြီးတော့ သီတင်းဝါလကျွတ်တဲ့ အခါ တိုင်းအသီးသီး ပြည်နယ်အသီးသီးသို့ ကြွပြီးတော့ တရားဟောတယ်။

အဲလို တရားဟောပြီးတော့ ပြန်တဲ့အခါမှာ ပြန်ရောက်တဲ့နေ့ ပြန်ရောက်ပြီဟေ့ဆိုပြီးတော့ အုံးမောင်းခေါက်အသိပေးတယ်။

ကျောင်းတိုက်ပြန်ရောက်တဲ့အခါ အုံးမောင်းခေါက်တော့ တပည့်သံဃာတွေ ရောက်လာတဲ့အခါ ဘာပြောသလဲဆိုတော့ ကိုယ်တော်တို့ တပည့်တော် အောက်မြန်မာပြည် အမြို့မြို့ အရွာရွာက ကြွလာလို့ ဒို့ဆရာတော်ကြီး တရားဟောပြန်လာတာ သင်္ကန်း၊ ထီး၊ ဘိနပ်တွေ ပါမှာပဲ။ ပါလာတဲ့ပစ္စည်းတွေ ဝေမယ်လို့ အုံးမောင်းခေါက် တယ် မထင်ကြနဲ့။

ဒို့က အောက်ပြည်အောက်ရွာ ဟင်္သာတသွား တရားဟော တော့ ဟင်္သာတက လှူလိုက်တဲ့ပစ္စည်း၊ ဟင်္သာတမြို့က သံဃာတော်တွေ ကိုပဲ လှူခဲ့တယ်။ မန္တလေးကျတော့လဲ မန္တလေးစာသင်တိုက်တွေ လှူခဲ့ တယ်။ ပစ္စည်းဝေဖို့ အုံးမောင်းခေါက်တာ မဟုတ်ဘူး။ မနက်ဖြန်ကစပြီး စာချမယ်လို့ အုံးမောင်းခေါက်တာလို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီလို မိန့်ကြားတယ်။ စာချလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ အလွန်လေးစားစရာပါ။

တရားဟောတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လဲ အခြေခံကစပြီးတော့ အင်္ဂလိပ်တို့ အုပ်စိုးနေတဲ့အခါမှာ အခြားဘာသာဝင်များက နွားတွေ သတ်ဖြတ်မှု အင်မတန်များပြားလာတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရောက်တဲ့နေရာတိုင်းမှာ နွားမေတ္တာစာနဲ့ ရေးပြီးတော့ အလှူခံခဲ့တယ်။

တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ်မှာ နွားကောင်ရေ သောင်းချီပြီးတော့ အလှူ ခံလို့ ရပါတယ်။ ဇီဝိတဒါန အချို့ရွာတွေ၊ မြို့တွေရောက်တဲ့အခါ နွားသား မစားတဲ့လူတွေ စာရင်းပေးပါဆိုတော့ အချို့မြို့တွေက ထောင်ဂဏန်း ကျော်ပြီး စာရင်းပေးကြတယ်။

တပည့်တော်တို့ နွားသားလှူပါ၏။ မစားတော့ပါ။ တပည့်တော် တို့ ဆိတ်သားလှူပါ၏။ မစားတော့ပါ။ တစ်ချို့က အရက်သေစာ မသောက် တော့ပါဘူးလို့ လှူကြတယ်။ တစ်ချို့က လောင်းကစား မလုပ်တော့ ပါဘူးလို့ စာရင်းအင်းနှင့်တကွ ဆရာတော်ဘုရားကြီးစီ လှူဒါန်းကြတယ်။

ပုသိမ်ရောက်တဲ့အခါမှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက နွားမေတ္တာ စာဖတ်ပြီး နွားသားမစားဖို့ မေတ္တာရပ်တဲ့အခါကျတော့ ပုသိမ်က ဘုန်းတော်ကြီးများက ငါး၊ ပုဇွန်တို့ရဲ့ ကိုယ်စား စာတွေချိုးပြီးတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးဆီ ပို့တယ်။ အဲဒီစာပိုဒ်တွေထဲမှာ ငါး၊ ပုဇွန်တွေ ငိုကြွေးနေပုံက-

“လယ်တီကိုယ်တော်ရေ သူတို့ကိုတော့ စားစေတဲ့လား” ဆိုပြီး တော့ သူတို့အတွက် မဟောဘူးဆိုပြီးတော့ ဆရာတော်တွေက ရေးကြ တယ်။ သူတို့ကိုတော့ မညှာမတာပေါ့။ အဲဒါနဲ့-

ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဆင်ပြေအောင် ပြောတတ်တယ်။ ဘယ်လိုပြောသလဲဆိုတော့-

“တပည့်တော်က နွားအတွက် ဟောတာ၊ အရှင်ဘုရားတို့ထဲက တစ်ပါးက ငါးအတွက်၊ တစ်ပါးက ပုဇွန်အတွက်၊ တစ်ပါးက ဆိတ် အတွက် အဲဒီလိုဟောလိုက်ရင် စုံသွားမှာပါဘုရား”လို့ ပြေပြစ်အောင် ပြောတော်မူတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက အပြောလဲ မခက်ဘူး။ အဟောလဲ မခက်ဘူး။ အနှော့ ခက်တယ်”ဟု မိန့်တော်မူဘူးတယ်။

အာဏာစက်ကောင်းတယ်

အဲဒီလိုပဲ စာပေပို့ချရင်း ပို့ချရင်းနဲ့ နောက်ကျတော့ တရားဟော လာတော့ မန္တလေးနေပြည်တော်ကစပြီး လယ်တီဆရာတော်ဘုရား တရားဟောမှ တရားနာကြတဲ့ သူတွေက များများရှိတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီးက တိုက်တွန်းဖူးတယ်။

“လယ်တီဆရာတော် အရှင်ဘုရားက အာဏာစက်ကောင်း တယ်။ ကြိုးစားပြီး ဟောတော်မူပါ။ တပည့်တော်တို့ ဟောတာလဲ ဒီပိဋကတ် သုံးပုံပဲ။ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတွေကြည့်ပြီး ဒီတရားဘဲ ဟောတာပဲ။ ဒါပေတယ်လို့ ပရိသတ်တွေက သိပ်မလာ၊ သိပ်မနာကြဘူး။ အရှင်ဘုရားကျတော့ ပရိသတ်တွေ မြောက်များစွာ၊ ပရိသတ်တွေ

ရာပေါင်းများစွာ လာကြတယ်၊ တရားနာကြတယ်။ အရှင်ဘုရားက အာဏာစက် ကောင်းတယ်။ ကြိုးစားဟောတော်မူပါ”လို့ တိုက်တွန်း ဘူးတယ်။

ရေစကြိုဆရာတော်

ရေစကြိုဆရာတော် ဘုရားကြီးကတော့-

စာပေပို့ချတာကို အဓိကလုပ်ငန်းကြီးထားလုပ်ခဲ့တယ်။ စာပေ ပို့ချခြင်းလုပ်ငန်း၊ ပရိယတ္တိတရားတော်က ဓမ္မစေတီကိုး။ နိကာယ် ငါးရပ်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့ကို ဦးစားပေးပို့ချတယ်။ လယ်တီဆရာတော်က တစ်ခါတရံ တရားထွက်ဟောနေတယ်ဆိုတော့ တစ်ချိန်မှာ တွေ့ဆုံကြ တယ်။ ရေစကြိုဆရာတော်က ဘာပြောသလဲဆိုတော့ “လယ်တီဆရာ တော် အရှင်ဘုရားကို စာချနေတယ်ဆိုလို့ သြဒိဿမေတ္တာ သီးခြား မေတ္တာပို့ပါတယ်။ အခုတော့ တရားတွေလှည့်ဟောနေတယ် ကြားလို့ သဗ္ဗေသတ္တာထဲ ထည့်လိုက်ပြီ”တဲ့။ လယ်တီဆရာတော်ကို သီးခြား မေတ္တာမပို့တော့ဘူးတဲ့။

ဒီထက်မှတ်စရာကောင်းတဲ့စကား ပခုက္ကူဆရာတော်ကြီးက မိန့်ကြားသေးတယ်။ မှတ်လောက်သားလောက်ပါပဲ။ ဒါလဲ မှတ်စရာပဲ။ လယ်တီဆရာတော်က လူတွေကိုတရားလိုက်ဟောနေတာ အိုးကွဲတွေ လိုက်ပြီးတော့ ရေလောင်းနေတယ်တဲ့။ အိုးကွဲတွေလိုက်ရေလောင်း တော့ ရေမှမတင်ပဲကိုး။

ဟိုရွာသွား တရားဟော၊ ဒီရွာသွား တရားဟော၊ ဟောတော့ ဟောခဲ့တာပဲ။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက လိုက်နာကျင့်ကြံခြင်းမရှိလို့ရှိရင် အိုးကွဲရေလောင်းသလိုလို့ပြောတာပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမများ ဂရုစိုက်စရာလေး။ အိုးကွဲ ရေလောင်းသလို မဖြစ်အောင်လို့ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သီလနဲ့ပတ်သက်လို့ ကိုယ်တိုင်စောင့်ထိန်း၊ သမာဓိ၊ ပညာများ ကိုယ်တိုင်ပွားများ သိက္ခာသုံးပါး

လယ်တီဝိပဿနာ

ကျင့်စဉ်တရားများ ကိုယ်တိုင်ကျင့်လိုက်တော့ အိုးကွဲရေလောင်းသလို မဖြစ်တော့ဘူးလေ။

သီလနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တရားတော်၊ သမာဓိနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တရားတော်တွေ၊ ပညာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တရားတော်တွေ၊ ဆရာတော်ကြီးတွေ ဟောကြ၊ ပြောကြတာ (ကောင်းလိုက်တာ) ဆိုရုံနဲ့ ပြီးသွားလို့ရှိရင်တော့ အိုးကွဲရေလောင်းသလို ဖြစ်နေပါမယ်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားရဲ့ကျေးဇူးပါပဲ

အဲဒီတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တရားလဲဟောတယ်။ စာလဲချတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ဖို့ကျပြန်တော့ ဘုန်းကြီးပြောနေကြ စကားပဲ။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ တရားအားထုတ်ဖို့ရာဆိုပြီးတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်က ပုဇွန်တောင်ဘက်မှာ ဟောကြားတယ်။

ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားတဲ့တရားကလဲ မှတ်လောက်သား လောက် “ရန်ကုန်မြို့က ဘုန်းကြီးတွေက ငှက်ပျောပွဲ၊ အုန်းပွဲနဲ့ပဲ ပြီးနေကြတယ်။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို တရားအားထုတ်တတ်အောင် မဟောကြဘူး”တဲ့။

ရန်ကုန်က နာမည်ကြီးဆရာတော်ကြီးတွေက မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ကြတော့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကို တရားမဏ္ဍပ်မှာ ပင့်ပြီးတော့ မေးကြ၊ မြန်းကြတော့။ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးကလဲ မေးပါ၊ မြန်းပါဆိုတော့ မေးကြ၊ မြန်းကြတော့ပေါ့။

မေးပြီး၊ မြန်းပြီးတဲ့အခါကျတော့မှ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားရဲ့ အရည်အချင်းကို သိကြတဲ့အတွက်-

“လယ်တီဆရာတော်ဘုရား ဆက်ပြီးတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ တရားအားထုတ်တတ်အောင် ဟောတော်မူပါ”လို့ ရန်ကုန်ဆရာတော် များကပါ ဝိုင်းဝန်းတောင်းပန်ပြီးတော့ လာခဲ့တဲ့အတွက်-

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်တစ်ရာကျော်ကစပြီး တစ်ကျော့ တရားအားထုတ်တတ်လာကြတယ်။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားရဲ့ ကျေးဇူးပါပဲ။

ပိဋကတ္တယပါရဂူ

မုံရွာမြို့မှာနေတော့လဲ မုံရွာမြို့ ဆုတောင်းပြည့် ဓာတ်တော် တိုက်ကြီး ကျောက်စာမှာ ရေးထားတာက “ပိဋကတ္တယပါရဂူ” “ပိဋကတ်သုံးပုံမှာ တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်တော်မူတဲ့ ဆရာတော်”လို့ စကားသုံးလိုက်တော့-

မုံရွာမြို့ရှိ ဇောင်ခြမ်းပင် ငါးဆူအစရှိတဲ့ မြို့တွင်းက ဆရာတော်တွေက လယ်တီဆရာတော် “ပိဋကတ္တယပါရဂူ” ပိဋကတ် သုံးပုံ တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်တယ်လို့ဆိုတဲ့ ကျောက်စာကြည့်ပြီး-

စောစောကပြောတဲ့ မုံရွာမြို့က ဆရာတော်တွေက ဒီကျောက်စာ သလ္လာဝတီမြစ်ထဲ မျှောရမယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပိဋကတ်သုံးပုံ တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်တယ်ဆိုတာ မယုံနိုင်ဘူးပေါ့။

တစ်နေ့ကျတော့ ဒါယကာတစ်ယောက်က သံဃာရှစ်ကျိပ် ပင့်ပြီးတော့ မြို့ကဆရာတော်တွေကို မေးစေချင်တာ မေးစေချင်တော့ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးက သံဃာ့အလယ်မှာ ထိုင်နေတာ ဘယ်သူလဲတဲ့။

“လယ်တီဆရာတော်ပါဘုရား” လက်အုပ်ချီ လျှောက်ထား လိုက်တော့-

ထိုမထေရ်ကြီးကပဲ “ကိုယ်တော်တို့ လယ်တီဆရာတော်ဟာ ပိဋကတ်သုံးပုံကို တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်ထားတာ မှန်ပါတယ်။ မိမိလုပ်ရမဲ့ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်တရားများ ကြိုးစားလုပ်ပါ။ လယ်တီကို ဘာမှ မေးလား၊ ပြုလား လုပ်မနေကြပါနဲ့”ဆိုတာနဲ့ အဲဒီကိစ္စပြီးသွား ပါတယ်။

တောင်တွင်းကြီး

နောက် တောင်တွင်းကြီးရောက်တော့ တောင်တွင်းကြီးမှာ ဆရာတော်တစ်ပါးက မန္တလေးမှာနေခဲ့တာကိုး။

မန္တလေးမှာ လယ်တီဆရာတော်ဘုရား တရားဟောတယ်၊ တရားဟောတယ်ဆိုတော့ သူလိုကိုယ်လိုပါကပဲကွာတဲ့။ ဘုန်းကြီးချင်း ဆိုတော့ တရားမနာချင်ဘူး။ သူလဲ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတွေ ကြည့်ဟောတာ။ တို့လဲ ကြည့်ဟောတာပါပဲ။ မထူးပါဘူးလို့ ထင်ပြီးတော့ လယ်တီဆရာတော်ရဲ့တရား မနာခဲ့ဖူးပါဘူး။

တောင်တွင်းကြီး ရောက်တဲ့အခါကျတော့ တောင်တွင်းကြီးက ဒကာ၊ ဒကာမတွေကလဲ (၂၆)မိုင်ရှိတဲ့ ခရီး၊ မိကျောင်းရဲကနေပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ထမ်းစင်နဲ့ထမ်းပြီးတော့ ပင့်ကြတယ်။

ပင့်ကြတော့ (၁၂)ညတိုင်တိုင် တရားဟောတဲ့အခါကျတော့ စောစောက ကိုယ်တော်က မန္တလေးတုန်းက သူလိုကိုယ်လိုပါပဲဆိုပြီး တရားမနာ။ တောင်တွင်းကြီးကျတော့ တရားနာလိုက်တော့မှ သူက လာပြီး ထုတ်လျှောက်တယ်။

“လယ်တီဆရာတော် အရှင်ဘုရား မန္တလေးမှာ တရားဟောနေ တော့ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတွေထဲကပဲ တို့လိုဟောတာပဲ။ ဘာထူးလဲ ဆိုပြီး မနာခဲ့ပါဘူး။ အခု တောင်တွင်းကြီးကျတော့ နာကြည့်၊ စမ်းသပ် ကြည့်ပါတယ်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီးက “ဗုဒ္ဓဘာသာနလံထချိန်” “မဟာသရဏဂုံတော်ကြီး”၊ “အမိုက်ငါးသင်း၊ အလင်းငါးပါး”၊ ဒီတရားတွေကို ဟောလိုက်တဲ့အခါကျတော့ စောစောကပြောတဲ့ ဆရာတော်က သဘောကျပြီးတော့ ခုနကပြောတဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေ ပြန်လျှောက်ထားတယ်။

အဲလိုလျှောက်ထားတော့ ဆရာတော်ကြီးက အရှင်ဘုရား ဒါက လူတွေကို ဟောတဲ့တရားတွေ၊ အရှင်ဘုရားတို့ဆိုရင်တော့ တစ်မျိုး ဟောရအုံးမှာပဲဆိုပြီး အဘိဓမ္မာတရားတော်တွေ ထည့်ဟောတော့ အဲဒီ

တောင်တွင်းကြီးကဆရာတော်ဟာ လယ်တီဟောတဲ့တရားကို နာကြား ပြီး တစ်ခါထဲ တောထွက်သွားခဲ့ဘူးတယ်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဲဒီလိုလဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားတွေလည်းပေး၊ စာပေလည်းပို့ချ၊ ကျမ်းစာလည်း ပြုစုတော် မူတယ်။

ကျမ်းစာပြုစုပြန်တော့လည်း သူတစ်ပါးနဲ့ မတူဘူး။ အခြား ဆရာတော်တွေရဲ့ ကျမ်းစာတွေနဲ့ မတူတာရှိတယ်။

တောသံ၊ တောင်သံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသံ

လယ်တီဆရာတော်ကြီးက မိန့်ကြားခဲ့ဘူးတယ်။ တို့ရေးတဲ့ ကျမ်းစာတွေက ဘီဒိုစော်မန်ဘူး။

ဘီဒိုစော်မန်ဘူးဆိုတာက ကျမ်းစာပြုစုချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက ဘီဒိုထဲက စာအုပ်ထုတ်ကြည့်လိုက်၊ ဘယ်စာမျက်နှာက ဘုရားဘယ်လို ဟောတယ်။ တစ်အုပ်ပြန်သွင်းလိုက်၊ နောက်တစ်ခါ ဘီဒိုထဲက ပေစာအုပ်ထုတ်ကြည့်လိုက်၊ အဲဒီလို ကြည့်ကြည့်ပြီးမှ ရေးရတာ။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားက စာအုပ်ဘီဒိုတွေနား ရေးတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် တို့ရေးတဲ့စာတွေက ဘီဒိုစော်မန်ဘူးတဲ့။ တောသံ၊ တောင်သံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသံ ပေါက်တယ်လို့ မိန့်တော်မူလေတယ်။

ရွှေတောင်ဦးတောင်မှာ သီတင်းသုံးတော့ တရားအားထုတ်ရင်း ရေးတဲ့စာ အာဟာရဒီပနီကျမ်း၊ လယ်တီမူ အာဟာရဒီပနီကျောင်း ရေစက်ချပွဲတုန်းက ဘုန်းကြီးဟောဘူးပါတယ်။

အာဟာရနဲ့ပတ်သက်ပြီး အာဟာရတစ်မျိုးထဲနဲ့ပဲ နိဗ္ဗာန်ကမ်း ပေါက် ရောက်ပြီးတော့ သွားအောင် ဆရာတော်ဘုရား ရွှေတောင်ဦးမှာ ရေးခဲ့တဲ့ အာဟာရဒီပနီ။

လက်ပဒေါင်းတောင်ပေါ်မှာနေတော့လဲ ဒီလိုပဲ ဆရာတော်ကြီး က ဒီပနီကျမ်းတစ်ကျမ်း၊ အဲဒီလိုရေးသားသွားတော့ “တို့ရေးတဲ့ စာတွေ

လယ်တီဒီပဿနာ

ဟာ တောသံ၊ တောင်သံတွေ ပါတယ်”။

“တို့ရေးတဲ့စာတွေဟာ လယ်သမား၊ ယာသမားတွေ လယ်ထဲ ယာထဲ ထိအောင် ရောက်စေချင်တယ်”တဲ့။

“တို့ရေးတဲ့စာကို ဖတ်နေရရင် မိမိကိုယ်တိုင် တရားအားထုတ် နေရသလို ထင်မှတ်သွားလိမ့်မယ်”လို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိန့်ကြား ဘူးတယ်။

ဒါကြောင့် ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသား ထားတဲ့ ဒီပနီကျမ်းစာများလဲပဲ အခါအားလျော်စွာ ဖတ်ဖို့လိုပါတယ်။

ဗဟုသုတလဲဖြစ်၊ မိမိတို့အားထုတ်တဲ့ တရားကိုလဲ အရောင် တင်ပြီးပေးရပါတယ်။

ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ ဝမ်းသာစရာ မုံရွာမြို့၊ နဝမလယ်တီဆရာ တော်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်မြတ် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်နဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဘုန်းကြီးတို့ပါဝင်ပြီး လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ကျမ်းစာအသီး အသီးကို “လယ်တီဒီပနီထွန်းကားပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့”ဆိုပြီး ဖွဲ့ထားတယ်။

အဲဒါ ကျမ်းစာအုပ်တွေ ပျောက်မသွားအောင် စာတွေပျောက် မသွားအောင်၊ စာကလဲ ဘယ်သူ့စာလဲဆိုတော့ ဘုရားစာ။

စာဆိုတာ စကားပါပဲ။ ဘုရားစကားတော်တွေ ပျောက်လို့ရှိရင် တော့ တရားအားထုတ်ဖို့လဲ မလွယ်တော့ဘူး။

ဆေးမြစ်ပျောက်တဲ့ မြေဘုတ်ဘီလူးလို့ မဖြစ်ရအောင်

ဆေးမြစ်ပျောက်တဲ့ မြေဘုတ်ဘီလူးလို့ ဖြစ်ကြမှာ စိုးရတယ်။ ဆေးမြစ်ပျောက်တဲ့ မြေဘုတ်ဘီလူးဆိုတာ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးလေး တစ်ကောင်ဟာ သူ့မြေဘုတ်ဘီလူးဘဝ ရောက်တဲ့နေ့က သူ့လက်ထဲမှာ ဆေးမြစ်ကလေး ထည့်ပြီးတော့ မိဘများက ပေးလိုက်တယ်။

အဲဒီ ဆေးမြစ်ကလေး လက်ထဲမှာကိုင်ထားနိုင်လို့ရှိရင် ကိုယ်ရောင်ဖျောက်နိုင်တယ်။ သွားနိုင်၊ လာနိုင်တယ်။ ဆေးမြစ်လေး

ပျောက်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ထဲ ကိုယ်ရောင်လဲ မဖျောက်နိုင်တော့
ဘူးတဲ့။ ကိုယ်ရောင်မဖျောက်နိုင်တဲ့ အခါကျတော့ လူတွေကလဲ ရိုက်ချင်
ရိုက်မယ်၊ ခွေးတွေကလဲ ကိုင်ချင်ကိုက်မယ်။

အဲသလိုပဲတဲ့ ဆေးမြစ်ပျောက်တဲ့ မြေဘုတ်ဘီလူးလို မဖြစ်ရ
အောင်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ် ဆေးမြစ်ကလေး ကိုင်ထားကြ
ရတယ်။ “မူလေနဋေ ပိသာစသဒိသာ ဘဝိဿာမ”လို့ အရှင်
မဟာကဿပထေရ်ကြီးက ငြီးတော်မူခဲ့ကြ ဘူးတယ်။

အဲဒါကြောင့် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုရားစကား
တော်တွေ၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတွေ ပါဠိဘာသာကနေပြီးတော့
မြန်မာဘာသာနဲ့ ထင်အောင်၊ မြင်အောင်ဆိုပြီးတော့ ရေးသားပြီးတော့
ထားတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းတွေ။

အဲဒီ စာပေတွေကလဲ ဗုဒ္ဓစာပေနဲ့ မဆန့်ကျင်ဘူး။ ယနေ့
ထိအောင် “လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး”ရေးသားတဲ့ စာပေတွေဟာ
ဗုဒ္ဓစာပေနဲ့ ဆန့်ကျင်ပါတယ်လို့ မည်သည့်ပညာရှိတစ်ဦးတစ်ယောက်
ကမျှ တားမြစ်တာတို့၊ ကန့်ကွက်တာတို့ မရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယခုအားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီသူတော်
စင်များဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၅၈၈)ကျော်က ပွင့်ထွန်းတော်မူခဲ့တဲ့
ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ နည်းနာနိဿယ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်ရာကျော်က ပေါ်ပေါက်
တော်မူတဲ့ နည်းနာနိဿယ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တော်တိုင်
အနာဂါမ်ဆရာသက်ကြီးအား နည်းပေးလမ်းပြပြီးတော့ သူတော်စင်
ကြီးဘဝသို့ရောက်အောင် အားထုတ်စေခဲ့တဲ့ အနာဂါမ်ဆရာသက်ကြီးရဲ့
နည်းနာနိဿယ။

ဒီနည်းနာနိဿယတွေကို အခြေခံပြီး မိမိတို့အားထုတ်ကြတာ
(၇)ရက်တရားစခန်း ပြီးမြောက်လို့ အောင်မြင်ခဲ့ပါပြီ။

ရန်သူခိုင်းထား

ဘာကြောင့် ယခုလို တရားအပင်ပန်းခံပြီး အားထုတ်ရသလဲ ဆိုတော့ “ရန်သူခိုင်းထား ထိုယောက်ျားကား ပြေးသွားဖို့ရာ လမ်းပေါက် သာလျှက် ပြေးမထွက် လမ်းတွက်မဟုတ်ချေ။”

ရန်သူဆိုတာ အို၊ နာ၊ သေ၊ ရန်သူတွေ ဝိုင်းထားတယ်။ လောဘစတဲ့ ရန်သူတွေ။ အဲဒီလို ဝိုင်းထားတဲ့ ရန်သူရှိတဲ့ ယောက်ျား တစ်ယောက် လမ်းပေါက်သာရင် ပြေးထွက်ရမယ်။ လမ်းပေါက်သာရက် နဲ့မှ ပြေးမထွက်ဘူးဆိုရင် လမ်းတာဝန်မဟုတ်ဘူးတဲ့။ မိမိတာဝန်သာ ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် အခုလမ်းကတော့ တွေ့ပြီ။ ဘေးရန်မျိုးစုံနဲ့ လွှမ်းခြုံ ပြီးတော့ ဘေးရန်မျိုးစုံနဲ့ ဝိုင်းရံနှိပ်စက်ပြီးတော့နေတဲ့ လောက။

သူတစ်ပါးနှိပ်စက်တာတင် မဟုတ်ဘူး။ မိမိရရှိထားတဲ့ ခန္ဓာ ကိုယ်အတွင်းမှာပဲ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာပဲ နှိပ်စက်နေတဲ့ အန္တရာယ်တွေ ရုပ်ဒုက္ခ၊ နာမ်ဒုက္ခတွေဟာ မြောက်များစွာရှိတယ်။

အဲဒီရန်သူတွေ ဝိုင်းရံပြီးတော့နေတော့ လမ်းပေါက်ပေးထား တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မဂ္ဂင် (၈)ပါးတည်းဟူသော လမ်းပေါက်။

အဲဒီလမ်းပေါက်တွေ့ပါလျက် ပြေးမထွက်ဘူးဆိုရင် မိမိတာဝန် သာဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ယနေ့မြတ်စွာဘုရား ညွှန်းပြတော်မူအပ်တဲ့ လမ်းပေါက်၊ လမ်းသွယ်၊ လမ်းမွန်၊ လမ်းမြတ်များအတိုင်း ကြိုးစားအား ထုတ်ခဲ့တာ (၇)ရက် ပြီးမြောက်လို့ (၁၆)ကြိမ်မြောက် တရားစခန်းပြီး မြောက်လို့ မိမိတို့ဟာလဲ ထိုက်တန်သလောက် တရားအားမထုတ်ခင် ကနဲ့မတူ။ စိတ်ရဲ့တည်ကြည်မှု၊ ထိုက်တန်သလောက် ရုပ်တရား၊ နာမ် တရားတို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကိုမြင်၊ အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ် တွေမြင်ကြလို့။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိတဲ့ ကိလေသာရန်သူတွေဟာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ တဖြည်းဖြည်း၊ တဖြည်းဖြည်း ရှင်းရှင်းပြီးတော့ သွားကြ လိမ့်မယ်။

ဒါလဲ တစ်ကြိမ်တစ်ခါထဲ ရက်အနည်းငယ်လေးနဲ့ ကုန်စင်သွား တယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ မဆိုလိုပါဘူး။

ဒါကြောင့် မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ကိလေသာအညစ်အကြေးများ ကို သုတ်သင်စင်ကြယ်ဖို့ သုတ်သင်ဆေးကြောဖို့ ရေစင်ရေအေးနဲ့တူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားရေအေး အမြှိုက်ဆေးသောက်သုံးခဲ့ရတာ (၇)ရက်မြောက်လို့ ယနေ့တော့ အောင်မြင်ထမြောက်ပြီ (၇)ရက်တာ စခန်း၊ စခန်းသိမ်းပြီးတော့ (၁၆)ကြိမ်မြောက် တရားအားထုတ်တဲ့ (၇)ရက်တရားစခန်း ပြီးမြောက်အောင်မြင်ပြီ။

အဲဒီလို အောင်မြင်သည့်အတိုင်း မိမိတို့ရရှိထားတဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ်တရားတွေ မိမိတို့သန္တာန်မှာ တိုးတက်ရလေအောင် သို့မဟုတ်၊ လက်ရှိအတိုင်း တည်ရှိရလေအောင် ဆက်လက်ပြီးတော့ ကြိုးစားနေထိုင်သွားကြဖို့ တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဩဝါဒစကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်
 သြဝါဒါစရိယနှင့် လယ်တီမူ ပဓာနနာယက
 နာဂလိဏ်ဂ္ဂဘူရားကုန်းမြေ
 ကလေးဝတောရစာသင်တိုက် ဆရာတော်
 နိုင်ငံတော်သံဃာမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲပက်အကျိုးတော်ဆောင်
 ဒွိပိဋကဓရ - ဒွိပိဋကကောဝိဒ
 အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသ
 ဟောကြားတော်မူသော
(၁၈) ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ
(၇) ရက်တရားစခန်းပွင့်ပွဲ

ယနေ့ သာသနာတော်နှစ် ၂၅၄၄၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၆၂၊
 သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့။

ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း၊ အမှတ် (၃၃၇/က) လယ်တီမူဝိပဿနာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်မှာ ဖွင့်လှစ်အပ်တဲ့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ သြဝါဒခံ လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်။

ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ကျင်းပတာက (၁၈)ကြိမ်မြောက် တရား
 စခန်းပါ။

ဘာကြောင့်တရားအားထုတ်ရသလဲ

တရားဘာကြောင့် အားထုတ်ရသလဲလို့ဆိုတော့ ဗလဗ္ဗာလွင့်ပါး
 ပြီးတော့ နေကြတဲ့စိတ်တွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ရန်အတွက်
 တရားအားထုတ်ကြရတာပါပဲ။

ဓာတ် (၄)ပါး၊ ဓာတ် (၆)ပါးချဉ်း

အဲဒီတော့ ဗလဗ္ဗာလွင့်ပါးပြီးတော့နေတဲ့ စိတ်၊ အဲဒီစိတ် ဘယ်မှာ အမှီပြုနေသလဲဆိုတော့ ရုပ်ပေါ်မှာအမှီပြုနေပါတယ်။

ရုပ်ထဲမှာလဲ ပြန်ပြီးတော့ခွဲတဲ့အခါကျတော့ ပင်မမှီရာ ရုပ်ကြီးက (၄)မျိုး၊ အပေါ်တင်ရုပ်က (၂၄)မျိုး။

(၃၁)တုံသားတို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ရုပ်အစု၊ စိတ်ဦးဆောင်တဲ့ နာမ်အစု။ ဒီနှစ်မျိုးနဲ့ပဲ ဖွဲ့စည်းထားတာပါ။

ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားအားလုံးပဲပြောပြော၊ (၃၁)တုံသာလုံးပဲ ပြောပြော၊ ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ၊ အညှို့ (ကျောက်ကပ်)၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြေး၊ အဖျင်း (သရက်ရွက်)၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်၊ ပထဝီဓာတ် (၂၀)၊ (အဖတ်ဓာတ်) သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရေ၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်၊ အာပေါ (ရေ)ဓာတ် ၁၂-မျိုး။

မီးဓာတ် (၄)မျိုး၊

လေဓာတ် (၆)မျိုး၊

အဲဒီ ဓာတ်ကြီးလေးပါး (၄၂)ပုံ၊ ဓာတ်လေးပါးနဲ့ပြီးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် ချဉ်းပါပဲ။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဓာတ် (၆)ပါးနဲ့ပြီးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်။

အဲဒီ ဓာတ်လေးပါးထဲမှာ ရုပ်တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ခြားပေးတဲ့ အာကာသဓာတ် (ပရိစ္ဆေဒရုပ်) အဲဒီရုပ်ရယ်။

နာမ်ပိုင်းက စိတ်၊ အဲဒီစိတ်ကို ဒွါရ (၆)ပါးနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဒွါရနဲ့ဝတ္ထု (၆)မျိုးမှာ အာရုံ (၆)ပါး တိုက်ဆိုင်ပြီးတော့ စိတ်ဟာလဲ (၆)မျိုးဖြစ်လာတယ်။ ပေါင်းပြီးခေါ်တော့ စိတ်။

အဲသလို ဓာတ်လေးပါးနဲ့ပြီးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်၊ ဓာတ် (၆)ပါးနဲ့ပြီးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်။

ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားအားလုံးဟာ ဒီထက်မပိုပါဘူး။ ရှုပ်ထွေး ပြန်တော့လဲ ဒါတွေနဲ့ပဲ ရှုပ်ထွေးကြတယ်။

ရှုပ်ရယ်၊ နာမ်ရယ် (တစ်နည်းအားဖြင့်) ရှုပ်ရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ အဲဒီထဲမှာ အဓိကကတော့ စိတ်။

စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုး ရင်ဆိုင်နိုင်တဲ့နည်း

ဗလဗ္ဗာ လွင့်ကျနေတဲ့ စိတ်ကိုထိန်းထားနိုင်ဖို့ရာ အခုကမ္ဘာကြီး က ပြောနေကြတာက (၂၁)ရာစုရဲ့ စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ ဆိုပြီးတော့ ပြင်နေ၊ ဆင်နေကြတာ၊ နှိုးဆော်နေကြ။ ဒါကမ္ဘာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့လူတွေက ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးကို နှိုးဆော်နေတာ။

မိမိတို့လဲ (၂၁)ရာစုမှာ စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ နည်းလမ်းတွေ ရှာကြရတယ်။

(၂၁)ရာစုမှာ စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးဆိုတာက အိုဘေးဆိုးကြီးက စိန်ခေါ်မယ်။ နာဘေးဆိုးကြီးကလဲ စိန်ခေါ်မယ်။ သေဘေးဆိုးကြီးကလဲ စိန်ခေါ်မယ်။ ငရဲ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးပါး ဘေးဆိုးကြီးကလဲ စိန်ခေါ်မယ်။ ဒီစိန်ခေါ်မှု (၄)မျိုးကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ ခုခံအံ့တုနိုင်ဖို့တော့ ပြောသူ၊ ဆိုသူပင်နည်းပါတယ်။

ဒီပြင် စား၊ ဝတ်၊ နေရေးတွေ၊ လူမှုရေးတွေ၊ ရောဂါတွေ၊ စစ်ဘေးတွေက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာလဲ စိန်ခေါ်မယ်။

အဲဒီလို စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးရှိတော့ အကြီးဆုံးစိန်ခေါ်မှုကြီး ကတော့ အိုဘေးဆိုး၊ နာဘေးဆိုး၊ သေဘေးဆိုး၊ သံသရာမှာ အပါယ် ဘေးဆိုးကြီးတို့ပါပဲ။ အဲဒီစိန်ခေါ်မှုကြီးက အင်မတန်ကြီးကျယ်ပါတယ်။

အဲဒီ စိန်ခေါ်မှု (၄)မျိုးကို အံ့တုနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အံ့တုနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းကို အခုသက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ ပြည့်မပေါ်မီ ဒီအနှစ်နှစ်ထောင်

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

မပေါ်မီ (၆)ရာစုစောပြီးတော့ ပွင့်တော်မူခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားက ပေးတော်မူခဲ့တယ်။

ဂေါတမဘုရား ပွင့်တော်မူပြီး (၆)ရာစုကျော်မှ ဘီစီ (၆၂၁) က ခရစ်ယာန်ဘာသာ ပေါ်လာပါတယ်။

ဂေါတမဘုရား ပွင့်တော်မူပြီး နှစ်ပေါင်း (၁၂၀၀)ကျော်မှ ဘီစီ (၁၁၇၀)မှာ အစ္စလာမ်ဘာသာ ပေါ်ပေါက်လာတယ်။

ခရစ်မပေါ်မီ (၆)ရာစုက ပွင့်တော်မူခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားပါ။ စိန်ခေါ်မှု အမျိုးမျိုးတွေထဲက အကြီးအသေးစိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ရာ အတွက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက နည်းနာနိဿယတွေ ပေးပြီးတော့ထားခဲ့တယ်။

အဲဒီအထဲက ထင်နေကြတာက ငါလို့ထင်နေကြတာ ရှိတယ်။ ငါပိုင်လို့ ထင်နေတာရှိတယ်။ ငါရဲ့အနှစ်သာရလေး အတ္တလို့ ယူဆချက် တွေရှိတယ်။ ဒါတွေ ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတွေ မဖြိုခွင်းနိုင်ဘူး။

ဒီအထင်လွဲမှားမှုကို ဖြိုဖို့ရာအင်မတန် ခက်တယ်။ ဒို့မြတ်စွာ ဘုရားက စောစောကပြောတဲ့ ရုပ်ရယ်၊ စိတ်ရယ် (သို့မဟုတ်) ရုပ်ရယ်၊ နာမ်ရယ် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းဓာတ်သားကျကျ ကြည့်ပြီးတော့-

ကြည့်ဖို့ရာနည်းလမ်းကို ဦးစားပေးပြီး ဟောခဲ့တယ်။

ကမ္ဘာ့ပညာရှင်တွေကတော့ အပြင်လောကကြီးကို “ဘာလုပ်ရမယ်၊ ဘယ်လိုစီမံရမယ်” လို့ ဒီလိုကြည့်ကြတာ များပါတယ်။ ရေ၊ မြေ၊ လေ၊ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါး အခြေခံကြည့်ကြတာချင်းတော့ တူပါတယ်။

အဲဒီတော့ “အသီးတစ်ရာ အညှာတစ်ခု” ဆိုသောစကားအတိုင်း အညှာနဲ့တူတဲ့စိတ်၊ စိတ်ဟာ ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ ပဓာနကျလှပါတယ်။

အဲဒီစိတ်ကလေးကို ထိန်းနိုင်ပြီ၊ သိမ်းနိုင်ပြီ၊ သဘောပေါက်ပြီ၊ နားလည်ပြီ ဆိုရင်တော့ ဒါတရားကျတယ်၊ တရားရတယ် ခေါ်ရမှာပါပဲ။

လယ်တီဝိပဿနာ

စိတ်နှိမ်ဂါထာ

ဒါကြောင့် ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက
စိတ္တနိဂ္ဂဟ- စိတ်နှိမ်ဂါထာလေးတွေကို ရေးသားပြီး ဆုံးမထားခဲ့တယ်။

စိတ်ဟာ ဘယ်လောက်ဆိုးသွမ်းနေသလဲ။ စိတ်ဟာ မိမိတို့ကို
ဘယ်လောက် လှည့်ပတ်နိုင်သလဲ။

အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးစိတ်နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ရဲ့သမိုင်း
ကြောင်းကလေးကို ဖွင့်ဆိုပြီးထားတဲ့ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီးရဲ့ ဂါထာ (၄)ဂါထာနဲ့ ဒီနေ့ဩဝါဒပေးပါမယ်။ တရားစခန်း
ဖွင့်ပါမယ်။

ဆရာတော်ကြီးက စိတ်ကိုဘယ်လိုဆုံးမရမလဲ။ စိတ်ရဲ့အခြေ
အနေက ဘယ်လိုရှိသလဲဆိုတော့-

အနဟံပိ အဟံဇာတံ နမယံ မယုမေဝစ၊

အနတ္တာပိ အတ္တာဇေမ္မ၊ ဝိစိတ္တာ စိတ္တံ တေဂတိ။

ဇေမ္မစိတ္တ- မကောင်းယုတ်မာ ဆိုးညစ်စွာသည့် မိစ္ဆာအနိဋ္ဌ
ဟယ်ငါ့စိတ်။ တံ- သင်စိတ်သည်။ အနဟံပိ- ဘယ်ဂုဏ်သတ္တိမရှိ လုံးလုံး
အသုဉ်း အသွန် အခွန်အကာ ဖြစ်တုံပါ၍ ငါ့ဟုမြှောက်ပင့် မယုဆသင့်
သည် မှန်ပါလျက်လဲ။ အဟံဇာတံ- ငါနှင့်မခြား မကွဲပြားပဲ အထင်မှား
အောင် နင်ကားပြု၍ နေဘိ၏။

ဒီစိတ်ကလေးဟာ ဘယ်ဂုဏ်သတ္တိမှလဲမရှိဘူး။ ဘယ်ဂုဏ်သတ္တိ
မရှိ လုံးလုံးအသုဉ်းအသွင် အခွန်အကာဖြစ်ပြီးတော့ ငါ့လို့မြှောက်ပင့်ဖို့ရာ
မတော်ပေမယ်လို့ သူကလဲ ငါနဲ့မခြား အတူတူဖြစ်အောင် မြှောက်ပင့်
ပူးကပ်ပြီးတော့နေတယ်။

နမယံ- ငါနှင့်မဆိုင် ငါပိုင်မဟုတ်ပါသော် လဲပဲ။ မယုမေဝ-
ငါ့စိတ် ငါ့ဉာဏ် ငါ့အကြံဟု ဖောက်ပြန်ထွေပြား အထင်မှားအောင်
နင်ကားပြု၍ နေဘိ၏။

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

ဒီစိတ်ကလေးကိုပဲ ငါမပိုင်တဲ့စိတ်ကိုပဲ ငါ့စိတ် ငါ့ဉာဏ်လေး
ငါ့အကြံပိုင်လိုက်တာလို့ အဲဒီလို အယူအဆမှားအောင်လဲ သူကပဲ
လုပ်ခဲ့တာပါပဲ။

အနတ္တာပိ- ကိစ္စအစု ဘာတစ်ခုမျှ ပြုစွမ်းမှုစွမ်း မြူခြမ်းတစ်စိ
မရှိပါဘဲလျက်လဲ၊ အတ္တာ ဒဿန သဝန စသည့် ပြောထုတ်စွစုဝယ်
အကယ်ခြေငံ သူ့စွမ်းအံကြောင့် သန္တာန်ဤကိုယ် အမှားပိုအောင် အထင်
ကြားအောင် နင်ကားပြု၍ နေဘိ၏။

သူကပြုလုပ်နိုင်တဲ့ကိစ္စ ဘာမှမရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မြင်တဲ့ကိစ္စလေး
ငါ့ကြောင့် ငါမြင်တာ၊ ကြားတဲ့ ကိစ္စလေးမှာ ငါကြားတာလို့
သူ့ရဲ့စွမ်းအင်ကြောင့် အကယ်ခြေငံ သူ့စွမ်းအံကြောင့် သန္တာန်ဤကိုယ်
အမှားပို အထင်ကြားအောင် နက်ကားပြု၍ နေဘိ၏။

ဧဝံ- ဤသို့၊ တေ- သင်စိတ်သည်၊ ဂတိ- လိမ်လည်ညစ်တဲ့
ဖြစ်ပုံအလား အမှုသွားသည်၊ ဝိစိတ္တာ- မကြံနိုင်ဖွယ် အသွယ်သွယ်လျှင်
တကယ်ဆန်းပြားလှ၏တကား။

ကြံစည်လို့ မရလောက်အောင် အင်မတန်ဆန်းကျယ်တဲ့စိတ်၊
ငါမဟုတ်ပဲ ငါ့လိုအထင်ရှိအောင် ငါမပိုင်တာကို ငါပိုင်ပါတယ်။ ငါ့စိတ်၊
ငါ့ဉာဏ်၊ ငါ့အကြံလို့ အထင်ကြီးအောင် ကိစ္စအစု ဘာတစ်ခုမျှ ပြုစွမ်း
မှုစွမ်း မပြုစွမ်းနိုင်သော်လဲပဲ မြင်တဲ့ကိစ္စတွေ၊ ကြားတဲ့ကိစ္စတွေမှာ
ငါမြင်တယ်၊ ငါကြားတယ်၊ ငါသိတယ်ဆိုတဲ့ အဲသလိုဖြစ်ပုံဟာ သင်စိတ်ရဲ့
လှည့်ပတ်ပုံပါပဲ-

ဧဝံဝိစိတ္တ ရူပဿ၊ အမှီ ဘူတဿ ဝေရိနော၊
ဝသံတေမေ ဂစ္ဆန္တဿ၊ ကပ္ပါနေကေဝိသီဒယျံ။

ဧဝံဝိစိတ္တရူပဿ- သို့စင်ကလောက် အမြင်မှောက်အောင်
ဆန်းကြယ် ဆန်းပြားသော သဘောရှိသော၊ အမှီဘူတဿ- ငါမဟုတ်ပဲ
ငါ့ရုပ် ငါ့ဟန် ငါ့သဏ္ဍာန်ပြု၍ နေသော၊ ဝေရိနော- ရန်သူကြီးအစစ်
ဖြစ်သော၊ တေ- နင်စိတ်၏၊ ဝသံ- အလိုနိုင်ငံ အကြံအကြိုက် ဓာတ်စရိုက်

လို့ ဂစ္ဆန္တဿ- နင့်ကိုငါပဲ အထင်လွဲလျှက် တလိုက်ထဲလိုက်ခါနေခဲ့ရသော၊
မေ- ငါ့အား၊ အနေကေ- အသင်္ချေ အသင်္ချေ ဆက်ရေလည်း
တွက်ရေမရ များလှကုန်သော၊ ကပ္ပိ- အနမတဂ္ဂ စက်သံသရာ
ကပ်ကမ္ဘာတို့သည်၊ ဝိသီဒယျ- နှစ်မွမ်းမျောပါးခဲ့ကုန်ပြီ။

အဲဒီလို ငါရယ်၊ ငါ့ဥစ္စာရယ်၊ ငါ့ရဲ့အနှစ်သာရရယ်လို့ အယူအဆ
မှားပြီးတော့နေတဲ့ ရန်သူကြီးစင်စစ်ဖြစ်တဲ့ သင်စိတ်ရဲ့အလိုနိုင်ငံ အကြံ
အကြိုက်လိုက်ပြီးတော့ လာခဲ့ရတာ မောလှပြီ။ ရေတွက်လို့မရတဲ့
အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေယျဆိုတာ ရေတွက်လို့မရတဲ့ ဂဏန်းလွန်တာတွေ
“ဂဏနပထာတိက္ကန္တ”။

အခုအနှစ်ငါးဆယ်၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်ဆိုတာလေးတွေက
သာမန်လေးတွေ အသေးအဖွဲ့လေးတွေပါပဲ။ ဒို့တတွေ နှစ်မွမ်းမျောပါး
ခဲ့ကြပြီ။

ငါ့အခွင့်အလှည့်ရောက်ပြီ

အလံတွံဒါနိ ဇာနာမိ၊ အန္တရံ မမ အာဂတံ။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါစ မေလဒ္ဓေါ၊ အဇ္ဇဒိဗ္ဗတိ သဒ္ဓမ္မော။

ဇမ္ဗဝိတ္ထ- ဟယ်စိတ်၊ အလံ- တော်ပါတော့၊ တန်ပါတော့။ ဒါနိ-
ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဇာနာမိ- သင်တမူကား
ငါ၏ရန်သူကြီးဟု အပြီးငါသိပြီ။

တော်တော့- သင်စိတ်ဟာ ငါ့ရဲ့အကြီးဆုံးရန်သူကြီးပဲ၊ အနီးကပ်
ရန်သူကြီး။ မေ- ငါ၏၊ အန္တရံ- အခွင့်အလှည့်သည်၊ အာဂတံ- ဆိုက်
ရောက်ခဲ့လေပြီ။

မေ- ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ- ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါကြီးကို၊
ဝါ- ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါကြီးနှင့် အခါကြီးကဲ့သို့ တရားတော်
ရတနာထင်ရှားရှိရာ အခါကောင်းကို၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ- ဘုရားပွင့်တော်မူရာ
ရပ်ပြစ် (၈)ပါးလွတ်ရာ အခါကောင်းကြီးကို၊ မေ- ငါသည်၊ လဒ္ဓေါ-

ရအပ်လေပြီ။

ဆရာလေးများနဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ အခွင့်ကောင်း၊ အခါကောင်းရပြီ။ ရပ်ပြစ် (၈)ပါးက လွတ်နေတာကိုး။

အဇ္ဇ- ယနေ့၊ သဒ္ဓမ္မော- ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓ သုံးရပ် သော သာသနာတော်မြတ်ကြီးသည်၊ ဒိဗ္ဗတိ- သူရိယနေဆယ်စင်း ရောင်စုံကျင်းသို့ ထွန်းလင်းသောအခိုက် ကြုံခဲ့ပြီ။

နေဆယ်စင်းထွက်သလိုပဲတဲ့။ သူတော်ကောင်းတရားကြီးများ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓ သာသနာတော်သုံးရပ်ဟာ နေဆယ်စင်း ထွက်သကဲ့သို့ ထွန်းလင်းနေတဲ့အခိုက် ဘုန်းကြီးတို့အားလုံး ကြုံခဲ့ကြပြီ။

ရက်ရက်ကြီးဆုံးမပေတော့အံ့

ဟန္တာဟံတံ ဒမေသာမိ၊ မဟာစောရတမောရတ၊

ယံမံတွံ အမှဝေသေန၊ စိရံဥပ္ပထ မာနယိ။

တမောရတ- ကာမဂုဏ်သိုက် တောအမှိုက်ဝယ် နှစ်ခြိုက်ရွှင်မြူး အပျော်ကျူးထသော၊ မဟာစောရ- ငါ၊ ငါ အဟန်တူစွာဖန်၍ လူ့ထံနတ်ရွာ ဗြဟ္မာတရိုး အလွန်ဆိုးသည့် သူခိုးဦးစီး သုံးဘုံမီး။

ဟော- ဒီစိတ်လေးဟာ ငါ၊ငါလို့ ဟန်ဆောင်ပြီးတော့ လာလိုက် တာ ဘုံသုံးပါးရဲ့ မီးခဲပဲ။

တွံ- သင်သည်၊ မံ- ငါ့ကို၊ အမှဝေသေန- ငါရုပ် ငါယောင် ပြီစွာဆောင်သဖြင့်၊ အမှဝေသေန- ငါမဟုတ်ပဲ ငါရုပ် ငါယောင် ပြီစွာ ဆောင်သဖြင့်၊ စိရံ- အနမတင် ဘဝသံသရာ ကြာမြင့်သောကာလပတ် လုံး၊ ဥပ္ပထံ- ဘဝသုံးပါး ခရီးမှားသို့၊ အာနယိ- သွေးဆောင်ခေါ်ယူခဲ့ လှပေပြီ။

သင်ဟာ ငါမဟုတ်သော်လဲပဲ ငါရုပ် ငါယောင်ဆောင်ပြီးတော့ ဘဝသုံးပါး ခရီးမှားကြီးရောက်အောင် ခေါ်ငင်သွေးဆောင်ခဲ့လှပြီ။

ယခုတော့ ငါ့အလှည့်ကျလာပြီ။ ဘုရားပွင့်ရာ အချိန်အခါကြီးနဲ့ မခြားတမူ တရားတော်ရတနာတွေ ရှိနေတဲ့အချိန်၊ ရပ်ပြစ် (၈)ပါး လွတ်တဲ့ အချိန်ကောင်း။ သူတော်ကောင်းတရားကြီး ပွင့်လင်းစည်ပင် နေတဲ့ အချိန်၊ ဒါကြောင့်-

ဟန္တု- ကြာမြင့်မည်ရေး မမြော်တွေးပဲ မနှေးယခု၊ တံ- နင်စိတ် ကို၊ ဒမေဿာမိ- တံတိုင်းသီလ၊ အဇ္ဈတ္တထောင် နှောင်ကြီးသတိ၊ ဝီရိယ ကြိမ်ချက် နာနာနှက်၍ ရက်ရက်ကြီး ဆုံးမပေတော့အံ့။

တံတိုင်းသီလ- သီလတံတိုင်းကြီးကာရံ၊ အဇ္ဈတ္တ- ထောင် မိမိခန္ဓာကိုယ်ထဲကစိတ် အပြင်မထွက်အောင်၊ နှောင်ကြီးသတိ “သတိ” ဆိုတဲ့ နှောင်ကြီးနဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေဆိုတဲ့ အာရုံတိုင်မှာ ဝီရိယ ကြိမ်လုံးနဲ့ နာနာရိုက်ပြီးတော့ ဆုံးမတော့မယ်။

ဒမေဿာမိ- တံတိုင်းသီလ၊ အဇ္ဈတ္တထောင် နှောင်ကြီးသတိ၊ ဝီရိယကြိမ်ချက် နာနာနှက်၍ ရက်ရက်ကြီးဆုံးမပေတော့အံ့သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပခုက္ကူမြို့၊ ဘုန်းကြီးတို့ ပညာသင်ကြားခဲ့ရာ မဟာဝိသုတာမ အလည်တိုက်ကြီး သုဝဏ္ဏဝတီ သုံးထပ်တိုက်ကျောင်း ဂဏဝါစက ဘဒ္ဒန္တသောဘဏက ကြုံတုန်း ကြုံခိုက် ဆက်ပြီး သြဝါဒတရားဟောပေး ပါလိမ့်မည်။ ရိုသေစွာ နာကြားကြပါ။

ပဉ္စကမ္ဘာမြို့ မဟာဝိသုတာရာကျောင်းတိုက် သုဝဏ္ဏဝတီကျောင်း
ဂဏဝါစက ဘဒ္ဒန္တသောဘဏ အရှင်မြတ်
ဟောကြားသော ဩဝါဒကထာ

ဒီနေ့ ဘုန်းကြီး ရန်ကုန်မြို့မှာ ကိစ္စရှိလို့ နဝမိဝါပန်ပြီး ကြွရောက်
လာတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို တယ်လီဖုန်းနဲ့လှမ်းပြီးတော့ ဦးတိုက်
နှုတ်ဆက်လျှောက်ထားလိုက်တော့-

မနက်ဖြန်အချိန်ရရင် (၃)နာရီလောက် တစ်နေရာမှာ ဒီမှာပဲ
ဖြစ်ဖြစ် နာဂလိုက်ဂူမှာပဲဖြစ်ဖြစ် တရားချီးမြှင့်ဖို့ စကားတစ်ခွန်း။

ညနေ (၆)နာရီမှာ လယ်တီမူမှာ လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်
တရားစခန်းဖွင့်ပွဲရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ဩဝါဒတရား ဟောပေးဖို့ ဒါလေးတော့
ဆောင်ရွက်ပါအုန်းလို့ ဆရာတော်ဘုရား အမိန့်ရှိ။

ဒီနေ့လဲ ဘုန်းကြီးတို့ ပဌာန်းအခမ်းအနားဖွင့်ပွဲ သွားပြီးတော့
ဖွင့်ပေး။ ဖွင့်ပေးပြီးတော့ ကျောင်းပြန်။ ငါးနာရီခွဲအရောက် ကြွဆိုတော့
ကြွလာတာပဲ။ ဘုန်းကြီးက ရန်ကုန် တစ်ခါတစ်လေရောက်တာဆိုတော့
မျက်စိလည်ပြီး ဟိုတောင်ထဲရောက်သွားတယ်။

ကားတွေကလဲပိတ် ပြန်ကွေ့ပြီးလာရတော့ အခုမှရောက်လာ
တယ်။

ကိုင်း- ဒီလယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်မှာ
ဒါပါနဲ့ဆို (၂)ကြိမ်မြောက် ဓမ္မဒါန ဓမ္မကထာစကား ပြောကြားဖူးမယ်လို့
မှတ်ရမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ အခုတင်က ဆရာတော်က ပြောတယ်။
ဓမ္မကထိက၊ အဓမ္မကထိက မဟုတ်လို့ ဓမ္မကထိက ဆိုတာတော့
ထားပါတော့။

ဒါပေမဲ့ ညတရားပွဲတွေ ဘာတွေ လိုက်ဟောနေတာ
မဟုတ်တော့ ကြုံတဲ့အခါ ကြုံသလို မိမိတို့ ပရိယတ္တိစာပေ ပို့ချတဲ့လုပ်ငန်း

လယ်တီပိပဿနာ

စဉ်ထဲက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်မှာတော်မူတဲ့ တရားစကား၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ
တော်ဖွင့်ပြတဲ့တရား စကားတွေထဲက သင့်လျော်မယ်လို့ ထင်လို့
ဘုန်းကြီး အခုသီတင်းကျွတ်လဆန်းမှာ စာချတုန်းတွေ့တာနဲ့ ဘုန်းကြီး
စိတ်ထဲမှာ နှစ်သက်သဘောကျတဲ့ စကားလေးတစ်ခု ဓမ္မဒါနပြုတဲ့
အနေနဲ့ပြောပါမယ်။ အဲဒီစကားက-

“စတ္တာရော ဓမ္မာဥတ္တရိဘာဝေတဗ္ဗာ”

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ)

ကမ္မဋ္ဌာန ဂဟဏနိဒ္ဒေသ ပြီးကာနီးပေါ့။

ယခုလဆန်း (၁၂)ရက်နေ့က နိဂုံးချုပ်ပြီးတော့ စာဝါနားလာခဲ့
တာ။ အဲဒီနေရာလေးရောက်။

အဲဒီနေရာလေးရောက်တော့ ဪ- ဘာဝနာနဲ့ပတ်သက်လို့
ငါတို့ကြိုက်ရာရွေးဖို့ ဟောကြားမိန့်မှာထားတဲ့ စကားပဲ။

အဲဒီစကားအဓိပ္ပါယ်က-

စတ္တာရော- သင်္ချာအားဖြင့် လေးပါးကုန်သော၊ ဓမ္မ- တရား
တို့ကို၊ (ကြိယာကိုတိုက်ရိုက်သွားရင်) ဘာဝေတဗ္ဗာ- စိတ်အစဉ်၌ အကြိမ်
ကြိမ် အထပ်ထပ် ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဝါ- ပွားများအပ်ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး
ဒွန်တွဲပြီးတော့ ပင်ပန်းရမှုတွေ ငြိမ်းအေးချင်ရင် ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့
သင်္ချာအားဖြင့် လေးမျိုးရှိတဲ့ တရားလေးပါးကို (သို့မဟုတ်) လေးပါးထဲက
တစ်ပါးပါးကို ပွားများရမယ်။

အဲဒီအထဲမှာ “ဥတ္တရိ”

အဋ္ဌကထာဆရာက ဥတ္တရိ ထို့ထက်အလွန်၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ-
စိတ်အစဉ်၌ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဝါ- ပွားများ
အပ်ကုန်၏။

အဲဒီ ဥတ္တရိဆိုတဲ့ ပုဒ်အရ သူခံထားတဲ့ အပါဒါနိက ဘာတွေ
လဲလို့ “ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ မဟာဋီကာ”ကို သွားပြီးကြည့်လိုက်တော့-

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

- ၁။ သီလသမ္ပဒါ။
- ၂။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊
- ၃။ သပ္ပာယ်ဓမ္မဝဿဝဏာ၊
- ၄။ ဝီရိယ၊
- ၅။ လောကီနယ်ဘက်က ပညာ။

ထိုငါးပါးကုန်သော တရားတို့ထက် အပိုအလွန်လို့ စာချတော့ အဋ္ဌကထာနိဿယက ထို့ထက် အလွန်လို့ဆိုပေမဲ့ ဋီကာထိအောင် သွားကြည့်တဲ့အခါမှာ အဲဒီငါးပါးဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ နိဗ္ဗာန်လိုလားတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့တွက်တာ အခြေခံတရားငါးပါးတို့လိုနေတယ်။ ဒါကိုသိရမယ်။

သိရမယ့်အခြေခံအချက်က-

- ၁။ သီလနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။
- ၂။ သူတော်ကောင်းမိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း ရှိရမယ်။
- ၃။ ကိုယ့်နဲ့၊ ကိုယ့်စရိုက်နဲ့ လိုက်လျော့တဲ့ တရားကို အမြဲမဟုတ် သော်လဲ မကြာမကြာ နာယူရမယ်။
- ၄။ နိဗ္ဗာန်လိုချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘယ်လိုအကြောင်းနဲ့ တွေ့တွေ့ တွန့်ဆုတ်တဲ့စိတ်မရှိဘဲ “ကောသဇ္ဇ”မရှိဘဲ သူရဲကောင်းတို့ အလုပ် နောက်မဆုတ်သည့် အားထုတ်မှု လုံလဝီရိယ ရှိရမယ်။
- ၅။ ပညာ- မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာ မဟုတ်သေးဘူး။ လောကမှာ အကြောင်းနဲ့အကျိုး၊ အကောင်းနဲ့အဆိုး အဲဒီလို ခွဲခြား သိတတ်တဲ့ အပြားအားဖြင့် ပိုင်းခြားသိတတ်တဲ့ အသိဉာဏ် ပညာရှိရမယ်။

အဲဒီ အခြေခံ (၅)ချက် ပြည့်စုံမှ ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ယောဂီအားလုံးဟာ ယောဂီဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းအားထုတ်မှု ပြုလေ့ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အစစ်ဖြစ်မယ်။

လယ်တီပိပဿနာ

ဘုန်းကြီးတို့ အနက်ပေးတော့ “ယောဂီနော ဘာဝနာအလုပ်
နောက်မဆုတ်ပဲ စီးဖြန်းကြိုးကုန်အားထုတ်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား”
ယောဂီဆိုတာ အဲဒါပဲ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို နောက်မဆုတ်ပဲ စီးဖြန်းကြိုးကုတ်
အားထုတ်မှုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်။

အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်မှန်ရင် ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့။

၁။ အကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံအောင် စောင့်စည်းထိန်းချုပ်နေထိုင်
ရမယ်။

၂။ ကလျာဏမိတ္တတာ- ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေ အခု နာဂ
လိုဏ်ဂူ ကလေးဝတောရ ဆရာတော်တို့လို၊ နောက်ပြီး
တော့ ကိုယ့်ကိုမကောင်းမှုမှန်သမျှ မပြုလုပ်ဖြစ်အောင်၊
ကောင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်မှန်သမျှကို ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်
အောင် တိုက်တွန်းတဲ့ ကလျာဏမိတ္တ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ
ရှိရမယ်။

၃။ သပ္ပာယ်ဓမ္မဿဏ- ကိုယ်မကြိုက်တဲ့ တရားနာနေလို့
ကတော့ နားညည်းတယ်။ အကျိုးပြုမှာ မဟုတ်ဘူး။ စရိုက်
(၆)ပါးရှိတဲ့အနက်က မိမိရဲ့စရိုက်နဲ့ လျော်တဲ့တရားမျိုး၊
နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အထောက်အပံ့ကောင်းလဲဖြစ်တဲ့
တရားမျိုး၊ အဲဒီတရားမျိုး အမြဲမဟုတ်သော်လဲ မကြာမကြာ
အချိန်ယူပြီးနာယူရမယ်။

၄။ ဝီရိယ- “ဝီရာနံ ကမ္မံဝီရိယံ” ဝီရာနံ- ရဲရင့်သူတို့၏၊ ဝါ-
သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ကမ္မံ- နောက်မဆုတ်တဲ့ အမှုလုပ်
ငန်းတည်း။ ဝီရိယံ- သူရဲကောင်းတို့ အလုပ်တစ်ခုလုပ်ရင်
နောက်မဆုတ်တဲ့ တကယ်အားထုတ်ရမဲ့ အမှုလုပ်ငန်းမျိုး
အားထုတ်မှုမျိုး ရှိရမယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

၅။ ဒါဖြင့် ကောင်းတယ်။ ဒါဖြင့် မကောင်းဘူး။ ဒါဖြင့် ကုသိုလ်
ဖြစ်တယ်။ ဒါဖြင့် အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အဲသလို
အကောင်းအဆိုး၊ ဒါက အကြောင်းတွေဖြစ်လို့ တစ်နေ့
အကျိုးတွေအဖြစ်နဲ့ မိမိမှာ ခံစားရတယ်။ ဒါက အကြောင်း
ဖြစ်လို့ တစ်နေ့ မိမိမှာ အကျိုးတွေအဖြစ်နဲ့ စံစားရမယ်။
အဲဒီလို အကောင်းနဲ့အဆိုး၊ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို
သိတတ်တဲ့ အခြေခံပညာလဲ ရှိရမယ်။

ကောင်းပြီ အရှင်ဘုရား။ ဒီဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာမှာ လာတဲ့
စကားကျဉ်းကျဉ်းကို ဘုန်းကြီးတို့ စာချရင်း ပြောသလို အခုပြောတာ။
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ အခြေခံတရား
ငါးပါးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။ ဘယ်နှစ်ပါးတဲ့ --- ငါးပါး။

၁။ အကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။

၂။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာလို သူတော်ကောင်းမိတ်ဆွေမျိုး ရှိရမယ်။

၃။ မိမိနဲ့လိုက်လျောတဲ့ တရားမျိုးကို မကြာမကြာ အခါခါ
အထပ်ထပ် နာယူမှတ်သားရမယ်။

၄။ ဝီရိယရှိရမယ်။

၅။ အခြေခံအသိဉာဏ်ပညာရှိရမယ်။

အဲဒီ (၅)ချက်နဲ့ ပြည့်စုံပြီဆိုရင် ဘာလုပ်ရမလဲလို့ဆိုတော့-

- * စတ္တာရော - သင်္ချာအားဖြင့် လေးပါးကုန်သော၊
- * ဓမ္မာ - တရားတို့ကို၊
- * ဘာဝေတဗ္ဗာ - မိမိတို့၏စိတ်အစဉ်၌ အဖန်ဖန် အထပ်
ထပ် ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဝါ- ပွားများ
အပ်ကုန်၏။

အခြေခံတရားငါးပါးနဲ့ ပြည့်စုံရင် တို့တတွေ ဘာလုပ်ကြမတုံး
ဆိုရင် ဘာဝနာတရားတွေ ပွားရမယ်။

ဒါကြောင့် အခု (၁၈)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေး အဖွဲ့ချုပ်က ဖွင့်လှစ်ကျင်းပတဲ့ တရားစခန်းသို့ ရောက်ရှိလာကြတဲ့ ယောဂီအမျိုးသား သူတော်စင်၊ ယောဂီအမျိုးသမီးသူတော်စင်များဟာ ဒီအခြေခံခင်းပါးနဲ့ ပြည့်စုံပြီဆိုရင် ရှုမှတ်ပွားများရမယ့် တရားက-

“ရာဂဿ ပဟာနာယ အသုဘာဘာတေဗ္ဗာ”

ရာဂဿ- တွေ့ရာအာရုံအဖုံဖုံ၌ ခုံမင်ငြိတွယ် တပ်စွဲတတ်တဲ့ လောဘရဲ့ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်တဲ့ ရာဂတရားကို၊ ပဟာနာယ- မိမိသန္တာန် ကေန်ထင်ရှား သောင်းကြမ်းတဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်ပွားမှုမျိုးကို ပယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ စွန့်လွှတ်ပယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ၊ အသုဘာ- အာရုံမျိုးစုံ အဖုံဖုံ၌ ခုံမင်နှစ်သက် တွယ်တာတပ်မက်တတ်တဲ့ သုဘာဆိုတဲ့ တရား၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တဲ့ အားလုံးဟာ နှစ်သက်သာယာဖွယ် မရှိပါဘူးလို့ ဖော်ပြတဲ့အသုဘတရား ကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ- နိဗ္ဗာန်လိုလား အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအားလုံးတို့ စိတ်အစဉ်၌ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဝါ- ပွားများအပ်၏။

ကိုယ့်သံသရာမှာ ဒုက္ခပေးနေတဲ့ သမုဒယသစ္စာ တဏှာ လောဘ၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်တဲ့ ရာဂတရားကို ပယ်နိုင်ဖို့ရာအတွက် တော့ ယောဂီသူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းအပေါင်းတို့ “အသုဘ” တရားကို မြင်အောင် ထင်အောင် မိမိသန္တာန်၌ အသုဘလက္ခဏာ ထင်ရှားစွာရှိပုံ၊ သူတစ်ပါးရဲ့သန္တာန်၌ အသုဘလက္ခဏာ ထင်ရှားစွာရှိပုံ အားလုံး အသုဘလက္ခဏာရှိပုံကို ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တ၊ တစော အစရှိတဲ့ ကောဋ္ဌာသတရားတွေ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဓမ္မပရိယတ္တိ ပေတံမှာ လာတဲ့ (၃၂)ကောဋ္ဌာသကို မိမိရဲ့ အတ္တဘာဝ အတ္တ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ကိုယ်ခန္ဓာမှာရှိတဲ့ ဒီလက္ခဏာတွေ နှီးနှောတိုက်ဆိုင်ပြီးတော့ တကယ့်အသုဘမြင်အောင် ရှုကြ၊ ပွားကြပါလို့။

ပထမတစ်ခွန်း ဝိသုဒ္ဓမဂ်အဋ္ဌကထာမှာ မိန့်မှာတော်မူပါတယ်။ ဒုတိယ ဒုက္ခပေးတာက ဘာတုံး။

၂။ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

ဗျာပါဒဿ- ဖောက်ပြန်ပုတ်သိုး စိတ်ရဲ့ဆိုးခြင်းသို့ရောက်ကြောင်း မကောင်းဆိုးဝါး မိမိ၊ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံးကို ဒုက္ခပေးတတ်တဲ့ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ဒေါသတရားကို၊ ပဟာနာယ- မိမိသန္တာန် ဧကန်ထင်ရှား တကယ့်ဖြစ်ပွားမလာအောင် စွန့်လွှတ်ပယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ၊ မေတ္တာ- ရာဂအနေနဲ့ မလှည့်စားပဲ ရိုးသားတဲ့ချစ်ခင်စို့စွတ် စေးကပ်မြတ်နိုးတတ်တဲ့ လက္ခဏာရှိတဲ့ မေတ္တာတရားကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ- စိတ်အစဉ်၌ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဝါ- ပွားများအပ်၏။ ပွားများရမည်။ ပွားများပါလေ။

ဒုတိယတစ်ခုက ဒီဒေါသတရားဆိုတာ ကိုယ့်အလိုမကြိုက်တရားအားထုတ်ရင်းလဲ ခြင်ကိုက်လို့ဖြစ်စေ၊ ဂျပိုးကိုက်လို့ဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာကိုယ်က အလိုမကျ၊ နှိပ်စက်တဲ့ဒုက္ခဝေဒနာတွေ တွေ့ကြုံလာတဲ့ အခါမှာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

အဲဒီဖြစ်တဲ့ ဗျာပါဒလို့ဆိုတဲ့ ဒေါသတရားကို ပယ်နိုင်ဖို့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ မေတ္တာတရားပွားရမယ်။

မေတ္တာပွားနည်းကိုတော့ ယောဂီသူတော်စင် သဘောပေါက်နားလည်ကျပြီးဖြစ်မှာပါ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရင်မေတ္တာပို့ရတယ်။ အချစ်ဆုံးနဲ့ အမုန်းဆုံးကို မပို့နဲ့အုန်း။ အဲသလို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ မေတ္တာတရားပွားများမယ်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံမှာ မကြာမကြာလာပြီး နှိပ်စက်တဲ့ ဒေါသတရား နည်းပါးပြီးတော့ နောက်ဆုံး မဂ်နဲ့ပယ်သတ်နိုင်တဲ့အခါမှာ ချုပ်ငြိမ်းပပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်။

ရာဂပယ်နိုင်ဖို့ အသုဘပွားရမယ်။

ဒေါသပယ်နိုင်ဖို့ မေတ္တာပွားရမယ်။

ဒါဖြင့် တတိယတစ်ချက်က ဘာလဲ “အာနာပါနဿတိ”- ထွက်လေ-ဝင်လေ။

အနေမှန်လေးအတိုင်း ဝါယောလေဓာတ် လှုပ်ရှားနေတဲ့
လက္ခဏာကို တည်ငြိမ်တဲ့စိတ်ထား မပြတ်မလပ် ကပ်ထားရမယ် သတိ။
အဲဒီတရားနဲ့ အာနာပါနုဿတိ ရှုရမယ်။ ဘာလုပ်ဖို့ရှုရမှာတုံး။

ဝိတက္ကပစ္စေဒါယ၊

အာနာပါနုဿတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စိတ်ကဟိုရောက်
ဒီရောက်၊ ဟိုကြံ ဒီကြံ ဒါမျိုးတွေဖြစ်တတ်တယ်။

အဲဒီလို အားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တတ်တယ်။ အားထုတ်ရင်း
လဲပဲ ဝိတက်က-

၁။ ကာမဝိတက်၊

၂။ ဗျာပါဒဝိတက်၊

၃။ ဝိဟိသာဝိတက်- ဆိုတဲ့ တရားတွေ တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးနဲ့
နှိပ်စက်လာပြီဆိုရင် ထွက်လေဝင်လေကို ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ထိန်းချုပ်ပြီး
တော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များဟာ တရားတက်အောင် ဆက်လက်ပြီး ရှုမှတ်
ပွားများအားထုတ်ရမယ်။

နောက်တစ်ချက်က လူဆိုတာ တကယ့်မဂ်နဲ့ မပတ်သက်နိုင်
သေးဘူး။ သမာဓိတရားလေးတော့ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအချိန်အခါမျိုးမှာ
လာတတ်တာက-

အသ္မိမာန သမုတ္တိတာယ။

အသ္မိ- ငါတတ်၏၊ ငါသိ၏၊ ငါဖြစ်၏၊ ငါတရားထိုင်နိုင်၏။

အဲဒီလို ငါသိ၊ ငါတတ်၊ ငါသာမြတ်။ ဒီလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို
မှတ်ထင်တတ်တဲ့ 'ငါ'ဆိုတဲ့ မာန်မာနကို သမုတ္တိတာယ- အကြွင်းမထင်
ကုန်စင်ကင်းပြုတ် ကွယ်ပျောက်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်အောင် ခွာနိုင်
ဖို့ရာ မာန်မာနတွေ တက်တတ်တယ်တဲ့။

ဘုန်းကြီးတို့လဲ ဘုန်းကြီးတို့အလျောက် ဒကာ၊ ဒကာမတို့လဲ
ဒကာ၊ ဒကာမတို့အလျောက် အဲဒီမာန်မာနကို ပယ်ခွာနိုင်ဖို့ရာကတော့

“အနိစ္စာနုပဿနာ”- အနိစ္စာနုပဿနာကို ဘာဝေတဗ္ဗာ- စိတ်အစဉ်၌ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဝါ- အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ပွားများအပ်၏။

အဲဒီတော့ ငါဆိုတဲ့ မာန်မာနလေးများ တရားအားထုတ်ရင်း တက်လာရင် ပေါ်ပေါက်လာမယ်ဆိုရင်လဲ ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ အရှင် မဟာဗုဒ္ဓယောသမထေရ်မြတ် ဖွင့်ပြတာက-

ငါလဲ မမြဲဘူး။ သူလဲ မမြဲဘူး။

အားလုံး မမြဲဘူး- ဆိုတဲ့ လက္ခဏာကို ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်လွင် စွာသိအောင် ပွားများအားထုတ်ပေးရမယ်လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ ကမ္မဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏ နိဒ္ဒေသမှာ အထင်အရှား ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့အတွက် ဖော်ပြဖွင့်ဆိုထားတာ ရှိပါတယ်။

အဲဒီလေးချက်ကို မှတ်ပြီးတော့ အခြေခံငါးချက်နဲ့ ပြည့်စုံရင် ဒီလေးချက်ထဲက တစ်ချက်ချက် ရှုမှတ်ပွားများမယ်ဆိုရင်-

သမ္မာ အာဒိယတေ သမာဓိ။

ဝိပဿနာလုပ်ငန်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ ဦးစွာထားအပ်၏။ သမာဓိ- စိတ်ကိုကောင်းစွာထားအပ်တဲ့ သမာဓိ။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ။

နောက်တစ်ခါ စိတ်ကို ဝိပဿနာလုပ်ငန်းနဲ့ အညီအမျှ ထားနိုင်လို့ သမာဓိ။

ကောင်းစွာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ မိမိစိတ်ကို ထားတတ်တဲ့အတွက် ကြောင့် သမာဓိ။

သမာဓိရယ်၊ သမာဓိရယ်။ (၂)မျိုးရှိ။

အဲဒီတော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပထမသမာဓိဖြစ်အောင်၊ သမာဓိ ဖြစ်အောင် လုပ်လို့မှမရဘူးဆိုရင် မိမိရဲ့စိတ်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ ကောင်းစွာတည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ထားနိုင်အောင် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ကြိုးစားအားထုတ်ရမယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

အဲသလို ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့အခါကျတော့ အခုဒီမှာ ယောဂီ ပရိသတ်တွေကို ကြည့်လိုက်တော့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ သြဝါဒတစ်ခု ဘုန်းကြီး သတိရပါတယ်။

ဒါလဲပဲ ဝါတွင်းတုန်းက တောင်ကြီးကပြန်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်က လယ်တီဆရာတော်ရဲ့ သရဏဂုံနဲ့ပတ်သက်တဲ့ စာအုပ်ကို ရိုက်ပြီးလှူတော့-

ဪ- တို့ဆရာတော်လဲ လှူဦးမှပဲဆိုပြီး ဘုန်းကြီးကို ပခုက္ကူ ဒကာတစ်ယောက်က လာလှူတော့ကြည့်တယ်။

ကြည့်တော့ လယ်တီဆရာတော်က-

- ၁။ လူကြီးကြီးဖြစ်အောင်၊
- ၂။ လူကြီးကလေးမဖြစ်အောင်၊
- ၃။ လူကလေးကြီးဖြစ်အောင်၊
- ၄။ လူကလေးလေးမဖြစ်အောင်၊

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်ပြီးတော့ ကံပိုင်းဆိုင်ရာလဲ တိုးတက်အောင် ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ကြရမယ်။

ဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာလဲ-

- ၁။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊
- ၂။ သကဒါမိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊
- ၃။ အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊
- ၄။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊

ဆိုတဲ့ ဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာလဲ အကောင်းဆုံးဉာဏ်တွေရအောင် ကြိုးစား ရမယ်တဲ့။

၁။ လူကြီးကြီးဆိုတာ ဘာလဲ။ အသက်လည်းကြီး၊ တရားဓမ္မ အသိဉာဏ်တွေလည်းကြီးတဲ့ အခုလို တရားတွေအားထုတ်ပြီးတော့ အသိဉာဏ်တွေ ကြွယ်ဝတဲ့ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အသက် လည်းကြီး၊ လူလည်းကြီးတဲ့အတွက်ကြောင့် လူကြီးကြီး ဖြစ်သွားတယ်။

၂။ လူကြီးကလေးဆိုတာ အသက်တော့ကြီးတယ်။ ဒီလိုခေတ် အခါမျိုး ဆရာသမားတွေ အသင့်စီမံပေးတဲ့ သာသနာ့ဝေယျာဝစ္စတင် မကဘူးပေါ့။ ကိုယ့်ဝေယျာဝစ္စတွေပါ အကုန်ဆောင်ရွက်ပေးနေတဲ့ အခွင့်အခါမျိုး ကြုံပါလျက်နဲ့ ဒီလို တရားဓမ္မတွေ အားထုတ်ချင်စိတ် မရှိဘူး။ အားမထုတ်ဘူး။ အားထုတ်လို့ ဘာမှအကျိုးမသက်ရောက်ဘူး ဆိုရင် ကြီးပေမယ့် လူကြီးကလေး ဖြစ်တတ်တယ်။

ဒါကြောင့် လူကြီးကြီးဖြစ်အောင် တရားကြိုးစားအားထုတ်ပါ။ လူကြီးကလေးဖြစ်အောင် ဒကာကြီးတွေ၊ ဒကာမကြီးတွေ မလုပ်ပါနဲ့။

၃။ လူကလေးကြီး အသက်ကြည့်လိုက်တော့ ပထမအရွယ်အတွင်း မှာပဲရှိတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ အသိဉာဏ်ကျတော့ ဒီဆံဖြူစွယ်ကြီး အဘိုးအို အဘွားအိုကြီးတွေထက် တရားအသိဉာဏ်တွေ ရှိတယ်။

ဟော အခု သီလရှင်ဆရာလေးတွေ အသက်ငယ်ငယ်တွေ အများကြီးပဲ။ အဲဒီတော့ ဆရာလေးတို့အနေရော၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ထဲက ငယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော လူကလေးကြီးဖြစ်အောင် အသက်ကတော့ ပထမအရွယ်အတွင်းမှာ ရှိတယ်။ အသိဉာဏ်ကတော့ တကယ်ကြီးကြီး မားမားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ပါ။

၄။ လူကလေးလေး အသက်လည်းငယ်တယ်။ အသိဉာဏ်လည်း ဘာမှမရှိဘူး။ အဲဒါမျိုးကျတော့ အသိဉာဏ်ရှိအောင်လဲ အားမထုတ်ဘူး။ ဘယ်သူ့အဆုံးအမ ဩဝါဒမှလဲ မနာခံဘူး။ အဲသလိုမျိုးဆိုရင်တော့ လူကလေးလေး ဖြစ်မယ်။

ဒါကြောင့် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အဲဒီစာအုပ်ထဲမှာ စာချရင်း တစ်နေ့စာသုံးဝါချတယ်။ စာချဝါကြီးထဲ သုံးဝါ၊ ရဟန်းငယ် ရှင်ငယ်တွေအတွက် စာသင်ပေးတဲ့ အချိန်နဲ့ဆို တစ်နေ့ငါးကြိမ်လောက် ပရိယတ္တိသာသနာ့တာဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း စွမ်းနိုင်သမျှ ထမ်းရွက်တဲ့ အချိန်ထဲက အားတဲ့အချိန် ဒီလိုစာတွေ ပညာရှိဆရာတော်တွေရဲ့ စာတွေ ဖတ်ပေးရပါတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ညဉ့်ပိုင်း (၁၁)နာရီကျော်ပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ဩော်-
သက်သာရာ သက်သာကြောင်း စောစောကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း
“ဝိတက္ကပ္ပစ္စေဒါယ အာနာပါနဿတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ”ဆိုတဲ့ အချက်
အလက် ကိုယ့်အတွက် အတတ်နိုင်ဆုံး သင့်လျော်လျှောက်ပတ်မှုဖြစ်
အောင် အနေမျိုးဖြစ်အောင် ဘုန်းကြီးတို့သတိပြုရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
တိုင်းဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး ထွန်းကားတဲ့ကာလ အခုလို
တရားစခန်းပေါ့ (မတရားစခန်း မဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကိုယ်ဟာ
ဒီရိပ်သာရောက်လာပြီး မတရားတဲ့အကြံအစည်၊ မတရားတဲ့အပြော
အဆို၊ မတရားတဲ့ အမှုအယာတွေ ကြံစည်တွေးတောခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊
ပြုမူခြင်း မလုပ်ဘဲ တရားစခန်းဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် တရားသော
အကြံအစည်စိတ်ကူး၊ တရားသော အပြောအဆို၊ တရားသော
ကိုယ်အမှုအယာနဲ့ နေထိုင်ပြီးတော့-

၁။ ကိုယ်ဆောက်တည်ထားတဲ့ သီလ၊ အနားကရော၊ အလယ်
ကရော၊ အကျားအပျောက် အပေါက်မရှိရအောင် လုံခြုံစွာ
သီလကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ကြပါစေ။

၂။ လယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း လယ်တီ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဆက်ဆက် လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီးရဲ့ ဓမ္မအမွေကို ခံယူထားတဲ့ တပည့်အဆက်
ဆက်၊ ထိုမှတစ်ပါး တစ်ခြား “သုတ္တာနုလောမ” ဗုဒ္ဓ၏
စကားတော်နဲ့လျော်တဲ့ အဆုံးအမတရားတွေကို လမ်းညွှန်
သင်ပြပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်စတဲ့ သူတော်
ကောင်းမိတ်တို့ရဲ့ အဆုံးအမဩဝါဒကို သဝေမတိမ်း
လိုက်နာနိုင်ကြပါစေ။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

၃။ သပ္ပာယ်ဓမ္မသုဝဏ္ဏ- ကိုယ့်စရိုက်နဲ့ လိုက်လျော်ညီထွေတဲ့ တရားနာရမှာ မပျင်းမရိ မတွန့်မဆုတ်ပဲ လုံ့လကြီးကုတ် အသိဉာဏ်နဲ့ယှဉ် သတိလေးကပ်ပြီးတော့ မကြာမကြာ တရားနာယူနိုင်ကြပါစေ။ တရားနာယူတဲ့အခါ ပျင်းရိခြင်း ကင်းပါစေ။

၄။ အားထုတ်မှု လုံ့လဝီရိယဆိုတာ စိတ်မနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ကျတော့ တရားအားထုတ်ရင်း၊ တရားအားထုတ်ရင်းနဲ့ ပျင်းရိတဲ့စိတ်ပေါ်တတ်တယ်။ အဲဒါ တရားအားထုတ်ရင်းနဲ့ တရားစခန်းမှာ မတရားတဲ့အလှမ်းမျိုးဖြစ်တာ။ ဒါကြောင့် အဲဒီမတရားတဲ့ “ကောသဇ္ဇ” - ပျင်းရိဆုတ်နစ်မှုတရားတွေ ပေါ်ပေါက်လာရင်လဲ ဝီရိယနဲ့ အစားထိုးလဲလှယ်ပြီးတော့ ကိုယ်ရည်မှန်းတဲ့အတိုင်း မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ရသည်အထိ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

၅။ အေး-- တို့ဒီလိုပြောဆို ဆုံးမတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြတဲ့နေရာ ဌာနမှာ လာခြင်းသည် ငါတို့သန္တာန်စစ်မှန်တဲ့ အသိဉာဏ် ရရှိဖို့ရာဖြစ်တယ်လို့ ဒီအလုပ်ဟာ ကောင်းသောအလုပ်ဖြစ် တဲ့အတွက်ကြောင့် အကြောင်းကောင်းရင် အကျိုးပေးလဲ ကောင်းရမယ်။ အဲဒီလို အမြင်မျိုးနဲ့ အခြေခံတရားငါးပါးနဲ့ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်သုံးပြီးတော့ ဒီလယ်တီမူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတော်ကြီးများ လမ်းညွှန်သင်ပြပေးတဲ့ နည်းနာနိဿယ ကျကျနန ခံယူပြီးတော့ ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာပေါက်ရောက်အောင်။
ပေါက်- ဆိုတာက အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ခွာပြီးတော့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ပေါက်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ရောက်- ဆိုတာက နောက်ဆုံး အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်
ယူပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ကို ရအောင်၊ သိအောင်၊ မြင်အောင်
ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ရောက်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြ
ပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပထမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့။

သာသနာတော်တည်တဲ့ရေးတရား

ဒီတရားစခန်းမှာ မြတ်စွာဘုရား (၄၅)ဝါကာလပတ်လုံး သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်တွေ ဟောကြားပြီးတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကာ နီးကျတော့ အဲဒီတရားတော်တွေကို အနှစ်ချုပ်တဲ့အနေအားဖြင့်-

ဝေသာလီမြို့မှာ သီတင်းသုံးတော်မူကြတဲ့ သံဃာတော်များ စည်းဝေးစေပြီးတော့-

ယေတေမယာဓမ္မာ၊ အဘိညာ ဒေသိတာ။

တေဝေါသာဇုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ။

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ထူးခြားတဲ့ဉာဏ်နဲ့ သိမြင် ပြီးတော့ ဟောကြားထားတဲ့ တရားတော်တွေရှိတယ်။

၁။ အဲဒီတရားတော်တွေကို တရိုတသေကောင်းကောင်းမွန်မွန် သင်အံ့ပို့ချကြ၊ နံပါတ်(၁)လုပ်ငန်း။

၂။ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ- အဲဒီတရားတွေကို မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်စေကြ၊ ပွားများကြ၊ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်စေကြ၊ အားထုတ်ကြ။ နံပါတ်(၂)လုပ်ငန်း။

အဲဒီတရားတွေဟာ ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့-

- သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါး၊
- သမ္ပပ္ပဓာန် (၄)ပါး၊
- ဣဒ္ဓိပါဒ် (၄)ပါး၊
- ဣန္ဒြေ (၅)ပါး၊
- ဗိုလ် (၅)ပါး၊
- ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး၊
- မဂ္ဂင် (၈)ပါး တို့ပါပဲ။

ပေါင်းခေါ်ရင် ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီတရားတွေကို-

၁။ သင်အံလေ့လာ ပို့ချကြ။

၂။ ပွားများကြ၊ အကြိမ်များစွာ ပွားများကြ။

အဲဒီလိုဆိုရင် သာသနာတည်တံ့လိမ့်မယ်။ သာသနာတည်တံ့လို့ ရှိရင် သတ္တဝါများ ချမ်းသာဖို့၊ အကျိုးများဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗောဓိပက္ခိယ

အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယတရားဆိုတဲ့ နေရာမှာ-

ဗောဓိ + ပက္ခိယ

ဗောဓိ- မဂ်ဉာဏ်ပါ။ ပက္ခိယ- မဂ်ဉာဏ်၏အသင်းအပင်း၌

ဖြစ်တဲ့တရားတွေ။

မဂ်ဉာဏ်၏ပဒဋ္ဌာန် မဂ်ဉာဏ်၏နီးသော အကြောင်းတရား တွေ၊ မဂ်ဉာဏ်၏သမ္ဘာရ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့အဆောက်အအုံ၊ မဂ်ဉာဏ်၏ ဥပနိဿယမဂ်ဉာဏ်ရဲ့မှီရာ တရားတွေကို ဗောဓိပက္ခိယ တရားလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဗောဓိဆိုတဲ့ စကားမှာ မဂ်ဉာဏ်ကိုလဲ ဗောဓိလို့ခေါ်ပါတယ်။

မှီရာဖြစ်တဲ့ ပွင့်တော်မူရာအပင်များကိုလဲ ဗောဓိ။

မဂ်ဉာဏ်ကို ဘာကြောင့်ဗောဓိလို့ ခေါ်သလဲ။ သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သောကြောင့် ဗောဓိ၊ မဂ်ဉာဏ်သည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ကို ဗောဓိ။

မဂ်ဉာဏ်ဆိုတာက မဂ္ဂ+ဉာဏ မဂ်ဉာဏ်။

မဂ္ဂဆိုတဲ့ စကားလေးက “ကိလေသေ မာရေန္တော နိဗ္ဗာန် ဂစ္ဆတိတိ မဂ္ဂေါ”။ လောဘ၊ ဒေါသ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေကို သတ်ဖြတ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ရွှေမြို့တော်သို့ ရောက်တတ် သွားတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် မဂ္ဂ။

ဘယ်လို ကိလေသာတွေကို သတ်ဖြတ်သလဲ။ ပထမမဂ်ဉာဏ် ရပြီဆိုရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ပယ်နိုင်ပြီ။

ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်က ကာမရာဂနဲ့ ဗျာပါဒ ပါးပါးလွှားလွှား ဖြစ်အောင်။

အနာဂါမိမဂ်ကျတော့ ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒ လုံးဝမရှိအောင် ပယ်နိုင်တယ်။ အဲဒီမယ် “အနာဂါမိမှာ ဒေါသခွါ” ဆိုတဲ့အတိုင်း။

အနာဂါမိအဆင့်ရောက်ပြီဆိုရင် ဒေါသမရှိတဲ့အတွက် ငိုကြွေးမှု လဲ မရှိတော့ပါဘူး။

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကျတော့ ကျန်တဲ့မာန အစရှိတဲ့ ကိလေသာ တွေကို သတ်ဖြတ်နိုင်တယ်။

မဂ်ဉာဏ်လေးပါးဆိုတဲ့ ဒီဉာဏ်လေးပါးလုံးရောက်မှ အားလုံး စင်တယ်။ အဲဒီမဂ်ဉာဏ်တွေကို ဗောဓိ။

အဲဒီလို တစ်ဖက်က ကိလေသာတွေကို သတ်ဖြတ်နိုင်မှ တစ်ဖက်ကလဲ အမှန်တရားတွေကို သိမြင်နိုင်မှာကိုး။

အဲသလို သိနိုင်၊ မြင်နိုင်တဲ့ ဗောဓိခေါ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့နီးစွာသော အကြောင်းတရားများကို “ဗောဓိပက္ခိယ” တရား။

အဲဒီလို အစွမ်းသတ္တိရှိတဲ့ မဂ်ဉာဏ်ခေါ်တဲ့ ဗောဓိရဲ့ အဆောက် အအုံများကို ဗောဓိပက္ခိယတရား။

မဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အခြေခံမှီရာ တည်ရာများကို ဗောဓိပက္ခိယလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယတရားကို အပိုင်းကြီး (၇)ပိုင်းနဲ့ ခွဲခြားပြီးတော့ ဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး

သတိပဋ္ဌာန် သတိပဋ္ဌာန်ဆိုပြီးတော့ အသုံးကလဲ တွင်ကျယ် ပါတယ်။

“သတိ”ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ “ပဋ္ဌာန”ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွဲပြီးတော့ ထားတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် အခုအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီများ အားထုတ်နေတဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်းပါပဲ။

သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ လွန်ကဲတဲ့သတိ၊ အင်မတန် တည်ငြိမ်တဲ့သတိ၊ အဲဒီ လွန်ကဲတဲ့သတိ၊ တည်ငြိမ်တဲ့သတိကို သတိပဋ္ဌာန်။

အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန်ဟာ (၄)မျိုးရှိပါတယ်။

၁။ ထွက်လေ ဝင်လေစတဲ့ ရူပကာယမှာ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့နေတဲ့ တည်ငြိမ်တဲ့သတိမျိုး ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

၂။ ဝေဒနာများအပေါ်မှာ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တည်ငြိမ်ပြီး တော့နေတဲ့ သတိမျိုး ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

၃။ သရာဂစိတ်- ရာဂနှင့်တကွဖြစ်တဲ့စိတ်၊ ဝိတရာဂစိတ်- ရာဂကင်းတဲ့စိတ်၊ စသည်တို့အပေါ်မှာ တည်ငြိမ်တဲ့ လွန်ကဲ တဲ့ သတိမျိုး စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

၄။ နီဝရဏစတဲ့ တရားတွေအပေါ်မှာ လွန်ကဲတဲ့သတိ ဖြစ်ပေါ်တဲ့သတိမျိုး ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်လို့ လေးမျိုး။

ယနေ့ အားထုတ်နေကြတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်က နံပါတ်(၁)၊ ထွက်လေ ဝင်လေစတဲ့ ရူပကာယအပေါ်မှာ လွန်ကဲတဲ့သတိလုပ်ငန်း၊ တည်ကြည် တဲ့ သတိလုပ်ငန်း အားထုတ်နေကြတာ။

အဲသလို ထွက်လေ ဝင်လေအပေါ်မှာ ရှုမှတ်တဲ့ တည်ငြိမ်တဲ့ သတိတစ်ခုရပြီး လွန်ကဲတဲ့သတိ၊ ခိုင်မြဲတဲ့သတိ၊ လွန်ကဲတဲ့သတိဆိုတာ ခိုင်မြဲတဲ့သတိပါပဲ။

အဲသလို ထွက်လေဝင်လေ အပေါ်မှာ လွန်ကဲတဲ့သတိ၊ ခိုင်မြဲ တဲ့သတိလေး ရှိနေပြီဆိုရင် ကျန်တဲ့သတိပဋ္ဌာန်များလဲပဲ အကျုံးဝင်ပြီး တော့သွားပါတယ်။

ဘာကြောင့် သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာလုပ်ငန်း စပြီးအားထုတ် တော့ ဒီသတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို စတင်ပြီးတော့ အားထုတ်ရသလဲဆိုတော့ စိတ်ကို အစိုးရဖို့ပါပဲ။

ဒီသတိပဋ္ဌာန်ဟာ ကာယဂတာသတိ အထူးသဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေကို နှာသီးဖျားက ထွက်လေလေး ထွက်လာတဲ့အခိုက် ဝင်လေ လေး ဝင်တဲ့အခိုက် အဲဒီအပေါ်မှာ စိတ်ကလေးငြိမ်ပြီးတော့နေအောင် ခိုင်မြဲတဲ့သတိနဲ့ မဖြစ်မနေ ယခုလို ကာယဂတာသတိ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် ကြီးကို စတင်ပြီး ကြိုးစားတာ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ စိတ်ကို အစိုးရ ဖို့ပါပဲ။

စိတ်ကလေးဟာ အဝေးကိုလဲ ပြေးတတ်တယ်။ တစ်ဦးထဲတော့ နေတာပဲ။ အထည်ကိုယ်တော့လဲ မထင်ရှားပါဘူး။ ဟဒယဝတ္ထုဆိုတဲ့ မှီရာ နှလုံးအိမ်မှာ သူကိန်းဝပ်ပြီးတော့ နေပါတယ်။

အဲဒီ စိတ်ကလေးကို အခုအစိုးရအောင် အားထုတ်ပြီးထော့ နေကြတာပါပဲ။

သာမန်အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် စိတ်မကောင်းတဲ့လူတွေကို အရူးအနှမ်းလို့ခေါ်ကြတယ်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ပွားများတဲ့အနေအားဖြင့် “ဣတိပိ သောဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ” ဆိုပြီးတော့ နှုတ်ကတက်လိုသာ ရွတ်နေရတယ်။ ပြီးသွားမှန်းတောင် တစ်ခါတစ်ရံ ကိုယ့်ဟာနဲ့ကိုယ် မသိလိုက်ကြတာ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ကြ၊ ကြုံကြဘူးမှာပါ။

အဲဒီတော့ ဒီစိတ်ကို အစိုးရမှု ကာယဂတာသတိခေါ်တဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းတဲ့နည်း။ ဒီနည်းနဲ့ ဘာဝနာလုပ်ငန်းမှာ ကြိုးပမ်းကြရမယ်။

အဲဒီလို ကြိုးပမ်းလိုက်တဲ့ အခါကျမှ စောစောကမြင်တဲ့ ကိစ္စ တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး၊ ကြားတဲ့ကိစ္စတွေ၊ နဲ့တဲ့ကိစ္စတွေ၊ စားတဲ့ ကိစ္စတွေ၊ လျှက်တဲ့ကိစ္စတွေ၊ ထိသိတဲ့ကိစ္စတွေ၊ သိတဲ့ကိစ္စတွေ၊ ကြံစည် တွေးတောမှု

တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ကလေးဟာ တစ်ခါတစ်ရံ ဆိုးတယ်။
တစ်ခါတစ်ရံ သွမ်းတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ဆိုးစိတ်သွမ်း၊ စိတ်သရမ်း
လေး၊ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်မိုက်၊ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်လေပွလေးတွေ၊
စိတ်တေလေလေးတွေ။

အရပ်စကားကတော့ လျှောက်ပြီးလှည့်ပတ်သွားလာနေတဲ့သူကို
တေလေဂျှပ်လို့ ခေါ်တာကိုး။

မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဟာလဲပဲ စိတ်မိုက်၊ စိတ်တေလေ၊ စိတ်လေပွ
လေးတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ နေတတ်တာကိုး။

အဲဒါကို စိတ်တေလေ၊ စိတ်ဂျှပ် မဖြစ်ရအောင် အခု ဘာဝနာ
အလုပ်ရဲ့အစမှာ အားထုတ်ကြရမယ်။

အထွဋ်အထိပ်

အဲလို အားထုတ်လိုက်လို့ စိတ်လေး သမထပိုင်း ပြောမယ်ဆိုရင်
“စိုက်စိုက်စူးစူး အထူးမြဲမြဲ ရှုအားသန်စွာန်ဟု ခေါ်သတတ်”တဲ့။

စိုက်စိုက်စူးစူးလေး ချမ်းသာမှု အေးအေးမြဲမြဲလေးနဲ့ စတုတ္ထစွာန်
ရောက်ပြီ။ စတုတ္ထစွာန် သမာဓိခေါ်တယ်။ အဲဒီ သမာဓိမျိုးများရရင်
ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်တဲ့ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်း သမထ
ပိုင်းမှာ အထွဋ်အထိပ်ရောက်တယ်လို့ ခေါ်ရတယ်။

ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပြီး၊ ပွားများပြီးတော့နေတယ်။
ကာယဂတာသတိ။ အဖြစ်နဲ့အပျက်အစုံကို မြင်တဲ့ အဲဒီ သတိလေးဟာ
အဖြစ်နဲ့အပျက် အစုံကိုမြင်တဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်များ ရောက်သွားပြီ
ဆိုရင်တော့ ဒါ-- ဝိပဿနာပိုင်းမှာ သူ့အနေနဲ့ အထွဋ်အထိပ်ရောက်ပြီ
လို့ ဒီလိုပြောရတယ်။

အဲဒီလို မရောက်စေကာမူ စိတ်ထဲမှာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မရောက်
စေကာမူ စိတ်ထဲမှာ စိတ်ကလေးတည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တော့
ဘူးဆိုလို့ရှိရင်-

အမတ် တေသံ ပရိဘုတ္တံ၊

ယေသံ ကာယဂတာသတိ ပရိဘုတ္တာ။

ထွက်လေဝင်လေကို ရှုမှတ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ကာယဂတာသတိ သုံးဆောင်လို့ စိတ်ကလေး တည်ငြိမ်ပြီးတော့နေလို့ရှိရင် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို သုံးဆောင်ရသလိုပါပဲ။

အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲဆိုလို့ရှိရင် စိတ်ရဲ့အလွန်အေးမြမှုလေးကို ခေါ်တာပါပဲ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားက အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဒီနေရာမှာ စိတ်ရဲ့အလွန်အေးမြမှု။

မိမိတို့စိတ်ဟာ မိမွေးတိုင်း၊ ဖမွေးတိုင်း တရားအားမထုထင်က မိမွေးတိုင်း၊ ဘမွေးတိုင်း ဖြစ်နေတဲ့စိတ်ဟာ အင်မတန် ပူလောင်ပါတယ်။ အင်မတန် ပူပြင်းပါတယ်။ ခြောက်သွေ့ပါတယ်။

တဏှာတွေ၊ မာနတွေ လွှမ်းမိုးလို့ အင်မတန် ပူပန်ပြီးတော့နေတဲ့ ခြောက်သွေ့ပြီးတော့နေတဲ့စိတ်။

အဲဒီစိတ်ကလေးကို ထွက်လေဝင်လေဆိုတဲ့ အာရုံတိုင်မှာချီလို့ သတိဆိုတဲ့ ကြီးနဲ့ချည်။

အဲသလို ချည်တုတ်ပြီးတော့ ထားနိုင်တဲ့ အခါကျတော့ စိတ်ကလေးဟာ အလွန်တည်ငြိမ်တဲ့စိတ်၊ ခိုင်မြဲတဲ့စိတ်ကလေး ဖြစ်ပြီး တော့သွားပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်။ ဒီသတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်းကြီး ရှေးသူတော်စင်များက အဆင့်အတန်းမြင့်သွားလေ၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို သုံးစွဲလေလေပါပဲ။

“အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးတွေဟာ ဒီသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့နေ့ထိအောင် အာဟာရအဖြစ်နဲ့ သုံးစွဲပြီးတော့ သွားတော်မူကြတယ်။”

လယ်တီပိပဿနာ

မိမိတို့မှာလဲပဲ ရှေးအရိယာသူတော်စင်ကြီးများ သုံးစွဲသွားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်း။ အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးများ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်သည် အခါတိုင်အောင် အာဟာရအဖြစ်နဲ့ သုံးစွဲပြီးတော့သွားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် လုပ်ငန်းကြီးကို ဒွိတတွေ ကြိုးစားနေရတဲ့အတွက် လူ့ဘဝရကျိုးနပ်ပေစွ ကျေနပ်ကြရတာ။

ဓမ္မတရားတော်ကို ကိုးကွယ် ကြရတာဟာ ဘဝတည်းဟူသော ခရီးခဲမှ ထုတ်ဆယ်ကယ်တင်တတ်တဲ့အတွက် တရားတော်ကို ကိုးကွယ် ကြတယ်။

စိတ်ရဲ့သက်သာမှုကို ပေးတတ်တဲ့အတွက် တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝခရီးခဲမှ ကယ်တင်တော်မူတတ်တဲ့ တရားတော်။

ဒို့အားထုတ်နေတဲ့ တရားတော်သည် ဘဝခရီးခဲမှ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တတ်တဲ့ တရားတော်။

ဒို့အားထုတ်နေတဲ့တရားသည် စိတ်ရဲ့သက်သာမှု ပေးတော်မူ တတ်တဲ့တရားတော်။

အဲဒီလို ဂုဏ်အင်တွေနဲ့ စုံလင်နေတဲ့ တရားတော်ကြီးကို အားထုတ်နေရတဲ့အတွက် လူ့ဘဝရကျိုးနပ်ကြောင်း ကောင်းမွန်တဲ့ တရားများ အားထုတ်နေရတဲ့အတွက် လူ့ဘဝရကျိုးနပ်ကြောင်း ကောင်းမွန်တဲ့လုပ်ငန်းများ အားထုတ်နေရတာပါလားလို့ စိတ်ထဲမှာ အာရုံထားပြီးတော့ ဆက်လက်ကြိုးစား အားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်း ဘုန်းကြီးရဲ့ဩဝါဒစကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

၁၃၆

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ဒုတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၂)ရက်။

သမ္ပပ္ပဓာန် (၄)ပါး

ဒီနေ့မှာ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးမှာ ခေါင်းစည်း (၇)ခု ထားတော်မူခဲ့တယ်။

မနေ့က သတိပဋ္ဌာန်ခေါင်းစဉ်နဲ့ ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့ နံပါတ် (၂) သမ္ပပ္ပဓာန်။

ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ သာသနာ့စာပေက ဗုဒ္ဓစာပေကလာတဲ့ ပါဠိစကားတွေကို မြန်မာပြန်ရတာဟာ တစ်ချို့ ပါဠိ၊ မြန်မာစကား ပေါ်လွင်အောင် ပြန်လို့ရတယ်။ တစ်ချို့ပါဠိစကားတော်တွေကျတော့ ပါဠိသက်ဝေါဟာရနဲ့ပဲ ပြန်ကြရတယ်။ ဗောဓိပက္ခိယခေါင်းစည်းစကား တွေ မြန်မာပြန်ရာမှာ-

- သတိပဋ္ဌာန ဆိုတဲ့ ပါဠိကို သတိပဋ္ဌာန်၊
- သမ္ပပ္ပဓာန ဆိုတဲ့ ပါဠိကို သမ္ပပ္ပဓာန်၊
- ဣန္ဒြိယဆိုတဲ့ ပါဠိကို ဣန္ဒြိယ၊
- ဣန္ဒြိယ ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ဣန္ဒြိယ၊
- ဗလ ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ဗိုလ်၊
- ဗောဇ္ဈင် ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ဗောဇ္ဈင်၊
- မဂ္ဂင် ဆိုတဲ့ ပါဠိကို မဂ္ဂင်၊

ပါဠိသက် ဝေါဟာရနဲ့ပဲ မြန်မာပြန်ကြပါတယ်။ မြန်မာစကားလုံးနဲ့ ရှင်းအောင်ဆိုရင် တော်တော်ရှည်ရှည်လေး ပြောကြရတယ်။

သမ္ပပ္ပဓာန = သမ္ပပ္ပဓာန် (ပါဠိသက်ဝေါဟာရ)

သမ္ပ + ပဓာန

သမ္ပ- ကောင်းကောင်းမွန်မွန်၊ ပဓာန- လွန်လွန်မင်းမင်း

ဆောင်ရွက်တတ်တာ။ ဝီရိယ အရကောက်ပါတယ်။

ရှေ့က သမ္ပလေးနဲ့တွဲလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ “သမ္ပမေဝ ပဓာန သမ္ပပဓာန” ကောင်းကောင်းမွန်မွန် လွန်လွန်ကဲကဲ ဆောင်ရွက်အား ထုတ်မှု၊ အဲဒါကို သမ္ပပဓာန။

တစ်နည်းအားဖြင့် “အာတာပ” ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်တဲ့ ဝီရိယကို သမ္ပပဓာန ခေါ်ပါတယ်။

ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ ရက်စက်မိဋ္ဌာန် စိတ်အကြံဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်တဲ့ စိတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ လုံ့လဝီရိယကို သမ္ပပဓာန။ အဲဒီဝီရိယကိုပဲ သမ္မာဝါယမမဂ္ဂင်လို့ ဒီလိုလဲ ခေါ်ကြရတယ်။

အဲဒီ ဝီရိယရဲ့ အင်္ဂါအချက်အလက်က (၄)မျိုး။ အဲဒီ (၄)မျိုးက ဘာတွေလဲဆိုတော့

၁။ ကြောချဉ်ရိုးရေ ကုန်ပေစေ ကျန်စေသားအသွေး။

၂။ အသက်ကိုမျှ မညှာရ သမ္ပပဓာန်လေး။

အကြောအချဉ်တွေ ကျန်ပစေ ကြွင်းပစေ၊ အရိုးတွေ ကြွင်းပစေ၊ အရေတွေသာ ကြွင်းပစေ၊ အသားအသွေး ခမ်းခြောက်ပစေ၊ ဒီလုပ်ငန်းတွေဖြင့် ငါမလျှော့တန်းလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ဝီရိယမျိုး။

အသက်ကိုမျှ မညှာရ သမ္ပပဓာန်လေး အသက်တောင် ပဓာန မထားပဲနဲ့လုပ်ရတဲ့ လုပ်နိုင်တဲ့ ဝီရိယမျိုးကို သမ္ပပဓာန်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။

အရှင်သောဏာမထေရ် တစ်ဝါတွင်းလုံး ထိုင်လိုက်၊ စင်္ကြန် လျှောက်လိုက် အားထုတ်လိုက်တာ နုနယ်တဲ့ခြေဖဝါးလေးက စင်္ကြန် လမ်းမှာ သွေးလေးတွေများကျလို့။

စကျပါလမထေရ်ကြီး မျက်စိမမြင်မစမ်းနဲ့ လမ်းလျှောက်ပြီး တော့ အားထုတ်တယ်။

ဖုဿမထေရ်ကျတော့လဲ (၂၅)နှစ်ပတ်လုံး ထိုင်ပြီး လုံးဝကို မလျှောင်းပဲနဲ့ အားထုတ်ခဲ့တယ်။

မဟာသီဝမထေရ်ကြီးကျတော့ အနှစ် (၃၀)အားထုတ်တော်မူ တာကိုး။

အလားတူပဲ ဘုန်းကြီးတို့ မုံရွာမြို့၊ သပြေပင်တောရ ဒုတိယ နာယကဆရာတော် ကျေးဇူးရှင် သာမဏေဘဝက ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် ဘုရားက စစ်ကိုင်းအရှေ့လေးဆိုတဲ့ချောင်မှာ သီတင်းသုံးပြီးတော့ တစ်နေ့ဆွမ်းတစ်ထပ် ဘုဉ်းပေးတယ်။ ဧကသနိက်- တစ်ထိုင်ထဲ တစ်ထပ်ထဲ ဘုဉ်းပေးတယ်။ ထွက်လေ ဝင်လေ ရှုမှတ်ခြင်းဆိုတဲ့ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း စသည်ရှုမှတ်အားထုတ်တယ်။

တစ်ရက်ကများ အဲဒီတောကျောင်းကလေးကနေပြီး ဝါးချက် ဆိုတဲ့ရွာ ဆွမ်းခံကြွ အပြန်ကျတော့ ကျားသစ်တစ်ကောင်နဲ့ လမ်းမှာ ဆုံပါတယ်။

ဆုံတော့ ဆရာတော်က သွားသွားဆိုတော့ သူ့ဟာသူလဲ ရှောင်သွားတယ်။ သို့သော်လဲ ရန်သူထင်ပြီးတော့ နောက်ကနေ ဆရာတော်ရဲ့ ဦးခေါင်းကို လက်နဲ့ကျားသစ်ကကိုင်ပြီး ပုတ်ပြီးတော့ လှဲတယ်။ မကိုက်ပါဘူး။ သို့သော်လဲ သူတို့ရဲ့လက်သည်း၊ ခြေသည်း တွေက ထက်မြက်တာမို့ ဒဏ်ရာတော့ ရလာတယ်။

အဲသလို တောထဲ၊ တောင်ထဲမှာနေပြီးတော့ အားထုတ်ခဲ့တဲ့ အလေ့အလာ ဘုန်းကြီးရဲ့ ရှင်သာမဏေဥပဇ္ဈာယ်၊ ဘကြီးလဲတော်ပါ တယ်။ တစ်သက်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာအလုပ်နဲ့ပဲ မွေ့လျော်ပြီးတော့ သွားတယ်။

နောင်သောအခါ မုံရွာမြို့၊ သပြေပင်တောရ ဒုတိယပဓာန နာယကဆရာတော်ဖြစ်ပြီးတော့ စာသင်တိုက်ထဲမှာ စာသင်တိုက်ကြီးကို အုပ်ချုပ်နေသော်လဲပဲ ဝါတွင်းကာလဆိုရင် “ဧကသနိက်”- တစ်ထပ်စာ ဆွမ်း တစ်ထိုင်ထဲဘုဉ်းပေး၊ ပတ္တပိုဏ်ဘုဉ်းပေး၊ ဓူတင်လေးငါး ခြောက်ခုရအောင် ဆောင်တော်မူပါတယ်။

ဓူတ- ခေါ်တဲ့အကျင့် = ကိလေသာကို ခါထုတ်တတ်တဲ့အကျင့်၊ အကျင့်ကောင်းပေါ့။

ဒီအကျင့်ကောင်းတွေဟာလဲ သာမန်ဝိရိယမျိုးနဲ့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။
ဒီလိုပဋိပတ်သာသနာ့တာဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်ကြီးတွေ
များများစားစား ပေါ်ထွန်းလာပါစေလို့ ဆန္ဒပြုကြရပါတယ်။

သမ္ဗုပ္ပဓာန်

မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါး
ထဲမှာ “သမ္ဗုပ္ပဓာန်” ဆိုပြီးတော့ လေးမျိုးဟောပါတယ်။ အဲဒီ ဝိရိယကိုပဲ
လေးမျိုးထားပြီးတော့ ဟောပါတယ်။

ဟောတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်ဟာလဲပဲ ဒီသမ္ဗုပ္ပဓာန်
လုံ့လရှိတော်မူတဲ့အတွက် အထွဋ်အထိပ် လောကသားအားလုံးတို့ရဲ့
ဂရုအလေးအမြတ်ပြုအပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့
တာပါပဲ။

ပယတ္ထော သဗ္ဗလောကဿ၊ ဂါရဝါပတ္တိဟေတုကော၊

ဝါယာမော သောပိတေ အတ္ထိ ပယတ္တဝါ နမတ္ထုတေ။

ဓီရ- သဗ္ဗညုတ ဉာဏအရှင် အို-မြတ်သခင်၊ တေ- ရှင်တော်
မြတ်ဘုရားအား၊ သဗ္ဗလောကဿ- အလုံးစုံ လောကရှိသမျှ နတ်လူ
အပေါင်း၏၊ ဂါရဝါပတ္တိဟေတုကော- စိုးခန့်သမှု အလေးပြုအပ်သည့်
ဂရုဘွဲ့ယူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဆူ၏အဖြစ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊
ဝါယာမော- သမ္ဗုပ္ပဓာန် ကိစ္စပြဓာန်းလှသား သမ္ဗဝါယာမမဂ္ဂင်ဟု
ဆိုအပ်သော၊ ပယတ္ထေ- ပယတ္တနှုန်းခေါ် ရွှေဘုန်းတော်သည်၊ အတ္ထိ-
စင်စစ်မသွေ ရှိပါပေ၏။ ပယတ္တဝါ- ပယတ္တခေါ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော်
သခင် မြတ်အရှင်၊ တေ- ရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား၊ မေ အမှာကံ-
အကျွန်ုပ်တို့၏၊ နမော- တုပ်ဝပ်ရိုက်ချိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးဦးညွတ်ခြင်းသည်၊
အတ္ထု- စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ပယတ္တ- ဘုန်းတော်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား
လောကသားအားလုံးတို့ရဲ့ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဆူ

အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။

အဲဒီလိုရောက်တာ အခြားကြောင့် ဟုတ်ပါရိုးလားတဲ့။ ဟောဒီ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လကြောင့်ပါပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဂယာဒေသ ဥရုဝေလတောကို ရောက်တော့ မြတ်စွာဘုရား (၆)နှစ်တာ ကာလပတ်လုံး ဥရုဝေလတော အုပ်ထဲမှာ တရားအားထုတ်တဲ့နေရာလေးရောက်တော့ လက်အုပ်ချီ ဝင်ထိုင်ပြီးကြည်ညိုတယ်။

အဲဒီ မဟာသမ္မပ္ပဓာန အားသွန်ကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့ရာ ဒေသ လက်အုပ်ချီပြီးတော့ (၆)နှစ်တာကာလ စွဲစွဲမြဲမြဲ အားထုတ်တော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်အလောင်းတော်ကြီးကို ရည်မှန်းပြီးတော့ ရှိခိုးရတယ်။ ကျေနပ်စရာပါပဲ။

ဆိုလိုတာက ဘာလဲဆိုတော့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် လွန်လွန် ကဲကဲ ရွက်ဆောင်တတ်တဲ့ လုံ့လဝီရိယ၊ ဒါကို သမ္မပ္ပဓာန်။

လေးဌာန

ဘယ်နေရာမျိုးတွေမှာ လုံ့လဝီရိယရှိရမှာလဲဆိုတော့ လေးမျိုး လေးဌာနမှာပါ။

အကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ (၂)နေရာ၊ (၂)ဌာန၊

ကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ (၂)နေရာ၊ (၂)ဌာန။

အကုသလဆိုတဲ့ ပုဒ်က - အပြစ်ရှိပြီးတော့ မကောင်းကျိုး ပေးတတ်တဲ့ တရားတွေကို အကုသိုလ်လို့ ပါဠိသက်ဝေါဟာရနဲ့ပဲ ပြန်ဆိုတယ်။

ကုသလဆိုတဲ့ ပုဒ်ကျပြန်တော့လဲပဲ။ ကုသလဆိုတဲ့ ပုဒ်ကို ကုသိုလ်လို့ဘာသာပြန်တယ်။ ဒီထက် ပြည့်စုံအောင် ပြန်မယ်ဆိုရင် အပြစ်မရှိ ကောင်းကျိုးကိုပေးတတ်တဲ့ ကောင်းတဲ့တရားတွေ၊ ကောင်းတဲ့ အလုပ်တွေ။

လယ်တီဝိပဿနာ

အကုသိုလ်ဆိုတာက အပြစ်ရှိပြီးတော့ မကောင်းကျိုးပေးတတ်တဲ့ တရားတွေ၊ လုပ်ငန်းတွေ။

အဲဒီ အကုသိုလ်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အကုသိုလ်အပိုင်းမှာလဲ (၂)ဌာန။ ဖြစ်ပြီးသားအကုသိုလ်၊ မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ်။

ကုသိုလ်ကျတော့လဲ (၂)ဌာန။ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်ကတစ်မျိုး၊ မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်ကတစ်မျိုး။

အကုသိုလ်ကို အရင်ပြောမယ်ဆိုရင် ဖြစ်ပြီးသားအကုသိုလ်ကို ပယ်ရှား ဖို့ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေကျတော့ မဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်တဲ့အကုသိုလ်တွေ ဖယ်ရှားနိုင်အောင်၊ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ် မဖြစ်အောင် ဆိုပြန်တော့၊ ကိုယ်နဲ့လဲပဲ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်တာကိုး။ နှုတ်ကလဲ အကုသိုလ်တွေ တစ်ဖွားဖွားဖြစ်နိုင်တာကိုး။ စိတ်ထဲမှာလဲ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။

ခြုံပြောရင် ဒုစရိုက်တွေပါပဲ။ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ရအောင်၊ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေဆိုတာလဲ ရေတွက်လို့ မရဘူး။

ဖြစ်ပြီးသားအကုသိုလ်တွေ ဒါတွေဟာ ကံလို့ခေါ်တာကိုး။ ဖြစ်ပြီး ဒုစရိုက်တွေ ဖြစ်ပြီးသားအကုသိုလ်တွေ။

ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်တဲ့အကုသိုလ်တွေ၊ ဒုစရိုက်တွေ၊ ကံဟောင်းတွေ၊ ဒုစရိုက်အဟောင်းတွေ ဘဝများစွာသံသရာက လှည့်ပြီးတော့ လာတော့ အဲဒီအကုသိုလ်ကံဟောင်းတွေက တပုံတပင်ကြီးရှိနေကြ။ အကျိုးပေးခွင့်မရသေးလို့ မပေးတာပါပဲ။ အကျိုးပေးခွင့်ရရင် ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိ အကျိုးပေးပါလိမ့်မယ်။ ပေးဖို့ကံဟောင်းတွေ ဒုစရိုက်ဟောင်းတွေ အများကြီးရှိနေကြတယ်။

အနတ္တဉာဏ်ဆိုက်မှ

အဲဒီအကုသိုလ်ကံဟောင်းတွေ၊ ဒုစရိုက်ဟောင်းတွေ ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်ဖယ်ရှားမလဲ။ ဒါနပြုရုံနဲ့ ပျောက်မလား။ သီလဆောက်တည်ရုံနဲ့ ပျောက်မလား။ သမာဓိရရုံနဲ့ ပျောက်မလား။ မပျောက်ဘူး။ ရေများရေနိုင်၊ မီးများမီးနိုင် ဆိုသလို လှည့်ပြီးအကျိုးပေးနေမှာပါပဲ။

အနတ္တဘာဝနာအဆင့် ရောက်ပြီးတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်သွားမှ ဘဝများစွာ သံသရာကပါလာတဲ့ အကုသိုလ်တွေဟာ ပဋိသန္ဓေကျိုးမပေးတော့ပဲနဲ့ သူဟာသူ ချုပ်ငြိမ်းသွားမှာ။

အဲဒီတော့ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို မဖြစ်အောင် ဆိုရာမှာလဲပဲ။ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်အောင် ဒီဘဝထိန်းနိုင်ပါတယ်။ ကံအားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လာလို့ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်လို့ သူတစ်ပါးအသက် မသတ်ဘူး။ သူတစ်ပါး ဥစ္စာမခိုးဘူး။ ထားပါတော့။

တစ်ဘဝစောင့်ထိန်းနိုင်ပေမယ့် နောက်ဘဝမသေချာဘူး။ အဲဒီတော့ ဒီအကုသိုလ်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ်တွေ ဖယ်ရှားနိုင်အောင်၊ ဖြစ်ပြီးသားအကုသိုလ်တွေ ဖယ်ရှားနိုင်အောင်၊ အနတ္တဘာဝနာ အထွတ်အထိပ်ရောက်မှ ပြည့်စုံပြီးစီးပါတယ်။

မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ဖို့ ဖြစ်ပြီးသားအကုသိုလ်တွေ ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မပျောက်ဘဲနဲ့ ဘယ်လိုမှ လက်စသိမ်းဖို့ မလွယ်ပါဘူး။

ယခုဘဝ စောစောက ပြောသလို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာနဲ့လဲ တွေ့ကြုံလို့ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့ ကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ် ရပြီးတော့ ကာယဒုစရိုက် သုံးပါးမှလဲ ရှောင်ကြဉ်ပါတယ်။ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ပါတယ်။ မနောဒုစရိုက်တွေ တတ်နိုင်သလောက် ထိန်းနိုင်ပါတယ်။ သူတော်စင်ကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

သို့သော်လဲပဲ တဒင်္ဂသူတော်စင် ဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိက ရှိနေတာ။ အတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေရင် အဲဒီ အတ္တဒိဋ္ဌိဟာ “မကောင်းညစ်ဆိုး အကုသိုလ်တရားမျိုးတို့ရဲ့ ဗီဇ”။

အဲဒီ အတ္တဒိဋ္ဌိကို မဖြိုနိုင်သေးသမျှ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ခွင့်ကြုံ ရနိုင်တယ်။ လောကီပညာဝိသုဒ္ဓိတွေထဲမှာ ဒီလောကီဝိပဿနာပညာ၊ လောကုတ္တရာပိုင်း မဆိုက်ရောက်နိုင်သော်လဲပဲ ဖြစ်ဖူးတဲ့ကုသိုလ်တွေ ပါပဲ။

အဲဒီ ဖြစ်ဖူးတဲ့ကုသိုလ်တွေကို “ဘိယျောဘာဝါယ”- နိယာမ အဖြစ်ရောက်ပြီးတော့ အစဉ်ထာဝရ တည်တံ့တဲ့ကုသိုလ်မျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားခြင်းဟာ ဒါသမ္မပ္ပဓာန် ဝီရိယတစ်မျိုး။

အဲဒီဖြစ်ဘူးတဲ့ သမထဝိပဿနာ ကုသိုလ်တွေကို ဘိယျော ဘာဝါယ နိယာမအဖြစ်ရောက်ပြီးတော့ အစဉ်ထာဝရ တည်တံ့တဲ့ မဂ်ကုသိုလ်အဆင့်ရောက်အောင် အားမထုတ်နိုင်သေးရင် စိတ်မချရ သေးဘူး ဒါကြောင့်-

- ၁။ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်အမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရင် ငါ့မှာ အကျိုးမဲ့တွေ ဖြစ်နိုင်တာကြောင့် တရားကြိုးစားရမယ်။
- ၂။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးအကုသိုလ်တွေ မပယ်နိုင်ရင် ငါ့မှာအကျိုးမဲ့တွေ ဖြစ်နိုင်တာကြောင့် တရားကြိုးစားရမယ်။
- ၃။ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးတဲ့ သမထဝိပဿနာ မဂ်ကုသိုလ်တွေ မဖြစ် ပေါ်ခဲ့ရင် ငါ့မှာအကျိုးမဲ့တွေ ဖြစ်ပေါ်လာစရာရှိတဲ့အတွက် တရား ကြိုးစားရမယ်။
- ၄။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသား သမထဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ မတည်တံ့ရင် ပျောက်ပျက်သွားရင်၊ အဖန်ဖန် မပွားတိုးရင်၊ မပြည့်စုံရင်၊ ချုပ်ငြိမ်း သွားရင် ငါ့မှာအကျိုးမဲ့တွေ ဖြစ်ပွားလာစရာရှိတဲ့ အတွက် တရားကြိုးစားရမယ်။

အဲဒီ နံပါတ်(၄)အရ မိမိမှာဖြစ်ပေါ်ရရှိထားတဲ့ သမထ ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ ထိန်းမထားနိုင်ရင် တိုးပွားအောင် မဂ်ဉာဏ် အဆင့်ရောက်အောင် အားမထုတ်ရင် အကျိုးမဲ့များ မကောင်းကျိုးများ ဖြစ်ပွားတတ်ပါသေးတယ်။

သာဓက

အကျိုးမဲ့ဖြစ်ပွားတတ်ပုံ ထင်ရှားအောင်ပြောရလျှင် ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကြီးတစ်ပါးရဲ့ တပည့်သာမဏေလေးဟာ သမထအထွတ် အထိပ်ရောက်အောင် အားထုတ်နိုင်လို့ ဟိမဝန္တာတောင်သွားပြီး ပန်းခူးကာ မဟာစေတီပူဇော်ဖို့ မထေရ်၏လက်ထဲ ထည့်ပေးပြီး ပူဇေထဘန္တေ- စေတီဘုရားအား ပူဇော်တော်မူကြပါ ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။

အဲဒီတန်ခိုးကြီး ဈာန်ပျံ့နိုင်တဲ့ သာမဏေလေး ဆရာမထေရ် နဲ့အတူ ဆွမ်းခံမဝင် မထွက်ပဲ သီးခြားသွား သီးခြားဝင်ထွက်တော့ “ကိုရင် ပုထုဇဉ်တို့ တန်ခိုးဈာန်ဆိုတာ မသင့်တင့်တဲ့ ရူပါရုံ စသည်နဲ့ တွေ့ရင် အလွယ်တကူပျက်စီးနိုင်တယ်”လို့ သတိပေးတော်မူတယ်။

တစ်နေ့ကျတော့ ယက္ကန်းသည်မသမီးချောလေးက ပဒုမ္မာ ရေအိုင်မှာ သီချင်းတစ်ကြော်ကြော်ဆိုပြီး ပန်းခူးနေစဉ် သာမဏေလေး အဲဒီမိန်းကလေးရဲ့ သီချင်းသံအံ့ပေါ် စွဲငြိတယ်။ တောင်ပျံ့ကျိုးပြတ်တဲ့ ကျီးကန်းလို့ ဖြစ်သွားတယ်။ “ငြိမ်သက်အေးမြသော သမာပတ် အရိန် အဝါကြောင့် ရေထဲမကျပဲ လက်ပံဝါဂွမ်းလေးလို့ ပဒုမ္မာအိုင်ကမ်းမှာ ကျပါတယ်။” အဲဒီကလေးမလေးနဲ့ အိမ်ထောင်ကျပြီး ရန်ဖြစ်တယ်။ လွန်းနဲ့ပေါက်တယ်။ ကလေးမလေး မျက်စေ့ကန်းသွားတယ်။ ကိုရင် လူထွက်လေးက ငိုရှာတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတဲ့ သမထဝိပဿနာ ဆက်ပြီးမထိန်းနိုင်ရင် အကျိုးမဲ့ အစီးပွားမဲ့တွေ ဖြစ်တတ်တယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

နောက်ထပ် သာဓကတစ်ခု ရှိသေးတယ်။ ရဟန်းတော် သုံးဆယ် မဟာစေတီဖူးမျှော်ပြီး အပြန်ခရီးမှာ မီးလောင်လယ်ယာထဲ အလုပ်လုပ်ကိုင်ပြီး ပြန်လာတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို တွေ့မြင်ကြတယ်။ အဲဒီလူက တစ်ကိုယ်လုံး အိုးမဲတွေပေနေတယ်။ အိုးမဲပေနေတဲ့ အဝတ် တစ်ထည်ကို သိုင်းဝတ်ထားတယ်။ ကြည့်လိုက်ရင် မီးလောင်သစ်ငုတ် လိုပဲ။ သူ့နဲ့ခရီးရင်ဆိုင် တွေ့ကြတော့ သာမဏေလေးတွေဟာ “ငါ့လူ မင်းအဖေကွ၊ မင်းဘကြီး၊ မင်းဦးလေးပဲ” လို့ ပြောင်လှောင်ပျက်ချော် သရော်ပြီး “ဒကာကြီး နာမည်ဘယ်လိုခေါ်သလဲ” လို့ မေးကြတော့ စိတ်မသက်မသာရှိတာနဲ့ ထင်းတွေစွန့်ချ၊ အဝတ်ပြန်ဝတ် မဟာထေရ် တွေကို ရပ်ပါဦးဘုရားဆိုပြီး ရပ်တဲ့အခါလဲ သာမဏေငယ်တွေက ပြောင် လှောင်ကြတာပါပဲ။ အဲဒီ ဒကာက ဆက်ပြီးတော့ ပြောတယ်။

“အရှင်တို့ တပည့်တော်ကို ကြည့်ပြီး ပြောင်လှောင်ကြတယ်။ အရှင်တို့ဟာ ဒီမျှလောက်လေးနဲ့ အထွဋ်အထိပ်ရောက်ပြီလို့ ထင်ကြ တယ်။ တပည့်တော်လဲ နဂိုက အရှင်တို့လို ရဟန်းပါပဲ။ အရှင်တို့မှာ စိတ်ရဲ့တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်ရုံလေးမျှ ရှိဟန်မတူပါဘူး။ တပည့်တော်က ဤသာသနာမှာ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ် ကြီးမြတ်သူပါ။ ကောင်းကင်မှာ လမ်းလျှောက်နိုင်တယ်။ မြေပြင်မှာ ငုပ်ချီပေါ်ချီ ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်စွမ်းရှိတယ်။ အနီးကိုအဝေး၊ အဝေးကိုအနီး ဖြစ်အောင် စွမ်းနိုင်တယ်။ စကြဝဠာတစ်ထောင်လောက် ခရီးစဉ် ခဏချင်း ရောက်နိုင်တယ်။ တပည့်တော်ရဲ့ လက်တွေ့ကြည့်ကြ မျောက်လက်တွေလိုပဲ။ ဒီလက်တွေနဲ့ပဲ လ၊နေတို့ကို သုံးသပ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို တန်ခိုးမျိုး မေ့လျော့မှုကြောင့် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရပြီ။ အရှင်တို့ မမေ့ကြနဲ့။ မေ့လျော့မိလို့ ယခုလို ပျက်စီးခဲ့ရတယ်။ မမေ့မလျော့ နေ။ -ဝကတယ်ဆိုရင် အသစ်အသစ်မစဲ ဖြစ်အိုနာသေ လွတ်ကြလိမ့်မယ်။ တပည့်တော်ကိုကြည့် သက်သေသာဓကထားပြီး မမေ့မလျော့ အားထုတ်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းသွားပါတယ်။

အဲဒီရဟန်းသုံးကျိပ်ဉာဏ်နဲ့ ယှဉ်တဲ့ ကြောက်လန့်မှု သံဝေဂရ တရားအားထုတ်လိုက်ကြတာ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြဘူးတယ်။ အဲဒီ ဒကာလို ရပြီးတရား ပျောက်ပျက်သွားရင် အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်ပါသေး တယ်။

ခြံ၍ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ “မပြုချင်ပြု၊ ပြုချင်ပြု ကောင်းမှု ကုသိုလ်တွေ”

ကောင်းမှုကုသိုလ်ဆိုတာ မပြုချင်လဲ ပြုကြရမှာ။ ပြုချင်လဲ ပြုကြရမှာ။

ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ အပြစ်မရှိ ကောင်းကျိုးပေးတတ်တဲ့ လက္ခဏာရှိလို့ပါပဲ။ အကုသိုလ်ကျတော့ “မရှောင်ချင်ရှောင် ရှောင်ချင် ရှောင် များမြောင်အကုသိုလ်တွေ”။

အကုသိုလ်ကျတော့ မရှောင်ချင်လဲ ရှောင်ကြရတယ်။ ရှောင် ချင်ရင်လဲ ရှောင်ကြရတယ်။

ဘာကြောင့်လဲ အပြစ်ရှိပြီးတော့ မကောင်းကျိုးပေးတတ်လို့ပါပဲ။ မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ရအောင်၊ ဖြစ်ပြီးသားအကုသိုလ်တွေ ပယ်ရှားနိုင်အောင်၊ မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ရလေအောင်၊ ဖြစ်ပြီးသား ကုသိုလ်တွေ နိယာမအဖြစ် ရောက်ပြီးတော့ ခိုင်မြဲရလေ အောင် ဘာလုပ်ကြရမလဲ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပျောက်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ။ အနတ္တဘာဝနာ အနတ္တဉာဏ်ဆိုက် အောင် ကြိုးစားရမယ်။

အနတ္တဉာဏ်ဆိုက်အောင်

အနတ္တဉာဏ်ဆိုက်အောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ကြမလဲ။ အနိစ္စဉာဏ် အမြင်ပေါက်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ အနိစ္စဉာဏ် အမြင်ပေါက်အောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ကြမလဲ။ စိတ်ကလေးတည်ငြိမ်အောင် အားထုတ်ကြရမယ်။

စိတ်ကလေးတည်ငြိမ်အောင် အားထုတ်ဖို့ကျတော့ ဘာလုပ်ရမလဲ။ ဟော- ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်။ စိတ်ကလေး ငြိမ်သက်အောင် ကာယဂတာသတိနဲ့ သမာဓိထူထောင်ပါ။

သီလအခြေခံပြီးတော့ သမာဓိရအောင် ကြိုးစား။ ကြိုးစားပြီးတော့မှ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေကို မြင်နိုင်တဲ့ စိတ်ရဲ့စင်ကြယ်မှု ရလာမယ်။

အဲဒီလို စိတ်ကလေး စင်ကြယ်သွားပြီဆိုတဲ့အခါ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေ မြင်လာလိမ့်မယ်။ မြင်လာပြီးတော့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အနိစ္စဉာဏ် စသည်အမြင်ရလာလိမ့်မယ်။

အဲဒီကနေပြီးတော့ တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ အနတ္တဉာဏ် အမြင် ရောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အနတ္တဉာဏ်အမြင် အထွဋ်အထိပ်ရောက် ပါမှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပယ်နိုင်ဖို့ရန် အင်မတန်အရေးကြီး ပါတယ်။

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်သွားမှ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ လဲ မဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်ပြီးသား အကုသိုလ်တွေလဲ ပယ်နိုင်တယ်။

မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်ပြီးသားကုသိုလ်တွေ နိယာမအဖြစ်ရောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါတယ်။

သုံးဆင့်

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟာလဲ သုံးဆင့်ရှိပါတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အခြေခံပြီးတော့ ကိုယ်နဲ့လွန်ကျူးမှု၊ နှုတ်နဲ့လွန်ကျူးမှု၊ လူသိရှင်ကြား ပေါ့လေ။

ကိုယ်ရဲ့လွန်ကျူးမှု၊ နှုတ်ရဲ့လွန်ကျူးမှု၊ ကိုယ်နဲ့ ဒုစရိုက်ပြု၊ နှုတ်ကလဲပဲ တဖွားဖွား လူသိရှင်ကြားဖြစ်တယ်။

အဲဒါဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ တွဲယှဉ်ပြီးတော့နေတဲ့ ဝီတိက္ကမဘုံ အဆင့်ပါပဲ။

အဲဒီဘုံအဆင့်ကိုတော့ မိမိတို့ဆောက်တည်ထားတဲ့ သီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ ဆောက်တည်ရုံနဲ့ ကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့ ကာယဒုစရိုက်၊ နှုတ်နဲ့ ပြုတဲ့ ဝစီဒုစရိုက်တွေ ငြိမ်းသွားနိုင်ပါတယ်။

လူသိရှင်ကြား နှုတ်ရဲ့ဟော့ရမ်းမှု၊ ကိုယ်နဲ့ ဟော့ရမ်းမှုတွေ အားလုံးဟာ သီလနဲ့ပဲ ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါတယ်။

အဲသလို လူသိရှင်ကြား ကိုယ်နဲ့ နှုတ်နဲ့ ဒီလိုတော့ လွန်ကျူးမှု၊ ပြောဆိုမှု မရှိပါဘူး-တဲ့။ သို့သော်လဲပဲ စိတ်ထဲမှာ တစ်ခါထဲ မကျေမနပ် ဖြစ် ဆူပွက်နေတယ်။ သတ်လိုစိတ်တွေ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ယှဉ်တွဲတဲ့ ဒီမကောင်းတဲ့ဒုစရိုက်များကျတော့ စိတ်တည်ကြည်မှု သမာဓိနဲ့မှ ငြိမ်းအေးနိုင်ပါတယ်။

အဲသလို စိတ်ထဲမှာတော့ မကျေမနပ်ချက်တွေ၊ ဆူပွက်မှုတွေ တပုံကြီး မဖြစ်ဘူး။ ငြိမ်နေသလိုပဲထင်ရတယ်။

သို့သော် အကြောင်းပေါ်လာလို့ရှိရင်တော့ သူဟာ ပေါက်ကွဲ နိုင်တဲ့အခြေအနေပေါ့။ အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ တွဲနေတဲ့ အခိုက်အတန့်မျိုး မပျက်သေးတဲ့ကိလေသာ၊ အဲဒါကိုတော့ ပညာဉာဏ်နဲ့မှ ထုချေနိုင် ပါတယ်။

ဥပမာသုံးမျိုး

ဒါကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ကမ္ဘာကျော် ပထမလယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဥပမာသုံးမျိုးနဲ့ ပြပါတယ်။

မီးခြစ်ဗူးလေးတစ်ဗူး ကြည့်လိုက်။ မီးခြစ်ဆံနဲ့ ကော်ပတ်နဲ့ တိုက်တဲ့အခါကျတော့ “ရှုံ”ဆို မီးထတောက်။

အဲဒါဟာ အကြမ်းသက္ကာယဒိဋ္ဌိရဲ့ ဝီတိက္ကမမှုကြီးပါပဲ။ အဲဒီလို မီးထတော့မတောက်ဘူးနဲ့ ဒါပေမယ့် တောက်လုနီးပါးဖြစ်ပြီးနေတာ။

လယ်တီဝိပဿနာ

အဲဒါကတော့ ဘာလဲဆိုတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ တွဲယှဉ်ပြီးနေတဲ့ အခိုက်အတန့် ဆူပွက်ပြီးတော့ နေတာမျိုးပဲ။ နောက်တစ်မျိုးကတော့ ယမ်းလေးတွေ သူဟာနဲ့သူရှိနေပေမယ့် ကော်ပတ်နဲ့မတိုက်မိမချင်း ကတော့ မီးလုံးဝမတောက်နိုင်။

သူ့မှာသတ္တိကတော့ ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို မီးခြစ်ဆံနဲ့ မီးခြစ်ယမ်းနဲ့ ဥပမာသုံးမျိုးထားပြီးတော့ မိမိတို့အတွင်းသန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ရုပ်တရား နာမ်တရားလို့ မမြင်နိုင်ပဲ ရုပ်တရားကိုလဲ ငါ၊ နာမ်တရားကိုလဲ ငါ၊ အကြံ အစည်ဟူသမျှကိုလဲ ငါ၊ ပြောသမျှကိုလဲ ငါ၊ သိသမျှကိုလဲ ငါ။

အဲသလို အယူအဆမှားပြီးတော့နေတဲ့ ဒိဋ္ဌိကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟာ အဆင့်အားဖြင့် (၃)ဆင့်၊ ဘုံအားဖြင့် (၃)ဘုံ၊ တံတိုင်းကြီး (၃)ထပ်လို့ပဲတဲ့။

အဲဒီအဆင့် (၃)ဆင့်ကို ဖြိုခွင်းနိုင်တာကတော့ “သီလနဲ့ လွန်ကျူး တဲ့ ဝိတိက္ကမဒိဋ္ဌိ ကိလေသာကြီးကို ဖြိုခွင်းနိုင်တယ်။”

“သမာဓိနဲ့ ထကြွသောင်းကြမ်းမှုခေါ်တဲ့ ပရိယုဋ္ဌာနဒိဋ္ဌိ ကိလေသာကြီးကို ဖြိုခွင်းနိုင်တယ်။”

“ဝိပဿနာပညာ အဆင့်ဆင့်နဲ့မှ ဒီအနုသယကိန်းဝပ်နေတဲ့ အကိန်းဓာတ် ဒိဋ္ဌိအနုစား ကိလေသာကို ဖြိုခွင်းနိုင်တယ်။” အကြမ်းစား၊ အလတ်စား၊ အနုစားလို့လဲ ဆိုနိုင်တယ်။

အလွန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုတော့ သီလနဲ့ပဲ အခိုက်အတန့်အား ဖြင့် ဖယ်ရှားလို့ရတယ်။

အလတ်စားဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုတော့ သမာဓိနဲ့၊ အနုစားဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုတော့ ဝိပဿနာပညာနဲ့မှ ဖယ်ရှားနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို ကာယဂတာသတိ တည်ထောင် ဗောဓိပက္ခိယတရား လမ်းစဉ်အတိုင်း သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်အတိုင်း အားထုတ်သွားမယ်ဆိုရင် အနတ္တဘာဝနာဉာဏ်အမြင်ပေါက်ပြီးတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်နိုင် ပါတယ်။

အဲလို သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပျောက်ဖို့ရာ အတ္တဒိဋ္ဌိ ပျောက်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန်ခက်ပါတယ်။

အင်မတန်ပြင်းထန်တဲ့ စွမ်းအင်ရှိတဲ့ လက်နက်ကြီးတွေနဲ့ ဖြိုခွင်း လို့လဲပဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ မပြုတ်နိုင်ပါဘူး။

ဒီဘုရားနည်းဖြစ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကျင့်စဉ်တရားနဲ့ သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လအသုံးချပြီးတော့မှသာ ဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပပျောက်နိုင် ပါတယ်။

ဆင်းရဲဟူသမျှ၊ ဒုက္ခဟူသမျှ၊ ဒုစရိုက်မှန်သမျှတို့ရဲ့ အကြောင်း ရင်းဖြစ်တဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီ အတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေလို့ အဇာတသတ်က အဖသတ်မှု၊ ဒေဝဒတ်က ဘုရားရှင်အပေါ် ကျောက်တုံးလှိုင့်ချမှု စတဲ့ ဧရာမပြစ်မှုကြီးတွေအထိ ဖြစ်ခဲ့ကြ၊ ဖြစ်နေကြတာပါပဲ။

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဖြိုခွင်းနိုင်တဲ့ အနတ္တဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်ပေါက်ခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ တရားလမ်းစဉ် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာလမ်းစဉ်တို့ကို ဆက်လက်ပြီးတော့ ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

တတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၃)ရက်နေ့။

ဣန္ဒြိယ (၄)ပါး

ဟောစဉ်အတိုင်း ဟောမယ်ဆိုရင် ဒီနေ့ ဣန္ဒြိယ (၄)ပါး။ ဣန္ဒြိယလေးပါး ဟောကြားရမယ့်အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဣန္ဒြိယဆိုတဲ့ စကားဟာလဲပဲ ပါဠိသက်ဝေါဟာရ “ဣန္ဒြိယဒ” ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားကို ဣန္ဒြိယလို့ ဘာသာပြန်ထားတယ်။ ထင်ရှားအောင် ပြောကြဦးစို့ရဲ့။

ဣန္ဒြိယဆိုတဲ့စကားကို ခွဲခြားလိုက်မယ်ဆိုရင် “ဣန္ဒြိ + ယဒ”

ဣန္ဒြိဆိုတဲ့ စကားလေးရဲ့အဓိပ္ပါယ်က ပြီးမြောက်မှု၊ ပြီးစီးမှု၊ အထမြောက်တယ်၊ ပြီးမြောက်တယ်။

သိဒ္ဓိဆိုတဲ့ စကားနဲ့အတူတူပါပဲ။ သိဒ္ဓိပေါက်တယ်၊ ပြီးမြောက်တယ် ဆိုတဲ့စကားနဲ့ ဣန္ဒြိဆိုတဲ့ စကားအတူတူပါပဲ။

အဲဒီတော့ အရပ်သုံးစကားက “တံခိုးဣန္ဒြိယဒကြီးပါပေ” ဆိုပြီး ဒီလိုတွဲသုံးကြရိုး ရှိတယ်။

ဣန္ဒြိနဲ့ပါဒ။ ဣန္ဒြိဆိုတာက ပြီးစီးခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်း၊ ပြီးမြောက်ခြင်း။ အဲဒီပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းတို့ရဲ့ အခြေခံတရားတွေကို ပါဒ။

ရှေးအခါတုန်းထဲက ဒီဣန္ဒြိနဲ့ သိဒ္ဓိတူညီတဲ့ အသုံးရှိတယ်။ ရှေးအခါထဲက ဣန္ဒြိပြီးမြောက်လို့မှု၊ ပြီးစီးလို့မှု၊ သိဒ္ဓိပေါက်လို့မှုတွေက ရှိခဲ့ကြ တယ်။

ရှေးမြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများမှာ ပညာသင်ကြားကြ တော့ အစဆုံး ကျောင်းရောက်တယ်ဆိုတာနဲ့ “နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓိမ္” ဒီစကားစကြရတယ်။

နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓ္ဓိမ်

ဗုဒ္ဓါယ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏။ သိဒ္ဓ္ဓိမ်- ပြီးစီး
အောင်မြင်ပါစေသတည်း။

တစ်ချို့ကျောင်းတွေကျတော့ သင်ပုန်းကြီးစတက်တယ်ဆိုထဲက
ဒီစကားနဲ့ ဘုရားရှိခိုးကြရတယ်။

တစ်ချို့ကျောင်းတွေကျတော့ သင်ပုန်းကြီးကုန်လို့ မင်္ဂလသုတ်
တတ်တော့မယ်ဆိုမှ ဒီစကားနဲ့ ဘုရားရှိခိုးဆုတောင်းရပါတယ်။

ဓမ္မစေတီမင်း အလောင်းအလျှာ မောင်မင်းတန်

မောင်မင်းတန်လေး ကျောင်းနေတဲ့အရွယ်ရောက်လာတော့
ပဲခူးမှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်း သွားပြီးတော့ အပ်တယ်။

အပ်တော့ ဘုန်းကြီးက “နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓ္ဓိမ်” ဒီစကားလေး
စပြီးတော့ ပို့ချပေးတယ်။ သင်ပေးတယ်တဲ့။

သူကလဲ မင်းလောင်းပီပီ ဒီစကားရဲ့အဓိပ္ပါယ်က ဘာလဲဘုရားလို့
ဘုန်းကြီးလျှောက်လိုက်တော့ ဘုန်းကြီးက ငါလဲမသိဘူး။ ရှေးရိုးအစဉ်
အလာအတိုင်း ချပို့ပေးရတာပဲကွတဲ့။

အဲဒီတော့ မောင်းမင်းတန်က စဉ်းစားတယ်။ “ငါ့စာသင်ပေးတဲ့
ဘုန်းကြီးက ဒီစာရဲ့အဓိပ္ပါယ်ကို မသိဘူးဆိုရင် ငါလဲဘာစာမှ တတ်မှာ
မဟုတ်ဘူး။ ကျောင်းပြောင်းမှပဲ” ဆိုပြီး နောက်တစ်ကျောင်းပြောင်းတယ်။

ပြောင်းတော့ နောက်တစ်ကျောင်းကျတော့လဲ ဒီစာ (ဒီစကားပဲ)
ပို့ချပေးတာပဲ။

နမော ဗုဒ္ဓါ သိဒ္ဓ္ဓိမ်။

နောက်တစ်ကျောင်းကျတော့ ဘုန်းတော်ကြီးက ဒီစာကို အနက်
ဘာသာပြန်ပေးတယ်။

ဒီစကားရဲ့အဓိပ္ပါယ်က ဘယ်လိုပါလဲဘုရားဆိုတော့- ဗုဒ္ဓါယ-
မြတ်စွာဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏။ သိဒ္ဓ္ဓိမ်- ပြီးစီးအောင်မြင်ပါစေ
သတည်း။

လယ်တီဝိပဿနာ

အဲဒီတော့ ဓမ္မစေတီမင်းလောင်းလျာ မောင်မင်းတန် သဘော ကျပြီး အဲဒီကျောင်းမှာ ဆက်စာသင်တယ်။

နောင်သောအခါမှာ “ရှင်ဓမ္မဓရ” အမည်နဲ့ စာပေတတ်မြောက် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လာတယ်။ ဓမ္မစေတီမင်း ဖြစ်လာတယ်။

ဒီဘုရားရှိခိုးက ကျဉ်းကျဉ်းကျုပ်ကျုပ်ကလေးနဲ့ အဓိပ္ပာယ် ပြည့် စုံပါတယ်။

“နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓိမံ” - ဗုဒ္ဓါယ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏။ သိဒ္ဓိမံ- ပြီးစီးအောင်မြင်ပါစေသတည်း။

အလားတူ “နမော ဓမ္မာယ သိဒ္ဓိမံ” - ဓမ္မာယ- တရားတော်မြတ် အား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏။ သိဒ္ဓိမံ- ပြီးစီးအောင်မြင်ပါစေသတည်း။

“နမော သံဃာယ သိရသာ သိဒ္ဓိမံ” - သံဃာယ- သံဃာတော် များအား၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏။ သိဒ္ဓိမံ- ပြီးစီး အောင်မြင်ပါစေသတည်း။

သိဒ္ဓိမံ- ရည်ရွယ်ခဲ့တိုင်း လူ့သမိုင်းတွင် ကြံတိုင်းပြီးမြောက် သိဒ္ဓိပေါက်ပါစေသတည်း။

ဒါရှေးအခါတုန်းကထဲက ရှေးဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွေမှာ သင်ကြားကြတော့ သိဒ္ဓိမံနဲ့ သိဒ္ဓိ= ပြီးစီးအောင်မြင်မှု။

ဒီကုဋ္ဌိပါဒမှာရှိတဲ့ ကုဋ္ဌိဆိုတဲ့စကားနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ကုဋ္ဌိဆိုတာနဲ့ သိဒ္ဓိဆိုတာ အတူတူ။ သိဒ္ဓိပေါက်တယ်။ ကုဋ္ဌိ- ပြည့်စုံတယ်။ သိဒ္ဓိ- ပြီးစီးတယ်။ အောင်မြင်တယ်။

သံဃာတော်ရှိခိုးတဲ့နေရာမှာ “သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်”ဆိုတဲ့ စကားလုံး အပိုထည့်ရတာကတော့ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသွားတဲ့ အခါ ဘုရားကို ဘုရားမှန်းသိအောင်နဲ့ တရားတော်တွေကို ထိန်းသိမ်းတဲ့ နေရာမှာ သံဃာဟာ အရေးပါလှလွန်းလို့ပါပဲ။

ဓာတ်လေးပါးနဲ့ သိဒ္ဓိပေါက်ပွဲ

ရေ၊ မြေ၊ လေ၊ မီးဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အခြေခံပြီးတော့ သိပ္ပံပညာရှင်များက ဆေးလမ်း၊ စက်ကိရိယာလမ်းတွေ တည်ထွင်လိုက်ကြတာ။

ကောင်းကင်ပျံနိုင်တဲ့အဆင့်၊ လကမ္ဘာသွားနိုင်တဲ့အဆင့်၊ ကမ္ဘာပတ်လမ်းကြောင်းထဲမှာ ပတ်ပြီးတော့ ပြေးလွှားနိုင်တဲ့အဆင့်၊ အင်္ဂါဂြိုဟ်ကို သွားပြီးတော့ စမ်းသပ်နိုင်တဲ့အဆင့်ရောက်တယ်။ ဓာတ်လေးပါးအခြေခံပြီးတော့ သိပ္ပံပညာရှင်များ ဖိတ်ရှိသလောက် သိဒ္ဓိပေါက်ကြတာပါပဲ။

အလားတူပဲ ရုပ်မြင်သံကြားစက်၊ ကွန်ပျူတာတို့၊ တယ်လီဖုန်းတို့ အဲဒါတွေလဲပဲ ရေ၊ မြေ၊ လေ၊ မီးခေါ်တဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါး အခြေခံပြီးတော့ သိပ္ပံပညာရှင်များက တည်ထွင်ကြလို့ အောင်မြင်ကြတာဟာ သိဒ္ဓိပေါက်ခြင်းတစ်မျိုးပဲ။ လောကီသိဒ္ဓိ၊ လောကုတ္တရာသိဒ္ဓိလို့ (၂)မျိုး ရှိတာထဲက လောကီသိဒ္ဓိတွေပါပဲ။

ဝိဇ္ဇာပညာရှင်များကျပြန်တော့လဲ ဒီရေ၊ မြေ၊ လေ၊ မီးဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါး အခြေခံပြီးတော့ ပြဒါးရှင်လုံးတွေ၊ ဓာတ်လုံးတွေ ထုတ်လုပ်ကြတယ်။

ပြဒါးရှင်လုံး ငုံ့ပြီးတော့ ကောင်းကင်ပျံသန်းနိုင်တဲ့ ရွှေအိမ်စည်မင်းသမီးဆီလာတဲ့ ဝိဇ္ဇာတို့လို လိုတရဆိုတဲ့ ဒီလိုဟာတွေလဲ သိဒ္ဓိပေါက်တယ်လို့ပဲ ခေါ်ကြရတာပဲ။

သမာဓိတည်ထောင်ပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို အမျိုးမျိုးဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ ဣန္ဒြိဝိဇ္ဇာဏ် ဒါလဲပဲ သိဒ္ဓိတစ်မျိုးပဲ။

နတ်နားလို ကြားနိုင်တဲ့ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်၊ နတ်မျက်စိလို မြင်နိုင်တဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၊ သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိနိုင်တဲ့ ပရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညာဉ်၊ ရှေးရှေးက ဘဝဖြစ်စဉ်တွေကို သိနိုင်တဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ်တွေဟာ လောကီသိဒ္ဓိတွေ၊ ဣန္ဒြိတွေ၊ တန်ခိုးတွေပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားကျတော့ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ သိဒ္ဓိမျိုးစုံ ပေါက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဘုန်းတော် (၆)ပါးထဲမှာ “ဣဿရိယ ဘုန်းတော်”။

စိတ်ကိုအစိုးရပြီးတော့ စိတ်တန်ခိုးအထွဋ်အထိပ် ရောက်ခဲ့ တယ်။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ငှက်များလိုကောင်းကင်မှာ ယုံသွားနိုင်တယ်။ ရေပြင်ကို မြေပြင်လို အသုံးချနိုင်တယ်။ မြေပြင်ကို ရေပြင်လို အသုံးချ နိုင်တယ်။

လ၊နေတွေကို လက်နဲ့သုံးသပ်နိုင်တယ်။ ဗြဟ္မာဘုံတိုင်အောင် အလိုဆန္ဒအတိုင်း သွားနိုင်၊ လာနိုင်တယ်။

ဒါလောကီသိဒ္ဓိ၊ လောကီတန်ခိုးတော်တွေ အဲဒါဘာကြောင့်လဲ စိတ်ကို အစိုးတရ အသုံးချနိုင်လို့ပါပဲ။

လောကုတ္တရာသိဒ္ဓိများ

လောကုတ္တရာပိုင်းကျတော့ အဘိညာသိဒ္ဓိ၊ “အဘိညေယျေသု ဓမ္မေသု အဘိညာသိဒ္ဓိ” ထူးခြားသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော တရား တို့၌ ထူးခြားသောသိမှု ပြီးစီးမှု။

သိသင့် သိထိုက်တဲ့တရားတွေကို ထူးထူးခြားခြား သိမြင်ခြင်း ဆိုတဲ့ အောင်မြင်ပြီးစီးမှု အဘိညာသိဒ္ဓိ။

ပရိညာသိဒ္ဓိ “ပရိညေယျေသု ဓမ္မေသု ပရိညာသိဒ္ဓိ”- ပရိညေယျေသု ဓမ္မေသု- ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သောတရားတို့၌၊ ပရိညာသိဒ္ဓိ- ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၏ပြီးစီးအောင်မြင်မှုတည်း။

ပိုင်းပြီးတော့ ခြားပြီးတော့ သိသင့်သိထိုက်သောတရားတွေ အဲဒီ တရားတို့ရဲ့ လက္ခဏာ၊ ရသာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်။

- လက္ခဏာ   ▪   သဘောလက္ခဏာ၊
- ရသာ   ▪   ကိစ္စ၊

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

- ပစ္စုပဋ္ဌာန် = အခြင်းအရာ၊
- ပဒဋ္ဌာန် = နီးစွာသောအကြောင်း၊

တရားတစ်ခုကို လေးချက်၊ လေးချက်စီ ပိုင်နိုင်စွာသိခြင်း ပရိညာသိဒ္ဓိ။
 တရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို သိခြင်းဟာလဲ ပရိညာသိဒ္ဓိ။
 ပဟာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ပဟာနသိဒ္ဓိ။

ပယ်သင့်ပယ်ထိုက်တဲ့ လောဘ တဏှာ၊ သမုဒယ၊ သစ္စာတရား
 တို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပဟာနသိဒ္ဓိ- ပယ်မှုရဲ့ပြီးစီးမှု အောင်မြင်မှု
 ပဟာနသိဒ္ဓိ။

သစ္စိကာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု သစ္စိကိရိယသိဒ္ဓိ။
 မိမိတို့ရဲ့ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကိလေသာတို့ရဲ့
 ချုပ်ငြိမ်းမှု နိရောဓ။

အဲဒီ နိရောဓကို ဆိုက်ရောက်ပြီးစီးမှုဟာ သစ္စိကိရိယသိဒ္ဓိ။
 ဘာဝေတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ဘာဝနာသိဒ္ဓိ။

ပွားများသင့် ပွားများထိုက်တဲ့ တရားတို့အပေါ်မှာ ပွားများမှု
 မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်လောက်အောင် ပွားများမှုရဲ့ ပြီးစီးခြင်း၊ ပြီးစီးမှု။ အဲဒီ
 သိဒ္ဓိတွေကိုတော့ လောကုတ္တရာသိဒ္ဓိလို့ ခေါ်ကြရတယ်။

တရားတော်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သာသနာတော်နဲ့
 ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြီးစီးအောင်မြင်မှု (၅)မျိုး။

အဲဒီ အောင်မြင်မှုတွေဟာ ဘာကြောင့်ရသလဲ။
 ပါဒ = အခြေခံအားကောင်းလို့ပါပဲ။

ပြီးစီးအောင်မြင်မှုတို့ရဲ့ အခြေခံကြီးက (၄)မျိုးရှိတယ်။
 ပြီးစီးအောင်မြင်မှုရဲ့ အခြေခံ (၄)မျိုးက-

၁။ ဆန္ဒ = ဆန္ဒဟာ ပြီးစီးအောင်မြင်မှုရဲ့ အခြေခံဖြစ်တဲ့အတွက်
 မြတ်စွာဘုရားက “ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒံ ဇာဝေတိ”။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒံ- ဆန္ဒဆိုတဲ့
 ပြီးစီးခြင်းရဲ့ အခြေခံဖြစ်တဲ့တရားကို၊ ဘာဝေတိ- ပွားများစေ၏။
 ဖြစ်စေ၏။

ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ဆန္ဒကို ပွားများရမယ်။
 ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ဝီရိယကိုပွားများရမယ်။
 ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ စိတ်ကို ပွားများရမယ်။
 ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ပညာကို ပွားများရမယ်။

(၄)မျိုး။

ဒါထက် စောစောကပြောတဲ့ ပြီးစီးမှုတွေ၊ အောင်မြင်မှုတွေ သိဒ္ဓိပေါက်တာတွေအားလုံးဟာ “ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝီမံသ”ဆိုတဲ့ လေးခုကို အခြေခံပါတယ်။

ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ်၊ ဝီမံသပညာလေးခုတို့ဟာ ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေပါပဲ။

ဆန္ဒဆိုတာ ပြုလိုတဲ့ဆန္ဒ၊ ရောက်လိုတဲ့ဆန္ဒ၊ ပေါက်လိုတဲ့ဆန္ဒ၊ ဒီဆန္ဒတွေဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်။

သာသနာတော်နဲ့ ပတ်သက်လို့ တရားထူး တရားမြတ်တွေကို ကြားနာလိုက်ရလို့ရှိရင် အဲဒီတရားထူး တရားမြတ်ကို ရလိုတဲ့စိတ်၊ ရလိုတဲ့ ဆန္ဒ။

ဘုရားစကားတော်တွေဟာ မွန်မြတ်တယ်။ မွန်မြတ်တဲ့စကားတော်တွေကို ဆောင်စွမ်းလိုတဲ့စိတ်၊ သင်လိုတဲ့စိတ်၊ သိလိုတဲ့စိတ်၊ သိလိုတဲ့ဆန္ဒ။

ဓမ္မသောဏ္ဍမင်းကြီး

ဥပမာအားဖြင့်ပြောရရင် ဓမ္မသောဏ္ဍမင်းကြီး ဗာရာဏသီပြည်မှာ မင်းပြုပြီးတော့ နေတယ်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော် နောက်ပိုင်းကာလမှာပါ။

ကဿပမြတ်စွာ ဟောတော်မူတဲ့ တစ်ပုဒ်တစ်ဂါထာမျှကို နာချင်တယ်။ မနာရလို့ရှိရင် ဗာရာဏသီပြည်မှာ နန်းတော်ပေါ်ထိုင်ပြီး ရှင်ဘုရင်ပြုလုပ်နေရတာ အလကားပဲ။

တရားနာချင်တယ်။ မနာရရင်တော့ နန်းစည်းစိမ်ကို စွန့်နိုင်
တယ်။ အဲဒါလောက် ဆန္ဒပြင်းပြတယ်။

အလွယ်တကူနဲ့ နာကြားခွင့်မရဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့
သာသနာတော်ကွယ်တဲ့အချိန်မို့လို့ပါပဲ။

ဆင်ပေါ်မှာ ဘဏ္ဍာထုပ်တင်ပြီးတော့ တိုင်းပြည်ကို စည်ခတ်ပြီး
တော့ လှည့်လည်တယ်။ “မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရား
တစ်ပုဒ် ဟောကြားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိက ဤအသပြာတစ်ထောင်ထုပ်ကို
ယူပါလော့”။

အဲဒီလို ဆင်ပေါ်တင်ပြီး လှည့်လည်ပေမယ့် တစ်ပုဒ်တစ်ဂါထာ
ကိုမျှ ရွတ်နိုင်သူ၊ ဖတ်နိုင်သူ၊ ဟောနိုင်သူ မရှိတဲ့အခါကျတော့ ဘဏ္ဍာ
တော်ကို ဘဏ္ဍာတိုက်ထဲကိုပဲ ပြန်ပြီးတော့ သွင်းရတယ်။ ဆန္ဒမပြည့်
ခဲ့ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သာသနာတော်က ပွဲသိမ်းသွားပြီကိုး။
ပွဲသိမ်းများတဲ့ အခါမို့လို့ပါပဲ။ အခုပွဲမသိမ်းသေးဘူး။ ဈေးပေါင်ကြီးချိန်ပဲ
ရှိသေးတယ်။

- ၁။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးတို့ကျတော့ ဆန္ဒငါးမျိုး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။
- ၂။ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါတုန်းက ငါအရွယ်ရောက်တဲ့အခါ ငါ့ကို
ရှင်ဘုရင် အဘိသိက်သွန်းရင် ကောင်းမှာပဲ။ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရင်
ကောင်းမှာပဲ။
- ၃။ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်တဲ့အခါ ငါ့တိုင်းပြည်ကို မြတ်စွာဘုရား ကြွလာရင်
ကောင်းမှာပဲ။
- ၄။ ကြွလာတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမျှော်ရရင် ကောင်းမှာပဲ။
- ၅။ ကြွလာတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်က ငါ့အား တရားဟောရင်
ကောင်းမှာပဲ။
- ၆။ အဲဒီတရား နာကြားပြီးတော့ ဒီတရားတော်ကို ငါကျကျနန
သိရင် ကောင်းမှာပဲ။

ဒီလို ဆန္ဒတွေဖြစ်ပေါ်တာ အလွယ်တကူနဲ့ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက ဆန္ဒတွေ ပြည့်ခဲ့ပါတယ်။

ဆန္ဒဖြစ်ခဲ့

ဒါကြောင့် ဆန္ဒဟာ အရေးကြီးတယ်။ တရားအားထုတ်လိုတဲ့ ဆန္ဒ၊ တရားသိလိုတဲ့ဆန္ဒ၊ ကုသိုလ်ပြုလိုတဲ့ဆန္ဒ သိပ်ပြီးတော့ အရေးကြီး တယ်။ ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်ဖို့ရာကလဲ သူများနှိုးဆော်တာထက် မိမိအသိဉာဏ် နဲ့အတွင်းသန္တာန်က ဖြစ်ပေါ်လာတာက ပိုပြီးတော့တန်ဖိုးရှိတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ မှတ်မိတာလေးတစ်ခု ပြောမယ်ဆိုရင် ကိုရင် (၁၅)နှစ်သားလောက် ရှင်သာမဏေဘဝ၊ ဒီးဒုတ်မဂ္ဂဇင်းကြီးတွေ ရှိတယ်။

အဲဒီ မဂ္ဂဇင်းကြီးတွေထဲမှာ မန္တလေးနေပြည်တော်က ဆရာ တော်ကြီးတစ်ပါး ဝိနည်းငါးကျမ်းနဲ့ မဟာမြတ်မုနိဘုရားကို ရွတ်ဖတ် ပူဇော်ပြီးတော့ ဘုရားရှိခိုးတယ်လို့ ဖတ်ရတယ်။

အဲဒီတော့ မိမိစိတ်ထဲမှာ ဝိနည်းငါးကျမ်းကို သေသေချာချာ မြင်ဖူးတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ကျမ်းနာမည်တောင် ဘုန်းကြီးတို့ (၁၅)နှစ် သားက မသိပါဘူး။

ကျမ်းနာမည်တောင် မသိတဲ့အချိန်မှာပဲ ဆရာတော်ကြီးအားကျ ပြီးတော့ မဟာမြတ်မုနိဘုရားကို ဝိနည်းငါးကျမ်းနဲ့ ပူဇော်လိုစိတ်တွေဟာ တဖွားဖွားဆန္ဒတွေ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။

စိတ်ဆန္ဒသာဖြစ်တယ်။ ဝိနည်းငါးကျမ်းရဲ့ နာမည်တော်တောင်မှ မသိသေးပါဘူး။ စိတ်ထဲကတော့ ဆန္ဒအတော်ပြင်းပြတယ်။

အကြောင်းအားလျော်စွာ ဒီယနိကာယ်အာဂုံ ရဟန်း(၂)ဝါရက အောင်ပြီး (၄)ဝါရ ရေးဖြေအောင်မြင်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ စာမေးပွဲတွေ မဖြေတော့ဘူး။ မျက်စေ့မကောင်းလို့။ စာချတော့မယ်ဆိုပြီးနေသော် လည်း နဂိုက (၁၅)နှစ်သား ရှင်သာမဏေ ဘဝက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့

ဆန္ဒပြန်ပေါ်လာတယ်။

တစ်နေ့ နည်းနည်းချင်း နည်းနည်းချင်း ကျက်လဲကျက်၊
ဘုရားလဲရှိခိုး၊ တစ်ခါတစ်ရံ စာအုပ်ကြည့်ဘုရားရှိခိုးရတယ်။

ဝိနည်း (၅)ကျမ်းကို အကြိမ်ကြိမ်ပြောပါတော့လေ။ ငယ်ငယ်
တုန်းက ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း ဝိနည်းငါးကျမ်း စာမျက်နှာ (၂၂၆၀)ကို
တစ်နှစ်တည်းနဲ့ ရဟန်း(၁၀)ရက အာဂုံဆောင် အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။
ငါးကျမ်းလုံးပြန်ဆိုပြီးတဲ့နေ့က ပရိဝါ သေဒမောစန ဂါထာများနဲ့ ရွှေတိဂုံ
စေတီတော်ကြီးအား သွားရောက်ပူဇော်ခဲ့တာ မှတ်မိနေပါတယ်။

နောက်ဝိရိယ။ ဝိရိယကလဲ ဣဒ္ဓိပါဒ တဲ့။ ဝိရိယဟာ ပြီးစီး
အောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံတရားတစ်မျိုး။

ဝိရိယရှိမှ ဝိရိယမရှိရင် ဟော-တရားအားထုတ်ရမယ်။ တစ်နေ့
(၁၁)ကြိမ်တဲ့။ တစ်ယောက်ကပြောလိုက်ရင် (၁၁)ကြိမ်တော့ အားမထုတ်
နိုင်ဘူး။ အိပ်ရတာလဲ နည်းနည်းပဲ။ ညဉ့် (၁၀)နာရီလောက်မှ အိပ်ရ
တယ်။ မနက် (၄)နာရီ အိပ်ယာကထရတယ်။ ဟာ- အအိပ်လဲလျှော့
ရမယ်ဆိုရင် မဖြစ်တော့ဘူး။ အစားကလဲပဲ သင့်တော်သလိုပဲ စားရမယ်
လို့ အသံကြားတာနဲ့ အစားခြိုးခြံရရင်တော့ အားမထုတ်နိုင်ဘူး။

အအိပ်လဲ လျှော့ရအုံးမယ်။ အစားလဲဖြစ်သလို စားရမယ်။
နေတာလဲ တော်သလိုနေရအုံးမယ်ဆိုရင် မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဝိရိယမရှိတဲ့
လူရဲ့ လုံ့လက အဲဒီလိုပဲ။

သုပ္ပတိဋ္ဌိတာပါဒ လက္ခဏာတော်

ဝိရိယရှိတဲ့လူများကျတော့ ကုသိုလ်တစ်ခု ကောင်းမှုတစ်ခု
ပြုလုပ်နေတယ်ဆိုရင် တားယူရတာ။

တစ်ခုခု ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှာစိုးလို့ တားယူရတာမျိုးတောင်
ရှိတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာပါဒတာ လက္ခဏာတော်ကိုကြည့်
မြေကြီးပေါ်မှာ ခြေဖဝါးကိုချလိုက်ရင်လဲ တပြိုင်နက် ကြွတော့လဲ

တပြိုင်နက် ရွှေခြေနင်းများ စွပ်ထားသလိုပဲ။

ခြေဖဝါးဟာလဲ ညီညာတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီဝီရိယ အခြေခံတယ်။

“ဘဝထိုထို ရှေးအဟိုဝယ် ကုသိုလ်ပွားလူး တရားထူး၌ စူးစိုက် မြလျှက် ဆောက်တည်ချက်ကို တားဖျက်မနိုင် ကြံ့ခိုင်ခံ့ခြင်း ကောင်းမှု ရင်းကြောင့်”။

ဘဝများစွာမှာ ကောင်းမှုကုသိုလ် ကြိုးစားအားထုတ်နေတဲ့ အခါမျိုးမှာ သူတစ်ပါးက နှောင့်ယှက်လို့ကတော့ နှောင့်ယှက်စမ်း။ နှောင့်ယှက်လို့မရဘူးတဲ့။

အဲဒီလို ကြံ့ခိုင်တဲ့ လုံ့လဝီရိယရှိခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့။

“ရွှေခြေနင်းဟန် နင်းပြန်အတူ ကြမ္မမခြား ဖဝါးတော်ညီညာ လက္ခဏာတော် အာနုဘော်ဖြင့်”

ရွှေခြေနင်းများ သုံးစွဲထားသလိုပဲတဲ့ ဖဝါးတော်ဟာ ညီညီ ညာညာလေး။ အဲဒီလက္ခဏာကြောင့်-

“ကျူးကျော်ဝံ့စား လှုပ်ချောက်ချားအောင် စွမ်းအားရှိမှု ဘယ် ရန်သူမျှ မပျံ့ဝံ့ပါသော မြတ်စွာဘုရား”

အခြား အခြားရန်သူတွေ မြတ်စွာဘုရားကို ရန်မမူဝံ့ဘူး။ ရန်မူဝံ့သော်လဲ မအောင်မြင်ဘူး။

အဲဒီလို ကုသိုလ်ရရေး ပါရမီဖြည့်ရေးနဲ့ ပတ်သက်လာရင် နောက်မဆုတ်တန်း ဝီရိယရှိတယ်။

ခွေးဖြူ တောမတိုး

ဝီရိယပျော့ညံ့တဲ့လူတွေများကျတော့ စကားပုံရှိတယ်။ “ခွေးဖြူ တောမတိုး” ဆိုတာ။ ခွေးဖြူလေးတစ်ကောင် မွေးထားတာ။ တောထဲ တောင်ထဲ ဂျီငယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်၊ ဖွပ်၊ ပဒတ် စသည်များ ရမလားဆိုပြီး မုဆိုးတစ်ယောက် ခွေးဖြူနဲ့ တောလည်ခေါ်သွားတယ်။

ခေါ်သွားတော့ တကယ့်တောထဲ မရောက်သေးဘူး။ လယ်ပြင်
မှာပေါက်တဲ့ မဲရိုင်းပင်တောလေးတွေ့ခါ ရှိသေး။

ခွေးဖြူလေး သတ္တိမရှိပုံက ဇွဲမရှိပုံက တစ်တောင်လောက်ရှိတဲ့
မဲရိုင်းပင်တောထဲမယ် ကျားရှိသလား မသိ၊ ခြင်္သေ့ရှိသလား မသိဘူး။
တွန့်ဆုတ် တွန့်ဆုတ်နဲ့ ဖြစ်နေတာ။

အဲဒါကြောင့်မို့ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာစကားမှာ “ခွေးဖြူ တောမတိုး”
ဆိုတဲ့ စကားပေါ်လာတာပေါ့။

အဲဒီတော့ အဲဒီ ဝီရိယဟာ အတော်အရေးကြီးတယ်။ ဝီရိယ
ရှိလို့ရှိရင် ဣဒ္ဓိပါဒ ပြီးစီးအောင်မြင်မှုအားလုံးတို့ရဲ့ အခြေခံရပြီ။

ဟော နံပါတ် (၃)ကျတော့ စိတ်။

စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်- စိတ်ဟာ ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံ၊ သိဒ္ဓိ
ပေါက်ခြင်းရဲ့ အခြေခံ။

စိတ်ကိုက ဖြစ်လိုတဲ့စိတ်၊ မိမိတို့အနေနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ရဟန်း
(၈)ဝါလောက်က ပထမ မုံရွာမြို့ သပြေပင်တောရကျောင်းတိုက်မှာ စာချ
နေတာ စာသင်တိုက်တစ်တိုက်တော့ ဖွင့်အုံးမှပဲ ဆိုပြီးတော့
စာသင်တိုက် ဖွင့်လိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တာ။

သို့သော်လဲပဲ ကိုယ်ပိုင်မြေနေရာလဲမရှိ။ ကျောင်းလဲမရှိ။
နေရာတွေ ဘာတွေကြည့်လို့ ကြည့်ပေမယ့် အဆင်မပြေသေးဘူး။

ဝယ်လျှူမယ်ဆိုတဲ့ ဒကာကြီးတွေလဲ တွေ့တဲ့နေရာကို သူတို့
ငွေမလိုက်နိုင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ စိတ်ကတော့ မလျော့သေးဘူး။

စာသင်တိုက်ဖွင့်

အကြောင်းအားလျော်စွာ ကလေးဝဆရာတော်ဘုရားက
စာသင်တိုက်ဖွင့်ဖို့ ဆိုပြီးတော့ လှမ်းခေါ်တဲ့အခါကျတော့ စာသင်တိုက်
လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ဖွင့်ရတာမဟုတ်ပါဘူး။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဒီမှာကလဲ သံဃာပရိသတ်ကလဲ ရှိနေနှင့်တာကိုး။ လွယ်လွယ် တော့မဟုတ်ဘူး။ သို့သော် ဘယ်နည်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် စာသင်တိုက်ဖြစ်အောင် လုပ်ချင်တယ်။

ဒီလို စိတ်ကဖြစ်လာခဲ့တာ။ အဲလို စိတ်ဖြစ်နေခဲ့တဲ့အတိုင်း စာသင်တိုက်ဖြစ်ဖို့ ဆိုပြီးတော့ နာဂလိုဏ်ဂူ လာရောက်စောင့်ဆိုင်း အားယူနေခဲ့ရတာ (၃)နှစ်ကြာပါတယ်။

စာသင်တိုက်ဖွင့်လိုတဲ့စိတ်နဲ့ နေလာခဲ့တာ (၃)နှစ်ကြာမှ ဖွင့်နိုင် ပါတယ်။ အဆင်ပြေသွားပါတယ်။ ဒီလယ်တီဝိပဿနာတရားစခန်းကိုလဲ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ဖွင့်ရတာမဟုတ်ပါဘူး။ အင်မတန် ခက်ခက်ခဲခဲနဲ့ ဖွင့်ခဲ့ရတာပါ။

အဲဒီတော့ သာသနာတရားတော်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်က ဘယ်လို၊ နိဗ္ဗာန်ကဘယ်လိုလို့ ကြားလိုက်ရရင် တစ်ခါထဲ အဲဒီသာသနာတရားတော်တွေစိ စိတ်ကရောက်ပြီး စားလဲဒီစိတ်၊ သွားလဲ ဒီစိတ်၊ အိပ်လဲဒီစိတ် အဲဒီလိုစိတ်က ရှိနေဖို့လိုတယ်။

အင်္ဂုယသမားများလိပ်တဲ့။ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားက ရွှေလမ်း၊ ငွေလမ်း၊ ပြဒါးလမ်း၊ သံလမ်း လိုက်နေတဲ့ အင်္ဂုယ သမားများ အင်္ဂုယစွဲမိပြီဆိုရင် အင်္ဂုယဖိုထိုးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက စားလဲ ဒီစိတ်၊ သွားလဲဒီစိတ်ပဲ။

အင်္ဂုယဖိုထိုးတဲ့ ဆရာတော်နှစ်ပါးဖြစ်စေ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးပဲ ဖြစ်စေ၊ အင်္ဂုယစကားပြောလိုက်ကြတာ ဘေးလူတွေ စကားညှပ်ဝင်ပြော လို့ မရတော့ဘူး။ တစ်ခါထဲ ဘယ်ချော်ကဘယ်ပုံ၊ ဘယ်ကြေးက ဘယ်လို၊ ဘယ်သံကဘယ်လိုနဲ့ သူတို့ချင်း ပြောနေလိုက်တာ ဘယ်သူမှ စကားညှပ် ပြောဖို့ မလွယ်ဘူး။

ဒါကြောင့်မို့ လောကုတ္တရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စောစောက ပြောတဲ့ တရားတော်တွေသိဖို့အရေး ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို သိဖို့ အရေး၊ မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားဖို့အရေး၊

အထူးအားဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားဖို့အရေးမှာ သိပ်ပြီး တော့ အရေးကြီးတယ်။ စိတ်ထဲက တစ်ခါထဲကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်ဖို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်ဖို့ အဲဒီလိုစိတ်က တမ်းတမ်းတတ ဖြစ်ပြီးတော့နေမှ ဣဒ္ဓိပါဒ အောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံစိတ်ဖြစ်နေတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်

ဝိမံသဆိုတာ ပညာ။ ပညာဆိုတာ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ နက်နဲခက်ခဲတဲ့ တရားတော်တွေ မိမိတို့ရဲ့ဘဝနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိဖွယ်တွေ၊ ဓမ္မနယ်ပယ်က သိစရာတွေ။

အဲဒီတရားတွေကို သိနိုင် မြင်နိုင်တဲ့ ပညာ။ အဲဒီ ပညာမျိုး တရားတော်တွေကို သိနိုင်မြင်နိုင်တဲ့ပညာ၊ ဘဝကြီးရဲ့ အခြေအနေကို သိနိုင်တဲ့ပညာ၊ ဓမ္မတို့ရဲ့ အတိမ်အနက်ကို သိနိုင်တဲ့ပညာ၊ အဲဒီပညာကို ဝိမံသ။

အဲဒီ အသိအလိမ္မာဓာတ် ဉာဏ်ပညာဓာတ်ဟာ ဣဒ္ဓိပါဒ- ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံပါပဲ။

ယောဂီများ ရချင်လို့ အားထုတ်နေကြတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့်ဟာ ဒါဝိမံသထဲ ပါပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဆန္ဒရယ်၊ ဝီရိယရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဝိမံသပညာရယ်၊ ဒီလေးခုဟာ ပါဒတွေအခြေခံတွေ။ ဣဒ္ဓိပါဒ- ပြီးစီးခြင်းအရဲ့ အခြေခံတွေ။

အခြေခံတွေမရှိပဲနဲ့ ပြီးစီးမှုတွေမဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားက အခုခေတ်မှာ “ဣဒ္ဓိမှာ ဝေးစွ။ ပါဒမျှ မရှိကြချေ” လို့ ညည်းတော်မူတယ်။

ဣဒ္ဓိပြီးစီးအောင်မြင်မှု ဝေးရော၊ အခြေခံပါဒမျှ မရှိကြဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသပညာ။ ဒီလေးချက်ဟာ မိမိတို့ အားထုတ်နေတဲ့ တရားလမ်းစဉ် အောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံတွေ။

ဟော- ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေကို မှုမှတ်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ မိမိစိတ်ကလေးကို အထွဋ်အထိပ်ရောက်အောင် မွေးမြူရတယ်။

အဲဒီကနေ တစ်ဆင့်ချင်း တစ်ဆင့်ချင်း ပေါက်ရောက်ပြီးတော့ အခု တစ်နေ့အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အားထုတ်၊ ဆန္ဒကလဲပဲ ဒုက္ခငြိမ်းတဲ့ တရားထူးတရားမြတ် ရလို့မူဆန္ဒ။

သမာဓိစခန်းကနေ ပညာပိုင်းရောက်သွားတော့ ဝိမံသပညာ ကလဲ ရှိ။

အဲလို ရရှိဖို့ရာအတွက် စောစောကပြောသလိုပဲ။ ဓာတ်လေးပါး နဲ့ အခြေခံပါဒများ တည်ထောင်သွားမယ်ဆိုရင် ရနိုင်ပါတယ်။

အခုလဲပဲ မိမိတို့ရဲ့ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ်၊ ဝိမံသ ဒီလေးမျိုးကို ဓာတ်လေးပါးထဲက ဝါယောဓာတ်အခြေခံပြီးတော့ ဣဒ္ဓိပါဒခေါ်တဲ့ အခြေအမြစ်တရားတွေနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်နေကြတာကိုး။

ဒီလေးမျိုးထဲက တစ်မျိုးရှိရင်ပဲ အထွဋ်အထိပ်ရောက်နိုင်ပါ တယ်။ လေးမျိုးလုံးရှိရင်တော့ ဘယ်ပြောစရာလိုမလဲ။

မင်းသား(၂)ယောက်

ဒီလေးမျိုးထဲက ဆန္ဒလဲမရှိဘူး။ ဝီရိယလဲ မရှိဘူး။ စိတ်ကလဲ ရောက်လိုစိတ် ရလိုစိတ် မရှိဘူး။ ဝိမံသ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ဓာတ်ကလဲ မရှိဘူးဆိုရင်တော့ လေးမျိုးလုံး ချို့တဲ့ရင်တော့ လောကီ သိဒ္ဓိတွေလဲ မရနိုင်ဘူး။ လောကုတ္တရာသိဒ္ဓိတွေလဲ မရနိုင်ပါဘူး။

အဲဒီတော့ ဘာဥပမာပေးသလဲဆိုတော့ ဒွန်းစက္ကာသားနဲ့ ဧကရာဇ်ရှင်ဘုရင်ရဲ့သားနှစ်ယောက် ကြည့်။

ဒွန်းစက္ကာသားဟာ သူ့ဒွန်းစက္ကာဖြစ်နေတော့ သူဟာ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်လိုစိတ်ပင် မရှိ။

ဧကရာဇ်မင်းသားကျတော့ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ဖို့ရာ ခမည်းတော်က ရှင်ဘုရင်ဆိုတော့ ကိုယ်တိုင်လဲ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ဖို့ရာ ဆန္ဒကလဲရှိတယ်။ စိတ်ကလဲရှိတယ်။ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ဖို့ ဝီရိယလဲရှိတယ်။ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဓာတ်တွေလဲ ရှိတယ်။ ဆည်းပူးတယ်။

အဲဒီလို ဆည်းပူးတော့ ရှင်ဘုရင်သားကတော့ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်နိုင် တာပေါ့။ ဒွန်းစက္ကာသားကတော့ ဘယ်လိုမှ ရှင်ဘုရင်မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲ သူ့မှာ ဆန္ဒလဲမရှိဘူး။ ဝီရိယလဲ မရှိဘူး။ စိတ်ကလဲ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်လိုစိတ် မရှိဘူး။ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဓာတ် ကလဲ မရှိပဲကိုး။

အဲဒီဥပမာလိုပါပဲ။ ပြီးစီးအောင်မြင်မှု ထူးခြားတဲ့တရားတော် တွေကို သိမြင်တဲ့ ပြီးစီးအောင်မြင်မှု သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားနိုင်တဲ့ ပြီးစီးအောင်မြင်မှုမျိုး။

လောဘဆိုတဲ့ သမုဒယသစ္စာ ပယ်ရှားနိုင်တဲ့ ပြီးစီးအောင်မြင် မှုနဲ့ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ကိလေသာတို့ရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှု နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပြီးတော့ အောင်မြင်မှုမျိုး။

ပွားများအပ်တဲ့ တရားတွေ ပွားများပြီးတော့ ဘာဝနာသိဒ္ဓိ ခေါ်တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာထိုက်အောင် မိမိတို့သန္တာန်မှာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ်တရား ပွားများရမယ့်တရားတွေ အထွဋ်အထိပ် ရောက်အောင် ပွားများပြီးတော့ ပြီးစီးအောင်မြင်မှုဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ သိဒ္ဓိ။

ရာထူးရကြ

ဒီနေရာမှာ သိပယ်ဆိုက်ပွား၊ သိဒ္ဓိ (၄)ပါး ပေါက်တော်မူကြတဲ့ မထေရ်ကြီးလေးပါးအကြောင်း ဆက်ပြောပါတယ်။ လောကုတ္တရာ နယ်က အဲဒီမထေရ်ကြီးလေးပါးအကြောင်း မပြောကြားမှီ လောက နယ်ပယ်က အမတ်သားလေးယောက် ဥပမာစံယူစရာ သိစရာကို အလျှင်ပြောပါ့မယ်။

ရာထူးဂုဏ်သိမ် မျှော်မှန်းတောင့်တနေကြတဲ့ အမတ်သား လေးယောက်ထဲက ပထမတစ်ယောက်က ရှင်ဘုရင်အား ဆည်းကပ် လုပ်ကျွေးမှုကို အားကိုးအားထားပြုတယ်။ သူဟာ ရှင်ဘုရင်အား မမေ့မပေါ့ မမြဲမပြတ် ချည်းကပ်လုပ်ကျွေးပြီး ရာထူးအဆင့်အတန်း တိုးမြှင့်ခံရတဲ့အတွက် ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးမှုကြောင့် ရတာပဲဆိုပြီး ချည်းကပ်လုပ်ကျွေးမှုကိုပဲ အားကိုးအားထားပြုတယ်။

ဒုတိယ နောက်အမတ်သားက ရှင်ဘုရင်အား မမေ့မလျော့ ချည်းကပ်လုပ်ကျွေးနေပေမယ့် တစ်ချို့သူတွေကြာ စစ်မြေပြင်ရောက်တဲ့ အခါ ရပ်တည်ရာမရ ဖြစ်နေတတ်ကြတယ်။ တိုင်းရေးပြည်ရာဆိုတာ အမြဲတည်ငြိမ်သက်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ မချွတ်ဧကန် ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ တိုင်း စွန့်ပြည်ဖျားမှာ သူပုန်သူကန်တွေ ထကြွသောင်းကြမ်းတဲ့အခါမျိုး ပေါ် ပေါက်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ ငါကစစ်မြေဦးကနေ ရှင်ဘုရင်ကို ကျေနပ်အောင် တိုက်ခိုက်ပြီး ရာထူးယူမယ်လို့ စဉ်းစားပြီး သူ့ရဲ့ရဲဝံ့စွန့်စားမှုကိုပဲ အားကိုးအားထားပြု ရာထူးရခဲ့တယ်။

တတိယ အမတ်သားတစ်ယောက်က တစ်ချို့လူက ရဲရဲရင့်ရင့် ဝံ့ဝံ့စားစား လုပ်နိုင်ပေမယ့် အမျိုးအနွယ်ညံ့နေတတ်တယ်။ အမျိုးအနွယ် ကိုကြည့်ပြီး ရာထူးပေးမယ်ဆိုရင် ငါအားပေးမှာပဲဆိုပြီး အမျိုးဇာတ် မြင့်မြတ်မှုကို အားကိုးအားထားပြုတယ်။ ဒီနည်းနဲ့ ရာထူးရတယ်။

နောက်ဆုံး စတုတ္ထအမတ်သားတစ်ယောက်ကတော့ အမျိုး ဇာတ်ကောင်းပေတတ်လို့ အသိဉာဏ်ပညာနဲ့ ပြုရမဲ့ကိစ္စ ပေါ်လာရင် ငါဟာ ဒီအသိဉာဏ်ပညာကို အသုံးချပြီး ရာထူးယူမယ်ဆိုပြီး မိမိရဲ့ အသိဉာဏ်ပညာကို အားကိုးအားထားပြုပြီး ရာထူးရတယ်။ အဲဒီ အမတ် သားလေးယောက်တို့ အသီးသီး အားကိုးအားထားကြပြီး ရာထူးရကြ သလိုပါပဲ။

အရှင်ရဋ္ဌပါလမထေရ်

အရှင်ရဋ္ဌပါလမထေရ်က ပထမအမတ်သားလို ကုသိုလ်ပြုလိုတဲ့ ဆန္ဒ၊ အားကိုးအားထားပြုပြီး အကြီးအမှူးပြုပြီး လောကုတ္တရာတရားကို ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။ လောကုတ္တရာ သိဒ္ဓိ (၄)မျိုး ပေါက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သိပယ်ဆိုက်ပွား လေးပါးကိစ္စ အပိုင်ရခဲ့ပါတယ်။

အရှင်သောဏထေရ်

မိမိရဲ့ဝံ့စွန့်စားမှုနဲ့ ဘုရင်ကို သဘောကျစေပြီး ရာထူးတက်တဲ့ အမတ်သားလို မိမိရဲ့ ဝီရိယ၊ လုံ့လအကျိုး အကြီးအမှူး ရှေ့သွားပြုပြီး လောကုတ္တရာသိဒ္ဓိ (၄)မျိုး ပေါက်ရောက်ခဲ့တဲ့ မထေရ်က အရှင် သောဏထေရ် ဖြစ်ပါတယ်။

အရှင်သမ္ဘူထေရ်

မိမိရဲ့ဇာတ်အမျိုးကောင်းမွန်မှုကို အမှီပြုပြီး ရာထူးတိုးမြှင့်ခံရတဲ့ အမတ်သားလို အရှင်သမ္ဘူဘထေရ်ဟာ စိတ်ပြဋ္ဌာန်း စိတ်ပြင်းပြင်း ထန်ထန်ထားပြီး အားထုတ်ခဲ့လို့ သိပယ်ဆိုက်ပွား လေးပါးသော သိဒ္ဓိတို့ကို ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

အရှင်မောဃရာဇာထေရ်

မိမိရဲ့ အသိဉာဏ်ပညာကို အားကိုးအားထားပြီး ရာထူးအမြင့် ခံရတဲ့ အမတ်သားလို အရှင်မောဃရာဇာဟာ အသိဉာဏ်ပညာဓာတ်ကို ရှေ့သွားပြု အကြီးအမှူးထားပြီး သိပယ်ဆိုက်ပွား လေးပါးကိစ္စ အပိုင် ရတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဤမထေရ်မြတ်ကြီးတို့ အသီးသီး သိဒ္ဓိပေါက်၊ ဣဒ္ဓိမြောက်တော် မူကြခြင်းဟာ ဣဒ္ဓိပြီးစီးမှုရဲ့ ပါဒ အခြေဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ်၊ ပညာတို့ ရှိလို့ပါပဲ။

အဲဒီ သိဒ္ဓိတွေရကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ ပါဒအမည်ရတဲ့ ဆန္ဒ၊
ဝီရိယ၊ စိတ်၊ ဝီမံသ လေးဖြာသောတရားတို့ကို မိမိတို့သန္တာန်မှာ
ရောက်ရှိပြီး သိဒ္ဓိပေါက်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ပြီးစီးအောင်မြင်ကြပါစေ
ကုန်သတည်း။

စောစောကပြောတဲ့ “နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓမံ” ဆိုတဲ့စကားနဲ့
ရှေးက ဆုတောင်းကြသလိုပဲ။

ဗုဒ္ဓါယ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏။ သိဒ္ဓမံ- ပြီးစီး
အောင်မြင်ပါစေသတည်း။

သိဒ္ဓံ- ရည်ရွယ်သည့်တိုင်း လူ့သမိုင်းတွင် ကြံတိုင်းပြီးမြောက်
သိဒ္ဓိပေါက်ပါစေသတည်းလို့။

အဲသလို တောင့်တသလိုပဲ ယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲ ဆန္ဒ၊
ဝီရိယ၊ စိတ်၊ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ဝီမံသ လေးဖြာသော ဣဒ္ဓိတို့ရဲ့
အခြေခံတရားတော်များ လက်ကိုင်ထားနိုင်ကြသဖြင့် ရည်ရွယ်ခဲ့တိုင်း
လူ့သမိုင်းတွင် ကြံတိုင်းပြီးမြောက် အပြီးသို့တိုင်ရောက် သိဒ္ဓိပေါက်နိုင်
ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စတုတ္ထနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၄)ရက်။

ဣန္ဒြေငါးပါး

ဟောစဉ်အတိုင်း ဣန္ဒြေငါးပါး ဒီနေ့အလှည့်ကျလာပြီ။

ဣန္ဒြေဆိုတဲ့ ပါဠိစကား ပါဠိသက်ဝေါဟာရဟာ ဣန္ဒြိယဆိုတဲ့ စကားက လာပါတယ်။ ဣန္ဒြိယကို ဣန္ဒြေလို့ပဲ ဘာသာပြန်ထားပါတယ်။

ဣန္ဒြိယ ကမ္မံ ဣန္ဒြိယံ။

ဣန္ဒြိယ- အစိုးရမင်း၏၊ ကမ္မံ- အစိုးရမှုတည်း။ ဣန္ဒြိယံ- အစိုးရမင်းရဲ့ အစိုးရမှု။

အစိုးရမင်းရဲ့ အစိုးရမှုကို ဣန္ဒြိယလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဖြင့် ဣန္ဒြေကို ထပ်မံဘာသာပြန်လိုက်လို့ရှိရင်တော့ အစိုးရမင်းရဲ့ အစိုးရမှုပါပဲ။

ဘာတွေအစိုးရသလဲ။ အစိုးရတဲ့တရားတွေက ဘာတွေလဲ။

- သဒ္ဓိန္ဒြေ၊
- ဝီရိယန္ဒြေ၊
- သတိန္ဒြေ၊
- သမာဓိန္ဒြေ၊
- ပညိန္ဒြေ၊

အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက-

သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ- သဒ္ဓါတရား တည်းဟူသော အစိုးရမှုကို၊

ဘာဝေတိ- ဖြစ်စေ၏။ ပွားများ၏။

သဒ္ဓါတရားကို အစိုးရအောင် အစိုးရတဲ့ သဒ္ဓါတရားဖြစ်အောင်

ပွားများရမယ်။

ဝီရိယ- “ဝီရိယန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ”

ဝီရိယကို အစိုးရတဲ့ ဝီရိယဖြစ်အောင် ပွားများကြ။

“သတိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ” - သတိဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေကို ပွားများကြ။

“သမာဓိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ”- သမာဓိဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေအစိုးရမှုကို ဖြစ်စေရမယ်။

“ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ”- ပညာတည်းဟူသော အစိုးရမှုကို ဖြစ်စေရမယ်တဲ့။

ဗုဒ္ဓစက္ခု

အဲဒီတော့ သဒ္ဓိန္ဒြေ သဒ္ဓါတရား တည်းဟူသော အစိုးရမှု နည်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ဣန္ဒြေနုသေးတယ်။

သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော အစိုးရမှုများပြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျ တော့ ဣန္ဒြေရင့်တယ်။ ဝီရိယလဲ ဒီအတိုင်းခွဲသွားရမှာပဲ။

ဣန္ဒြေအနုအရင့် အဲဒီလို အနုအရင့်ကြည့်ပြီးမှ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ငါးဖြာသောဣန္ဒြေတွေ။

သတ္တဝါတွေမှာ အဲဒီဣန္ဒြေတွေ အနုအရင့်က အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မျက်လုံးတော်ကြီးနှစ်မျိုး ရှိတယ်။

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသယာနုသယဉာဏ်၊ ဒီဉာဏ်တော်ကြီးနှစ်ပါးဟာ ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မျက်လုံးတော် ကြီးအစုံ။

ဒီမျက်လုံးတော်ကြီးအစုံနဲ့ သတ္တဝါဝေနေယျတို့ကို ကျွတ်ထိုက် တဲ့ သတ္တဝါ၊ မကျွတ်ထိုက်တဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ ကောင်းသောအခြင်းအရာ၊ မကောင်းသောအခြင်းအရာ ရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ စသည်ဖြင့် လောကကြီး ကို ဖြန့်လျက်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ မြင်တော်မူတာကိုး။ ဣန္ဒြေအနုအရင့် သိမြင်တာကို ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်တော်လို့ ခေါ်ရတယ်။

အားတော်ဆယ်တန်၊ ဉာဏ်တော်ဆယ်ပါးထဲမှာ ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တိဉာဏ်တော် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မျက်လုံးတော်ကြီး ပါဝင်တယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ပရေသံ ပုဂ္ဂလာနမ္ပိ၊ ဣန္ဒြိယာန ပရောပရံ။

ဇာနန္တော ဉာဏာပလေန၊ သီဟနာဒံ နဒီဇိနော။

ဇိနော- အောင်သင့်အောင်ရာ အဖြာဖြာကို ကောင်းစွာအောင်
မြင် ဘုရားရှင်သည်။ ပရေသံ ပုဂ္ဂလာနမ္ပိ- ကိုယ်တော်မှတစ်ပါး များပြား
ဘိတုံ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဣန္ဒြိယာနံ- သဒ္ဓါ၊ ဝီရိ၊ သမာဓိနှင့်
သတိ၊ ပညာ ငါးဖြာသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ပရောပရမ္ပိ- ပါရမီကံက မတူကြ
သဖြင့် မမျှနိမ့်မြင့် အဆင့်ဆင့်ကိုလည်း၊ ဉာဏာပလေန- ဣန္ဒြိယပရော
ပရိယတ္တိ မည်ရှိထင်ရှား ဉာဏ်တော်အားဖြင့်၊ ဇာနန္တော- မဖောက်မပြန်
ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင် ဧကန်တိတိ သိရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ-
မရွံ့မကြောက် ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက်ညံ တရားအသံတော်
ကြီးကို၊ နဒီ- ပညာရဲရင့် ပွဲလယ်တင့်သို့ မလင့်ပုံသေ ကျူးရင့်တော်မူနိုင်
ပါပေသတည်း။ သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက် ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲ
တောက်ညံ တရားအသံတော်ကြီးကို၊ နဒန္တံ- ကျူးရင့်လှစ်ဖွေ မိန့်မြွက်
တော်မူနိုင်ပါပေသော၊ ဇိနံ- ဇိနဟူသည့် အမည်တံဆိပ် ဘွဲ့ပုံလိပ်ဖြင့်
ခတ်နှိပ်ပေါ်ထင် အောင်ပွဲရှင် မြတ်ဘုရားကို၊ ဝန္ဒာမ- ရိုသေမြတ်နိုး
လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးကြပါကုန်၏ မြတ်စွာဘုရား။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

အဲဒီလို သဒ္ဓါအစရှိတဲ့ ဣန္ဒြေတွေ ရင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ နုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
တွေကို မြတ်စွာဘုရားက ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဟု ဆိုအပ်သော
မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်လုံးတော်ကြီးဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလိုက်တဲ့အခါ
ဣန္ဒြေရင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ တွေ့တယ်။ နုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ တွေ့တယ်။

အဲဒီလို တွေ့ပြီးမှ မြတ်စွာဘုရားက ဣန္ဒြေရင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
အတွက် နက်နဲခက်ခဲတဲ့ တရားတွေ ဟောတော်မူတယ်။ ဣန္ဒြေနှုတ်
ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့လဲ သူတို့နဲ့တန်ရုံ ဟောကြားတော်မူတယ်။

ဘေးမရှိ

ဣန္ဒြေငါးပါးပွားများဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့ အနေအားဖြင့် တရားပွဲကြီး တစ်ခုမှာ ဘုရားရှင်က-

ဇာဂရန္တာ၊ သုဏာထေတံ၊ ယေသုတ္တာ တေပဗုဇ္ဈထ

သုတ္တာ ဇာဂရိတံသေယျော၊ နတ္ထိ ဇာဂရတောဘယံ။

ဇာဂရန္တာ- အစိုးတရ ပိုင်သနိုင်နင်း ဣန္ဒြေငါးပါး ပွားများခြင်း တို့ဖြင့် နိုးနိုးကြားကြား တက်အားကြွကြွ လုံ့လမယုတ် အားအင်ထုတ် ကြကုန်လျက်၊ ဧတံ- ယခုဟောဖော်မည့် တရားတော်ကို၊ သုဏာထ- အာရုံတစ်ပါး စိတ်မသွားပဲ ထောင်နားစိုက်ကြပါကုန်လော့။ ယေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သုတ္တာ- ညစ်ကြေးကင်းဆိပ် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဆိုပိတ်တတ်ငြား နီဝရဏတရား ငါးပါးတို့ဖြင့် လွှမ်းမိုးအိပ်ပျော်၍ နေကြလေကုန်၏။ လွှမ်းမိုးငိုက်မြည်း၍ နေကြလေကုန်၏။ တေ- ညစ်ကြေးကင်းဆိပ် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဆိုပိတ်တတ်ငြား နီဝရဏတရား ငါးပါးတို့ဖြင့် လွှမ်းမိုးငိုက်မြည်း အိပ်ပျော်၍နေကြကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို၊ ပဗုဇ္ဈထ- လက်တို့အသာ နှိုးလိုက်ကြပါကုန်လော့။ သုတ္တာ- ညစ်ကြေးကင်းဆိပ် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဆိုပိတ်တတ်ငြား နီဝရဏတရား ငါးပါးတို့ လွှမ်းမိုးအိပ်ပျော်နေခြင်းထက်၊ ဇာဂရိတံ- အစိုးတရ ပိုင်သ နိုင်နင်း ဣန္ဒြေငါးပါး ပွားများခြင်းတို့ဖြင့် နိုးကြား၍နေခြင်းသည်၊ သေယျော- အလွန်အကျူး အထူးပင်မွန်မြတ်လှပါပေ၏။ ဇာဂရတော- အစိုးတရ ပိုင်သနိုင်နင်း ဣန္ဒြေငါးပါး ပွားများခြင်းတို့ဖြင့် နိုးကြား၍ နေသော သူအား၊ ဘယံ- ကြောက်ဖွယ်ဘေးဟူသမျှသည်၊ ဘယံ- ပစ္စုပ္ပန်သံသာ နှစ်ဖြာသော ဘေးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိရိုးဧကန် အမှန်ပင် ဖြစ်ပါတော့သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဒါက မြတ်စွာဘုရားက တရားပွဲတစ်ခုမှာ နိဝရဏတရားတွေ၊ ကာမတ္တန္တ ဗျာပါဒအစရှိတဲ့ တရားတွေ လွှမ်းမိုးပြီးတော့ ငိုက်မြည်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို-

အစိုးတရ ပိုင်သနိုင်နင်း ကုန္တေငါးပါး ပွားများခြင်းတို့ဖြင့် နိုးနိုး ကြားကြားနဲ့ နာကြားကြပါကုန်လော့။

ငိုက်မြည်းအိပ်ပျော်နေခြင်းထက် နိုးကြားပြီးတော့ နေခြင်းဟာ မွန်မြတ်ပါတယ်လို့ မိန့်ကြားတော်မူတဲ့ စကားတော်။

အဲဒီတော့ ဟော အရပ်စကားမှာလဲပဲ “ကုန္တေရလိုက်တာ”၊ “ကုန္တေကောင်းလိုက်တာ”တဲ့။

ကုန္တေဆိုတာ အစိုးရမှုပါပဲ။ အစိုးရမှုမှာလဲ စိတ်ကို အစိုးရမှုဟာ လိုရင်းပါပဲ။ ပထမဆုံး သဒ္ဓါန္တေ၊ သဒ္ဓါကုန္တေ၊ ယုံကြည်မှု ကြည်လင်မှု ဆိုတဲ့ အစိုးရမှု။

အဲဒီ သဒ္ဓါဟာ သာမန်အားဖြင့်ဆိုရင် ပကတိ သဒ္ဓါတရားတွေ ရှိကြပါတယ်။

သဒ္ဓါတရားရှိကြလို့ အလှူပေးတယ်။ ဝေယျာဝစ္စတွေ ဆောင်ရွက်ကြတယ်။ သီလသီတင်း ဆောက်တည်ကြတယ်။ ဝတ်ကြေ တန်းကြေ ဘာဝနာလဲ ပွားများပြီးတော့နေကြတယ်။

ဒါတွေက ပကတိသဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်လို့ ကုန္တေအဆင့် မရောက်ပါဘူး။ ဘာဝနာနဲ့ ပွားများပြီးရရှိတဲ့ သဒ္ဓါတရားမှ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ခြင်း ကာယဂတာသတိ စသည်အခြေခံ။

အဲဒီလို အခြေခံပြီးတော့ စိတ်ကိုပွားများ၊ ပွားများပြီး လာလိုက်တာ သဒ္ဓါတရားဟာ အင်မတန်ပွားစည်းတဲ့ ဆင်ပြောင်ကြီးပမာ ခိုင်မြဲတဲ့ သဒ္ဓါတရား ရရှိတယ်။

အဲလို ဘာဝနာနဲ့ပြီးလာတဲ့ သဒ္ဓါတရားမျိုး၊ ဟော- အခုလို တရားအားထုတ်ကြလို့ ရလာတဲ့ သဒ္ဓါ အစိုးတရဖြစ်မှု အရေးပါပါတယ်။

ဒီသဒ္ဓါတရားဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်။ သာမန်
သဒ္ဓါတရား၊ ထူးခြားတဲ့ သဒ္ဓါတရားလို့ (၂)မျိုးရှိတယ်။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးအပေါ်မှာ ထူးခြားတဲ့
သဒ္ဓါတရား မမှိတ်မသုံ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား။

မမှိတ်မသုံ ယုံကြည်တယ်ဆိုတာ ဘာဝနာတရားပွားများပြီးမှ
ရရှိလာတဲ့ ယုံကြည်မှု။ အဲဒါမှ မမှိတ်မသုံ ယုံကြည်မှုကိုး။

လူ့ဘဝရောက်လာတော့ ဒါဟာအရေးကြီးတာပဲ။ သာမန်လေး
ကြည်ညိုတာ၊ သာမန်လေး လှူတာ၊ တန်းတာ၊ သာမန်လေး သီလ
ဆောက်တည်တာလေးနဲ့ ကျေနပ်နေလို့ မဖြစ်ကြဘူး။

နတ်ပြည်ကစကား(၃)ခွန်း

နတ်ပြည်မှာ နတ်သား၊ နတ်သမီးတစ်ယောက်ယောက်
စုတေတော့မယ်ဆိုရင် ကျန်ခဲ့ကြမည့် နတ်သား၊ နတ်သမီးတွေက
ဆုတောင်းအားပေး စကားပြောကြတယ်၊ မှာလိုက်ကြတယ်။ ဘယ်နှယ်
မှာလိုက်ကြသလဲဆိုရင်-

ဣတော တံ သုဂတိ ဂစ္ဆ၊

ဤနတ်ပြည်က နေပြီးတော့ သုဂတိခေါ်ဆိုရတဲ့ လူ့ပြည်ရောက်
မှာပဲ။ အားပေးကြတဲ့ သဘောပေါ့။ လူ့ပြည်ရောက်ပါစေ၊ နတ်တွေက
လူ့ဘဝကို သုဂတိတဲ့။

သာသနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောတာပါ။

သုဂတိ ဂန္ဓာသု လဒ္ဓိ လာဘံ လာဘ။

သုဂတိခေါ်ဆိုရတဲ့ လူ့ဘဝရောက်ပြန်တော့လဲပဲ အရတော်ပါ
စေ။ အရတော်အောင် ကြိုးစားပါ။ ဒါပါလဲဆိုတော့ သာသနာတော်မှာ
သဒ္ဓါတရားရရှိအောင် ကြိုးစားပါလို့ ပြောတာပါ။

သုလဒ္ဓ လာဘ် လဘိတွာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော ဘဝ။

အဲဒီလို သဒ္ဓါတရား ရပြီးတော့လဲပဲ ရရှိတဲ့ သဒ္ဓါတရားကို ခိုင်ခိုင် မြဲမြဲဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါ။

ခိုင်မြဲတဲ့သဒ္ဓါ၊ မတုန်လှုပ်တဲ့သဒ္ဓါ၊ အဲဒီသဒ္ဓါမျိုးမှ ကုန္တေထိုက်တယ်။ အစိုးရတယ်လို့ ပြောရတယ်။

လေးဌာနမှာ သဒ္ဓါရဲ့စွမ်းအင်ကို သိရပါတယ်။ ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်၊ သီလ ဒီအချက်လေးချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပါပဲ။

အရဟံအစရှိတဲ့ ဘုရားဂုဏ်တော်တွေအပေါ်မှာ မမှိတ်မသုံ ယုံကြည်မှု၊ ဘာဝနာနဲ့ ယုံကြည်မှုကျတော့ တစ်ခါထဲ ဘုရားဂုဏ်တော် အာရုံပြုပြီးတော့ ဥပစာရသမာဓိရသလို ကြည်လင်ပြီးတော့ သဘော ကျတဲ့အာရုံမှာ စိတ်ကလေးဟာ ကြည်လင်ပြီးတော့နေတာ။

တရားဂုဏ်တော်အပေါ်မှာ မမှိတ်မသုံ ယုံကြည်မှု၊ သံဃာ ဂုဏ်တော်အပေါ်မှာ မမှိတ်မသုံ ယုံကြည်မှု။

မိမိစောင့်ထိန်းထားတဲ့ သီလ၊ ငါးပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ မျိုး၊ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကြားပဲနဲ့ ဖြူစင်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းပြီး တော့ နေတဲ့သီလမျိုး။

အဲဒီလိုဖြစ်အောင် “သောတာပတ္တိယင်္ဂ်တရားလေးပါး” မမှိတ်မသုံ ယုံကြည်တဲ့စွမ်းအင်၊ မမှိတ်မသုံဖြစ်ပြီး မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကြား သန့်သန့်ပြန်ပြန် သီလဟာလဲ ဖြစ်ပြီဆိုရင် ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီဆိုရင်တော့ဖြင့် ဒီသဒ္ဓါတရားဟာ ကုန္တေထိုက်တဲ့ သဒ္ဓါတရားပဲ။

ဝီရိယကုန္တေကျတော့- ဝီရိယမှာလဲ ပကတိဝီရိယနဲ့ ဘာဝနာ ဝီရိယ နှစ်မျိုးရှိတယ်။

လောကလုပ်ငန်းတွေမှာ ဝီရိယရှိတယ်။ တရားဘာဝနာ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ခြင်းအစရှိတဲ့ ကာယဂတာသတိက

လယ်တီပိပဿနာ

စပြီးတော့ သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ် တဲ့အခါမှာ ဝီရိယက နှစ်မျိုးလိုအပ်ပါတယ်။

ကာယိကဝီရိယလဲရှိမှ စေတသိကဝီရိယလဲရှိမှ ကိုယ်နဲ့လဲ ကြိုးစားမှ စိတ်ကလဲကြိုးစားအားထုတ်မှ အဲဒီ ဝီရိယ (၂)မျိုးရှိမှ အောင်မြင်ပါတယ်။

အဲဒီလို နှစ်မျိုးလုံးပြည့်စုံတဲ့အခါကျမှ ဝီရိယဟာ ဣန္ဒြေထိုက်တဲ့ ဝီရိယဖြစ်လာပါတယ်။ အစိုးရတဲ့ ဝီရိယဖြစ်ပါတယ်။

သတိဟာလဲ ဒီလိုပဲ။ သာမန်သတိက တစ်မျိုး၊ ဘာဝနာနဲ့ ထုံမွမ်းပြီးရတဲ့ သတိကတစ်မျိုး။

ဒီနေရာမှာ ဣန္ဒြေထိုက်တာကတော့ ဣန္ဒြေအရာမှာ ဗောဓိပက္ခိယအရာမှာ မဂ်ဉာဏ်၏အသင်းအပင်း ဖြစ်တာကတော့ ဘာဝနာနဲ့ ထုံမွမ်းထားတဲ့ သတိပါပဲ။

သမာဓိန္ဒြေ- စိတ်၏တည်ကြည်မှု၊ စိတ်ရဲ့မလှုပ်ယှက်မှု။

စိတ်ရဲ့ မလှုပ်ယှက်မှုဟာ စောစောကပြောသလိုပဲ အထွဋ်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ဘာဝနာနဲ့ ထုံမွမ်းထားတဲ့ သမာဓိပါပဲ။

ပညိန္ဒြေ- အထွဋ်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ဉာဏ်ပညာပါပဲ။

ဉာဏ်ပညာရရှိနိုင်ဖို့အတွက် အနည်းဆုံး ရေ၊ လေ၊ မြေ၊ မီး ဆိုတဲ့ ပင်မဓာတ်ကြီးလေးပါး။

အာကာသဓာတ်၊ ဝိညာဏဓာတ်ခေါ်တဲ့ မာတ်(၂)ခုနဲ့ပေါင်းရင် ဓာတ်(၆)ပါး။ အဲဒီ ဓာတ်(၆)ပါးလောက်ကို ကျကျနနသင်လို့၊ အံလို့၊ ကြံလို့၊ တွေးလို့၊ ဆွေးနွေးလို့၊ နှလုံးသွင်းလို့ သွားမယ်ဆိုရင် ဒီပညိန္ဒြေ ရရှိနိုင်ပါတယ်။

အခု အားထုတ်နေကြတာလဲ ဓာတ်(၆)ပါးထဲက အဓိကအားဖြင့် ဝါယောရုပ်၊ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကို ရှုမှတ်တဲ့စိတ်၊ ဝိညာဏဓာတ်။

ဝါယောရုပ်ကို ရှုမှတ်ရင်း ရှုမှတ်ရင်းနဲ့ ရုပ်ရဲ့သဘာဝကို သဘောပေါက်မယ်။ ဝါယောရုပ်ကို ရှုမှတ်တဲ့စိတ်ကို စဉ်းစားလိုက်မယ်

ဆိုရင် လျှင်မြန်စွာ ပျက်ပြီးတော့နေတဲ့ အနိစ္စအချက်၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းတဲ့ ဒုက္ခအချက်၊ မိမိမပိုင်တဲ့ အနတ္တအချက်လဲ သဘောပေါက်ပြီး တော့ လာနိုင်ပါတယ်။

အနည်းဆုံး ဓာတ် (၆)ပါးလုံး သဘောမပေါက်နိုင်လို့ရှိရင် ဓာတ် (၆)ပါးထဲက ဓာတ် (၄)ပါး၊ ဓာတ် (၄)ပါးထဲက တစ်ပါးပါး သဘောပေါက် အောင် ရှုပါ။

အခု ဝါယောရုပ်ကို အခြေခံပြီးတော့ ပွားများနေကြတာကိုး။ အဲဒီလို ပွားများရင်းနဲ့ ဝါယောရုပ်ကို သဘောပေါက်ပြီးတော့ သွားမယ် ဆိုရင် အဲဒါ ပညိန္တေ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိနိုင်ပါတယ်။ ပညိန္တေလဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ယခုအားထုတ်နေကြတာဟာ “သဒ္ဓိန္နိယံ ဘာဝေတိ”ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း သဒ္ဓါတရားကို တိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက်နေတာပါပဲ။

ဝီရိယ၊ သတိ၊ ပညာတို့ကိုလဲ တိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက် ပြီးတော့ နေခြင်းဟာ အခုအားထုတ်တာဟာ ဒီဣန္ဒြေတွေ တိုးပွား အောင် ဆောင်ရွက်နေကြတာပါ။

အဲဒီတော့ သဒ္ဓိန္တေ၊ ဝီရိယန္တေ၊ သတိန္တေဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေသုံးပါးက နေပြီးတော့၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ သုံးပါးက သမာဓိန္တေ၊ ပညိန္တေ၊ သမာဓိပညာ (၂)ပါးကို တစ်ခါထဲ မင်းမြှောက် သလိုပေါ့။ မြှောက်ပင့်ပြီးတော့ ပေးကြတယ်။

သဒ္ဓါအခြေခံပြီးမှ၊ ဝီရိယအခြေခံပြီးမှ၊ သတိအခြေခံပြီးမှ သမာဓိနဲ့ပညာ ဒီဣန္ဒြေနှစ်ပါးကို ဖြစ်ပွားကြရတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ သဒ္ဓါရယ်၊ ဝီရိယရယ်၊ သတိရယ် ဒီ(၃)ပါးကတော့ မင်းမြှောက်သမားတွေဖြစ်တယ်။

အဲဒီ မင်းမြှောက်သမားဖြစ်တဲ့ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိသုံးပါးက ပင့်ပြီးတော့ ပေးလိုက်တော့ သမာဓိန္တေ၊ သမာဓိ၊ ပညိန္တေပညာ တို့ဟာ အထွဋ်အထိပ်ကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

လမ်းအားဖြင့် ပြောရင်တော့ (၂လမ်း)သွယ်ပေါ့။ သမထလမ်းနဲ့
ဝိပဿနာလမ်း။

သမထလမ်းအတိုင်း သွားမယ်ဆိုရင် သမာဓိက ဘယ်အထိ
ရောက်နိုင်သလဲဆိုတော့ သမာပတ်(၈)ပါး၊ အဘိဉာဏ် (၅)ပါးအထိ
ရောက်နိုင်ပါတယ်။

ပညာက ဘယ်ထိအောင် ရောက်နိုင်သလဲဆိုရင် ဝိပဿနာမှ
မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်အထိ ရောက်နိုင်ပါတယ်။

ဝိပဿနာလမ်းနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဘယ်ကိုပို့နိုင်သလဲဆိုတော့
သမာဓိန္ဒြေက

- သုညတသမာဓိ
- အနိမိတ္တသမာဓိ
- အပ္ပဏီဟိတသမာဓိ

ဒီ (၃)မျိုးကို ရောက်အောင်ပို့နိုင်တယ်။

မင်းမဲ့တိုင်းပြည်မှာ နေရသလို

ပညိန္ဒြေက ဘယ်ရောက်အောင်ပို့နိုင်သလဲဆိုတော့ ဒီဗြိဝိသုဒ္ဓိ
အစရှိတဲ့ ပညာဝိသုဒ္ဓိ (၅)ပါး။

- အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိတဲ့ ဝိပဿနာ (၃)ပါး။
- သမ္မာသနဉာဏ် အစရှိတဲ့ ဉာဏ်စဉ် (၁၀)ပါး။
- မဂ်ဉာဏ် (၄)ပါး။
- ဖိုလ်ဉာဏ် (၄)ပါး။

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် (၂၆)ပါးထိအောင် ပညိန္ဒြေကနေပြီး ပို့နိုင်
တယ်။

ယခု တရားဘာဝနာအားထုတ်နေကြတာဟာ ဒီဣန္ဒြေကို
ပွားနေတာပဲ။ အစိုးရအောင် ဆောင်ရွက်နေခြင်းပါပဲ။

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

အဓိကအားဖြင့် စိတ်ကိုအစိုးရအောင် အားထုတ်နေခြင်းပါပဲ။
စိတ်ကိုအစိုးရအောင် အားထုတ်နေခြင်းဖြင့် ဒီဣန္ဒြေ (၅)ပါးကိုလဲ
တိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ရာရောက်ကြပါတယ်။

အဲဒီ ဣန္ဒြေမရှိပါဘူးဆိုရင်တော့ မင်းမဲ့တိုင်းပြည်မှာ
နေရသလိုပဲ။ ဥပမာဆိုကြပါစို့ တိရစ္ဆာန်လောက၊ ငါးနိုင်ငါးစား၊
ဖားနိုင်ဖားစား တိရစ္ဆာန်လောက။

ငါးလေးတစ်ကောင်ကို ငါးကြီးတစ်ကောင်က ငါးမျိုလိုက်တယ်။
ဘယ်သူမှ အစိုးရတဲ့လူမရှိတော့ ဘာမျှပြောမယ့်ဆိုမယ့်သူ မရှိဘူး။
အစားခံပေတော့။

ဖားလေးတစ်ကောင်ကို မြွေတစ်ကောင်က မျိုလိုက်ပါတယ်။
ဘယ်သူကမှ အရေးမယူနိုင်ဘူး။ အဲဒီလို ဣန္ဒြေမရ အစိုးမရသူဟာ
မင်းမဲ့တိုင်းပြည်မှာ တိရစ္ဆာန်လောက စသည်မှာ နေရသလိုပဲ။

တရားဥပဒေစိုးမိုးတဲ့ တိုင်းပြည်မှာ နေရသလို

ဣန္ဒြေ(၅)ပါးရှိတဲ့အခါကျတော့ မင်းမဲ့တိုင်းပြည်မဟုတ်ဘူး။
မင်းစိုးရာဇာရှိတယ်။ သူ့စည်းကမ်းနဲ့သူ ဘယ်သူမှကြောက်စရာမလိုဘူး။
ကိုယ်က ဥပဒေဘောင်အတွင်းကနေ ဘယ်သူမှ မစော်ကားဘူး။
စော်ကားတာနဲ့ ဥပဒေကရှိတယ်။ ဘယ်သူကမှ အနိုင်ကျင့်လို့ မရဘူး။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မင်းရှိလို့၊ ဥပဒေရှိလို့။ ဥပဒေနဲ့ အုပ်ချုပ်
တဲ့ မင်းရှိနေတဲ့အခါကျတော့ သူတစ်ပါးအနိုင်ကျင့်တာ မခံရဘူး။ အနိုင်
ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း မကျင့်ရဲဘူး။ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဥပဒေမဲ့လည်း
လာပြီးတော့ မကပ်ရဲဘူး။ မဆိတ်ရဲဘူး။ မတို့ရဲဘူး။ “လူမှာစည်းကမ်း၊
ရဟန်းမှာဝိနည်း၊ ရွာကြီးမှာစည်းရိုး၊ မင်းမျိုးမှာဥပဒေ”လို့ အဆိုရှိတယ်
မဟုတ်လား။

ဒါဘာကြောင့်လဲ မင်းရှိတဲ့တိုင်းပြည်မို့ အဲဒီလိုပဲ ဣန္ဒြေ (၅)ပါး
ရှိလာပြီဆိုရင် မင်းရှိတဲ့တိုင်းပြည်မှာ နေရသလိုပဲ လုံခြုံတယ်။

ဒါကြောင့် ကုန္တုဟာ အရေးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်လာ
တော့ တရားဟော တော့မယ်ဆိုတော့ ဘယ်သူ့တရားဟောရပါလိမ့်မယ်။
ကုန္တုအနုအရင့် ကြည့်ရတယ်။ ကြည့်တော့ အာဠာရရသေ့ တွေ့တယ်။
ဥဒကရသေ့ တွေ့တယ်။

ကုန္တုတော့ ရင့်ကြဲရဲ့ သူတို့ကလည်း မကြားသေးခင်က ကွယ်
လွန်သွားကြတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ (၅)ဦး တရားဟောဖို့ရာ အတော်စောင့်ယူ
ရတယ်။ အချိန်အတော်လေး စောင့်ရပါတယ်။ ဘုရားဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်
(၂)လကြာမှ ပဉ္စဝဂ္ဂီ (၅)ဦး တရားနာမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေ့တယ်။ (၂)လကြာမှ
မြတ်စွာဘုရား တရားဟောခွင့်ရပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ယခုလို တရားဘာဝနာအားထုတ်ပြီးတော့
နေတာဟာ စောစောကပြောတဲ့ ကုန္တုတရားတွေ မိမိသန္တာန်မှာ အသင့်
အတင့်ရှိနေလို့ပါပဲ။

အဲဒီ ကုန္တုတရားတွေဟာ ဗောဓိပက္ခိယတရားထဲ စာရင်းဝင်
တွေပဲ။

အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေဟာ ပွားများမှ ဘာဝနာလုပ်ငန်းနဲ့
ပွားများမှ အားထုတ်မှ မိမိသန္တာန်မှာ ရောက်ရှိနိုင်ပါတယ်။

မိမိသန္တာန်မှာ အဲဒီတရားတွေ ရောက်ရှိပြီဆိုရင် စောစောက
ပြောတဲ့ တိရစ္ဆာန်လောက စတဲ့လောကများလို မင်းမဲ့တိုင်းပြည်တွေက
လွတ်မြောက်ပြီးတော့ မင်းရှိတဲ့တိုင်းပြည် မင်းစိုးရာဇာတို့ စနစ်တကျ
အုပ်ချုပ်တဲ့တိုင်းပြည်မှာ နေရသလိုပဲတဲ့။

အဲဒါကြောင့်မို့ ဒီကုန္တု (၅)ပါးပွားများအားထုတ်ပြီးတော့ ကြီး
စားတာ ဝီရိယ၊ အဲဒီ ဝီရိယရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်က ကောသဇ္ဇ ။

ကောသဇ္ဇဆိုတာ ပျင်းရိခြင်းပါ။ ဝီရိယဆိုတာ အဲဒီပျင်းရိခြင်းမှ
ထွက်မြောက်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

“ကောသလံ ဘယကော ဒိသ္မာ၊

ဝီရိယ ဓမ္မဉ္စ ခေမတော။

အာရဒ္ဓ ဝီရိယာဟောထ၊

ဧသာ ဗုဒ္ဓါနုသာသနီ။

ကောသလ- ပျင်းရိဖင့်နွဲ့၍နေခြင်းကို ဘယတော- ကြောက်ဖွယ်
လန့်ရေး ဘေးအနေအားဖြင့်၊ ဒိသ္မာပဿန္တ- မြင်ကြပါစေကုန်သတည်း။
ဝီရိယဓမ္မဉ္စ- ကြိုးစား၍ အားထုတ်ခြင်းကိုတော့၊ ခေမတော- ဘေးဘျမ်း
ကင်းကွာ အေးချမ်းသာသည့် အနေအားဖြင့်၊ ဒိသ္မာ ပဿန္တ- မြင်နိုင်
ကြပါစေကုန်သတည်း။ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ အာရဒ္ဓဝီရိယာ- နိုးနိုး
ကြားကြား တက်အားကြွကြွ အားထုတ်သောဝီရိယ ရှိကြပါကုန်သည်၊
ဟောထ- ဟော၍- ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ဧသာ- ဤပျင်းရိခြင်းကို
ဖယ်ရှား၍ ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ရာ တိုက်တွန်းတော်မူခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနု-
ဆူဆူထွဋ်ထား မြတ်ဘုရားတို့၏၊ အနုသာသနီ- သွန်သင်ဆုံးမ
နည်းလမ်း ပြချက်ကြီး ဖြစ်ပါပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပဉ္စမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၅)ရက်။

ဗိုလ် (၅)ပါး

ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးထဲမှာ ဗိုလ်ငါးပါးဆိုတာ ဒီနေ့ အလှည့်ကျတယ်။ ဗိုလ်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ ပါဠိက “ဗလ” ပါဠိသက် ဝေါဟာရက “ဗိုလ်” လို့ ခေါ်ပါတယ်။

သူ့အဓိပ္ပါယ်လေး ဖော်ဆောင်တဲ့အခါမှာတော့-

ပဋိက္ခမေဗ္ဗ ဗလိယန္တိတိ ဗလာနိ

ပဋိပက္ခ မေဗ္ဗ- ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို၊ ဗလိယန္တိ- ဖိစီး နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဗလာနိ- ဗိုလ်တို့မည်ကုန် ၏။

ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ ဖိစီးလွှမ်းမိုးနိုင်တဲ့အတွက် ဗိုလ်လို့ ဒီလိုခေါ်ရတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများကတော့ “အကမ္မနဋ္ဌေန ဗလာနိ”- အကမ္မနဋ္ဌေန- ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့သည် တုန်လှုပ်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင် ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဗလာနိ- ဗိုလ်တို့မည်ကုန်၏။

ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတွေက တုန်လှုပ်ချောက်ချားဖို့ရာ မစွမ်းနိုင်။ မတုန်လှုပ်စေနိုင်၊ မချောက်ချားစေနိုင်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့ ဗိုလ်လို့ ဒီလိုခေါ်ရတယ်။

ဗိုလ်က ဘယ်နှစ်ပါးရှိသလဲဆိုတော့ ငါးမျိုး၊ ငါးပါး ရှိတယ်။ အဲဒါကို ဆန့်ကျင်ဘက် (တစ်နည်းအားဖြင့်) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နိုင်ငံတော် ကြီးကို ဖြိုဖျက်နိုင်ဖို့ရာအတွက် ဗိုလ်ငါးမျိုး၊ တင်စားပြီး ပြောရရင်တော့ ဗိုလ်ဗလဆိုတဲ့ပုဒ်က တပ်တွေ ဘာတွေမှာ အကြီးအကဲဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေကို သုံးရတယ်။ ဗိုလ် (၅)မျိုး ရှိတယ်။

- သဒ္ဓါဗိုလ်၊
- ဝီရိယဗိုလ်၊
- သတိဗိုလ်၊
- သမာဓိဗိုလ်၊
- ပညာဗိုလ်၊ (၅)မျိုး။

ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို ဖိစီးနှိပ်နင်းနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဗိုလ်လို့ဆိုတော့ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတွေက ဘာလဲ။

ဆန့်ကျင်ဘက်အသင်းအပင်းတွေက ဘာတွေလဲ။

သဒ္ဓါဗိုလ်ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်က တဏှာအသင်းအပင်း၊ သဒ္ဓါဗိုလ်က တဏှာအသင်းအပင်းကို ဖြေရှင်းပြီးတော့ ပေးနိုင်တယ်။ တဏှာအသင်းအပင်းက သဒ္ဓါဗိုလ်ကို မတုန်လှုပ်စေနိုင်၊ မလွှမ်းမိုးနိုင်ပါဘူး။

ဝီရိယဗိုလ်က ကောသလ- ပျင်းရိခြင်းဆိုတဲ့ အသင်းအပင်းကို ပယ်ရှင်းနိုင်တယ်။ သတိဗိုလ်က မုဋ္ဌဿတိ- သတိလွတ်ပြီးတော့ နေခြင်း၊ သတိမေ့နေခြင်းကို ဖယ်ရှားပေးနိုင်တယ်။

သမာဓိဗိုလ်က ဘာကိုဖြေရှင်းပေးနိုင်သလဲဆိုတော့ ဝိက္ခေပ- စိတ်ပြန့်လွင့်ပြီးနေတာ၊ စိတ်မတည်ငြိမ်ပဲနေတဲ့ အသင်းအပင်းကို ဖယ်ရှင်းပြီးတော့ ပေးနိုင်တယ်။

ပညာဗိုလ်က ဘာကိုဖယ်ရှင်းနိုင်သလဲဆိုတော့ သမ္မောဟ- တွေဝေမှု၊ မိန်းမောမှုကို ဖြေရှင်းပြီးတော့ ဖယ်ရှင်းပြီးပေးနိုင်တယ်။

အဲသလို အသင်းအပင်းကြီးတွေကို ဖယ်ရှင်းပြီးတော့ ပေးနိုင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး ဖြိုဖျက်လို့ ရပါမယ်။

ဒီဘက်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး ဖြိုဖျက်နိုင်မှ ဟိုဘက်က နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ရွှေမြို့တော်ကြီး ရောက်နိုင်မှာပါပဲ။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့ ဒီဗိုလ်ငါးပါး တရားတွေ မရှိမဖြစ်ပါဘူး။

အနာကြီးငါးမျိုး စွဲကပ်နေသလို

စောစောကပြောတဲ့ တဏှာအသင်းအပင်း၊ ပျင်းရိခြင်းဆိုတဲ့ အသင်းအပင်း၊ သတိလွတ်ကင်းတဲ့ အသင်းအပင်း၊ ပြန့်လွင့်ခြင်းဆိုတဲ့ အသင်းအပင်း သမ္မောဟဆိုတဲ့ တွေဝေမှုအသင်းအပင်းတွေ ရှိနေ တာဟာ အနာကြီးငါးပါး စွဲကပ်နေတာနဲ့ တူပါတယ်။ အနာကြီးငါးပါးက-

- ကုဋ္ဌ - နူနာစွဲခြင်း၊
- ဂဏှ - အိုင်းအမာကြီးတွေ၊
- ကိလာသ - ပွေး၊ ညှင်း၊ တင်းတိတ်တွေ၊
- သောသ - တီဘီချောင်းဆိုးသွေးပါအနာရောဂါမျိုး၊
- အပမာရ - အရူးရောဂါ။

အဲဒီအနာကြီး (၅)မျိုးနဲ့ စောစောကပြောတဲ့ ဗိုလ်ငါးပါးက ဖြိုခွင်းနိုင်တဲ့ အသင်းအပင်း ငါးမျိုးတူပါတယ်။

- တဏှာအသင်းအပင်း၊
- ကောသလ - ပျင်းရိခြင်းဆိုတဲ့အသင်းအပင်း၊
- မုဋ္ဌဿစ္စ - သတိလွတ်ကင်းခြင်းအသင်းအပင်း၊
- ဝိက္ခေပ - စိတ်ပြန့်လွင့်ခြင်းအသင်းအပင်း၊
- သမ္မောဟ - မသိမှု မိုက်မဲမှု မှောင်ကျမှု မေ့လျော့မှု

ဆိုတဲ့အသင်းအပင်းများဟာ အနာကြီး ငါးမျိုးနဲ့တူပါတယ်။

အဲဒီအသင်းအပင်းတွေ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အနာကြီးငါးမျိုး စွဲကပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ တူပါတယ်။

အနာကြီးငါးမျိုး စွဲကပ်နေပြီဆိုရင် ဒီအနာကြီးတွေက ရှိနေတော့ လူထဲသူထဲမသွားနိုင်၊ မဝင်ဆန့်နိုင်ရှာဘူး။ လူ့ကိစ္စ၊ လူမှုရေးကိစ္စ၊ အခြားကိစ္စတွေ ဘာမှမဆောင်ရွက်လိုဘူး။

ဒီအနာကြီးတွေ ပျောက်ကင်းပြီး သွားတဲ့အခါကျမှ လိုသလို သွားနိုင်တယ်၊ လာနိုင်တယ်၊ ထိုင်နိုင်တယ်၊ ထနိုင်တယ်၊ ပြုလုပ်နိုင်တယ်၊ ပွဲဝင်နိုင်တယ်။

အဲဒီကျတော့မှ လူတို့နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စဝိစ္စများ ဆောင်ရွက် နိုင်သလိုပဲ သာသနာတော်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ သမထဝိပဿနာတရား အလုပ်များဟာလဲပဲ ဒီဗိုလ်ငါးမျိုး လက်ကိုင်ထားပြီးတော့ အနာရောဂါ ကြီး ငါးမျိုးနဲ့တူတဲ့ တဏှာအသင်းအပင်း။

- ကောသလ - ပျင်းရိခြင်းအသင်းအပင်း၊
- မုဋ္ဌဿစ္စ - သတိလွတ်ကင်းခြင်းဆိုတဲ့ အသင်းအပင်း၊
- ဝိက္ခေပ - ပြန်လွင့်ခြင်းဆိုတဲ့ အသင်းအပင်း၊
- သမ္မောဟ - တွေဝေခြင်း၊ မသိခြင်းဆိုတဲ့ အသင်းအပင်း၊

ကို ဖြေရှင်းနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီ အသင်းအပင်းတွေကို ဖြေရှင်းနိုင်တဲ့အင်အားရှိမှ ဥပမာ အားဖြင့် သဒ္ဓါအား သာမန်ယုံကြည်တာမျိုး၊ သာမန်ယုံကြည်တဲ့ မိရိုးဖလာ သဒ္ဓါတရားကတော့ တဏှာနဲ့အလိုက်သင့် ပေါင်းပြီးတော့ ဒါနပြုတဲ့နေရာလဲ ပြုပါတယ်။ သီလဆောက်တည်တဲ့နေရာ ဆောက် တည်တယ်။

တဏှာနဲ့အလိုက်သင့် ပေါင်းနေတဲ့အခါကျတော့ သူက အရိယဝံသတရားတွေကို မမြတ်နိုးနိုင်ဘူး။

ဆွမ်းအပေါ် ဆွမ်းနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ရောင့်ရဲမှု၊ သင်္ကန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ရောင့်ရဲမှု၊ ကျောင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ရောင့်ရဲမှု၊ ဆေးနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ရောင့်ရဲမှု၊ တရားဘာဝနာနဲ့ မွေ့လျော်မှုခေါ်တဲ့ အရိယဝံသတရားတွေဟာ တစ်ခါထဲ ကျွန်းကြီးသဖွယ်၊ နေလသဖွယ် ထင်ရှားပြီးတော့နေတဲ့အခါဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို ထင်ရှားနေသော်လဲ စောစောကပြောတဲ့ သဒ္ဓါဗိုလ်ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်တဏှာရဲ့ နယ်ပယ်မကျော်နိုင်တဲ့ အခါကျတော့ သဒ္ဓါဗိုလ် ကြီး မိမိသန္တာန်မှာ အားမကောင်းတဲ့အခါကျတော့ -

- ပစ္စည်း၌တွယ်တာခြင်း၊
- ဘုန်းကျက်သရေ၌တွယ်တာခြင်း၊

နောက်နောင်ဘဝမျိုးစုံ ချမ်းသာမှု အစရှိသည်၌ မျှော်မှန်းခြင်းဆိုတဲ့ တဏှာ (၃)မျိုး။

အဲဒီ တဏှာသုံးမျိုးက အရိယဝံသလေးပါးဆိုတဲ့ ကျွန်းကြီးမှာ ဒီတဏှာသုံးမျိုးဆိုတဲ့ ပင်လယ်ရေကြီးက လွှမ်းမိုးပြီးတော့နေတာကိုး။

အဲသလို မလွှမ်းမိုးနိုင်အောင် သဒ္ဓါဗိုလ် လက်ကိုင်ထားလိုက်နိုင်တော့မှ အဲဒီ တဏှာနယ်က ကျော်လွန်ပြီးတော့ အရိယဝံသတရားများ မြတ်မြတ်နိုးနိုးနဲ့ အားထုတ်နိုင်တယ်။ ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်နိုင်တယ်။

သဒ္ဓါဗိုလ် သဒ္ဓါအား၊ သဒ္ဓါဗိုလ်တစ်ခုသာ အားကောင်းမယ်လို့ ဆိုရင် သန္တုဋ္ဌိစခန်းတော့ ကောင်းကောင်းရောက်ပါတယ်။

ရသမျှနဲ့တင်းတိမ်၊ ကျိန်သမျှနဲ့ ရောင့်ရဲပြီးတော့ နေနိုင်တယ်။ သို့သော်လဲ ဒီဗိုလ်တစ်ခုထဲ ရှိရုံလေးနဲ့ ဝီရိယအစရှိတဲ့ နောက်လေးပါး ဗိုလ်တွေမရှိပါဘူး ဆိုလို့ရှိရင် အခြားအခြား ဒီထက်အဆင့် အတန်းမြင့်တဲ့ သမထဝိပဿနာစခန်းအထိ မသွားနိုင်သေးဘူး။ သတိထားစရာပါပဲ။

နံပါတ် (၂)ဗိုလ်က ဝီရိယဗိုလ်။ ဝီရိယဗိုလ်ဆိုတာ ဝီရိယအားပါပဲ။ အဲဒီ ဝီရိယအား မကောင်းလို့ရှိရင် ပျင်းရိခြင်းကို မကျော်နိုင်ဘူး။

ဝီရိယအားကောင်းမှ ဝီရိယအားကောင်းပြီဆိုရင်တော့ အအိပ်အနေလဲ နည်းလာတယ်။ တစ်ယောက်ထီးတည်း နေပျော်လာတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘဝနာ နှလုံးသွင်းတဲ့နေရာမှာလဲ စွဲမြဲလာတယ်။

အဲဒါတွေဟာ ဝီရိယအားကောင်းလို့ပါပဲ။ ဒီနှစ်ပါး အားကောင်းပြန်တော့ သဒ္ဓါဗိုလ်နဲ့ ဝီရိယဗိုလ်အားကောင်းရုံနဲ့ ပြီးပြီလားဆိုတော့ မပြီးသေးပြန်ဘူး။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုခုမှာ စွဲမြဲမှုမရှိနိုင်သေးဘူး။ သမထစခန်း၊ ဝိပဿနာစခန်း မရောက်နိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့်-

နံပါတ် (၃)ဖြစ်တဲ့ သတိဗိုလ် သတိအားရှိကြရမယ်။ အဲဒီ သတိဗိုလ် သတိအားကို အသုံးပြုပြီးတော့မှ “ဗုဒ္ဓဿစွ”ခေါ်တဲ့ သတိ

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

လွတ်ကင်းခြင်းဆိုတဲ့ အသင်းအပင်းကြီးကို ဖြေရှင်းနိုင်မှာကိုး။

နံပါတ် (၃)ဖြစ်တဲ့ သတိဗိုလ် သတိအားရှိမှ ထွက်လေ ဝင်လေ
ရှုမှတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ကာယဂတာသတိ စသည်မှာ မြဲမြံလာပြီ။

အဲဒီ (၃)ပါးရှိရုံနဲ့လဲ မပြီးသေးဘူး။ ဒီ (၃)ပါးရှိပြီး နောက်ဆုံး
(၂)ပါးမရှိဘူးဆိုရင်လဲ သမထစခန်း၊ ဝိပဿနာစခန်း မတက်နိုင်သေး
ဘူး။

ဒါကြောင့် နံပါတ် (၄)နဲ့ (၅)။ နံပါတ် (၄)က သမာဓိဗိုလ်၊
သမာဓိအား။ သမာဓိအားရှိမှ သမာဓိစခန်း တက်လှမ်းပြီးတော့
“ဝိက္ခေပ” အသင်းအပင်းကို ဖြိုခွင်းနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီ (၄)ပါး ပြည့်စုံရုံနဲ့ ပြီးသလားဆိုတော့ ပညာဗလခေါ်တဲ့
အသိဉာဏ်ပညာအား။ အဲဒီအားနဲ့ ပြည့်စုံမှ ဝိပဿနာစခန်းဆီ တက်နိုင်
ပါတယ်။

ဒီနေ့ ဝိပဿနာတက်တဲ့နေရာမှာ ဝီရိယအခြေခံတဲ့ ပညာဗိုလ်
ပညာအားဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါဖြင့် နောက်ဆုံး ပညာအားတော့
ရှိပါရဲ့ ရှေ့က (၄)အား မရှိဘူးဆိုရင်လဲပဲ ခါးကြီးသလိုပဲတဲ့။

လောကီဘက်ဆိုင်ရာ အသိဉာဏ်ပညာ ရှိပါရဲ့။ စာပေပရိယတ်
ဆိုင်ရာ ပညာတွေရှိပါရဲ့။

သို့သော်လဲပဲ သန္တုဋ္ဌိတရားကစပြီးတော့ မကြိုးစားဖြစ်တဲ့အတွက်
ခါးကြီးသလို ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါဖြင့် အဲဒီ ဗိုလ်ငါးပါးထဲက ဝီရိယဗိုလ်နဲ့
ပညာဗိုလ်၊ ဝီရိယအားနဲ့ ပညာအား။ ဒီ ဗိုလ် (၂)ပါးကတော့ ဣန္ဒြိယ
မျိုးဗိုလ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

(၂)ပါးရှိစေရန်

ဣန္ဒြိယ ငါးမျိုးစီအောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံတရားထဲမှာလဲ ဝီရိယနဲ့
ဝိမံသခေါ်တဲ့ ပညာ (၂)ပါးက ပါပြီးနေတယ်။ အဲဒီတော့ ဝီရိယနဲ့
ပညာဗိုလ် (၂)ဗိုလ်ဟာ ဣန္ဒြိယငါးလဲဖြစ်တယ်။ ပြီးစီးခြင်းရဲ့ အခြေခံလဲ

ဖြစ်တယ်။ ဗလ- ဆန့်ကျင်ရန်ဖြိုနိုင်တဲ့ဗိုလ်လဲ မည်တယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့ စောစောက သဒ္ဓါဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်
တွေ မရှိစေကာမူ ဝီရိယဗိုလ်နဲ့ ပညာဗိုလ် ကုဒ္ဓိပါဒ်မျိုး ဗိုလ် (၂)ခု
ရှိနေရင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှာနေသော်လဲပဲ သမထ
ဝိပဿနာလမ်းစဉ်အတိုင်းတက်ပြီးတော့ ကျွတ်တန်းဝင်နိုင်ကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် သာဝတ္ထိပြည်မှာ ငါးသန်းငါးသိန်း အိမ်ရာထောင်သူ
လူအမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတွေ ကျွတ်တန်းဝင်ကြတာဟာ ဒီဗိုလ် (၂)ပါးကို
အခြေခံပါတယ်။

နွားလားဥသဘလို့မွေး

အဲဒီတော့ ဗိုလ်ဆိုတာ ဘာလဲ။ အင်အား။ အဲဒီ အင်အားဟာ
“နွားလားဥသဘ” လို့ပဲ မွေးယူရတယ်။

နွားလားဥသဘဆိုတဲ့ နွားရှိတယ်။ ဒီနွားဟာ နွားထဲမှာတော့
အကြီးအကဲ အထွဋ်အမြတ်ပါပဲ။

အဲဒီနွားကို အခြားနွားတွေလို မြက်ကျွေး၊ နွားတင်းကုတ်
ထဲမှာထား၊ ကျွေးတော့လဲ ကောက်ရိုးကိုကျွေး၊ အဲဒီလို ကျွေးမွေးနေရင်
အမွေး မတတ်လို့ သူ့ဟာထွန်ရုံ ယက်ရုံပဲ စွမ်းနိုင်တယ်။

အကယ်၍ သူ့ကို ရာဇမတ်ကာ၊ အညစ်အကြေးမရှိစေနဲ့။
နံ့သာတွေ ဘာတွေနဲ့ မွေးကြိုင်အောင်ထား၊ သလေးဆန်စပါး ကျွေးပြီး
တော့များ မွေးလိုက်မယ်ဆိုရင် “ဥသဘ” ရဲ့ စွမ်းအင်အတိုင်း ထက်မြက်
ပြီးတော့လာတယ်။ ဥသဘတို့ရဲ့ စွမ်းအင်အတိုင်း တစ်ကောင်ထဲနဲ့
လှည်းငါးရာ၊ တစ်ထောင် ရုန်းနိုင်တယ်။

သူ့နေတဲ့ နွားခြံမှာဆိုရင် အခြားငါးရာတစ်ထောင်သော
နွားတွေရောဂါ မဖြစ်ဘူး။

အရှေ့ (၇)အိမ်၊ အနောက် (၇)အိမ်က အိမ်တွေမှာလဲ ရောဂါ
ဘယ၊ ရောဂါဆိုးတွေ မရှိတော့ဘူး။ ဒါဟာ သူ့ရဲ့စွမ်းအား။

အဲဒီလိုပဲ စွမ်းအင်၊ စွမ်းအား ဗိုလ်ငါးပါးကို မိမိတို့ မွေးမြူထား
မယ်ဆိုရင် သမထ ဝိပဿနာ အထွဋ်အထိပ် ရောက်နိုင်ပါတယ်။

“ဗိုလ်ငါးပါး၊ အားငါးပါး၊ ဒီဗိုလ်ငါးပါး၊ အားငါးပါးဟာ ယောဂီ
များရဲ့အားပဲ။

- သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော အား၊ ယောဂီတို့ရဲ့အင်အားပဲ။
- ဝီရိယတည်းဟူသော အား၊ ယောဂီတို့ရဲ့အင်အားပဲ။
- သတိဆိုတဲ့ အင်အား၊ ယောဂီတို့ရဲ့အင်အားပဲ။
- သမာဓိဆိုတဲ့ အား၊ ယောဂီတို့ရဲ့အင်အားပဲ။
- အသိလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဓာတ်ကြီးဟာလဲ ယောဂီတို့ရဲ့
အင်အားပဲ။”

ဒီအင်အားတွေကို အသုံးချပြီးတော့ ယခု တရားစခန်းမှာ
ကြိုးစားအားထုတ်ပြီးတော့ လာခဲ့ကြတယ်။ ယခု ဝိပဿနာပိုင်းရောက်
ပြီးတော့ လာခဲ့ကြပြီ။

အဲဒီလို ရောက်ခဲ့တာဟာ ဒီဗလခေါ်တဲ့ အင်အားတွေ၊
ယောဂီများ ပြည့်စုံရမဲ့ အင်အားတွေ၊ ထိုက်တန်သလောက်ရှိလို့ ရောက်
ခဲ့တာပါပဲ။

ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးထဲက သတိပဋ္ဌာန်ဟောခဲ့ပြီ။
သမ္မပ္ပဓာန် ဟောခဲ့ပြီ။ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဟောခဲ့ပြီ။ ဣန္ဒြေငါးပါး
ဟောခဲ့ပြီ။ ယနေ့ ဗိုလ်ငါးပါး ဟောပါတယ်။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ မဂ္ဂင်
(၈)ပါး ကျန်ပါတော့တယ်။

တရားရတနာ

အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယတရားတော် ရတနာတွေဟာ ဒီဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
သာသနာမှတစ်ပါး အခြားသာသနာ၊ အခြားအယူဝါဒတွေမှာ မရှိပါဘူး။
ဒါကြောင့်-

ပဟာရဒ- အသူရိန်ကြီးက ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးရဲ့ အံ့ဩဖွယ်
(၈)မျိုး လျှောက်ထားတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကလဲ ငါဘုရားရဲ့တရားသဖြင့်ဆုံးမရာ သာသနာ
တော်ဟာလဲ-

အစဉ်နက်ဝှန်း
ကမ်းကိုမလွန်
ရွံ့ဘွယ်ဆယ်ပြစ်
တစ်မည်ဖြစ်ခြင်း
မယွင်းမတိုး
ဆယ်မျိုးရတနာ
ရသာဆားတူ
ကြီးသူနေရာ
အံ့ (၈)ဖြာ။

အံ့ဖွယ် (၈)မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီမှာ (၇)ခုမြောက် ဖြစ်တဲ့ အံ့ဖွယ်ဟာ
ဘာလဲလို့ဆိုတော့။

ဝေမေဝ ပဟာရဒ၊ ဗောဓိပက္ခိယရတနံ။
ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ သာသနမ္ပိ၊ အဘိရမန္တိ သာဝကာ။

ပဟာရဒ- အသူရိန်ကြီးက တပည့်တော် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီး
ရဲ့ (၇)ခုမြောက် အံ့ဩဖွယ်ကြီးကတော့၊ ဤပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးဟာ-

ပတ္တမြားသုံးထွေ
ရွှေငွေပုလဲ
ကြောင်မျက်ရွဲသန္တာ
သီလာသင်္ခ

ဆယ်ဝသော ရတနာတို့ တည်ရှိပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ (၁၀)မျိုး
သော ရတနာတို့ တည်ရှိရာဖြစ်တဲ့ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးမှာ အသူရာများ
ပျော်ပါးကြ၊ ပျော်ပိုက်ကြပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတော့ ။

မြတ်စွာဘုရားက- ပဟာရာဒ အသူရိန် ငါဘုရားရဲ့ သာသနာ တော်မှာလဲ (၇)ခုမြောက် အံ့ဩဖွယ်က ဗောဓိမည်ရ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အသင်း အပင်း၊ အသိုင်းအဝိုင်း၊ ဗောဓိရတနာ တရားရတနာ (၃၇)ဖြာတို့ တည်ရှိပြီးတော့ နေတယ်။

အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယတရားရတနာတို့ကို ကြည့်ပြီးတော့ ငါဘုရား သာသနာတော်မှာ သာဝကတွေ ပျော်ပိုက်ကြတယ်၊ မြတ်နိုးကြတယ်။ ဒါကြောင့်-

ဧဝမေဝ ပဟာရဒ၊ ဗောဓိပက္ခိယရတနံ။

ဒိသ္ဗော ဒိသ္ဗော သာသနမ္ပိ၊ အဘိရမန္တိ သာဝကာ။

ပဟာရဒ- ပဟာရဒ အသူရိန်၊ ဧဝမေဝ- ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ၌ အံ့ဖွယ် (၈)ဖြာအနက် (၇)ခုမြောက် အံ့ဖွယ်တည်ရှိသကဲ့သို့ပင်လျှင်၊

သာသနမ္ပိ- သုံးပါးမြွက်ဖော် သာသနာတော်၌၊ ဗောဓိပက္ခိယ ရတနံ- မဂ်ဉာဏ်၏အသင်းအပင်း ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါး တည်းဟူသော တရားရတနာကို၊ ဒိသ္ဗော ဒိသ္ဗော- မြင်ကြကုန် မြင်ကြကုန်၍၊ သာဝကာ- တပည့်သားခေါ် ရဟန်းတော်တို့သည်၊ သာဝကာ- သာသနာတော်ကို လေးစားကြကုန်သော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည်၊ သာသနမ္ပိ- အဆုံးအမခေါ် သာသနာတော်၌၊ အဘိရမန္တိ- အေးချမ်း ရွှင်ပျော် မွေ့လျော်တော်မူကြလေကုန်သတည်း။

ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးထဲမှာ (၁၀)မျိုးသော ရတနာတွေဖြစ်တဲ့ ပတ္တမြားသုံးထွေ၊ ရွှေငွေပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲသန္တာ၊ သီလာသင်္ခံ၊ ဆယ်ဝသော ရတနာတွေ တည်ရှိသလို ငါဘုရားသာသနာတော်မှာလဲပဲ (၇)ခုမြောက် အံ့ဩဖွယ် ဗောဓိပက္ခိယတရားရတနာတွေ တည်ရှိတယ်။

အဲဒီ တရားရတနာတွေကို ကြည့်ကြည့်ပြီးတော့ သာသနာတော် ကို ကြည်ညိုကိုးစားကြတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး တွေဟာ သာသနာတော်မှာ ပျော်ပိုက်ကြ ကြည်ညိုကြ လေးစားကြ အားထားကြတယ်။

လယ်တီပိပဿနာ

အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါး အပါအဝင် အားလုံးယောဂီများ
နာကြားခဲ့ရတဲ့အတိုင်း -

- သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊
- သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး၊
- ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊
- ဣန္ဒြေငါးပါး၊
- ဗိုလ်ငါးပါး အကျယ်တဝင့် ဟောလို့ပြီးခဲ့ပြီ။

အဲဒီလို တရားရတနာတွေဟာ အခြားအခြား ဘာသာဝါဒ
တွေမှာလိုက်ပြီးတော့ရှာ ဘယ်အယူမှာမှ မရှိပါဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ နိုင်ငံတွေလဲ တော်တော်နဲ့ပါပြီ။ ဆိုဗီယက်မှာလဲ
မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာတွေရှိ ဂျပန်ရောက်တော့ မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာ
တွေရှိတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ အမေရိကမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ မဟာ
ယာနဗုဒ္ဓဘာသာတွေ အခြားအခြား ဘာသာဝါဒတွေ အများကြီး ရှိပါ
တယ်။ ဒီနားမှာလဲ မလေးရှား၊ စင်္ကာပူ စသည်ရှိပါတယ်။

သို့သော်လဲပဲ ဒီဗောဓိပက္ခိယတရား ရတနာတွေကို ဟောပြော
ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်ပြီး ဒီအတိုင်းလိုက်နာနေတာကတော့ဖြင့် ထေရဝါဒ
ဗုဒ္ဓဘာသာမှတစ်ပါး အခြားဘာသာတွေ အခြားအယူတွေမှာ မတွေ့ရဘူး။

ကံကောင်းထောက်မလို့ ဒီရတနာတွေ တည်ရှိရာ သာသနာကို
တွေ့ကြရတယ်။ ဗောဓိပက္ခိယရတနာတွေရဲ့ တည်ရာဖြစ်တဲ့ သာသနာ
တော်ကြီးနဲ့ ကြုံ ဆုံကြရတယ်။

တရားယာဉ်ကြီးစီး

အဲဒီလိုဆုံတာဟာ ပတိဂ္ဂပ အစရှိတဲ့ စက်လေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့။
ဘုရားသာသနာထွန်းကားတဲ့ သင့်တော်တဲ့အရပ်ဒေသမှာ လူဖြစ်ကြ
တယ်။ ရှေးကုသိုလ်ရှိတယ်။ ပုဗ္ဗေစကတ ပုညဟာစက်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

မိမိတို့ရဲ့ မိဘဆရာသမားဆိုတဲ့ သပ္ပာယ်သူပု နိဿယစက်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တည့်မတ်အောင် ထနိုင်ခြင်း၊ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ ရှိတဲ့ အတွက် ယခုတရားအားထုတ်နိုင်တယ်။

အဲလို စက်လေးပါးနဲ့ပြည့်စုံတယ်။ အဲဒီစက်လေးပါးထဲမှာ ပုဗ္ဗေစကတ ပုညဝသစက် ရှေးကတင်ကြီး ပြုထားတဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ် ရှိခြင်းဆိုတဲ့ စက်က ပဓာနကျပါတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်က အရာရာမှာ အကွက်ချ ပန္နက်ရိုက်ပေးပါတယ်။ အရင်းစစ် အမြစ်မြေက ဆိုသလိုပါပဲ။ စက်လေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ တရားယာဉ်ကြီးကို မိမိတို့တက်စီးပြီးတော့ ယခုလိုနေကြရတယ်။ အဲဒီ တရားယာဉ်ကြီးနဲ့မှ လောကရဲ့အဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တယ်။

ဒီဘက် စကြဝဠာမှာ ဒီဘက်လောကမှာ အကုန်လုံးအိုကြ၊ အကုန်လုံး နာကြ၊ အကုန်လုံး သေကြတယ်။ ဟိုဘက် စကြဝဠာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဟိုဘက်ကမ်း ကူးကြရမယ်။ အဲဒီရောက်တဲ့အခါကျမှ အအို၊ အနာ၊ အသေ လွတ်ကြမှာကိုး။ ဒါကြောင့်-

စတုစက္ကံ ဝတ္တိယာန၊ ယာနံ ဗလ ပရိဂ္ဂဟံ၊

ယာနာယ အမတံပါရံ၊ ကဿံ ပုရိသ ကာရိယံ။

စတုစက္ကံ- ပတိရူပ အစရှိသော စက်ကောင်းလေးခုရှိသော၊ ဗလ ပရိဂ္ဂဟံ- ရန်ပေါင်းခွင်းဖြူ ငါးဦးဗိုလ်တို့ ကောင်းစွာမပြတ် ထိန်းချုပ်အပ်သော၊ (သဒ္ဓါဗိုလ် အစရှိတဲ့ ဗိုလ်ငါးမျိုးတို့က ထိန်းချုပ်ထားတဲ့) ယာနံ- အသွားယဉ်ယဉ် အများတင်သည့် အားအင်ခိုင်ကြီး တရားယာဉ်တော်ကြီးကို၊ ဝတ္တိယာန- မတိမ်းမစောင်း ကောင်းစွာလျှင်လျှင် မောင်းကာနှင်ပြီး၍ (ယခု မိမိတို့ စက်လေးပါးနှင့်ပြည့်စုံလို့ ဗိုလ်ငါးပါးကလဲ ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ တရားယာဉ်ကြီး စီးပြီးတော့)၊ အမတံပါရံ- ဤဘက်မှာနေ အားလုံးသေ၍ ဟိုပြည်ရောက်မှ အေးချမ်းရသည့် အမတခေါ် ရွှေပြည်တော်ကြီးသို့၊ ယာနာယ- မထောက်မနား အရောက်သွားခြင်းငှါ (နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ရွှေမြို့တော်ကြီး သွားဖို့ရာအတွက်

လယ်တီဝိပဿနာ

ဗိုလ်ငါးပါးကလဲ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်း၊ ပတိရူပ အစရှိတဲ့ စက်ခေါင်း
လေးခုကလဲ တပ်ဆင်ပြီး တရားယာဉ်ကြီးစီးပြီးမှ)၊ အမတ်ပါရံ-
ဒီဘက်မှာနေ အားလုံးသေ၍ ဟိုပြည်ရောက်မှ အေးချမ်းရမည့်
အမတခေါ် ရွှေမြို့တော်ကြီးကို၊ ယာနာယ- မထောက်မနား အရောက်
သွားခြင်းငှါ၊ ပုရိသ ကာရိယံ- ယောက်ျားမှန်က အားထုတ်ရမည့်
ကမ္ဘာလက်ရိုး လုံ့လမျိုးကို၊ ပုရိသ ကာရိယံ- အမျိုးသား အမျိုးသမီး
အာဇာနည်တို့ အမှန်မှအစ အားထုတ်ရမည့် ကမ္ဘာလက်ရိုး လုံ့လဝီရိယ
မျိုးကို၊ ကဿံ- မဆုတ်မနစ် အားသစ်ကြီးစား ပြုလုပ်ပေးအံ့သတည်း။

ဟော- ဒီခွန်အားငါးမျိုး အသုံးချပြီးတော့ တရားယာဉ်ကြီး
စီးပြီးတော့ ဤစကြဝဠာ ဤဘက်ကမ်းကနေပြီးတော့ ဟိုမှာဘက်ကမ်း
အင်မတန်ချမ်းသာတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ရွှေမြို့တော်နန်းဆီသို့ သွားဖို့ရာ
ဝီရိယကို ကြိုးစားအားထုတ်ပါမယ်လို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြစို့ရဲ့။

- စတုစက္ကံ ဝတ္တိယာန၊
- ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ။
- ယာနာယ အမတ်ပါရံ၊
- ကဿံ ပုရိသကာရိယံ။

စတုစက္ကံ- ပတိရူပ ဒေသဝါသ စက်အစရှိသော စက်ခေါင်း
လေးခု မောင်းအားပြုထသော၊ ဗလပရိဂ္ဂဟံ- ရန်ပေါင်းခွင်းဖြို ငါးဦးဗိုလ်
တို့ အစဉ်ထာဝရ ထိန်းချုပ်ထားအပ်သော၊ ယာနံ- အသွားယဉ်ယဉ်
အများတင်သည့် အားအင်ခိုင်ကြီး တရားယာဉ်တော်ကြီးကို၊ ဝတ္တိယာန-
မတိမ်းမစောင်း ကောင်းစွာလျှင်လျှင် မောင်းကာနှင်၍၊ အမတ်ပါရံ-
ဤဘက်မှာနေ အားလုံးသေ၍ ဟိုပြည်ရောက်မှ အေးချမ်းရမည့် အမတ
ခေါ် ရွှေမြို့တော်ကြီးသို့၊ ယာနာယ- မထောက်မနား အရောက်သွား
ခြင်းငှါ၊ ပုရိသကာရိယံ- ယောက်ျားမှန်က အားထုတ်ရသည့် ကမ္ဘာလက်
ရိုး လုံ့လမျိုးကို၊ ပုရိသ ကာရိယံ- အာဇာနည်ယောက်ျား အမျိုးသား

၁၉၆

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

အမျိုးသမီးတို့ အမှန်မုချအားထုတ် ကမ္ဘာလက်ရိုး လုံ့လမျိုးကို၊ ကသံ-
မဆုတ်မနစ် အားသစ်ကြိုးစား ပွားများပေအံ့သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

[Faint, mostly illegible text follows, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

ဆဋ္ဌမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၆)ရက်နေ့။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး

ဟောစဉ်အတိုင်း ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ရောက်ရှိလို့လာတယ်။
ဗောဇ္ဈင်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ သမ္မောဇ္ဈင်လို့လဲ ခေါ်ပါတယ်။

ဗောဇ္ဈင်ဆိုရင် ဗောဓိ + အင်္ဂါလို့ ပုဒ်ကိုခွဲရပါမယ်။ သမ္မောဇ္ဈင်
ဆိုရင် သမ္မောဓိ + အင်္ဂါ လို့ ပုဒ်ကိုခွဲရပါတယ်။

စတုသစ္စ ဓမ္မေ သုဋ္ဌုဗုဇ္ဈတီတိ သမ္မောဓိ။

စတုသစ္စဓမ္မ- သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို၊ သုဋ္ဌု- ကောင်းစွာ၊
ဗုဇ္ဈတိ- သိတတ်၏။ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ သမ္မောဓိ- သမ္မောဓိ မည်၏။

သစ္စာလေးပါးတရားကို ကောင်းစွာသိတတ်တဲ့ လောကုတ္တရာ
မဂ်ဉာဏ်ကို သမ္မောဓိ။

သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်တဲ့ လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်ကို ဗောဓိ။

“သမ္မောဓိယာ အင်္ဂါနိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ”

သမ္မောဓိယာ- သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာသိတတ်သော
လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်၏။ အင်္ဂါနိ- အချက်အလက် အတောင်အတက်
တို့တည်း။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ- သစ္စာလေးပါးတို့ ကောင်းစွာသိနိုင်တဲ့
လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်၏ အင်္ဂါအချက်အလက်ဖြစ်သော တရားတို့။

ဗောဇ္ဈင်္ဂါ- ဆိုရင်လဲ လောကုတ္တရာ မဂ်ဉာဏ်၏ အတောင်
အတက် အချက်အလက် ဖြစ်တဲ့တရားတွေလို့ ဒီလိုဘာသာ ပြန်ရပါ
တယ်။

အဲဒီ ဗောဇ္ဈင်က (၇)ပါးရှိတယ်။ အဲဒီ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဟာ
ယောဂီသုတော်စင်တို့ရဲ့ အတောင်အလက်နဲ့တူတယ်။

ဗြိဒ္ဓ

ငှက်များဟာ အတောင်အလက်စုံတော့ ပျံသန်းနိုင်တယ်။ ပထမ တစ်ကြိမ် မိခင်ရဲ့ဝမ်းဗိုက်မှ ပေါက်ဖွားလာတယ်။ ဒုတိယအကြိမ် ဥခွဲ ထဲက ပေါက်ဖွားလာတယ်။

အဲဒီလို နှစ်ကြိမ် ပေါက်ဖွားလာလို့ “ဒွိဇ”လို့လဲ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို နှစ်ကြိမ်ပေါက်ဖွားပြီးတော့ အတောင်အလက် ပြည့်စုံပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ မိမိလိုရာ ပျံသန်းနိုင်ကြတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ဒီဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဆိုတဲ့ အတောင်အလက်ရှိကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲပဲ အနမတဂ္ဂ သံသရာတစ်လျှောက်လုံးက စိတ်ဆိုး စိတ်သွမ်း စိတ်သရမ်း စိတ်နောက် စိတ်တေလေ စိတ်လေဗွေ စိတ်ရှူး စိတ်နှမ်းကနေပြီးတော့ တစ်ကြိမ်ထွက်မြောက်နိုင်ပါတယ်။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အချက်တွေကို မသိနိုင်တဲ့ အဝိဇ္ဇာမှ ဒုတိယ တစ်ကြိမ်ထွက်မြောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ နှစ်ကြိမ်ထွက်မြောက်နိုင် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ဒွိဇ”လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို ထွက်မြောက်နိုင်အောင် အတောင်အလက်တွေ အချက် အင်္ဂါတွေ ပြည့်စုံရတယ်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင် အစရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။ အဲလို ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ လောကီဘုံနယ်မှာ နစ်နေ တာ မွန်းနေတာတွေ မနစ်မမွန်းတော့ပဲနဲ့ အတောင်အလက်စုံတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးစုံတဲ့အခါကျတော့ လောကုတ္တရာဘုံနန်းသို့ ပျံသန်းနိုင် ကြပါတယ်။

သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်က သတိ၊ သတိန္ဒြေထဲ ပါတဲ့ သတိ၊ သတိဗိုလ်သတိ၊ သမ္မာသတိ မဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့သတိကို သတိ သမ္မောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်

အလားတူပဲ နံပါတ် (၂)က ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင် ဆိုပြန်တော့လဲ ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးထဲက ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်၊ ကုန္တေ ငါးပါးထဲမှာ ပညိန္တေ၊ ဗိုလ်ငါးပါးထဲမှာ ပညာဗိုလ်၊ မဂ္ဂင် (၈)ပါးထဲမှာလဲ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

ဝိပဿနာခန်းမှာတော့ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိက စပြီးတော့ ပညာဝိသုဒ္ဓိ ငါးပါးဟာ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်တွေပါပဲ။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ အဖန်ဖန် ရှုမှတ်ခြင်း ဆိုတဲ့ အနုပဿနာ (၃)ပါး၊ သမ္မာသနဉာဏ် အစရှိတဲ့ ဉာဏ်စဉ် (၁၀)ပါးတို့ဟာ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်တွေပါပဲ။

အခုယောဂီများ အားထုတ်နေကြတာဟာ သတိသမ္မောဇ္ဈင်က အစအခြေခံခဲ့ကြတဲ့ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကလဲ ရှိနေကြတယ်။

နောက်ပီတိ နှစ်သက်မှုလဲ ရှိကြတယ်။ ပဿဒ္ဓိ ငြိမ်းအေးမှုလဲ ရကြတယ်။ သမာဓိစိတ်ရဲ့ တည်ငြိမ်မှုလဲ ရရှိကြတယ်။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ခေါ်တဲ့ တရားအားထုတ်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရမရှိပဲနဲ့ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့လာတော့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၊ အခု ဝိပဿနာပိုင်းကူးလာတော့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်။

အဲဒီ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကျတော့ ဝါခင်းထဲက ဝါပွင့်တွေ ကောက်တယ်။ ကောက်ပြီးတော့ ဝါဖတ်တယ်၊ ဂွမ်းဖတ်တယ်။ အဲလို ဝါအကြမ်း ဝါဖတ် ဂွမ်းဖတ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ လိုချင်တဲ့ ဝါဂွမ်းနုများ ရရှိလာသလို။

မိမိတို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရား တွေကို အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ရှုကြရတယ်။

အဲလို ရှုတဲ့အခါကျတော့မှ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် အပါအဝင် ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဟာ အညီအမျှ အားရှိပြီးတော့ လာကြတယ်။

ပထမဆုံး သတိသမ္ပောဇ္ဈင် ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ခြင်းက စပြီးတော့ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်လို ပွားလာလိုက်ကြတာ။

သတိကိုလဲ ပွားခဲ့ကြ၊ ပညာကိုလဲ ပွားခဲ့ကြ၊ ဝီရိယကိုလဲ ပွားခဲ့ကြ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာများကိုလဲ ပွားခဲ့ကြပြီ။
ခြုံငုံပြောမယ်ဆိုရင် ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားခဲ့ကြပြီ။

စကြာမင်း

အဲလို ပွားများခဲ့တော့ အညီအမျှ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးလုံး အားတွေ ရှိကြလို့။ အဲဒီလို အားတွေရှိကြတော့ စကြာမင်းကြီးများ ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတယ်။

“စက်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ မြ၊ မ၊ ဌေး၊ သား”လို့ (၇)ပါးရတနာ။

- စကြာရတနာ၊
- ဆင်ရတနာ၊
- မြင်းရတနာ၊
- မိဖုရားရတနာ၊
- ပတ္တမြားရတနာ၊
- သူကြွယ်ရတနာ (သူဌေးရတနာ)
- သားကြီးရတနာ

ဆိုတဲ့ ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတယ်။

အဲလို ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ပြည့်စုံတော့ လူ့လောကမှာ အကြီးဆုံး အခမ်းနားဆုံး စည်းစိမ်ကို ခံစားရတယ်။

စကြာမင်းကြီးဟာ ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့ စကြာရတနာကြီး အပါအဝင် ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတော့ ဘယ်နေရာသွားသွား၊ ဘယ် နေရာသွားသွား၊ စကြာရတနာကြီးနဲ့ ဘယ်နိုင်ငံရောက်ရောက်၊

“သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ” - မင်းကြီး ကောင်းသောလာခြင်းပါ။

“ဧဟိ မဟာရာဇ” - အရှင်မင်း ကြွတော်မူပါ။ “အနုသာယ မဟာရာဇ” -

အရှင်မင်းကြီး ဆုံးမတော်မူပါ။

ဒီစကားတွေနဲ့ အကုန်လုံးရောက်သမျှ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ နိုင်ငံတွေရှိ စည်းစိမ်တွေနှင့်တကွ ထိုးအပ်ပြီးတော့ တိုးလှိုးပူဇော်ပသကြတယ်။
ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ စကြာမင်းကြီးထံ အပ်နှံကြတယ်။

စကြာမင်းထက်သာလွန်

အလားတူ ယောဂီများဟာလဲ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတတ်တဲ့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဉာဏ်၏ အသင်းအပင်းများဖြစ်ကြတဲ့ အချက်အလက်ဖြစ်ကြတဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံပြီ။

အဲလို ပြည့်စုံပြီဆိုလို့ရှိရင် စကြာမင်းရဲ့ စည်းစိမ်ထက် မြင့်မြတ် တဲ့ ချမ်းသာမှု။

အဲလို ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဆိုတဲ့ ရတနာတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အခါကျ တော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး တစ်ခါထဲ ပြုလဲသွားတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နိုင်ငံကြီး ဦးကြီးသွားတယ်။ အနုသယနိုင်ငံကြီးတွေ ဦးကြီးသွားတယ်။

စကြာမင်းရဲ့ ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့ ရရှိတဲ့စည်းစိမ်၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးသာ တူညီမျှရှိလို့ ရရှိတဲ့စည်းစိမ် (၂)မျိုးရှိရာ စကြာမင်းရဲ့ ရတနာ (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့ရရှိတဲ့ စည်းစိမ်ဟာ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့ ရရှိတဲ့ စည်းစိမ်နဲ့စာလို့ရှိရင် (၂၅၆)ပုံပုံ တစ်ပုံတစ်စိတ်တောင် မမှီပါဘူး။
ဒါကြောင့်-

“သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ”။

သဗ္ဗရသံ- အလုံးစုံသော အရသာကို၊ သဗ္ဗရသံ- အလုံးစုံ လောကရှိသမျှအရသာကို၊ ဓမ္မရသော- တရားအရသာသည်၊ ဇိနာတိ- အောင်နိုင်ပါ၏။

လောကရှိသမျှ အရသာတွေထဲမှာ တရားအရသာလောက် ကောင်းတာမရှိဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် -

သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ၊
 သန္တ စိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
 အမနုဿီ ရတီဟောတိ၊
 သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။

သုညာဂါရံ- ဆိတ်ငြိမ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌဿ-
 ဝင်၍နေသော၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဝိပဿတော-
 ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုပွားလေ့ရှိသော၊ သန္တစိတ္တဿ- ငြိမ်သက်သော
 စိတ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနော- ယောဂီ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်း
 သမီး ရဟန်းအား၊ အမနုဿီ- လေးကျွန်းသေဋ္ဌ်နင်း စကြာမင်း၏
 စည်းစိမ်ချမ်းသာထက် သာလွန်သော၊ ရတီ- နှစ်ခြိုက်ပျော်မွေ့ခြင်းသည်၊
 ဟောတိ- မုချမသွေ ဖြစ်နိုင်ပါပေ၏။

ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းမှာ ချဉ်းကပ်ရောက်ရှိပြီး မိမိ
 သန္တာန်မှာဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်
 ဝိပဿနာ ရှုပွားပြီးတော့နေတော့ စိတ်ကလေးငြိမ်ပြီးနေတဲ့ ယောဂီ
 သူတော်စင်တို့ရဲ့ ချမ်းသာနဲ့ စကြာမင်းကြီးတို့ ချမ်းသာကို နှိုင်းယှဉ်မယ်
 ဆိုရင် ဓမ္မရတီတရားနဲ့ မွေ့လျော်တဲ့ချမ်းသာ (၂၅၆)ပုံပုံ တစ်ပုံတစ်စိတ်
 လောက်တောင် စကြာမင်းကြီးရဲ့ ချမ်းသာက မမှီနိုင်ပါဘူး။

ယတော ယတော သမ္မသတိ၊
 ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
 လဗ္ဘတိ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊
 အမတံ တံ ဝိဇာနတံ။

ယတော ယတော- အကြင် အကြင်အရပ်၌၊ ခန္ဓာနံ- ခန္ဓာတို့၏၊
 ဥဒယဗ္ဗယံ- ဖြစ်ပုံပျက်ပုံကို၊ သမ္မသတိ- သုံးသပ်၍နေ၏။ တံ အမတံ-
 ထိုအမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝိဇာနတံ- သိကြကုန်သော ယောဂီသူတော်စင်တို့
 သည်၊ ပီတိပါမောဇ္ဇံ- နှစ်သက်ခြင်း ပီတိပါမောဇ္ဇကို၊ ဝါ- နှစ်သိမ့်ခြင်း
 အသေးစား အကြီးစားကို၊ လဗ္ဘတိ- မုချမသွေ ရနိုင်ပါပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

လယ်တီဝိပဿနာ

မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်စဉ် ဥဒယဗ္ဗယ ဖြစ်တာနဲ့ပျက်တာ အဖြစ်နဲ့အပျက် အစုံကို ရှုပွားပြီးတော့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တရားစုကို ကြည့်ပြီးနေတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တွေဟာ ကြည့်လိုက်တိုင်း ရှုလိုက်တိုင်း ပီတိပါမောဇူတွေ ရရှိသွားနိုင်တယ်။

ပထမဆုံး ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပွားများပြီးတော့ လာတဲ့ အခြေအနေက စပြီးတော့ စိတ်အေးရတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ စိတ်ကလေး တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်ဘူး ဆိုတော့ တစ်သံသရာလုံးက ရောက်ရက်ခတ်နေတဲ့ မျောက်လွဲကျော် လိုနေတဲ့ စိတ်ကလေး ငြိမ်သက်ပြီးတော့ သွားပြန်တော့လဲ စိတ်အေး ရတယ်။

ဝိပဿနာပိုင်း ရောက်လာလို့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ရဲ့ ဖြစ်စဉ် အမှန် တံဆိပ်အမှန် အနိစ္စတံဆိပ်၊ ဒုက္ခတံဆိပ်၊ အနတ္တတံဆိပ်ကြီးတွေ ကို သိရှိကြတဲ့ အခါမှာလဲ စိတ်အေးကြရတယ်။

ဒါကြောင့် ဗောဇ္ဈင်သုတ်ပရိတ်ကြီးမှာ-

သံသာရေ သံသရန္တာနံ၊ သဗ္ဗဒုက္ခ ဝိနာသနေ။

သတ္တ ဓမ္မေစ ဗောဇ္ဈင်ဂေါ၊ မာရသေနာ ပမဒ္ဒနေ။

သံသာရေ- သံသရာ၌၊ သံသရန္တာနံ- လှည့်လည်ကျက်စားနေ ကြကုန်သော သူတို့၏၊ သဗ္ဗဒုက္ခဝိနာသနေ- အလုံးစုံသော ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက်တတ်ကုန်သော။

သံသရာ၌ ကျင်လည်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ဒုက္ခ သုက္ခတွေကို ပယ်ဖျောက်တတ်တဲ့ တရားတွေ၊ မာရသေန ပမဒ္ဒနေ- မာရ်မင်း၏ စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော။

မာရ်မင်းဆိုတာ အင်မတန်တန်ခိုးကြီးတာ တော်ရုံ တန်ရုံလူ ဆိုရင် သူကပဲ နိုင်နင်းသွားတယ်။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကတော့ မာရ်မင်းရဲ့စစ်သည်တွေကို နှိမ်နင်း နိုင်တယ်။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ရတနာကြီးရှိနေခဲ့လို့ရှိရင် လက်ကိုင်ထားနိုင်ရင်
မာရ်မင်းရဲ့ စစ်သည်တွေကို နိုင်နင်းတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ခါစက ဘုရားကို မာရ်နတ်မင်းက သူ့ရဲ့
စစ်သည်တွေနဲ့ အာရုံငါးပါးဆိုတဲ့ တပ်တွေခင်းပြီး ဘုရားဆီလာပြီးတော့-
ဗုဒ္ဓေါသိ သဗ္ဗပါသေဟိ၊

ယေဒိဗ္ဗာ ယေစ မာနုသာ။

မဟာဗန္ဓန ဗဒ္ဓေါသိ၊

နမေ သမဏ မောက္ခသိ၊

အဆင်းမျိုးစုံ ရှုပါရုံ၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ အာရုံ
ငါးပါး။

အဲဒီ ငါးပါးအာရုံ လူနတ်ကျော့ကွင်း ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ ရဟန်း
ဂေါတမကို ချည်မယ်။ မလွတ်စေရဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက လက်ကိုင်တရား ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဆိုတဲ့ ရတနာ
လက်ကိုင်ရသုံးစွဲပြီးသား ဖြစ်နေတော့-

မုတ္တာဟံ သဗ္ဗပါသေဟိ၊

ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေဓမာနုသာ။

မဟာဗန္ဓန မုတ္တာမှိ၊

နိဟတောတွမ သိအန္တက။

မာရ်နတ်- အာရုံငါးပါးဆိုတဲ့ သင်လွတ်ပစ်လိုက်တဲ့ လက်နက်
တွေ၊ ကျော့ကွင်းတွေ အကုန်လုံး လက်နက်တွေကို ငါထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း
ခုခံနိုင်စွမ်း ရှိပြီ။

မာရ်သေန ပမဒ္ဒနေ- မာရ်မင်း၏ စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်
ကုန်သော၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်- ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓိတွာ- သိတော်
မူပြီး၍။

ဟော- ဗောဇ္ဈင်ရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေက သံသရာထဲမှာ ကျင်လည်တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ဒုက္ခသုက္ခတွေကိုလဲ ရုပ်သိမ်းပစ်နိုင်တယ်။ မာရ်မင်း၏

လယ်တီဝိပဿနာ

စစ်သည်တွေကိုလဲ နှိပ်ကွပ်နိုင်တယ်။ အဲဒီ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို သိပြီး ပြန်တော့လဲ-

ဗုဒ္ဓိတွာ ယေစိမေ သတ္တာ၊
တိဘဝါ မုတ္တ ကုတ္တမာ။

ဗောဇ္ဈင်ကို သိပြီးပြန်တော့လဲပဲ။ အဲဒီလို ဂုဏ်အင်တွေနဲ့ စုံလင် တဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို သိပြီးပြန်တော့ ဘဝသုံးပါးမှ လွတ်မြောက်နိုင် ကြပြီ။ ဘဝဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင် ဒုက္ခပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-
နာမံ ဘိက္ခဝေ ဘဝံ ဝဏ္ဏေမိ။

အန္တမသော အစ္စရာသယံာတ မတ္တမ္ပိ။

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားက လက်ဖျောက်တစ်ချက်တီးလေးတောင်မှ ဘဝကို မချီးမွမ်းပါဘူး။ ဘဝဆိုတာ ဒုက္ခကိုး။ ဒုက္ခသစ္စာပါပဲ။

အဲဒီဘဝ ဒုက္ခတုံး၊ ဒုက္ခခဲကြီးမှ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ လွတ်နိုင်တယ်။

အဇာတိ မဇရာ ဗျာဓိံ

အမတံ နိဗ္ဗယံ ဂတာ။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဆိုတဲ့ ရတနာကြီး သုံးစွဲထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ကျတော့ အို၊ နာ၊ သေဘေး ကင်းဝေးရာဖြစ်တဲ့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ရောက် ရှိကြတယ်။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး

အဲဒီ ဗောဇ္ဈင်တွေက ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့-

- ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ သတိ သင်္ခါတော၊

ဓမ္မာနံ ဝိစယော တထာ။

ဝိရိယံ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ၊

ဗောဇ္ဈင်္ဂါစ တထာ ပရေ။

- သမာဓုပေက္ခာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊
သတ္တေတေ သဗ္ဗ ဒဿိနာ။
- သတိသမ္ပောဇ္ဈင်
- ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်
- ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်
- ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်
- ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်
- သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်
- ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်

မုနိနာ သမ္ပဒက္ခာတာ၊
ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ၊
သံဝတ္တန္တိ အဘိညာယ၊
နိဗ္ဗာနာယစ ဗောဓိယာ။

အဲဒီ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့ကို မြတ်စွာဘုရားက “မုနိနာ သမ္ပဒက္ခာတာ”- မုနိနာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သမ္ပဒက္ခာတာ- ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်ပါပြီ။

မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာဟောကြားထားတဲ့ တရားတွေ “ဘာဝိတာ” ပွားများအပ်ပါကုန်ပြီ။ ကိုယ်တော်တိုင် သုံးစွဲပြီးသား။

“ဗဟုလိကတာ” အကြိမ်များစွာ ပွားများအပ်ပါကုန်ပြီ။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး တရားတွေကို မြတ်စွာဘုရား အကြိမ်များစွာ ပွားများခဲ့ပြီ။ ဟောတော့လဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဟောခဲ့ပြီ။ သိတော့လဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သိခဲ့ပါပြီ။

အဘိညာယ- ထူးသောဉာဏ်၊ ဗောဓိယာ- သစ္စာသိတဲ့ဉာဏ်၊
နိဗ္ဗာနာယ- အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန် ရဖို့ရန်ဖြစ်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် အခု ယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲပဲ ယနေ့ မြတ်စွာ
ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ဗောဇ္ဈင်၊ မြတ်စွာဘုရား ပွားများတော်
မူခဲ့တဲ့ ဗောဇ္ဈင်၊ မြတ်စွာဘုရား အကြိမ်များစွာ သုံးစွဲခဲ့တဲ့ ဗောဇ္ဈင်ရတနာ
တွေကို သုံးစွဲနေကြရပြီ။

တစ်ချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်မောဂ္ဂလာန်နဲ့ အရှင်
မဟာကဿပတို့ မကျန်းမမာဖြစ်ကြတော့ ဒီဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို ရွတ်ဖတ်
ပြီးတော့ ဟောပြီးတော့ ပေးလိုက်တာ။ ဝမ်းပမ်းတသာဖြစ်ပြီး အရှင်မြတ်
ကြီးနှစ်ပါး ကျန်းမာကြတယ်။

တစ်ချိန်မှာတော့ ကိုယ်တော်တိုင် မကျန်းမမာဖြစ်တဲ့ အခါကျ
တော့ လေနာရောဂါ ဖိစီးနှိပ်စက်တော့ အရှင်စုန္ဒမထေရ် ဒီဗောဇ္ဈင်
(၇)ပါးကို ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ပေးတာ မြတ်စွာဘုရား ဝမ်းမြောက်တော်မူလို့
ကျန်းမာပြီးတော့ သွားခဲ့တယ်။

ဒါကြောင့် ကိလေသာရောဂါ ပျောက်ဖို့တင်မဟုတ်ဘူး။ ကာယ
ရောဂါခေါ်တဲ့ ကိုယ်ရောဂါကိုလဲ ပျောက်ကင်းစေပါတယ်။

တောင်ခွင်သာသနာပိုင်ဆရာတော်၏ မှတ်တမ်း

တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မှတ်တမ်းမှာ
“ဗောဇ္ဈင်သုတ်” ပရိတ်ကို ရွတ်ဖတ်နာကြားလို့ အသက်ရှည်တဲ့အကြောင်း
မှတ်တမ်းတစ်ခု တွေ့ရတယ်။

ဖရုံစကု၊ ယာဂုမင်းကြီး
မဲထီးသရဏာ၊ သဖန်ကြဇု
မဓုသာစည်၊ ရွှေပြည်ဗောဇ္ဈင်
ပြုပြင်ဒုတ်လှမ်း၊ ရပ်တန်းဒါန
အဒေါသမေတ္တာ၊ ဘုံကျော်မှာ
များစွာအာယုရှည်သတည်း။ ။

စကုဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဖရုံသီးစားလို့ အသက်ရာကျော်
ရှည်တယ်။

မင်းကြီး ဆရာတော်ကြီးက ယာဂုကို ဘုဉ်းပေးလို့ အသက်ရာ
ကျော်ရှည်တယ်။

အင်းဝက မဲထီးဆရာတော်ကြီးက သရဏဂုံကို ရွတ်ဖတ်ပွားများ
နေတဲ့အတွက် အသက်ရာကျော်ရှည်တယ်။

သဖန်းဆရာတော်ကြီးက ကြဇုသီးဘုဉ်းပေးလို့ အသက်ရာကျော်
ရှည်တယ်။

သာစည်ဆရာတော်ကြီးက ပျားရည်ဘုန်းပေးလို့ အသက်ရာ
ကျော်ရှည်တယ်။

ရွှေပြည်ဆရာတော်ကြီးက ဗောဇ္ဈင်သုတ်ပရိတ်ကို များများရွတ်
အသက်ရာကျော်ရှည်တယ်။

ဒုတ်လှမ်းဆရာတော်ကြီးက ဘုရားအို၊ ကျောင်းအိုတွေ ပြုပြင်လို့
အသက်ရာကျော်ရှည်တယ်။

ရပ်တန်းဆရာတော်ကြီးက အလှူဒါနပြုပြီးနေလို့ အသက်ရာ
ကျော်ရှည်တယ်။

ဘုံကျော်ဆရာတော်ကြီးကျတော့ မေတ္တာ၊ ဘာဝနာပွားများလို့
အသက်ရာကျော်ရှည်တယ်။

မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားတို့ ပခုက္ကူဆရာတော်ကြီးတို့
သက်တော်တွေဟာ ရှည်ကြတယ်။ မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများလို့ အသက်
ရှည်ကြတယ်။ အခုခေတ် (၁၀၀)ကျော် အသက်ရှည်ကြသူတွေဟာ
“အကောင်းမြင်ဝါဒ” ရှိကြလို့ပါပဲတဲ့။ ဒီဗောဇ္ဈင်တရားရတနာတွေဟာ
အသက်ရှည်ဆေး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ယေကေစိ ဩသဓာလောကေ၊
ဝိဇ္ဇန္တိ ဝိဝိဓာ ဗဟူ။
ဓမ္မောသဓ သမံ နတ္ထိ၊
ဧတံ ပိဝထ ဘိက္ခဝေါ။

လောကေ- လောက၌၊ ယေကေစိ- အလုံးစုံကုန်သော၊
 သြသဓာ- ဆေးတို့သည်၊ ဝိဇ္ဇန္တိ- ရှိကြပါပေကုန်၏။ ဗဟု- များစွာကုန်
 သော၊ သြသဓာ- ဆေးတို့သည်၊ သံဝဇ္ဇန္တိ- ရှိကြပါပေကုန်၏။ ဓမ္မော
 သဓေမံ- ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး တရားတော်ဆေးနှင့်တူသော ဆေးသည်၊
 နတ္ထိ- မရှိပါပေ။ ဘိက္ခုဝေါ- ရဟန်းတို့၊ တုမ္ပေ- သင်တို့သည်၊ ဧတံ-
 ဓမ္မောသဓ မည်ရထူးဆန်း ဗောဇ္ဈင်တရား တည်းဟူသော ဆေးတော်
 ကြီးကို၊ ဗောဇ္ဈင်သုတ်- ပရိတ်တော်လာ ဗောဇ္ဈင်တရား ဆေးတော်ကြီး
 ကို၊ ပိဝထ- သောက်ကြကုန်လော့။

အဲလို တိုက်တွန်းတော်မူတဲ့ စကားတော်အတိုင်း အခု ယောဂီ
 များလဲ သတိသမ္မောဇ္ဈင် ထွက်လေ ဝင်လေကို ပွားများပြီးတော့ သတိ
 သမ္မောဇ္ဈင်လဲ ပွားများခဲ့ကြပြီ။

ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတာလဲ မပြောနဲ့တော့။ အဲဒီလို ဝိရိယ
 အခြေခံပြီးတော့ ကျေနပ်တဲ့ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်။

ငြိမ်းအေးတဲ့ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ စိတ်ရဲ့တည်ကြည်မှု သမာဓိ
 သမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်တွေ ဖြစ်ပွားပြီးတော့ ဝိပဿနာပိုင်းမှာ
 ရုပ်နာမ်တွေကို ခွဲခြားသိတဲ့ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်။

ဓမ္မ- တရားတော်တွေကို၊ ဝိစယ- ခွဲခြမ်းဝေဖန်တတ်တဲ့ သစ္စာ
 လေးပါး တရားသိတဲ့ သိနိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အတောင်
 အတက် အချက်အလက်အင်္ဂါဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်-

သတိသမ္မောဇ္ဈင်ံ ဘာဝေတံ၊
 ဝိဝေက နိဿိတံ၊ ဝိရာဂ နိဿိတံ၊
 နိရောဓ နိဿိတံ၊ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိ။

ယောဂီသူတော်စင်များဟာ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများစေ
 တယ်။ ဖြစ်စေတယ်။ ဘယ်လိုမှ အထွဋ်အမြတ်ဖြစ်တဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်
 ဖြစ်သလဲဆိုရင်-

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ဝိဝေကနိဿိတံ- သင်္ခါရခေါ်တဲ့ ပလိဗောဓမှ ကင်းဆိတ်ခြင်း
ကိုလဲ မှီရမယ်၊ မှီနေတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။

ဝိရာဂနိဿိတံ- ရာဂကင်းခြင်းကိုလဲ မှီတယ်။

နိရောဓနိဿိတံ- ဝဋ်ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုလဲ မှီတယ်။

ဝေါ သာဂ္ဂ ပရိကာမိ- စွန့်လွှတ်ခြင်းကိုလဲ စိတ်ကညွတ်ခြင်းကိုလဲ
မှီတယ်။ အဲဒီလိုမှီတဲ့-

သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊

ဝိရိယ- ပီတိ- ပဿဒ္ဓိ- သမာဓိ- ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်များ
ပွားများမယ်ဆိုရင် လောကီဘုံနန်းက နေပြီးတော့ လောကုတ္တရာ ဘုံနန်း
ရောက်နိုင်တယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် စကြာမင်းကြီးဟာ ရောက်တဲ့အရပ်တိုင်းမှာ
ရှိတဲ့ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ နိုင်ငံတွေကို သိမ်းပိုက်ပြီးတော့ ချမ်းချမ်းသာသာ
အုပ်စိုးနိုင်သလို ဒီဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ရတနာတွေ တူပြိုင်ညီမျှမှု ရှိနေကြတဲ့
ယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲပဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီးကို ဖြိုဖျက်ပြီး
တော့ ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေး ခေါ်ဆိုရတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ရွှေမြို့တော်ကြီး။
အဲဒီရွှေမြို့တော်ကြီးမှာ သန္တိသုခ ခံစားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ယေကေစိ ဩသဓာလောကေ၊

သံဝိဇ္ဇန္တိ ဝိဝိဓာဗဟူ။

ဓမ္မောသဓ သမံနတ္ထိ၊

ဧတံ ပိဝထယောဂီနော။

လောကေ- လောက၌၊ ယေကေစိ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဗဟူ-
များစွာကုန်သော၊ ဩသဓာ- ဆေးတို့သည်၊ ဝိဇ္ဇန္တိ- ရှိကြပါပေကုန်၏။
တေသံ- ထိုဆေးတို့တွင်၊ ဓမ္မောသဓသမံ- တရားတော်တည်းဟူသော
ဆေးနှင့်တူသော ဆေးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိပါပေ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊
ယောဂီနော- ယောဂီ သူတော်စင်အပေါင်းတို့သည်၊ ဧတံ- ဤတရား

လယ်တီပိပဿနာ

တော်တည်းဟူသော ဆေးတော်ကြီးကို၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတရားဆေးကို၊
ဧတံ- ဓမ္မဝိစယအမည်ရတဲ့ ပိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် တရားဓမ္မတို့ကို
ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း တည်းဟူသော ဆေးတော်ကြီးကို၊ ပိဝထ- မြိန်မြိန်
ယှက်ယှက် နှစ်သက်ကြည်ဖြူ သောက်သုံးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

သတ္တမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၆)ရက်နေ့။

မဂ္ဂင် (၈)ပါး

(၇)ခန်း ဟောစဉ်အရ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ဟောလှည့်ရောက်လာပါတယ်။ မဂ္ဂင်ဆိုရင် မဂ္ဂ + အင်္ဂလို့ ပုဒ်ခွဲရပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်ရန် အချက်အလက် အတောင်အတက်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဲဒီ မဂ္ဂင်က (၈)ပါးရှိပါတယ်။

- သမ္မာဒိဋ္ဌိ
- သမ္မာသင်္ကပ္ပ
- သမ္မာဝါစာ
- သမ္မာကမ္မန္တ
- သမ္မာအာဇီဝ
- သမ္မာဝါယာမ
- သမ္မာသတိ
- သမ္မာသမာဓိတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဝေနေယျဖြစ်တဲ့ အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီးနေရာမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး အစားထိုးပြီးဟော့ တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့တာ မဂ္ဂင်ရဲ့စွမ်းအား စွမ်းအင်ကြီးပါပဲ။

အဘယ်ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဦးစွာဟော

မဂ္ဂင် (၈)ပါးထဲမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူခြင်းက-

ယောဂီနော ဗဟုပကာရတ္တာ ပထမံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒေသိတာ။

ယောဂီနော- ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဗဟုပကာရတ္တာ- ကျေးဇူး များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- သမ္မာဒိဋ္ဌိကို၊ ပထမံ- ရှေးဦးစွာ၊ ဒေသိတာ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

လယ်တီဝိပဿနာ

သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်ဟာ တော်တော်အရေးကြီးတယ်။ အထက် တန်းစား သမ္မာဒိဋ္ဌိကို မပြောပါဘူး။ အခြေခံ ကမ္မဿကတ အမြင်မှန် လေးရဖို့တောင်မှ မလွယ်ပါဘူး။

အမြင်မှန်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းဟာ (၂)မျိုးရှိပါတယ်။

ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ပစ္စယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန် အယူမှန်ရဖို့ရန်အတွက် အကြောင်း

(၂)မျိုး။

၁။ ပရတော ယောသောစ- သူတစ်ပါးတို့ ဟောသံ၊ ပြောသံ။

၂။ ယောနိသော မနသိကာရောစ - မိမိက မှန်မှန်ကန်ကန် နှလုံးသွင်းခြင်း။

ပထမ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ စကားသံဟာ အရေးကြီးတယ်။

ကြားရတာက ဗုဒ္ဓတရားတော် ဟောသံကို ကြားရတယ်။ မိမိကလဲ နှလုံး သွင်း မှန်ကန်တယ်ဆိုရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နိုင်တယ်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ဖို့ကျတော့ အကြောင်း (၂)မျိုး။

၁။ သူတစ်ပါးတို့ ဟောသံ ပြောသံရယ်။

၂။ မိမိကနှလုံးသွင်း မကောင်းတာရယ်။

ကြားနေရတဲ့ အသံတွေကလဲ ဘုရားအတုတို့ရဲ့ မကောင်းတဲ့ အသံ၊ မမှန်တဲ့အသံတွေ ကြားနေရ။ မိမိကလဲ နှလုံးသွင်း မကောင်း၊ မမှန်ဘူးဆိုရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှားနိုင်တယ်။ ကမ္ဘာလူထုကြီး စစ်မှန်တဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ဟောသံ၊ ပြောသံ ကြားနိုင် ကြပါစေ၊ ကြားနာခွင့်ရကြပါစေလို့ပဲ ဆုတောင်းရတယ်။

အကြံကောင်းတွေ

အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့်ငါးရာ နဲ့သုံးလ ခုနစ်ရက်က-

အရှင်မြတ်ကြီးရဲ့သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နိုင်ငံကြီး ပြုခွင်းပြီး
တော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံတော်ကြီး တည်ဆောက်နိုင်ပြီးတော့-

“သမ္မာဒိဋ္ဌိသာ ဘိက္ခုဝေ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ”

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဓမ္မသောတ တရားအယာဉ်ကြီး၊ အဲဒီ တရားအယာဉ်
ကြီး သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံတော်ကြီး တည်ဆောက်နိုင်တော့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
ဒီသံသရာကြီးမှ ထွက်မြောက်ရန် အကြံတွေ၊ မြူးမိနေတဲ့ ငါးကလေးဟာ
ဒီမြူးထဲက ထွက်ပေါက်ပဲ ရှာနေသလို၊ လှောင်ချိုင့်ထဲမှာထားတဲ့
ငှက်ကလေး ထွက်ပေါက်ပဲ ရှာနေသလို။

အနမတဂ္ဂသံသရာမှာ ဝဋ်ဒုက္ခသံသရာကြီးထဲမှာ နစ်မြုပ်မျော
ပြီးတော့နေတော့ သံသရာကြီးထဲက ထွက်ပေါက်ရှာပြီးနေတာ၊
ကြံစည်နေတာ နေကုမ္မသင်္ကပ္ပ။

အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ ဆိုတာ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသေစေချင်တဲ့
အကြံအစည်၊ အခုယောဂီများ မေတ္တာပွားနေတာ ဒီသမ္မာသင်္ကပ္ပ
ဒီအကြံအစည်နဲ့ပဲ။

အဝိဟိသင်္ကပ္ပဆိုတာ သူတစ်ပါးကို မပင်ပန်း မနှိမ်းစေချင်တာ။
ဟော- သမ္မာသင်္ကပ္ပ။ စဉ်းစားကြီးကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ဒီတရားတွေ
ဟာ “ကုသိုလ်တွေအားလုံးဟာ နေကုမ္မသင်္ကပ္ပ”၊ နေကုမ္မရဲ့ အရက
ဘာလဲလို့ဆိုတော့-

- ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပထမဇ္ဈာနံ၊
- နိဗ္ဗာ နန္ဒ ဝိပဿနာ။
- သဗ္ဗေပိ ကုသလာဓမ္မာ၊
- နေက္ခမ္ပန္တိ ပဝုစ္စရေ။

၁။ ရဟန်းပြုခြင်း၊ သာသနာနွယ်ဝင် သီလရှင်ဝတ်ခြင်း၊
ရှင်သာမဏေပြုခြင်း၊ အဲဒါ လူဝတ်ကြောင်ဘဝမှ ထွက်မြောက်တဲ့
အတွက်ကြောင့် နေကုမ္မ။

လယ်တီဝိပဿနာ

ရှင်သာမဏေဝတ်ဖို့ ရဟန်းဝတ်ဖို့ သီလရှင်ဝတ်ဖို့ အကြံအစည်
ဟာ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ။ တော်ရုံတန်ရုံနဲ့ မကြံစည်နိုင်ပါဘူး။ မှန်ကန်တဲ့
အမြင်ရှိမှ ကြံစည်နိုင်ပါတယ်။

၂။ ပထမဈာန်ဟာ နီဝရဏတရားတို့မှ ထွက်မြောက်လာတဲ့
အတွက်ကြောင့်မို့ နေက္ခမ္မ။

၃။ နိဗ္ဗာန်ဟာ တဏှာမှထွက်မြောက်၊ သင်္ခါရတရားတို့မှ ထွက်
လာတဲ့အတွက် နေက္ခမ္မ။

၄။ ဝိပဿနာ အခုယောဂီသူတော်စင်များ ဝိပဿနာဉာဏ်
သူသိ ငါသိ ကမ္ဘာသိကို ကျော်ပြီးတော့မှ ထူးခြားတဲ့အမြင်၊ ဒီထူးခြားတဲ့
အမြင်ခေါ်တဲ့ နိစ္စနိမိတ် စသည်တို့မှ ထွက်မြောက်လာတဲ့အတွက်
ကြောင့်မို့ ဝိပဿနာဟာလဲ နေက္ခမ္မ။

ခြုံပြီးတော့ပြောရင် ကုသိုလ်တရားအားလုံးဟာ နေက္ခမ္မပါပဲတဲ့။

အဲဒီ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ ရဟန်းပြုဖို့အကြံအစည်၊ ရှင်သာမဏေ၊
သာသနာ့နွယ်ဝင် သီလရှင်ဝတ်ဖို့ အကြံအစည် နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ။

ပထမဈာန် သမာဓိရအောင် အားထုတ်လို့ရလာတဲ့ ပထမဈာန်
သည် နေက္ခမ္မ။

ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ်သည် နေက္ခမ္မ။

နိဗ္ဗာန်သည် နေက္ခမ္မ။

ကုသိုလ်တရားအားလုံးသည် နေက္ခမ္မ။

အဲဒီ နေက္ခမ္မကို ကြံစည်ပြီးတော့နေတာဟာ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ။

ဒါလဲ ဉာဏ်အမြင်ရှိမှ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊
အဝိဟိသသင်္ကပ္ပ၊ ဒီတရားတွေဟာ တိုးပွားပါတယ်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ကြီး တည်ဆောက်နိုင်မှ မိမိသန္တာန်မှာ သမ္မာ
သင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်လဲ တိုးပွားနိုင်ပါတယ်။

ကောင်းတဲ့အကြံအစည်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား သမ္မာဝါစာ ဖြစ်ပါ
တယ်။ အကြံအစည်ကောင်းမှတော့ ဟော- လိမ်ညာပြီး ဘယ်ပြော
တော့မလဲ။

ရုံးချောစကား၊ ရန်တိုက်တဲ့စကား၊ ကြမ်းကြုတ်တဲ့စကား၊ အကျိုးမရှိတဲ့စကား မပြောတော့ဘူး။ သမ္မာဝါစာ။

အဲဒီလို စကားကောင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အသံထွက်ကလဲ ကောင်းလာပြီဆိုတော့ ဟော- သူ့ရဲ့ကာယကံ- သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်မှု မရှိတော့ဘူး။

သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ရှောင်ပြီ။ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်းမှ ရှောင်ပြီ။ သူတစ်ပါး ပိုင်သတဲ့ ဝတ္ထုအာရုံတို့ကို ကျူးကျော်စော်ကားခြင်းမှ ရှောင်ပြီ။ သမ္မာကမ္မန္တ။

အဲဒီလို သမ္မာဝါစာ စကားလဲကောင်းပြီ။ သမ္မာကမ္မန္တ အပြုအမူ လဲ ကောင်းပြီဆိုတော့ ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူက လုံခြုံတော့ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းကလဲ ဖြောင့်မှန်တဲ့ သမ္မာအာဇီဝ ဖြစ်ပြီ။

အဲဒီလို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဖြောင့်မှန်အောင်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ကုသိုလ်ဆောင်တဲ့နေရာမှာ လုံ့လဝီရိယ ရှိလာပြီ။ ဒါသမ္မာဝါယာမ။

အဲဒီလို သမ္မာဝါယာမ ကောင်းမွန်တဲ့ လုံ့လရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ သမ္မာသတိ ဖြောင့်မှန်တဲ့သတိလေး ဖြစ်ပေါ်တယ်။

ယောဂီများ လက်တွေ့ပဲ။ ထွက်လေ ဝင်လေလေး နှာသီးဖျားက ထွက်ခိုက် ဝင်ခိုက်လေးကို ဝီရိယထားပြီး အားထုတ်ခဲ့ကြလို့ကောင်းမွန်တဲ့ သတိလေး မဂ္ဂင်လေး လောကီမဂ္ဂင်လေး ရရှိခဲ့ကြတယ်။

အဲဒီလို ကောင်းမွန်တဲ့ သတိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “သမ္မာသတိဿ သမ္မာသမာဓိ ပဟောတိ”။ သမ္မာသတိဿ- ကောင်းမွန်တဲ့ သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သမ္မာသမာဓိ- စိတ်ရဲ့တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ရှက်တဲ့ သမာဓိသည်၊ ပဟောတိ- တိုးပွားပြီးတော့ လာတယ်။

အဆင့်ဆင့် တိုးပွားလာပုံလေး။ ဒါကြောင့် ယနေ့ယောဂီ သူတော်စင်များ အားထုတ်ကြရတာဟာ သီလ- စောင့်ထိန်းခဲ့ကြရပြီ။ သမာဓိ- သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ ဒီလမ်းအတိုင်းပဲ လိုက်ခဲ့ကြရတယ်။

မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ

သမ္မာဒိဋ္ဌိ- သမ္မာသင်္ကပ္ပ စတဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းလဲ လိုက်ခဲ့ကြပြီ။ အဲဒီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကို-

အယ် ခေါသာ ဘိက္ခုဝေ မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဘုဒ္ဓါ။

ထိုလမ်းကောင်းအကျော် လမ်းမတော်ကျင့်စဉ်ကြီးကို ငါဘုရား သိမြင်အပ်ပြီ။ အဲဒီကျင့်စဉ်သည် စက္ခုကရဏီ- ဉာဏ်မျက်စိကိုလဲ ဖြစ်အောင် ပြုတတ်ပါတယ်။ ဉာဏကရဏီ- ဉာဏ်ကိုလဲပဲဖြစ်အောင် ပြုတတ်ပါတယ်။ ဥပသမာယ- ငြိမ်းချမ်းဖို့လဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဘိညာယ- ဉာဏ်အမြင်ထူးထွေ ဖြစ်ပေါ်ဖို့လဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မောဓာယ- သစ္စာလေးပါးများသိဖို့လဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မဂ္ဂင်မရှိရာ အရိယာမရှိ

ဗုဒ္ဓဝေနေယျထံမှာ ပထမဆုံး အရှင်အညာသိကောဏ္ဍညနှင့် တကွ ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦး တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော ဗြဟ္မာတို့အား မဂ္ဂင် (၈)ပါး ဟောသလိုပဲ နောက်ဆုံးသာဝက သုဘဒ္ဒကျတော့လဲ ဒီအတိုင်းပဲ ဟောတာပါပဲ။

သုဘဒ္ဒ- မဂ္ဂင် (၈)ပါး မဇ္ဈိမပဋိပဒါရှိတဲ့နေရာမှာ သောတာပန် ရဟန်းဆိုတာ ရှိတယ်။ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာတွေ ရှိတယ်။

မဂ္ဂင် (၈)ပါးမရှိတဲ့ နေရာမှာ သာသနာပမှာ အရိယာရဟန်း အားလုံး မရှိနိုင်ဘူး။

ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ။ ဣဓေဝ ပထမော သမဏော (ပ)။

သုဘဒ္ဒ- သုဘဒါ၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ- ဤတရားသဖြင့် ဆုံးမရာ ငါဘုရားသာသနာတော်၌၊ အရိယော- မြတ်သော၊ အဋ္ဌဂီကော- အင်္ဂါ (၈)ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂေါ- လမ်းစဉ်ကို၊ ဥပလဗ္ဘတိ- ရအပ်၏။ ဣဓေဝ-

ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်၊ ပထမော- ရှေးဦးစွာသော၊ ပထမော
သမဏော- ပထမသောတာပန်ရဟန်းသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။

သုဘဒ် မွန်မြတ်တဲ့ လမ်းစဉ်ရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ရှိတဲ့သာသနာ အဲဒီ
သာသနာမှာပဲ ပထမရဟန်းခေါ်တဲ့ သောတာပန်၊ ဒုတိယရဟန်းခေါ်တဲ့
သကဒါဂါမ်၊ တတိယရဟန်းခေါ်တဲ့ အနာဂါမ်၊ စတုတ္ထရဟန်းလို့ခေါ်တဲ့
ရဟန္တာရှိနိုင်တယ်။

မရှိလေးမျိုး

အကာသေဝါ ပဒံ နတ္ထိ၊
သမဏော နတ္ထိ ဗာဟိရေ။
သင်္ခါရာ သဿတာ နတ္ထိ၊
နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါန မိဇ္ဇိတံ။

ကောင်းကင်မှာ ခြေရာရှိသလားတဲ့ မြတ်စွာဘုရားက စဉ်းစား
ကြည့်ကြ၊ ကောင်းကင်မှာ ငှက်ခြေရာ၊ လူခြေရာ၊ နတ်ခြေရာ၊ ဗြဟ္မာ
ခြေရာ မရှိ။

သမဏော နတ္ထိ ဗာဟိရေ
ဗာဟိရေ- ငါဘုရားသာသနာမှ တစ်ပါးသော ပြင်ပအယူဝါဒ
၌၊ သမဏော- အရိယာရဟန်းသည်၊ နတ္ထိ- မရှိပေ။

ကောင်းကင်မှာ ခြေရာမရှိသလိုပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှတစ်ပါး အခြား
ဘာသာတို့မှာ သမဏအရိယာရဟန်း မရှိဘူး။

ဘာကြောင့်လဲ။ မဂ္ဂင်မရှိလို့ပါပဲ။
သင်္ခါရာ သဿတာ နတ္ထိ- သင်္ခါရတရား မြဲတယ်မရှိ။

နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါန မိဇ္ဇိတံ- လောကဓာတ်တရားဆိုး တရားပျက်တွေ
ဖျက်လို့ ပုတ်ခတ်လို့ ဘုရားရှင်ရဲ့စိတ်တော်ဟာ တုန်လှုပ်မှုမရှိဘူး။
မရှိလေးပါး။

လယ်တီပိပဿနာ

- ကောင်းကင်မှာ ခြေရာမရှိ၊
  - သာသနာ့ပြင်ပမှာ အရိယာရဟန်း မရှိ။ ဘာကြောင့်လဲ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ် မရှိလို့။
- အဲဒီ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကျင့်စဉ်ဟာ ပထမဆုံး မြတ်စွာဘုရား တရား ဦးဟောတော့လဲ ဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ဟောတော်မူတယ်။
- ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးကျတော့လဲ ဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးပဲ။

အသံမမြည်တဲ့ရထားကြီး

အဲဒါကြောင့် အဲဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးကို “အကူဇေ” အသံမမြည်တဲ့ ရထားကြီး၊ အသံမမြည်တဲ့ ရထားလို့ခေါ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်ရွှေမြို့တော်ကြီးသို့ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားနိုင်တဲ့ ရထားကြီး။

အဲဒီရထားကြီးကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ တက်စီးပြီးတော့မှ ရောက် နိုင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့်-

ဧတ ဒတ္တနိ သမ္ဘူတံ၊

ဗြဟ္မယာနံ အနုတ္တရံ။

နိယုန္တိ ဓိရာ လောကမှာ၊

အညဒတ္ထု ဇယံ ဇယံ။

ယေသံဓီရာနံ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကို လေးစားခုံမင် အကြင်ပညာရှင်တို့အား (အရိယာမဂ္ဂင် ရထားကြီးကို လေးစားခုံမင်ကြတဲ့ အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓိ၊ အစဖြာပြီးတော့ အရှင်သုဘဒ္ဒ အစရှိကုန်သော အရှင်မြတ်ကြီးတို့အား)

အနုတ္တရံ- ထွဋ်ဆုံးနိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းမှန်၍ တုရန်ယှဉ် ထား ယာဉ်တစ်ပါးဟု အစားရှာမရ အထွဋ်ဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေထသော၊ (ဘယ်ယာဉ်နဲ့မှ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ဘူး။)

အတ္တနိသမ္ဘူတံ- ကိုယ်စွမ်းလုံလ အသုံးချသဖြင့် လုံးဝစုံလင် မိမိသန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော (ကိုယ်စွမ်းလုံလနဲ့ အသုံးချ၊ မဂ္ဂင် (၈)ပါးလုံး အသုံးချ၊ အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်မြတ်ကြီး တစ်သက်တာ ကာလပတ်လုံး ဘုရားနောက်လိုက်ပြီးပြုစု၊ ဘုရားနောက်လိုက် တရား တော်တွေသင်ဆောင်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက အားပေးခဲ့ရတယ်။ ပဓာနံ အနုယုဉ္ဇ- တရားအားထုတ်ပါ။ မာသောစိ- မစိုးရိမ်နဲ့။ မာပရိဒေဝိ- မငိုကြွေးနဲ့။ ပဓာန မနုယုဉ္ဇ- တရားသာ အားထုတ်ပါတဲ့။

“ကတပုညောသိ တံ အာနန္ဒ”

အာနန္ဒာ- အာနန္ဒာ၊ တံ- သင်သည်၊ ကတပုညော- ကုသိုလ်ကံ ရှိတဲ့ ဘုန်းရှင်ကံရှင်သည်၊ အသိ- ဖြစ်ပါပေ၏။ အာနန္ဒာ- သင်ဟာ ဘုန်းရှင်ကံရှင်ပဲ တရားသာအားထုတ်။

“ခိပ္ပံ ဟောတီသိ အနာသဝေါ”- မဂ္ဂင်လမ်းစဉ်အတိုင်းသာ အားထုတ်၊ မကြာခင် ရဟန္တာဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ အားပေးတော်မူခဲ့တယ်။

အတ္တနိ သမ္ဘူတံ- ကိုယ်စွမ်းလုံလ အသုံးချသဖြင့် လုံးဝစုံလင် မိမိသန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော၊

အရှင်အာနန္ဒာဟာ လမ်းလျှောက်ပြီး တရားအားထုတ်တော့လဲ တရားမရ။ ထိုင်ပြီး အားထုတ်တော့လဲ တရားမရ၊ တစ်ခါထဲ သံဂါယနာတင်ပွဲကြီးမှီဖို့ ကြိုးစားလိုက်တာ။

ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် သုံးလနဲ့ငါးရက်ကြာတော့ ဆင်နွဲ့တဲ့ သံဂါယနာပွဲကြီးမှာ ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ အမှီနွဲ့ချင်တာနဲ့ ကြိုးစားလိုက်တာ။ လမ်းလျှောက်ရင်းလဲ မရ။ ထိုင်အားထုတ်လဲမရ။ နောက်ဆုံးကျတော့ နားပါအုန်းမယ်လေလို့ ဆိုပြီးတော့။

ညောင်စောင်းပေါ်မှာ လျောင်းတော့မယ်ဆိုပြီးတော့ လှဲလိုက် တော့ အရှင်အာနန္ဒာ တရားထူးရတာ အင်မတန်ဆန်းတယ်။

ခေါင်းအုံးလဲ ဦးခေါင်းမရောက်သေးဘူး။ ထိုင်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီအချိန်လေးမှာ တရားရတယ်။

မြတ်စွာဘုရား စကားတော် “ပဓာန မနုယုဇ္ဇ”- တရားသာ အားထုတ်၊ “ခိပ္ပဟောဟိသိ အနာသဝေါ”- မကြာခင် လျှင်မြန်စွာ ရဟန္တာ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ အားပေးစကားအရ အားထုတ်လိုက်တာ။

အရှင်အာနန္ဒာရဲ့ ရဟန္တာအဖြစ်ဟာ ဣရိယာပုထ်လေးပါးမှ လွတ်တယ်။ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း၊ သွားနေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ထိုင်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ လျောင်းနေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ရပ်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး။

သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းလေးပါးသော ဣရိယာပုထ်မှ လွတ်ပြီး တော့ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့တယ်။

ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော့လဲ အဆန်းပဲ။ ကောင်းကင်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတယ်။ စံပြီးတော့ “ငါ့ခန္ဓာကိုယ် ဟိုဘက်ကမ်း ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခြမ်း၊ ဒီဘက်ကမ်း ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခြမ်း အဓိဋ္ဌာန်ပြီး ထားခဲ့တယ်။”

အရှင်ရာဟုလာရဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်ကလဲ အဆန်းပါပဲ။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော့ နတ်ပြည်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတာကိုး။ အတ္တနိသမ္ဘူတံ- ကိုယ်စွမ်းလုံလ အသုံးချသဖြင့် လုံးဝစုံလင် မိမိသန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော၊ (အရှင်မြတ်ကြီးများ ကိုယ်စွမ်းလုံလ အသုံးချကြ)

ဧတံ ဗြဟ္မာယာနံ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား ထိုမြတ် ရထားသည်၊ အတ္ထိ- ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်အား စွမ်းပကားဖြင့် ထင်ရှားပုံသေ ရှိပါပေ၏။

တေဓီရာ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကို လေးစားခုံမင် ထိုထိုပညာရှင်တို့သည်၊ အညဒတ္ထု- စင်စစ်ဧကန် အမှန် ပင်လျှင်၊ ဇယံ ဇယံ- ကိသောစုံ ရန်သူပုန်ကို အကုန်တိုက်ဖျက် အောင်လျက် အောင်လျက်သာလျှင်၊ (ကိလေသာရန်သူတွေ အောင်ပြီ)

လောကမှာ- အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောကတွင်းမှာ
(ဘေးတွေဝိုင်းအုံနေတဲ့) လောကကြီးထဲမှာ လုံးချာလိုက်ပြီး မနေပဲနဲ့)

လောကမှာ- အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောက
တွင်းမှာ နိယုန္တိ- ထွက်မြောက်တော်မူကြလေကုန်၏။ နိယုန္တိ-
ကြည်လင်အေးမြ သက်သာရလျှက် ထွက်မြောက်တော်မူကြလေကုန်၏။

ဧဝံတထာ- ထို့အတူ၊ တုမေပိ- သင်ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့
သည်လဲပဲ၊ အညဒတ္ထု- စင်စစ်ဧကန် အမှန်ပင်လျှင်၊ အနုတ္တရေန-
ထွင်ဆုံးနိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းမှန်၍ ဟုရန်ယှဉ်ထား ယာဉ်တစ်ပါးဟု
အစားရှာမရ အထွင်ဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသော၊ အတ္တနိသမ္ဘူတေန-
ကိုယ်စွမ်းလုံလ အသုံးချသဖြင့် မိမိသန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍နေသော၊
ဧတေန ဗြဟ္မဿာနေန- မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော
စက်ယှဉ်ဆင်ထား ထိုအသံတိတ်ယာဉ်ရထားကြီးဖြင့်၊ အညဒတ္ထု- စင်စစ်
ဧကန်အမှန်ပင်လျှင်၊ ဇယံ ဇယံ- ကိလေသာစုံ ရန်သူပုန်ကို အကုန်
တိုက်ဖျက် အောင်လျှက် အောင်လျှက်သာလျှင်၊ လောကမှာ- အမြဲကြုံရ
ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောကတွင်းမှာ နိယုန္တု- ကြည်လင်အေးမြ
သက်သာရာရလျှက် ထွက်မြောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စခန်းသိမ်းအောင်ပွဲ

ဒီနေ့ (၁၈)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက် တရား စခန်း အောင်ပွဲခံတဲ့နေ့။

တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် နက်ရှိုင်းလား

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် (၄၅)ဝါ ကာလပတ်လုံး ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေကို အဆီ ထုတ်လို့ အနှစ်ထုတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါးရတယ်။

အဲသလို ပိဋကတ် (၃)ပုံကို အဆီထုတ် အနှစ်ထုတ်လိုက်တော့ ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါး အခန်းကြီး (၇)ခန်းနဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဟောထား တဲ့အတိုင်း-

ကျေးဇူးတော်ရှင် ကမ္ဘာကျော် ပထမလယ်တီဆရာတော်ဘုရား ကြီး ဖွင့်ဆိုချက် နည်းမှီပြီး (၇)ရက် (၇)ခန်း ခွဲခြားပြီးတော့ ဟောကြား ခဲ့တယ်။

အဲလို ဟောကြားခဲ့တော့ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောစဉ်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်-

အနုပုဗ္ဗိ ကထာနဲ့ သာမုတ္တသိက ကထာ။

လို့ ဟောစဉ် ပြောစဉ် (၂)မျိုး တွေ့ရတယ်။

အနုပုဗ္ဗိကထာဆိုတာကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ ဒါနစကား၊ သီလစကား၊ နတ်ပြည် နတ်ရွာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့စကား။

ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ရဲ့အပြစ် ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက်ပုံစကားတွေ အကျိုးတရားတွေ၊ ဒီစကားတော်တွေကို ဟောကြားပြီးတဲ့အခါကျမှ၊ ခန့်ငြားတဲ့စိတ်၊ နူးညံ့တဲ့စိတ်၊ တတ်ကြွတဲ့စိတ် ဖြစ်လာပြီဆိုတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက သစ္စာလေးပါးကို ဟောတယ်။ ဒါက ဟောစဉ်တစ်မျိုး။

ပဉ္စဝဂ္ဂိုင်းဦးထဲက အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည ပထမ ဗုဒ္ဓ
ဝေနေယျကြီး ဖြစ်တော်မူတဲ့ အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည အစရှိတဲ့
ပဉ္စဝဂ္ဂိုင်းဦးတို့ ပထမဆုံး တရားပွဲမှာတော့ မြတ်စွာဘုရားက-

ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ ပဗ္ဗဇိတေန နသေဝိတဗ္ဗာ။

အစွန်း (၂)ဖက် (၂)လမ်းကို ရှောင်တဲ့။ အလယ်လမ်း သွားကြလို့
ဆိုပြီးတော့

“ဣဒံ ခေါပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။”

လို့ သစ္စာလေးပါးတရားပဲ တိုက်ရိုက်ဟောတာ။ ဒါက သာမုက္ကသိက
ဒေသနာတဲ့။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ ကိုယ်တိုင်ထုတ်ပြီးတော့ သိမြင်တဲ့
တရားတော်မျိုးကို ဟောတာပါ။

အဲဒီလို တရားဟောနည်းက အခြေခံကစပြီးတော့ ဟောပြော
လာတာက တစ်မျိုး။

သစ္စာလေးပါး တရားကို တောက်လျှောက်တန်းဟောတာက
တစ်မျိုး။

ပုညကိရိယဝတ္ထု ဆယ်ပါးတို့ကျတော့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာလို့
ဒီလို ဟောတယ်။

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ပြုကျင့်ရမယ့်တရားတွေ ပြုရမယ့်တရား
တွေ ဘာတွေလဲ။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ။

ဒါနကို အရင်ဆုံးဟောတယ်။ ဘာကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ဒါနကို
အရင်ဟောတော်မူသလဲဆိုတော့-

ပဗုရ ဇနေသု ပဝတ္တတ္တာ- လူအများမှာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ သုကရတ္တာ- ပြုဖို့ရာ လွယ်ကူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
ပထမဆုံး ဒါနနဲ့ ပတ်သက်တာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူပါတယ်။

ဒါနဟာ လူအများမှာဖြစ်တယ်။ ဒါနဆိုတာ စွန့်ကြတာ ပေးကမ်း
တာ ထောက်ပံ့တာ မှန်ပါတယ်တဲ့။ ဒါနကုသိုလ်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာများမှာ

လဲဖြစ်တယ်။ အခြားအခြားဘာသာတွေမှာ ထောက်ပံ့မှု၊ ပေးကမ်းမှု၊ ရေဘေးထောက်ပံ့မှု၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ မီးဘေးထောက်ပံ့ကြေးတွေ၊ ငလျှင်ဘေး ထောက်ပံ့တာ၊ သာမန်အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် မိမိရဲ့ သားငယ် သမီးငယ်တို့ ကျွေးတာ မွေးတာတွေကစပြီး ဒါနမည်တာကိုး။

ဒါကြောင့်မို့ ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားအားလုံးမှာ ဒါနခန်းတွေ ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

အယုတ်ဆုံးပြောမယ်ဆိုရင် မိမိတို့အိမ်မှာ မွေးထားတဲ့ ခွေးငယ်၊ ကြောင်ငယ်များ ကျွေးထားသည်ကပင်လျှင် ဒါနတစ်မျိုးပဲ။

ဒါနကုသိုလ်တွေမှာ သာသနာတွင်းဒါန၊ သာသနာပဒါန ကတော့ ကွာတာပေါ့။ သာသနာတွင်းဒါန၊ သာသနာပဒါန မခွဲခြားပဲနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဒါနဟာ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားအားလုံး ပြုခွင့်ရနေကြတဲ့ ကုသိုလ်မျိုးပါပဲ။

သို့သော်လဲ သာသနာတွင်းကုသိုလ်၊ သံဃိကကုသိုလ်တို့ ကျတော့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဖြစ်နိုင်၊ မပြုနိုင်ကြပြန်ဘူး။

သုကရတ္တာ- ပြုရလဲ လွယ်ကူတယ်။ မိမိမှာ အဝတ် (၃)ထည် ရှိလို့ တစ်ထည်ပေးတာ လွယ်တယ်။

ဘာမှ ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ် ထိန်းသိမ်းစရာမလိုဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ဒါနကနေတစ်ဆင့်တက် သီလ။ သီလကျတော့ “မုသားဆိုပြော၊ ဂုံးချော ရန်တိုက်၊ အမိုက်အမဲ ဆဲရေးခြောက်ခြိန်း အပြိန်းစကား နေ့စဉ်ပွား လေးပါးဝစီကံ”။

နှုတ်ကို ထိန်းလာရတာ လိမ်ညာမပြောဘူး။ ဂုံးတိုက်စကား မပြောဘူး။ ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်မှု မပြုဘူး။ အကျိုးမရှိတဲ့ အပြိန်းစကား မပြောဘူး။

နှုတ်ကို စောင့်ထိန်းတာလေးမျိုး။ သမ္မာဝါစာ- နှုတ်ကို စောင့် ထိန်းဖို့ကျတော့ ထိန်းလာရပြီ။ ဒီသီလနယ်ပယ်ကျတော့ လုံခြုံတာ အင်မတန်ရှားတယ်။

မုသာဝါဒဆိုရင်လဲ ပြောနေကြတာပဲ။ ဒါပါးစပ်ကနေပြီးတော့ နှုတ်ကို မထိန်းနိုင်ကြဘူး။ ပါးစပ်မှာတောက်လောင်တဲ့မီးတွေ များတယ်။

“သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု”တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဆိုတဲ့ သီလဆောက်တည်ထားတော့ ကိုယ်ကိုထိန်းရတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ် ထိန်းတာ ကို သီလလို့ခေါ်ရတယ်။

ဒီအပိုင်းမှာ ဒါနပြုသူနဲ့စာရင် သီလစောင့်ထိန်းသူ နည်းသွားပြီ။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေသန်းပေါင်း (၆၀၀၀)ကျော် ရှိတာထဲက သီလအမျိုးမျိုးကို ဆောက်တည်ပြီး လူတွေမှာ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဟာ နိစ္စသီလမျိုး၊ ငါးပါး သီလဟာလဲ နိစ္စသီလပါပဲ။

(၈)ပါးသီလ၊ (၁၀)ပါးသီလတို့ကတော့ အမွန်းတင်သီလတွေပါ။ ရဟန်းတော်များသီလ၊ ရှင်သာမဏေများသီလ၊ သီလနယ်ကို ကြည့်ပြန် တော့ လူတို့ရဲ့ငါးပါးသီလ နိစ္စသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ နိစ္စသီလမျိုး တွေ စောင့်ထိန်းသူ၊ ဒါနပြုသူလောက် မများဘူး။

နောက်ပစ္စည်းလေးပါးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပစ္စယသန္နိသိတသီလ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလများကျတော့ တစ်သောင်း တစ်ယောက် ဆိုသလိုပဲ။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် (၆)မျိုးကို ထိန်းသိမ်းတာကျတော့ ဘာဝနာပိုင်း ခပ်ဆန်ဆန် သီလမျိုးကိုး။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ထိန်းသိမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒါကျတော့ ပိုပြီးတော့ ကမ္ဘာ့လူထုကြီး (၁)ရာခိုင်နှုန်း၊ (၂)ရာခိုင်နှုန်း တောင်ရှိဖို့ မလွယ်ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဖွင့်ပြီးတော့ သဘောကျအသုံးချနေကြတာကိုး။

ဒီဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ဆိုတာကတော့ ဒီသီလစောင့်ထိန်းတဲ့ နယ်ပယ်ဟာ အင်မတန်ကျဉ်းမြောင်းပါတယ်။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် စောင့်ထိန်းတယ်ဆိုတာ သိပ်ပြီးတော့ နည်းပါးသွားတယ်။

ဒါနထက် သီလက ပိုပြီးတော့ နက်ရှိုင်းလာတယ်။ ဘာဝနာ ကြည့်။ ဘာဝနာကျပြန်တော့ သမထဘာဝနာ တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့စိတ် နီဝရဏကင်းတယ်။

ဝိပဿနာဘာဝနာ- ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ရုပ်ရယ် နာမ်ရယ်လို့ အသံလေးတောင် မကြားနိုင်ကြ။ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေ ကို ထွင်းဖောက်ပြီးတော့ မြင်နိုင်တဲ့ဘာဝနာမျိုး။

အဲဒီ ဘာဝနာကျတော့ ပိုပြီးတော့ ရှားပါးလာတယ်။ နည်းပါး လာတယ်။ ဒီအပိုင်းကျတော့ ပိုပြီးနည်းပါး တစ်ထောင်တစ်ယောက်၊ တစ်သောင်းတစ်ယောက်၊ တစ်သိန်းတစ်ယောက် ရှိတယ်လို့တောင် ပြောဖို့ရာခက်တယ်။

ဒီဝိပဿနာနည်း နိဿယည်းကျတော့ နေရာတကာတိုင်းမှာ မရှိဘူး။ သာသနာတော်ကြီး ထွန်းကားတဲ့ အရပ်ဒေသ၊ သာသနာပြန့် ပွားရာ အရပ်ဒေသမှာသာရှိနိုင်တယ်။

သာသနာတော် ပြန့်နှံ့ရာ အရပ်ဒေသများမှာတောင်မှ လူတစ်ထောင် တစ်ယောက်၊ သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပွားများအုံးမှပဲလို့ စိတ်မရောက်နိုင်ကြဘူး။

သီလက ကိုယ်နဲ့နှုတ်ကိုထိန်းတာ။ ဘာဝနာကျတော့ စိတ်ကို ထိန်းရတယ်။ အကောင်အထည် မမြင်ရတဲ့ အသရီရကိုယ်ထည် မရှိတဲ့ စိတ်၊ ဒုရင်္ဂမံ- အဝေးသွားတတ်တဲ့၊ အမြဲတမ်းလှုပ်ရှားပြီးတော့နေတဲ့ စိတ်ကို ထိန်းရတာကိုး။

စိတ်ထိန်းရတယ်။ ထိန်းပြီးတဲ့အခါကျတော့မှ ဒီသာမန်လူတွေ မမြင်နိုင်တဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ကြည့်ရတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်လဲ မြစ်ကြီးငါးသွယ် မြစ်ငယ်ငါးရာ ရောပြီးတော့နေတဲ့ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေတွေကို ဒီရေကဂင်္ဂါမြစ်ကလာတဲ့ရေ၊ ယမုနာက

လာတဲ့ရေ၊ ဒီရေက ချင်းတွင်း၊ ဧရာဝတီကလာတဲ့ရေလို့ ရောနှောနေတဲ့
ရေတွေကို ခွဲခြမ်းရတာလို ခက်ခဲပါတယ်။

ဟောတော်မူတဲ့ တရားတော်တွေကို သိအောင် မြင်အောင်
လုပ်ရတာဆိုတော့ ပိုပြီးနက်ရှိုင်းလာပါတယ်။

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာလို့ ဟောစဉ်ကတစ်မျိုး၊ အခု ဗောဓိပက္ခိယ
တရားရတနာကျတော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ။

သီလက ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ်ထိန်းရတယ်။

သမာဓိက စိတ်ကိုထိန်းရတယ်။

ပညာကျတော့ သာမန်အသိဉာဏ် ပညာတို့နဲ့မတူ တမူထူးခြား
ပြီးတော့ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ထင်ရှားဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊
ပရမတ်တွေကို ခွဲခြားဝေဖန်ပြီးတော့ သိအောင်လုပ်ကြရတဲ့ ပညာစခန်း
မျိုးကိုး။ ပညာလုပ်ငန်း။ တဖြေးဖြေး နက်ရှိုင်းလာတယ်။

ဒါကြောင့် ပဟာရာဒ အသူရိန်ကြီးက ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးရဲ့
အံ့ဖွယ် (၈)မျိုးကို လျှောက်ထားတဲ့အခါ-

အယ မစ္ဆရိယော ဘန္တေ၊

ပထမော အဗ္ဗတော တဟိ၊

အနုပုဗ္ဗေနနိန္ဒောစ၊

နပပါတော တဋ္ဌော ယထာ။

ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ အယံသမုဒ္ဒေါ- ဤသမုဒ္ဒရာ ပင်လယ်
ရေပြင်ကျယ်ကြီးသည်။ အနုပုဗ္ဗေန- ကမ်းခြေရေစပ်ကစ၍ အစဉ်
အတိုင်းအားဖြင့်၊ နိန္ဒော- တဖြေးဖြေး တဖြေးဖြေး နက်ရှိုင်း၍ သွားခဲ့
ပါသည်ဘုရား။ တဋ္ဌောယထာ- အသူတရာနှစ်ရာမက ချောက်ကမ်းပါး
ကြီးများပမာလို၊ နပပါတော- ကမ်းခြေရေစပ်ကစ၍ နက်ရှိုင်းသွားခဲ့သည်
မဟုတ်ပါဘုရား။ အယံ- ဤသည်လျှင်၊ တဟိ- ထိုသမုဒ္ဒရာကြီး၌၊
ပထမော- ရှေးဦးစွာသော၊ အဗ္ဗတော- ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ ထူးဆန်းထွေ
လာ ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ အစ္ဆရိယော- အံ့ဩဖွယ်ရာ တစ်ခုပါဘုရား။

ပဟာရာဒ အသူရိန်က သူပင်လယ် သမုဒ္ဒရာကြီးမှာ အံ့ဩဖွယ်
 (၈)မျိုးထဲက ပထမဆုံး အံ့ဖွယ်ကိုလျှောက်ထားရာမှာ သမုဒ္ဒရာကြီးဟာ
 တဖြေးဖြေး ကမ်းခြေရေစပ်က စပြီးတော့ နက်ရှိုင်း နက်ရှိုင်းပြီးတော့
 သွားပါတယ်။ အသူတစ်ရာ နှစ်ရာမက ကမ်းခြေချောက်ကမ်းကြီးများ
 ပမာလို ကမ်းခြေရေစပ်ကစပြီး နက်ရှိုင်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဖြေးဖြေး
 ချင်း နက်ရှိုင်းသွားတာပါဘုရားလို့ လျှောက်ထားတော့-

မြတ်စွာဘုရားကလဲ “ငါဘုရားသာသနာမှာလဲ အဲဒီလိုပဲတဲ့”။
 မဏ္ဍုကဿ ဂမနံဝိယ- ဖားများခုန်ခုန်ကျော်သွားတာလို့။ သီလကို
 ကျော်ပြီး သမာဓိ၊ သမာဓိကို ကျော်ပြီး ပညာ။ ဒီလို ခုန်ကျော်ပြီးတော့
 သွားတဲ့နည်းမျိုးနဲ့ လုပ်လို့မရဘူး။

အစဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြရတယ်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ။

ဧဝ မေဝ ပဟာရာဒ၊ အနုပုဗ္ဗ သိက္ခာဒယော၊

ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ သာသနမ္ပိ၊ အဘိရမန္တိ သာဝကာ။

ပဟာရာဒ- ပဟာရာဒ အသူရိန်၊ ဧဝ မေဝ- သမုဒ္ဒရာကမ်းခြေ
 ရေစပ်ကစ၍ တဖြေးဖြေး တဖြေးဖြေး နက်ရှိုင်းသကဲ့သို့ပင်လျှင်၊
 အနုပုဗ္ဗ သိက္ခာဒယော- အစဉ်အတိုင်း ကျင့်အပ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊
 ပညာ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ်တရားတို့ကို၊ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ- မြင်ကြကုန်
 မြင်ကြကုန်၍၊ သာသနမ္ပိ- တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ ငါဘုရားသာသနာ
 တော်မြတ်ကြီး၌၊ သာဝကာ- တပည့်သား သာဝကတို့သည်၊ အဘိရမန္တိ-
 အေးချမ်းရွှင်ပျော် မွေ့လျော်ကြလေကုန်သတည်း။

ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ ကမ်းခြေရေစပ်ကစပြီးတော့ တဖြေးဖြေး
 တဖြေးဖြေး နက်ရှိုင်းပြီးတော့သွားသလို ငါဘုရားသာသနာတော်မှာလဲ
 သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ တဖြေးဖြေး တဖြေးဖြေးလေး နက်ရှိုင်းပြီးတော့
 သွားပါတယ်။

အဲဒီလို အစဉ်အတိုင်း ကျင့်အပ်တဲ့တရားတော်တွေကို တွေ့ပြီး
 တော့ သာသနာတော်ကို လေးစားမြတ်နိုးကြတဲ့ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊
 ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့က သာသနာတော်မှာ ပျော်ကြတယ်လို့ မိန့်ကြား

တော်မူတဲ့အတိုင်း ပိဋကတ်သုံးပုံ နိကာယ်ငါးရပ်ကို အဆီထုတ်ပြီးတော့ အနှစ်ထုတ် အကျဉ်းချုပ်လိုက်တော့ ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါးပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယတရားကို အကျဉ်းချုပ်လိုက်တော့ အခုနက ဟောခဲ့တဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး၊ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ပြန်ပြီးချဲ့လိုက်မယ် ဆိုရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး။ အဲဒီသုံးပါးကို အကျဉ်းချုပ် လိုက်အုံးမယ်ဆိုရင် စရဏနဲ့ဝိဇ္ဇာ၊ သီလနဲ့သမာဓိက စရဏထဲပါပြီးတော့ ဝိပဿနာစတဲ့ ပညာက ဝိဇ္ဇာ။ အဲဒီလို စရဏနဲ့ဝိဇ္ဇာ။ တစ်နည်းအားဖြင့် သမထနဲ့ ဝိပဿနာလို့ (၂)ပါးရပါတယ်။

ပိဋကတ်သုံးပုံ နိကာယ်ငါးရပ် တရားတော်များ ကျယ်ဝန်းလှတဲ့ ပိဋကတ်တရားတော်များကို အကျဉ်းခြုံးတဲ့နည်း။

စရဏနဲ့ဝိဇ္ဇာ။

အဲဒီ စရဏကို ခြေတောင်ပန်လို သဘောထားပြီး ဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် စတဲ့ပညာကို နှုတ်သီးလို သဘောထားပြီးတော့ အဲဒီ စရဏနဲ့ဝိဇ္ဇာ ညီမျှအောင် ပြုကျင့်ပြီး သွားမယ်ဆိုရင် မိမိတို့အလိုရှိတဲ့ အမြိုက်အရသာကြီးကို ခံစားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်-

စရဏံပါဒ ပက္ခံဝ၊ ဝိဇ္ဇံ တုဏှာ သမံ သမံ။

ပူရယံတွာ ပက္ခေယျံ၊ ဘုဒ္ဓိတုံ အမတံ ရသံ။

စရဏံ- စရဏဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော သီလသမာဓိကို၊ ပါဒပက္ခံ- ခြေတောင်ပံနှင့်တူစွာ၊ ပါဒပက္ခံ- ခြေတောင်ပံနှင့်တူသော၊ စရဏံ- စရဏခေါ်ငြား သီလ၊ သမာဓိတရားကိုလည်းကောင်း၊ တုဏှာသမံ- နှုတ်သီးနှင့်တူသော၊ ဝိဇ္ဇံ- ဝိဇ္ဇာကိုလည်းကောင်း၊ သမံ- မပိုမသာ ညီညွတ်စွာ၊ ပူရယံတွာ- ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်၍၊ အမတရသံ- အမြိုက် အရသာကို၊ ဘုဒ္ဓိတုံ- သုံးဆောင်ခံစားခြင်းငှါ၊ (သမံ- စရဏ ဝိဇ္ဇာ မပိုမသာ ညီညွတ်စွာ) ပူရယံတွာ- ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်ပြီး၍၊ ပက္ခေယျံ- ဤသံသရာဘက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်စခန်းသို့ ပျံသန်းနိုင်ကြကုန် ရာသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်
 ဩဝါဒါစရိယနှင့် လယ်တီမူ ပဓာနနာယက
 နာဂလှိုဏ်ဂူဘုရားကုန်းမြေ
 ကလေးဝတောရစာသင်တိုက် ဆရာတော်
 နိုင်ငံတော်သံဃာမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲပက်အကျိုးတော်ဆောင်
 ဒွိပိဋကဓရ - ဒွိပိဋကကောဝိဒ

အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသ

ဟောကြားတော်မူသော
 (၁၉)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ
 (၇)ရက်တရားစခန်းဖွင့်ပွဲ

ယနေ့ သာသနာတော်နှစ် ၂၅၄၄ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်
 ၁၃၆၂ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁၄)ရက်နေ့။
 ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ လယ်တီမူဝိပဿနာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပသော (၁၉)ကြိမ်မြောက် လယ်တီ
 ဝိပဿနာ (၇) ရက်စခန်း။

ရုပ်နှိမ်ရန်ဆုံးမစကား

ဒီဖွင့်ပွဲမှာ ဟို (၁၈) ကြိမ်မြောက်က ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ
 ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆုံးမပြီးတော့ထားခဲ့တဲ့ “စိတ္တနိဂ္ဂဟ” စိတ်နှိမ်ဂါထာ
 လေးဂါထာနဲ့ ရွတ်ဖတ်ပြီးတော့ တရားစခန်းကိုဖွင့်ခဲ့ပါတယ်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ရုပ်နှိမ်ဂါထာလေးဂါထာနဲ့ ရုပ်ကို
 နှိပ်ကွပ်ပုံ ဆုံးမစကားလေးဂါထာနဲ့ ဒီ ၁၉ ကြိမ်မြောက်တရားစခန်းကို
 ဖွင့်ကြစို့။

“ဘုန်းကြီးတို့တတွေရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အားလုံးဟာ ရုပ်အဖွဲ့အစည်း၊ နာမ်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါတယ်။

ရုပ်အဖွဲ့အစည်း၊ (စိတ်)နာမ်အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းထားတော့ မိမိတို့ ရုပ်အကြောင်း၊ စိတ်အကြောင်း သူ့သဘာဝအမှန်အတိုင်း မြင်အောင် အားထုတ်တာကိုပဲ တရားအားထုတ်တယ်”လို့ ဒီလို ခေါ်ရပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဒီရုပ်စိတ် (သို့မဟုတ်) ရုပ်နာမ်ဒီနှစ်မျိုးနဲ့ပဲ (၃၁) ဘုံသားတွေ တည်ရှိကြတယ်။ လူမျိုးတွေ ဘယ်လောက်များများ၊ အမျိုး အစားတွေဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အမည်အနွယ်တွေဘယ်လိုပဲ ခြားနား ခြားနား အကုန်လုံးချုပ်လိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ ရုပ်နဲ့နာမ် (၂) မျိုးပဲရှိတယ်။

အိမ်သုံးလုံး

ငါးပင်တိုင် ခန္ဓာအိမ်၊ လေးပင်တိုင် ခန္ဓာအိမ်၊ တစ်ပင်တိုင် ခန္ဓာအိမ် ဆောက်လုပ်ဖွဲ့စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့နေထိုင်ကြတာ အတူတူပါပဲ။

တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ငါးပင်တိုင်ခန္ဓာအိမ်နဲ့ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လေးပင်တိုင်ခန္ဓာအိမ်နဲ့ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တစ်ပင်တိုင်အိမ်ကလေး ဆောက်ပြီးတော့ ဒီလိုနေကြရတာ၊ ဒီအိမ်သုံးလုံးနဲ့ပဲ နေကြတာပါပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ ဘုန်းကြီးတို့အားလုံး ငါးပင်တိုင်ခန္ဓာ အိမ်ကြီးတွေ ဆောက်လုပ်ပြီးတော့ နေထိုင်ကြတာကိုး။

အဲဒီလို ငါးပင်တိုင် ခန္ဓာအိမ်မှာလဲပဲ တူရာပေါင်းလိုက်မယ်ဆိုရင် ရုပ်ခန္ဓာအိမ်နဲ့ နာမ်ခန္ဓာအိမ် (၂)မျိုး (၂)လုံး။

အဲဒီအထဲမှာ ရုပ်နဲ့ပတ်သတ်ပြီးတော့ ဆုံးမပုံက-

“အနဟမ္မိ အဟံဇာတံ
နမယံမယုမေဝစ။
အနတ္တာပိ အတ္တာဇမ္မ၊
ဝိရူပါ ရူပတေဂတိ။”

ရုပ်ရဲ့ အကြောင်းလေး ပြောမလိုပါ။ . တဲ့။

ဇမ္ဗ ရူပ- မကောင်းယုတ်မာ ဆိုးညစ်စွာသည့် မသာအပုတ် ဟယ် ငါ့ရုပ်- ရုပ်ရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေဟာ မသာပဲတဲ့။ အပုပ်အဆွေးတွေပါပဲ။

ဇမ္ဗ ရူပ- မကောင်းယုတ်မာဆိုးညစ်စွာသည့် မသာအပုတ် ဟယ် ငါ့ရုပ်၊ တွံ- သင်ရုပ်သည်၊ အနဟမ္ဘိ- ဘယ်ဂုဏ်သတ္တိ မရှိလုံးလုံး အစွမ်းတုံးသား အသုံးအသွန် အခွန်အကာဖြစ်တုံပါ၍ ငါဟုမြှောက်ပင့် မယူသင့်သည်မှန်ပါလျှက်လဲ။

ဘယ်ဂုဏ်မှမရှိ ဘယ်သတ္တိမှ မရှိအသုံးအသွန် အခွံအကာ ဖြစ်နေပြီးတော့ ငါ့ဟေ့လို့ တငါငါ မြှောက်ပင့်ပြီးတော့ မပြောသင့်တာ အမှန်ပါဘဲ၊ အဲဒီလို အမှန်ဖြစ်ပါတယ်။

အဟံဇာတံ- ငါမဟုတ်ဘဲ ငါနှင့်မခြား မကွဲပြားအောင် အထင်လွဲအောင် ငါယောင်၊ ငါဟန်၊ ငါသဏ္ဍာန်ဖြစ်အောင် နင်ကား ပြုလုပ်၍ နေဘိ၏။

ငါနဲ့ငါဆိုတဲ့ အမှတ်တံဆိပ်ကြီးတွေ ခပ်နိပ်ပြီးတော့ ရုပ်ရဲ့ ရှေ့မှာငါ၊ ခေါင်းရဲ့ရှေ့မှာငါခေါင်း၊ လက်ရဲ့ရှေ့မှာငါလက်၊ အရိုးရဲ့ရှေ့မှာ ငါ့အရိုး၊ အသားရဲ့ရှေ့မှာ ငါ့အသားလို့၊ အဟံဇာတံ- ငါမဟုတ်ဘဲ ငါနှင့်မခြား မပြားမကွဲ အထင်လွဲအောင် ငါယောင် ငါဟန် ငါသဏ္ဍာန် ဖြစ်၍ နေဘိ၏။ တစ်သားတည်းဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၍ နေဘိ၏။

နမယံ- ငါနှင့်မဆိုင် ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်ပါဘဲလျှက်၊ မယုမေဝ- ငါ့ရုပ် ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟု သညာဖောက်ပြား အယူမှားအောင် နင်ကား ပြု၍ နေဘိ၏။

• မိမိရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အရိုး၊ အသား၊ အသွေး အစရှိတဲ့ ရုပ်တရားတွေ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ပင်မရုပ်ကြီးလေးခုက အစထားလို့ ဖြစ်ပွားသမျှ ရုပ်တွေ ငါပိုင်ဥစ္စာတော့ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါပေတယ်လို့ ငါ့ရုပ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာလို့ သညာဖောက်ပြား အထင်မှားအောင် နင်ကား ပြု၍ နေဘိ၏။

ငါ့ရုပ်၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့ဟာလို့ အမှတ်မှားအောင် ရုပ်ကပြုနိုင်စွမ်း ရှိတယ်။

အနတ္တပိ- ကိစ္စအစု ဘာတစ်ခုမျှ ပြုစွမ်းမှုစွမ်း မြူခြမ်းတစ် မရှိ၍ အကာအခွံ အသွန်အသုဉ်း အပြုန်းအဖျင်း ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊ အတ္တာ- အကယ်အကယ် အားကိုးဖွယ်လျှင် အကယ်ခိုင်မြဲ အနှစ်ပဲဟု စွဲလမ်းမှောက်မှား အထင်ကြားအောင် နင်ကား ပြု၍နေဘိ၏။

ကိစ္စအစု ဘာတစ်ခုမျှ မစွမ်းဆောင်နိုင်ဘဲ အကာအခွံ အသုဉ်း အသွံ အဖျင်းအသုဉ်း ဖြစ်ပါသော်လဲပဲ ကိစ္စအားလုံး အမှုအားလုံး ငါဆောင်ရွက်နိုင်တယ်။ ငါလုပ်နိုင်တယ်လို့ အသုံးကျတယ်၊ ခိုင်မြဲတယ်လို့ စွဲလမ်းလောက်အောင် ဒီလိုပဲ ဒီရုပ်က စီမံပြီး ပေးနေကြမှာပဲတဲ့။

တေ- နင်ရုပ်၏။ ဂတိ- လိမ်လည်ညစ်တဲ့ ဖြစ်ပုံအလား အမှုသွား သည်၊ ဝိရူပါ- သဘောမမှန် ထူးထွေဟန်ဖြင့် ဖောက်ပြန်ဆန်းပြား လှ၏တကား။

ရုပ်ရဲ့သဘောလေး ငါမဟုတ်ဘဲနဲ့ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်ဘဲနဲ့၊ ငါ့ဥစ္စာ တစ်စုံတစ်ခု ပြုနိုင်စွမ်းမရှိဘဲနဲ့ ပြုနိုင်တဲ့ အနှစ်သာရ ငါလို့ အဲဒီလို ပြုနေတာဟာ သူ့ရဲ့လိမ်ညာမှုကြီးတစ်ခုပဲ။

အဲဒီလို ဆန်းကျယ်တဲ့ရုပ်၊ ဖောက်ပြန်ထွေပြား အထင်မှား အောင် ဆန်းပြားလှတဲ့ရုပ်၊

အယူဖောက်ပြန်အောင် အမှတ်ဖောက်ပြန်အောင် အသိဖောက် ပြန်အောင် အထင်ဖောက်ပြန်အောင် အမြင်ဖောက်ပြန်အောင် သူလိမ် ပြီးတော့နေတာပဲတဲ့။

ဧဝံဝိရူပ ရူပဿ၊ အမှီဘူတဿဝေရိနော

ဟိတံတေမေ ဝဟန္တဿ၊ ကပ္ပါနေကေ ဝိသီဒယျံ။

ဧဝံဝိရူပ ရူပဿ- သို့စင်ကလောက် အမြင်မှောက်အောင် ဖောက်ပြန်ဆန်းပြားသော သဘောရှိသော၊ အမှီဘူတဿ- ငါမဟုတ်ပဲ ငါ့ရုပ် ငါ့ဟန် ငါ့သဏ္ဍာန်ဖြစ်၍နေသော၊ ဝေရိနော- ငါ၏ရန်သူကြီး

လယ်တီဝိပဿနာ

စင်စစ်ဖြစ်သော၊ တေ- သင်ရုပ်၏၊ ဟိတံ- ကျွေးရေးမွေးရေး ငွေကြေး ဥစ္စာ ရရာရကြောင်း ဆိုးကောင်းရုပ်မြတ် အရပ်ရပ်စီးပွား မှုဝန်များကို၊ ဝဟန္တဿ- မလွဲသာလွဲသာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော၊ မေ- ငါအား၊ အနေကေ- များစွာကုန်သော၊ ကပ္ပိ- အနမတဂ်စက်သံသရာ ကပ်ကမ္ဘာ တို့သည်၊ ဝိသီဒယျံ- နစ်ဆုံးမျောပါးခဲ့ကုန်ပြီ။

အဲဒီလို ဖောက်ပြန်ထွေပြားတဲ့ သဘောရှိတဲ့ ငါ၏ရန်သူကြီး စင်စစ်ဖြစ်တဲ့ သင်ရုပ်ရဲ့ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ကျွေးရေးမွေးရေးအတွက် ဒီရုပ်ကြီး ရပ်တည်နိုင်အောင် ကျွေးဖို့မွေးဖို့၊ ဒီရုပ်ကြီးအဆင်သင့်ဖြစ် အောင် စားဖို့သောက်ဖို့ ငွေကြေးဥစ္စာရှာကြဖွေကြ။

တစ်ခါတရံ ရှာကြဖွေကြတဲ့အခါ ဒုစရိုက်လုပ်ငန်းကြီးတွေနဲ့ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းစသည်ပြုပြီး ဒီရုပ်ခန္ဓာ ကြီးကို ပြုစုကြရ။

တစ်ခါတရံ သူတစ်ပါးဥစ္စာခိုးနိုင်မှ ရိုးရိုးခိုးလို့ ရရင်ရ၊ မရရင် လက်နက်မျိုးစုံနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ပြီးတော့ လိမ်ညာနည်းမျိုးစုံနဲ့ လိမ်ပြီးတော့ ကျွေးကြရတယ်။ ဟော- ကာယ ဒုစရိုက်တွေ ဖြစ်လာတယ်။

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကောင်းမကောင်း စုံလို့ပါပဲ။ အင်မတန် ကြမ်းတမ်းတဲ့ အသက်မွေးမှုတွေလဲ ရှိတယ်။ မြွေအလမ္ဗာယ် သမားဆိုပါစို့။ မြွေပွေးတွေ၊ မြွေဟောက်တွေဖမ်း၊ မတော်လို့ ရှိရင် အကိုက်ခံရရင်တော့ သေသွားမှာပဲ။

°ခန္ဓာကိုယ် ကျွေးမွေးဖို့အတွက် မြွေပွေးဖမ်းပြနိုင်တယ်။ မြွေဟောက်ကို ဖမ်းပြနိုင်တယ်။

တစ်ခါတရံကျတော့ ကျားတွေဖမ်းတဲ့ အလုပ်တွေလဲ လုပ်ကြရ တယ်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း မျိုးစုံနဲ့ အသက်မွေးကြတာ စဉ်းစားပြီး ကြည့်လို့ရှိရင် စုံလို့ပဲ။

ဒီရုပ်ခန္ဓာတည်ရှိရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကောင်းကင်ခရီးမှာ နာရီပေါင်း (၂၀/၃၀)သွားပြီး လုပ်ကြကိုင်ကြ ရှာကြဖွေကြတယ်။ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင်တဲ့ ပင်လယ်ကြီးတွေ ကူးပြီးသန်းပြီး ရှာကြဖွေကြ။

တစ်ခါတရံ မြေအောက်မှာ ပေပေါင်းများစွာ ကျောက်မီးသွေး
တွင်းတို့လို၊ ကျောက်စိမ်းတွင်းတို့လို၊ ပတ္တမြားတွင်းတို့လို၊
မိုးကုတ်ကျောက် တို့လို အဲဒါတွေဆိုရင်လဲ မြေကြီးထဲ တူးရတာပဲ။
ရနိုးရနိုးနဲ့ ဒီရုပ်ခန္ဓာကြီး လူချင်းတူတူသူချင်း မျှမျှဖြစ်ဖို့။

တစ်ခါတရံကျတော့ လူပေါင်းများစွာကို သေစေနိုင်တဲ့
လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ကြီးတွေ ရောင်းချပြီးတော့ အသက်မွေးကြ
ရတယ်။

ရိုးရိုးအသက်မွေးလို့ ရရင်ရ မရရင် ခိုးလို့၊ တိုက်လို့၊ သတ်လို့၊
ဖြတ်လို့ အသက်မွေးကြရတယ်။ လူပေါင်းမြောက်များစွာ သေစေနိုင်တဲ့
အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ချမ်းသာအားလုံးကို ထိခိုက်စေနိုင်တဲ့ မူးယစ်
ဆေးဝါး ရောင်ဝယ်ဖောက်ကားပြီး အသက်မွေးကြတာတွေလဲ ကမ္ဘာကြီး
မှာပြည့်လို့ပါပဲ။ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းကြီး စီမံကိန်းကို
ဘုရားရှင်က နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်က စခဲ့တာပါ။

လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေ ရောင်းချအသက်မွေးကြတာ
တွေလဲ ပြည့်လို့၊ ဒါကို ဥပါသကာ- ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်
ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ အမျိုးကောင်းသားများ၊ အမျိုးကောင်းသမီးများ ရှောင်
ကြဉ်ရမဲ့ အသက်မွေးမှုတွေထဲ ပါဝင်တယ်။

ပါဝင်ပေတယ်လို့ တစ်ခါတရံ ဒီဒုစရိုက်တွေနဲ့ပဲ ဒီရုပ်ကြီး
ကျေနပ်အောင် ကျွေးကြမွေးကြတာတွေ၊ ပြောလို့မကုန်နိုင်လောက်တဲ့
လုပ်ငန်းကြီးတွေ။ ကျွေးရေး မွေးရေး ငွေကြေးဥစ္စာ ရရာရကြောင်း
ကောင်းမကောင်း ယုတ်မြတ်အရပ်ရပ် စီးပွားတာဝန်လုပ်ငန်းများ
ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်။ ဆောင်ရွက်ရင်းနဲ့ ကမ္ဘာတွေ အသင်္ချေယျ
မရေတွက်နိုင်တဲ့ ကမ္ဘာတွေနစ်မွန်း မျှောပါးခဲ့ကြပြီလို့ ဆိုခဲ့တာပါ။

အသင်္ချေဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ အရေအတွက်ကို လွန်တာ
ပါပဲ။ ပိဋကတ်တော်မှာ တစ်ခါတရံ အချို့အချို့ တရားပွဲတွေမှာ တရား
ထင်မြင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အသင်္ချေယျ အရေအတွက်လွန်တယ်။

ဂဏန်းလွန်ကျွတ်တန်းဝင်တဲ့ ပွဲကြီးတွေရှိပါတယ်။

ဘုရားပွင့်တော်မူတဲ့အခါ အဲဒီလိုပွဲမျိုးက (၁၄)ပွဲလောက် ရှိပါတယ်။ (၂၄)သင်္ချေ ကုဋေ(၆၀) ဗိုလ်ခြေ(၁)သိန်း ဆိုတော့ အဲဒီလို အရေအတွက် လွန်တာဟာ (၂၄)သင်္ချေ၊ ဂဏန်းလွန် ကျွတ်တန်းဝင်ကြတယ်။

အဲဒါက ကျွတ်တမ်းဝင်တဲ့ စာရင်းကိုး။ မကျွတ်နိုင် မလွတ်နိုင် ပဲနဲ့ မြုပ်မျောပြီးတော့ သံသရာမှာ သွားကြရတာ ဒီရုပ်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စားရေးနဲ့ ကျွေးရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့၊ နေရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ထိုင်ရေးနဲ့ပတ်သက်လို့၊ စားဝတ်နေရေး အရေးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရတာတွေဟာ ဒီပြင်ဘဝတွေ အသာထား ဒီဘဝမှာ ရဟန်းတစ်ပါးရဲ့ ဒီရုပ်ခန္ဓာကြီး တည်ရှိဖို့အတွက် လူ့ဘဝ မပြောနဲ့တော့ ရဟန်းဘဝရဲ့ ရဟန်းဘဝမှာပဲ စဉ်းစားပြီးတော့-

ဘုန်းကြီးတို့ ပြန်ပြီးတော့ စဉ်းစားကြည့်တယ်။ ရှင်သာမဏေဘဝ မုံရွာမှာ နေဆွမ်းခံထွက် အဆင်ပြေတဲ့အခါလဲ ပြေတယ်။ အနည်းငယ် မပြေတဲ့အခါလဲ ရှိခဲ့ဘူးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းတိုက်ကြီးရှိ ဆရာတော်ကြီးများ ဒကာ၊ ဒကာမများရဲ့ အထောက်အပံ့များစွာ ရခဲ့ပါတယ်။

ပခုက္ကူ မန္တလေးမှာ စာသင်တော့လဲ ဒီအတိုင်းပဲ။ ကံကောင်းထောက်မလို့ အစာရေစာ ရှားပါးတဲ့အဆင့်တော့ မရောက်ခဲ့ဘူး။

အဲဒီတော့ ဆေးလို့၊ ကြောလို့ မပြောင်စင်၊ ကျွေးလို့ မွှေးလို့ မဝလင်တဲ့ ဒီရုပ်ကြီးအတွက် ဆောင်ရွက်ပြီးတော့ နေကြရတဲ့ နေ့စဉ် လုပ်ငန်းကြီးဟာ အများကြီးပါပဲ။

အလံတွံ ဒါနိ ဇာနာမိ၊
အန္တရံ မမ အာဂတံ။
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါစ မေလဒ္ဓေါ၊
သဒ္ဓမ္မော အဇ္ဇ ဒိဗ္ဗတိ။

ဇမ္ဗူပ- ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ် မှီတွယ်သွားလာ အိမ်သာပြုလုပ် ဟယ်-
ငါ့ရုပ်။

ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့ရဲ့ အိမ်သာကြီးနဲ့တူတယ်။ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်
ကပ်မှီတွယ်၍ အိမ်သာပြုလုပ် ဟယ်-ငါ့ရုပ်၊ တွံ- သင်သည်၊ အလံ-
တန်ပါတော့၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဇာနာမိ- သင်တမူကား ရန်သူကြီးဟု
အပြီးငါသိပြီ။ မမ- ငါ၏၊ အန္တရံ- အလှည့်အခွင့်သည်၊ အာဂတံ-
ဆိုက်ရောက်လာပြီ။

ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့ရဲ့ မှီတွယ်ပြီး နေထိုင်ရာအိမ်သဖွယ်၊ ပိုးမျိုး
ရှစ်ဆယ်တို့ရဲ့ အညစ်အကြေးစွန့်ရာ အိမ်သာသဖွယ် ဖြစ်တဲ့ရုပ်။
သင့်အကြောင်း ငါသိပြီ။

ဒီတစ်ခါတော့ ငါ့အခွင့်အလှည့်ရောက်ပြီ။ ဒီရုပ်ကို နှိပ်ကွပ်ဖို့
အခွင့်အလှည့်ရောက်ပြီ။ ရုပ်ရဲ့အကြောင်း သာမန်လေး စဉ်းစားကြည့်ရုံနဲ့
ရုပ်ရဲ့အကြောင်း သိနိုင်ပြီ။

ဆေးလို့ ကြောလို့ သုတ်သင်လို့ မပြောင်မစင်နိုင်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်
ကြီး၊ ကျွေးလို့ မွေးလို့ မဝလင်နိုင်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၊ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့ရဲ့
အိမ်သာသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၊ သိပြီ၊ သိတော့ ဒီတစ်ခါတော့
ငါ့အခွင့်အလှည့်ပါပဲ။ ဘာကြောင့် ပြောနိုင်သလဲဆိုတော့-

“ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါစ မေလဒ္ဓေါ”

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ- ဘုရားပွင့်ရာ အခါကောင်းကြီးကို၊ မေ- ငါသည်၊
လဒ္ဓေါ- ကောင်းစွာရအပ်ပြီ။

ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး လွတ်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် နဝမက္ခဏ- ဆိုတဲ့
အခါကောင်းကြီး ရပြီ။

သဒ္ဓမ္မော- ပရိယတ် ပဋိပတ် ပဋိဝေဓ သုံးရပ်သုံးဖြာ သာသနာ
တော်မြတ်ကြီးသည်၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ ဒိဗ္ဗတိ- သူရိယာဆယ်စင်း ရောင်စုံ
ကျင်းသို့ ထွန်းလင်းသော အခိုက်ကြုံခဲ့လေပြီ။

သာသနာတော်ကြီး ပွင့်လင်းစည်ပင်တဲ့ အခိုက်ကြုံပြီ။ ပရိယတ္တိ တရားတော် ဘုရားစကားတော်တွေ၊ အဲဒီ စကားတွေက ထုတ်ပြထားတဲ့ ဒါနသီလ ဘာဝနာ (တစ်နည်းအားဖြင့်) သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါး ကျင့်စဉ်တရားတွေ။

နေဆယ်စင်းထွက်သလို ဟင်းလင်းပွင့်တဲ့ အချိန်အခါကြီး ရောက်ပြီ။

ဒါကြောင့် ငါ့အခွင့်အလှည့်ရောက်ပြီ။ ယနေ့ ယောဂီ သူတော်စင်များ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ နဝမက္ခဏာ- ဘုရားပွင့်ရာ ကိုးခုမြောက် အချိန်ကောင်း အခါကောင်း။

ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးကတော့ အက္ခဏ/အသမယ တရား အားထုတ်ဖို့ အချိန်ကောင်း အခါကောင်း အခွင့်ကောင်း မဟုတ်ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲ မွန်မြတ်တဲ့ တရားတော်များ အားထုတ်ဖို့ရာ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်း မဟုတ်တဲ့အတွက် အက္ခဏ၊ အသမယ အခါမဟုတ်ဘူး။ အခွင့်မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရတယ်။

ဘုရားပွင့်ရာဖြစ်တဲ့ သာသနာတော် ပွင့်လင်းစည်ပင်ရာဖြစ်တဲ့ ဒီအခါကတော့ဖြင့် တရားအားထုတ်ဖို့ အခွင့်ကောင်းပဲ။ ဒါကြောင့် ငါ့အလှည့်အခွင့်ရောက်ပြီ။

ဟန္တတံ သိက္ခာပေဿာမိ၊

ပရဘောဂ ဝိမောဟက။

ယံမံတွံ အမှ ဝေသေန၊

စိရံ ခိန္နိတ္တ မာနယံ။

ပရဘောဂ- မှက်၊ ခြင်၊ သန်း၊ ဂျပိုး ပိုးမျိုးအပေါင်း သိန်းပေါင်း များစွာ ခန္ဓာတစ်ပါးတို့၏ အစာထမင်း မှီတင်းရာနေအိမ်ဖြစ်ထသော၊

စဉ်းစားကြည့်ဦး။ ဒီရုပ်ကြီးဟာ မှက်၊ ခြင်၊ သန်း၊ ဂျပိုး ပိုးမျိုး တို့ရဲ့ အစာ။ ဟော- အခုပဲ တရားထိုင် ခြင်ထောင်မပါလို့ရှိရင် ခြင်က ကိုက်မယ်။ သူ့အစာ သေချာနေပြီ။

မှက်၊ ခြင်၊ သန်း၊ ဂျပိုး ပိုးမျိုးများစွာ ပိုးမျိုးများစွာ သိန်းသောင်း
မက ခန္ဓာတစ်ပါးတို့ရဲ့ အစာထမင်း၊ ဂျပိုးရဲ့အစာ၊ သန်းရဲ့အစာ၊ ခြင်ရဲ့
အစာ ပိုးတို့ရဲ့ မှီတင်းရာနေအိမ်။

ဝိမောဟက- အရိယာမျက်စိ မရှိသသူ အများလူကို ဖောက်ပြန်
စေတတ် တွေဝေစေတတ်သော ဟယ်-ငါ့ရုပ်! အရိယာ ဉာဏ်မျက်စိ
မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အမှတ်ဖောက်ပြန်စေတယ်၊ အမြင်ဖောက်ပြန်စေ
တယ်၊ အယူဖောက်ပြန်စေတယ်။ ဝိပုလ္လာသ- မှိုင်းတိုက်နိုင်တဲ့ရုပ်၊ ယံတွံ-
အကြင် သင်သည်၊ မံ- ငါ့ကို။ အမှဝေသေန- ငါမဟုတ်ဘဲ ငါ့ရုပ် ငါယောင်
ပြီစွာ ဆောင်သဖြင့်၊ စိရံ- အစမထင် သံသရာကြာမြင့်စွာ ကာလပတ်လုံး၊
ခိန္တတ္ထံ- ထိန်းကျောင်းမွေးကျွေး နှင့်အရေးကြောင့် အေးခါ ပူခါ
မနေသာပဲ ဖွေရှာလုပ်ကြံ တရံမကင်း ပင်ပန်းခြင်းသို့။

ဘာကြောင့် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ရသလဲ။ ထိန်းကျောင်းကျွေးမွေး
သင့်အရေးကြောင့် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ထိန်းဖို့၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို
ကျောင်းဖို့၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ကျွေးဖို့၊ ဒီရုပ်ကြီးကို အနေအထား
တော်အောင်ထားဖို့ လုပ်ရကိုင်ရလို့ပါပဲ။

ထိန်းကျောင်းကျွေးမွေး သင့်အရေးကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရရာ
ရကြောင်း ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ထိန်းဖို့၊ ကျောင်းဖို့၊ နေဖို့၊ ထိုင်ဖို့၊ ဝတ်ဖို့၊
စားဖို့ ဆိုပြီးတော့ ငွေကြေးဥစ္စာ ရရာရကြောင်း ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊
မကောင်းသည်ဖြစ်စေ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း ပင်ပန်းနွမ်းလျသည်အဖြစ်သို့၊
အာနယံ- သွေးဆောင်ခေါ်ယူခဲ့လှပေပြီ။

ထိန်းကျောင်းမွေးရေး အရေးရေးကြောင့်ပဲ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို
ထိန်းဖို့၊ ကျောင်းဖို့၊ မွေးဖို့အတွက် တစ်ခါထဲ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း။

နံနက်လင်းလာလို့ရှိရင် တစ်နေ့တာလုပ်ငန်းအတွက် စားဝတ်
နေရေးအတွက်ပဲ ပြောကြဆိုကြ ကြောင့်ကြစိုက်ကြရတယ်။

အဲလို ပင်ပန်းအောင် ရုပ်ကနေပြီးတော့ အစမထင် သံသရာမှာ
သွေးဆောင်ခေါ်ယူခဲ့လှလေပြီ။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဟန္တ- ယခု၊ တံ- သင်ရုပ်ကို၊ သိက္ခာပေဿာမိ- တောင်သူ
အရေး ကောင်းထွန်သွားမောင်းသို့။

တောင်သူများ ပျိုးချိန်ကျချိန်လေးမှာ အချိန်မီထွန်မောင်းသလို၊
သိက္ခာပေဿာမိ- တောင်သူရေကောင်း ထွန်သွားမောင်းသို့ ခါကောင်း
သမယ ဤဘဝ၌-

“ယုတ္တယောဂီ အင်စုံချီလျက်”

တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ အချက်အလက် အင်္ဂါငါးမျိုး။

- ယုံကြည်ခြင်း၊ (ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ခြင်း အထူးသဖြင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်ခြင်း)
- ကျန်းမာရေး၊ (တရားအားထုတ်ဖို့ အဆင်ပြေလောက် အောင် ကျန်းမာခြင်း)
- ဖြောင့်စင်းခြင်း၊
- ဝီရိယရှိခြင်း၊
- ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကိုသိတဲ့ ဉာဏ်အမြင်ရှိခြင်း၊

ယုတ္တယောဂီ အင်စုံချီလျက် ယုတ္တယောဂီ အင်စုံချီလျက် ဈာယီ
ပြုကတော့ ကျင့်စလေ့ဖြင့် ညဉ့်နေ့ဆက်နွယ် သက်မတွယ်ပဲ ထက်ဝယ်
စကြိန် နှစ်တန်ယာပိုက် မိဋ္ဌာန်စိုက်လျက်၊

(သင့်တော်သလို ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေခြင်း၊ ပုဆစ်တုတ်ခြင်းဆိုတဲ့
ထိုင်ခြင်း၊ စကြိန်သွားခြင်းဆိုတဲ့ ဣရိယာပုတ်နှစ်မျိုးနဲ့ အမိဋ္ဌာန်
စိုက်ပြီးတော့) အမြိုက်လုလု ကိုယ်အစုဝယ် ရှုစားသွင်သွင် ဆုံးမသင်၍
တွင်တွင်ကြီး ကျင့်ကြံပေးအံ့သတည်းလို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက-

အချိန်ကောင်း အခါကောင်းလေးမှာ ရုပ်ရဲ့အခြေအနေကို သိပြီး
တော့ ဒီအချိန်ခါတော့ဖြင့် အချိန်ကောင်း အခါကောင်းလေး အားခဲ
ပြီးတော့ ကြိုးစားလိုက်မယ်လို့ ရုပ်ကိုနှိပ်ကွပ်နိုင်ရန် ဖွဲ့စီးထားတဲ့ဂါထာ။
ဒါကြောင့်-

ဟန္တတံ သိက္ခာပေဿာမိ၊

ပရဘောဂ ဝိမောဟက။

ယံမံတွံ အမှဝေသေန၊

စိရံ ခိန္နတ္ထမာနယံ။

ပရဘောဂ- မှက်၊ ခြင်၊ သန်း၊ ဂျပိုး ပိုးပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာ ခန္ဓာတစ်ပါးတို့၏အစာထမင်း တည်းခိုရာနေအိမ် အိမ်သာ ဖြစ်ပေထသော၊ ဝိမောဟက- အရိယာမျက်စိ မရှိသသူ အများလူကို ဖောက်ပြန် စေတတ် တွေဝေစေတတ်သော ဟယ်- ငါ့ရုပ်၊ တွံ- သင်သည်၊ အမှဝေသေန- ငါမဟုတ်ဘဲ ငါ့ရုပ် ငါယောင် ငါဟန်ဆောင် သဖြင့်၊ စိရံ- အနမတင် စက်သံသရာ ကြာရှည်စွာ ကာလပတ်လုံး၊ မံ- ငါ့ကို၊ ခိန္နတ္ထံ- ထိန်းကျောင်းကျွေးရေး နင့်အရေးကြောင့် အေးခါပူခါ မနေသာပဲ ဖွေရှာလုပ်ကြံ တရံမကင်း ပင်ပန်းခြင်းသို့၊ အာနယိ- သွေးဆောင် ခေါ်ဆောင်ခဲ့လှလေပြီ။ ဟန္တ- ယခု၊ တံ- နင်ရုပ်ကို၊ သိက္ခာပေဿာမိ- တောင်သူအရေးကောင်း ထွန်းသွားမောင်းသို့ ခါကောင်းသမယ ဤဘဝ၌ ယုတ္တယောဂီ အင်စုံချီလျက် ဈာယီပြုကတေ့ ကျင့်ခလေ့ဖြင့် ညဉ့်နေ့ဆက်နွယ် သက်မတွယ်ပဲ ထက်ဝယ်စကြိန် နှစ်တန်ယာပိုက် မိဋ္ဌာန်စိုက်လျက် အမြိုက်လုလု ကိုယ်အစုဝယ် ရှုစားတွင်တွင် ဆုံးမသင်၍ တွင်တွင်ကြီးကျင့်ကြပေအံ့သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပထမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁)ရက်နေ့။

အဝိဇ္ဇာက အမှားလမ်းစဉ် တီထွင်ပေးပုံ

ယောဂီသူတော်စင်များ တရားအားထုတ်နေတဲ့အချိန် တရားစကားပြောရတာ အင်မတန်လိုက်ဖက်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက-

အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။

(မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်- မဂ္ဂသုတ်-၁)

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ အဝိဇ္ဇာ- အဝိဇ္ဇာသည်၊ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ- အကုသိုလ်တရားတို့သို့ သမာပတ္တိယာ- ရောက်ခြင်းငှာ၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ- ရှေ့သွားဖြစ်ပါပေ၏။

ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ပွားဖို့ရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ “မိုက်မဲစွာလှ မှောင်ကြီးလှ မောဟအဝိဇ္ဇာ” လို့ခေါ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာဟာ မိုက်မဲတဲ့သဘော ရှိတယ်။ မှောင်ကျတဲ့သဘောရှိတယ်။

အဲဒီ အဝိဇ္ဇာဟာ အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပွားဖို့ ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်။

အကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ပဲ သဟဇာတ- အတူတကွဖြစ်ပြီး တော့လဲ ကျေးဇူးပြုတယ်။ အားကြီးသောမိုရာ ဥပနိဿယ အနေအား ဖြင့်လဲ အကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ တွဲမိတယ်။

အဲဒီလို အဝိဇ္ဇာဖြစ်ပြီဆိုလို့ရှိရင် မိုက်မဲတဲ့အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ပြီဆိုရင် မှောင်ကျတဲ့အဝိဇ္ဇာဖြစ်ပြီဆိုရင် သူနဲ့တွဲပါပြီးတော့နေတာက ဘာလဲလို့ ဆိုတော့ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ။

အဟိရိက- မကောင်းမှုပြုရမှာ မရှက်ဘူး၊ ရွာဝက်လိုပဲ။ အနောတ္တပ္ပ- မကောင်းမှုပြုရမှာ မကြောက်ဘူး၊ ပိုးဖလံမျိုးမီးကို တိုးသလိုပဲ။

ဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေဟာ တူလူဆွဲပြီးတော့ တစ်ခါထဲ ပါပြီးတော့သွားတယ်။ ဒီတရားဆိုး(၂)ပါးဟာ ကမ္ဘာဖျက်တရားတွေပဲ။

အဲဒီ တရားဆိုး (၂)မျိုးနဲ့ အတူတွဲနေတဲ့အခါကျတော့ “မိုက်မဲ စွာလှ မှောင်ကြီးကျ မောဟအဝိဇ္ဇာ”ဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာလွမ်းမိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် များမှာဆိုရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မမှန်ကန်တဲ့ အမြင်အယူအဆ။ ဝဋ်မှာ မထွက်မြောက်နိုင်ပဲ ဝဋ်ထဲမှာ တပေပေနေမဲ့ အမြင်အယူအဆဆိုးဟာ တိုးပွားပြီးတော့ လာတယ်။

အဲဒီလို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူမှားဖြစ်ပွားလာပြီ တိုးပွားလာပြီဆိုရင် မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ- မှားယွင်းတဲ့ အကြံအစည်တိုးပွားပြီးတော့လာတယ်။

မှားယွင်းတဲ့ အကြံအစည် ဖြစ်ပေါ်လာပြီဆိုရင် မှားယွင်းတဲ့ စကား- မိစ္ဆာဝါစာ၊ မှားယွင်းတဲ့အပြုအမူ- မိစ္ဆာကမ္မန္တ၊ မှားယွင်းတဲ့ အသက်မွေးမှု- မိစ္ဆာဇီဝ။

ဒီမိစ္ဆာဇီဝ မှားယွင်းတဲ့အသက်မွေးမှုဟာ ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ တွေမှာဖြစ်တာကိုး။ မှားယွင်းတဲ့လုံ့လ- မိစ္ဆာဝါယာမ၊ မမှန်ကန်တဲ့သတိ- မိစ္ဆာသတိ၊ မမှန်ကန်တဲ့ သမာဓိ- မိစ္ဆာသမာဓိ။

အဲဒီလို တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေဟာ တစ်ခါထဲ မသိမိုက်မဲတဲ့ အဝိဇ္ဇာကို အခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့လာကြတယ်။ ဒါဟာ အဝိဇ္ဇာက အမှားလမ်းစဉ် တီထွင်ပေးပုံပါပဲ။

ဝိဇ္ဇာက အမှန်လမ်းစဉ် တီထွင်ပေးပုံ

အဝိဇ္ဇာရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဝိဇ္ဇာကျတော့-

“ဝိဇ္ဇာဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ”

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့သို့ ဆိုက်ရောက်ဖို့ရာ ကုသိုလ်ရဖို့ရာ ဝိဇ္ဇာခေါ်တဲ့ ကမ္မဿကတဉာဏ်- အသိဓာတ်၊ အလိမ္မာဓာတ်၊ ဉာဏ် ပညာဓာတ်ဟာ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ပဲ။

လယ်တီဝိပဿနာ

ကုသိုလ်တရားဖြစ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ “အသိအလိမ္မာ-
ဉာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာအမောဟ” လို့ခေါ်တဲ့ ဒီနေရာမှာ ကမ္မဿကတဉာဏ်
အလင်းဓာတ် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဟာ ကုသိုလ်ရရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရှေ့သွား
ခေါင်းဆောင်။

ကောင်းတဲ့တရားတွေနဲ့ အတူတကွဖြစ်ပြီးတော့လဲ ကျေးဇူးပြု
တယ်။ အားကြီးသောမှီရာ ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ကျေးဇူးပြုတယ်။ တွန်းအား
ပေးတယ်။

ကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ်ခေါ်တဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်
လာပြီဆိုလို့ရှိရင် မကောင်းမှုပြုရမှာ ရှက်လာတယ်။ မကောင်းမှုပြုရမှာ
ကြောက်လာတယ်။ ဒီလို ကောင်းတဲ့တရားတွေဟာ တွဲပြီးတော့ ပါလာ
တယ်။

ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ ခေါ်တဲ့ လောကပါလတရားတွေဟာ တွဲပါလာ
တယ်။ ဒီတရား(၂)ပါးရှိရင် ကမ္ဘာကြီးငြိမ်းချမ်းပြီ။

အဲဒီလို အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာအလင်းဓာတ်
ကမ္မဿကတဉာဏ် အလင်းဓာတ်ရရှိထားပြီးဆိုရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ- မှန်ကန်တဲ့
အမြင်အယူ ဝဋ်မှထွက်မြောက်နိုင်တတ်တဲ့ အမြင်အယူ ဖြစ်ပေါ်တိုးပွား
လာတယ်။ ဝဋ်မှထွက်မြောက်နိုင်တဲ့ အမြင်အယူအဆ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဖြစ်ပေါ်လာပြီဆိုရင် ဖြောင့်မှန်တဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့ အကြံအစည်ဟာလဲပဲ
တိုးပွားပြီးတော့လာတယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့အကြံအစည် တိုးပွားလာပြီဆိုရင် ကောင်းမွန်တဲ့
စကားတွေ တိုးပွားပြီးတော့လာတယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့ အပြုအမူတွေ
တိုးပွားလာတယ်။ အဲလို အပြောအဆို အပြုအမူကောင်းတွေကို အခြေခံ
ပြီးတော့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလဲ စင်ကြယ်ပြီးတော့ လာပါတယ်။

အားထုတ်မှုဟာလဲ ကောင်းမွန်တဲ့လုံ့လဝီရိယ ဖြစ်လာတယ်။
သတိကလဲ ကောင်းမွန်တဲ့သတိ၊ တည်ကြည်မှုကလဲ မှန်ကန်တဲ့သမာဓိ။

ယောဂီသူတော်စင်များ သမ္မာသတိ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ် ထွက်လေ ဝင်လေကို အာရုံထားနေတဲ့ သတိကလေး။

စိတ်ကလေး လွင့်ပါးမသွားရအောင် သတိနဲ့ထိန်းချုပ်ပြီးတော့ ထားတယ်။ သမ္မာသတိ၊

အဲဒီလို သမ္မာသတိ ကောင်းမွန်မှန်ကန် ဖြောင့်မှန်တဲ့သတိက နေပြီးတော့ ဝဋ်မှထွက်မြောက်နိုင်တဲ့ နိယျာနိက သတိရှိနေပြီ။

နိယျာနိက သတိရှိနေပြီဆိုရင် သမ္မာသမာဓိ- မှန်ကန်တဲ့ တည်ကြည်မှု နိယျာနိကသမာဓိခေါ်တဲ့ ဝဋ်ကထွက်မြောက်နိုင်တဲ့ သမာဓိမျိုး တိုးပွားပြီးတော့လာတယ်။ ဒါက ဝိဇ္ဇာက အမှန်လမ်းစဉ် တီထွင်ပေးပုံပါပဲ။

ကလျာဏမိတ်

အဲဒီ မှန်ကန်တဲ့လမ်းစဉ် မဂ္ဂင်တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား သာကီဝင်မင်းတို့ရဲ့ သက္ကရာဇ်တဲ့ ရွာနိဂုံးမှာ သီတင်း သုံးနေစဉ် အရှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရိုရိုသေသေ ရှိခိုးပြီးတော့ လျှောက်ထားတယ်။

ဘယ်နှယ် လျှောက် ထားသလဲ ဆိုတော့ “မြတ်စွာဘုရား ကလျာဏမိတ်ရှိခြင်း၊ ကောင်းမွန်တဲ့အပေါင်းအဖော်ရှိခြင်း၊ ကောင်းမွန် တဲ့ အပေါင်းအဖော်များအပေါ် စိတ်ညွတ်ကိုင်းပြီးတော့နေခြင်းဟာ မွန်မြတ်တဲ့ အကျင့်ကို တစ်ဝက်ပြီးစေနိုင်ပါတယ်ဘုရား၊ ဥပမုံ ဗြဟ္မစရိယဿ- မိတ်ကောင်းရှိတာနဲ့ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ထက်ဝက်ပြီး စေပါတယ်ဘုရား”လို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားတဲ့အခါ။ မြတ်စွာဘုရားက-

“မာဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ”^၂

အာနန္ဒာ အဲဒီလိုမပြောနဲ့။ အဲဒီလို မပြောစမ်းပါနဲ့။

မိတ်ကောင်းရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကောင်းမွန်တဲ့ မိတ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကောင်းမွန်တဲ့အဆွေခင်ပွန်းများအပေါ်မှာ ညွတ်ကိုင်းပြီးတော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မြတ်တဲ့အကျင့် အကုန်လုံးပြီးစေနိုင်တယ်။ တစ်ဝက်မကပါဘူးတဲ့။

ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ အဲလို ကလျာဏမိတ် ကောင်းသော မိတ်၊ ကောင်းသောအပေါင်းအသင်း၊ ကောင်းသောအပေါင်းအသင်းမှာ ညွတ်ကိုင်းတဲ့မိတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ-

“အရိယံ အဋ္ဌကိကံ မဂ္ဂဘာဝေဿတိ ဗဟုလီကရိဿတိ။”

အရိယံ- မြတ်သော၊ ဝါ- ဖြူစင်သော၊ အဋ္ဌကိကံ- အင်္ဂါ (၈)ပါး ရှိသော၊ မဂ္ဂ- မဂ်ကို၊ ဝါ- နိဗ္ဗာန်လမ်းသွား မြတ်တရားကို၊ ဘာဝေဿတိ- ပွားနိုင်လိမ့်မည်။ ဗဟုလီကရိဿတိ- အကြိမ်များစွာ ပြုနိုင်လိမ့်မည်။

မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ရှိပြီဆိုရင် မဂ္ဂင်(၈)ပါး ပွားများနိုင်တယ်။ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို အကြိမ်များစွာပြုနိုင်တယ်။

အဲဒီလို မဂ္ဂင် (၈)ပါး အကြိမ်များစွာ ပွားများပြုနိုင်လောက်တဲ့ ကလျာဏမိတ်။

ကြည့်စမ်း-- အာနန္ဒာ စဉ်းစားကြည့်စမ်း။ ကလျာဏမိတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မွန်မြတ်တဲ့အကျင့် အလုံးစုံပြီးစေနိုင်တယ်လို့ ငါဘုရား မိန်တဲ့ စကား စဉ်းစားကြည့်စမ်း။

ငါဘုရားတည်းဟူသော ကလျာဏမိတ်ကို ရရှိကြတဲ့သူတွေဟာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သဘောတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ လွတ်နိုင်ကြတယ်။

အိုခြင်းသဘောရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအိုခြင်းမှ လွတ်နိုင်တယ်။ နာခြင်းသဘောရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နာခြင်းမှလွတ်နိုင်တယ်။ သေခြင်း သဘောတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အသေဘေးမှ လွတ်နိုင်တယ်။

စိုးရိမ်ပူဆွေး စိတ်မအေးတာတို့၊ ငိုကြွေးတာတို့၊ စိတ်မသက်သာ နှလုံးနာတာတို့၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှုတို့၊ ပင်ပန်းမှုတို့ အဲဒီလို သဘောရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ ငါဘုရားတည်းဟူသော ကလျာဏမိတ်ကို အကြောင်း ပြုပြီးတော့ စိုးရိမ်ပူဆွေး စတာတွေ ကင်းဝေးနိုင်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ကလျာဏမိတ်ကြီးကို ရထားကြတယ်။

အဲဒီကနေတစ်ဆင့် ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး စသော ကလျာဏမိတ်ကြီးများကို ရထားကြတယ်။

အဲဒီလို ရရှိခဲ့ကြတဲ့အတွက် မြတ်တဲ့အင်္ဂါ (၈)ပါးရှိတဲ့ မဂ္ဂင်တရား များ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ပွားနိုင်ကြတယ်။ အကြိမ်များစွာလဲ အားထုတ်ခွင့် ရကြတယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ကလျာဏမိတ်ရှိခြင်းဟာ မြတ်တဲ့ အကျင့် အကုန်လုံးပြီးစေနိုင်တယ်တဲ့။

ဘုရားရှင် သာဓုခေါ်တော်မူ

အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မြတ်ကြီးအကြောင်း ဆက်ကြဦးစို့။ သာဝတ္ထိပြည်မှန် ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်း သုံးနေတဲ့အခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးက သာဝကပါရမီ အထွဋ်အထွပ်ရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကိုး။

အရှင်အာနန္ဒာကိုယ်တော်မြတ်ကတော့ သာဝကပါရမီ အထွဋ် အထိပ်ရောက်တဲ့ အဂ္ဂသာဝက မဟုတ်ဘူး။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကတော့ သာဝကပါရမီ အထွဋ်အထိပ်ရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား ကလျာဏမိတ် ရှိခြင်း၊ ကောင်းတဲ့အပေါင်းအဖော်ရှိခြင်း၊ အပေါင်းအဖော်တို့မှာ စိတ်ညွတ်ကိုင်းပြီးတော့နေတာဟာ မြတ်တဲ့အကျင့် အလုံးစုံပြီးစီးနိုင် ပါတယ်ဘုရားလို့ပဲ လျှောက်တယ်။

ရှင်အာနန္ဒာက တစ်ဝက်ပြီးတယ်လို့ လျှောက်တယ်။ အရှင်
သာရိပုတ္တရာကတော့ အကုန်လုံးပြီးတယ်။ မြတ်တဲ့အကျင့် အကုန်လုံး
ပြီးစေနိုင်တယ်လို့ လျှောက်ထားတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်သာရိပုတ္တရာ စကားကို
သာဓုခေါ်တော်မူတယ်။

ချစ်သား သာရိပုတ္တရာ အမြင်တယ်ပြီး ကောင်းတာပဲ။ တယ်ပြီး
မှန်တာပဲဆိုပြီး။

ကလျာဏမိတ်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ဖြစ်ပွားပုံ
ဟောပါတယ်။ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ဖြစ်ပွားအောင် လမ်းညွှန်တော်မူခဲ့တဲ့
ဘုရားတည်းဟူသော မိတ်ကိုရရှိသဖြင့် အိုနာသေဘေးက လွတ်မြောက်
ကြတယ်။ လွတ်မြောက်နိုင်ကြတယ်။

စိုးရိမ်ပူဆွေး စိတ်မအေးမှု ငိုကြွေးမှု စိတ်မအေးမှု စိတ်
မသက်သာ နှလုံးနာမှု ပင်ပန်းမှုတို့မှလွတ်ကင်းကြတယ်။

လွတ်ကင်းကြတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ လျှောက်
ထားတဲ့ ကလျာဏမိတ်ရှိခြင်းဟာ မြတ်သောအကျင့် အလုံးစုံပြီးစီးနိုင်
တယ်ဆိုတဲ့ စကားဟာမှန်တယ်လို့ပဲ အားပေးထောက်ခံတော်မူတယ်။

ရထားဖြူ

အရှင်အာနန္ဒာရဲ့ အတွေ့အကြုံလေး ဆက်ပြောကြပါစို့။
သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှာပဲ သီတင်းသုံးပြီးတော့နေတယ်။

အဲဒီအချိန် အရှင်အာနန္ဒာ ကိုယ်တော်မြတ်က သာဝတ္ထိမြို့ထဲ
ဆွမ်းခံကြွတယ်။

အဲဒီအချိန်ပဲ ဇာဏုသောဏီ ပုဏ္ဏားက တော်တော်လဲ ချမ်းသာပုံ
ရတယ်။ သူကတစ်လတစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ် မြို့ထဲပြထဲကို မြင်းဖြူကြီးတွေ
ကထားတဲ့ရထားဖြူကြီးနဲ့ လှည့်တယ်။ သူ့ရထားက အလှစီးရထားကိုး။
မြင်းကလဲအဖြူ၊ ရထားကလဲအဖြူ၊ နောက်ဆုံး နှင်တံပြာလေးက

စပြီးတော့ အဖြူ သူဝတ်ဆင်ထားတာတွေကလဲ အားလုံးအဖြူချည်း
ဝတ်ဆင်ထားတယ်။

လူတွေကလဲပြောကြတယ်။ “ဇာနည်သောဏီ” ရထားစီးပြီးတော့
သူ့ရဲ့ဘုန်းကံ သူ့ရဲ့စည်းစိမ်ကို ပြသတဲ့အနေအားဖြင့် မြို့ထဲကို
ရထားအဖြူကြီးနဲ့ လှည့်လည်တယ်။ အခြားအရောင်မပါဘူး။ အကုန်လုံး
အဖြူတွေချည်းပဲ။

ဇာနည်သောဏီပုဏ္ဏားရဲ့ ဘုန်းကံကျက်သရေကို ကြည့်ကြစို့လို့
ဆိုပြီး စောင့်မျှော်ပြီးကြည့်ကြတယ်။ ကြည့်ပြီးတော့-

“ဗြဟ္မံဝတဘော ယာနံ” ဇာနည်သောဏီပုဏ္ဏားရဲ့ယာဉ်ဟာ
အင်မတန်ကောင်းမွန်တဲ့ ယာဉ်ပဲ။

“ဗြဟ္မံဝတဘောယာနံ” အချင်းတို့ ဇာနည်သောဏီရဲ့ယာဉ်ဟာ
မြတ်တဲ့ယာဉ်။ အဲလိုပြောနေတဲ့အသံနဲ့ ရထားဖြူကြီး အရှင်အာနန္ဒာ
မထေရ် မြင်ခဲ့ရ ကြားခဲ့ရတယ်။

သုံးမည်ရယာဉ်

အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားဆီ ရောက်တဲ့အခါ
ယနေ့မနက် သာဝတ္ထိမြို့ထဲ ဆွမ်းခံကြွပါတယ် ဘုရား။

ဇာနည်သောဏီပုဏ္ဏားရဲ့ ရထားဖြူကြီးကို အလှစီးရထားဖြူကို
လူတွေကြည့်ပြီးတော့ “ဗြဟ္မံဝတဘော ယာနံ”^၂ အချင်းတို့ “မြတ်သော
ယာဉ်ကြီး မြတ်သောယာဉ်ကြီး” လို့ အဲဒီလိုပြောနေကြပါတယ်ဘုရား။

“သက္ကာနုခေါဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝေဇ္ဇပံ ဗြဟ္မယာနံ
ပညပေတံ”

ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ- ဤသာသနာတော်
မြတ်၌၊ ဝေဇ္ဇပံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဗြဟ္မယာနံ- မြတ်သောယာဉ်ကို၊
ပညပေတံ- အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းငှါ၊ သက္ကာနုခေါ- စွမ်းနိုင်ပါ
သလား ဘုရား။

“မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တွေ့ခဲ့တဲ့ ဇာဏုသောဏီပုဏ္ဏားရဲ့ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူမြတ်တဲ့ ယာဉ်ကြီးလို့ ဤသာသနာတော်မှာလဲ ယာဉ်တစ်ခု အဲလိုသဘောရှိတဲ့ ယာဉ်မျိုးကို ပညတ်ထားတော်မူနိုင်ပါသလားဘုရား။ အသိပေးတော်မူနိုင်ပါသလားဘုရား” လို့ လျှောက်တော့။

“သက္ကာအာနန္ဒ” အာနန္ဒာစွမ်းနိုင်တယ်။

ဘယ်လိုစွမ်းနိုင်သလဲလို့ဆိုတော့ မြတ်ပြီးတော့ အချက်အလက် အင်္ဂါ (၈)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အရိယာမဂ်ရဲ့ အမည်သုံးမျိုးရှိတယ်။

ဘာတွေလဲဆိုတော့ -

“ဗြဟ္မယာနန္တိပိ” မြတ်သောယာဉ်တဲ့။ အရိယာမဂ္ဂင် မြတ်သော ကျင့်စဉ်လမ်းစဉ် (၈)ပါးကို မြတ်သောယာဉ်။

အဲဒီ မဂ္ဂင် (၈)ပါးနဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုသွားနိုင်တာကိုး။ မြတ်သောယာဉ်။

တရားနဲ့ပြီးတဲ့အတွက်ကြောင့် မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို “ဓမ္မယာန”။

ကိလေသာစစ်ပွဲ အောင်မြင်အောင်ဆင်နွှဲနိုင်တဲ့ အတွက် ကြောင့်မို့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို “အနုတ္တရော သင်္ဂါမဝိဇယော” မြတ်တဲ့ အောင်ပွဲရ ယာဉ်ရထားကြီးလို့ ဒီလိုခေါ်ဆိုနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ အရိယာမဂ္ဂင် (၈)ပါးဟာ ယာဉ်နာမည်နဲ့ ပေးတဲ့ အခါကျတော့ (၃)မည်ရတယ်။

- ဗြဟ္မယာန၊

- ဓမ္မယာန၊

- အနုတ္တရ သင်္ဂါမဝိဇယ လို့ အမည်သုံးမျိုးရတယ်။ အမည်

(၃)မျိုးရတဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး။

မဂ္ဂင် (၈)ပါးထဲက သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

“သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ရာဂဝိနယ ပရိယောသာနာ”

ဟော- နံပါတ် (၁)ယာဉ်ရထားကြီး စီးပြီးတော့ သွားလို့ရှိရင် မှန်ကန်သောအမြင်အယူ ဝဋ်မှထွက်မြောက်တတ်တဲ့ အမြင်အယူ။

ဒီယာဉ်ကို စီးပြီးသွားမယ်ဆိုရင် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် စီးပြီးသွား
မယ်ဆိုရင် “ရာဂဝိနယပရိယောသာနာ” - ရာဂကို ပယ်ဖျောက်နိုင်တယ်။

“ဒေါသဝိနယ ပရိယောသာနာ” - ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်နိုင်
တယ်။

“မောဟဝိနယ ပရိယောသာနာ” - မောဟကို ပယ်ဖျောက်နိုင်
တယ်။

အလားတူပဲ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊
သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဆိုတဲ့ မြတ်တဲ့
ယာဉ်၊ တရားယာဉ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အောင်ပွဲရယာဉ်ရထားကြီးကို
စီးပြီးတော့သွားမယ်ဆိုရင် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ တရားဆိုး
တရားပျက်တွေကို အောင်မြင်နိုင်တယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါး အင်္ဂါရှစ်ဖြာနဲ့ ပြည့်စုံသော အရိယာ
မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို၊

- ဗြဟ္မဃာန   - မြတ်တဲ့ယာဉ်
- ဓမ္မဃာန   - တရားယာဉ်
- အနုတ္တရသင်္ဂါမဝိဇယ- အောင်အပ်ပြီးသော စစ်မြေပြင်

ရှိတဲ့ယာဉ်ရထားကြီးလို့ ဒီလိုခေါ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီ အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကြီးမှာ
ဘာတွေတပ်ဆင်ထားသလဲလို့ဆိုတော့-

ယဿ သဒ္ဓါစ ပညာစ၊

ဓမ္မယုတ္တံ သဒါဓရုံ။

ဟိရိတ္တိသာ မနောယောတ္ထံ၊

သတိ အာရက္ခသာရထိ။

အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားမှာ ရတနာသုံးတန်
ကံ,ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါ၊ ခွဲခြားဝေဖန်ပြီးတော့ သိမြင်နိုင်တဲ့
ပညာ။

လယ်တီဝိပဿနာ

အဲဒီတရားနှစ်ပါးကို တစ်ခါထဲ ဥပေက္ခာဟူသော ထမ်းပိုး၌ တပ်ဆင်လိုထားပါတယ်။

ဟိရိသောမနောယောတ္တံ- မကောင်းမှုကို ပြုရမှာ ရှက်တဲ့ ဟိရိဟာ ရထားသံပါ။ ဝိပဿနာစိတ် မဂ်စိတ်ဟာ ရထားမောင်းနှင်တဲ့ အခါမှာ အသုံးချတဲ့ဇက်ကြိုးပါပဲ။

ဟော- မိမိတို့ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပွားများပြီးတော့ မလစ်လပ်အောင် သတိပြုပြီးတော့နေတဲ့သတိဟာ အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကြီးရဲ့ ရထားထိန်းပါပဲ။

ရထောသီလ ပရိက္ခာရော၊
ဈာနက္ခော စက္ကဝိရိယော။
ဥပေက္ခာ ဓုရသမာဓိ၊
အနိစ္ဆာ ပရိဝါရဏံ။

(မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဇာဏုသောဏီသုတ်-၅)

အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကြီးမှာ သီလဆိုတဲ့ တန်ဆာတွေဆင်ထားပါတယ်။

တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့ သမာဓိကြောင့်ရရှိတဲ့ဈာန်၊ အဲဒီဈာန်တည်းဟူသော ဝင်ရိုးလဲရှိတယ်။

ရထားဘီးနဲ့တူတဲ့ စက်ဘီးလို့ခေါ်တဲ့ ဝိရိယလဲရှိတယ်။ ဥပေက္ခာ ကနေပြီး ဒီရထားကြီးကို မယိမ်းယိုင်အောင် တည့်တည့်မတ်မတ် သွားရ လေအောင် ဥပေက္ခာကလဲ ရထားအုပ်ဆုပ်မာ ဦးဆောင်ပြီးတော့ ချုပ်ကိုင်ပြီးထားတယ်။

အနိစ္ဆာ ပရိဝါရဏံ- လိုချင်တပ်မက်မှုကင်းတဲ့ အလောဘနဲ့ ကာရံပြီးတော့ထားတယ်။

“အဗျာပါဒေါ အဝိဟိသာ၊
ဝိဝေကော ယဿအာဂုဓံ”

အဲဒီ အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကြီးမှာ လက်နက်ကြီး (၅)ခုတပ်ဆင်ထားတယ်။

ကိလေသာရန်သူတွေ ဖြစ်ဖောက်ဖို့ရာအတွက် အဗျာပါဒ။ အဗျာပါဒဆိုတာ ဘာလဲ။ အဗျာပါဒဆိုတာ ဗျာပါဒက သူတစ်ပါးကို သေစေချင်တဲ့တရားကိုး။ အဗျာပါဒဆိုတာ သူတစ်ပါးကို မသေစေချင်ဘူး။ အသက်ရှည်စေချင်တယ်။ အဲဒီတော့ အဗျာပါဒဆိုတာ မေတ္တာ။

အဲဒီမေတ္တာနဲ့ ဘာကိုပစ်ဖောက်နိုင်သလဲဆိုတော့ ဒေါသကို ပစ်ဖောက်နိုင်တယ်။ ဒေါသဆိုတဲ့ ကိလေသာရန်သူကို ပစ်ဖောက်နိုင်တယ်။

အဝိဟိသဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ ကရုဏာပါပဲ။ အဲဒီ ကရုဏာနဲ့ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းဆိုတဲ့ ရန်သူကိလေသာကို ပစ်ဖောက်နိုင်ပါတယ်။ ဝိဝေက သုံးမျိုး။

ယောဂီသူတော်စင်များ ကာယဝိဝေက- အပေါင်းအဖော်တွေမှ ကင်းဆိပ်နေခြင်းဖြင့်၊ ဂဏသင်္ဂဏိက- အပေါင်းအဖော်တွေနဲ့ နေရမှ ပျော်ပိုက်ခြင်းဆိုတဲ့ ကိလေသာကို ကိလေသာရန်သူကို ပစ်ဖောက်နိုင်တယ်။

စိတ္တဝိဝေက- စိတ်ကလေးငြိမ်ပြီးတော့ တရားအာရုံမှာ ထုံမွမ်းပြီးနေတော့ စိတ္တဝိဝေကလဲ ရတယ်။

စိတ္တဝိဝေကဆိုတဲ့ လက်နက်နဲ့ “ကိလေသ သင်္ဂဏိက”- ကိလေသာတရားတွေနဲ့ ရောထွေးယှက်တင်ပြီး နေခြင်းဆိုတဲ့ ကိလေသာရန်သူကို ပစ်ဖောက်နိုင်တယ်။

ဥပဓိဝိဝေကတဲ့။ ကိလေသာတို့မှ ကင်းရှင်းတဲ့ ဥပဓိဝိဝေကနဲ့ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ရန်သူတွေကို ပစ်ဖောက်နိုင်ပါတယ်။ နှိမ်နင်းနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကြီးမှာ လက်နက်ကြီးက (၅)မျိုး တပ်ဆင်ပြီးထားတယ်။

တိတိက္ခာ ဓမ္မသန္တာဟော၊
ယောဂက္ခေမာယဝတ္တတိ။

အရာရာကို သည်းခံနိုင်တဲ့ ခန္တီဆိုတဲ့ ချပ်ဝတ်ကလဲ ဝတ်ဆင်လို့
ထားတယ်။

ခမော ဟောတီသီတဿ၊

ဥဏှဿ ဇိဂစ္ဆာယပိပါသာယ။

အအေးလဲ ခံနိုင်ရည်ရှိတယ်။ အပူလဲခံနိုင်ရည်ရှိတယ်။
ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုကိုလဲ ခံနိုင်ရည်ရှိတယ်။

“ဒုရုတ္တာနံ ဒုရာဝစနာနံ”-ဆိုတဲ့ အဓိဝါသနခန္တီ တည်းဟူသော
ချပ်ဝတ်လဲပဲ ဒီရထားကြီးမှာရှိတယ်။

အဲသလိုဆိုရင် စောစောကပြောတဲ့ အချက်အလက်တွေ ပြည့်စုံ
တဲ့ ရထားကြီးဟာ “ယောဂက္ခေ မာယဝတ္တတီ”- ယောဂလေးပါး ကုန်ရာ
နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ရှိနိုင်ပါတယ်။

ဧတဒတ္တနိ သမ္ပူတံ၊

ဗြဟ္မဿာနံ အနုတ္တရံ။

နိယုန္တိ ဓိရာလောကမှာ၊

အညဒတ္တု ဇယံဇယံ။

(မဟာဝဂ္ဂသံ-၆)

ဆက်ပြီးတော့ဟောတဲ့ ဂါထာက အဲဒီလို အချက်အလက်တွေနဲ့
ပြည့်စုံနေတဲ့ အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထားတဲ့ ယာဉ်ရထားကြီး။

အဲဒီ မြတ်ရထားကြီး တက်စီးကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စွမ်းအားကို
ကြည့်။

ယေသံဓီရာနံ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကို
လေးစားခုံမင် အကြင်ပညာရှင်တို့အား၊ အနုတ္တရံ- ထွဋ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်
ရောက်ကြောင်းမှန်၍ တုရန်ယှဉ်ထား ယာဉ်တစ်ပါးဟု အစားရှာမရ
အထွဋ်ဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသော၊

နိဗ္ဗာန်နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ဒီယာဉ်ရထားလောက်ကောင်းတာ
မရှိဘူး။

အတ္တနိသဗ္ဗျတံ- ကိုယ်စွမ်းလုံလ အသုံးချသဖြင့် လုံးဝစုံလင် မိမိသန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍နေသော၊ ဧတံ-ဗြဟ္မဃာနံ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား ဤမြတ်ရထားသည်၊ အတ္ထိ- ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်အား စွမ်းပကားဖြင့် ထင်ရှားပုံသေ ရှိပါပေ၏။

ဟော- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကြီး အသီး အသီးရှိကြတယ်။

တေမီရာ- အရိယာမဂ္ဂင် စက်ဆင်ယှဉ်ထား မြတ်ရထားကို လေးစားခုံမင် ထိုပညာရှင်တို့သည်၊ အညဒတ္ထျ- စင်စစ်ဧကန် အမှန်ပင် လျှင်၊ ဇယံဇယံ- ကိလေသာစုံ ရန်သူပန်ကို အကုန်တိုက်ဖျက် အောင်လျက် အောင်လျက်သာလျှင်။

ဒီရထားကြီးပေါ်မှာ တပ်ဆင်ထားတဲ့ လက်နက်ကြီးတွေနဲ့ ကိလေသာရန်သူပန်တွေကို ပစ်ဖောက်အနိုင်ယူ အောင်ပွဲခံပြီးတော့။

လောကမှာ အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောက တွင်းမှ။

လောကဆိုတာ ဘေးတွေအမြဲကြုံလို့ အမြဲဆုံလို့ စိုးရိမ်ပူဆွေး စိတ်မအေးတာတွေလဲပဲ ပြည့်နှက်လို့ သတင်းစာတွေထဲမှာ ဝမ်းနည်း ကြေကွဲခြင်း ဆိုပြီးတော့ ခေါင်းစည်းတွေနဲ့ နေ့စဉ်မြောက်များစွာ တွေ့ရ တယ်။ ကာယကံရှင်က မဟုတ်ဘူး။ ကာယကံရှင်နဲ့ ဆက်နွယ်တဲ့ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းများကနေပြီးတော့ ဘယ်သူဘယ်သူရဲ့အမိ ကွယ်လွန်တဲ့အတွက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲပါတယ်။ ကိုယ့်အပေါင်းအသင်း တွေရဲ့ မိဘဆွေမျိုးများ ကွယ်လွန်ကြတဲ့အခါမှာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲ ကြောင်း သတင်းစာထဲတည့်ကြတယ်။

တကယ်တမ်း ကာယကံရှင် အမိကွယ်လွန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖ ကွယ်လွန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဘိုးအဘွား ကွယ်လွန်တဲ့ ကာယကံရှင်တွေမှာ ကတော့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲတယ်ဆိုတာက ပြောမပြနိုင်လောက်အောင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လောကမှာ အမြဲကြုံရ

ဘေးဒုက္ခနှင့်သောကမကင်း လောကတွင်းမှ အဲဒီလို ကြုံတွေ့နေကြတဲ့ ကမ္ဘာလူထုကြီး ဟော- အခုခေတ် မကြာမကြာ ပြောနေကြတဲ့ (၂၁)ရာစု စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး ပြင်ဆင်နေကြတယ်။

စိန်ခေါ်မှုဆိုတာ အိုဘေးကြီးကပဲ စိန်ခေါ်မယ်။ နာဘေး၊ သေဘေးကလဲ စိန်ခေါ်မယ်။

အဲဒီ အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေး အထူးသဖြင့် သေဘေးက စိန်ခေါ်မှုကို အံ့တုနိုင်ဖို့ရာ မဂ္ဂင်နည်းလမ်း မရှိတော့ ဘယ်တိုင်းပြည်၊ ဘယ်လူမျိုးမှ မပြင်ဆင်နိုင်ကြပါဘူး။

နာဘေး ထိုက်တန်သလောက် အံ့တုဖို့ ဆေးဝါးဓာတ်စာတွေ လုပ်နိုင်ကြ၊ အိုဘေး ထိုက်တန်သလောက် အကာအကွယ် ရရှိနိုင်ဖို့ ကြိုးစားကြတယ်။

သေဘေးတဲ့ သူ့ထက်ကြီးတဲ့ ပြဿနာမရှိပါဘူး။ ဘဝမှာ သေတာလောက် ကြီးတဲ့ပြဿနာ ဘာမှမရှိပါဘူး။

အကြီးဆုံး၊ အဆိုးဆုံး သေဘေးနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံရမယ် သေဘေးရဲ့ စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ရာ စိတ်ကူးတောင် မရကြဘူး။

ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ရင်ဆိုင်နိုင်တဲ့ အင်အားမရှိကြလို့ (၂၁)ရာစု မှာ တွေ့ကြုံလတုံ့ဖြစ်တဲ့ တွေ့ရမယ့် စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ ပြုပြင်နေကြတဲ့အခါမှာ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားက (၂၁)ရာစုမပေါ်မီ (၅)ရာစုက ရာစုနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဒီ(၂၁)ရာစု၊ ရာစုနှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ့် တစ်မပေါ်မီ ငါးရာစုလောက်က ကြိုတင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက ကမ္ဘာလူထု ကြီးအား စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်ရန်နည်းလမ်းတွေ ပေးတော်မူ ခဲ့တယ်။ ကမ္ဘာလူထုကြီးက အခုမှ ရှာနေကြတယ်။ တကယ်တမ်းလဲ မတွေ့ကြပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက တွေ့ခဲ့တယ်။ တွေ့ထားတယ်။ အဲဒီတော့ တွေ့ထားတဲ့ ယာဉ်ရထားကြီး ဗြဟ္မဃာန- မြတ်တဲ့ယာဉ်၊ ဓမ္မဃာန- တရားယာဉ်၊ ဒီယာဉ်တွေသာ စီးပြီးသွားဆိုရင်တော့ဖြင့် ဒီလောကကြီးထဲ

မှာ လုံးခြာလိုက်မနေတော့ဘူး။ အမြဲဒုက္ခတွေ့ ဝိုင်းအုံ့နေတဲ့ လောကကြီး ထဲက ထွက်မြောက်နိုင်တယ်။

အခုတည်ဆောက်နေကြသူများဟာ ယာဉ်ရထားတွေ အင်မတန်ကို တည်ဆောက်နိုင်ကြတာပဲ။ စွမ်းအားသိပ်ရှိကြတာပါပဲ။

လကမ္ဘာသွားနိုင်တယ်။ နေကမ္ဘာသွားနိုင်တယ်။ ဂြိုဟ်တွေ အသီးသီး အင်္ဂါဂြိုဟ် အစရှိသည်ကို သွားနိုင်ကြတယ်။

သွားနိုင်ပေတယ်လို့ အိုနာသေ လွတ်တဲ့နည်းလမ်းနဲ့ သွားနိုင် ကြတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ လကမ္ဘာ ပထမဆုံးရောက်ခဲ့တဲ့ ဂါဂါရင်သေလို့ သူ့အရိုး မော်စကိုကလင်မလင်နန်းမြို့ရိုးမှာ မြုပ်နှံဂုဏ်ပြုထားတာ တွေ့ခဲ့ရတယ်။ သူ့နောက်ထပ် မသေရတော့ဘူးလို့ ဝန်မခံနိုင်ဘူး။

မဂ္ဂင်မြတ်ရထားကြီးကို စီးပြီးသွားကြတာကတော့ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် နောင်လဲအသေမလွတ်သေးဘူး။

အဲဒီတော့ အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားကြီးက သုံးမည်ရ မြတ်ရထားကြီး။

- ဗြဟ္မဃာန   - မြတ်တဲ့ယာဉ်
- ဓမ္မဃာန   - တရားယာဉ်
- အနုတ္တရသင်္ဂါမဝိဇယ-

အတုမရှိမြတ်တဲ့အောင်ပွဲရယာဉ်

အဲဒီလို သုံးမည်ရတဲ့ အရိယာမဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထားတဲ့ ယာဉ် ရထားကြီး။ မြတ်ရထားကြီးကို လေးစားခုံမင်ကြတဲ့သူတွေဟာ လောကမှာ အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောကတွင်းမှ နိယုန္တိ- ဒုက္ခ ဘက်ဆီ ပြန်မလည်ပဲ ကြည်လင်အေးမြ သက်သာရာ ရလျက် လွတ်မြောက်နိုင်ကြလေကုန်၏။

တုမေပိ- သင်ယောဂီ သူတော်စင်အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ အနုတ္တရေန- ထွဋ်ဆုံးနိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းမှန်သည့် တုရန်ယှဉ်ထား ယာဉ်တစ်ပါးဟု အစားရှာမရ အထွဋ်ဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသော၊

အတ္တနိသမ္ဘူတေန- ကိုယ်စွမ်းလုံလ အသုံးချသဖြင့် လုံးဝစုံလင် မိမိ
သန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော၊ ဣမိနာဗြဟ္မဿာနေန- ဤအရိယာ
မဂ္ဂင် စက်ယှဉ်ဆင်ထား မြတ်ရထားဖြင့်၊ ဇယံဇယံ- ကိလေသာစုံ
ရန်သူပုန်ကို အကုန်တိုက်ဖျက် အောင်လျှက်အောင်လျှက်သာလျှင်၊

လောကမှာ အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခနှင့် သောကမကင်း လောက
တွင်းမှ နိယုန္တု- ဒုက္ခဘက်ဆီ ပြန်မလည်ပဲ ကြည်လင်အေးမြ သက်သာ
ရာရလျှက် ထွက်မြောက်နိုင်ကြ လွတ်မြောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဒုတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၂)ရက်။

အယူဝါဒ

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက သာဝတ္ထိမြို့၊ ဇေတဝန်ကျောင်း တော်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူတဲ့အချိန်ပါပဲ။

များစွာသော ရဟန်းတော်တွေ ဘယ်သူတွေနဲ့ တွေ့ဆုံသလဲ ဆိုတော့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူမတူတဲ့ ပရိဗိုဇ်တွေအနီးအနားမှာလဲ ရှိနေတော့ အယူမတူကြတဲ့ ပရိဗိုဇ်တွေနဲ့ တွေ့ကြ ကြုံကြ ဆုံကြတယ်။

အယူကွဲပြား ခြားနားကြတဲ့ ပရိဗိုဇ်တွေကပဲစပြီးတော့ ရဟန်း တွေကို မေးကြတယ်။ ဘယ်နှယ်မေးကြသလဲလို့ဆိုတော့-

ကိမတ္ထိယံ အာဂုသော သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။

(မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ကိမတ္ထိယသုတ်-၆)

ကိုယ်လူတို့၊ ငါ့ရှင်တို့ ဘယ်အကျိုးငှာ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသလဲလို့ ဒီမေးခွန်းမေးတယ်။

သာသနာ့ပြင်ပ အယူဝါဒခြားနားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ပရိဗိုဇ် တွေက ရဟန်းတော်များကို အဲဒီမေးခွန်း မေးလိုက်တယ်။

အဘယ်အကျိုးငှာ ရဟန်းဂေါတမအထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးကြပါသလဲတဲ့။

အဲဒီတော့ ရဟန်းတော်များက ဘာပြောသလဲဆိုတော့-

ဒုက္ခဿ အာဂုသော ပရိညတ္ထံသမဏေ

ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။

ငါ့ရှင်တို့ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားပြီး သိဖို့ရာ တို့တတွေ ရဟန်းဂေါတမ အထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးနေပါတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဒီနေရာမှာ ပါဠိကတော့ အမေးမှာလဲပဲ ဝုဿတီ၊ အဖြေမှာလဲပဲ ဝုဿတီလို့ ပါဠိအနေအထား ရှိတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တာ ဘယ်အကျိုးငှါလဲ။ ဘယ်အကျိုးမျှော်ကိုးသလဲဆိုတော့ “ဒုက္ခဆင်းရဲကို ပိုင်းခြားသိဖို့ပါပဲ။”

အဲဒီလိုဖြေခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီလို ဖြေပြီးတော့ မိမိတို့ဖြေကြားထား တဲ့ အဖြေဟာ ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလားဆိုတဲ့ သံသယနဲ့ ရဟန်းတော်တွေ ဟာ ဘုရားထံရောက်လာကြတယ်။

ရောက်လာပြီးတော့ “မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့ ယနေ့ သာသနာ့ပြင်ပ ကွဲပြားတဲ့ဝါဒ အယူရှိကြတဲ့ ပရိဗိုဇ်တွေနဲ့ တွေ့ကြဆုံကြ ကြုံကြလို့ သူတို့က အဘယ်အကျိုးငှာ သင်တို့တတွေ ရဟန်းဂေါတမ ထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပါသလဲလို့ မေးပါတယ်ဘုရား။”

အဲလိုမေးတော့ တပည့်တော်တို့က “ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားသိဖို့ရာ ရဟန်းဂေါတမအထံမှာ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးတော့ နေပါ တယ်လို့ ဖြေလိုက်ပါတယ်ဘုရား။”

“အဲဒီအဖြေဟာ ဘုရားရှင်တို့ ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း မှန်ပါ သလားဘုရား။”

“မမှန်တဲ့စကား ပြောပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကိုများ ပုတ်ခတ်ရာ၊ စွပ်စွဲရာရောက်မလားဘုရား၊ တရားအားလျော်သော စကားမျိုးကော ဖြစ်ပါသလားဘုရား၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ပြောဆိုအပ်တဲ့ဝါဒ၊ အနုဝါဒ ဖြစ်ပြီးတော့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကော လွတ်ပါရဲ့လားဘုရား” လို့ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကြတော့။

မြတ်စွာဘုရားက အားပေးစကား မိန့်ကြားတော်မူတယ်။

“ရဟန်းတို့ စင်စစ် အဲဒီသာသနာ့ပြင်ပ ပရိဗိုဇ်တွေက မေးကြ တဲ့အခါမှာ သင်တို့တတွေဟာ ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားသိဖို့ရာ ရဟန်းဂေါတမ ထံမှာ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပါတယ်လို့” ဒီလိုဖြေကြားတဲ့

အဖြေစကားဟာ ငါဘုရားဟောကြားချက်နဲ့လဲ ညီတယ်။ ငါဘုရားကိုလဲ
စွပ်စွဲရာမရောက်၊ စော်ကားရာမရောက်၊ တရားအားလျော်သော
စကားကို ပြောကြားတာမှန်တယ်။ သင်တို့ပြောကြားတဲ့ အယူဝါဒ
စကားများဟာ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်မရှိဘူးတဲ့။

အဲဒီတော့ သူတို့ကဆက်မေးကြလိမ့်အုန်းမယ်။

“ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍ သိဖို့ရာအတွက် ရဟန်းဂေါတမအထံမှာ
မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးတော့ နေထိုင်ပါတယ်ဆိုတော့ သူတို့က
ထပ်ပြီးမေးနိုင်တယ်”။

“အဲဒီဒုက္ခကို ပိုင်းခြားပြီးသိဖို့ရာ လမ်းစဉ်ကောရုံပါသလား၊
ကျင့်စဉ်ကော ရုံပါသလား” လို့ သင်တို့ကို မေးကြလိမ့်ဦးမယ်။

အဲဒီလိုများ မေးခဲ့လို့ရှိရင် ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိဖို့ရာနဲ့
ပတ်သက် ပြီးတော့ လမ်းစဉ်လဲရှိတယ်။ ကျင့်စဉ်လဲရှိတယ်လို့သာ
ဖြေလိုက်ကြပေတော့။

ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားပြီး သိနိုင်ဖို့ရာအတွက် လမ်းကောင်း လမ်းမှန်
လမ်းစဉ်က ဘာလဲဆိုတော့။

လမ်းစဉ်ကျင့်ခဉ်

“အယမေဝ အရိယောအဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”

အရိယော- မြတ်သော (ဝါ) ဖြူစင်သော၊ အဋ္ဌဂီကော- အင်္ဂါ
ရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော၊ အယမေဝမဂ္ဂေါ- ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင်တည်း။

ဟော- ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍ သိဖို့ရာလမ်းရုံပါရဲ့လား။
ကျင့်စဉ်ကော ရုံပါရဲ့လားလို့ မေးလာရင် ရှိတယ်လို့သာ ရဲရဲဖြေလိုက်ကြ။

ဘုရားကထပ်ပြီးတော့ သင်ပေးပါတယ်။ ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍
သိနိုင် ဖို့ရာအတွက် လမ်းစဉ်ကဘာလဲလို့ဆိုတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါပဲ။
ကျင့်စဉ်က ဘာလဲလို့ဆိုတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါပဲ။

ဒါဖြင့် ဒီမဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ကိမတ္ထိယ သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်-

အခုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ တရားအားထုတ်တယ်လို့ ဆိုတော့ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးတော့ နေထိုင်ကြတာ (၇)ရက် တာကာလ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးတော့ နေထိုင်ကြတယ်။

ဘယ်အကျိုးမျှော်ကိုးသလဲလို့မေးရင် စောစောက ရဟန်းတော် များ ဖြေကြားသလိုပဲ ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားသိဖို့ရာ ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြတယ်လို့ ဖြေကြရမှာပါပဲ။

ဒါကြောင့် “ဘာကြောင့်တရားအားထုတ်သလဲ။ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား သိဖို့ရာပါဘုရား။

ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားသိဖို့ရာဆိုတော့ လမ်းစဉ်ကောတွေ့ ရဲ့လား၊ ကျင့်စဉ်ကောတွေ့ ရဲ့လား ဆိုရင် တွေ့ပါတယ်ဘုရားလို့သာ ဖြေကြ။

ဘယ်လမ်းစဉ်လဲဆိုတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး။” ယောဂီသူတော်စင်များ စောစောကထဲက “သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ”။

ဟော- ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။

ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းလို့ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ။ ဒါကတော့ နိစ္စသီလမျိုး။

ငါးပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလတို့ကို စောင့်ထိန်းနိုင်ခဲ့ပြီ။ နေ့စဉ် နေ့စဉ်လဲ ဥပုသ်သီလရပြီးတော့ နေကြတယ်။ ဥပုသ်သီလက အမွန်းတင် သီလ။

အစဉ်ထာဝရ စောင့်ထိန်းရတဲ့ ငါးပါးသီလလဲ ရှိတယ်။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလလဲ ရှိတယ်။ အမွန်းတင်ဥပုသ်သီလလဲ ဆောက်တည် ထားတော့ သီလမဂ္ဂင်လမ်းစဉ်ကျင့်စဉ်အတိုင်း သွားနေကြပြီ။

ဒါ ဒုက္ခကိုသိဖို့ရာ အခြေခံပေါ့။ နောက် သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာ သတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ မဂ္ဂင် (၃)ပါး၊ သမာဓိမဂ္ဂင် (၃)ပါး။

သူ့အချိန်နဲ့သူ တစ်နေ့ ဆယ့်တစ်ချိန် အားထုတ်နေတာ။
သမ္မာဝါယာမ။

သမ္မာသတိ- ထွက်လေ ဝင်လေဆိုတဲ့ အာရုံတိုင်မှာ တစ်ခါထဲ
သတိဆိုတဲ့ကြိုးနဲ့ စိတ်ကိုချည်ပြီးတော့ထားတာ သမ္မာသတိ။

အဲဒီလို ချည်တုတ်ထားနိုင်တဲ့အတွက် စိတ်ကလေးဟာ
တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တော့ သမ္မာသမာဓိ။

အဲဒီလို သီလသမာဓိမဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်များ မဂ္ဂလမ်း၊ ပဋိပဒါကျင့်စဉ်
တွေဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်မှန်ရဖို့ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ရဖို့ပါပဲ။

ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိကလဲ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကစပြီး အခြေခံပြီး
တော့ လာလို့မို့ စောစောကပြောတဲ့ သီလသမာဓိမဂ္ဂင်တွေလဲပဲ ဖြစ်ကြ
ရတာပါပဲ။

သမ္မာသင်္ကပ္ပ- ကောင်းမှန်တဲ့အကြံ၊ မှန်ကန်တဲ့အကြံ ဝဋ်မှ
ထွက်မြောက်နိုင်တဲ့ အကြံအစည်။

ဒီအချက်အလက်တွေဟာ ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍ သိဖို့ရာတွေပါပဲ။
သိဖို့ရာလမ်းတွေ သိဖို့ရာကျင့်စဉ်တွေပါ။

ဒုက္ခဆိုတာ ဘာလဲ

ဒုက္ခဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ မိမိတို့ရှုမှတ်နေတဲ့ ထွက်လေ
ဝင်လေ၊ ပညတ်စကားက ထွက်လေ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ ဝင်လေ ပညတ်
စကားပါ။

အဲဒီ ထွက်လေ ဝင်လေဟာ တွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့သဘောရှိပြီး
တော့ ဝါယောရုပ်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုးတို့တွင် ရုပ်။

ရုပ်အမျိုးမျိုး အစားစားရှိတာထဲက ဝါယောရုပ်။ အဲဒီဝါယောရုပ်
သည် သစ္စာနည်းနဲ့ပြောရင် ဒုက္ခသစ္စာ။

ဒီဒုက္ခသစ္စာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို သိအောင်လို့ ကျင့်ကြံအား
ထုတ်နေတာ၊ ဒုက္ခကိုသိအောင် အကဲခတ်ပြီးတော့နေတာ အစဉ်မပြတ်
အကဲခတ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဒါဖြင့် အဲဒီထွက်လေ ဝင်လေကို သိမ်းဆည်းတဲ့သတိ။ အဲဒီ သတိကကော ဘာလဲလို့ဆိုတော့ လောကီပိုင်းရှိသေးတာဆိုတော့ ဒုက္ခ သစ္စာပါပဲ။

ထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းပြီးတော့နေတဲ့ သတိဟာ လောကီပိုင်းမှာတော့ ဒုက္ခသစ္စာပဲ ရှိပါသေးတယ်။

ထွက်လေ ဝင်လေကို အခြေခံပြီးတော့ ထိသိစိတ် ဖြစ်ပေါ် တယ်။ အဲဒီ ထိသိစိတ်ကလေးဖြစ်ပေါ်လာတာကို စဉ်းစားပြီးတော့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ကာယပဿဒအကြည်ရယ်၊ ဝါယောပါတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရယ်၊ အဲဒီနှစ်ခု အခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ထိသိစိတ်။

အကုန်လုံး ကာယပဿဒကလဲ ရုပ်တရားဆိုတော့ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဝါယောပါတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကလဲ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးလာတဲ့ ထိသိစိတ် ကလေးကလဲ ကာယဝိညာဉ်စိတ် ဒုက္ခသစ္စာ။

ဒါတွေကို သိအောင်ကြိုးစားနေကြရတာပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက “နတ္ထိခန္ဓသမာဒုက္ခာ”

ဒုက္ခတွေထဲမှာတော့ ခန္ဓာကိုယ်လောက် ကြီးကျယ်တဲ့ဒုက္ခ မရှိဘူး။ ခန္ဓာနဲ့တူတဲ့ ဒုက္ခမရှိဘူး။ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ ရုပ်အစုအဝေး ခန္ဓာပဲဖြစ်စေ၊ နာမ်အစုအဝေး ခန္ဓာပဲဖြစ်စေ အားလုံးဟာ ဒုက္ခတွေချည်းပဲ။

ဒါကြောင့် “ဒုက္ခမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဒုက္ခမေဝ နိရုဇ္ဈတိ” ဖြစ်ပြီးတော့ နေတော့လဲ ဘာဖြစ်နေသလဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ သန္တာန်မှာ ဒုက္ခပဲဖြစ်နေတယ်။ ချုပ်သွားတော့လဲ ဒုက္ခတွေပဲ ချုပ်တယ်။

နာညကြ ဒုက္ခာသမ္ဘောတိ၊

နာညံ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ။

ဒုက္ခမှတစ်ပါး အခြားဘာမှမဖြစ်ဘူး။ ဒုက္ခမှတစ်ပါး အခြား ဘာမှမချုပ်ဘူး။

အဲဒီဒုက္ခချည်း ဖြစ်နေတာကို၊ ဆင်းရဲတာတွေချည်း ဖြစ်နေတာကို သိနိုင်ဖို့ရာအတွက် တရားအားထုတ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာမှာ ဒုက္ခသစ္စာဟာ ပရိညေယျ ပိုင်းခြား၍ သိရမည့် တရားပါလို့ ဟောခဲ့တယ် မဟုတ်လား။

အဲဒါကို သိနိုင်ဖို့ဆိုပြီးတော့ အခြေခံယူနေတဲ့အချိန်မှာ သမာဓိ ရင့်သန်လို့ စိတ်ကလေးတည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့ အခါကျတော့ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ဝါယောရုပ်ရဲ့ အမှတ်တံဆိပ် အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခအမှတ်တံဆိပ် ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တအမှတ်တံဆိပ် အနတ္တလက္ခဏာတွေ မြင်ပြီးတော့လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီတော့ ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားသိဖို့ အားထုတ်ကြတယ်။ ဒုက္ခဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင် ဒုက္ခဆိုတာ ရုပ်နာမ်တွေပါပဲ။ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့သိတာကို ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားသိတယ်။

အဲလို ဒုက္ခတွေ ပိုင်းခြားသိဖို့ရာ “သတိမမူ ဂူမမြင်၊ သတိမူတော့ မြူမြင်” ဆိုတဲ့ စကားလို ဖြစ်နေတာကတော့ ဒုက္ခဖြစ်နေတာပဲ။

သို့သော် ဒုက္ခမှန်းမသိဘူး။ ဒီဒုက္ခကို မြင်နိုင်အောင်ဆိုပြီးတော့ ဘုရားသာသနာတော်မှာ တရားအားထုတ်ကြရတယ်။

ပန်းတိုင်

အဲဒီလိုနဲ့ နောက်ထပ်ရဟန်းတစ်ပါး ဘုရားထံမှောက် ရောက်ပြီးတော့ လာပြန်ရော။ စောစောက ရဟန်းတော်တွေရဲ့ အမေးကို ဖြေရှင်းလို့အပြီး ရဟန်းတော်တစ်ပါးရောက်လာတော့ ရိုရိုသေသေ ရိုခိုးပြီး ထိုင်ပြီးတော့ ဘာလျှောက်သလဲ။

ကတမံနုခေါ ဘန္တေ ဗြဟ္မစရိယံ၊

ကတမံ ဗြဟ္မစရိယ ပရိယောသာနံ။

ဘန္တေ- ရွှေဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်းတောက်ပတော်မူသော အို-မြတ်စွာဘုရား၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ဟူသည်၊ ကတမံနုခေါ- အဘယ်ပါနည်း။

မြတ်သောအကျင့်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲဘုရားတဲ့။

“ကတမံနုခေါ မြဟ္မစရိယ ပရိယောသာနံ။”

မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် ရောက်မှုပန်းတိုင်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲ။

အဲဒီတော့မြတ်စွာဘုရားက နံပါတ်(၁)မေးခွန်း မြတ်တဲ့အကျင့် ဆိုတာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုခေါ်တယ်။

ဒါဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ အခုမြတ်တဲ့အကျင့် ကို ကျင့်နေတယ်။ ဘာကြောင့် မဂ္ဂင် (၈)ပါးလမ်းအတိုင်း သွားနေလို့။

မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် ပန်းတိုင်ရောက်ခြင်းဟာ ဘယ်လိုဟာမျိုး ခေါ်ပါသလဲဆိုတော့-

ရာဂက္ခယော- ရာဂကုန်ရာသည် မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ ပန်းတိုင်ပဲ။
ဒေါသကုန်ရာ၊ မောဟကုန်ရာသည် မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ ပန်းတိုင်ပဲ။
လောဘကုန်ရာ၊ ဒေါသကုန်ရာ၊ မောဟကုန်ရာ အဲဒီလို ကုန်ခြင်း သုံးမျိုးနဲ့ ကုန်ခမ်းပြီးတော့သွားရင်၊ မိမိတို့သန္တာန်မှာ လောဘကုန်ခမ်း သွားပြီ။ ဒေါသကုန်ခမ်းသွားပြီ။ မောဟကုန် ခမ်းသွားပြီဆိုပါက ဒါမြတ်သောအကျင့်ရဲ့ ပန်းတိုင် ရောက်ပြီလို့ ဆိုရမှာပါပဲ။

ဒီပန်းတိုင်ရောက်ဖို့ရာသွားကြရတယ်။ အဲဒီတော့ ရာဂကုန်ရာ သည် ပန်းတိုင်၊ ဒေါသကုန်ရာသည် ပန်းတိုင်၊ မောဟကုန်ရာသည် ပန်းတိုင်။

ရာဂကုန်တယ်ဆိုတာ အပြီးသတ်ကျတော့ ရာဂကိုကုန်စေတတ် တဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊ ကုန်ပြီးတဲ့ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ကုန်ရာဌာန နိဗ္ဗာန်ကို ခေါ်တာပါပဲ။

အဲဒီတော့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ဟာ ရာဂ ကုန်ရာ ဌာနပန်းတိုင်တွေပါပဲ။ အဲဒီလိုနဲ့ လျှောက်ထားတဲ့ ရဟန်း တစ်ပါးက ကျေနပ်သွားတယ်။

နိဗ္ဗာန်၏အမည်

မြတ်စွာဘုရားအံ့ သွားမေးလိုက်တော့ မြတ်သောအကျင့်ဆိုတာ ဘယ်ဟာမျိုးကို ခေါ်ပါသလဲဘုရား။ မြတ်သောအကျင့်ရဲ့ ပန်းတိုင်ဟာ ဘယ်ဟာပါလဲဘုရား။ ဒီမေးခွန်း (၂)ခုလဲ ပြေလည်ပြီးတော့ သွားလို့ ပြန်ကြည့်သွားတော့ နောက်တစ်ပါးက လာပြန်တယ်။ ဇေတဝန်ကျောင်း ထဲမှာကိုး။ လာပြီး ရှိရှိသေသေ ရှိခိုးပြီးတော့ လျှောက်ထားပါတယ်။

“မြတ်စွာဘုရား ရာဂကင်းရာ၊ ဒေါသကင်းရာ၊ မောဟကင်းရာ ဆိုတဲ့အမည်ဟာ အဘယ်တရား၏အမည်ဖြစ်ပါသလဲဘုရား။”

မြတ်စွာဘုရားက “နိဗ္ဗာန်ဓာတုယာ အဓိဝစနံ” - အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ရဲ့နာမည်တွေပါပဲ။

ရာဂက္ခယ- ရာဂကုန်ရာ၊ ဒေါသက္ခယ- ဒေါသကုန်ရာ၊ မောဟက္ခယ- မောဟကုန်ရာ ဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့အမည်ပါပဲ။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့အဖြေဟာ နိဗ္ဗာန်ကို တိုက်ရိုက် ရာအောင် တန်းပြီးတော့ ဖြေပါတယ်။

တစ်ခါတရံကျတော့ အာသဝက္ခယဉာဏ် ဟောတဲ့နေရာမှာ သုံးမျိုးယူတာ ရှိပါတယ်။

ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟအားလုံးကို ကုန်စေတတ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ် ကိုလဲ အာသဝက္ခယ။ ကုန်ရာဖြစ်တဲ့ ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလဲ အာသဝက္ခယ။ ကုန်ရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာသဝက္ခယ။ ဒီလိုကိုး။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဖြေဟာ ဒီအမေးရဲ့အဖြေတော်ဟာ ရာဂကုန်ရာ၊ ဒေါသကုန်ရာ၊ မောဟကုန်ရာ ရာဂက္ခယစတဲ့အမည်များဟာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အမည်။

တေန အာသဝါနံ ခယောတိ ဝုစ္စတိ။

တေန- ထိုရာဂက္ခယ စသည်တို့ရဲ့ အမည်ဟာ နိဗ္ဗာန်ကိုခေါ်ဆို ရတဲ့အတွက်ကြောင့်၊ အာသဝါနံ- အာသဝေါတရားတို့၏၊ ခယော- ကုန်ရာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။

ဟော- အာသဝက္ခယဉာဏ်လို့ ဒီလိုအဖြေတစ်မျိုး ထွက်လာပါတယ်။ အဓိကအားဖြင့်တော့ နိဗ္ဗာန်ရဲ့အမည်ပါပဲ။

အမြိုက်ဓာတ် မသေဓာတ်

အဲဒီရဟန်းကပဲ ဆက်ပြီးတော့ လျှောက်ထားတယ်။ ဘယ်လိုလျှောက်ထားသလဲဆိုတော့-

ကတမံနုခေါ ဘန္တေ အမတံ၊

ကတမာ အမတ ဂါမိနီ ပဋိပဒါ။

အမြိုက်ဓာတ်၊ မသေဓာတ်လို့ ပြောဆိုနေကြပါတယ်ဘုရား။ အမတအမြိုက်ဓာတ်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲဘုရား။ မသေရာဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲဘုရား။

“အမတသောငံကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့” လို့ ပြောဆိုနေကြတော့ အမတဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲဘုရားလို့။

အဲလို လျှောက်ထားပြန်တော့ မြတ်စွာဘုရားက “ရာဂက္ခယော အမတံ- ရာဂကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သည် အမတအမြိုက်အမြူတေ”။

ဒေါသကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် အမတအမြိုက်ဓာတ်ပဲ။ မောဟကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သည် အမတအမြိုက်ဓာတ်ပဲ။

ကတမော အမတ ဂါမိနီ မဂ္ဂေါ၊

ကတမာ အမတ ဂါမိနီ ပဋိပဒါ။

အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ လမ်းစဉ်ကဘယ်ဟာကိုခေါ်ပါသလဲဘုရား။ အမြိုက်ဆိုတာ- အမတ၊ အမတကို အမြူတေ ဘာသာပြန်ပါတယ်။

အိုမင်းပိုင်နက်၊ နာမင်းပိုင်နက်၊ သေမင်းပိုင်နက်၊ အပါယ်မင်းပိုင်နက် သူ့စားကျက်ကနေ လွတ်ပြီးတော့ လွတ်လွတ်ခါခါလေး နေနိုင်တဲ့နေရာ အမတ၊ အိုမင်း၊ နာမင်း၊ သေမင်း၊ အပါယ်မင်းတို့ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုမရှိတဲ့နေရာ အမတ။

“အဲဒီ အမတသို့သွားနိုင်တဲ့လမ်း ဘယ်လမ်းကသွားနိုင်ပါသလဲ ဘုရား၊ အဲဒီ အမြိုက်ဓာတ် မသေဓာတ် ဆိုက်ကပ်နိုင်မည့် လမ်းစဉ်က ဘယ်ဟာပါလဲဘုရား။” အဲလိုလျှောက်ထားတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက-

“အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ။ သေယျတိံဒါ၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပော၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တော၊
သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာသတိံ၊
သမ္မာသမာဓိ”

ဟော- အမတဂါမိမဂ္ဂေါ။ ကျေးဇူးရှင် ကလေးဝဆရာတော် ဘုရားကြီးက တရားပွဲတစ်ခုမှာ ပရိသတ်တွေကို ချပို့ပေးတဲ့လင်္ကာလေး ရှိတယ်။

“ဟိုဘက်ကမ်း ကူးမှတော်မယ် ဦးကလျော်ကွယ်၊
လျော်တက်တွေမများစေနဲ့ အလကားနေမယ်
တစ်ပါးဆွေရယ်”။

ဟိုဘက်ကမ်းဆိုတာ အမတအမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပြောတာပါပဲ။ ဟိုဘက်ကမ်း ကူးမှတော်မယ်၊ ဦးကလျော်ကွယ်၊ လျော်တက်တွေ မများစေနဲ့ အလကားနေမကွဲ့။ လျော်တက် (၈)ချောင်းပဲကိုင် လျော်ခတ် ပါ။ လျော်တက်များများ ကိုင်စရာမလိုပါဘူး။ ဒီ (၈)ချောင်းနဲ့လျော်ပြီး အမတ ခေါ်တဲ့ အမြိုက်ဓာတ်၊ အမြုတေဓာတ်၊ မသေဓာတ်ကြီးကို ရရှိနိုင် ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယခု ယောဂီသူတော်စင်များ “အမတဂါမိမဂ္ဂေါ”လို့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ရောက်ဖို့လမ်းစဉ်လို့ မြတ်စွာဘုရား မဂ္ဂင် (၈)ပါး ညွှန်ပြ ထားတယ်။

နိဗ္ဗာန်မြေပုံ

အဲဒီလမ်းဟာ တွေ့နေကြရပြီ။ ကိုယ်တိုင်လဲ သွားနေကြတယ်။ မသွားရင်လဲ မရောက်နိုင်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်မသွားရင်လဲ မရောက်နိုင်ပဲ။

လမ်းစဉ်မမှန်ပဲ သွားနေရင်လဲ လည်တယ် လည်တယ်နဲ့ ပင်ပန်းရုံပဲ ရှိမှာကိုး။ မျက်စိလည်လမ်းမှားပြီး လမ်းမမှန်ရင် မရောက်နိုင်ပါဘူး။ ရောက်ဖို့မလွယ်ဘူး။ ချမ်းချမ်းသာသာ ရှိချင်လို့ ကောင်းတယ် ထင်တာတွေ ကိုယ့်အယူအဆနဲ့ကိုယ် လုပ်နေကြတာပါပဲ။

အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့လမ်းစဉ်များ တွေ့ရှိကြရတာဟာ အင်မတန်ကံကောင်းကြတယ်။

ကမ္ဘာလူထုကြီး သန်းပေါင်း (၆၀၀၀)ကျော်ရှိပေမယ့် သန်း (၁၀၀)ကျကျနန ဒီလမ်းကိုလိုက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိဖို့ ခက်ပါတယ်။

မိမိတို့တတွေဟာ ထူးထူးခြားခြား ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၄၄ နှစ်။ ပြောမယ်ဆိုရင် လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၈၈ နှစ်ကျော်က ပြခဲ့တဲ့လမ်း။ နှစ်ပေါင်း ၂၅၄၄ နှစ်ကျော်က ပြခဲ့တဲ့လမ်းစဉ်ကြီး။

အဲဒီလမ်းစဉ်ကြီး နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်မှ လူလာပြီးဖြစ်ပြီး နေတော့ ဒီလမ်းမပျောက်သေးတာ အင်မတန်ကံကောင်းကြတာပဲ။ နိဗ္ဗာန်လမ်းမပျောက်သေးဘူး။

ကမ္ဘာသိပ္ပံပညာရှင်ကြီးတွေဟာ မြေပုံကြီးတွေဆွဲကြ၊ စကြဝဠာ ကြီးတစ်ခုအတွင်းမှာ သွားလို့ လာလို့ ဖြစ်တဲ့နေရာတွေ အကုန်လုံး ရေပြင်တွေ၊ မြေပြင်တွေ မြေပုံနဲ့ဆွဲပြနိုင်ကြတယ်၊ သွားနိုင်ကြတယ်။

သူတို့ဆွဲမပြနိုင်တဲ့ မြေပုံက နိဗ္ဗာန်မြေပုံပဲ။ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဆွဲပြထားတဲ့ နိဗ္ဗာန်မြေပုံ ရှိတယ်။

အဲဒီနိဗ္ဗာန်မြေပုံကို ရရှိထားကြတဲ့ မိမိတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာများအတွက် ကံကောင်းကြတယ်။ နိဗ္ဗာန်မြေပုံဟာ အခြားဘာသာတွေမှာလဲ မရှိဘူး။ အခြားအယူဝါဒတွေမှာလဲ မရှိဘူး။ အခမဲ့ဖြန့်ဝေနေပေမဲ့ မယူချင် ကြဘူး။ ဒါကြောင့်-

“အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”

ဧဝ- သဒ္ဓါလေးက ဘာပြောသလဲဆိုတော့ ဒီလမ်း (၈)မျိုးသာ အမှန်ပဲ။ ဒီလမ်းကြောင်းသာ အမှန်ပဲ။ အခြားလမ်းတွေ မမှန်ပါဘူးလို့

ပြောပါတယ်။

ဤမြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ ဘုရားသာသနာ မှာသာ မသေရာ အမြိုက်ဓာတ်သို့ သွားရာလမ်းရှိတယ်လို့ ဟောတော် မူချင်တဲ့အတွက် “ဣဓေဝ” လို့ ဟောခဲ့တယ်။

ဒါကြောင့် လမ်းမပျောက်သေးခင်၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းမပျောက် သေးခင်၊ နိဗ္ဗာန်မြေပုံမပျောက်သေးခင် မြေပုံကြည့်ပြီးတော့ ဒီလမ်းက ဒီလိုသွား၊ ဒီလမ်းက ဒီလိုသွားရတယ်ဆိုတာ သိနေကြတာ။ မြေပုံ ပျောက်သွားရင် မလွယ်ဘူး။

ဥပမာပြောမယ်ဆိုရင် ရန်ကုန်မြို့၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်ထဲမှာ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက် ပဲခူးတိုင်းထဲမှာ ရွှေတောင်မြို့မှာရှိတဲ့ ကျောင်း တိုက်တစ်တိုက်၊ အဲဒီနေရာတွေမှာ ဂျပန်ခေတ်က ရတနာတွေများစွာ စစ်အုပ်ထုတ်ကြီးတွေနဲ့ ပိတ်ညှပ်ပြီးတော့ မြှုပ်ထားခဲ့ကြတယ်။ စောစောက မြေပုံရှိပါတယ်။

နောက်တော့ ပြည်မြို့ရေကြီးတဲ့အခါ ဒီမြေပုံက ပျောက်ပြီးတော့ သွားတယ်။ အခု အဲဒီရွှေတောင်မြို့မှာ ကျောင်းတိုက်ဆရာတော်က ဘုန်းကြီးတို့ အင်မတန်ရင်းနှီးတဲ့ဆရာတော်ပါ။

သူလဲ အဲဒီမြေပုံလိုက်ရှာနေတယ်။ မြေပုံကပျောက်နေပြီ။ မြေပုံ ပျောက်နေတော့ ကျောင်းတိုက်ကြီးကလဲ ကျယ်ဝန်းတော့ ဘယ်နား တူးရမှန်း မသိဘူး။ ရတနာတွေရဖို့ မလွယ်တော့ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲ မြေပုံပျောက်သွားလို့။ အမတအမြိုက်နိဗ္ဗာန် လိုချင်သူတိုင်းဟာ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်မြေပုံ ရှိမှ ရနိုင်မှာပါ။

ဒီနိဗ္ဗာန်မြေပုံ မပျောက်သေးခင်သာ သွားလို့လာလို့ ဖြစ်တာကိုး။ အခု ကမ္ဘာလူထုကြီးအများစုဟာ နိဗ္ဗာန်မြေပုံကို ကြားလဲမကြားဖူးဘူး။ ရှာလဲမရှာကြဘူး။ ရေးလဲ မရေးနိုင်ကြဘူး။

လယ်တီဝိပဿနာ

အခြားမြေပြင် ရေပြင်တွေကတော့ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ကြည့်ပြီး တော့ ရေးထားလိုက်တာစုံလို့။ သို့သော် အဲဒီထဲမှာ နိဗ္ဗာန်မြေပုံ မပါဘူး။

အဲဒီတော့ မိမိတို့အကြောင်းအားလျော်စွာ နိဗ္ဗာန်မြေပုံ မပျောက် သေးခင် ဒီမြေပုံကြီးကို ကြည့်ပြီးတော့ ဒီလမ်းစဉ်အတိုင်း ကြိုးစားအား ထုတ်ပြီးတော့ နေရခြင်းဟာ လူ့ဘဝရကျိုးနပ်လေစွာလို့ အားတက်သရော ရှိပြီးတော့ ရှေ့ဆက်ပြီးတော့ အားထုတ်ကြိုးစား ကြပါလို့ တိုက်တွန်းရင်း ဘုန်းကြီးရဲ့ သြဝါဒစကားကို နိဂုံးချုပ် အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

တတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၃)ရက်။

အကျဉ်းသုံးမျိုး

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ အကြောင်း အမျိုးမျိုး၊ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

အဲဒီလို ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ စကားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ရဟန်းတို့- မယောစပါး၊ မယောဆူး၊ သလေးစပါး၊ သလေးဆူး၊ အဲဒီ သလေးစပါးတို့ မယောစပါးတို့ ဆူးလေးတွေဟာ အပေါ်ကိုမျှော်ပြီးတော့ တည့်တည့်လေး ထောင်ထားမည်ဆိုလို့ရှိရင် နင်းလိုက်လို့ရှိရင် စူးသွားနိုင်တယ်။ သွေးတွေလဲ ထွက်သွားနိုင်တယ်။

အကယ်၍များ သူကအပေါ်မှာ တည့်တည့်ထောင်ထားတာ မဟုတ်ပဲနဲ့ လှဲထားမယ်ဆိုလို့ရှိရင် သူဟာအသားလဲ မဖောက်စေနိုင်ဘူး။ သွေးလဲ မထွက်စေနိုင်ဘူး။

အဲဒီဥပမာမျိုးလိုပဲတဲ့။ မိမိတို့ရဲ့ ဉာဏ်အမြင် အယူမမှန်ဘူး ဆိုရင် ဉာဏ်အမြင် အထားမမှန်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် အဝိဇ္ဇာကိုလဲပဲ ဖြိုခွင်း နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ နိဗ္ဗာန် ကိုလဲ မျက်မှောက်ပြုနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

ကမ္မဿကတဉာဏ် အခြေခံပြီးတော့ မဂ္ဂဘာဝနာဉာဏ် မဂ်ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဉာဏ်မျိုးကောင်းကောင်းမွန်မွန် ထားနိုင်ပြီဆိုရင်-

“မိုက်မဲစွာလှ၊ မှောင်ကြီးကျ၊ မောဟအဝိဇ္ဇာ” ဆိုတဲ့အတိုင်း အဝိဇ္ဇာကိုလဲ ဖြိုခွင်းနိုင်လိမ့်မယ်။

“အသိအလိမ္မာ၊ ဉာဏ်ပညာ၊ ဝိဇ္ဇာအမောဟ”ဆိုတဲ့ အဆင့် အတန်းမြင့်တဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲပဲ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဘယ်လိုများ ပွားများလို့ရှိရင် ဘယ်လိုမိမိတို့ရဲ့ ဉာဏ်အမြင်ကို မှန်မှန်ကန်ကန်ထားလို့ရှိရင် အကျိုးသုံးမျိုး ရနိုင်ပါသလဲဆိုတော့-

- ဆိတ်ငြိမ်ရာကိုမှီတဲ့ မှန်ကန်တဲ့အယူ၊
- တပ်မက်ခြင်းကင်းရာကိုမှီတဲ့ မှန်ကန်တဲ့အယူ၊
- ဖြောင့်မှန်တဲ့အယူ၊
- ဒုက္ခချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုမှီတဲ့ မှန်ကန်တဲ့အယူ၊
- တဏှာစွန့်လွှတ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို ညွတ်ကင်းတဲ့ မှန်ကန်တဲ့အယူ၊

အကြံ၊ အပြော၊ အဆို၊ အပြု၊ အမှု၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း၊ လုံ့လ၊ သတိ၊ သမာဓိတို့ကို ကမ္မဿကတဉာဏ် အခြေခံပြီးတော့ ဖြောင့်ဖြောင့်မှန်မှန် ထားနိုင်မယ်ဆိုရင်-

“မိုက်မဲစွာလှ မှောင်ကြီးကျ မောဟအဝိဇ္ဇာ” ဆိုတဲ့ မောဟအဝိဇ္ဇာ ကိုလဲ ဖြိုခွင်းနိုင်ပါတယ်။

“အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာအမောဟ”ခေါ်တဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ကိုလဲပဲ ဖြစ်စေနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

အခု ယောဂီသူတော်စင်များ ကံ၊ကံ၏အကျိုးအပြစ်ကို သိရှိနားလည်တဲ့ ကမ္မဿကတဉာဏ် အခြေခံပြီးတော့လာတော့ ဒုစရိုက် တရားတွေကလဲ ရှောင်ရှားနိုင်တယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့လုံ့လဝီရိယများကလဲ ထားနိုင်တယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့အမြင်၊ ကောင်းမွန်တဲ့အကြံ၊ ကောင်းမွန်တဲ့သတိ၊ ကောင်းမွန်တဲ့သမာဓိများလဲ ရရှိနိုင်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ အကျိုးသုံးမျိုး “မိုက်မဲ စွာလှ မှောင်ကြီးကျ မောဟအဝိဇ္ဇာ”ခေါ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာကိုလဲပဲ ဖြိုဖျက်နိုင် ပါလိမ့်မယ်။ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်ပွားနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ မျက် မှောက်ပြုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

နန္ဒိယပရိဗိုဇ်

ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ တစ်ချိန်က နန္ဒိယပရိဗိုဇ်ဟာ မြတ်စွာ ဘုရားရှိရာသို့ လာပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ စကားစမြီပြော ဝမ်းပန်း တသာပြောဆိုကြပြီးတော့ ဘာမေးသလဲလို့ဆိုတော့-

ကတိနုခေါ ဘောဂေါတမ၊
ဓမ္မာဘာဝိတာ၊ ဗဟုလီကတာ၊
နိဗ္ဗာန် ဂတာ၊ နိဗ္ဗာနပရာယဏာ၊
နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာ။

အို-အရှင်ဂေါတမ အဘယ်မျှလောက် အရေအတွက်ရှိတဲ့ တရားတွေကို ပွားများမယ်ဆိုရင် အကြိမ်များစွာ ပြုကြမယ်ဆိုရင် နိဗ္ဗာန် ရောက်နိုင်ကြပါသလဲ။ နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိပါသလဲ။ နိဗ္ဗာန် ပန်းတိုင် ရောက်နိုင်ကြမလဲ။

ဟော- နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တဲ့တရား ဘယ်နှစ်ပါးရှိပါသလဲ။ ဘယ်တရားတွေကို ပွားများလို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ပါသလဲ။ ဘယ်တရားတွေ ပွားများလို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ပန်းတိုင် ရောက်နိုင်ပါသလဲလို့ လျှောက်ထားတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက-

အဋ္ဌိမေ နန္ဒိယ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကထာ နိဗ္ဗာန်
ဂတာ၊ နိဗ္ဗာနပရာယဏာ၊ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာ။

နန္ဒိယပရိဗိုဇ်! တရားရှစ်မျိုးများ ပွားများမယ်ဆိုရင် အကြိမ် များစွာ ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်မယ်ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ပန်းတိုင် ရောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတရား (၈)မျိုးက ဘာလဲလို့ ဆိုတော့-

“အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”

မြတ်တဲ့အင်္ဂါ (၈)ပါးရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ ကျင့်စဉ်လမ်းစဉ်ကြီးပါပဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါပဲ။

လယ်တီဝိပဿနာ

ယောဂီသူတော်စင်များ အခုအားထုတ်နေကြတဲ့လမ်းစဉ်ဟာ မဂ္ဂင်လမ်းစဉ်ပါပဲ။

သမ္မာသတိ- ထွက်လေ ဝင်လေလေး နှာသီးဖျားက ထွက်ခိုက် ဝင်ခိုက်ကလေးမှာ သတိမပြတ် ရှုမှတ်နေတာ သမ္မာသတိ၊ ကာယာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

အဲဒီကနေ တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တွေလဲ ဆက်ပြီးတော့ သွားနိုင်တယ်။

သမ္မာသမာဓိ- အကုသိုလ်ကင်းရှင်းပြီးတော့ စိတ်ကလေးတည် ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့ သမာဓိမျိုး။

အဲဒါ သီလအခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်ခဲ့တာပါ။

သမ္မာဝါစာ- မုသားဆိုပြော ငုံးချောရန်တိုက်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

သမ္မာကမ္မန္တ- သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု သုံးပါးသော ဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ သမ္မာကမ္မန္တအရကို သာမန်အားဖြင့် ပြောကြရပါတယ်။ သို့သော်လဲပဲ မဂ္ဂင် (၈)ပါးထဲပါတဲ့ သမ္မာကမ္မန္တမျိုးကျတော့ ဒီကာယ ဒုစရိုက် သုံးပါးဆိုတာနဲ့ မတူတာလေးရှိတယ်။ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှရှောင် ကြဉ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးအိမ်ရာ ပြစ်မှားခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ခြင်းလို့ ကာယ ဒုစရိုက် (၃)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ရသည့်နေရာမှာ ရယူရပါတယ်။ မဂ္ဂင်ခန်း ရောက်တော့ ပါဏိပါတာ ဝေရာမဏိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရာမဏိ၊ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရာမဏိ- သားသတ်ခိုးမှုနှင့် အိမ်ရာကိစ္စမှ ရှောင်ကြဉ် ခြင်း၊ အဲဒါကို သမ္မာကမ္မန္တ။

ဒုစရိုက်ပိုင်းမှာတော့ သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု၊ သုံးပါးသော ဒုစရိုက်တို့က ရှောင်ကြဉ်လျှင် ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးဖြစ်ပါတယ်။

မဂ္ဂင်ခန်း သမ္မာကမ္မန္တကျတော့ “သက်သတ်ခိုးမှု အဗြဟ္မစရိယ” သုံးမျိုးမှ ရှောင်ကြဉ်တာကို သမ္မာကမ္မန္တ။

သမ္မာအာဇီဝ- “အဆိပ်လက်နက်၊ လူ့အရက် သားတွက် တိရစ္ဆာန်၊ ဤကုန်ငါးချက် ရောင်းဝယ်လျှက် မွေးသက်မိစ္ဆာရန်”ဆိုတဲ့ အသက်မွေးမှု ငါးမျိုးမှ ရှောင်ကြဉ်တာကို သမ္မာအာဇီဝ။

သမ္မာဝါယာမ- ကုသိုလ်တွေတိုးပွားသည်ထက် တိုးပွားအောင် ဒါန၊ သီလထက်မြင့်မြတ်တဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေဖြစ်ရအောင် ကြိုးစား ပြီးတော့နေတာ သမ္မာဝါယာမ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ- စိတ်ကလေးတည်ကြည်မှုကို အခြေခံပြီးတော့ ပထမ တုန်းကတော့ ကမ္မဿကတဉာဏ် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပွားပြီးတော့ လာခဲ့ကြ။

ဘာဝနာစခန်း ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အဆင့်မြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ (တစ်နည်းအားဖြင့်) စတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒါမျိုးတွေ ဖြစ်ပွားခွင့် ရကြပါလိမ့်မယ်။

သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတာ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ အဝိဟိံသသင်္ကပ္ပ။

နေက္ခမသင်္ကပ္ပဆိုတာ ရဟန်းပြုခြင်း၊ ပထမဈာန် နိဗ္ဗာန် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်အားလုံးတို့ဟာ နေက္ခမ္မ။ အဲဒီ နေက္ခမ္မတို့နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အကြံအစည်၊

အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပဆိုတာ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသေစေလိုတဲ့ စိတ်၊ ရှည်စေချင်တဲ့အကြံအစည်၊

အဝိဟိံသသင်္ကပ္ပဆိုတာ သူတစ်ပါးကို မညှင်းဆဲချင်ဘူး။ မညှင်းဆဲ လိုတဲ့အကြံများဟာ အဝိဟိံသင်္ကပ္ပ။

အဲဒီတရားရှစ်မျိုး ပွားများပြီးတော့နေရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တာ ပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်ပန်းတိုင် ရောက်နိုင်ပါတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက နန္ဒိယပရိဗိုဇ် ကို ဟောတော်မူတဲ့အခါ တရားပွဲလဲပြီးရော နန္ဒိယပရိဗိုဇ်က-

“အဘိက္ကန္တံ ဘောဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘောဂေါတမ”

မြတ်စွာဘုရား အလွန်အကျွံ အထူးကောင်းပါတယ်ဘုရား။ အဝဠီးစောက် မှောက်ပြီးတော့ထားတဲ့အိုးကို ထက်အောက်ပြောင်းပြန်

လှန်ပြသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုနဲ့ ဖုံးလွှမ်းထားတဲ့ဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်ပြီး ပြသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်လမ်းမှားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လမ်းမှန်ကိုညွှန်ပြသလို၊ အမိုက်မှောင်ထဲ မျက်စိကောင်းသူတွေ မြင်သာအောင် ဆီမီးညှိထွန်းပြလိုက်သလိုပါပဲဘုရား။ မြတ်စွာဘုရားက တပည့်တော်အား အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တရားဟောတော်မူပါတယ်။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးဖြာကို အသက်ထက်ဆုံး ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်ကို ဥပါသကာ အရင်း အချာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါဘုရားလို့ လျှောက်ထားပြီး နန္ဒိယပရိဗိုဇ် သရဏဂုံ တည်ပြီးသွားပါတယ်။

အချို့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောတယ်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သရဏဂုံလောက်ပဲ တည်ပါတယ်။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ သရဏဂုံတောင် မတည်ပါဘူး။ သောဏဒဏ္ဍတို့ကျတော့ “အာယတီ ဝါသနာယ” နောင်သောအခါမှာ ဝါသနာဘာဂီလေး ဖြစ်ရုံပါပဲ။

ဗုဒ္ဓနဲ့ပတ်သက်လို့ ရတနာသုံးပါးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဝါသနာဘာဂီ ဆက်တိုင်းမှီဖို့လေး တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘုရားရှင်တရားပွဲအပြီးမှာ ဒါလောက်ပဲ အခွင့်အလမ်းရပါတယ်။

တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ သောတာပန်၊ တစ်ချို့ သကဒါဂါမ်၊ တစ်ချို့အနာဂါမ်၊ တစ်ချို့ရဟန္တာ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ရရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။

ဒီနန္ဒိယပရိဗိုဇ်ကတော့ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ပြီးတော့ သရဏဂုံတည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာပါတယ်။ ဝါသေဋ္ဌ- ဘာရဒွါရ တို့ကျတော့ ခိုင်မြဲစေရန် သရဏဂုံ (၂)ကြိမ် ထပ်ယူကြတယ်။ အခုခေတ် လိုပါပဲ။

အရှင်ဘဒ္ဒန္တနှင့် အရှင်အာနန္ဒာ တရားဆွေးနွေးခန်း

အဲဒီလိုနဲ့ နန္ဒိယပရိဗိုဇ်အား တရားဟောပြီးတဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရား ဘယ်မှာသီတင်းသုံးပြီးနေသလဲလို့ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားက သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးနေတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အရှင်ဘဒ္ဒန္တ အရှင်အာနန္ဒာတို့က ပါဠိလိပုတ်ရောက်နေတယ်။

ပါဠိလိပုတ် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ ရောက်ပြီးတော့ နေကြတော့ နှစ်ပါးအတူတကွ သီတင်းသုံးပြီးနေကြတယ်။

ညချမ်းအခါ တစ်နေ့မှာ အရှင်ဘဒ္ဒန္တ အရှင်အာနန္ဒာတို့ စကားပြောရင်းဆိုရင်းနဲ့ အရှင်ဘဒ္ဒန္တ မေးတယ်။

“အဗြဟ္မစရိယံ အဗြဟ္မစရိယန္တိ အာနန္ဒကတမံ”

“မမြတ်တဲ့အကျင့်၊ မမြတ်တဲ့အကျင့်ဆိုတာ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ ဘယ်အကျင့်မျိုးကို ခေါ်ပါသလဲ။ တစ်ခါတရံကျတော့ ငါးပါးသီလ ဖောက်ဖျက်တာကို မမြတ်တဲ့အကျင့်၊ တစ်ခါတရံကျတော့ အိမ်ရာကိစ္စကို အဗြဟ္မစရိယ မမြတ်တဲ့အကျင့် ခေါ်တယ်။ မပြည့်စုံသေးဘူး။ ဒီနေရာမှာ အဗြဟ္မစရိယ မမြတ်တဲ့အကျင့်ဆိုတာ ဘာလဲဘုရား”လို့ အဲလို အရှင်ဘဒ္ဒန္တ မေးတဲ့အခါ အရှင်အာနန္ဒာက ဘာပြောသလဲဆိုတော့-

“ဘဒ္ဒကောတေ ဥမ္မဂေါ”

ငါ့ရှင် ဒီပညာရှာမှီးခြင်းဟာ ကောင်းမွန်တဲ့ ရှာမှီးခြင်းပဲ။ ဒီစူးစမ်းခြင်းဟာ ကောင်းမွန်တဲ့စူးစမ်းချက်ပဲ။

“ကလျာဏီပုစ္ဆာ ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ”

ဒီဉာဏ်အမြင် ထင်မြင်မှုဟာ ကောင်းမွန်တဲ့ဉာဏ်အမြင်ပဲ။ ဒီမေးခွန်းဟာ ကောင်းမွန်တဲ့မေးခွန်းပဲ။ မေးသင့်တဲ့ မေးခွန်းပဲ။

အဗြဟ္မစရိယရဲ့အဖြေကို ပြောမယ်ဆိုရင် “မိစ္ဆာမဂ္ဂင် (၈)ပါး”

- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ = မှားယွင်းတဲ့အမြင်
- မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ = မှားယွင်းတဲ့အကြံ

လယ်တီဝိပဿနာ

- မိစ္ဆာဝါစာ   ▫ မှားယွင်းတဲ့စကား
- မိစ္ဆာကမ္မန္တ   ▫ မှားယွင်းတဲ့အလုပ်
- မိစ္ဆာအာဇီဝ   ▫ မှားယွင်းတဲ့အသက်မွေးမှု
- မိစ္ဆာဝါယာမ   ▫ မှားယွင်းတဲ့အားထုတ်မှု
- မိစ္ဆာသတိ   ▫ မှားယွင်းတဲ့အောက်မေ့မှု
- မိစ္ဆာသမာဓိ   ▫ မှားယွင်းတဲ့တည်ကြည်မှု

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ= အဲဒီလိုကောင်းမွန်တဲ့လမ်းစဉ်မဟုတ်ဘဲနဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အမြင်၊ မှားယွင်းတဲ့အယူ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့ အကျိုးအပြစ်ကို မမြင်ဘူး။ မယုံကြည်ဘူး။

ဒေသဝတ္ထုကခေါ်တဲ့ ဆယ်ပါးသောဝတ္ထုကို အကြောင်းပြုပြီး တော့လဲပဲ လက်မခံဘူး။

သစ္စာလေးပါးနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့လဲ ဉာဏ်အမြင်မရှင်းဘူး။ မသိဘူး။

အဲဒီလိုဆိုရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-အမြင်အယူမမှန် ဖြစ်တယ်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ- အကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ကြံစည်တယ်။ သူတစ်ပါးကို သေစေချင်တဲ့အကြံတွေ ကြံစည်တယ်။ သူတစ်ပါးကို ဆင်းရဲစေချင်တဲ့ အကြံတွေ ကြံစည်တယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပပါပဲ။

အဲဒီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအစရှိတဲ့ မှားယွင်းတဲ့အမြင်၊ မှားယွင်းတဲ့အကြံ စတဲ့ (၈)မျိုးကတော့ အဗြဟ္မစရိယ မမြတ်တဲ့အကျင့်၊ မမြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တို့ရဲ့လုပ်ငန်းလို့ အဲဒီလို ဖြေကြားပါတယ်။

အရှင်ဘဒ္ဒက ဆက်ပြီးတော့ မေးပြန်တယ်။ မေးခွန်း (၃)ခု ထပ်ပြီးတော့ထုတ်တယ်။

“ဗြဟ္မစရိယံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ခေါ အာနန္ဒကတမံ”

ငါ့ရှင်အာနန္ဒ မြတ်တဲ့အကျင့်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲ။

“ကတမော ဗြဟ္မစာရီ”

မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခေါ်ပါသလဲ။

“ကတမံ ဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနံ”

မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ပန်းတိုင်ဟာ ဘယ်ဟာပါလဲ။ မေးခွန်း (၃)ခု။

အရှင်အာနန္ဒာ အရှင်ဘုရားကတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောသမျှ တရားတော်တွေ အကုန်မှတ်မိလို့ သတိမန္တအရာ/ ဂတိမန္တအရာ အစရှိတဲ့ ဧတဒဂ်ငါးမျိုးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အရှင်မြတ်ကြီးပါ။ ဒါကြောင့် အရှင် ဘုရားကို မေးပါရစေ။

- ဗြဟ္မစရိယံ - မြတ်တဲ့ အကျင့် ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲ။
- ဗြဟ္မစာရီ - မြတ် သော အကျင့် ကို ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခေါ်ပါ သလဲ။
- ဗြဟ္မစရိယ ပရိယောသာနံ - မြတ်သောအကျင့်ရဲ့ ပန်း တိုင်ဟာ ဘယ်ဟာပါလဲ။

အဲဒီလို အရှင်ဘဒ္ဒက မေးတဲ့အခါကျတော့ အရှင်အာနန္ဒာက-
“ဘဒ္ဒကောတေ ဥဗ္ဗင်္ဂေါ”

ငါ့ရှင် သင်ရဲ့စူးစမ်းမှု ပညာရှာမှီးမှုဟာ ကောင်းပါပေစွ။
“ဘဒ္ဒကံ ပဋိဘာနံ”

ငါ့ရှင်ရဲ့ ဉာဏ်အမြင်ထင်မြင်မှုဟာလဲ ကောင်းပါပေတယ်။
“ကလျာဏီပုစ္ဆာ”

ငါ့ရှင်ရဲ့ မေးခွန်းလေးဟာလဲ အင်မတန်ကောင်းတဲ့မေးခွန်းပဲ ခါဟာမေးသင့်တဲ့ အချက်တွေပါပဲ။

ဒီမေးခွန်းရဲ့အဖြေကို ပြောမယ်ဆိုရင် ဗြဟ္မစရိယ- မြတ်တဲ့ အကျင့်၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျင့်အပ်တဲ့အကျင့်၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် တို့၏အကျင့်ဟာ ဘာကိုခေါ်သလဲလို့ဆိုတော့လို့ဆိုတော့ ဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေက-

“အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”

မြတ်တဲ့အင်္ဂါ (၈)ပါးရှိတဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးဟာ ဒါဗြဟ္မစရိယပဲ။ မဂ္ဂင် (၈)ပါးဟာ မြတ်တဲ့အကျင့်ပဲ။ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျင့်အပ်တဲ့ အကျင့်ပဲ။ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ အကျင့်ပဲ။

တစ်ခါတရံကျတော့ အိမ်ရာကိစ္စ ရှောင်ကြဉ်တာကို ဗြဟ္မစရိယ၊ ဥပုသ်စောင့်သုံးတာကို ဗြဟ္မစရိယ ဒီလိုခေါ်ပါတယ်။ မပြည့်စုံသေးပါဘူး။

အပြည့်စုံဆုံး၊ အဆင့်အတန်းအမြင့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မစရိယ ကတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ဒီလမ်းစဉ်ဟာ အပြည့်စုံဆုံး၊ အဆင့်အတန်း အမြင့်ဆုံး ဗြဟ္မစရိယပါပဲ။

ဒီလို အပြည့်စုံဆုံး၊ အဆင့်အတန်းအမြင့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မစရိယ မျိုး နေရာတကာတိုင်းမှာ မရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် “အနှစ်တစ်ထောင် ရှည်ခေါင်မြဲစွာ လားနတ်ရွာနှင့် အိမ်ရာမမြန်း” ဤသုံးခန်းကား-

ဟော- မြောက်ကျွန်းသူ မြောက်ကျွန်းသားတို့က တောင် ကျွန်းသူ တောင်ကျွန်းသားနဲ့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်တို့ထက် သာလွန်တာ (၃)မျိုး။

- အနှစ်တစ်ထောင်
- ရှည်ခေါင်မြဲစွာ
- လားနတ်ရွာနှင့်
- အိမ်ရာမမြန်း
- ဤသုံးခန်းကား
- တောင်ကျွန်းလက်ျာ
- တာဝတိံသာထက်
- ဥတ္တရာဌ
- မြောက်ကျွန်းသူတို့
- မတူကဲတက်
- သာလွန်ချက်တည်း။

မြောက်ကျွန်းသူ မြောက်ကျွန်းသားတို့က တာဝတိံသာနတ်ပြည်
နှင့် တောင်ကျွန်းသူ တောင်ကျွန်းသားတို့ထက် သာလွန်တဲ့အချက်
(၃)မျိုး။

- အနှစ်တစ်ထောင် အသက်ရှည်ခြင်း၊
- ကွယ်လွန်တဲ့အခါ နတ်ပြည်ရောက်ရခြင်း၊
- အိမ်ရာမမြန်းခြင်းဆိုတဲ့အချက် သုံးချက်နဲ့သာလွန်ကြတယ်။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကလဲ မြောက်ကျွန်းနဲ့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းထက်
သာလွန်တဲ့အချက် (၃)မျိုးရှိတယ်။ ဘာတွေ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က
သာသလဲလို့ဆိုတော့-

အသက်အဆင်း ချမ်းသာခြင်းမူ
ယင်းမြောက်ကျွန်းသား ဇမ္ဗူဖွားထက်
သိကြားစံမှတ် ဝတီနတ်က
ထူးမြတ်ကဲဆင့် ဂုဏ်ထူးမြင့်၏။

တာဝတိံသာမှာရှိတဲ့ နတ်တွေက မြောက်ကျွန်းသူ မြောက်ကျွန်း
သားတွေနဲ့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသားတွေထက် သာလွန်တဲ့အချက်က-

- အသက်ရှည်တယ်၊
- အဆင်းလှတယ်၊
- ချမ်းသာကြီးတယ်၊ ဒီ(၃)မျိုးနဲ့သာတယ်။

ဒါဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့တည်နေရာဖြစ်တဲ့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းက မြောက်
ကျွန်းထက်သာတဲ့အချက် မရှိတော့ဘူးလား။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ထက်
သာတဲ့အချက်မရှိတော့ဘူးလားဆိုတော့-

ရဲရင့်သတိ ၊ မြတ်စရိမူ
ဗောဓိပေါက်နေ ၊ ဇမ္ဗူမြေက
ပဒေသာကျွန်း ၊ ဝတီကွန်းထက်
ဦးဖွန်းတမျှ ၊ ကဲလွန်စွာဟု
ကျမ်းပြမယုတ် ၊ ညီစွာထုတ်လျက်

လယ်တီပိပဿနာ

ဇမ္ဗူသပြေပင်ကြီးနဲ့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ကျွန်း။ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသူ ကျွန်းသားတို့က-

- ရဲရင့်ခြင်း
- သတိကောင်းခြင်း
- ဗြဟ္မစရိယဝါသခေါ်တဲ့ မဂ္ဂင်(၈)ပါး မြတ်တဲ့အကျင့်ကျင့်ခွင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ရဖို့ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းသာခြင်း

အဲဒီအချက် (၃)ချက်နဲ့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသားတွေက မြောက်ကျွန်းသား တွေထက် သာလွန်တယ်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ထက်လဲ သာလွန်တယ်။ ဒါကြောင့်-

ရဲရင့်၊ သတိ
 မြတ်စရိမူ
 ဗောဓိပေါက်နေ
 ဇမ္ဗူမြေက
 ပဒေသာကျွန်း
 ဝတီကွန်းထက်
 ဦးစွန်းတမျှ
 ကဲလွန်စွာဟု
 ကျမ်းပြမယုတ်
 ညီစွာထုတ်လျက်။

ဒါဖြင့် ဒီကျွန်းကသာတဲ့သုံးချက်ထဲက “ဗြဟ္မစရိယဆိုတာ ဘာလဲ” မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်ပါပဲ။

အဲဒီ မဂ္ဂင်အကျင့် ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ပြီးပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဗြဟ္မစာရီ”တဲ့။

နံပါတ်(၂)မေးခွန်းက အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗြဟ္မစာရီ မည်ပါသလဲ။
 “အရိယေန အဋ္ဌဂီကေန မဂ္ဂေန သမ္ပန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ဗြဟ္မစာရီ”

အရိယေန- မြတ်သော၊ အဋ္ဌဂီကေန- အင်္ဂါ (၈)ပါးရှိသော၊
မဂ္ဂေန- မဂ္ဂင် (၈)ပါးနှင့်၊ သမ္ပန္နာဂတော- ပြည့်စုံသော၊ ပုဂ္ဂလော-
ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဗြဟ္မစာရီ- ဗြဟ္မစာရီ မည်၏။

မဂ္ဂင် (၈)ပါးကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပြည့်စုံတဲ့ ဗြဟ္မစာရီ- မြတ်
သောအကျင့်ကိုကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မည်ပါတယ်။ ယောဂီသူတော်စင်များ
ဗြဟ္မစာရီ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။

မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်နေခဲ့လို့ရှိရင် မည်သူမဆို “ဗြဟ္မစာရီ”
မည်ပါတယ်။ အမျိုးသမီးများကျတော့ “ဗြဟ္မစာရီနီ” ခေါ်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် အဲဒီ ဗြဟ္မစရိယရဲ့ပန်းတိုင်ဟာ ဘယ်ဟာပါလဲ။ နံပါတ်
(၃)မေးခွန်းက မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ ပန်းတိုင်က ဘာပါလဲဆိုတော့-

“ယောရာဂက္ခယော၊ ဒေါသက္ခယော၊ မောဟက္ခယော၊
ဣဒံဝုစ္စတိ ဗြဟ္မစရိယ ပရိယောသာနံ။”

ရာဂကုန်ရာသည် မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ပန်းတိုင်ပဲ။ ဒေါသကုန်ရာ
သည် မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ပန်းတိုင်။ မောဟကုန်ရာသည် မြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့
ပန်းတိုင်။

အကုသိုလ်လည်း မည်၊ အမြစ်လည်း မည်

ကိလေသာ (၁၀)ပါး မြောက်ပွားလိုက်တော့ (၁၅၀၀)ဖြစ်လာ
တယ်။ ဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေထဲမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
ဆိုတာက အကုသိုလ်ဆိုတဲ့ အမည်ရတယ်။ အကုသိုလ်တို့ရဲ့ အမြစ်
အရင်းဆိုရင်လဲ သူတို့ပဲ။ ဒီလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကို-

“အကုသလာနိစေဝ အကုသလမူလာနိစ”

အကုသိုလ်ဆိုလဲ သူတို့ပဲ။ အကုသိုလ်ရဲ့ အမြစ်ဆိုလဲ သူတို့ပဲ။
ဒါကြောင့် “ကြိုက်သမျှ လောဘဗိုလ် တက်သည်”

တပ်မက်တာ၊ ခင်တွယ်တာ၊ ကြိုက်တာ၊ လိုချင်တာမှန်သမျှ
လောဘကဦးဆောင်တာပဲ။

“တိုက်သမျှ ဒေါသဗိုလ်တက်သည်” တိုက်ကြ၊ ခိုက်ကြ၊ သတ်ကြ၊
ဖြတ်ကြ မှန်သမျှ ဒေါသက ဦးဆောင်ပါတယ်။

“မိုက်သမျှ မောဟဗိုလ်တက်သည်” မိုက်တာ၊ မဲတာ ဟူသမျှထဲ
မှာတော့ မောဟက ဦးဆောင်တာပဲ။ မောဟထက် ကြီးကျယ်တဲ့
တရားဆိုး မရှိပါဘူး။

“ဟိုက်သမျှ သောကဗိုလ်တက်သည်” စိုးရိမ်ပူဆွေး စိတ်မအေးပဲ
မောဟိုက်ပင်ပန်းနေတာတွေဟာ သောကဦးဆောင်မှုရဲ့ လက်ချက်ပါပဲ။
ဒါကြောင့်-

- ကြိုက်သမျှ လောဘဗိုလ်တက်သည်။
- တိုက်သမျှ ဒေါသဗိုလ်တက်သည်။
- မိုက်သမျှ မောဟဗိုလ်တက်သည်။
- ဟိုက်သမျှ သောကဗိုလ်တက်သည်။

ဗိုလ်တက်တယ်ဆိုတာ ဦးဆောင်နေတာပါပဲ။ အဲဒီ ကိလေသာ
အားလုံးကို ဦးဆောင်နေတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ရဲ့ ကုန်ရာသည်
ဒီမြတ်တဲ့အကျင့်ရဲ့ ပန်းတိုင်ပါပဲ။

မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သူတို့ရဲ့ ပန်းတိုင်ပါပဲ။ အဲဒီတော့
ဗြဟ္မစရိယ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အဗြဟ္မစရိယ။

အဗြဟ္မစရိယဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ “လမ်းလွဲကျင့်ကြံ
လမ်းမမှန် နည်းမမှန် ဖိစွာမဂ္ဂင်များကို အဗြဟ္မစရိယ”

ဗြဟ္မစရိယဆိုတာ မှန်ကန်တဲ့အကျင့်၊ မွန်မြတ်တဲ့မဂ္ဂင် (၈)ပါး။
ဗြဟ္မစရိယဆိုတာ ဘာလဲ။ မြတ်တဲ့အကျင့် မြတ်သောမဂ္ဂင် (၈)ပါးနှင့်
ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗြဟ္မစရိယ။

အဲဒီမြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ကြံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ပန်းတိုင်က ဘာလဲ။

ရာဂကုန်ရာ၊ ဒေါသကုန်ရာ၊ မောဟကုန်ရာသည် မြတ်တဲ့
အကျင့် ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ပန်းတိုင်။ ကမ္မာကြီးတစ်ခုလုံး၊ လောက
ကြီးတစ်ခုလုံး ကြိုက်ခြင်း၊ တိုက်ခြင်း၊ မိုက်ခြင်း၊ ဟိုက်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီအရှုပ်
အထွေးကြီးတွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးနေတာကိုး။

ကြိုက်ခြင်း၊ တိုက်ခြင်း၊ မိုက်ခြင်း၊ ဟိုက်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီအချက်တွေနဲ့
ပဲ ဒုက္ခရောက်နေကြတာပဲ။

အမြစ်တူးပစ်ကြစို့

အဲဒီတော့ လောဘမကုန်မချင်း ကြိုက်တယ်၊ နှစ်သက်တယ်၊
သဘောကျတယ်၊ တပ်မက်တယ်၊ တွယ်တာတယ်၊ ခင်မင်တယ်၊ မြတ်နိုး
တယ်၊ မက်မောတယ် ဒါတွေဖြစ်နေမှာပဲ။

ဒေါသမကုန်မချင်း တိုက်နေမှာပဲ။ ခိုက်နေမှာပဲ။ သတ်နေမှာပဲ။
ဖြတ်နေမှာပဲ။

မောဟမကုန်မချင်း မိုက်လက်စ မသိမ်းနိုင်ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့
ဒီလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ ဒီတရားတွေဟာ မွန်မြတ်တဲ့အကျင့်ကို
ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှ ကုန်မှာပါ။

အဲဒီမွန်မြတ်တဲ့ မဂ္ဂင်အကျင့်ကို မကျင့်ပဲနဲ့ ဒီတရားတွေဟာ
သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှ အလိုအလျောက် ကုန်ပြီးမသွားနိုင်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ- သူတစ်ပါးပိုင်သတဲ့ အာရုံများ
ကျူးကျော်စော်ကားခြင်း၊ အဘိဇ္ဈာ- သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ငါ့ပစ္စည်းဖြစ်ရင်
ကောင်းမှာပဲလို့ အဘိဇ္ဈာဖြစ်တာ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ- ကိုယ်တိုင်ပြုတဲ့ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်း၊ မကောင်းတဲ့
လုပ်ငန်းတို့ရဲ့ အကျိုးအပြစ် ကိုယ်တိုင်မခံစားရ၊ မည်သူမည်ဝါ
တန်ခိုးရှင်က ဖန်ဆင်းသမျှ ခံကြ စံကြရတာပါပဲ။ စတဲ့ အမြင်မှား ဖြစ်တာ
တွေဟာ လောဘအခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖရုသဝါစာ- ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းပြောဆိုခြင်း၊ ဗျာပါဒ-
သူတစ်ပါးအသက်ကို သေစေချင်တာတို့၊ သူတစ်ပါးညှင်းပန်းနှိပ်စက်
ချင်တာ၊ သတ်ပုတ်ကြတာတွေဟာ ဒေါသကိုအခြေခံပါတယ်။

“ပိသု မုသာ၊ သမ္ပဿ ဒိန္နာ၊ နှစ်ပါးကြောင့်” ဆိုတဲ့အတိုင်း
ဝုံးတိုက်တာ၊ လိမ်ညှာပြောဆိုတာ၊ အကျိုးမရှိတဲ့စကား ပြောဆိုတာ၊

သူတစ်ပါးဥစ္စာခိုးတာ၊ တိုက်တာ၊ သိမ်းတာ အဲဒီလေးမျိုးကျတော့ လောဘ၊ ဒေါသ အခြေခံပါတယ်။

လောဘဖြစ်ရင် မောဟကလဲ ပါပြီးတော့နေတယ်။ ဒေါသ ဖြစ်ရင်လဲ မောဟကတော့ အားလုံးမှာ ပါပြီးတော့နေပါတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့ ဒုစရိုက်တရားတွေရဲ့ အရင်းအမြစ်ကို လိုက်ရှာ လိုက်တော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအမြစ်တွေတွေ့ရတယ်။ အဲဒီ အမြစ် (၃)မျိုး တူးဖော်နှုတ်ပစ်ကြပါစို့။

ပျက်စီးခြင်းကြီး (၃)မျိုး

အဲဒီ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ များနေတဲ့အခါမျိုးမှာ ကပ်ကြီးတွေ ဆိုက်တတ်ပါတယ်။

“လောဘုဿဒါယ ပဇာယ ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပေါ ဟောတိ။”

ဘုန်းကြီးတို့ဆုတောင်းနေကြတာ ကပ်ကြီးသုံးပါးမှ လွတ်ပါရ စေ။ ဆုတောင်းပေမယ့် လောဘများတဲ့ အချိန်အခါကြီးမှာ အစာရေစာ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး သေကြေရခြင်းဆိုတဲ့ ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်ကြီးက လွတ်ဖို့ မလွယ်ဘူး။

သတ္တဝါတွေ ဒေါသများနေလို့ရှိရင် သတ္တန္တရကပ် လွတ်ပါရ စေလို့ လက်နက်ဘေးအန္တရာယ် ထိခိုက်စူးရှပြီး သေကျေပျက်စီးရခြင်း ဆိုတဲ့ ဘေးဆိုးကပ်ဆိုးကြီးက လွတ်ပါရစေလို့ ဆုတောင်းနေပေမယ့်လို့-

“ဒေါသုဿဒါယ ပဇာယ သတ္တန္တရကပေါ ဟောတိ။”

သတ္တဝါတွေ ဒေါသများတဲ့အချိန်ဟာ လက်နက်ဘေး ထိခိုက် စူးရှပြီး သေကျေပျက်စီးကြရတယ်။

ပြောနေကျအတိုင်းပါပဲ။ ရာစုနှစ်တစ်ခုအတွင်းမှာပင် သေကြေ ကျေကြတောတွေဟာ သိန်းချီ သန်းချီပြီးတော့ ရှိကြတယ်။ လက်နက် ခဲယမ်းမီးကျောက်နဲ့ သေကြ ကျေကြတာတွေဟာ အနည်းကပ်ဆုံး (၂၀)ရာစုမှာ အနီးကပ်ဆုံး ဘုန်းကြီးတို့တတွေ တွေ့ကြ ကြုံကြ ဆုံကြ

တောင်ကိုရိုးယား၊ မြောက်ကိုရိုးယားစစ်ပွဲ စသည်မှာ လူတွေသန်းချီသေကြတယ်။

အိရတ်တို့ ကူဝိတ်တို့ ဖြစ်တဲ့စစ်ပွဲ အနီးနားမှာ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲ၊ အနီးနားမှာ ကမ္ဘောဒီးယား လူသိန်းချီပြီးတော့ သတ်ကြ၊ သိန်းချီပြီးတော့ သေခဲ့ကြတယ်။

ကောင်းကောင်းမမှီတမှီ ဟစ်တလား၊ စတာလင်မော်စီတုန်းတို့ကလဲ သန်းချီပြီးသေခဲ့ကြတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ဟိရိုရှီးမားတို့ ဗုံးချပြန်တော့လဲပဲ တစ်ခါထဲ အစုလိုက် အပြုံလိုက် တစ်ပြိုင်ထဲ သေတာပဲ။ အဲဒီ တစ်မြို့ထဲမှာ ငါးသောင်းကျော်တယ်။

အဲဒီတော့ ဒါဘာလဲလို့ဆိုတော့ သာမန်အားဖြင့်တော့ အနုမြူကြောင့် သေတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ သေစေချင်တဲ့စိတ် သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ဒေါသကရှိနေ၊ အဲဒီဒေါသရှိတဲ့အတွက် သတ်ဖြတ်ဖြစ်တာပါပဲ။

အဲဒါကြောင့် သတ္တန္တရကပ်ဟာ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေ ဒေါသများတဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာလူထုကြီးက ဒေါသလျှော့တဲ့နည်း မရှာကြကူး။ မတွေ့ကြဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ဘာသာမှာမှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိတယ်။

မောဟလျှော့တဲ့နည်း ဘုန်းကြီးတို့ဘာသာမှာ ရှိတယ်။ ဘာသာခြားတွေ မောဟလျှော့တဲ့နည်း မတွေ့ကြဘူး။ မရှာကြဘူး။

“မောဟုဿဒါယ ပဇာယ ရောဂန္တရကပွေါ ဟောတိ”

သတ္တဝါတွေ မောဟများလို့ရှိရင် အနာရောဂါ ဖိစီးနှိပ်စက်ပြီးတော့ သေကျေပျက်စီးရတာများတယ်။ မှန်တာပေါ့။ သတ္တဝါတွေ မောဟ များတဲ့အချိန် ရောဂါဆိုးကြီးတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်ပြီးလာတတ်တယ်။ သင့်တော်၏၊ မသင့်တော်၏ဆိုတာ မခွဲခြမ်းနိုင်တော့ဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်တုန်းကဆိုရင် “တီဘီ” ရောဂါဟာ ကြောက်စရာကောင်း၊ ကျောက်ရောဂါ ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ကာလဝမ်းရောဂါ ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ပုလိပ်ရောဂါ ကြောက်စရာကောင်းတယ်။

တဖြည်းဖြည်း တဖြည်းဖြည်း အဲဒီရောဂါတွေကို ဖြိုခွင်းနိုင်တဲ့၊ အံတုနိုင်တဲ့၊ ကုစားနိုင်တဲ့ ဆေးဝါးဓာတ်စာတွေ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့အခါ ကင်ဆာရောဂါတို့ ခုခံအားကျဆင်းတဲ့ရောဂါတို့၊ A.I.D.S ဆိုတဲ့ ဒီရောဂါ တွေဟာ မောဟကိုအကြောင်းခံပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

ရှေးအခါတုန်းကတော့ သူငယ်ပြန်တယ်၊ သူငယ်ပြန်တယ် ဆိုတာ အသက် (၈၀/၉၀)ကျမှ သူငယ်ပြန်ကြတယ်။

အခု (၅၀/၆၀)ဆိုလို့ရှိရင် ခေါင်းတွေမကောင်းတော့ဘူး။ အာရုံကြောတွေ အမှတ်သတိတွေဟာ မေ့ကုန်ပြီ။

ဒါတွေဟာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ မောဟအားကြီးလာတဲ့ သဘော တွေပါပဲ။

ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး

ဒါကြောင့်မို့ ကပ်ကြီးသုံးပါး ဆိုက်ရောက်တယ်ဆိုတာလဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟများတဲ့ အချိန်အခါမှာ ကပ်ကြီးသုံးပါး ဆိုက် ရောက်ပါတယ်။

“လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအရှိန်၊
ကမ္ဘာစစ်ကြီး လောင်မီးအကြိမ်ကြိမ်”။

ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟရဲ့ အရှိန်တွေပါ။

“လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟငြိမ်းချိန်၊
ကမ္ဘာဝှန်း၊ ငြိမ်းချမ်းသည်အချိန်”။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ငြိမ်းတဲ့အချိန်ဟာ ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံး ငြိမ်းချမ်းတဲ့အချိန်။ ကမ္ဘာကြီး အသာထားပါတော့။ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ငြိမ်းတဲ့အချိန်ဟာ မိမိတို့ဘဝ ငြိမ်းချမ်းရေးရတဲ့အချိန်ပါပဲ။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

မိမိတို့ဘဝငြိမ်းချမ်းရေး ရဖို့ရာ သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ အစဉ်
ထာဝရ ပူးကပ်ပြီးတော့ ညှင်းပန်းပြီးတော့နေတဲ့ အတွင်းရန် လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ဖို့ အရေး ကြီးပါတယ်။

အဲဒီ အတွင်းရန်ဖြစ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ ကုန်ရာ
သည် မိမိတို့ကျင့်သုံးနေတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး အကျင့်ရဲ့ပန်းတိုင်
အစစ်ပဲလို့ ယုံယုံကြည်ကြည် အားကိုးအားထားသဖြင့် ဆက်လက်ပြီး
တော့ မဂ္ဂင်လမ်းစဉ်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပါလို့ တိုက်တွန်း
ရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့တရားစကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စတုတ္ထနေ့ကျင့်စဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၄)ရက်နေ့။

(၁၉)ကြိမ်မြောက် တရားစခန်းဝင် ယောဂီသူတော်စင်တို့အား တရားဓမ္မများ ဖောက်သယ်ချတဲ့အနေအားဖြင့် ဒီနေ့ဆက်ဟောပါမယ်။

ကောင်းတဲ့တရား မကောင်းတဲ့တရား

သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြား တော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်များက ထုတ်နှုတ်ပြီးတော့ ဖောက်သယ်ချတဲ့ အနေအားဖြင့် ဟောမှာပါ။

မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်း သုံးပြီးနေတော်မူတဲ့ အချိန်ပါပဲ။

“အကုသလေစ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ”

ရဟန်းတို့ မကောင်းညစ်ဆိုး အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဟောကြား မယ်။ ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့ ဟော- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိတဲ့ လမ်းဆိုး လမ်းမှား (၈)မျိုး။

“ကုသလေစ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ”

ကုသိုလ်တရားတို့ကိုလဲ ဟောမယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်တရားတွေ ဆိုတာ ဘာတွေလဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိတဲ့ လမ်းကောင်း လမ်းမှန် လမ်းမြတ် (၈)မျိုးပါပဲ။ နောက်ဆက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက-

“မိစ္ဆာပဋိပဒံစ ဒေသေဿာမိ”

မှားယွင်းတဲ့အကျင့်ကိုလဲ ဟောမယ်။ မှားယွင်းတဲ့အကျင့်ဆိုတာ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်ကန်တဲ့အကျင့်၊ အဲဒီ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်ကန်တဲ့အကျင့်ဆိုတာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကစပြီးတော့ မမှန်ကန်တဲ့ အကျင့် လမ်းတွေ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ၊ မိစ္ဆာဝါစာ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝ၊ မိစ္ဆာဝါယာမ၊ မိစ္ဆာသတိ၊ မိစ္ဆာသမာဓိ (၈)မျိုး ဒိဋ္ဌိသင်္ဂဟပုစသည့်ရဲ့

ရှေ့နားမှာ “သမ္မာအစားမိစ္ဆာ” စကားဝင်လာပါတယ်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတာ “အယာထာဝဒိဋ္ဌိ” - မမှန်ကန်တဲ့အမြင်အယူ
“သမ္မာပဋိပဒ္ဓိ ဒေသေဿာမိ”

သမ္မာ- ကောင်းမွန်ဖြောင့်မှန်တဲ့၊ ပဋိပဒါ- အကျင့်။ ဘာတွေလဲ
လို့တော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

- ကမ္မဿကတဉာဏ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ
- ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိ
- ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ
- စတုသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

သမ္မာသင်္ကပ္ပ အစရှိတဲ့ (၇)မျိုးပါထည့်ပြီးတော့ သမ္မာပဋိပဒါ-
ဖြောင့်မွန်မှန်ကန်တဲ့အကျင့်တွေ။ ဘုရားရှင်က ဆက်ပြီးတော့ ဘာဟော
ပြန်သလဲလို့ဆိုတော့-

ဓိးမွမ်းကဲ့ရဲ့

“ဝိဟိန္ဒေဝါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတဿဝါ မိစ္ဆာပဋိပဒံ
နဝဏ္ဏေမိ”

ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ စောစောက မိစ္ဆာပဋိပဒါ ခေါ်တဲ့
မှားယွင်းတဲ့အကျင့် စာရင်းဝင်ဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစတဲ့ လမ်းဆိုးလမ်းမှားတွေ
ကျင့်ကြံပြီးတော့နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အကျင့်ကိုမျှ မချီးမွမ်းနိုင်ပါ
ဘူး။ ကဲ့ရဲ့ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ -

“ဝိဟိန္ဒေဝါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတောဝါ၊ မိစ္ဆာပဋိပဒေန္တော
မိစ္ဆာပဋိပတ္တာမိ ကရုဏာဟောတု နာရာဓက္ကော ဟောတိ
ဉာယံဓမ္မံ ကုသလံ”

လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ မှားယွင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မှားယွင်းတဲ့
အကျင့်၊ မှားယွင်းတဲ့လမ်း လိုက်နေပြီဆိုရင် သူသွားနေတဲ့လမ်း၊
သူလျှောက်နေတဲ့လမ်း မမှန်ကန်တော့ မမှန်ကန်တဲ့အကျင့်၊ မမှန်ကန်

လယ်တီဝိပဿနာ

တဲ့လမ်း လိုက်နေ၊ ကျင့်နေခြင်းကြောင့် မဂ်ကုသိုလ်တရားမျိုးကို ပြီးစေနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က မိစ္ဆာပဋိပဒခေါ်တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိတဲ့ (၈)မျိုး အဲဒီလမ်းစဉ်အတိုင်းသွားနေတဲ့ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးရဲ့ မည်သည့်အကျင့်ကိုမဆို မချီးမွမ်းနိုင်ပါဘူးတဲ့။

ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ သမ္မာပဋိပဒ ကောင်းမွန်ဖြောင့်မှန်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- ကောင်းမွန်တဲ့အမြင်အယူ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ- ကောင်းမွန်တဲ့ အကြံအစည်၊ သမ္မာဝါစာ- မုသားဆိုပြော ဂုံးချောရန်တိုက် အမိုက်အမဲဆဲရေးခြောက်ခြိမ်း အပြိန်းစကားပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့အကျင့်၊ သမ္မာကမ္မန္တ- သက်သတ်ခိုးမှု အဗြဟ္မစရိယမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သမ္မာအာဇီဝ- လက်နက်ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ အဆိပ်၊ လူကုန်ကူးခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်ခြင်း၊ အသားတိုးအောင် ကြက်ဝက်ဘဲတို့ကို မွေးမြူ၍ ရောင်းခြင်း အစရှိတဲ့ အသက်မွေးခြင်း၊ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်အသက်မွေးခြင်း အစရှိတဲ့ ဘုရားမချီးမွမ်းတဲ့ အသက်မွေးမှုများက ရှောင်ကြဉ်တာကို သမ္မာအာဇီဝ။

သမ္မာဝါယာမနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လဲ အကုသိုလ်တွေမဖြစ်ရလေအောင် ဖြစ်ပြီးသားကုသိုလ်တွေ မပျောက်ရလေအောင် တိုးတက်ရလေအောင် စည်ပင်ရလေအောင် ကြိုးစားမှု။

သမ္မာသတိ- ယောဂီသူတော်စင်များ သတိမပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် အစရှိတဲ့ လမ်းစဉ်အတိုင်း ဖြစ်စေခဲ့တဲ့ သတိများဟာ သမ္မာသတိ။

သမ္မာသမာဓိ- နီဝရဏ ငြိမ်းပြီးတော့ စိတ်ရဲ့တည်ငြိမ်တိတ်ဆိတ်မှု ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ ဒီအကျင့်ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကိုတော့ ဘုရားရှင်က ချီးမွမ်းတော်မူတယ်။ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့- ဂိဟီဝါ ဘိက္ခုဝေ ပဗ္ဗဇိတောဝါ သမ္မာပဋိပဇ္ဇော၊ သမ္မာပဋိပတ္တာ ဓိကရဏဟေတု အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ။

အဲဒီလို ကောင်းမွန်တဲ့အကျင့်၊ ကောင်းမွန်တဲ့လမ်းစဉ် လိုက်ပြီး တော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မဂ်ကုသိုလ်မျိုး မဂ်ဉာဏ်မျိုး ပြီးစေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ချီးမွမ်းတော်မူတယ်။

မသူတော်နှင့် သူတော်ကောင်း

ဆက်ပြီးတော့ ဘုရားရှင်က “အသပ္ပုရိသ”- မသူတော်၊ “အသပ္ပုရိသေန အသပ္ပုရိသတရ”- မသူတော်ထဲမှာ အလွန်ဆိုးတဲ့ မသူတော်။

အသပ္ပုရိသ- မသူတော်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတရားတွေက ဘာတွေလဲဆိုတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစတဲ့ အချက်တွေပါပဲ (၈)မျိုး။

အဲဒီ မသူတော်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအစရှိတဲ့ (၈)ပါးထဲမှာ မိစ္ဆာဉာဏ် ခေါ်တဲ့ မမှန်တဲ့ဉာဏ်အမြင် မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ မမှန်ကန်တဲ့ လွတ်မြောက်မှု၊ အဲဒီ (၂)မျိုးထည့်ပြီး (၁၀)မျိုးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ သူယုတ်အောက်ပို၍ ယုတ်မာသူလို ခေါ်ရပါတယ်တဲ့။

သပ္ပုရိသ- သူတော်ကောင်းဘက်ကျတော့လဲ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိတဲ့ (၈)မျိုးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူတော်ကောင်း။

သူတော်ကောင်းထက် သူတော်ကောင်းကျတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိက စပြီး သမ္မာသမာဓိထိအောင် (၈)မျိုး။

သမ္မာဉာဏ်- ကောင်းမွန်ဖြောင့်မှန်တဲ့ဉာဏ်၊ သမ္မာဝိမုတ္တိ- ကောင်းမွန်တဲ့လွတ်မြောက်မှု၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်မှု။

အဲဒီ (၁၀)မျိုးနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ သူတော်ကောင်းထက် ပို၍ကောင်းသူလို ခေါ်ပါတယ်။

အခု ယောဂီသူတော်စင်များ သမ္မာဒိဋ္ဌိအခြေခံပြီး ကမ္မဿကတ ဉာဏ် အခြေခံပြီး သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ခေါ်တဲ့ သီလမဂ္ဂင်။

လယ်တီဝိပဿနာ

သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ခေါ်တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ခေါ်တဲ့ ပညာမဂ္ဂင်။

အဲဒီ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်အတိုင်း သွားတော့ သမ္မာဉာဏ- ကောင်းမွန်
ဖြောင့်မှန်တဲ့ဉာဏ်၊

သမ္မာဝိမုတ္တိ- ကောင်းမွန်ဖြောင့်မှန်တဲ့ လွတ်မြောက်မှု။

အဲဒီ (၂)မျိုးထပ်ပြီးတော့ တိုးလိုက်လို့ရှိရင် သူတော်ကောင်း
ထက် သူတော်ကောင်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘုရားရှင်က နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့
တရားတော်တွေ ဟောနိုင်တော့ ဘာဆက်ပြီးတော့ ဟောသလဲဆိုရင်
ကုမ္ဘာ့သုတ္တန်ကို ဆက်ပြီးတော့ ဟောတယ်။

ကရွတ်ခွေ

ကုမ္ဘာ့သုတ္တန်က သိလွယ်အောင် မြင်လွယ်အောင် ဟောကြား
တော်မူတဲ့ ဥပမာ။

ရေအိုး (၂)လုံးရှိတယ်။ ရေအိုးတစ်လုံးက ကရွတ်ခွေရှိတယ်။
ရေအိုးတစ်လုံးက ကရွတ်ခွေ မပါဘူး။ ကရွတ်ခွေပါတဲ့ရေအိုးကတော့
ငြိမ်လို့။ ဟိုဟိုဒီဒီလှည့်ရင်လဲ ငြိမ်လို့။ ရေထည့်ရင်လဲ ငြိမ်လို့။

ကရွတ်ခွေမပါတဲ့ ရေအိုးကျတော့ လိမ့်လွယ်တယ်။ ဟော-
တည်ငြိမ်မှု မရှိဘူး။ အဲဒီတော့ ကရွတ်ခွေရှိတဲ့ ရေအိုးဟာ အလှည့်
အစောင်း ဘယ်လိုပဲ လှည့်လှည့်စောင်းစောင်း ငြိမ်လို့ ကရွတ်ခွေ
ရှိတာကိုး။ အဲဒီလိုပါပဲတဲ့။

စိတ်ဟာလဲပဲ ကရွတ်ခွေရှိတယ်။ စိတ်ရဲ့ကရွတ်ခွေနဲ့တူတဲ့ တရား
ရှိတယ်။

“ကောစ ဘိက္ခဝေ စိတ္တဿ အာဓာဓော”

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့ စိတ္တဿ- စိတ်၏၊ အာဓာဓော- ကရွတ်ခွေ
နှင့်တူတဲ့တရားမည်သည်၊ ကောစ- အဘယ်ပါနည်း။

စိတ်ကတော့ ရေအိုးနဲ့တူတယ်။ ကရွတ်ခွေနဲ့တူတဲ့တရား အဲဒီ စိတ်ကလေးငြိမ်ဖို့ စိတ်ရဲ့ကရွတ်ခွေက ဘာလဲ။ စိတ်ရဲ့တည်ရာ ကရွတ်ခွေဟာ-

“အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”

အရိယော- မြတ်သော၊ အဋ္ဌဂီကော- အင်္ဂါ (၈)ပါးရှိသော၊ အယမေဝ မဂ္ဂေါ- ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အစရှိတဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးပါပဲ။ မဂ္ဂင် (၈)ပါးဆိုတာ စိတ်ရဲ့ကရွတ်ခွေပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ သဘောပေါက်ကြတယ်။ မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို မဂ္ဂင် (၈)ပါး ခေါ်တဲ့ ကရွတ်ခွေပေါ်မှာ တင်ထားလိုက် တော့ ငြိမ်တယ်။ ငြိမ်မှလဲ ငြိမ်းမှာကိုး။ မငြိမ်ရင် မငြိမ်းဘူး။ မငြိမ်တာ ဘာကြောင့်လဲ လှုပ်လို့ပါပဲ။

လှုပ်တာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကရွတ်ခွေ မရှိလို့ပါပဲ။ ကရွတ်ခွေမရှိရင် လှုပ်မယ်။ လှုပ်ရင် မငြိမ်ဘူး။ မငြိမ်ရင် မငြိမ်းဘူး။

မိမိတို့စိတ်ကလေးဟာ မငြိမ်ဘူး။ မငြိမ်ရင် မငြိမ်းနိုင်ပါဘူး။ ငြိမ်မှ ငြိမ်းမှာပါ။

“သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ”

သမာဟိတော- တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ပဇာနာတိ- အပြားအားဖြင့် သိနိုင်ပါ၏။

စိတ်ကလေး တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့ သမာဓိရှိတဲ့ အခါ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတယ်။

ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ရဲ့ အမှတ်တံဆိပ်တွေကို ပကတိ အတိုင်း မြင်တယ်။ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ဖြစ်စဉ်ကို အမှန်အတိုင်း မြင်ပြီဆိုရင် ဒါဝိပဿနာဉာဏ်ကိုး။ မြင့်သွားပြီ။

အဲဒီတော့ ငြိမ်ရင် ငြိမ်းမှာပါပဲ။ ငြိမ်တော့ မြင်တာကိုး။ မြင်တော့ ငြိမ်းတော့တာပေါ့။ အဲဒီတော့ ကရွတ်ခွေဥပမာနဲ့ မြတ်စွာဘုရား

ဟောကြားပြီးတော့ ထားခဲ့တာ။

အဲလို ကရွတ်ခွေဥပမာနဲ့ ကရွတ်ခွေနဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးနဲ့ တူတယ်။ အခု မဂ္ဂင် (၈)ပါးအလုပ်ကို လုပ်နေကြရပြီ။

အဲဒီလို မိမိတို့မဂ္ဂင် (၈)ပါးထဲမှာ သမ္မာသမာဓိ- စိတ်ရဲ့တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်မှုလေးရအောင် အားထုတ်ပြီးတော့ နေကြတော့ (၈)မျိုးလုံး လောကုတ္တရာပိုင်း မရောက်စေကာမူ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင် တရားတွေ၊ လောကုတ္တရာရဲ့ ရှေ့အဖို့မှာဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်။

အဲဒီလမ်းတွေသွားပြီးတော့ နေကြတော့ မိမိတို့စိတ်ကလေး တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်မှုခေါ်တဲ့ သမ္မာသမာဓိဟာ အရိယာ သမာဓိလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ထွက်လေ ဝင်လေကို အာရုံပြုပြီးတော့ ရှုမှတ်ပွားများပြီးတော့ နေတော့ စိတ်ကလေးဟာ တည်ကြည်တယ်။ အဲဒီ တည်ကြည်ပြီးနေတာ ဟာ အရိယသမာဓိ၊ မြတ်တဲ့သမာဓိ သဥပနိသ- အကြောင်းနဲ့တကွ ဖြစ်တဲ့သမာဓိ၊ သပရိက္ခာရ- အခြံအရံတန်းဆာရှိတဲ့ သမာဓိမျိုး၊ ဒီသမာဓိက-

ယာစခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ သတ္တဟင်္ဂေဟိ
သမ္ပန္နာဂတဿ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ သပရိက္ခာရတာ၊ အယံ
ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အရိယော၊ သမ္မာသမာဓိ။ သဥပနိ
သောဣတိပိသ ပရိက္ခာရော ဣပိတိ။

တည်ကြည်ငြိမ်သက် မလှုပ်ယှက်တဲ့ အရိယာတို့၏ သမ္မာသမာဓိ ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ပါတယ်။ အခြံအရံ အသိုင်းအဝိုင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သမ္မာသမာဓိလို့ ခေါ်ဆိုအပ်ပါတယ်။

မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သမ္မာသမာဓိဟာ အကျိုး အကြောင်းနဲ့လဲ ဆီလျော်တယ်။ ရှေ့မဂ္ဂင် (၇)ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပြီးတော့မှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့သမာဓိကိုး။

ဒါကြောင့် အကျိုးအကြောင်းနဲ့လဲ ဆီလျော်တယ်။ အခြံအရံ အသိုင်းအဝိုင်းနဲ့လဲ ပြည့်စုံတဲ့ အရိယသမာဓိ၊ အရိယသမ္မာသမာဓိလို့ ခေါ်ကြရတယ်။

ဝေဒနာသုံးမျိုးသိရန်

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဆက်ပြီးတော့ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာ သုံးမျိုးရှိတယ်။ အားလုံးသိကြပြီးတဲ့အတိုင်း သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာ။

ဝေဒနာဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက “ခံစား စံစား၊ စကားနှစ်ထွေ၊ တရားနေမှာ ဝေဒနာဓာတ်၊ ခန္ဓာမှတ်လော့”

ခံစားခြင်း၊ စံစားခြင်းကို ဝေဒနာ။ အဲဒီ ဝေဒနာဟာ (၃)မျိုး ရှိပါတယ်။ အခုသုံးမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားက သုခဝေဒနာ သက်သက် သာသာရှိတယ်။ ချမ်းသာတဲ့ဝေဒနာလို့ ခေါ်ဆိုပါစို့။

ဒုက္ခဝေဒနာ- မသက်မသာတဲ့ ဝေဒနာ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ- ခြားခုလတ်ဝေဒနာမျိုးကိုး။ အဲဒီ ဝေဒနာသုံးမျိုးရှိတော့ အခု အဲဒီ ဝေဒနာသုံးမျိုးကို ပိုင်းခြားပြီးသိဖို့ရာ ဘာအားထုတ်ရမလဲ။

“တိဿန္တံ ဝေဒနာနံ ပရိညာယ”။

ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးကို ပိုင်းခြားပြီး သိဖို့ရာအတွက် မဂ္ဂင် (၈)ပါးပဲ ပွားများရမှာပါပဲ။ ဝေဒနာတွေဟာ ဒုက္ခသစ္စာထဲ ပါတော့ ပိုင်းခြား သိရမယ့် တရားတွေပဲ။ ဒီပိုင်းခြားခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာပြီး သိပုံကတော့ ဓမ္မစကြာနဲ့ အနတ္တသုတ္တန် လာတဲ့အတိုင်း ဝေဒနာတို့ရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဖြစ်ပုံကို သိရမှာပါ။ အဲလိုသိတာဟာ “သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်”ပဲ။

အဲဒီ ဝေဒနာသုံးမျိုးကို သိပြီးတော့ အရိယာဖြစ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေ ဒုနဲ့ဒေး။ အဲဒီ အရှင်မြတ်ကြီးတွေ သွားတဲ့လမ်းက ဘာဘာလဲ ဆိုတော့ ဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးပါပဲ။

ကာမဂုဏ်တို့ရဲ့ အပြစ်အနာအဆာ

တစ်ခါတရံကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒေသနာတော်တစ်ခုကို မိမိကိုယ်တိုင် ဟောတော်မူလိုတဲ့အတွက် ရဟန်းတော်များကို အခုလို ဟောတာမျိုးရှိသလို တစ်ခါတရံကျတော့ ရဟန်းတော်များက လျှောက်ထားလို့ နတ်ဗြဟ္မာတွေက လျှောက်ထားလို့ အမျိုးသား အမျိုးသမီး ဥပါသကာ ဥပါသိကာမများက လျှောက်ထားလို့ ဟောရတာလဲ ရှိတယ်။

တစ်ချိန်က အရှင်ဥတ္တိယဆိုတဲ့ မထေရ်မြတ်တစ်ပါးထဲ သီတင်းသုံးပြီးတော့နေတယ်။ မထေရ်က စဉ်းစားတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။ ဘုရားလျှောက်အုံးမှပဲ တပည့်တော်တစ်ပါးထဲ အေးအေးဆေးဆေးနေတဲ့အခါ အာရုံထဲမှာပေါ်လာတာက မြတ်စွာဘုရား အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်များကို ဟောခဲ့တယ်။

- အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ၊
- အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံ၊
- အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံ၊
- ရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ၊
- အတွေ့ထိမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ခေါ်တဲ့ အာရုံငါးပါးတို့ကို

မြတ်စွာဘုရား ဟောခဲ့တယ်လို့ တပည့်တော်ရဲ့ ဉာဏ်အမြင်မှာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

“သာဓု ဥတ္တိယ”

ချစ်သား ဥတ္တိယ၊ အင်မတန်ကောင်းမွန်တဲ့ တွေးတောချက်ပဲ ဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ကာမဂုဏ်အာရုံငါးပါးကို ဟောတော်မူတယ်။

“ပဉ္စိမေ ဥတ္တိယ ကာမဂုဏာ”

ဥတ္တိယ- ချစ်သားဥတ္တိယ၊ ကာမဂုဏာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ဣမေပဉ္စ- ဤငါးမျိုးတို့တည်း။ ငါးမျိုးက ဘာလဲလို့ဆိုတော့ -

“အတ္တိ ဥတ္တိယ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါက္ကဋ္ဌာ၊ ကန္တာ၊ မနာပါ၊
ပိယရူပါ၊ ကာမူပသံဟိတာ၊ ရဇနိယာ။”

ဥတ္တိယ- စက္ခုဝိညာဉ်နဲ့ သိမြင်အပ်တဲ့၊ ဣဋ္ဌ- အလိုရှိအပ်တဲ့
ရူပါရုံတွေ၊ ကန္တ- နှစ်သက်အပ်တဲ့ ရူပါရုံတွေ၊ မနာပ- စိတ်ကိုပွားစေ
တတ်တဲ့ ရူပါရုံတွေ၊ ပိယရူပ- ချစ်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ရူပါရုံမျိုး၊ ရဇနိယ-
နှစ်သက်တွယ်တာမှုကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ရူပါရုံမျိုး အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံတွေ၊
ကာမူပသံဟိတ- ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်တဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံတွေ ရှိတယ်။

အသံလဲပဲ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံ၊ အနံ့လဲပဲ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံ၊
အရသာလဲပဲ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ၊ အတွေ့အထိလဲပဲ အတွေ့အထိမျိုးစုံ
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်အာရုံငါးပါးတွေကို ငါဘုရားဟောခဲ့တယ်။
အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေကို ပယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာအတွက် ဘာပွားရမလဲဆိုတော့
ဟောဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးပဲ ပွားရမှာပါပဲ။

လောကကြီးကတော့ အဲဒီကာမဂုဏ်ငါးပါးကို ဟော- ရူပါရုံ
ဆိုရင်လဲ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ၊ ရူပါရုံတွေ သက်ရှိသက်မဲ့၊ သက်ရှိ ရူပါရုံ
ပိုင်ဆိုင်သူတွေလဲ အဲဒီရူပါရုံကို ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင်
သူတစ်ပါးမြင်ရင် သဘောကျသည်ထက်ကျအောင် သက်မဲ့ရူပါရုံ
ထုတ်လုပ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ အဝတ်အစားအသုံးအဆောင်တွေနဲ့
ပတ်သက်လို့လဲအမျိုးမျိုး၊ ကြည့်စရာ ရှုစရာတွေ ကုန်နိုင်ဖွယ်မရှိပါဘူး။

သဒ္ဒါရုံတွေကလဲ ထုတ်လုပ်လိုက်ကြတာစုံလို့။ ဂန္ဓာရုံတွေ၊ အနံ့
တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ သောင်းချီပြီးတန်ဖိုးကြီးတဲ့ ရေမွှေးတွေ
ဘာတွေ ထုတ်ကြတယ်။

ရသာရုံကလဲ ဒီလိုပဲ။ ရသာမျိုးစုံ ရသာရုံတွေကလဲပဲ သူ့ထက်သူ
ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင်၊
အတွေ့အထိမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတွေကလဲပဲ တွေ့စရာ ထိစရာ အသုံး
အဆောင်တွေကလဲပဲ တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့၊ တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက်၊ တစ်လ
ပြီးတစ်လ၊ တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် ဆိုတာမျိုးလို ဒီအာရုံငါးပါးဆီကိုပဲ အာရုံ

ငါးပါးကို မလွှတ်နိုင်လောက်အောင် ကမ္ဘာ့လူထုကြီးဟာ ဖန်တီးပြီးတော့
နေတယ်။ ကြော်ငြာနေကြတယ်။ ရုပ်သံရေဒီယိုတွေက၊ ဂြိုဟ်တုတွေက
ဒီအာရုံတွေကိုပဲ အပြိုင်ပြိုင်ကြော်ငြာ နေကြတယ်။

အဲဒီကာမဂုဏ်အာရုံတွေ မြတ်စွာဘုရားက အပြစ်ပြဟောတော်
မူတယ်။ ပယ်ရှားဖို့ အဲဒီအာရုံတွေကို ဘာမှတန်ဖိုးမရှိအောင် ဟောတော်
မူရတယ်။

ဒီအာရုံတွေ ပယ်စွန့်နိုင်အောင် ဘာလုပ်ရမလဲဆိုရင် မဂ္ဂင်
ကျင့်စဉ်ကျင့်ရပွားရမယ်။

တစ်ခါတရံကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီအာရုံငါးပါး
ကာမဂုဏ်အယုတ်တရားတို့ကို ဥပမာအမျိုးမျိုးနဲ့ပြပြီး ဆုံးမတယ်။

“အဋ္ဌိကင်္ဂလူပမာ ကာမာ”

ကာမာ- ပုထုဇဉ်များ ခင်ယူမှားသည့် ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်
တို့သည်၊ အဋ္ဌိကင်္ဂလူပမာ- အသားမမို့ သွားသရည်ဖြင့် ပါးဆီယိုဖိတ်
ညှီစိုရိပ်ကြောင့် စိတ်မချင့်ရဲ ခွေးအိုခဲသည့် အမဲရိုးလျှင် နှိုင်းယှဉ်စရာ
ဥပမာရှိကုန်၏။

အမဲရိုးလေး ခွေးအိုခဲသလိုပဲတဲ့။ အသားမမို့ သွားသရည်ဖြင့်
ခွေးအိုအမဲရိုးခဲတဲ့အခါ အသားတော့မပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မိမိကထွက်တဲ့
သွားရည်လေးနဲ့ အရိုးကိုမလွှတ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ ခွေးအိုအမဲရိုးခဲ
သလိုပါပဲ။

ဗဟုဒုက္ခာ- မရှိတောင့်တ ရှိကြောင့်ကြနှင့် ဒုက္ခဘေးရန် အတန်
တန်ကြောင့် ပူပန်မစဲ များသောဆင်းရဲ ရှိကုန်၏။ ပုထုဇဉ်ကမ္ဘာသူ
ကမ္ဘာသားတွေ ဒီအာရုံတွေ မလွှတ်နိုင်တာ သိနေတာကိုး။ အလွန်
ဆင်းရဲကြတယ်။

ဒီအာရုံတွေ ရဖို့ရာနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ မရှိတော့လဲ တောင့်တ
လိုက်ကြ၊ ရှိတော့လဲ ကြောင့်ကြလိုက်ကြတာ။

ခပ်လိုက်ရတော့ သော့၊ ကာလိုက် ရံလိုက်ရတာ အုတ်တံတိုင်း
ကြီးတွေ တံခါးပိတ်လိုက်ရတာ မောလို့ပါပဲ။

ဗဟုပါယာသာ- မချီယောင်ရမ်း သတိခမ်းအောင် ပင်ပန်းခြင်း
များလှပါပေကုန်၏။ ဧတ္ထ ဧတေသုကာမေသု- ဤကာမဂုဏ်တို့၌၊
အာဒိနဝေါ- ဆွေရင်းမျိုးချာ မိတ်သဟာပင်၊ အနာဒရ- မညှာကြပဲ
ဒေါသရန်စစ် ကြမ်းကြုတ်သော အပြစ်သည်၊ ဘိယျော- ပူဆာထူးထွေ
များလှပါချေ။

ဆွေမျိုးအရင်းအချာရယ်၊ မိတ်ရင်းဆွေရင်းရယ်လို့ မညှာနိုင်
ဘူး။ မရှိနိုင်တော့ဘူး။ ဒေါသရန်စစ် ကြမ်းကြုတ်သော အပြစ်သည်
အင်မတန်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ အပြစ်အနာအဆာတွေကလဲ ပြည့်လို့ပဲလို့
အပြစ်ပြတော်မူတယ်။

ကာမာ- ပုထုဇဉ်များ ခင်ယူမှားသည့် ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့
သည်၊ သပ္ပသိရူပမာ- အဆိပ်ခိုအောင်း မြွေဥခေါင်းနှင့် တူကြပါပေကုန်၏။

မြွေဦးခေါင်း ကြည့်လိုက်တော့ မြွေပွေး၊ မြွေဟောက်တို့ရဲ့
ခေါင်းထဲမှာ အဆိပ်တွေကအပြည့်ကိုး။

အာရုံငါးပါးဟာလဲ အဲဒီအဆိပ်ခိုအောင်းတဲ့ အဆိပ်တွေ သိုမှီး
သိမ်းဆည်းထားတဲ့ မြွေဦးခေါင်းနဲ့တူတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ နားလည်
အောင် ဘုရားကဥပမာနဲ့ ပြတော်မူတယ်။

“သုပိနကူပမာ ကာမာ”

ကာမာ- ပုထုဇဉ်များ ခင်ယူမှားသည့် ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့
သည်၊ သုပိနကူပမာ- ရွှေအိမ်ရွှေနန်း အခန်းခန်းနှင့် စံမြန်းရပုံ ဟုတ်
လေတုံနှင့် အာရုံစွဲငြိ နိုး၍ကြည့်က မရှိသက်သက် ယွင်းကွယ်ပျက်သည့်
အိမ်မက်လျှင် နှိုင်းယဉ်စရာ ဥပမာရှိကုန်၏။

အိမ်မက်တွေကောင်းလိုက်တာ ရွှေအိမ်ရွှေနန်းကြီးတွေနဲ့ စံမြန်း
ရတာ ကောင်းလိုက်တာ။ နိုးတော့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဘာမှမရှိတော့ဘူး။
မရှိသက်သက် ယွင်းကွယ်ပျက်သည့် အိမ်မက်နှင့်တူတယ်။

“အသိသုန္နပမာ ကာမာ”

ကာမာ- ပုထုဇဉ်များ ခင်တွယ်မှားသည့် ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ် တို့သည်၊ အသိသုန္နပမာ- မုဆိုးအားလုံး လူများသုံးသည့် စဉ်းတီတုံးလျှင် နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာရှိကုန်၏။

မုဆိုးများသုံးသည့် စဉ်းတီတုံးနဲ့ တူတယ်။ သားငါးတွေ လှီးဖြတ်တဲ့ စဉ်းတီတုံးနဲ့ တူတယ်။

“အင်္ဂါရကာသုပမာ ကာမာ”

ကာမာ- ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ အင်္ဂါရကာသုပမာ- မီးကြီးတွင်းနှင့် တူကြပါကုန်၏။ ဘုရားရှင် ဥပမာအမျိုးမျိုးနဲ့ပြတာ။

“တိဏုက္ကုပမာ ကာမာ”

ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ တိဏုက္ကုပမာ- လေညာလေထက် ဆောင်သူ့လက်သို့ လျှံစက်ဟူးဟူး ပျံတက်ကူးသည့် မျက်မီးရှူးလျှင် နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာရှိကုန်၏။ မျက်မီးရှူး မီးရှို့ပြီးကိုင်တော့ လက်လောင် တာကိုး။ အဲဒီလိုပဲ-

“ယာစိတကူပမာ ကာမာ”

ကာမာ- ကာမဂုဏ်တရားတို့သည်၊ ယာစိတကူပမာ- ခေတ္တခဏ ငှားရမ်းထားအပ်သော ဥစ္စာနှင့်တူကြပါကုန်၏။

ခဏငှားထားတဲ့ ဥစ္စာနဲ့ အတူတူပဲ။ အဲသလို ဥပမာအမျိုးမျိုးနဲ့ ဒီအာရုံငါးပါးကို ဖယ်ရှားနိုင်အောင် လို့ဆိုပြီး ဟောထားတဲ့ ဒေသနာ တော်တွေဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- အမြင်မှန်ရအောင် ဟောတော်မူတာပါ။

မဂ္ဂင် (၈)ပါးပဲ အားထုတ်

အဲဒီအာရုံငါးပါး ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ ဘယ်တရားအားထုတ်ရမလဲ ဆိုတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးပဲ အားထုတ်ကြရမှာ ပါပဲ။ အဲဒီတော့ ဟိုမှာ ဘက်ကမ်းသို့ကူးရန်-

“အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
အပါရာပါရံဂမနာယ သံဝတ္တန္တိ”

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-
ဤမဂ္ဂင်တရားတို့သည်၊ ဘာဝိတာ- ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊
ဗဟုလိကတာ- အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ အပါရာ- ဤမှာ
ဘက်ကမ်း သံသရာစခန်းမှ၊ ပါရံ- ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်စခန်းသို့၊
ဂမနာယ- ရောက်ခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။

တရားရှစ်မျိုး ပွားလို့ရှိရင် ဒီသံသရာဝဋ်စခန်း ဒီဘက်ကမ်းက
နေပြီးတော့ ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ရောက်နိုင်ပါတယ်။

ဒီဘက်ကမ်းမှာ အသစ်သစ် ပဋိသန္ဓေ၊ အို၊ နာ၊ သေ ရှိတယ်
ဟိုမှာဘက်ကမ်းမှာ ပဋိသန္ဓေ၊ အို၊ နာ၊ သေ မရှိ

ဟိုဘက်ကမ်းသို့ရောက်နိုင်တဲ့ အဲဒီတရား (၈)မျိုးက ဘာလဲ
ဆိုတော့-

- သမ္မာဒိဋ္ဌိ
- သမ္မာဝါစာ
- သမ္မာအာဇီဝ
- သမ္မာသတိ
- သမ္မာသင်္ကပ္ပ
- သမ္မာကမ္မန္တ
- သမ္မာဝါယာမ
- သမ္မာသမာဓိ

ယောဂီသူတော်စင်များ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ
ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင် (၃)ပါး အခြေခံထားခဲ့ကြပြီ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိက စပြီးတော့ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မေတ္တာပွားတာတို့ အမျှ
ဝေတာတို့နဲ့ အသုံးချခဲ့ပြီ။ အထူးသဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်
နေတဲ့ သမ္မာသတိ။

ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပွားများလို့ရရှိလာတဲ့ စိတ်ရဲ့
တည်ငြိမ်မှု သမ္မာသမာဓိ။

လယ်တီဝိပဿနာ

အဲဒီတရားတွေဟာ အပါရာ- ဒီမှာဘက်ကမ်း သံသရာစခန်းက နေပြီးတော့၊ ပါရ- ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့၊ ဂမနာယ- ရောက်နိုင် ဖို့ရာအတွက် ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို ဖြေကြားတော်မူပြီးတော့ အဲဒီတရားရှစ်ပါးက ဘာလဲ ဆိုတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး သိကြရပြီ။ အဲလို မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ဟောကြားပြီးတဲ့ အခါ ဘုရားရှင်က-

အပ္ပကာတေ မနုဿေသု၊
ယေဇနာ ပါရ ဂါမိနော။
အထာယံ ဣတရာ ပဇာ၊
တီရမေဝါ နုဓာဝတိ။

ယေဇနာ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မနုဿေသု- လူတို့တွင်၊ ပါရဂါမိနော- ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ရှေးကလဲရောက်ကြကုန်ပြီ။ ယခုလဲရောက်ဆဲ၊ နောင်အခါလဲ ကူးခပ်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ တေ- ထိုကမ်းတစ်ဖက် ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ရောက်ကြကုန်သော သူတို့သည်၊ အပ္ပကာ- နည်းပါးလှကုန်၏။

ဒါ လူတင်ပြောတာ။ အခြားတိရစ္ဆာန်တွေ အခြားဘုံသားတွေ မပါသေးဘူး။

လူတွေထဲမှာကိုက အတိတ်ကာလက ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ အနာဂတ် ကာလမှာ ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကူးခပ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နံနဲလေး ရှိတယ်။

အထ- စင်စစ်၊ ဣတရာ- ဤမှတစ်ပါးသော၊ အယံပဇာ- ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ တီရမေဝ- သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ ဒီဘက်ကမ်းသို့ သာလျှင်၊ အနုဓာဝတိ- အစဉ်တစိုက် ပြေးသွား၍နေ၏။ များသောအား ဖြင့်ကတော့ ဝဋ်သံသရာဆီပဲ ပြန်ပြီးတော့ ရေဝဲလှည့်သလိုပဲ ဝဋ်သံသရာ စခန်းသို့ပင် မြန်းပြီးတော့ နေကြတယ်။

ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒုက္ခတွေ လွတ်မြောက်နိုင်သလဲဆိုတော့
မဂ္ဂင် (၈)ပါး ကျင့်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ -

ယေစခေါ သမ္မဒက္ခာတေ၊

ဓမ္မေ ဓမ္မနုဝတ္တိနော။

တေဇနာ ပါရမေဿန္တိ၊

မစ္စုဓေယျံ သုဒုတ္တရံ။

ယေ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သမ္မဒက္ခာတေ- ကောင်းစွာ
ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဓမ္မတရားတော်မြတ်၌၊ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော-
တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြံကြပေကုန်၏။

တေဇနာ- ထိုမဂ္ဂင် (၈)တန် အကျင့်မှန်ကို ကျင့်ကြံပွားများ
နေကြကုန်သော သူတို့သည်၊ ပါရံ- ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့၊
ဓေယန္တိ- ရောက်ကုန်လိမ့်မည်။

ကျေနပ်စရာ အားရစရာ ဘုရားရွှေနှုတ်တော်ထွက်စကား မဂ္ဂင်
(၈)ပါး ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံပွားများနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟိုမှာ
ဘက်ကမ်း ကူးနိုင်မယ်။

ဘာကိုလွန်မြောက်တာလဲလို့ဆိုတော့ တေ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊
သုဒုတ္တရံ- လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သော၊ မစ္စုဓေယျံ- သေမင်းနိုင်ငံကို၊
အတိတ္တမိတ္တာ- ကျော်လွန်၍၊ ပါရံ- ဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့၊
ဓေယန္တိ- ရောက်ကြကုန်လိမ့်မည်။

လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့တဲ့ သေမင်းနိုင်ငံ။ သေမင်းနိုင်ငံဆိုတာ
ဘယ်နိုင်ငံလဲ။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတွေ (၁၈၀)ကျော်ရှိတယ်။

ဘယ်နိုင်ငံလဲ သေမင်းနိုင်ငံဆိုတော့ အကုန်လုံးပဲတဲ့။ သေမင်း
နိုင်ငံတွေချည်းပဲ။ ဘယ်နိုင်ငံမှ သေမင်းပိုင်နက်က မလွတ်ဘူး။ သေမင်း
ပိုင်နက်ထဲမှာချည်း နေကြရတယ်။ သင်္ချိုင်းမရှိတဲ့နိုင်ငံ မရှိပဲကိုး။

တိရစ္ဆာန်ဘုံဌာနတွေကလဲ သေမင်းနိုင်ငံတွေပဲ။ ပြိတ္တာ၊
အသုရကာယ်လဲ သေမင်းနိုင်ငံတွေပဲ။ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံလဲ သေမင်း
နိုင်ငံတွေပဲ။

“အာယုပုည၊ ခယနှစ်ဖြာ၊ တဖြာဖြာကြောင့်၊ ဗြဟ္မာတို့အား၊
စုတိငြား၏။”

ဗြဟ္မာမင်းကြီးတွေ ကမ္ဘာတည်အောင် အသက်ရှည်ပြီး ရပ်တည်
နိုင်တယ်ဆိုပေမဲ့ အသက်တမ်းကုန်လို့ စုတေတယ်။ ဘယ်လောက်
အသက်ရှည်ရှည် ဖြစ်ရင့်ပျက်ခဏာ သုံးချက်ထက်ပို၍ အသက်မရှိပါဘူး။
ကုသိုလ်ကံကုန်လို့ ဈာန်ကြီးပြတ်လို့ ဈာန်လျှော့လို့ ဈာန်ကုသိုလ်ကုန်လို့
စုတေမယ်။ အဲဒီအကြောင်း နှစ်မျိုးကြောင့် ဗြဟ္မာတွေ စုတေကြတယ်။

“တစ်ဖြာထိုမှ၊ ဟာရကောပါ၊ ထည့်၍သာလျှင်၊ လေးဖြာ
အပေါင်း၊ နတ်သေကြောင်းတည်း။”

ဗြဟ္မာမင်းကြီးတွေက သက်တမ်းကုန်လို့ သေတယ်၊ စုတေ
တယ်။ ကုသိုလ်ကံကုန်လို့ စုတေတယ်။

နတ်များကျတော့ အဲဒီအထဲနှစ်မျိုးထပ်ထည့်ရတယ်။ တစ်ဖြာ
ထိုမှ၊ ဟာရကောပါ၊ ထည့်၍သာလျှင်၊ လေးဖြာအပေါင်း၊ နတ်သေ
ကြောင့်တည်း။

စားချိန်၊ သောက်ချိန် မှန်မှန်မစားရလို့ရှိရင် နတ်သား နတ်သမီး
တွေ စုတေတယ်။

နတ်သား၊ နတ်သမီးတစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မနာလိုဝန်တိုတာတွေ ဖြစ်၊
ဒေါသတွေဖြစ်ရင် စုတေသွားတယ်။

ဒေါသကြောင့် စုတေတာလဲရှိတယ်။ အာဟာရ စားချိန်လွန်သွား
လို့ စုတေတာလဲ ရှိနိုင်တယ်။ နတ်သေခြင်းအကြောင်း (၄)မျိုး ရှိတယ်။

လူတွေသေခြင်းအကြောင်းလေးမျိုး။ သက်တန်းကုန်လို့
သေတယ်။ ကံကုန်လို့ သေတယ်။ အသက်တန်း၊ ကံ (၂)မျိုးကုန်လို့
သေတယ်။ ခြားခုလပ်မှာ သူတစ်ပါးပယောဂတစ်ခုခုနဲ့ သေတယ်။
ဒါကြောင့် နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာဘုံ ရောက်နေသူတို့လဲ သေမင်းရဲ့ပိုင်နက်ထဲမှာပဲ
နေကြရတယ်လို့ ဆိုရတယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ယေဇနာ- အကြင် မဂ္ဂင် (၈)တန် အကျင့်မှန်ကို ကျင့်ကြံပွားများ
နေကြကုန်သောတို့သည်၊ သုဒုက္ကရံ- လွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့သော၊ မစ္စုဓေယျ-
သေမင်းနိုင်ငံကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ- ကျော်လွန်၍၊

သေမင်းနိုင်ငံဆိုတာတွေဟာ (၃၁)ဘုံလုံး သေမင်းနိုင်ငံချည်း
ပဲဆိုကြပါစို့။ အဲဒီ သေမင်းနိုင်ငံကို ကျော်လွန်ပြီးတော့မှ တေဇနာ-
ထိုမဂ္ဂင် (၈)တန် အကျင့်မှန် ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ကြကုန်သော
သူတော်စင် သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ သုဒုက္ကရံ- လွန်မြောက်ခဲ့သော၊
မစ္စုဓေယျ- သေမင်းနိုင်ငံကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ- ကျော်လွန်၍၊ ပါရံ- ဟိုမှာ
ဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်ဟူသော ရွှေမြို့တော်တစ်ဘက်ကမ်းသို့၊ ဒေသန္တိ-
မုချမသွေ ရောက်နိုင်ကြလေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပဉ္စမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၅)ရက်နေ့။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ တရားအားထုတ်ခဲ့တာ တော်တော်လေးအရှိန်ရသွားပြီး ဝိပဿနာစခန်း တက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ကြပြီ။

လမ်းစဉ်ရှိတယ်လို့သာ ခြေလိုက်ကြ

မြတ်စွာဘုရားက တစ်နေ့ကဟောသလို ရဟန်းတော်များနှင့် သာသနာ့အပြင်ပ အယူရှိကြတဲ့ တိတ္ထိများ တွေ့ကြ ဆုံကြတယ်။ သာသနာပ အယူရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက ရဟန်းတော်များ တွေ့လို့ရှိရင် မေးကြတယ်။

အခုအခါတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ရဟန်းတို့၊ သာသနာ့အပြင်ပ အယူရှိကြတဲ့ ပရဗိုဇ်တွေက သင်တို့ကိုတွေ့ရင် အဘယ်အကျိုးငှာ ရဟန်း ဂေါတမအထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြသလဲလို့ မေးကြ လိမ့်မယ်။

အဲဒီလိုမေးရင် ဒီလိုဖြေလိုက်ကြတဲ့ ဖြေနည်းသင်ပေးတာ။ ဘယ်လိုဖြေရမလဲလို့ဆိုတော့-

“ရာဂဝိရာဂတ္ထံ ခေါအာဝုသော သမဏော ဂေါတမေ မယံ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ။”

အာရုံမြင်က ထင်သမျှ၌ မဝလိုက်စား နှစ်သက်မှု ရာဂကင်းဖို့ရန် တို့တတွေ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်များ ကျင့်သုံးကြပါတယ် လို့ အဲဒီလိုသာ ဖြေလိုက်ကြ”။

“ဆက်မေးကြလိမ့်အုံးမယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် ရာဂကင်းဖို့ရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ နည်းလမ်းကောရှိပါသလား။ ကျင့်စဉ်ကော ရှိပါသလားလို့ မေးကြလိမ့်ဦးမယ်။ အဲလိုမေးလို့ရှိရင်-

“အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”

ဒီမြတ်တဲ့ အင်္ဂါ(၈)ပါးရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်၊ မဂ္ဂင်လမ်းပါပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိတဲ့ (၈)မျိုးကိုသာ လက်ညှိုးထိုးပြီး ပြုကြပေတော့လို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူတယ်။

ရာဂအစထားပြီးတော့ ခေါင်းတပ်ပြီးတော့ ကိလေသာအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းဖို့ရာအတွက် မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ကြရ တယ်။ အဲဒီတော့-

“အဖိုးမထိုက်သော ကိလေသာ အခွါရခက်သည်”

“မမြင်ရသောကြိုးဆယ်စင်း ဖြေရှင်းရခက်သည်”

မမြင်ရတဲ့ ကြိုးဆယ်စင်းဆိုတာ သံယောဇဉ်ဆယ်မျိုးပါပဲ။

“အနိုးမထွက်သော ရာဂမီးတောက် အငြိမ်းရခက်သည်”

“မဝေးသောနိဗ္ဗာန်ခရီး အသွားရခက်သည်”

ဆိုတဲ့စကားရှိတယ်။

ရာဂဆိုတဲ့အမည်၊ လောဘဆိုတဲ့အမည်၊ တဏှာဆိုတဲ့အမည် အတူတူပါပဲ။ လောဘရဲ့နာမည် (၁၁၂)မျိုးလောက်ရှိတယ်။

ကိလေသာထဲမှာ လောဘကိလေသာလဲ ပါတယ်။ အဲဒီ အဖိုး မထိုက်တဲ့ ကိလေသာများ အခွါရခက်တယ်လို့ဆိုတော့ ခွါနည်းလမ်း မသိရင် ပိုဆိုးတယ်။ ကျင့်စဉ်မသိ ပိုပြီးခက်တယ်။

အကယ်၍ အချို့သာသနာပြင်ပ ပရဗိုဇ်တွေက မေးကြလိမ့် အုံးမယ်။ အဘယ်အကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးကြပါသလဲဆိုရင် “သံယောဇန ပဟာနတ္ထံ”- မမြင်ရသော ကြိုးဆယ်စင်း သံယောဇဉ်ကြိုးကို ဖယ်ရှားဖို့ရာအတွက် တို့တတွေ မြတ်စွာ ဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တယ်လို့ ဒီလိုပဲဖြေကြတဲ့။

အဲဒီ သံယောဇဉ်ဆိုတဲ့ စကားဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ အင်မတန်အသုံးများပြီး အသုံးတွင်ကျယ်တဲ့စကားလုံးပါပဲ။

သံယောဇဉ်ဟာ သာမန်အားဖြင့် ပြောနေကြတာက အရပ် သုံးမှာ ပြောနေကြတာက တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တွယ်တာတာတို့

ပစ္စည်းတွယ်တာတာတို့ အဲဒါမျိုးတွေကိုသာ သံယောဇဉ်လို့ ဒီလိုမြင်သိ
နေကြတယ်။

ဥပမာဆိုကြပါစို့ လူတစ်ယောက် စိတ်ဆိုးနေလို့ရှိရင် ဒီလူ
သိပ်သံယောဇဉ်ကြီးတာပဲလို့ ပြောလေ့မရှိကြဘူး။ ပဋိပသလဲ သံယောဇဉ်
ပါပဲ။

အဲဒီတော့ သုတ္တန်နည်းက သံယောဇဉ်က (၁၀)မျိုး၊ အဘိဓမ္မာ
နည်းမှာ (၁၀)မျိုး ရှိပါတယ်။

သုတ္တန်နည်း၊ အဘိဓမ္မာနည်း ကွာခြားသွားတာက၊

သုတ္တန်နည်းမှာတော့-

“ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ အရူပရာဂ
သံယောဇဉ်၊ ပဋိပသသံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊
သီလပဗ္ဗတပရာမာသံသံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာ
သံယောဇဉ်” လို့ သုတ္တန်နည်းမှာ (၁၀)မျိုး။

အဘိဓမ္မာနည်းကျတော့-

“ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်၊ ပဋိပ
သံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ သီလပဗ္ဗတပရာမာသ
သံယောဇဉ်၊ ဣဿာသံယောဇဉ်၊ မစ္ဆရိယသံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ
သံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်”လို့ အဘိဓမ္မာနည်းမှာ (၁၀)မျိုး။

(၇)မျိုးကတော့ သုတ္တန်နည်း အဘိဓမ္မာနည်းမှာ ပါပြီးတော့
(၃)မျိုး အပြောင်းအလဲရှိပါတယ်။

သုတ္တန်နည်းမှာပါတဲ့ “ရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ အရူပရာဂ
သံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်”တို့ဟာ အဘိဓမ္မာနည်းကျတော့
မပါတော့ပဲ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်၊ ဣဿာသံယောဇဉ်၊ မစ္ဆရိယ
သံယောဇဉ်”လို့ ပြောင်းသွားပါတယ်။

အဲဒီ သံယောဇဉ် (၁၀)မျိုးကို “မမြင်ရသော ကြီးဆယ်စင်း
ဖြေရှင်းရခက်သည်”လို့ ဆိုတာပါပဲ။

မမြင်ရတဲ့ရန်သူ ဖြစ်ရှင်းရခက်သလိုပဲ

မမြင်ရဘူး၊ မမြင်ရတော့ ဖြေရှင်းရပိုပြီး ခက်တာပေါ့။ အဲဒီမယ် အများသိနေကြတာက သက်ရှိသက်မဲ့တွေကို တွယ်တာတဲ့ တရားကိုသာ သံယောဇဉ်လို့ မြင်နေကြတယ်။

ပဋိပသံယောဇဉ် ဒေါသတွေဖြစ်၊ မနာလိုတာတွေ၊ ဝန်တိုတာ တွေဖြစ်ပြီးတော့နေတော့ မာနတွေဖြစ်ပြီးနေတာ သံယောဇဉ်တွေပဲ။

အဲဒီတော့ သံယောဇဉ်ကို ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ သံယောဇဉ် (၁၀)မျိုး မမြင်နိုင်သော ကြိုး(၁၀)စင်း ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ဗြဟ္မစရိယ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်တယ်။

အဲဒီ မြတ်တဲ့ကျင့်စဉ် လမ်းစဉ်က ဘာလဲလို့ဆိုတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး။ နောက်ဆက်ပြီးတော့ ဘုရားရှင်က “အနုသယ သမုတ္တိတနတ္ထံ” အနုသယပယ်ဖို့။

ကာမရာဂါနုသယ အစရှိတဲ့ အနုသယသတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ကိန်းနေတဲ့ ကိလေသာတွေ အဲဒီ (၇)မျိုးကို ဖယ်ရှားဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရား ထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်များ ကျင့်ကြတယ်။ လမ်းစဉ်ကတော့ မဂ္ဂင်လမ်းစဉ် ပါပဲ။

အဲဒီလို အနုသယတို့ကို သိတော်မူခြင်း အာသယကို သိတော် မူခြင်းဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အားတော် (၁၀)တန်၊ ဉာဏ်တော် (၁၀)ပါး ထံမှာ ဉာဏ်တော်ကြီး တစ်ခုအနေနဲ့ ပါဝင်ပါတယ်။

တေသံ တေသံ သတ္တာနမ္ပိ၊
အာသယဉ္စ အနုသယံ။
ဇာနန္တော ဉာဏပလေန၊
သီဟနာဒံ နဒိဇိနော။

ဇိနော- အောင်သင့်အောင်ရာ အဖြာဖြာကို ကောင်းစွာအောင် မြင် ဘုရားရှင်သည်။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံပိ- ထိုထိုရပ်ရွာ ကပ်ကမ္ဘာ ၌ နတ်ဗြဟ္မာလူ သတ္တဝါဟူဟူ သမျှတို့၏၊ အာသယဉ္စ- ထိုထိုဆန္ဒ

လယ်တီဝိပဿနာ

အဇ္ဈာသယကိုလည်းကောင်း၊ အနုသယဉ္စ- ကိန်းဝပ်နေသော အနုသယ ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တို့ရဲ့ သမထဝိပဿနာ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဘယ်လိုအခြေအနေ ရှိတယ်လို့ သိတော်မူတယ်။

ကာမရာဂါနုသယ ကိန်းနေတယ်။ ဘဝရာဂါနုသယ ကိန်းနေ တယ်ဆိုပြီးတော့ အနုသယနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျကျနန သိတော်မူတယ်။

ဉာဏဗလေန- အာသယာနုသယ အမည်ရသည့် လောက ကိုလွှမ်း ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ ဇာနန္တော- ဟုတ်တိုင်းဧကန် သိရှိတော်မူ သည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက် ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက်ညံ တရား တော်အသံတော်ကို၊ နဒီ- ကျူးရစ်လှစ်ဖွေ မိန့်မြွက်တော် မူနိုင်ပါပေသတည်း။

သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက် ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက်ညံ တရားတော်အသံတော်ကို၊ နဒန္တံ- ကျူးရစ်လှစ်ဖွေ မိန့်မြွက်တော်မူနိုင် ပါပေသော၊ ဇိနံ- ဇိနဟူသည် အမည်တံဆိပ် ဘွဲ့ပုံလိပ်ဖြင့် ခပ်နှိပ် ပေါ်ထင် အောင်ပွဲရှင်မြတ်ဘုရားကို၊ မယံ- အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဝန္တာမ- ရှိခိုးကြပါကုန်၏။

အဲဒီလို အာသယအနုသယတွေ သိပြီးတော့ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန် မှာ ကာမရာဂါနုသယ ပိုနေတယ်။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှာ ပဋိယာနုသယ ပိုနေတယ် စသည်ဖြင့် အခြေအနေတွေသိပြီးမှ မြတ်စွာဘုရား တရား ဟောတော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် အနုသယကို ပယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာအတွက် မြတ်စွာဘုရား ထံမှာ တရားအားထုတ်ကြတယ်လို့ ဖြေကြလို့ သင်ပေးတော်မူတယ်။

“အဋ္ဌါန ပရိညာတတ္ထံ”

နောက်တစ်မျိုးကျတော့ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ သံသရာခရီးရှည်ကြီးကို သိဖို့ရန် မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တပည့်ခံကျင့်သုံးနေထိုင်ပါတယ်လို့ ဖြေကြ။

သံသရာခရီးရှည်ကြီး

သံသရာဆိုတာ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တရားတွေ မပြတ်
မလပ် ဖြစ်နေတာကို ခေါ်ပါတယ်။ တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝ၊ တစ်ဘုံမှ
တစ်ဘုံ သွားလာကူးသန်းနေတာလဲ သံသရာလည်နေတာပါပဲ။ အထူး
သဖြင့် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မြင်၊ ကြား၊ ထိ၊ သိ နေကြတာတွေအားလုံး
သံသရာလည်နေတာပါပဲ။ ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါ အတွင်းဓာတ်သား ခန္ဓာ
အာယတနဓာတ်တရားတွေ မြင်အောင် ကြည့်ရမှာပါပဲ။

အဲဒီလို သွားလာလှည့်ပတ်နေတဲ့ ခရီးရှည်ကြီးမှာ မသိက
တစ်ပတ်ပတ်၊ သိမှ အပြီးသတ်မည်။ မသိအစအဆုံး ကိစ္စတုံးသည်
ဆိုသလို သံသရာခရီးရှည်ကြီး သိအောင်ကြည့်ရှုနိုင်မှ ခရီးဆုံးရောက်ပြီး
နားနားနေနေ သက်သာခွင့်ရပါမည်။

မသိက သက်သက်သာသာ နားနေခွင့်မရနိုင်ပါ။ ဒီခရီးရှည်ကြီး
ကလဲ မရပ်မနား သွားနေမောင်းနှင့် ပြေးသွားနေတဲ့ ခရီးရှည်ကြီး။
သံသရာလမ်းတစ်လျှောက် တကောက်ကောက် သွားနေသူတို့ကလဲ
ကာမဂုဏ် ဘီလူးဖမ်းစားခံနေရလို့ အရူးအနှမ်းတွေလို ဖြစ်နေတယ်။
လမ်းစာရိက္ခာဒါနစတဲ့ အထုပ်က နည်းနည်းသေးသေး၊ လမ်းခရီး
ဘေးရန်တွေကလဲ များပြား၊ ပါလာတဲ့ အဖော်ကလဲ ကိုယ်အနာခံ
သူသာစံနေတဲ့ တဏှာဆိုတော့ ဒီခရီးရှည် လွန်မြောက်ကျော်လွန်ဖို့
ခက်ခဲနေတယ်။ ဒီခရီးရှည် လွန်မြောက်ဖို့ နည်းကောင်းလမ်းကောင်း
မရမရှိတော့ မျက်ကန်းခရီးသွားသလို တစ်ခါတရံ သူဂတီဘုံ
သူဂတီလမ်း၊ တစ်ခါတရံ ဒုဂ္ဂတီဘုံ ဒုဂ္ဂတီလမ်း သွားနေကြရတယ်။

ဒါကြောင့် ဆရာဆရာများက ဒီလို သတိပေးထားတော်မူ
ခဲ့ကြတယ်။

ဂန္ထဗ္ဗေစ ဒီယော အဒ္ဓါ၊
ဥပ္ပတ္တကာစ အဒ္ဓိကာ၊
ပါထေယျော အပ္ပကောစေဝ၊

လယ်တီဝိပဿနာ

ဗဟုကောစ ပရိဿယော၊
တဏှာမိတ္တော ဗဟုမာယော၊
သုခံကော ခေမ မေဿတေ။

ဂန္ဓဗ္ဗောစ အဒ္ဓါ- မရပ်မနား ရဟန်ချားသို့ တပတ်ပတ်သွား
သံသရာခရီးရှည်ကြီးကလဲ၊ ဒီယော- လမ်းနေသမျှ မှန်းချေဆလဲ
မရတာရှည် ရှည်လျားလှလေ၏။

အဒ္ဓိကာစ- သံသရာလမ်းတစ်လျှောက် တကောက်ကောက်
သွားသူ သံသရာခရီးသည်တို့ကလဲ၊ ဥမ္မတ္တကာ- ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်
ဘီလူးဖမ်းသဖြင့် အရူးအနှမ်းတို့သာတည်း။

ပါထေယျောစ- တစ်ဘဝရောက်က မကြောက်ရဖို့ ထောက်ဆ
မှန်းစာ စခန်းသာမည့် လမ်းစာရိက္ခာထုပ်ကလေးကလဲ၊ အပ္ပကော-
လမ်းမှာသိုးပုပ် ချဉ်နံ့စုပ်သဖြင့် ငယ်သောအထုပ်လေးသာတည်း။

ပရိဿယော- ခရီးမှန်ဖယ် အန္တရာယ်မကောင်း ရန်စွယ်
အပေါင်းကလဲ၊ ဗဟုကော- ရောက်တိုင်းပင် ဆုံဆည်း၍ အပုံကြီးများ
လှချေ၏။ ကော- ခရီးသွားလာ နတ်ဗြဟ္မာလူ အများသူဝယ် ဘယ်နှွယ်
ဘယ်ရှိ ဘယ်သူမျိုးသည်၊ သုခံ- ချမ်းချမ်းသာသာ အေးအေးလူလူ၊
ခေမံ- ဘေးအတန်တန် အေးရာမှန်သည့် နိဗ္ဗာန်သောင်ကမ်း မြို့တော်
နန်းသို့၊ ဧဿတေ- မုချပိုင်ပိုင် ရောက်နိုင်ပါအံ့နည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပြုသူ၊ ဖန်တီးသူ၊ ခံစား ခံစားသူ မရှိသော သံသရာ

ဘဝများမြောက် ဒုက္ခဝန်ထုပ် ဝန်ပိုးကြီးနှင့် အခေါင်ရှည်ကြာ
ရုပ်နာမ်သံသရာကြီးဟာ အစကဒီနားမှာ အဆုံးကဟိုနားမှာလို့ တိတိ
ကျကျ မမြင်နိုင်ဘူး။ ဒီသံသရာကြီးဟာ သူကပြုတယ်၊ သူကဖန်တီးတယ်၊
သူကခံစားတယ်၊ စံစားတယ်၊ ငါကပြုတယ်၊ ငါကဖန်တီးတယ်၊ ငါခံစား
ခံစားတယ်လို့လဲ မပြောသာပါ။ ရုပ်နာမ်သံသရာဟာ သူ့အကြောင်းနဲ့သူ

တိုက်ဆိုင်မှုရှိက ဖြစ်နေတာပါပဲ။ မြင်သိစိတ် သံသရာတစ်ခုကိုပဲ ကြည့်ပါ။ ငါကြည့်လိုက်တာ၊ ငါမြင်လိုက်တာလို့ ပြောရ ပြောကြပေမဲ့ တကယ်တော့ မျက်စေ့အကြည်ဓာတ်လေး ဖယ်ထားလိုက်၊ အဆင်း တွေလဲ ဖယ်ထား၊ အရောင်အဆင်းလဲ မရှိဘူး။ နှလုံးလဲမသွင်းဘူးဆိုရင် ဘယ်လိုမှ ကြည့်လို့မရပါ။ ဘယ်ငါမှ မြင်အောင်မတတ်နိုင်ပါ။ အဲဒီ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မြင်သိစိတ် မျက်စေ့အကြည် အဆင်းတို့ကို မြင်အောင် ဘယ်သူမှ မပြုလုပ်နိုင်ဘူး။ ကြည့်လို့ကောင်းလိုက်တာ၊ မြဲစေချင်လိုက် တာ မရဘူး။

အဲဒီလို စသည့်ရုပ်နာမ် သံသရာလည်ပုံကို ရှုကြ၊ ကြည့်ကြ၊ မြင်ကြဖို့ လိုကြောင်း ဆရာဆရာများက ဟောဒီလို မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ ကြပါတယ်။

အနာဒိဒံ ဘဝစက္ကံ၊
ဝိတကာရက ဝေဒကံ။
နိစ္စသုဘ သုခတ္တေဟိ၊
သုညံ ပဿေ ပုနပ္ပုနံ။

ဣဒံ ဘဝစက္ကံ- ဘဝများမြောက် ဒုက္ခဆောင်လျှက် အခေါင် ရှည်ဖြာ သံသရာဘက်ယွန်း ဤစက်ဝန်းသည်၊ အနာဒိ- အနာဒိဝတ- ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ အစရှာလဲ ရစရာပိုင်ပိုင် မရှိနိုင်ပါတကား။ ဝိတကာရက ဝေဒကံ- သူပြုတည်ဖန် သူခံစံဟု ယူရန်အတ္တ လုံးဝမယှဉ် ကင်းစင် လေပြီတကား။ နိစ္စသုခ သုဘတ္တေဟိ- မြဲရန်အချက် ချမ်းသာကွက်နှင့် နှစ်သက်ဖွယ်နှော တင့်တယ်သော သဘောတို့မှ၊ သုညံ- ဧကန်လုံးလုံး ဆိတ်သုဉ်းခဲ့လေပြီတကား။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ပုနပ္ပုနံ- တစ်နေ့ တစ်ရက် တစ်နံနက်မျှ မကစိတ်စွဲ ထပ်ပြန်တလဲလဲသာလျှင်၊ ပဿေ- ဓိဋ္ဌာန်မြင့်မြင့် နိဗ္ဗာန်ပွင့်အောင် မလင့်ပုံသေ ရှုစားသင့်ပါပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

လယ်တီဝိပဿနာ

နည်းမျိုးစုံသင်ပေးတော်မူခဲ့တယ်။ နောက်တစ်မျိုးကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက-

“အာသဝါနံ ခယတ္ထံ”

အာသဝေါတရားတွေကို ကုန်စေနိုင်တဲ့ ဉာဏ်အလို့ငှါ မြတ်စွာ ဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တယ်လို့ ပြောကြ၊ နောက်တစ်မျိုး သင်ပေးတာက မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်တယ်လို့ဖြေကြတဲ့။

“ဉာဏဒဿနတ္ထံ”

ဉာဏ်အမြင်ထူးရဘို့ရန် မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တယ်လို့ ဖြေကြတဲ့ -

“အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန နတ္ထံ”

စွဲလန်းမှုမရှိတဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန် အလို့ငှာ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်တဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်တယ်။ အဲဒီလိုသာ ဖြေကြတဲ့။

ဉာဏ်အမြင်ရရှိဖို့ရာအတွက် အခုယောဂီသူတော်စင်တို့ဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်ကြီး ရရှိနိုင်ဖို့ရာအတွက် အဲဒီကနေပြီးတော့ အဆင့်ဆင့်ဉာဏ်တွေ ရရှိဖို့ရာအတွက် လမ်းစဉ်က ဘာလဲလို့ဆိုတော့ “အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီဏောမဂ္ဂေါ”

မြတ်တဲ့အင်္ဂါ (၈)ပါးရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်ပါပဲ။ အဲဒီကျင့်စဉ်ဟာ ဉာဏ်အမြင်ထူး ရနိုင်ဖို့ရာအတွက် လမ်းစဉ်ပါပဲ။

အဲလို ဟောပြီးတော့ ဒါက သာသနာ့ပြင်ပကပုဂ္ဂိုလ်တွေ မေးလာမယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုဖြေကြ၊ မိမိတို့ရဲ့လမ်းစဉ်ကို ပြောကြလို့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူတယ်။

ဒီနောက်ကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက နံနက်နေမင်းကြီး ထွက်ပြု လာတော့ ထွက်ပြုလာမှာဖြစ်တဲ့ နေမင်းကြီးရဲ့ရှေ့ပြေးက ဘာလဲလို့ ဆိုတော့ “အရုဏ်”ခေါ် တဲ့စကားအတိုင်း ရှေ့ကရောင်ခြည်လေး တန်းပြီးတော့လာတယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

အဲဒါလေးက ထွက်ပေါ်လာမည့် နေမင်းကြီးထင်ရှားဖြစ်ဖို့ရာ အတွက် ရှေ့ပြေးနိမိတ်။ “အဲဒီ အရုဏ်အရောင်ရောင်ခြည်လေးဟာ ရှေ့ပြေးနိမိတ်ဖြစ်သလို မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းဟာ ကလျာဏမိတ်ရှိခြင်း ဟာ မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ရန်အတွက် (တစ်နည်းအားဖြင့်) မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်တွေ ဖြစ်ပေါ်ဖို့ရာ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်တွေ တိုးပွားဖို့ရာ ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပဲ။”

မြတ်စွာဘုရား တည်းဟူသော ကလျာဏမိတ် ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး တည်းဟူသော ကလျာဏမိတ်စသည်ကို ရရှိကြတော့ ဒါမဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်တွေ ဖြစ်ပေါ်ဖို့ရာ ရှေ့ပြေးအရုဏ်အရောင် လေး သန်းလာတာပါပဲ။

ပြီးတော့ မိမိတို့သီလနဲ့ ပြည့်စုံခြင်းဟာလဲပဲ အဆင့်မြင့် မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်တရားတွေ ဖြစ်ပွားဖို့ရာအတွက် ရှေ့ပြေးလမ်းစလေးပါပဲ။

မိမိတို့ကုသိုလ်ပြုလိုတဲ့ ဆန္ဒ၊ ဟော- ယောဂီသူတော်စင်များ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ် ကျင့်ပြီးတော့နေတော့ ကုသိုလ်ပြုလိုတဲ့ ဆန္ဒဟာလဲ အရုဏ်ရောင်လေး ပေါ်လာသလိုပဲ။

အရုဏ်တက်လာတဲ့အခါ အရောင်လေး ရှေ့ပြေးအရောင်လေး ပေါ်လာသလိုပဲ။ ကုသိုလ်ပြုလိုတဲ့ ဆန္ဒရှိ၊ ကုသိုလ်ပြုလိုတဲ့ ဆန္ဒရှိလို့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ် ကျင့်နေနိုင်ကြတာကိုး။

ပြီးတော့ စိတ်နှလုံးသွင်းကောင်းကလေးနဲ့ ပြည့်စုံမှု ပြီးတော့ အမြင်မှန်မှု ဟော- ပုညကြိယဝတ္ထုဆယ်ပါးထဲမှာ “ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ” - အယူ ဖြောင့်မှန်မှု။

အယူဖြောင့်မှန်မှုဟာ အကုန်လုံးဒါနပြုဖို့လဲ အယူဖြောင့်မှ သီလစောင့်ထိန်းတာလဲ အယူဖြောင့်မှ ဘာဝနာပွားတာလဲ အယူဖြောင့်မှ အယူဖြောင့်ဖို့ဟာ သိပ်ပြီးတော့ အရေးကြီးတယ်။

ဒါကြောင့် မှန်ကန်တဲ့အယူရှိခြင်းဟာ မဂ္ဂင်တရားတွေ ဖြစ်ပွား ဖို့ရာအတွက် ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပဲ။

မိမိရဲ့နှလုံးသွင်းကောင်းခြင်း “ယောနိသော မနသီကာရ” ဟာလဲ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်များ ဖြစ်ပွားဖို့ရာအတွက် ရှေ့ပြေးနိမိတ်။

အပ္ပမာဒ- မမေ့မလျော့ခြင်းဟာလဲ မဂ္ဂင်တရားများ ဖြစ်ပွားဖို့ ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပါပဲ။ အဲလို ဟောကြားပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဟို- ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ၊ အစီရတီ၊ မဟီ၊ သရမူ ခေါ်တဲ့ မြစ်ကြီးတွေနဲ့ ဥပမာပေးပြီး တော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ မြစ်ကြီးတွေ အဲဒီမြစ်ကြီးတွေအားလုံးဟာ ဂင်္ဂါမြစ်ကလဲ အရှေ့စီးတယ်။ ယမုနာကလဲ အရှေ့စီးတာပဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ ချင်းတွင်း၊ ဧရာဝတီတို့လို တောင်အရပ်ဆီကို မျက်နှာမူစီးတာ မဟုတ်ဘူး။ အိန္ဒိယမြစ်တွေဟာ အရှေ့အရပ်ဆီပဲ စီးကြတယ်။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်ကြီးဟာ အရှေ့ယမုနာ၊ အစီရတီ၊ မဟီ၊ သရမူ မြစ်ကြီးတွေဟာ အရှေ့ကိုပဲစီးကြတယ်။ အရှေ့ပဲ ညွတ်ကိုင်းတယ်။

အဲသလိုပဲတဲ့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်တရားအတိုင်း မြတ်တဲ့သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်တရားအတိုင်း ဟော- သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကနေပြီးတော့ အဲဒီကျင့်စဉ်တရားအတိုင်း ကျင့်ကြံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟာလဲပဲ မြစ်ရေအရှေ့ကိုသာ စီးသလိုပဲ။

နိဗ္ဗာန်နိန္နာ- နိဗ္ဗာန်ဘက်ညွတ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ပဗ္ဗာရာ- နိဗ္ဗာန်ဘက် ကိုင်းရှိုင်းပြီးတော့ နေကြပါတယ်။

နောက်တစ်မျိုးဥပမာပေးတာက မြတ်စွာဘုရားက ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ အစရှိတဲ့ မြစ်ရေတွေဟာ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကို စီးဆင်းပြီးသွားကြသလို မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာလဲ နိဗ္ဗာန်ဆီပဲ ညွတ် ကိုင်းပြီးတော့ သွားတယ်။ အဲဒီလို ဥပမာနဲ့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီကနေပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူတဲ့အခါမှာ ဘာဟောသလဲလို့ ဆိုတော့-

“ကမ္ဘာလောကကြီးမှာ ရှိသမျှသတ္တဝါတွေအားလုံးကိုကြည့်လိုက် အပဒ- အခြေမရှိတဲ့သတ္တဝါတွေရှိတယ်။ ဒွိပဒ- အခြေနှစ်ချောင်း၊

စတုပဒ- အခြေလေးချောင်း၊ ဗဟုပဒ- အခြေများစွာရှိတဲ့သတ္တဝါတွေ၊ ရုပ်ရှိတဲ့သတ္တဝါတွေ၊ ရုပ်မရှိ နာမ်သာရှိတဲ့သတ္တဝါတွေ၊ အမှတ်သညာ ရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ။ အမှတ်သညာမဲ့တဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ သညာရှိတယ်လဲ မဟုတ်တဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ ရန်ရှင်းတဲ့သညာမရှိဘူး။ သိမ်မွေ့တဲ့သညာ ကျတော့ မရှိဘူးလို့ မပြောနိုင်ဘူး။

အဲလို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးလို့ ခေါ်ဆိုသလို ကုသိုလ်တရားတွေ အများကြီးရှိတယ်။

အဲဒီ ကုသိုလ်တရားတွေဟာ “အပ္ပမာဒ မူလကာ” - အပ္ပမာဒ အခြေခံပါတယ်။ အပ္ပမာဒဆိုတာ ကုသိုလ်မမေ့တဲ့တရားပေါ့။

အဲဒီ အပ္ပမာဒတရားဟာ ရှိသမျှကုသိုလ်တွေရဲ့ အရင်းခံ။ အဲဒီ အပ္ပမာဒရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုရင် အင်္ဂါ (၈)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ အရိယာမဂ် ပွားများနိုင်တယ်။ အကြိမ်များစွာ ပြုနိုင်တယ်။

ဒါဖြင့် ကုသိုလ်တရားကို မမေ့ခြင်းဆိုတဲ့တရားက ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ပဲ။ ဒီထက်မြတ်တဲ့ ရူပါဝစရကုသိုလ်၊ အရူပါဝစရကုသိုလ် လောကုတ္တရာကုသိုလ်တွေ ရှိတာထဲက မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ နေခြင်းကို အမြတ်ဆုံး။

ဘာကြောင့် အမြတ်ဆုံးဆိုပါသလဲဆိုတော့ အခြားအခြား ကုသိုလ်တွေကို ရဖို့ရာအတွက် အပ္ပမာဒက အခြေခံလို့ပါပဲ။ အပ္ပမာဒ- မမေ့မလျော့မှုကို အခြေခံတဲ့အတွက် အပ္ပမာဒဆိုတာ ကုသိုလ်ပြုရမဲ့ အရေး စိတ်ကတစ်ခါထဲ ကုသိုလ်ပြုဖို့ဆို ကုသိုလ်ပြုဖို့ချည်းပဲ စိတ်က ရောက်နေတာမျိုး။

အဲဒီ အပ္ပမာဒတရားကို အခြေခံပြီးမှ အခြားအခြားကုသိုလ်များ အဆင့်မြင့်ကုသိုလ်များ ဖြစ်ပွားနိုင်တဲ့အတွက် အပ္ပမာဒ- မမေ့မလျော့ ခြင်းဆိုတဲ့ ကုသိုလ်တရားကို ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာ အမြတ်ဆုံးလို့ ဟောတော်မူခဲ့တာ။

ယခု ယောဂီသူတော်စင်များ တရားအားထုတ်ကြတယ်။ (၇)ရက် တရားစခန်းဝင်ကြတယ်ဆိုတာ တရားအာရုံ ထုံမွမ်းပြီးနေဖို့ အပ္ပမာဒ တရားလက်ကိုင်ထားပြီးတော့ နေလို့ပါပဲ။

အပ္ပမာဒရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်က ပမာဒ၊ ပမာဒရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်က အပ္ပမာဒ။ ပမာဒဆိုတာ ဘာလဲ။ အာရုံငါးပါးနဲ့ ပျော်ပါးပြီးတော့နေမယ် ဆိုရင် ပမာဒ- မေ့လျော့နေတာ။ ကုသိုလ်ပြုရမှာ စိတ်မပါဘူး။ တွန့်ဆုတ် တွန့်ဆုတ်ဖြစ်ပြီးနေတယ်ဆိုရင် ပမာဒ- အဲဒီပမာဒရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်က အပ္ပမာဒ။

အဲဒီ အပ္ပမာဒတရားဟာ ကုသိုလ်အားလုံးတို့ရဲ့ အခြေခံ။ အဲဒီ အပ္ပမာဒဟာ အင်မတန်တန်ဖိုးကြီးတာ။ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး သာသနာပြုလုပ်ကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာတာ နိဂြောဓသမဏောရဲ့ ဒီတရားကြောင့်ပါပဲ။

အပ္ပမာဒေါ အမတံပဒံ၊
ပမာဒေါ မစ္စုနောပဒံ။

အပ္ပမာဒေါ- မမေ့မလျော့ မပေါ့ဆခြင်းသည်။ အမတံပဒံ- မသေရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းတည်း။ ပမာဒေါ- မေ့လျော့ပေါ့ဆ အာရုံငါးပါးတို့နှင့် ပျော်ပါး၍ နေခြင်းသည်။ မစ္စုနောပဒံ- သေခြင်း၏ အကြောင်းပေတည်း။

လောကသားအားလုံးကတော့ အာရုံငါးပါးနဲ့ ပျော်ပါးပြီး မေ့လျော့နေတာ များပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အဲလို မေ့လျော့နေခြင်းဟာ သေခြင်းရဲ့အကြောင်းပဲ။ မသေချင်လို့ရှိရင် မမေ့မလျော့နေကြ။

အပ္ပမတ္တာ နမီယန္တိ၊
ယေပမတ္တာ မတာယတာ။

အပ္ပမတ္တာ- မမေ့မလျော့ မပေါ့ဆကြကုန်သော သူတို့သည်၊ နမီယန္တိ- မသေနိုင်ကုန်။ ယေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပမတ္တာ- မေ့လျော့ပေါ့ဆ၍ နေကြကုန်၏။ အာရုံငါးပါး လိုက်စား၍ ပျော်ပါး၍

နေကြကုန်၏။ တေ- ထိုသူတို့သည်၊ မတာယတာ- သေနေသောသူနှင့် တူလေ ကုန်စွ။ မေ့လျော့ပေါ့ဆပြီး နေမယ်ဆိုရင်တော့ သေနေတဲ့သူနဲ့ တူတယ်။

ဒါကြောင့် အရပ်စကားလေးတွေမှာ သူ့ဟာသူထင်ဟတ် နေတတ်တယ်။ “ဘာထူးလို့လဲ ပိန်မသာ၊ လိန်မသာ”။ ဒီစကားရယ်။

ဒီထက်ထင်ရှားတာကတော့ “သိပ်မထူးလှပါဘူး။ သူ့မသာ ကိုယ်မသာပါ” တဲ့။ ကိုယ်လဲမသာပဲ။ သူလဲမသာပဲတဲ့။

အဲဒါ မေ့လျော့နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံးနဲ့ဆိုင်တဲ့စကားလို့ ဆိုကြပါစို့။ ဒါကြောင့်-

“အာရုံငါးပါး လိုက်စားပျော်တဲ့၊
မေ့လျော့နိုင်အား တရားမထုံ”။

အာရုံငါးပါးလိုက်စားနေကြတာ လောကသားတွေ အများကြီးပဲ။ လူတွေ၊ နတ်တွေ သိပ်ပြီးတော့ အာရုံငါးပါးနောက်ကို လိုက်နေကြတယ်။

“ကုသိုလ်ကိစ္စ စိတ်ကသုံမှု”။

ကုသိုလ်ပြုရေးကျတော့ စိတ်ကသုံမှုလို့ နေတတ်တာကို သတိပြုပါ။

“သတိပေါ့၊ ကြည့်တော့လူတို့ဘုံ”။

ကဲ-လိုက်ဆိုကြ။

“အာရုံငါးပါး လိုက်စားပျော်တဲ့၊
မေ့လျော့နိုင်အား တရားမထုံ၊

ကုသိုလ်ကိစ္စ စိတ်ကသုံမှု၊

သတိပေါ့ ကြည့်တော့လူတို့ဘုံ”။

အဲဒီတော့ မေ့လျော့ပေါ့ဆမှုဆိုတာ ပမာဒ။ အဲဒါ ကြောက်စရာ လန့်စရာအနေအားဖြင့် မြင်ကြပါ။ မမေ့မလျော့ မပေါ့ဆခြင်း အပ္ပမာဒ ကိုတော့ ဘေးဘမ်းကင်းကွာ အေးချမ်းသာတဲ့ တရားအဖြစ် မြင်ကြလို့ ဘုရားရှင်က ဟောဒီလို ဆုံးမတော်မူခဲ့တယ်။

ပမာဒံ ဘယတော ဒိသ္မာ၊
 အပ္ပမာဒဉ္စ ခေမတော။
 အပ္ပမတ္တာ သဒါဟောထ၊
 ဧသာ ဗုဒ္ဓါနုသာသနီ။

ပမာဒံ- ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မေ့လျော့ပေါ့ဆ၍ နေခြင်းကို၊
 ပမာဒံ- အာရုံငါးပါးကို လိုက်စား၍ မေ့လျော့ပေါ့ဆ၍ နေခြင်းကို၊
 ဘယတော- ကြောက်ဖွယ်လန့်ရေး ဘေးအနေအားဖြင့်၊ ဒိသ္မာ-
 ပဿန္တု- မြင်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အပ္ပမာဒံ- မမေ့မလျော့ မပေါ့ဆပဲ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကြိုးစား
 ပန်းစား အားထုတ်နေခြင်းဆိုတဲ့ အပ္ပမာဒတရားကို၊ ခေမတော-
 ဘေးဘယကင်းကွာ အေးချမ်းသာတဲ့ အနေအားဖြင့်၊ ဒိသ္မာ- ပဿန္တု-
 မြင်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ အပ္ပမတ္တာ- ကုသိုလ်တရားတို့၌ မမေ့
 မလျော့ မပေါ့မဆကြကုန်သည်။ ဝါ- အာရုံငါးပါးတို့ကို လိုက်စားခြင်းမှ
 ရှောင်ရှား၍ မမေ့မလျော့ နေနိုင်ကြကုန်သည်။ ဟောန္တု- ဖြစ်ကြပါစေ
 ကုန်သတည်း။

ဧသာ- ဤပမာဒတရားကို ရှောင်ရှား၍ အပ္ပမာဒတရားကို
 လက်ကိုင်ထားကြပါဟု တိုက်တွန်းတော်မူခြင်းသည်။ ဧသာ- ဤကုသိုလ်
 တရားတို့တွင် အမြတ်ဆုံး အမွန်ဆုံး ကုသိုလ်တရားတို့ကို ရကြောင်း
 ဖြစ်တဲ့ အပ္ပမာဒတရားကို လက်ကိုင်ထားကြပါဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်
 တော်မူခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ- ဆူဆူထွဋ်ထား မြတ်ဘုရားတို့၏။ အနုသာသနီ-
 သွန်သင်ဆုံးမ နည်းလမ်းပြချက်ကြီး ဖြစ်ပါပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဆဋ္ဌမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၆)ရက်။

မနေ့ညက ဟောခဲ့တဲ့ အပ္ပမာဒတရားဟာ . . .

တရားတွေထဲမှာ အမြတ်ဆုံးလို့ဆိုတော့ အပ္ပမာဒနဲ့တွဲရက်က ပမာဒ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပါ နှစ်ခုနှစ်မျိုးပေါ့။

အဲဒီတော့ ပမာဒဆိုတာဘာလဲ၊ အပ္ပမာဒဆိုတာဘာလဲ၊

ဓမ္မပဒယဝိကင်းမှာ ပမာဒသဘောပေါက်သွားရင် အပ္ပမာဒလဲ သဘောပေါက်ပြီးသားဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

မေ့လျော့တယ်ဆိုတာ

“ပမာဒ မေ့လျော့ခြင်း၊ အပ္ပမာဒ မမေ့လျော့ခြင်း”လို့ ဒါလောက်ဘဲ ဘာသာပြန်ကြရပါတယ်။

မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံလေးပြောရင် တတ္ထကတမော ပမာဒေါ

ပမာဒေါ - ပမာဒတရားသည် ကတမော ၊ ဘယ်ဟာမျိုးပါလဲ၊

မြန်မာလိုဘဲ ပြောကြပါစို့၊

အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေအပေါ်မှာ စိတ်လွှတ်ထားပြီး အဲဒီအာရုံငါးပါးအပေါ်မှာပဲ စိတ်ကရောက်၊ အဲဒီအာရုံငါးပါးလိုက်စားပြီး ကုသိုလ်ရရေးမှာ မပြုလို စိတ်ဖုံးခုံးချပြီးတော့ ပေါ့ဆပြီးနေတာ ပမာဒပါပဲ။

အပ္ပမာဒဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ အာရုံငါးပါးကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ အာရုံငါးပါးနဲ့ ခပ်ခွာခွာလေးနေပြီး ကုသိုလ်ရရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မိမိဆောင်ရွက်ရမဲ့ တာဝန်ကြီးတစ်ခုအနေအားဖြင့် ထားတယ်။

ကုသိုလ်ရရေးသည် မိမိရဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတစ်ခုပဲလို့ စိတ်ထားပြီး ထမ်းဆောင်ပြီးတော့နေမယ်ဆိုရင် အပ္ပမာဒ၊

ဥပမာဆယ်ချက်နဲ့ အမွန်းတင်ထား

အဲဒီ အပွမာဒတရားကို မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာ ဆယ်ချက်နဲ့ အမွန်းတင်ထားတယ်။ တရားအားလုံးထဲမှာ အပွမာဒ၊ မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆခြင်းဟာ အမြတ်ဆုံး။

၁။ မနေ့ညက -

- အခြေမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ၊
- အခြေနှစ်ချောင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ၊
- အခြေလေးချောင်း၊ အခြေများစွာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ၊
- ရုပ်ခန္ဓာနဲ့နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ၊
- နာမ်ခန္ဓာနဲ့နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ၊
- သညာကိုဦးမူဟောထားတဲ့ သညာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊
- သညာမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊
- ရုန့်ရင်းသော သညာမရှိ၊ သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိမဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊

အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးလို့ ခေါ်ဆို

ရသလို-

ဝေမေဝ ခေါ်တိက္ခဝေ ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ၊

သဗ္ဗေတေ အပွမာဒ မူလကာ အပွမာဒမောသရဏာ၊

အပွမာဒေါ တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။

အဲဒီလိုပဲ ကုသိုလ်အားလုံးဟာ အပွမာဒ အခြေခံတယ်။ အပွမာဒ မှာ ပေါင်းဆုံတယ်။ ဆုံဆည်းရာဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းတဲ့ တရားတွေထဲမှာ အပွမာဒဟာ အမြတ်ဆုံးပဲ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မမေ့မလျော့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား မြတ်တဲ့အင်္ဂါ

(၈)ပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့မဂ္ဂင်တရားများ ဖြစ်ပွားနိုင်တယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်ပွားနိုင်သလဲဆိုတော့ ဆိပ်ငြိမ်ရာကိုမှီတဲ့ မဂ္ဂင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ရာဂကင်းရာကိုမှီတဲ့ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာချုပ်ရာကိုမှီတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကိလေသာကို စွန့်လွှတ်ရာ

နိဗ္ဗာန်ကို ညွတ်ကိုင်းနေတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမျိုး ပွားများနိုင်တယ်။
အလားတူ သမ္မာသင်္ကပ္ပ စသည်ကို မမေ့မလျော့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
ပွားများနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်-

ဆင်ခြေရာ

၂။ အပ္ပမာဒ- မမေ့မလျော့ခြင်းဟာ ကာမာဝစရတရားပင် ဖြစ်စေ
ကာမူ ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာ အမြတ်ဆုံး။ ကုသိုလ်ရရေး အခြေခံ
ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီလိုဥပမာနဲ့ ဟောပြီးတော့ နောက်တစ်ခု ဥပမာ
ပြပြန်တာက မြေပေါ်မှာဖိုးပြီးတော့ နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေရှိ၊ ခြေရာ
အမျိုးမျိုးတွေ ထင်ကြပါတယ်။ လူခြေရာ၊ နွားခြေရာ၊ မြင်းခြေရာ၊
ဆင်ခြေရာ အစရှိသဖြင့် ခြေရာတွေရှိ။

အဲဒီ ခြေရာတွေထဲမှာတော့ဖြင့် ဆင်ခြေရာဟာ အကြီးဆုံး
ဖြစ်သလို အပ္ပမာဒတရားဟာလဲ ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာ အကြီးကျယ်
ဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တယ်။

၃။ နောက်ဥပမာတစ်မျိုးက ဘာလဲဆိုတော့ အိမ်တွေ၊ ကျောင်းတွေ
ဆောက်လုပ်တဲ့နေရာမှာ အိမ်ရဲ့အထွဋ်၊ ကျောင်းရဲ့အထွဋ်၊ အဲဒီ အထွဋ်
တွေဟာ အထွဋ်ရှိတော့ အချဉ်ရနယ်တွေအားလုံးဟာ အဲဒီအထွဋ်မှာ
လာပြီးတော့ စုကြတယ်။

အချဉ်ရနယ်တွေထက် အထက်တန်းကျတာကတော့ အထွဋ်ပဲ။
အဲဒီ အိမ်၊ ကျောင်းတို့ရဲ့ အထွဋ်လိုပဲ။ ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာလဲ
အပ္ပမာဒ တရားသည် အထွဋ်သဖွယ်ဖြစ်လို့ မြင့်မြတ်ဟယ်။

၄။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဥပမာတစ်မျိုး။ ဘာကိုဟောသလဲဆိုတော့
အမြစ်နဲ့သာတွေ့ရှိတယ်။ အမြစ်နဲ့သာတွေ့ရှိတော့ အဲဒီအမြစ်နဲ့သာတွေ
ထဲမှာ အကျော်ကရမက်ဆိုတဲ့ ကရမက်ဆိုတဲ့ နဲ့သာဟာ အမြတ်ဆုံး
ဖြစ်သလို။ ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာလဲ အပ္ပမာဒတရားဟာ အမြင့်
မြတ်ဆုံး။

၅။ အနှစ်နံ့သာတွေရှိတယ်၊ အဲဒီအနှစ်နံ့သာတွေမှာ စန္ဒကူးနံ့သာ ဟာ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သလို -

အပ္ပမာဒ တရားဟာ ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာ အမြတ်ဆုံး၊

၆။ အပွင့်နံ့သာတွေရှိတယ်တဲ့ ---

အဲဒီအပွင့်နံ့သာတွေထဲမှာ မြလေးပန်း ပန်းပွင့်ဟာ အမြတ်ဆုံး အကောင်းဆုံးဖြစ်သလို၊ မြလေးပန်းပွင့်အနံ့ဟာ အသာလွန်ဆုံးဖြစ်သလို ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာလဲပဲ အပ္ပမာဒတရားဟာ သာလွန် တယ်။

ဘာတိကမင်းလက်ထက်က မြလေးပန်းအနံ့ဟာ အသာလွန် ဆုံး အမွန်ဆုံးဖြစ်တယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ စုံစမ်းချင်လို့ -

အခန်းတစ်ခန်းထဲမှာ အခြားပန်းတွေကလဲ သူ့နေရာနဲ့သူထား၊ မြလေးပန်းလဲ သူ့နေရာသူထားပြီးတော့ တံခါးပိတ်၊ ပြီးတဲ့အခါ တံခါးဖွင့် လိုက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီမြလေးပန်းရဲ့ အနံ့ဟာ ပထမဆုံး ဘာတိကမင်းရဲ့ နှာဝရောက်လာပြီး နမ်းရှူမိတယ်။

အဲဒီကျတော့ ဒီဒေသနာတော် ဒီတရားနာကြားပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ဒီအနံ့မျိုးဟာ ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ဘူးလားစုံစမ်းတော့ တကယ်တမ်းလက်တွေ့ဖြစ်တဲ့အခါမှ မြတ်စွာဘုရားက ဒါကိုမြင်လို့ ဟောကြားတော်မူတာကိုးလို့ ချီးကျူးကြည်ညိုသွားတယ်။

၇။ နောက်ဥပမာတစ်မျိုးကျတော့ မင်းတွေ (ကုဋရာဇာနော” ဆိုတာ ဆင်းရဲသားမင်းတွေ မင်းငယ်တွေပေါ့။

လောကမှာ မင်းငယ်တွေရှိတယ်၊ အဲဒီမင်းငယ်တွေထဲမှာ စကြာမင်းကျတော့ မင်းကြီးခေါ်တာပေါ့။

မင်းငယ်ကလေးတွေကတော့ သူ့နိုင်ငံ သူ့ဘာသာအုပ်ချုပ် နိုင်ကြတယ်။ ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံသွားမအုပ်ချုပ်နိုင်ကြဘူး၊ စကြာမင်းကျတော့ မြေအပြင်အဆုံး စကြာဝဠာတစ်ခုလုံး အုပ်ချုပ်နိုင်တဲ့ အင်အားရှိတယ်။

မင်းတွေထဲမှာ စကြာမင်းဟာ အမွန်ဆုံး အမြတ်ဆုံး အကြီးကျယ်ဆုံး ဖြစ်သလို ၊

ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာလဲပဲ အပ္ပမာဒတရားသည် အရင်းခံလဲ ကျတယ်၊ အမြင့်မြတ်ဆုံးလဲ ဖြစ်တယ်။

၈။ အခြား နက္ခတ်တာရာတို့ဟာ လရောင်ရဲ့ တစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ်စိတ် တစ်စိတ်တောင်မှ အရောင်မတောက်နိုင်ကြဘူး။ လရောင်ဟာ အရောင်အတောက်ပဆုံး ဖြစ်သလို ကြယ်တာရာတွေထဲမှာ အရောင်အတောက်ပဆုံးဖြစ်သလို ၊

အပ္ပမာဒတရားဟာလဲ ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာ အမွန်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တယ်။

၉။ မိုးတိမ်ကင်းတဲ့ သရဒဥတုအခါမှာ ထွက်ပြုလာတဲ့ နေမင်းကြီးရဲ့အရောင်၊

ဒီနေမင်းကြီးရဲ့ အရောင်ဟာလဲ အရောင်ဟူသမျှထဲမှာ အတောက်ပဆုံး အထွန်းလင်းဆုံး အရောင် ဖြစ်တယ်၊

အဲသလိုဘဲတဲ့ အပ္ပမာဒတရားဟာလဲပဲ ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာ အမွန်မြတ်ဆုံးဖြစ်တယ်။

၁၀။ အဝတ်တွေထဲမှာလဲ ရှေးအခါတုံးက ကာသိတိုင်းမှာ ဖြစ်တဲ့ အဝတ်ဟာ အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်သလို အကောင်းဆုံးဖြစ်သလို၊

ကုသိုလ်တရားတွေထဲမှာလဲ အပ္ပမာဒတရားခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်တရားဟာ အမြင့်မြတ်ဆုံး၊

လက်တွေ့အသုံးပြုနေကြ

ယနေ့ ယောဂီသူတော်စင်များ မေ့လျော့တဲ့ ပမာဒတရားကို လက်ကိုင်ထားနေသလား၊ မမေ့မလျော့တဲ့ အပ္ပမာဒတရားနဲ့ နေကြသလားလို့ စဉ်းစားပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ၊

မြတ်စွာဘုရား ဥပမာ (၁၀)မျိုးနဲ့ ချီးမွမ်းပြီးတော့ မြောက်စား ပြီးတော့ထားတဲ့ အပ္ပမာဒတရားကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ အသုံး ချပြီးတော့နေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။

အာရုံငါးပါးကို ခပ်ခွာခွာလေးနေ၊ ကုသိုလ်ရရေး၊ ကုသိုလ်ရရေး မှာလဲပဲ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ် တို့ထက် မြင့်မြတ်တဲ့ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ရရှိရေး၊

ဘာဝနာကုသိုလ်မှာလဲ သမထကုသိုလ်ထက် မြင့်မြတ်တဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ရရေးအပိုင်း စိတ်ကတခါထဲ အဲဒီမှာဘဲထားပြီးတော့ နေခြင်းဟာ၊ ဒါ အပ္ပမာဒ အစစ်ပါပဲတဲ့။

အဲဒီတော့ အပ္ပမာဒ မမေ့မလျော့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်တော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ပြည့်စုံနိုင်တာကိုး။

ဒါကြောင့်မို့ ကုသိုလ်ဟူသမျှ ကုသိုလ်ဖြစ်ရေးနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး အပ္ပမာဒတရားဟာ အရင်းခံကျတဲ့အတွက် ကုသိုလ်တရားတွေမှာတော့ အမြင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံး အမွန်ဆုံး အကောင်းဆုံးလို့ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား က ဥပမာ (၁၀)မျိုးနဲ့ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

အမှီကောင်းရ

ပြီးတော့ နောက်တစ်ခုက ဘုန်းကြီးတို့ တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ လောကကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်း အားထုတ် ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဘဲပြောပြော “အမှီကောင်းဘို့လိုပါတယ်”

“ရွှေတောင်နားတော့ ရွှေကျေး” ဆိုတဲ့ စကားလိုဘဲပေါ့၊ အမှီ ကောင်းဘို့လိုပါတယ်။ “အမှီကောင်းတော့ တစ်သက်” လို့လဲ ဆိုကြပါ တယ်။

အဲဒီတော့ အမှီကောင်းဘို့လိုတာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး မြတ်စွာ ဘုရားက ဗလသုတ္တန်ကို ဆက်ပြီးတော့ ဟောပါတယ်။ မဟာဝဂ္ဂသံ ၄၂- ဗလသုတ္တန်မှာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ အင်အားထုတ်ပြီးတော့

ပြုလုပ်ရတဲ့အမှုမှန်သမျှ ပြုကြတဲ့နေရာမှာ မြေကြီးကိုအမှီပြုကြတယ်။

မြေကြီးကို အမှီပြုပြီးမှ မိမိတို့ဆောင်ရွက်လိုတဲ့ လက်နဲ့ ဆောင်ရွက်ကိစ္စ၊ ကိုယ်နဲ့ဆောင်ရွက်လိုတဲ့ကိစ္စ၊ ကိစ္စတွေအားလုံး ပြီးပါတယ်။

အဲသလိုဘဲတဲ့၊ အခုယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲပဲ သီလကို အမှီပြုပြီးတော့

သီလံနိဿာယ၊ သီလေပတိဋ္ဌာယ

သီလံ၊ သီလကို နိဿယ (၆)၍ သီလေ သီလ၌ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍

သီလတည်းဟူသော မှီရာကိုရပြီး ငါးပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ၊ အမွန်းတင် (၈)ပါး (၉)ပါးသီလ စသည်ရှိပါတယ်။

အဲဒီသီလအပေါ် ခြေစုံရပ်ပြီးတော့မှ မိမိတို့ဆက်ပြီးတော့ အားထုတ်ရမယ့် သမထကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းများ အားထုတ်ခဲ့ကြတယ်။

မျိုးစေ့

တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ မျိုးစေ့မှပေါက်တဲ့ သစ်ပင်ကြီးတွေ၊ ပင်စည်ကြီးတွေ၊ အသီးအပွင့်တွေနဲ့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြစ်နေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးတွေဟာ မျိုးစေ့ကို အခြေခံပြီးမှ မျိုးစေ့ကို အကြောင်းပြုပြီးမှ ပင်စည်တွေ၊ အသီးအရွက်တွေ၊ အပွင့်တွေ ဝေဝေ ဆာဆာဖြစ်ရတယ်။ ဒါကဥပမာစကား။ အဲဒီလိုဘဲတဲ့၊ ယောဂီသူ တော်စင်များဟာလဲ -

သီလကိုအမှီပြုပြီးတော့၊ သီလကိုအခြေခံပြီးတော့မှ သမထ ကုသိုလ်၊ ဝိပဿနာကုသိုလ် မဂ္ဂင်(၈)ပါးဆိုတဲ့ ပင်စည်ကြီးတွေ၊ အသီးအပွင့်တွေ တိုးတက်စည်ပင်ကြရတယ်။

ဟိမဝန္တာတောင်

ဥပမာက ယောဂီသူတော်စင်တွေဟာ ဆင်သားပေါက်ကလေးများနဲ့တူတယ်။ ဘုရားရှင်က ဆင်သားပေါက်ကလေးများဟာ ဟိမဝန္တာတောင်ကြီးကို အမှီပြုပြီးတော့ ဆင်သားပေါက်ကလေးတွေ မွေးဖွားတယ်။

အဲဒီလို ဆင်ပေါက်ကလေးတွေ မွေးဖွားလာတော့ ထုံးအိုင်တို့ ထုံးအိုင်ကြီးတို့ မြစ်ငယ်လေးတွေ မြစ်ကြီးတွေ ကူးခပ်ကြည့်ကြရတယ်။

အဲဒီကနေ အရှိုန်ရတော့မှ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာထဲမှာ ဆင်းပြီးတော့ ဆင်များရေချိုးကြတယ်။ ကူးကြ သန်းကြတယ်။

အဲဒီလိုဘဲ ဟိမဝန္တာတောင်ကြီးကို ဆင်သားပေါက်များ အမှီပြုသလို သီလကိုအမှီပြုကြရတယ်။

သီလအမှီပြုပြီးတဲ့အခါကျမှ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်တို့ရဲ့ ရှေ့ပြေးဖြစ်တဲ့ သီလ မဂ္ဂင်၊ သမာဓိမဂ္ဂင်များ ဖြစ်ပွားအောင် အားထုတ်ကြရတယ်။

အားထုတ်လို့ အသားကျလာပြီဆိုတဲ့ အခါကျမှ အဆင့်အတန်း မြင့်တဲ့ ဝိပဿနာအဆင့်၊ အဲဒီကနေ ဉာဏ်အဆင့်အဆင့် အဲဒီကနေ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်။

ဟော- တဖြည်းဖြည်း နက်ရှိုင်းသွားတယ်။ ပင်လယ်ထဲ ဆင်းပြီးတော့ ဆင်သားပေါက်များ တဖြည်းဖြည်း ကျင့်သားရပြီးတော့ ပင်လယ်ထဲမှာ ကူးခပ်ပြီးတော့ နေနိုင်သလိုပါပဲ။

အဆင့်မြင့်တဲ့ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန် အဆင့်ဆင့် တရားများလဲ အဲဒီလိုပဲ ဟိမဝန္တာတောင်နဲ့တူတဲ့ သီလကို အမှီပြုပြီးတော့ တဖြည်းဖြည်းတိုးတက်ပြီးတော့ လာနိုင်ပါတယ်။

ဒါကတော့ အမှီကောင်းတာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်၊

သီလကို အမှီပြု၊ သီလကိုအမှီရကြမှ တိုးတက်တယ်။

နောက်ဆက်ပြီးတော့ ဘာဟောကြားသလဲဆိုတော့ “ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တစ်ပင်အရှေ့ဘက်ကိုင်နေတယ်၊ လူတစ်ယောက်က အမြစ်က နေပြီးတော့ အဲဒီသစ်ပင်ကိုလှဲလိုက်တယ်တဲ့၊ ဘယ်ဘက်လဲမလဲတဲ့။

အစထဲကိုက အရှေ့ဘက်ကိုင်နေတော့ ဘုရား၊ အရှေ့ဘက်ပဲ လဲမှာပါဘဲ၊

အဲဒီဥပမာအတိုင်းပါဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရားက

မဂ္ဂင်(၈)ပါး ကြိုးစားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ နိဗ္ဗာန်စီပဲ စိတ်ကကိုင်ရှိုင်းပြီးတော့ နေပါတယ်။

ရေသွန်သလို

နောက်တစ်ခု ဥပမာတစ်မျိုးနဲ့ ဟောကြားတာက မဂ္ဂင်(၈)ပါး နဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့

ရေအိုးတစ်လုံးကို ရေအပြည့်ထည့်ပြီး မှောက်လိုက်ပါတဲ့၊ မှောက် သွန်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ရေတွေအပြင်ထွက်သွားပါလိမ့်မယ်။

အိုးမှောက်ထားတော့ ရေပြန်ပြီးတော့ ဝင်လာစရာမရှိတော့ ပါဘူး။ ရေတွေ အံထွက်သွားပါလိမ့်မယ်တဲ့။

အဲဒီလိုပဲ ဒီမဂ္ဂင်(၈)ပါးကို ကြိုးစားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီ သူတော်စင်များဟာလဲပဲ မိမိတို့ သန္တာန်မှာရှိတဲ့ အကုသိုလ်ရေတွေ သွန်နေသလိုပဲ၊ ဒီအကုသိုလ်ရေတွေ ပြန်ဝင်လာစရာမရှိဘူး၊ မဂ္ဂင် ကြိုးစားနေတာကိုး။

ကောင်းကင်

နောက်တစ်ခု ဥပမာကတော့ သိပ်ကြီးကျယ်လွန်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဘယ်လိုဟောသလဲဆိုတော့၊

ကောင်းကင်ကြီးကိုကြည့်လိုက်ကြ၊ ကောင်းကင်ကြီးမှာ တောင်ဘက်ကလာတဲ့လေတွေ၊ မြောက်ဘက်ကလာတဲ့လေတွေ၊ ဝဲယာ

ရှေ့နောက်ကလာတဲ့ လေတွေရှိတယ်။ လာနေတာပဲတဲ့၊ ကောင်းကင်ကြီးမှာ မြူမှုန်ပါတဲ့လေတွေလဲ တိုက်တယ်၊ မြူမှုန်မပါတဲ့ လေတွေလဲ တိုက်တယ်။

တခါတရံ အရှိန်ပြင်းတဲ့ လေမုန်တိုင်းတွေလဲ လာတယ်၊ တခါတရံ လေပြေလေညှင်းလေးတွေလာတယ်။

အဲဒီလိုပဲတဲ့ မဂ္ဂင်(၈)ပါးကို သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာ(၃)ပါးကို ကျင့်စဉ်တရားဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတွေမှာလဲ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားများ ပြည့်စုံနိုင်တယ်။

- သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးပွားများ ပြည့်စုံတယ်
- ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးပွားများ ပြည့်စုံတယ်
- ဣန္ဒြေငါးပါး
- ဗိုလ်ငါးပါး
- ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး
- မဂ္ဂင် (၈)ပါး။

ဒီတရားတွေဟာ ပွားများပြည့်စုံပြီးတော့ လာပါတယ်။ ပွားများမှု ပြည့်စုံပြီးတော့လာတယ်။ ပွားများမှုတွေ အားကောင်းပြီးတော့လာပါတယ်။

မိုးရွာချသလို

နောက်ဥပမာတစ်ခုကတော့ မြတ်စွာဘုရားက နွေလေးလတို့ရဲ့ နောက်ဆုံးလ ဝါဆိုလ။ အဲဒီဝါဆိုလမှာ မြူမှုန်တွေကလဲ ထပြီးတော့နေတော့ အင်မတန်ပြင်းထန်တဲ့ မိုးကြီးက ရွာပြီးတော့ ချလိုက်တယ်။

အဲဒီလို မိုးရွာသွန်းချလိုက်တဲ့အခါ မြူမှုန်တွေမထတော့ပဲနဲ့ မြူမှုန်သိပ်ပြီးတော့ သွားသလို ဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါး ကျင့်ကြံကြီးကုတ် ပွားများအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ ဥပဋ္ဌာန်ပွန်း ရှေ့ကဖြစ်ဖူးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ၊ ယခုဖြစ်ဆဲဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်တွေ တစ်ခါထဲ ပပျောက်

ပြီးတော့ သွားနိုင်တယ်။

အခု ယောဂီသူတော်စင်များ လက်တွေ့အားထုတ်နေကြတယ်။ အားထုတ်နေတော့ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှေ့ကဖြစ်ဖူးတဲ့ အကုသိုလ်တွေလဲ ငြိမ်း၊ ယခုဖြစ်ဆဲဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်တွေလဲ မဖြစ်။ အဲဒီလို မဂ္ဂင်တရား (၈)ပါးရဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။

နောက်ဥပမာတစ်မျိုးကတော့ မိုးရွာတော့မယ်ဟေ့၊ မိုးရွာတော့ မယ် ဆိုပြီး မိုးမှောင်တွေကျလာတယ်။ အဲဒီ မိုးရွာကာနီး မိုးမှောင်တွေ ကျပြီးတော့ လာတဲ့အချိန်မှာပဲ ခပ်ပြင်းပြင်းတိုက်ခတ်လာတဲ့ လေတစ်ခု က နောက်ကရောက်လာတယ်။

ရောက်လာတဲ့အခါ အဲဒီလေကနေပြီး ရွာမယ့်မိုးတွေကို ဖျက် ပြစ်လိုက်တာ မိုးတွေပြေးပြီ။ လေတိုက်လိုက်လို့ပါပဲ။

စောစောကတော့ မိုးရွာတော့မလို့လို့ပဲ။ နောက်လေတိုက်လိုက် တာ မိုးတိမ်တွေ ပျောက်သွားကုန်ပြီ။ အဲဒီလိုပဲတဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ပွားများ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ အကုသိုလ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်မယ့်အကုသိုလ်တွေ၊ ဖြစ်ပြီးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်လတဲ့၊ ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်တွေ၊ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အကုသိုလ်တွေ လေတိုက်လိုက်တဲ့အခါ မိုးတိမ်များ လွင့်သွားသလို မဂ္ဂင် (၈)ပါး ပွားများလိုက်တဲ့အခါ ကြားခုလတ်မှာပဲ အဲဒီအကုသိုလ်တွေ မိမိဆီ မရောက်လာတော့ပဲနဲ့ မိမိမပြုဖြစ်တော့ပဲနဲ့ တစ်ခါထဲကြားမှာပဲ လေတိုက်လိုက်တော့ မိုးတိမ်တွေပျောက်သွားသလို ပျောက်သွား နိုင်တယ်။

ဥပမာတစ်နည်း ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ကြိမ်တို့၊ ဝါးတို့၊ သစ်တို့ နဲ့ လှေကြီးတစ်စင်း ဖွဲ့ထားတယ်ဆိုပါစို့။

ဖွဲ့ထားတော့ ရေထဲမှာလဲပဲ ကြာကြာ (၃)လ၊ (၄)လနေလိုက်၊ တစ်ခါတရံကျတော့ ကမ်းနားမှာ (၂)လ၊ (၃)လနေလိုက်၊ မိုးကလဲရွာ၊ နေကလဲပူ၊ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရေနဲ့ထိလိုက်ပူလိုက်၊ ရေနဲ့ထိလိုက်ပူလိုက် ဆိုတော့ ဒီသစ်တွေ၊ ဝါးတွေ၊ ကြိမ်တွေဟာ ဆွေးမြေ့ပြီးတော့ သွားတယ်။

အဲဒီလိုပဲတဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သန္တာန်မှာလဲပဲ တရားစွမ်းရည်ကြောင့် အကုသိုလ်တရားတွေ တဖြည်းဖြည်း ဆွေးမြေ့ပြီးတော့ ငြိမ်းသွားနိုင်ပါတယ်။

နောက်ဥပမာတစ်ခု ဆက်ပြီးတော့ ဟောတာက ဘာလဲလို့ဆိုတော့။ စတုဒိသာဇရပ်၊ စတုဒိသာတည်းခိုခန်း ဆိုပါတော့။ အဲဒီတည်းခိုခန်းမှာဆိုရင် အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် လာတဲ့လူတွေ အဲဒီမှာဝင်ပြီးတော့ တည်းခိုကြတယ်။ အဲဒီလိုပဲတဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါး အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ “သိ-ပယ်-ဆိုက်-ပွား” သိစရာခန္ဓာ ငါးပါးတရားတွေ သိနိုင်တယ်။ ပယ်သင့်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတဏှာတရားတွေ ပယ်နိုင်တယ်။ မျက်မှောက်ပြုရမယ့် မဂ်ဖိုလ်တရားတွေ မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်။ ပွားများရမယ့် သမထဝိပဿနာတရားတွေ ပွားများနိုင်တယ်။

မြစ်ရေအညာဆန်အောင်

အဲဒီလို အာနိသင်တွေရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက စုံနေအောင် ဟောတာကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် မနေ့ကပြောသလိုပဲ။ ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ၊ အစီရဝတီ၊ မဟီ၊ သရဘူ မြစ်ကြီးငါးသွယ်၊ အဲဒီမြစ်တွေဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ထဲမှာရှိတဲ့ မြစ်တွေဟာ အရှေ့ဘက်ဆီစီးကြတယ်။

ဂင်္ဂါမြစ်ရေ၊ ယမုနာမြစ်ရေ၊ အစီရဝတီမြစ်ရေ၊ မဟီမြစ်ရေ၊ သရဘူမြစ်ရေတွေဟာ အရှေ့စီးကြတယ်။

တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူက ပေါက်တူးပေါက်ပြားတွေယူ စက်ယန္တယားတွေယူပြီးတော့ (ရေအရှေ့မစီးနဲ့) ဆိုပြီးတော့ တစ်ခါထဲ အနောက်ပြောင်းပြန်စီးအောင်ဆိုပြီး အဲဒီလိုဆောင်ရွက်လို့ မတတ်နိုင်သလို၊ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ရေ၊ ချင်းတွင်းမြစ်ရေ တောင်ဘက်စီးနေတယ်။

တောင်ဘက်မစီးအောင် စက်ယန္တယားတွေနဲ့ ကြိုးစားမယ်ဆို သော်လဲပဲ နောက်ပြန်စီးဖို့မလွယ်ပါဘူး။

အဲသလို နောက်ပြန်စီးဖို့ မလွယ်သလိုပေါ့။ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ပွားများ ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့လဲ ရဟန်းတော်တစ်ပါးဆိုရင် အဲဒီရဟန်း ဘဝက ယုတ်နိမ့်သွားအောင် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်က မတတ်နိုင်။

ဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ကျကျနနသာပွားများပြီးပြီလို့ဆိုရင် သဘော ကျပြီ ကျေနပ်ပြီဆိုရင် အရိယာမဖြစ်သေးစေကာမူ ဒီသီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကျင့်စဉ်တရား၊ တနည်းအားဖြင့် မဂ္ဂင် (၈)ပါး၊ အဲဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ကျေနပ်အောင် သဘောပေါက်အောင် ကျင့်ကြံကြိုး ကုတ်အားထုတ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ စောစောကပြောတဲ့ အရှေ့စီးနေတဲ့ မြစ်ရေကို အနောက်စီးစေဘို့၊ တောင်ဘက်စီးနေတဲ့ မြစ်ရေမြောက်ဘက် စီးအောင် တားဆီးဘို့ မလွယ်သလိုဘဲတဲ့။

ဟော- မဂ္ဂင်သဘောပေါက်ပြီးသားပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အခြား အခြားအယူဝါဒ ပြောင်းပါတော့လား၊ မပြောင်းတော့ဘူး။

လွန်ခဲ့တဲ့ (၂)လကျော်ကျော်က ထူးခြားတဲ့ အချက်ကလေး တစ်ခုရှိ၊ သိပ်ပြီးတော့ ကျေကျေနပ်နပ်ကြီး တရားအားထုတ်ရတဲ့ လက္ခဏာတော့ မရှိသေးဘူးထင်ပါတယ်။

ဒကာတစ်ယောက်ဘုန်းကြီးတည်းတဲ့နေရာကို ရောက်ပြီးတော့ လာတယ်။

ဘုန်းကြီးဘယ်ကြွချင်တုံးတဲ့ ဒီမှာထူးထူးဆန်းဆန်းနေရာတွေ လိုက်ပြမယ်၊ ဟိုတစ်နေရာလဲပြချင်သေးတယ်၊ ဘယ်နေရာလဲပြ ချင်သေးတယ်။ ဘယ်နေရာလဲဆိုတော့

ဆန်ဖရန်စစ္စကိုဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ ဘာပြုလို့လဲဟ၊ ဘာပြုလို့ တုန်းလို့ မေးလိုက်တော့ -

တပည့်တော်တို့ မြန်မာပြည်က တရားတိုက်တစ်ခုမှာ အသင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သူတို့က ဒီကချပ်တွေမှာ စာဟောဆရာတွေဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါထူးဆန်းလွန်းလို့ပါတဲ့။ သူကတော့အဲဒီလိုပြောတယ်။ သို့သော်လည်း

ဒါပရိယေသနဝမ်းစာအတွက် လုပ်ကြကိုင်ကြရတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

တကယ်တမ်းသာ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ် တရားအားထုတ်လို့ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား အားကောင်းနေပြီ ဆိုရင် ဘုရားမပြောင်းပါဘူး။ တရားသံဃာလဲ မပြောင်းတော့ဘူး။

ကြောက်စရာကောင်းတာက ဘုရားပြောင်းသွားရင် ကြောက် စရာ ကောင်းတယ်။ ဘုရားပြောင်းရင်တရားပြောင်းတာကိုး။

အဲဒီတော့ ဒီဘဝမှာလဲ ပြောင်းနိုင်ပါတယ်။ ဒီနေ့ မပြောင်း နောက်နေ့ပြောင်းနိုင်တယ်။ ဒီဘဝမှာလဲ ပြောင်းနိုင်တယ်။ နောင်ဘဝမှာ လဲ ပြောင်းနိုင်တယ်။

ကံကောင်းလွန်းလို့ ဗုဒ္ဓတရားရဲ့ အယူဝါဒကြီးကို ဦးထိပ်ရွက်ပြီး တော့ ပူဇော်ပြီးတော့လာခဲ့ကြတယ်။

“ရတနာသုံးပါး၊ ဦးထိပ်ထားလျှက် မာတာမိခင် ဖွားသန့်စင်သည် အသက် တစ်ရာနှစ်ဆယ်ရှည်စေသော်”

ရတနာသုံးပါး ဦးထိပ်ထားပြီးတော့ တစ်ခါထဲ မိဘတွေက မွေးဖွားတာနဲ့ ရတနာသုံးပါး ခေါင်းပေါ်တင်ပေးလိုက်တာ။ မိမိကိုယ်တိုင် ကလဲ ခေါင်းနဲ့ရွက်ပြီးတော့ ရတနာသုံးပါးဦးထိပ်ထားပြီး လူဘဝလာခဲ့ ကြတာကိုး။

သို့မဟုတ်ရင် တစ်ဘဝထဲမှာတောင်မှ ဒီနိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဟိုနိုင်ငံမှာ အခြားဘာသာ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြည့်လို့ပါပဲ။

အဲလို ပြည့်တာက ဘာကြောင့်လဲ အားရကျေနပ်အောင် တရား အားမထုတ်ဘူးရင် မဂ္ဂင်သဘောမပေါက်သေးရင်တော့ ပြောင်းဖို့ ပျက်ဖို့ လွယ်တယ်တဲ့။ ရေစီးမှ မသန်ပဲကိုး။

ဒီတရားအရှိန် တရားအယာဉ် ရေစီးသန်နေရင် ဘယ်သူမှ နှောက်ယှက်တားဆီးလို့မရဘူး။ ဘယ်တော့မှ မပြောင်းဘူး။ ဘယ်လို အကြောင်းခံပြီးတော့မှ မပြောင်းတော့ဘူး။

ဆိုကြပါစို့၊ မြတ်စွာဘုရား အထွဋ်ဆုံး၊ အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကစပြီး ပြောမှာ။ ဘုရားဖြစ်ပြီးကာစ ဓမ္မစကြာတရားတောင် မဟောရသေးဘူး၊ မာန်နတ်က လာပြီးတော့ -

အာရုံငါးပါးတွေရှိတယ် ကိုယ်တော်။ အဲဒီအာရုံငါးပါးဆိုတဲ့ ကျော့ကွင်းကြီးတွေနဲ့ အရှင်ဘုရား တုပ်ချည်လိုက်မယ်။ ညှင်းပန်း လိုက်မယ် မလွတ်စေရဘူး။

သူပြောတဲ့အတိုင်းပဲ။ တဏှာ၊ ရတီ၊ ရောဂါဆိုတဲ့ သမီးငယ် သုံးယောက်လွှတ်ပြီးတော့ အမျိုးမျိုးအနုနဲ့ ဖျားယောင်းလဲမရ။

“လေ၊ မိုး၊ ကျောက်၊ သဲ၊ ညွန်၊ မီးခဲနှင့်၊ ပြာ၊ မွဲ၊ မိုက်၊ မှောင်၊ ပြောင်တလက်လက်၊ ရောင်ပြီးပြက်”လို့ ခေါ်တဲ့ အကြမ်းနည်းနဲ့လဲပဲ မြတ်စွာဘုရားကို မာန်နတ်နှောင့်ယှက်လို့ မရဘူး။

ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်တရားတွေ အထွဋ် အထိပ်ရောက်ပြီး ခိုင်မြဲနေတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။

တည်းခိုခန်း

ဘုရားထားပါဦးတော့။ ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သားသာဝက အရှင် အနုရုဒ္ဓါမထေရ်မြတ်ကြီး ခရီးသွားတော့ ဟိုတုန်းကလဲ ခရီးလမ်းမှာ တည်းခိုခန်းတွေရှိတယ်။

အဲဒီ တည်းခိုခန်းတွေက ခရီးသွားတဲ့နေရာမှာ အခုခေတ် တည်းခိုခန်းတွေလိုပါပဲ။ အခမဲ့ရတဲ့ တည်းခိုခန်းမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ကိုယ်တော်မြတ် ညကျိန်းစပ်ချိန်ရောက်တဲ့အခါ တည်းခိုခန်း တည်ထောင်ပြီးနေတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က။

သူကလဲပဲ တည်းခိုခန်း ဈေးကြီးသလိုပဲ။ သူနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အာရုံတွေကလဲ အင်မတန်ဈေးကြီးပါတယ်။ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ မထေရ်မြတ် ရောက်သွားတော့ “ငါတစ်ညလောက်တော့ ကျိန်းပါရစေ”လို့ တောင်း ပန်တယ်။ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ လမ်းခရီးရှည်သွားတာကိုး။

“အရှင်ဘုရား ကျိန်းပါဘုရား” လို့ဆိုပြီးတော့ နေရာပေးပါတယ်။ နေရာပေးပြီးတဲ့ အခါကျတော့ စောစောကပြောတဲ့ အာရုံငါးပါးနဲ့ ဖြေဖျော်ညွှန်ခံတယ် ပြောပါတော့။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါ မထေရ်မြတ်က ဣန္ဒြေမယျက်ဘူး။ အဲဒီတော့ အဲဒီ အမျိုးသမီးကလျှောက်တယ်။ “အရှင်ဘုရား တပည့်တော် တည်းခိုခန်းမှာ တပည့်တော်နဲ့အတူ နေဖို့ဆိုတာ သာမန်ငွေကြေးနဲ့ မနေနိုင်ပါဘူး။ အရှင်ဘုရား လက်ခံတော်မူပါ” ဆိုတော့လဲပဲ လက်မခံဘူး။ ညမကျိန်း တော့ဘူး။ ဒီလိုဖြစ်ခဲ့ပုံ အကျိုးအကြောင်း ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထား တဲ့အခါကျတော့မှ-

“အမျိုးသမီးများနဲ့ တမိုးတယ်တည်းသောကျောင်း၊ တမိုးတယ်တည်းမှာ မအိပ်ရ” ဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရား သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ပါတယ်။

အနိုးစုကမ္မဋ္ဌာန်း

အလားတူပဲ ရဟန်းတော်တစ်ပါးက အမြဲတမ်း အနိုးစုကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများနေတဲ့ကိုယ်တော် ခရီးသွားတယ်။

အဲဒီနေ့ကျမှပဲ လင်မယားနှစ်ယောက်က ရန်ဖြစ်ပြီးတော့ အမျိုးသမီးက ရွာပြင်ထွက် ရဟန်းတော်သွားလမ်း သွားတယ်။ နောက်ကလိုက် သွားတယ်ပေါ့လေ။ စိတ်ဆိုးပြီးတော့ သွားတာကိုး။

“ကဲ- အိမ်တော့မနေတော့ဘူး။ တွေ့တဲ့လူနဲ့ပဲ နေတော့မယ်။ ဆက်သွယ်တော့မယ်ဆိုပြီးတော့ သွားတော့ လမ်းကျတော့ ရဟန်းတော် တစ်ပါးတွေ့တော့ အဲဒီရဟန်းတော်ကို သူ့နည်းပရိယာယ်အမျိုးမျိုးနဲ့ မြူဆွယ်တယ် ပြောပါတော့။

မြူဆွယ်ရင်း မြူဆွယ်ရင်းနဲ့ ရဟန်းတော်ရှေ့ကသွားပြီးတော့ ပြုံးပြတယ်။ ပြုံးပြတော့ သွားလေးတွေ ပေါ်သွားတာကိုး။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် တွေဆိုရင်တော့ သွားကလေးက လှတယ်။ ရုပ်ရေလေးက လှတယ်။ ဒီလိုနေမှာပေါ့။

ရဟန်းတော်က အရိုးစုကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့
အဲဒီပြုံးပြတဲ့သွားကိုပဲ အရိုးစုကြီး၊ အရိုးစုကြီးလို့ပဲ မြင်နေတာ။ သွားကို
မြင်ပြီးတော့ တစ်ကိုယ်လုံးအရိုးစုလို့ပဲ မြင်တယ်။

အဲဒီတော့ သူ့အမျိုးသားက စိတ်ဆိုးတယ်ဆိုပေမယ့် နောက်က
လိုက်ရှာတော့ လမ်းမှာရဟန်းတော်ကို တွေ့တယ်။

တွေ့တော့ 'အရှင်ဘုရား အမျိုးသမီးတစ်ယောက်များသွားတာ
မတွေ့ဘူးလား။ ဒီနားမှာ မတွေ့ဘူးလားဘုရား'လို့ မေးလျှောက်တယ်။

အဲဒီတော့ ရဟန်းတော်က-

“နာဘိ ဇာနာမိ ဣတ္ထိဝါ၊

ပုရိသောဝါ ဣတောဂတော၊

အပိစ အဋ္ဌိသယံတော၊

ဂစ္ဆတေသ မဟာပထေ။

ငါမိန်းမရယ်၊ ယောက်ျားရယ်လို့တော့ မသိဘူး။ မိန်းမရယ်၊
ယောက်ျားရယ်လို့ အမှတ်မထားလိုက်ဘူး။ ဒါပေမယ့် အရိုးစုတစ်ခုတော့
ဒီလမ်းအတိုင်းသွားလေရဲ့လို့ မိန့်လိုက်တယ်။

ဟော- သူပွားများထားတဲ့ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊
သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သီလအခြေခံ
ပြီးတော့ သမာဓိမဂ္ဂင်၊ ပညာမဂ္ဂင်တွေ ကျင့်သုံးထားတဲ့ မထေရ်မြတ်ကြီး
ဆိုတော့ စောစောကပြောတဲ့ ရေပြောင်းပြန်စီးစေဖို့ မလွယ်သလိုပဲ။

ဘယ်လိုပဲ အာရုံငါးပါးနဲ့ တွေ့ကြုံ၊ တွေ့ကြုံ တရားအာရုံချည်း
ဖြစ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အရှေ့စီးနေတဲ့ ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို
အနောက်ပြန်စီးအောင် မလွယ်သလို။ မဂ္ဂင် (၈)ပါး ပွားများပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
များကျတော့ ကျောက်တောင်ကြီးပမာ မယိမ်းမယိုင်တည်တန့်ပြီးတော့
အာရုံငါးပါး နောက်လဲမလိုက်တော့ဘူး။ အခြားအခြား ဘာသာအယူဝါဒ
တွေကနေပြီးတော့ ငွေကြေးတစ်စီးလက်ဆောင် ပေးလို့လဲပဲ မပြောင်း
တော့ဘူး။

အဲဒီလို ဘာသာအယူဝါဒ မပြောင်းသလိုပဲ။ ဂတိလဲ မြဲသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နိုင်တာကိုး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မဂ္ဂင် (၈)ပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဥပမာအမျိုးမျိုး နည်းအမျိုးမျိုးတွေနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ တတွေ နားလည်အောင် အကြောင်းအမျိုးမျိုး၊ ပရိယာယ်အမျိုးမျိုးနဲ့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

အဲဒီလို အကြောင်းအမျိုးမျိုး၊ ပရိယာယ်အမျိုးမျိုးနဲ့ တန်ဖိုးကြီး လှတဲ့ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်များကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်ပြီးတော့ နေခဲ့ကြတာ။ ဒီနေ့ (၆)ရက်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ သမထစခန်းက နေပြီး ဝိပဿနာစခန်းကိုလဲ တက်လှမ်းနိုင်ကြပြီ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ မဂ္ဂင် အပိုင်းရောက်ပြီးတော့ လာပါပြီ။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင် သီလမြေကြီး ပေါ်မှာရပ်၊ ရပ်ပြီးတော့ ခြေထောက်နဲ့တူတဲ့ သီလ၊ ခြေထောက် မကျိုးမှကိုး။

“သီလခြေမျိုး မကျိုးစေရ
သမာဓိဝမ်း ဆန့်နှမ်းမြူလောက်
မပေါက်စေရာ”

လေးရက်၊ လေးရက်ခွဲလောက် သမာဓိဝမ်းမပေါက်အောင် ကြိုးစားခဲ့ကြ။ “ပညာဦးခေါင်း မတောင်းစေရ” ပညာဦးခေါင်းလဲ မကွဲ စေရဘူး။

အခု ပညာဦးခေါင်းမကွဲဖို့ ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့်ရရှိဖို့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေတဲ့ အခါသမယဖြစ်ပါတယ်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ အခြေခံသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အခြေခံမှန်ကန်တဲ့ အမြင်အယူ။

- အလတ်စား သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
- အထက်တန်းစား သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
- အခြေခံသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာက ကမ္မဿကတဉာဏ်၊

- အလတ်တန်းစား သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာကတော့ ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိမျိုး၊
- အထက်တန်းစား သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာကတော့ ဟော-ဝိပဿနာဉာဏ်၊ စတုသစ္စဉာဏ်၊

ယောဂီများ စတင်ပြီး အားထုတ်နေကြတဲ့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေ၊ ဝါယောဓာတ်၊ ရုပ်၊

အဲဒီ ဝါယောရုပ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဝါယောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းတတ်တဲ့ သတိဟာလဲ ဒုက္ခသစ္စာ။

အဲလို ဝါယောရုပ် အစဉ်မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့သတိ၊ ငြိမ်ပြီးတော့ နေတဲ့စိတ်အားလုံးဟာ ဒုက္ခသစ္စာတွေလို့ သိရမှာပါ။

“ကတမာစ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ” - အဆင့်မြင့်သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ ဘယ်ဟာမျိုးလဲ။ “ဒုက္ခေဉာဏံ” - ဒုက္ခအပေါ်မှာ သိတာ။

“ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ” - ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းသိ၊

“ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ” - ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိ၊

“ဒုက္ခနိရောဓ ဝါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ” - ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းတွေကိုသိတဲ့ဉာဏ်၊

အဲဒီဉာဏ်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒါကြောင့် မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းပဲလို့ သိတဲ့ဉာဏ်ဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပါပဲ။

မိမိတို့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြတဲ့ အကျင့်ဟာ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးလုံးကောင်းမွန်မြင့်မြတ်တဲ့ သီလအစ သမာဓိ အလယ် ပညာအဆုံးရှိတဲ့ ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်တဲ့ အကျင့်။

“ကေဝလပရိပုဏ္ဏ” လို့နေပါသေးတယ်ဆိုပြီးတော့ ဖြည့်စွက် စရာလဲမရှိဘူး။ ပိုနေပါသေးတယ် ဆိုပြီးတော့ နှုတ်ပယ်ဖို့လဲ မလိုတော့ဘူး။ ဘုရားရှင်ဟောထားတာ အပြည့်အစုံ။

စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းတဲ့တရားမျိုးလဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အပိုအလိုမရှိ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းတဲ့

ဗြဟ္မစရိယဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း သူတော်
ကောင်းတို့ရဲ့အကျင့်။

ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်း
တို့သည် ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်အပ်တဲ့ကျင့်စဉ်။ အဲဒီ ကျင့်စဉ်
ကြီးကို မိမိတို့တတွေလဲ ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်က ပွင့်ပေါ်
တော်မူတဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့လမ်းစဉ်။

လမ်းမပျောက်သေးခင် ကျင့်ကြံကြီးကုတ် ပွားများအားထုတ်ကြ
သဖြင့် မိမိတို့ဘဝ လူဖြစ်ကျိုးနပ်လေစွာလို့ ပြောရလောက်အောင်
ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ကျင့်စဉ်တရားကြီးကို ဆက်လက်ပြီး ကျင့်ကြံ
ကြီးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

သတ္တမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၇)ရက်။

ရှာမှီးခြင်းသုံးမျိုး

သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ကိန်းပြီးတော့နေတဲ့ ရှိပြီးတော့နေတဲ့ တရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ပယ်ဖျက်နိုင်ဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက နည်း အမျိုးမျိုးနဲ့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေကို မြတ်စွာ ဘုရား အစဉ်အတိုင်း အုပ်စုခွဲပြီးတော့ (၂၁)မျိုးလောက် ညွှန်းပြတော်မူ ခဲ့တယ်။

ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့ ရှာမှီးခြင်း (၃)မျိုး-

(၁) ကာမဂုဏ်တရားတို့ကို ရှာမှီးခြင်း၊

(၂) ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း၊

(၃) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူမှား၊ အမြင်မှားကိုရှာမှီးခြင်း။

ရှာမှီးခြင်း (၃)မျိုးနဲ့ ရှာမှီးနေကြတယ်။

မာန် (၃)မျိုး

(၁) ငါမြတ်တယ်လို့ ထောင်လွှားမှု၊

(၂) ငါသူတစ်ပါးနဲ့ တန်းတူပဲလို့ ထောင်လွှားမှု၊

(၃) ငါသူတစ်ပါးအောက် ယုတ်ညံ့တယ်လို့ ဆိုတဲ့ထောင်လွှားမှု၊

အဲဒီ ထောင်လွှားမှု (၃)မျိုးလဲ ကိန်းနေတတ်ပါတယ်။

နောက်အာသဝေါ (၄)ပါး

ခန္ဓာကိုယ်ဆို အရက်အိုးမှာ ကြာမြင့်စွာထုံပြီးတော့နေတဲ့ တရားတွေ၊ (ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ)

အာသဝေါတရား (၄)ပါး၊ အဲဒီ အာသဝေါတရားတွေဟာလဲ မိမိတို့သန္တာန်၊ သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ထင်ရှားရှိပြီးတော့နေတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

- ဘဝ (၃)မျိုး- (၁) ကာမဘဝ၊
- (၂) ရူပဘဝ၊
- (၃) အရူပဘဝ၊

ဒီဘဝ (၃)မျိုးဟာလဲပဲ ထင်ရှားရှိနေတယ်။ အဲဒီ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေလဲပဲ ပယ်ရှားဖို့ မြတ်စွာဘုရား နည်းလမ်းပြတော် မူခဲ့တယ်။

ပြီးတော့ ဆင်းရဲခြင်း (၃)မျိုး၊ ဘာတွေလဲဆိုတော့-

(၁) ဒုက္ခ ဒုက္ခတာ- နာမည်အားဖြင့်လဲ ဆင်းရဲတယ်။ ကိုယ်၌ ဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲမှု၊ တကယ်တမ်းလဲ ဆင်းရဲတဲ့အတွက် ဒုက္ခ ဒုက္ခတာ၊

(၂) သင်္ခါရဒုက္ခ- ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းတို့နဲ့ အမြဲမပြတ် နှိပ်စက် ပြီးတော့နေတဲ့ ပြုပြင်စီရင်ပြီးနေတဲ့ သင်္ခါရဒုက္ခ၊

(၃) ဝိပရိဏာမဒုက္ခ- ချမ်းသာပင်ဖြစ်သော်လဲပဲ ဖောက်ပြန်တဲ့ အခါမှာ ဆင်းရဲတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ။

ဒီဒုက္ခကြီး (၃)ပါးကလဲပဲ သတ္တဝါတို့ရဲ့သန္တာန်မှာ မလိုချင်ပဲနဲ့ ရရှိပြီးတော့နေတာကိုး။ နောက်ပြီးတော့ သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ညောင်ကြီး (၃)စင်း၊ ညောင်ကြီး (၃)ခု စူးပြီးတော့နေတယ်။

အဲဒီ ညောင်ကြီးတွေက ဘာလဲလို့ဆိုတော့-

- (၁) ရာဂဆိုတဲ့ ဆူးညောင်ကြီးတစ်ခု၊
- (၂) ဒေါသဆိုတဲ့ ဆူးညောင်ကြီးတစ်ခု၊
- (၃) မောဟဆိုတဲ့ ဆူးညောင်ကြီးတစ်ခု၊

အာရုံမြင်က ထင်သမျှ၌ မဝလိုက်စား လောဘ(ရာဂ)တရားဆို တဲ့ ဆူးညောင်ကြီး။

မြွေဟောက် မြွေဆိုးများ ဒုတ်ထောက်ပြီးတော့ မိုးသလို နှိမ်ချိုး မရ စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ ဒေါသဆိုတဲ့ ဆူးညောင်ကြီး။

သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားတို့ကို ဖုံးဖိကွယ်ကာပြီးထားတဲ့ မောဟဆိုတဲ့ ဆူးညောင်ကြီး၊ အဲဒီ ဆူးညောင်ကြီးတွေဟာလဲ သတ္တဝါ

တို့မှာ စူးပြီးတော့နေတော့ အဲဒီဆူးညောင်တွေ ဖယ်ထုတ် နှုတ်နိုင်ဖို့ နည်းလမ်းပြတော်မူတယ်။

နောက်တစ်မျိုး ပြောမယ်ဆိုရင် အညစ်အကြေးကြီး (၃)ခု။

(၁) ရာဂဆိုတဲ့ အညစ်အကြေး၊

(၂) ဒေါသဆိုတဲ့ အညစ်အကြေး၊

(၃) မောဟဆိုတဲ့ အညစ်အကြေး၊

အဲဒီ အညစ်အကြေးကြီး သုံးခုဟာလဲပဲ သတ္တဝါတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ ညစ်ထေးပြီးတော့နေပါတယ်။ တစ်နည်းပြောမယ်ဆိုရင် သတ္တဝါတွေကို ညှင်းဆဲတတ်တဲ့တရားတွေ၊

(၁) ရာဂဆိုတဲ့ ညှင်းဆဲတတ်တဲ့တရား၊

(၂) ဒေါသဆိုတဲ့ ညှင်းဆဲတတ်တဲ့တရား၊

(၃) မောဟဆိုတဲ့ ညှင်းဆဲတတ်တဲ့တရား၊

အဲဒီလို ညှင်းဆဲတတ်တဲ့ တရားတွေဟာလဲပဲ မိမိကိုညှင်းဆဲမယ့် တရားတွေ၊ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတယ်။ သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် (၃)မျိုး ဘာဆက်ပြီးတော့ မိန့်သလဲဆိုတော့ ရှာမှီးခြင်း (၃)မျိုး၊

(၁) အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေကို ရှာမှီးခြင်း၊

(၂) ဘဝတွဲရှာမှီးခြင်း၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့ဘဝ ရှာမှီးခြင်း၊

(၃) ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊

ဒီရှာမှီးခြင်း (၃)မျိုးနဲ့လဲ ရှာမှီးပြီးတော့နေကြတယ်။

တပ်မက်ခြင်းတဏှာကလဲ (၃)မျိုး၊

(၁) ကာမတဏှာ အာရုံငါးပါးတွေကို တပ်မက်ခြင်း၊

(၂) သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်တဲ့ တဏှာ၊

(၃) ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်တဲ့ တဏှာသုံးမျိုး။

အဲဒီ တဏှာသုံးမျိုးကို

“တဏှာသုံးတန် တည်ထားပြန် အာကာသနှင့်မြောက်
တဏှာအစစ် တစ်ရာရုံစုံ ဖြစ်၏လူမှာရောက်”

တဏှာ (၃)မျိုးဖြစ်တဲ့ ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ
သုံးမျိုးကိုတည် အာရုံ (၆)ပါးနှင့်မြောက်။

- ရူပါရုံတပ်နှစ်သက်မှု၊
- သဒ္ဓါရုံတပ်နှစ်သက်မှု၊
- ဂန္ဓာရုံတပ်နှစ်သက်မှု၊
- ရသာရုံတပ်နှစ်သက်မှု၊
- ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတပ်နှစ်သက်မှု၊
- ဓမ္မာရုံတပ်နှစ်သက်မှု၊

အဲဒီ အာရုံ (၆)ပါးနှင့်မြောက်၊ ပြီးတော့ ကာလ (၃)ပါး၊ အတိတ်၊
အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်မြောက်။

ပြီးတော့ သူ့သန္တာန်၊ ကိုယ့်သန္တာန်၊ သန္တာန် (၂)ပါးနဲ့မြောက်တဲ့
အခါကျတော့ တဏှာတပ်မက်မှုပေါင်းဟာ (၁၀၈)မျိုး။

အဲဒီ (၁၀၈)မျိုးကို ဘယ်လိုများ မိမိတို့သန္တာန်က ဖယ်ထုတ်မလဲ။
ဒီနည်းလမ်းလဲ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူလိမ့်မယ်။

နောက် တသိဏခေါ်တဲ့ မွတ်သိပ်ဆာလောင်မှုဟာလဲ (၃)မျိုး၊
အငတ်မပြေ၊ အဆာမပြေ၊ မဝနိုင်တာတွေ။

- (၁) ကာမတသိဏ- အာရုံငါးပါး ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှု၊
- (၂) ဘဝတသိဏ- သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်တဲ့ ဆာလောင်
မွတ်သိပ်မှု၊
- (၃) ဝိဘဝတသိဏ- ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်တဲ့ ဆာလောင်မွတ်
သိပ်မှု၊

အဆာလဲမပြေဘူး၊ အငတ်လဲမပြေဘူး၊ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းဆာ၊
နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းငတ်၊ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းဆာ၊ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းငတ်
ပြီးတော့ နေတယ်။

မုံရွာကဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးက သမုဒယသစ္စာ အကြောင်း
ဟောတယ်။ သမုဒယသစ္စာအကြောင်းဟောတော့ သမုဒယသစ္စာဆိုတာ
လောဘတဏှာ တပ်မက်မှုပါပဲတဲ့။ ဖိုပြီးထင်အောင် ပြောမယ်ဆိုရင်
ငတ်ကြီးကျတာပါပဲတဲ့။

ဘာသာပြန်တာက--

- အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကို ငတ်ကြီးကျမှု။
- အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံကို ငတ်ကြီးကျမှု။
- အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံကို ငတ်ကြီးကျမှု။
- ရသာမျိုးစုံ ရသာရုံကို ငတ်ကြီးကျမှု။
- တွေ့ထိမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ငတ်ကြီးကျမှု။
- တွေးကြံမျိုးစုံ ဓမ္မာရုံကို ငတ်ကြီးကျမှု။

အာရုံ (၆)ပါး၊ အာရုံငါးပါးပေါ့။ အာရုံငါးပါး မွတ်သိပ်မှု။ အဲဒီ
မွတ်သိပ်မှုဟာ သတ္တဝါတိုင်း သတ္တဝါတိုင်း ဒီမွတ်သိပ်မှုကို အခြေခံ
ပြီးတော့မှ ရူပါရုံကို ရလိုဇော၊ အသံမျိုးစုံ၊ အနံ့မျိုးစုံ၊ အရသာမျိုးစုံ၊
အတွေ့ထိမျိုးစုံ၊ စံစားလိုဇောတွေက၊ အဲဒီဟာတွေနဲ့ပဲ ဆာလောင်မှုတွေ
မွတ်သိပ်မှုတွေ ဖြစ်နေတာ။

အဲဒါတွေ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ရှာကြ၊
ဖွေကြရတာ၊ ရှာရင်းဖွေရင်းပဲ အသက်ခန္ဓာစွန့်ကြရတာ။

အသက်စွန့်ရတဲ့အထိ ရှာကြ၊ ဖွေကြရတာ။ နောက်ပြီးတော့
သတ္တဝါ တွေ မြှုပ်မျောပြီးတော့ နေကြရတာရှိတယ်။ မြှုပ်မျောပြီးတော့
“ကာမောယ” - ကာမဂုဏ်အာရုံထဲမှာ မြှုပ်မျောနေတာကတစ်မျိုး။

“ဘဝေါယ” - ဘဝထဲမှာ မြှုပ်မျောနေတာက တစ်မျိုး၊

“ဒိဋ္ဌောယ” - မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရေယာဉ်ကြီးထဲမှာ မြှုပ်မျောနေတာက
တစ်မျိုး၊

“အဝိဇ္ဇောယ” - မောဟဆိုတဲ့ ရေယာဉ်ကြီးထဲမှာ မြှုပ်မျော
နစ်မြုပ်ပြီးတော့နေကြရတယ်။

ဘယ်လိုများ ဒီရေယာဉ်ကြီးတွေက ကျော်လွန်နိုင်မလဲ။ ဟော-
သံသရာကြီးထဲမှာ ယှဉ်တွဲထားတဲ့ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေကလဲ
ရှိသေးတယ်။

ယောဂ (၄)ပါး၊ အစွဲပြင်းထန်တဲ့ ဥပါဒါန် (၄)ပါး၊ သံသရာထဲမှာ
ထုံးဖွဲ့ထားတဲ့ ဂန္ထတရား (၄)ပါး၊ သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ ကိန်းဝပ်ပြီးတော့
နေတဲ့ အနုသယတရား (၇)ပါး၊ သတ္တဝါတို့ သာယာနှစ်သက်နေကြတဲ့
ကာမဂုဏ် (၅)ပါး။

ကောင်းတဲ့တရားလမ်းစဉ်တွေကို ပိတ်ဆို့နေတဲ့ နီဝရဏတရား
တွေ၊ အဲဒီ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေဟာ သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှာ
ရှိပြီးတော့ နေတယ်။

ဓမ္မစကြာမှာ ဟောတော်မူတဲ့ “သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာပိ
ဒုက္ခာ” ဒုက္ခတွေအကုန်လုံးတော့ ထုတ်ပြုလို့မကုန်တော့ဘူး။ အကျဉ်း
ချုပ်ပြော မယ်ဆိုရင် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ စွဲလမ်းအပ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး။

ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို တဏှာနဲ့စွဲတယ်။ ဒိဋ္ဌိနဲ့စွဲတယ်။ ဒီတရားဆိုး
တရားပျက်တွေလဲ ဘယ်လိုများ ပပျောက်အောင် ဘယ်လိုနည်းလမ်းနဲ့
လုပ်ကြမလဲဆိုတော့ အဖြေပေးပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။

ပြီးတော့ ဩရမ္မာဘာဂီယ သံယောဇဉ်တဲ့။ အောက်အောက်မင်
ဉာဏ်တွေနဲ့ ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့ သံယောဇဉ်၊ ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့-

- ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)၊
- ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊
- သီလဗ္ဗတ ပရာမသ သံယောဇဉ်၊
- ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊
- ဗျာပါဒ (ဒေါသ) သံယောဇဉ်၊

အောက်မင်ဉာဏ်တွေနဲ့ ပယ်ရှားနိုင်တဲ့ သံယောဇဉ် (၅)မျိုး။
အဲဒီ သံယောဇဉ် (၅)မျိုး မပယ်နိုင်တဲ့ အခါကျတော့ အောက်အပါယ်ဘုံ
ကို ရောက်စေနိုင်တယ်။

အဲဒီ သံယောဇဉ်တွေရှိနေတဲ့အတွက် ခဲများရေထဲချလိုက်သလို အကုသိုလ်တရားတွေက အောက်အပါယ်ဘုံဆီ ဆွဲပြီးတော့ သွားနိုင် တယ်။ ဒီသံယောဇဉ်တရားတွေကလဲ အောက်အပါယ်ဘုံဆီဆွဲနိုင်တယ်။

အဲဒီ သံယောဇဉ်တွေကလဲ သတ္တဝါတိုင်း သန္တာန်မှာရှိနေတော့ ဘယ်လိုများ ဒီသံယောဇဉ်တွေကို ဖြတ်တောက်ရမလဲဆိုတာလဲ ဖြေထား ပြီးသားရှိတယ်။

ဥဒ္ဒံဘာဂိယ သံယောဇဉ်၊ အထက်မဂ်ဉာဏ်တွေနဲ့သာ ဖယ်ရှား နိုင်တဲ့ သံယောဇဉ်။

- ရူပရာဂသံယောဇဉ်၊
- အရူပရာဂသံယောဇဉ်၊
- မာနသံယောဇဉ်၊
- ဥဒ္ဒစ္စသံယောဇဉ်၊
- အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်၊

အထက်မဂ်ဉာဏ်တွေနဲ့မှ ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။ အဲဒီ တရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာအတွက် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ တရားတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ-

- (၁) အဲဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ဉာဏ်ထူး ဉာဏ်မြတ်ဖြင့် သိနိုင်ဖို့ရာ၊
- (၂) ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိနိုင်ဖို့ရာ၊
- (၃) အဲဒီ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေ ကုန်ခမ်းဖို့ရာ၊
- (၄) အဲဒီ တရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေကို ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ

နည်းလမ်းပေးတော်မူတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကြီး (၄)မျိုး။

- ဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ဉာဏ်ထူးဉာဏ်မြတ်နဲ့ သိနိုင်ဖို့၊
- ဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာပြီး သိနိုင်ဖို့၊
- ဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ကုန်ခမ်းဖို့၊

- ဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့၊
မြတ်စွာဘုရား ဒီရည်ရွယ်ချက်ကြီးတွေနဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို
ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲလို မဂ္ဂင် (၈)ပါး ဟောကြားတဲ့အခါကျတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို
ပွားများတဲ့နည်းဟာ (၄)နည်း ပြောကြပါစို့။

(၁) ပထမဆုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်ကန်တဲ့အမြင်၊ မြင့်မြတ်တဲ့
မှန်ကန်တဲ့ အမြင်အယူ၊ အဲဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို “ဝိဝေကနိဿိတံ”- ဆိတ်ငြိမ်မှု
ကိုမှီတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမျိုး၊

- “ဝိရာဂနိဿိတံ”- ရာဂကင်းရာကိုမှီတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
- “နိရောဓနိဿိတံ”- တဏှာချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုမှီတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
- “ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိ”- ကိလေသာကို စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့

ညွတ်ကိုင်းပြီးနေတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို၊ ဘာဝေတိ- ပွားများ၏။ ဗဟုလီ
ကရောတိ- ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြု၏။

ဟော- ပထမပွားများတဲ့နည်းက- ဝိဝေက- ဆိတ်ငြိမ်မှုကို ဖြစ်
အောင်၊ ဝိရာဂ- ရာဂကင်းအောင်၊ နိရောဓ- တဏှာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်
မှီငြမ်းပြုအောင်၊ မြတ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပွားမယ်။ အကြိမ်များစွာ ပြုမယ်
ဆိုရင် စောစောကပြောတဲ့ “ဧသနာ” အစရှိတဲ့ အုပ်စုအားဖြင့် (၂၁)မျိုး
တရားဆိုးတွေပေါ့။ အရေအတွက်အားဖြင့်ဆိုရင် တစ်ရာကျော်သွား
တာပေါ့။

စောစောကပြောတဲ့ တဏှာဆိုရင် မူလတဏှာက (၃)မျိုး၊ ပွား
လိုက်တော့ (၁၀၈)မျိုး။ အဲဒီ (၁၀၈)မျိုးသော တဏှာတွေ အဘိညာဿ
အထူးပြုပြီးတော့ သိနိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းကတော့ မဂ္ဂင်လုပ်ငန်းပါပဲ။

ပရိညာယ- ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိဖို့၊ ပရိက္ခယာယ- ကုန်ခမ်းဖို့၊
ပဟာနာယ- ပယ်ရှားဖို့ရာ ဒီမဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ရပါတယ်။

ဒါဟာ ပထမဆုံး ပွားများတဲ့နည်း။ ဒုတိယပွားများတဲ့နည်း
ကျတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိတစ်ခုပဲ ဆိုကြပါစို့။ မှန်ကန်တဲ့အမြင်။

“ရာဂဝိနယ ပရိယောသာနံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘာဝေတိ”
 ရာဂကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် ပန်းတိုင်ရှိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို
 ပွားစေတယ်။

“ဒေါသဝိနယ ပရိယောသာနံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘာဝေတိ”
 ဒေါသကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် ပန်းတိုင်ရှိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို
 ပွားစေတယ်။

“မောဟဝိနယ ပရိယောသာနံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘာဝေတိ”
 မောဟကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် ပန်းတိုင်ရှိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို
 ပွားစေတယ်။

အခု ယောဂီသူတော်စင်များ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်
 အဆင့်ဆင့်သည် ပုဗ္ဗဘာဂ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ပါပဲ။

ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ပွားနေတာသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိပါပဲ။ တစ်နည်း
 အားဖြင့် ပွားများပုံဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပွားတဲ့အခါမှာ “အမတော ဂဓ”-
 အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ထဲ ရောက်သွားအောင်၊ “အမတပရာယဏ”- အမြိုက်
 နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိအောင်၊ “အမတပရိယောသန”- မသေတာ
 ပန်းတိုင်ရှိရလေအောင် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကို ပွားပါ။ အကြိမ်များစွာပြုပါ။

အဲဒီလို ပွားများလို့ရှိရင် စောစောကပြောတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကြီး
 တွေ ပိုင်းခြားပြီးတော့သိဖို့၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိဖို့၊ ကုန်ခမ်းဖို့၊ ပယ်ရှား
 ဖို့ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေ ပြည့်ပါလိမ့်မယ်။

နောက်တစ်နည်း ပွားများတဲ့နည်းကတော့-

“သမ္မာဒိဋ္ဌိ အရိယံ အဋ္ဌဂီတံ မဂ္ဂံ၊

နိဗ္ဗာန နိန္ဒံ၊ နိဗ္ဗာန ပေါဏံ၊ နိဗ္ဗာန ပတ္တာရံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့
 မဂ္ဂင်ကို ပွားများတဲ့အခါမှာ နိဗ္ဗာနနိန္ဒံ- နိဗ္ဗာန်ကိုညွတ်၊ နိဗ္ဗာနပေါဏံ-
 နိဗ္ဗာန်ဘက်ကို စိတ်ကကိုင်းပြီး၊ နိဗ္ဗာနပတ္တာရံ- နိဗ္ဗာန်ဘက်ကို စိတ်က
 ရှိုင်းပြီးတော့။

- နိဗ္ဗာန်ဘက်ကိုညွတ်၊
  - နိဗ္ဗာန်ဘက်ကိုကိုင်၊
  - နိဗ္ဗာန်ဘက်ကိုရှိုင်းပြီးတော့မှ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကို ပွားများမယ်
- ဆိုရင် ရည်ရွယ်ချက် (၄)မျိုးနဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို ဟောကြားထားတဲ့အတိုင်း
- ထူးတဲ့ဉာဏ်လဲ ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။
  - ပိုင်းခြားပြီးတော့လဲ မြင်လာပါလိမ့်မယ်။
  - ကုန်ခမ်းဖို့ (တရားဆိုးတွေ ကုန်ခမ်းဖို့)
  - တရားဆိုးတွေ ပယ်ရှားဖို့ ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။

ယောဂီသူတော်စင်များ ဆက်ပြီးအားထုတ်လာတော့ ဒီနေ့ နောက်ဆုံးနေ့ ဝိပဿနာ။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကောင်းမွန်တဲ့အမြင်၊ ကောင်းမွန်တဲ့အယူပါ။ သာမန်အမြင်မဟုတ်ပါဘူး။

ဒီအမြင်လေးတစ်ခု ရဖို့ရာအတွက်-

ယောစဝဿသတံဇီဝေ၊ အပသံဥဒယဗ္ဗယံ။

ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ရဲ့ ဖြစ်တာပျက်တာကို မသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အသက်တစ်ရာရှည်စေကာမူ အကျိုးမများပါဘူး။

ဧကာယံ ဇီဝိတံ သေယျော၊

ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။

မိမိသန္တာန်မှာ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်ပြီးတော့ တစ်ရက်ကလေးလောက် အသက်ရှင်ရစေကာမူ အကျိုးများတယ်၊ မြတ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက နောက်တစ်ခု ဥပမာပေးပြီးတော့ ဟောကြားထားခဲ့တာရှိသေးတယ်။

မိုက်မဲတဲ့သူများကျတော့ ပညာရှိတဲ့ ဘုရားအစရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းများထံ ဆည်းကပ်ရသော်လဲ ဘာမှတရားရဲ့အရသာ မသိကြဘူး။

ဒဗ္ဗိ သူပရသံယထာ။

ဟင်းမွေ့ယောင်းမများ ရက်ပေါင်းများစွာ၊ လပေါင်းများစွာ၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဟင်းအိုးမွေ့နေပေမယ်လို့ ဘာဟင်းအရသာမှ မသိသလိုပဲတဲ့။

ဘုရားအစရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေ မှီခိုပြီးတော့ ပညာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ “ဒီဝို၊ သူပရသံယထာ” - လျှာဟာ ဟင်းရဲ့အချို အချဉ် အစရှိတဲ့ အရသာကို သိသလို တရားအရသာကို ခဏလေးပင် ဖြစ်စေကာမူ (၇)ရက်ပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ လျှာဟာ ချိုချဉ်အရသာများ သိသလို တရားအရသာကို သိနိုင်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူတဲ့ စကားတော်အတိုင်း လက်တွေ့ မျက်တွေ့အားထုတ်လာကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ရုပ်၊ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ နာမ်၊ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ငါပဲ၊ သူပဲ စွဲလမ်းနေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ထွက်လေ ဝင်လေလေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

နောက်ဆုံး သေတော့တောင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းရက်ပဲ “ငါသေတယ်”၊ နာတာတောင်မှ “ငါနာတယ်”၊ အိုပြန်တော့လဲ “ငါအိုတယ်”၊ သက္ကာယစကားတွေ အယူအဆက သိပ်ပြီးတော့လွှမ်းနေ တာကိုး။

အဲဒီ သက္ကာယနိုင်ငံကြီးကို ဖျက်ဆီးနိုင်မှ တရားမြင်တယ် ခေါ်တယ်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖျက်ဆီးနိုင်ဖို့ဆိုတာလဲ သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး တည်ဆောက်နိုင်မှ ဖျက်ဆီးနိုင်ပါတယ်။ အခု ဝိပဿနာတရား ရှုပွားပြီးတော့ နေတာဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံ ထူထောင်နေတာပါပဲ။

အဲဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး ထူထောင်နိုင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိုင်ငံ ပပျောက်သွားမှာ။ အဲဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်ဉာဏ်ကြီးတစ်ကြိမ်တစ်ခါ လောက် တစ်စက္ကန့်လောက်၊ တစ်မိနစ်လောက် မြင်သွားရင်ပဲ ဒီအမြင်က တန်ဖိုးကြီးလှပါတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်တယ်လို့ဆိုတာ-

နာမရူပဝဝတ္ထာနေနသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟိနာ ဟောတိ။
နာမ်ရုပ်တွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိမှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပပျောက်
နိုင်တယ်။

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပပျောက်နိုင်ဖို့ဆိုရင် စောစောကပြောတဲ့
မဂ္ဂင် (၈)ပါး ပွားများတဲ့နည်း။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အစဉ်အတိုင်း ပွားများတဲ့နည်း ပွားများပုံ
(၄)မျိုး၊ ရည်ရွယ်ချက် (၄)မျိုးနဲ့ ဟောကြားကြီးတော့ ထားခဲ့တဲ့ မဂ္ဂင်
(၈)ပါး။

အဲဒီ မဂ္ဂင် (၈)ပါး အစဉ်အတိုင်းပွားများပြီး လာလိုက်ကြတာ
ယနေ့ ပညာမဂ္ဂင်ပိုင်း ရောက်ပြီးတော့လာကြပြီ။

အဆင့်ဆင့် အားထုတ်ပြီးတော့ လာခဲ့ကြတဲ့အတွက် မိမိတို့
လက်တွေ့အားဖြင့်ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရား
တော်တွေရဲ့ဂုဏ်တော်တွေနဲ့ ကိုက်ညီတယ်။

- သန္နိဋ္ဌိကော- မျက်မှောက်အကျိုး ရစေနိုင်ပါ၏။

- ဧဟိပဿိကော- လာရောက်ရှုမြင် ကျေးဇူးတင်မြဲဖြစ်၍
လာပါ။ ရှုပါ။ ကျင့်ကြံပါ။ မပါပါအောင် ခေါ်ဆောင်သိမ်းသွင်းခြင်းငှါ
ထိုက်တန်လှစွာသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။
ဒီဂုဏ်တော်တွေနဲ့ တစ်ထပ်ထဲကျတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ တရားဟာ အစ၊ အလယ်၊
အဆုံး ကောင်းခြင်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့အတွက် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်
ကင်းတဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့အကျင့်စခန်းကြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် လာစမ်းပါ။
ကျင့်စမ်းပါ။ အားထုတ်စမ်းပါလို့ မပါပါအောင် ခေါ်ဆောင်သိမ်းသွင်း
ထိုက်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် တကယ်တမ်း လာရောက်ပြီးတော့ ရှုနေကြ၊
အားထုတ်နေကြတဲ့အခါမှာ တကယ်တမ်းစိတ်ရဲ့ တည်ငြိမ်မှုရဖို့ ရရှိတဲ့
ချမ်းသာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ရလို့ ရရှိတဲ့ချမ်းသာများဟာ အခြား

အခြား လောကီချမ်းသာတွေနဲ့ မတူဘူး။

လောကချမ်းသာတွေနဲ့ မတူဘူးဆိုတာ လက်တွေ့အားဖြင့် ရသိကြရပြီ။ ဒါကြောင့်-

ပဋိပတ္တိယာ လဒ္ဓဗ္ဗရ သဿာဒ မနုတ္တရံ၊

ဝိန္နိတုံ ပဒဟေနောစေ၊ ကုတ္တောတေ ဇိနသာသနံ။

ပဋိပတ္တိယာ- ချမ်းသာလိုလား အမျိုးသားတို့ ကြိုးစားကျင့်အပ် မဂ္ဂင် ပဋိပတ်လမ်းစဉ်ဖြင့်၊ လဒ္ဓဗ္ဗရ သဿာဒ- ရအပ်မှန်စွာ သာယာဖွယ် ကောင်း အကောင်းဆုံး အရသာကို၊ ဝိန္နိတုံ- မကြုံစဖူး အလွန်ထူးသဖြင့် ကြည်နူးပီတိ ဝမ်းဆီထိသို့ ရရှိခံစားခြင်းငှါ၊ ပဒဟေ- ကိုယ်ကျိုးအစစ် တကယ်ဖြစ်ဟု နှစ်နှစ်ကာကာ ကြိုးစားရာသတည်း။ နောစေ- သဒ္ဓါ မသန်လှ ဆန္ဒဆုတ်ယုတ် အားမထုတ်ခဲ့ပါလျှင်၊ တေ- အခါကောင်းသင့် အခွင့်ကြုံလာ သင့်တွက်တာမှာ၊ ဇိနသာသနံ- ဂုဏ်ရည်သေတ္တာ အနှစ်စုသည် တုမဲ့ထူးစွာ ဘုရားမြတ်သာသနာတော်သည်၊ ကုတ္တော- ဂုဏ်အင်တင့်တိုး အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ပဋိပတ္တိယာ- ချမ်းသာလိုလား အမျိုးသားတို့ ကြိုးစားကျင့်အပ် ပဋိပတ် လမ်းစဉ်ဖြင့်၊ လဒ္ဓဗ္ဗရ သဿာဒ- ရအပ်မှန်စွာ သာယာဖွယ်တောင်း အကောင်းဆုံးအရသာကို၊ ဝိန္နိတုံ- မကြုံစဖူး အလွန်ထူးသဖြင့် ကြည်နူးပီတိ ဝမ်းဆီထိသို့ ရရှိခံစားခြင်းငှါ၊ ပဒဟေ- ကိုယ်ကျိုးအစစ် တကယ်ဖြစ်ဟု နှစ်နှစ်ကာကာ ကြိုးစားရာသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စခန်းသိမ်းအောင်ပွဲ

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၈)ရက်။
ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ပြည်လမ်း၊ အမှတ်
(၃၃၇/က) လယ်တီဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ လယ်တီ
ဝိပဿနာ ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်က ကြီးမှူးကျင်းပတဲ့ (၁၉)ကြိမ်မြောက်
လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း စခန်းသိမ်းအောင်ပွဲ
အခမ်းအနား။

ဒီ (၁၉)ကြိမ်မြောက် တရားစခန်းပွဲမှာ ယောဂီများ နာကြားခဲ့
ရကြတဲ့အတိုင်း မိမိတို့ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပွားများခြင်း အစထား
ပြီးတော့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းများ စီးဖြန်းခဲ့ကြပြီ။

အဲဒီလို စီးဖြန်းတဲ့ ကာလအတွင်းမှာ အနုဗလပဓာနကထာ
ခေါ်တဲ့ အားပေးစကား တရားစကားတွေ နေ့စဉ် ညစဉ် မဂ္ဂင်စကား
မဂ္ဂင်တရားတွေချည်း ဟောပြီးလာခဲ့တယ်။

အရင် တရားစခန်းတွေမှာလဲ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးကို
နေ့စဉ်နေ့စဉ် စဉ်ပြီးဟောခဲ့ပါပြီ။ အခန်းကြီး (၇)ခန်းခွဲပြီး အကျယ်တဝင့်
ဟောခဲ့ပါတယ်။

ယနေ့ တရားစခန်းသိမ်းပွဲမှာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူခဲ့တဲ့ မဂ္ဂင်
စကား၊ မဂ္ဂင်တရားတွေချည်း ဟောလာခဲ့တော့ ယနေ့ တရားစခန်း
သိမ်းပွဲမှာ မဂ္ဂင်စကား မဂ္ဂင်တရား ဘုရားသာဝကကြီးများ လျှောက်ထား
တာကို။ အခြေခံပြီးတော့ တရားလက်ဆောင်အနေအားဖြင့် ပေးပါမယ်။

အားလုံးသိကြတဲ့ ကျောင်းဒကာကြီး အနာထပိဏ် အနာထပိဏ်
ကျောင်းဒကာကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းတဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ
မြတ်စွာဘုရား (၂၄)နှစ်တိုင်တိုင် (၂၄)ဝါတိုင်တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူ
ပါတယ်။

တရားပွဲကြီးတွေကလဲ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်းမှာ
ခြိမ်းခြိမ်းသဲ သုတ္တန်တရားပွဲ၊ ဝိနည်းတရားပွဲ၊ အဘိဓမ္မာတရားပွဲ၊ ဒါန

တရားပွဲ၊ သီလတရားပွဲ၊ သမထတရားပွဲ၊ ဝိပဿနာတရားပွဲတွေ
အများကြီး ဟောတော်မူခဲ့၊ ပြောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောခဲ့ ပြောခဲ့သော်လည်း ကျောင်းဒကာ အနာထပိဏ်
သူဌေးကြီးကတော့ ဒါနတရားပွဲ၊ သီလတရားပွဲတွေသာ များများကြီး
နာကြားခဲ့တယ်။

တစ်နေ့ကျတော့ ဆိုကြပါစို့။ သေလုမျောပါးဖြစ်တဲ့အခါ နောက်
ဆုံးအချိန် ရောက်တဲ့အခါ။ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်မြတ် ကျောင်းဒကာ
အနာထပိဏ်ဆီ သွားပြီးတော့ လူမမာမေးရင်းနဲ့ ဝိပဿနာတရားတွေကို
အကျယ်တဝင့်ချဲ့ပြီးတော့ ဟောတဲ့အခါ ကျောင်းဒကာကြီးက ငိုပြီးတော့
ဘာလျှောက်သလဲဆိုတော့-

“ဒီလို နက်နဲခက်ခဲတဲ့ ဝိပဿနာတရားတွေကို အိမ်ရာထောင်သူ
လူအမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးတွေအားလဲ များများ
စားစားကြီး ဟောပေးတော်မူပါ” လို့ လျှောက်ထားတယ်။

တရားနာပြီးတဲ့အဆုံး ကွယ်လွန်ပြီးတော့ သွားတော့ တုသိတာ
နတ်ပြည်ရောက်ပါတယ်။ နတ်ပြည်ရောက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ထဲ
နတ်ပြည်ဟာ မေ့လျော့ရာဌာန ဖြစ်တယ်။ မမေ့မလျော့ခင် အာရုံငါးပါး
တွေနဲ့ မမေ့မလျော့ခင် ဘုရားထံမှောက် သွားအုံးမှပဲဆိုပြီးတော့
ဘုရားရှင်အား လာရောက်လျှောက်ထားပါတယ်။ ဂါထာ (၄)ဂါထာနဲ့
လျှောက်တယ်။

ပထမ (၁)ဂါထာက ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးမှာ ဘုရား
သီတင်းသုံးတော်မူပုံ၊ သံဃာတော်များ သီတင်းသုံးတော်မူပုံ၊ အဲလို
သီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ ကျောင်းတော်ကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့မှာ ပီတိတွေ
အင်မတန်ဖြစ်ရပါကြောင်း လျှောက်ထားပါတယ်။

ဒုတိယဂါထာကတော့ အရိယာမဂ်ရဲ့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးရဲ့
ဂုဏ်ကျေးဇူး။

ကမ္မံ ဝိဇ္ဇာစ ဓမ္မောစ၊
 သီလံ ဇီဝိတ မုတ္တမံ။
 ဧတေန သတ္တာ သုဇ္ဈန္တိ၊
 နဂေါ ထွေကု ဓနေနဝိ။

ကမ္မံ- မဂ်၌တည်သော စေတနာလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာစ- သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်တရား၌ အကျုံးဝင်သော ဝိဇ္ဇာတရားလည်းကောင်း၊ ဓမ္မောစ- သမာဓိတရား၌ သမာဓိမဂ္ဂင်၌ အကျုံးဝင်သော သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိတရားလည်းကောင်း၊ သီလ- သီလမဂ္ဂင်၌ အကျုံးဝင်သော သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်တရားလည်းကောင်း၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ ဇီဝိတံ- မိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်၍ အသက်မွေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဧတေန- ဓမ္မေန- ဤမဂ္ဂင်တရား ကျင့်စဉ်ဖြင့်၊ သတ္တာ- သတ္တဝါတို့သည်၊ သုဇ္ဈန္တိ- ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်နိုင်ကြပေကုန်၏။ ဂေါထွေကုဝိ- အနွယ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓနေနဝိ- ဥစ္စာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာ၏အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နသုဇ္ဈန္တိ- ကိလေသာအညစ်အကြေး အပြစ်ဘေးမှ မစင်ကြယ်နိုင်ကြပါကုန်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား သတ္တဝါတွေဟာ သီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိမဂ္ဂင်၊ ပညာမဂ္ဂင် (၃)ပါး၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင် (၈)ပါး ကျင့်စဉ်တရားဖြင့်သာ ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်နိုင်ကြပါတယ်ဘုရား။ အခြားအခြားသော အကြောင်းအရာတွေနဲ့ ရေမိုးချိုးလို့ မစင်ကြယ်နိုင်ကြပါ။ အနွယ်ကောင်းလို့၊ အမျိုးကောင်းလို့၊ ရာထူးဂုဏ်သိန် စည်းစိမ်ချမ်းသာမြင့်မားလို့၊ ဥစ္စာဓန ပေါကြွယ်ဝလို့ ကိလေသာအညစ်အကြေးတွေ မစင်ကြယ်နိုင်ပါဘူး ဘုရား။ ဒီစကားကို လျှောက်ထားပါတယ်။

အဲဒီစကား လျှောက်ထားပြီးတော့-
 တသ္မာဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊
 သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။
 ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မံ၊
 ဧဝံတတ္ထ ဝိသုဇ္ဈတိ။

တသ္မာဟိ- ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အတ္ထံ- အကျိုးစီးပွားကို၊ သမ္ပဿံ၊ သမ္ပဿန္တော- သိမြင်မြော်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယောနိသော- သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ဓမ္မံ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရားအစုဓာတ်အနုကို၊ ဝိစိနေ- အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာယာဉ် သုံးချက်တင်၍ ရှုမြင်ရာ၏။

အဲဒီလို မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်ဖြင့် ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ် နိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် မိမိအကျိုးစီးပွားကို လိုလားတဲ့အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးများဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရားငါးပါး၊ တစ်နည်းအား ဖြင့် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအမှတ်တံဆိပ်တို့ကို မြင်အောင်ရှုမြင်ပြီးတော့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှုရရှိအောင် ကြိုးစားသင့်ပါတယ်။

ဧဝံ- ဤသို့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာဉာဏ် ဝင်စား ၍ ရှုပွားဆင်ခြင်ခဲ့သည်ရှိသော်၊ တတ္ထ- ထိုရှုပွားဆင်ခြင်တဲ့ ဉာဏ်စွမ်း အင်ကြောင့်၊ ဝိသုဇ္ဈတိ- ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ် နိုင်လေ၏။

ကျောင်းဒကာ အနာထပိဏ်ကြီးက မဂ္ဂင် (၈)ပါးကို အသုံးချမှ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်နဲ့မှသာ ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ လွတ်ကင်းစင်ကြယ် နိုင်ပါတယ်ဘုရား။

ဒါက ဝိပဿနာဉာဏ်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူး၊ အရိယာမဂ်ဉာဏ်ရဲ့ ဂုဏ် ကျေးဇူး၊ အရိယာမဂ်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို အဲဒီလိုပဲ လျှောက်ထားပါ တယ်။

စတုတ္ထဂါထာကျတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို လျှောက်ထားပါတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားကလဲ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်၊ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ် မဂ်တရား မဂ်စကားတွေချည်းပဲ များများစားစား မိန့်ကြားသလို အနာထပိဏ် အစရှိတဲ့ ရှေးသူတော်စင်တွေကလဲ မဂ္ဂင်ကျင့်စဉ်ကိုပဲ ယုံကြည်လေးစား ကိုးစားပြီးတော့ အရိယာမဂ္ဂင် (၈)ပါးရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူး၊ ဝိပဿနာရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူး၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးများ လျှောက် ထားပြီးသွားကြသလို လျှောက်ထားကြတဲ့အတိုင်း။

အခြားအခြားနည်းတွေ ဥစ္စာခနနဲ့ နာမအနွယ်၊ အနွယ်အမည် စသည်တို့နဲ့ ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်မှု မရနိုင် ဘူး။

မိမိတို့အားထုတ်ခဲ့တဲ့ မဂ္ဂင်လမ်းစဉ် သီလ သမာဓိ ပညာသိက္ခာ သုံးပါးတို့နဲ့သာ မိမိတို့ရဲ့ ကိလေသာအညစ်အကြေး၊ သတ္တဝါတို့ကို ညှင်းပန်းနှိပ်စက်နေတဲ့ ကိလေသာအညစ်အကြေး၊ လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ ညောင့်တသင်းများကို နှုတ်ပယ်နိုင်တယ် တတွတ်တွတ် ဆုတောင်းနေကြတဲ့ အာသဝေါတို့ ကုန်စေလိုမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ သိပယ် ဆိုက်ပွား လေးပါးကိစ္စ အပိုင်ရနိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်စိတ်ချပြီးတော့ ရရှိထားတဲ့နည်းနာနိဿယ၊ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ခြင်းက အစ သမထပိုင်း၊ ဝိပဿနာပိုင်း အခွင့်ရတိုင်း အခွင့်ရတိုင်း ကျင့်ကြံ ကြိုးစားပြီးတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကို ဖြိုဖျက်ပြီးတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး တည်ဆောက်နိုင်ကြပြီး ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်း ရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဩဝါဒစကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်
 ဩဝါဒါစရိယနှင့် လယ်တီမူ ပဓာနနာယက
 နာဂလှိုဏ်ဂူဘုရားကုန်းမြေ
 ကလေးဝတောရစာသင်တိုက် ဆရာတော်
 နိုင်ဝံတော်သံဃာမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲပွဲအကျိုးတော်ဆောင်
 ဒွိပိဋကဇေ - ဒွိပိဋကကောဝိဒ

အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ဟောကြားတော်မူသော
 (၂၀)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ
 (၇)ရက်တရားစခန်းဖွင့်ပွဲ

ပထမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁)ရက်။
 ရန်ကုန်တိုင်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ လယ်တီမူဝိပဿနာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက် ဝိပဿနာဒီပနီ ဓမ္မာရုံကြီးမှာ အကြိမ်
 (၂၀)မြောက် တရားစခန်းဝင်နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့အား
 ဟောကြားအပ်တဲ့ တရားတော်။

အသိဉာဏ်ဟူသမျှ သူတအသိကစကြရ

ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဒီအရှင်မြတ်ကြီးတွေကတော့ သုတ
 မလိုဘူး။ နာကြားစရာမလိုပါဘူး။
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူတာ။ ပစ္စေက
 ဗုဒ္ဓါ ဆိုတာလဲ ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူတယ်။ အခြားအခြားသော

လယ်တီဝိပဿနာ

ပုဂ္ဂိုလ်ထံက နည်းယူစရာ အသံကြားစရာမလိုပါဘူး။

အဂ္ဂသာဝကကြီးတွေ၊ မဟာသာဝကကြီးတွေ၊ ပကတိသာဝက အရှင်မြတ်တွေ ဘုန်းကြီးတို့အားလုံးကတော့ အသိဉာဏ်ဟူသမျှ သုတက စကြရတယ်။

သုတံ ပညာယ ဝဗုနံ။

သုတံ- အသင် အကြားအမြင်များခြင်းသည်၊ ပညာယ- အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို၊ ဝဗုနံ- တိုးပွားစေတတ်၏။

အသံကြားဟာ အရေးကြီးတယ်။ ပထမဆုံး ဘုရားပွင့်တော်မူ ပြီးနောက် တစ်လုံးတစ်ပါဒမျှ မြတ်စွာဘုရား တရားမဟောသေးဘူး။ အဲဒီအချိန်အခါမှာ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာမင်းက-

ဒေသေတု ဘန္တေဘဂဝါ ဓမ္မံ၊

ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ။

ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝါ- ဘုန်းဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ ဒေသေတု- ဟောတော်မူပါလော့၊ ဘန္တေ- မြတ်စွာ ဘုရား။ သုဂတော- မြတ်ဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ ဒေသေတု- ဟောကြားတော်မူပါလော့၊ ဝါ- ဟောကြားစေချင်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူပါ။ ဟောကြားစေချင် ပါတယ်။

သန္တိသတ္တာ အပ္ပရဇက္ခ ဇာတိကာ။

ပညာတည်းဟူသော မျက်စေ့မှာမြူနည်းတဲ့ သတ္တဝါတွေရှိကြပါ တယ်။ ကိလေသာ တိမ်သလာတွေ ဖုံးလွှမ်းနေတဲ့ လောကကြီး၊ သတ္တ လောကကြီး ဖြစ်သော်လဲ အချို့သတ္တဝါတွေဟာ ပညာမျက်စိမှာ ကိလေသာမြူနည်းပါတယ်ဘုရား။

အဿဝဏတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ။

အဿဝဏဿ- အဿဝဏတာယ- တရားတော်ကို တရားသံကို မကြားနာရခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မဿ- တရားတော်မှ၊ ပရိဟာယန္တိ-

ဆုတ်ယုတ်ကြရပါကုန်၏။

သတ္တဝါတွေဟာ တရားတော် တရားသံ မကြားနာရတဲ့အတွက် တရားတော်မှ ဆုတ်ယုတ်ကြရပါတယ်ဘုရား။ မနာရလို့ မကြားရလို့ပါ ဘုရား။

ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။

ဓမ္မဿ- တရားတော်ကို၊ အညာတာရော- သိကုန် မြင်ကုန် သော၊ သိနိုင်ကုန် မြင်နိုင်ကုန်သော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ- ရှိပါလိမ့် အုံးမည်ဘုရား။

တရားတော်ကို သိနိုင် မြင်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိနိုင်ပါတယ်ဘုရား။ တရားမနာရလို့သာ တရားမှဆုတ်ယုတ်နေကြရပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီလို လျှောက်ထားတာက စပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တံခါးဖွင့်ပြီ။ နားထောင်ကြဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက နားစွင့်ခိုင်းတယ်။

ငါဘုရားဟောကြားမယ့် တရားတော်များ နားထောင်ကြလို့ ဆိုပြီး (၄၅)ဝါကာလပတ်လုံး ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရားတော်ကို နားထောင်နိုင်တဲ့အင်အား၊ နားလည်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်နားမရှိပါဘူးဆိုရင် တော့ ရပ်ပြစ်ထဲမှာ ပါပြီးတော့နေကြပြီ။ တရားမရနိုင်တော့ဘူး။

အကယ်၍ မိုးထက်အာကာမှာရှိတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးတွေပင် ဖြစ်စေ ကာမူ အချို့ဗြဟ္မာကြီးများ ဟောသံ ပြောသံ မကြားရဘူး။

အဲဒီလို ဟောသံ ပြောသံ မကြားရတဲ့ “ပရတော ယောသ” အကြောင်းချို့တဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ဗြဟ္မာကြီးများပင် ဖြစ်လင့်ကစား ရပ်ပြစ် (၈)ပါးထဲ စာရင်းဝင်ကြရှာတယ်။

အမြင်မှန်ရရန် အကြောင်း (၂)မျိုး

ဒွေမေ ဘိက္ခုဝေ ပစ္စယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါ။

ရဟန်းတို့ အမြင်မှန်ရဖို့ရန်အတွက် အကြောင်းတရား နှစ်မျိုး ဘာလဲလို့ဆိုတော့ နံပါတ် (၁) “ပရတော ယောသောစ” - သူတစ်ပါးတို့ ဟောသံ ပြောသံလည်းကောင်း၊ ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတွေ၊ ဆရာမိဘတွေ ဟောသံ ပြောသံ။

နံပါတ် (၂)ကတော့ “ယောနိသော မနသိကာရောစ” - သင့် တင့်အောင် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း။

ဒီအကြောင်းအရာ (၂)မျိုးသည် အမြင်မှန်ရရန်အတွက် အခြေခံ အကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားအသံတော် ကြားရဖို့က အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားအသံတော်ကြောင့် ယနေ့ သာသနာ တည်နေတာပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားအသံတော်သည် ယနေ့ထက် တိုင်အောင် ထင်ရှားရှိပြီးတော့ နေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ အခုလို တရားအားထုတ်နိုင်အောင် လမ်းပြပြီးတော့နေတာဟာ တရားအသံတော်ပါပဲ။

သုတဗုဒ္ဓကြီးတွေ

အဲဒီတော့ အဲဒီအသံကို နာကြားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များထဲက တရား အသံကို များများသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ “သုတဗုဒ္ဓ” ကြားနာပြီးတော့ သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတွေ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားတို့၊ ရေစကြို ဆရာ တော်ဘုရားတို့၊ စံကျောင်းဆရာတော်၊ ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော် ဘုရား၊ သပြေပင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး အစရှိတဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်ကြီးတွေဟာ “ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓ” မဟုတ်ပါဘူး။ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓ” မဟုတ် ပါဘူး။ သို့သော် “သုတဗုဒ္ဓ”ကြီးတွေပါ။ ဘုရားအသံတော်ကြောင့်

အသိထူး ဉာဏ်ထူးရကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများပါ။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ပိဋကတ် သုံးပုံ တရားတော်ကြီးတွေကို ခွဲခြားဝေဖန်ပြီးတော့ သိနိုင် မြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်အင်အားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးတွေပါပဲ။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးတွေကို မြတ်စွာဘုရားက-

“နခေါ စုန္န တုမ္မာကံ သာဝကော”

ချစ်သား စုန္န၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ် တရားတော်တွေ ကို သင်အံကြီးကုတ် ကြားနာပြီးတော့ သိမြင်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သင်တို့ရဲ့ တပည့် မဟုတ်ဘူးတဲ့။

“ဗုဒ္ဓေါ နာမ ဧသော”

ဧသော- ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ နာမ- ဘုရားပင် မည်ပေ၏။ သူလဲပဲ ဘုရားပဲ။ ဘယ်လိုဘုရားမျိုးလဲဆိုတော့ “သုတဗုဒ္ဓ” ဘုရားပါပဲ။ ဘာကြောင့်-

“သတ္ထု ကိစ္စ ကရဏတော”- ဘုရားကိစ္စ ပြုနိုင်တဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။

ဘုရားလိုပဲတဲ့။ ဘုရားရှင်ရဲ့ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကို ဆောင်ရွက်နိုင် တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့။ သုတဗုဒ္ဓ။

အချို့သာဝကတွေကို အနုဗုဒ္ဓလို့ခေါ်ရသေးတယ်။ တရားတော် ကို နာကြားပြီးတော့ ထူးထူးခြားခြား အသိဉာဏ်ရှိကြတဲ့ သာဝကတွေပါ။

အဲဒီ “သာဝက” ဆိုတဲ့ စကားရဲ့အဓိပ္ပါယ်က နားထောင်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ နာကြားတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ လိုက်နာတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်။

အဲဒီသာဝကကိုမှ “အဂ္ဂသာဝက” အမြတ်ဆုံးလိုက်နာတတ် တယ်။ အမြတ်ဆုံး နားထောင်တတ်တယ်။

“မဟာသာဝက” - မြတ်တဲ့သာဝက တပည့်။

“ပကတိသာဝက” - အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကတို့ကိုတော့ မမှီပါဘူး။ သို့သော် ဘုရားစကားတော်များ နားထောင်တတ်တယ်။ လိုက်

နာတတ်တယ်။ သံဃ- ပုဒ်ရဲ့ရှေ့မှာ သာဝကဆိုတဲ့ ပုဒ်နဲ့ ဂုဏ်ပြုထား
တယ်။ သာဝက- နာကြားတတ်၊ နားထောင်တတ်၊ လိုက်နာတတ်သော၊
သံဃ- အယူသီလ တူညီမျှတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းကို “သာဝကသံဃာ”
တပည့်အပေါင်းလို့ ခေါ်ဆိုရပါတယ်။

အဲဒီလို သာဝကတွေ အမျိုးမျိုးရှိကြလို့။ ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ
မြတ်စွာဘုရား တရားတော်များကို ဆရာသမားများထံက သင်ယူခဲ့ရလို့
နာကြားခဲ့ရလို့ ကံကောင်းကြတယ်။

အဲလို ဟောကြားတော်မူတဲ့တရား အသံတော်ကလဲ ဥပမာတွေ
ဥပမေယျတွေ နှိုင်းခိုင်းဖွယ်ရာ ဥပမာတွေနဲ့ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ဝေဝေ
ဆာဆာ ရှိလှပါတယ်။

ဥပမာနဲ့

ဥပမာယ မိဓေ ကစ္စေ အတ္ထံ ဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

ကုဓ- ဤလောက၌၊ ဧကစ္စေ- အချို့ကုန်သော၊ ပဏ္ဍိတာ-
ပညာရှိတို့သည်၊ ဥပမာယ- နှိုင်းခိုင်းဖွယ်ရာ ဥပမာစကားဖြင့်၊ အတ္ထံ-
အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဇာနန္တိ- သိနိုင် မြင်နိုင်ကုန်၏။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဥပမာလေးနဲ့ပြောမှ နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာ
လေးနဲ့ပြောမှ နားရှင်းတယ်။

(၁၉)ကြိမ်မြောက်တုံးက ဟော- အိုးနှစ်လုံး ကရွတ်ခွေပါတဲ့
အိုးကတစ်လုံး၊ ကရွတ်ခွေမပါတဲ့အိုးက တစ်လုံး၊ ကရွတ်ခွေမပါတဲ့
အိုးကျတော့ မငြိမ်ဘူး။ အမြဲလှုပ်ပြီးတော့ နေတယ်။ ကရွတ်ခွေပါတဲ့
အိုးကျတော့ ငြိမ်တယ်။ မလှုပ်ဘူး။

အဲဒီလိုပဲ ဒီစိတ်ကလေး ငြိမ်ဖို့ဟာလဲပဲ ကရွတ်ခွေလိုတယ်။
ကရွတ်ခွေဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ မဂ္ဂင် (၈)ပါးပါပဲတဲ့။

ဟော- လူအများသုံးတဲ့ ကရွတ်ခွေလေးကို မြတ်စွာဘုရားက
ဥပမာပေးပြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်-

“ဥပမာယ မိကောဓွေ အတ္တိဇာနာန္တိ ပဏ္ဍိတ”
ဒီလောကကြီးထဲမှာ အချို့ပညာရှင်တွေက နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာ
လေးနဲ့ ပြောမှ ဟောမှ အနက်အဓိပ္ပါယ် သိကြတယ်။

အမေးအဖြေနဲ့

တစ်ချို့ကျတော့-

ပုစ္ဆာ ဝိသေဇနာ ယုဂဠေဟိ ပါကဋ်ဟောတိ။

အမေးအဖြေနဲ့ စုံစုံလင်လင်လေး အမေးပါတယ်။ အဖြေပါ
တယ်။ အဲဒီလိုမှ ရှင်းတယ်၊ လင်းတယ်။

တစ်ခါတရံ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် မေးပြီးတော့
ကိုယ်တော်တိုင် ဖြေတယ်။ တစ်ခါတရံ ရဟန်းတော်များကို မေးတယ်။
ရဟန်းတော်တွေက ပြန်ဖြေတယ်။ တစ်ခါတရံကျတော့ အမေးနဲ့အဖြေနဲ့
အစုံတဲ့ ဟောကြားတော်မူတယ်။

အဲဒီလို အမေးနဲ့အဖြေနဲ့ အစုံလေးဟောကြားတော့မှ စကား
တွေဟာ ထင်ရှားတယ်တဲ့။ ဥပမာအားဖြင့် “သက္ကပဉ္စာ” သုတ္တန်တို့မှာ
မြတ်စွာဘုရားထံမှောက် လာရောက်ပြီးတော့ သိကြားမင်းကြီး
ပြဿနာတွေ မေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အကျယ်တဝင့် ဖြေကြား
တော်မူတယ်။

အဲဒီလို ဖြေကြားလိုက်တဲ့ အခါကျတော့မှ သိကြားမင်းကြီးရဲ့
စိတ်ထဲမှာရှင်းလို့ ဇေဝဇဝါ ဖြစ်နေတာတွေ၊ သံသယတွေ ပျောက်လို့
သွားတယ်။

အဲဒီလို ပျောက်ပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားထံ
လာပြီး သူမေးလိုတဲ့ မေးခွန်းတွေမေး ဘုရားရှင်က ဖြေကြားတယ်။

အဲလို အမေးတွေ အဖြေတွေနဲ့ အစုံအလင်သွားတဲ့ အခါကျမှ
စကားတော်တွေဟာ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒီလို ထင်ရှားအောင် ဟောကြား
ခဲ့တဲ့ သက္ကပဉ္စာသုတ္တန်တို့လို သုတ္တန်တွေ အများကြီးရှိတယ်။

မြတ်စွာဘုရား မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်မြို့ရဲ့ အရှေ့ဘက် အမ္မ (သဏ္ဍ)ခေါ်တဲ့ ပုဏ္ဏားရွာ။ အဲဒီ ပုဏ္ဏားရွာရဲ့ မြောက်နားလေးမှာ ဝေဒိယကတောင်။ အဲဒီတောင်မှာရှိတဲ့ ဣန္ဒြိယာလလိုက်ဂူမှာ မြတ်စွာ ဘုရား သီတင်းသုံးပြီးနေတော့ သိကြားမင်းကြီးက ပဉ္စသီခနတ်သား ရှေ့တော်ပြေးထားပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်ပြီးတော့လာတယ်။

မေးချင်တာမေး

ရောက်လာတော့ မေးချင်တာတွေ မေးချင်တယ်။ မေးချင်တာ တွေ အများကြီးရှိတဲ့အကြောင်း၊ မေးစရာတွေ အများကြီးရှိတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက သိတော်မူတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဤသိကြားမင်းဟာ ပါရမီဘုန်းကံရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့။

သူဟာ မေးချင်တာလေးတွေ မေးလိမ့်မယ်။ မေးတဲ့အခါ အကျိုး ရှိတာလေးတွေကို မေးလိမ့်မယ်။ ဒီအကျိုးရှိတာလေးတွေ ငါဘုရား ဖြေမယ်။

ပုစ္ဆာဝါသဝ ဓံ ပဉ္စ၊ ယံကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

တဿတဿေဝ ပဉ္စဿ၊ အဟံ အန္တကရောမိတေ။

သိကြားမင်း စိတ်ထဲမှာ မရှင်းမလင်းတာလေးတွေရှိရင် မေးနော်။ မေးသမျှအားလုံး အကုန်လုံးကို ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အဖြေ ပေးနိုင်တယ် လို့ ဘုရားရှင်က မိန့်ကြားလိုက်တယ်။

ဒါဟာ ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ ဖိတ်ကြားနည်း။ သာဝကတို့ကတော့ မေးပါ။ အမေးကြားရင် ဖြေကောင်းဖြေနိုင်ပါလိမ့်မယ်လို့ ဖိတ်ကြားကြ တယ်။

သိကြားမင်းကြီးက ဝမ်းပန်းတသာနဲ့ ဘာစမေးသလဲ။

ငြိမ်းချမ်းရေးမရတာ

အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အလား ချမ်းသားများလျှက် ရှုစားအပ်ပါ
သော အရှင်ဘုရား မေးပါရစေတဲ့။

လောကသားတွေဟာ ရန်ကင်းချင်တယ်။ ဥစ္စာဒဏ်၊ လက်နက်
ဒဏ် မထားချင်ဘူး။ ရန်သူမရှိချင်ဘူး။ စိတ်မသက်သာ နှလုံးမသာ
ကင်းပြီး စိတ်အေးသက်သာ နေချင်တယ်လို့ လောကသားတွေ အကုန်
လုံး တောင့်တကြတယ်။ အကျဉ်းချုံးပြီး ပြောမယ်ဆိုရင် လောကသား
တွေအားလုံးဟာ ငြိမ်းချမ်းရေး လိုချင်ကြတယ်ဘုရား။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို
တောင့်တနေကြတယ်ဘုရား။ ဘာကြောင့် မငြိမ်းချမ်းကြပါသလဲဘုရား။
လိုချင်ကြတာ အမှန်ပဲ။ ကမ္ဘာလူသားတွေအားလုံးဟာ ငြိမ်းချမ်းချင်တာ
အင်မတန် ထင်ရှားတယ်။

ရန်မရှိချင်ဘူး။ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်နဲ့ တစ်ယောက်နဲ့
တစ်ယောက် မပစ်ချင်ဘူး။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဥစ္စာစီးပွား
တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အချင်းမများချင်ဘူး။ ရန်မများချင်ဘူး။ စိတ်အေး
သက်သာစွာ နေချင်ကြတယ်။ တောင့်တနေကြတယ်။

သို့သော်လဲပဲ ကမ္ဘာကြီးမှာ သတ္တဝါတွေမှာ ရန်များနေကြတယ်။
စိတ်ဆင်းရဲနေကြတယ်။ လက်နက်ဒဏ်၊ ဥစ္စာဒဏ်တွေ ဒီဒဏ်တွေနဲ့
နှိပ်ကွပ်နေကြရတယ်။ ရန်သူတွေလဲ ရှိနေတယ်။

အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက-

“ဣဿ မစ္ဆရိယ သံယောဇနာခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ”

နတ်တို့သေဋ္ဌ်နင်း သိကြားမင်း အဲဒါ မနာလိုလို့၊ ဝန်တိုလို့
ဖြစ်တာ။ မနာလိုဝန်တိုလို့ ဖြစ်တာပါပဲ။

သတ္တဝါတွေ မချမ်းသာတာ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးမရတာ။ မနာလိုလို့
ပါပဲ။ ဝန်တိုလို့ပါပဲ။

မနာလိုတယ်ဆိုတာ ဣဿစေတသိက်ပါပဲ။ ဝန်တိုတယ်ဆိုတာ
မစ္ဆရိယစေတသိက်ပါပဲ။ မနာလိုတယ်ဆိုတာ သူတစ်ပါးချမ်းသာတာ။

သူတစ်ပါးပြည့်စုံတာ မကြည့်နိုင်ဘူး။ မကြားနိုင်ဘူး။ မကြည့်ချင်ဘူး။ မကြားချင်ဘူး။

ဝန်တိုတယ်ဆိုတာကတော့ မိမိရိုသလို၊ မိမိရသလို၊ မိမိချမ်းသာသလို၊ မိမိပြည့်စုံသလို သူတစ်ပါးကို မရစေချင်ဘူး။ မရှိစေချင်ဘူး။ မဖြစ်စေချင်ဘူး။ မချမ်းသာစေချင်ဘူး။ မပြည့်စုံစေချင်ဘူး။

မိမိကောင်းတာတွေဖြစ်သလို သူတစ်ပါးကို မဖြစ်စေချင်ဘူး။ အဲဒါ ဝန်တိုတာ။

အဲဒီ မနာလိုမှု၊ ဝန်တိုမှုနှစ်ခုက လောကသားတွေကို လွှမ်းနေတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘယ်လိုငြိမ်းချမ်းလိုကြောင်း ဆုတောင်းဆုတောင်း ငြိမ်းချမ်းရေးမရနိုင်ဘူး။

ဒါဖြင့် အဲဒီ မနာလိုတာ၊ ဝန်တိုတာ ဘာကြောင့်ပါလဲဘုရား ဆိုတော့ “ချစ်ခြင်း-မုန်းခြင်း” ကြောင့်ပါပဲ။

မုန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံတယ်၊ မုန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ကြွယ်ဝတယ် ဆိုတော့ မနာလိုဖြစ်နေတာကိုး။

ချစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဝန်တိုမှုတွေက ဖြစ်နေတာကိုး။ ချစ်တဲ့မုန်းတဲ့သတ္တဝါ အတွင်းအပ အသုံးအဆောင် သင်္ခါရအားလုံး။

အဲဒီလို သတ္တဝါ အတွင်းအပ အသုံးအဆောင် အားလုံးသင်္ခါရ၊ အဲဒါတွေကို ချစ်တာ၊ မုန်းတာ အခြေခံပြီးတော့မှ မနာလိုတာ၊ ဝန်တိုတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် ချစ်တာ၊ မုန်းတာက ဘာကြောင့်ပါလဲဘုရားလို့ ဆိုပြန်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ဆန္ဒ၊ တဏှာကြောင့်ပါပဲ။

- (၁) အဲဒီ တဏှာက (၅)မျိုးရှိပါတယ်။
  - မရောင့်ရဲနိုင်ပဲ ရူပါရုံကို ရှာမှီးတယ်။
  - အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ
  - အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံ

- အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံ
- အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ
- အတွေ့အထိမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရှာမှီးတယ်။

(၂) အဲဒါက ပရိယေသနတဏှာ၊ ပရိယေသနဆန္ဒ၊ မရောင့်ရဲနိုင်ပဲနဲ့ အာရုံငါးပါးနှင့်တကွ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ရရှိတယ်။ ပဋိလာဘတဏှာ၊ ပဋိလာဘဆန္ဒ။

(၃) မရောင့်ရဲနိုင်ပဲနဲ့ အာရုံငါးပါး သုံးဆောင်တယ်။ ဥစ္စာပစ္စည်း သုံးဆောင်တယ်။ ပရိဘောဂတဏှာ၊ ပရိဘောဂဆန္ဒ။

(၄) မရောင့်ရဲနိုင်ပဲနဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို သိမ်းဆည်းတယ်။ သိုမှီးတယ်။ နောင်အခါ ဘေးရန်များ ဖြစ်ပေါ်တဲ့အခါ သုံးစွဲဖို့။ သန္တိမိတဏှာ၊ သန္တိမိဆန္ဒ။

(၅) ဝိဿဇူနတဏှာ၊ ဝိဿဇူနဆန္ဒ။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စွန့်လွှတ်တာတောင်မှ တဏှာနဲ့ စွန့်လွှတ်တယ်။ ဘယ်လိုဟာမျိုးလဲဆိုတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ မရောင်ရဲပဲနဲ့ သူ့ပစ္စည်းကို စွန့်လွှတ်တယ်။ ဒီပစ္စည်းကို စွန့်လွှတ်လိုက်တဲ့အတွက် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ငါ့ကိုစောင့်ရှောက်ကြလိမ့်မယ်။ ငါ့ရဲ့အခြံအရံတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အကြောင်းရှိရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ငါ့အတွက် အသုံးဝင်လိမ့်မယ်လို့။ အဲဒါ ပစ္စည်းစွန့်လွှတ်တာတောင်မှ တဏှာကပါနေတယ်။

အဲဒီ ဆန္ဒငါးမျိုးလုံးအရကို တကယ်တမ်းကျတော့ တဏှာအရ ကောက်ရပါတယ်။ ဒါဖြင့် ချစ်တယ်၊ မုန်းတယ်ဆိုတာ ဘာကိုအကြောင်းခံသလဲလို့ဆိုတော့ ဆန္ဒ ထင်ရှားအောင်ပြောရင် တဏှာကိုအခြေခံပါတယ်။

အဲဒီ ဆန္ဒတဏှာက ဘာကိုအခြေခံပါသလဲဆိုတော့ ဝိတက္ကနိဒါန- ဝိတက်အကြောင်းရှိတယ်။ ဝိတက်ဆိုတာဘာလဲ တဏှာအစစ်တစ်ရာရှစ်ခေါ်တဲ့ တဏှာစရိုက်၊ ဒိဋ္ဌိ (၆၂)ပါးခေါ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိစရိုက်။

အဲဒါတွေဟာ ဝိတက္ကအရတွေပါပဲ။ အဲဒီတော့ တဏှာနဲ့ဒိဋ္ဌိ
အကြောင်းခံပြီးတော့ တဏှာဖြစ်တယ်။ ဆန္ဒဖြစ်တယ်။

အဲဒီ ဝိတက္က- ဝိတက်ခေါ်တဲ့ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဟာ ဘာကြောင့်
ဖြစ်ပါသလဲ။ ဘာကို အခြေခံဖြစ်ပါသလဲလို့ဆိုတော့ “ပပဉ္စတရားအစု
အခြေခံ”ဖြစ်ပါတယ်။

ပပဉ္စတရားအစုဆိုတာ ဘာတွေဘာလဲဆိုတော့ တဏှာ၊ မာန၊
ဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ ဒီနယ်ချဲ့တရား၊ မိမိကိန်းနေတဲ့ သတ္တဝါကို သံသရာနယ်ချဲ့
ပြီးတော့ ပေးတတ်တဲ့တရားသုံးမျိုး။

အဲဒီ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟာ အခြေခံအကြောင်းပါပဲ။

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းပေး

ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား အဲဒီ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိခေါ်တဲ့ ပပဉ္စတရား
ချုပ်ရာဖြစ်တဲ့ အကျင့်ကောင်းကို ညွှန်းပြတော်မူပါ။ ဟောပြတော်မူပါလို့
ဆိုတော့မှ ဆက်ပြီးတော့ ပပဉ္စနယ်ချဲ့တရားသုံးမျိုး ကုန်ခမ်းရာဖြစ်တဲ့
နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်း ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးတော်မူ
တယ်။ ဒီနေ့ ယောဂီများ ဝေဒနာစသည့် ရှုနေကြတာ လမ်းစဉ်အမှန်
ပါပဲ။

ဒါဖြင့် ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး မငြိမ်းချမ်းတာက ဘာကြောင့်လဲ။
အကြောင်းရင်းက တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိကြောင့်ပါ။

တဏှာက ဒီအကြံလေးဟာ ငါ့အကြံ၊

မာနက ဒီအကြံလေးဟာ ငါ။

ဒိဋ္ဌိက ဒီအကြံလေးဟာ ငါရဲ့အနှစ်သာရ စသည့်

“ဧတံမမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသောမေအတ္တာ”

လို့ ဟောထားတာကိုး။

အဲဒီတော့ ဒီတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ကုန်အောင် မလုပ်နိုင်ပဲနဲ့ ကမ္ဘာ
လူထုကြီးဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးမရနိုင်ဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေး ရချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊

မိမိတစ်ကိုယ်ရေ တစ်ကာယ ငြိမ်းချမ်းရေး ရချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲပဲ ပပဉ္စတရားခေါ်တဲ့ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ကုန်ဆုံးကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကျင့် တွေကိုပဲ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြရမှာပါ။

တစ်အိုးတစ်အိမ်၊ တစ်ရပ်တစ်ရွာ၊ တစ်နိုင်ငံ၊ တစ်ကမ္ဘာလုံး အားလုံးငြိမ်းချမ်းပြီးတော့ အေးအေးလူလူ နေချင်တယ်ဆိုရင် ဒီပပဉ္စ တရားတွေ ချုပ်ငြိမ်းအောင် ကြိုးစားကြရမှာပါ။

အဲဒီ ပပဉ္စတရားခေါ်တဲ့ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ တရားအစုတွေ ရှိနေသေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ဤကမ္ဘာကြီးဟာ မငြိမ်းချမ်းပါဘူး။

ဒါကြောင့် ယောဂီသူတော်စင်များ ယနေ့အားထုတ်နေကြတဲ့ လမ်းစဉ်သည် ပပဉ္စနယ်ချဲ့တရား သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်တဲ့တရား၊ သံသရာမှာ အရိုးစု အရိုးပုံကြီး၊ အသားစု အသားပုံကြီး၊ အသွေးစု အသွေးပုံကြီးတွေ အဲဒါတွေ များပြားစေတတ်တဲ့ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ခေါ်တဲ့ တရားဆိုး တရားပျက် ပပဉ္စနယ်ချဲ့တရားကို ကုန်ခမ်းအောင် အားထုတ်နေကြတဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဒီလမ်းစဉ်မှန်ကြီးဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။

ကံကောင်းတဲ့နှလုံးသားပိုင်ရှင်တွေ

ဒို့တတွေ ဒီလမ်းစဉ်ကြီးကို လိုက်နာပြီးတော့ နားထောင်ပြီး တော့ နေရတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သားသာဝက စာရင်းဝင် ကံကောင်းကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်လာကြပြီ။ ဟော- မိဒွေးတော်ဂေါတမီ အရိယာဘိက္ခုနီမကြီးက -

မဓုရာနိ ပဟဋ္ဌာနိ ဒေါသတ္ထိနိ ဟိတာနိစ၊
ယေတေဝါကျာနိ သုဏန္တိ တေပိဓညာ နရုတ္တမ။

နရုတ္တမ- သုံးမြည်လူနတ်တို့ထက် မြတ်သည့် တုလွတ်ဘုန်းမော် အိုသားတော်ဘုရား၊ ယေ- အကြင် အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်း သမီးတို့သည်၊ တေ- အရှင်ဘုရား၏၊ မဓုရာနိ- သာယာချိုမြိန်

တင်းတိမ်အားရဖွယ် ကောင်းကုန်သော၊ ပဟဋ္ဌာနိ- စိတ်နှလုံးကို ချမ်းငြိမ်း
 အေးမြစေနိုင်ကုန်သော၊ ဒေါသဂ္ဂါနိ- ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာသော
 အပြစ်အနာအဆာ အဆိုးအရွဲ့ အကျိုးမဲ့တို့ကို ချိုးဖဲ့ဖျက်ဆီးနိုင်ကုန်သော၊
 ဟိတာနိ- ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာသော အကျိုးတရားတို့ကို ဖွံ့ဖြိုးခိုင်ပြီး
 ရယူစေနိုင်ကုန်သော၊ ဝါကျာနိ- ပါဠိ ပိဋကတ်တရား စကားမြတ်တို့ကို၊
 သုဏန္တိ- နာယူမှတ်သား ဆောင်ထားကျင့်ကြံခွင့် ရကြ ပါကုန်၏။ တေ-
 ထိုဘုရား ရွှေနှုတ်တော်ထွက် တရားဓမ္မ အဆီအနှစ်တို့ကို နာသင်ယူခွင့်
 ကြားနာခွင့် နားထောင်ခွင့် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခွင့် ရနေကြ
 ကုန်သော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည်၊ ဓညာ-
 ရှေးအကြောင်းရင်း ကောင်းခဲ့ခြင်းကြောင့် ပြည့်တင်းဂုဏ်ဝါ ဘုန်းရှင်
 ကံရှင် သမ္မာရှင်တို့ ဖြစ်ကြပါပေကုန်၏ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။
 မိဒွေးတော်ဂေါတမီ ဘိက္ခုနီမကြီး လျှောက်ထားရာမှာ-

မြတ်စွာဘုရား အရှင်ဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေ စကားတွေဟာ
 ဂုဏ်လေးမျိုး ရှိပါတယ်။

- သာယာချိုမြိန် တင်းတိမ်အားရဖွယ်ကောင်းတဲ့ တရား
 တော်တွေ၊
- စိတ်နှလုံးကို ချမ်းမြေ့အေးမြစေနိုင်တဲ့ တရားတော်တွေ၊
- ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာသော အပြစ်အနာအဆာတို့ကို
 ထုတ်ပယ်ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့ တရားတော်တွေ၊ စကားတော်တွေ၊
- ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးစီးပွား ထွန်းကားစေနိုင်တဲ့ တရား
 တော်တွေ၊ စကားတော်တွေ၊

အဲဒီတရားစကားများကို နာကြားခွင့်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ
 ဘုန်းရှင်ကံရှင် သမ္မာရှင်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်ဘုရား။ ဆောင်ထားခွင့်ရကြ
 တဲ့၊ နာကြားခွင့်ရကြတဲ့ နားပိုင်ရှင်တွေ၊ ဆောင်ထားခွင့်ရရှိကြတဲ့ ခံတွင်း
 ပိုင်ရှင်တွေ၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခွင့်ရကြတဲ့ နှလုံးသားပိုင်ရှင်
 တွေဟာ ဘုန်းရှင် ကံရှင် သမ္မာရှင်များ ဖြစ်ကြပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်

ထားတာကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်လဲ-

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ နာကြားရုံမျှမက နားထောင်ရုံမျှမက လေးလေးစားစား လိုက်နာသည့်အနေအားဖြင့် မိမိတို့နှလုံးအိမ်မှာ ဤတရားဓာတ်တွေ ကိန်းအောင်ကြိုးစားပြီးတော့ အားထုတ်နေရတာကိုက ဘုန်းရှင်ကံရှင် သမ္ဘာရှင်တွေဖြစ်တယ်လို့ မိဒွေးတော်ဂေါတမီ ရဟန္တာထေရီမကြီးရဲ့ လျှောက်ထားတဲ့စကား အတိုင်း တသားထဲ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ယခုလို မိမိတို့နှလုံးအိမ်မှာ ဒီတရားဓာတ်တွေ ကိန်းပြီးတော့နေနိုင်အောင် အားထုတ်နေရတာ ကံကောင်းလှလို့ပါလားလို့ တထစ်ချယုံကြည်ကိုးစားပြီး ဆက်လက်ကြိုး စားနိုင်ကြပါစေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်
 ဩဝါဒါစရိယနှင့် လယ်တီမူ ပဓာနနာယက
 နာဂလိုဏ်ဂူဘုရားကုန်းမြေ
 ကလေးဝတောရစာသင်တိုက် ဆရာတော်
 နှိုင်းဝင်းတော်သံဃာမဟာနာယကအဖွဲ့၊ တွဲပက်အကျိုးတော်ဆောင်
 ဒွိပိဋကဓရ - ဒွိပိဋကကောသိဒ္ဓ
 အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာတိဝံသ

ဟောကြားတော်မူသော

(၂၁) ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ

(၇) ရက်တရားစခန်းဖွင့်ပွဲ

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၅) ရက်။

ရဟန်း+အရိယာအမည်တော်ရ

၂၁ ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇) ရက်တရားစခန်းဖွင့်ပွဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များအား

မြတ်စွာဘုရားအားပေးစကားမိန့်ကြားထားတဲ့ အချက်တွေများစွာ ရှိပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လိုမိန့်ကြားသလဲ -

အလင်္ကာတော စေတီသမံစရေယျ

သန္တောဒန္တော နိယတော ဗြဟ္မစာရီ

သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယဒဏ္ဍံ

သသမဏော သဗြဟ္မဏော သဘိက္ခု

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

အလင်္ကာတောစေတီ- လူ့အဝတ်အစား တန်ဆာဆင်ထား
ပါသော်လဲပဲ၊ သမံ- ညီညီမျှမျှ ဒုစရိုက်တရားတို့မှ လွတ်ကင်းအောင်၊
စေစရေယျ- အကယ်၍ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သူ ဖြစ်ခဲ့ပါအံ့။

ဝတ်စားဆင်ယင်ပြီးတော့ လူ့အဝတ်အစားများ ဝတ်ပြီးတော့
ထားပါသော်လဲ ဒုစရိုက်တရားတွေမှ လွတ်ကင်းပြီးတော့ ကာယ၊ ဝစီ၊
မနော ဒုစရိုက်တရားတို့မှ လွတ်ကင်းပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်
အားထုတ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ -

သန္တော ဒန္တောနိယတော ဗြဟ္မစာရီ
သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ

သန္တော - ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဒန္တော - ဘာဝနာ
ကြိမ်လုံးရွယ်ချိန်သုံး၍ ခြေမှုန်းနှိပ်ကွပ် ယဉ်ကျေးအောင်ဆုံးမတော်
မူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သဗ္ဗေသု ဘူတေသု- အလုံးစုံသော
သတ္တဝါတို့၌၊ ဒဏ္ဍံ- ကံသုံးပါးဖြင့် ဖိစီးနှိပ်စက်ပုတ်ခတ်လိုတဲ့ဒဏ်ကို၊
နိဓာယ- စွန့်ချ၍၊ နိယတော- အမြဲ၊ ဗြဟ္မစာရီ- အာရုံငါးပါးနှင့်
မစပ်မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်၊ ကျင့်လေ့ရှိအံ့။ သသော-
ထိုသူသည်၊ သမဏော- ကိလေသာ အပူငြိမ်းတတ်သော ရဟန်းမည်
ပါ၏။ သသော- ထိုသူသည်၊ ဗြဟ္မဏော- မကောင်းမှုကို ပထုတ်ပြီးသော
အရိယာမည်ပါပေ၏။ သသော- ထိုသူသည်၊ ဘိက္ခု- သံသရာဘေးကို
ရှုလေ့ရှိသော ရဟန်းမည်ပါပေ၏။

ဒီစကားတော်ဟာ ရဟန်း၊ သာမဏေ၊ ဘိက္ခုနီ မပြုနိုင်ကြသော်
လဲပဲ လူ့အဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်ပြီးတော့နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ-

ငြိမ်းအေးသောစိတ်ရှိမယ်ဆိုရင် ဘာဝနာနဲ့ ယဉ်ကျေးတဲ့စိတ်
ရှိပြီးတော့ သတ္တဝါအားလုံးတို့အပေါ်မှာ ကံသုံးပါးဖြင့် ထိပါးပုတ်ခတ်မှု
ပယ်စွန့်ပြီး အမြဲအာရုံငါးပါးနဲ့ မဆက်စပ် မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ပြီးတော့
နေမယ်ဆိုရင် အဲဒီလို လူ့အဝတ်နဲ့နေသော်လဲပဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်တဲ့ရဟန်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မကောင်းမှုကင်းတဲ့

အရိယာ၊ ထိုလူပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိတဲ့ ရဟန်းပါပဲလို့ အဲဒီလို မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီ စကားရှိတဲ့အတိုင်း ဥပါသကာ- အမျိုးကောင်းသား၊ ဥပါသိကာ- အမျိုးကောင်းသမီး ယောဂီသူတော်စင်တို့ဟာ လူ့အဝတ် တန်ဆာနဲ့ လူဝတ်ကြောင်ဘဝနဲ့ ဒီလိုအဝတ်တန်ဆာဆင်ပြီးတော့ နေပါ သော်လဲ စိတ်ငြိမ်တယ်။ စိတ်ကိုဆိုဆုံးမ ကံသုံးပါးနဲ့ ကာယဝစီမနော ဒုစရိုက်တွေက ရှောင်ကြဉ်ပြီးတော့ ကံသုံးပါးနဲ့ သတ္တဝါအားလုံးတို့ အပေါ်မှာ ထိပါးပုတ်ခတ်မှု ကင်းစင်ပြီးတော့ အာရုံငါးပါးနဲ့မစပ်၊ မြတ်တဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်ပြီးတော့ နေမယ်ဆိုရင်၊ အဲဒီ သူတော်စင်ဟာ လူ့သူတော်စင်ဟာ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်တဲ့ရဟန်း၊ အညစ် အကြေးမှ စင်ကြယ်တဲ့ အရိယာ၊ သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိတဲ့ရဟန်း မည်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ရွှေနှုတ်တော်ထွက် ဟောမြွက်ထားတာ ရှိတဲ့အတိုင်း။

ယနေ့ (၂၁)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာတရားစခန်း ဝင်ကြ မဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲပဲ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူတဲ့ စကားအတိုင်း ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်တဲ့ ရဟန်းဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကျင့်စဉ်အတိုင်း ဖြူစင်တဲ့အရိယာဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ်တရား၊ သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိတဲ့ ကောင်းမြတ် တဲ့ ရဟန်းဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့လမ်းစဉ်များ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပြီးတော့ နေကြမယ်ဆိုတော့ နေကြတော့မှာမို့ အဲဒီလို ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့သည် လူ့သူတော်စင်။

အဲဒီကနေတစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ “သမဏ ဗြဟ္မဏ၊ ဘိက္ခု” လို့ဆိုတဲ့ သာသနာ့အမည်ကောင်းများ အမည်တော်များ ရရှိနိုင်ပါတယ်။

အမြတ်ဆုံးပူဇော်ခြင်း

အဲဒီလို ရရှိနိုင်ဖို့ရာ “ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ္တိ” - လောကုတ္တရာ တရား အားလျော်တဲ့အကျင့်။

အဲဒီ လောကုတ္တရာတရား အားလျော်တဲ့အကျင့်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ “ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါး” အကျင့်ပါပဲ။

လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်တဲ့အကျင့်ဆိုတာ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါး။ ယခု ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြမယ့် တရားတော်များဟာလဲပဲ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါး စာရင်းဝင် မဂ်ဉာဏ်အသိုင်းအဝိုင်း တရားတော်များ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါးအကျင့်ဖြင့် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ဘယ်မှာစာရင်းဝင်သလဲလို့ဆိုတော့ အရိယာစာရင်းဝင်ကြတယ်။ အရိယာစာရင်း ဝင်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို အရိယာစာရင်း ဝင်နိုင်တဲ့အတွက် မိမိတို့ ယခုကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြမည့် (၇)ရက်တာကာလ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြမည့် လုပ်ငန်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားအား မွန်မြတ်သော ပူဇော်ခြင်းဖြင့် တစ်နည်းအားဖြင့် အမြတ်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်ရမယ့် လုပ်ငန်းကြီးပါလားလို့ စိတ်ထဲမှာ ယုံကြည်သောအားဖြင့်၊ ကိုးစားသော အားဖြင့် သူ့အချိန်နဲ့သူ ချမှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းများ လိုက်နာပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။ အားထုတ်ကြပါလို့ ဆုတောင်း တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ဩဝါဒစကားကို နီရုံးချုပ်ပါတယ်။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပထမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၁)ရက်နေ့၊ (၂၁)ကြိမ်
မြောက် လယ်တီဝိပဿနာတရားစခန်း။

စကား (၂)မျိုး ပြောကြဆိုကြ

ဒီနေ့ သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်ဘုရား သာကေတမြို့၊
သားငှက်တို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်တဲ့ “အဉ္စန” တောအုပ်မှာ သီတင်းသုံး
တော်မူစဉ်က ကုဏ္ဍလိယခေါ်တဲ့ ပရိဗိုဇ်နှင့် တွေ့ဆုံပြီး မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ တရားတော်။

ကုဏ္ဍလိယ ပရိဗိုဇ်ဟာ သူကငြိမ်ငြိမ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘူး။
ပရိသတ်ထဲ ကျင်လည်ကျက်စားပြီးတော့ ဥယျာဉ်တစ်ခုနဲ့တစ်ခု
ကူးသန်းပြီး လူ့စည်စည်ရှိရာ ရောက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။

အဲလို လူ့စည်စည် ပရိဗိုဇ်တွေ များများရှိတဲ့နေရာကို ရောက်ပြီး
နေတော့ သူက မြတ်စွာဘုရားကို ဘာလျှောက်သလဲဆိုတော့။

မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်ဟာ ပရိသတ်ထဲ ကျင်လည်
ကျက်စားပြီးတော့ ဥယျာဉ်တစ်ခုကတစ်ခု၊ အရမ်းတစ်ခုကတစ်ခု စကြိန်
လျှောက်လိုက် သွားလိုက်နဲ့ နေပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီလိုနေတဲ့အခါမှာ ပရိဗိုဇ်တွေ၊ ဗြဟ္မဏတွေ တွေ့ပါတယ်
ဘုရား။ သူတို့တတွေဟာ စကားနှစ်မျိုးပဲ ပြောနေကြပါတယ်။

- အဲဒီ စကားနှစ်မျိုးက ဘာလဲဆိုတော့-
  - သူတစ်ပါးကဝါဒနဲ့ တင်စီးပြီးတော့ ပြောဆိုရင် ဒို့အဲဒီဝါဒကို
ဘယ်လိုချေပမယ်။ သူတစ်ပါးတင်စီးတဲ့ ဝါဒလွတ်မြောက်
ဖို့ပဲ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ စကားတစ်မျိုး ပြောကြပါတယ်ဘုရား။

နောက်တစ်မျိုးကတော့-

- ဘယ်သူတွေ့လို့ရှိရင် ဘယ်လိုမေးလိုက်မယ်။ အဲဒီမေးခွန်းရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေက ဘာ။ အဲဒီလို သူတစ်ပါးနဲ့တွေ့လို့ရှိရင် မေးခွန်းတွေ မေးပြီးတော့ ထိပါးချုပ်ခြယ်ဖို့ရာ စကားမျိုး။

အဲဒီ စကားနှစ်မျိုးပဲ မြှော်ကိုးပြီးတော့ ပြောဆိုနေတာ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။

ဝိဇ္ဇာ - ဝိမုတ္တိ

မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဘယ်လိုအကျိုးအာနိသင်တွေများ မျှော်လင့်ပြီးတော့ နေပါသလဲဘုရားလို့ လျှောက်ထားတဲ့အခါကျတော့။
မြတ်စွာဘုရားက-

ကုဏ္ဍလိယ ပရဗိုဇ်၊ ငါကတော့ ဝိဇ္ဇာ/ဝိမုတ္တိ အကျိုးအာနိသင် ရှိပြီးတော့-

- ဝိဇ္ဇာခေါ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါး၊ အသိဉာဏ်လေးပါး၊
- ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းလေးပါး၊
“ဖိုလ်လေးပါး”

ဝိဇ္ဇာမဂ်ဉာဏ် (၄)ပါး၊ ဝိမုတ္တိဖိုလ်ဉာဏ် (၄)ပါးကိုပဲ အကျိုးအာနိသင် အထွဋ်အမြတ်ထားပြီးတော့ ပြောတယ်၊ ဆိုတယ်၊ နေတယ်၊ ထိုင်တယ်လို့။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားပြီးတော့ ဆက်ပြီးမိန့်ကြားတာက-

ဝိဇ္ဇာ ဝိမုတ္တိရဲ့အခြေခံ

အဲဒီ ဝိဇ္ဇာခေါ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ် (၄)ပါး၊ ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ ဖိုလ်ဉာဏ် (၄)ပါး ရရှိဖို့ရာက ဘာကိုအခြေခံသလဲလို့ဆိုတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး။

ဗောဇ္ဈင်ဆိုတာ ကိလေသာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးလတ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံရမယ့်အချက်အလက်တွေ ကို ဗောဇ္ဈင်လို့ ဒီလိုခေါ်ပါတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် သစ္စာလေးပါး သိလတ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သိတော့ မည့်ပုဂ္ဂိုလ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံရမည့် အချက်အလက်တွေကို ဗောဇ္ဈင်- ဗောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီ ဗောဇ္ဈင်က (၇)မျိုးရှိပါတယ်။ အခု ယောဂီများ အားထုတ် နေတာဟာ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတဲ့ ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူ အပ်တဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။

သတိသည် ကိလေသာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးလတ် ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ပြည့်စုံရမယ့် အချက်အလက်အင်္ဂါတစ်ရပ်ပါပဲ။

သစ္စာလေးပါး သိလတ်ဖြစ်တဲ့၊ ယောဂီသူတော်စင်ရဲ့ ပြည့်စုံရမဲ့ အချက်အလက်တစ်မျိုးပဲ။ အဲဒီတော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်အစ (၇)ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တွေဟာ အဲဒီစောစောကပြောတဲ့ ဝိဇ္ဇာမဂ်ဉာဏ်လေးပါး။

ဝိမုတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်လေးပါးတို့ကို ရဖို့ရာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့က ဘာကိုအခြေခံသလဲလို့ဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါးကို အခြေခံပါတယ်။

ဗောဇ္ဈင်ရဲ့အခြေခံက သတိပဋ္ဌာန်

သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါး မိမိမှာရှိရင် ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး မိမိမှာရှိနိုင် ပါတယ်။ အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါးထဲမှာက ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်။

ကာယခေါ်တဲ့ ရုပ်အစု၊ နာမ်အစုထဲကမှ ဝါယောဆိုတဲ့ရုပ်ကို ထွက်လေ ဝင်လေဆိုတဲ့ရုပ်ကို ထုတ်နှုတ်ပြီး အမြဲမပြတ်ရှုမှတ်ခြင်းဆိုတဲ့ “ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်”။

အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပွားလို့ရှိရင် အခြားသတိပဋ္ဌာန် (၃)ပါးလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါး ဖြစ်ပွားလို့ရှိရင် ဇောဇ္ဈင် (၇)ပါးလဲ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဖြစ်ပွားနိုင်တယ်။

သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့အခြေခံက သူ့စရိုက်

အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးက သူကကောဘာရှိမှ ဖြစ်နိုင်သလဲလို့ ဆိုတော့ သုစရိုက်တရား (၁၀)ပါး၊ ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်၊ မနော သုစရိုက်တွေ ရှိမှဖြစ်တယ်။ သုစရိုက်ဆိုတာ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းပါပဲ။

ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဆိုတဲ့ ကာယသုစရိုက် (၃)ပါး။ ဝစီဒုစရိုက် (၄)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းလို့ခေါ်တဲ့ ဝစီသုစရိုက် (၄)ပါး။ မနောဒုစရိုက် (၃)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းခေါ်တဲ့ မနောသုစရိုက် (၃)ပါး။ ဒုစရိုက်ဆိုတာ မကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းပါပဲ။ ကာယ- ကိုယ်၊ ဝစီ- နှုတ်၊ မနော- စိတ်လို့ ဘာသာပြန်ရပါတယ်။ ကာယဒုစရိုက်ဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့ မကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းပါပဲ။

ယောဂီသူတော်စင်များ စဉ်းစားပြီးတော့ ကြည့်ကြရအောင် မိမိတို့သည် ကာယဒုစရိုက် “သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု၊ ရှောင်မှု ကာယကံ” သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်မှုမရှိဘူး။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးမှုမရှိဘူး။ ယင်မျိုးငါးပါးနှင့်တကွ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ မရှိဘူး။ မရှိတော့ ကာယ သုစရိုက် ပြည့်စုံတယ်။

“မုသားဆိုပြော၊ ဂုံးချောရန်တိုက်၊ အမိုက်အမဲ၊ ဆဲရေးခြောက် ခြိန်း၊ အပြိန်းစကား၊ ရှောင်ကြဉ်ငြား၊ လေးပါးဝစီကံ”။ မုသားဆိုပြော ခြင်းမှလဲ ကင်းတယ်။ ဂုံးချောရန်တိုက်ခြင်းမှ ကင်းတယ်။ ဆဲရေးတိုင်းထွာ ခြင်းမှ ကင်းတယ်။ အကျိုးမရှိ စကားပြောဆိုခြင်းမှ ကင်းတယ်။

ဝစီဒုစရိုက် (၄)ပါးမှ ကင်းတဲ့အတွက် ဝစီသုစရိုက်နဲ့လဲ ပြည့်စုံ တယ်။ “သူ့ဥစ္စာကို ပိုင်ဆိုင်လိုမှု၊ သူ့သက်ဇီဝေ သေစေချင်ဟူ၊ အယူမှောက်မှား ကင်းစင်ငြား မှတ်သားမနောကံ”။ “သူ့ဥစ္စာကို၊

ပိုင်ဆိုင်လို့မူ အဘိဇ္ဈာ”။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်ရင်ကောင်း မှာဘဲလို့ စိတ်ထဲကဖြစ်နေတဲ့ ဒုစရိုက်၊ အဘိဇ္ဈာဒုစရိုက်၊

သူတစ်ပါးအသက်ကို သေစေချင်တဲ့ ဗျာပါဒ။ စိတ်ထဲက ဖြစ်နေတဲ့ ဒုစရိုက်၊

“အယူမှောက်မှား” နတ္ထိဒိန္နံ- ပေးတာ လှူတာ အကျိုးမရှိ၊ အစရှိတဲ့ (၁၀)မျိုးသော အယူတို့မှ အယူမှားကြီးတွေကနေပြီးတော့ လွတ်ကင်းတယ်။ အဲဒီလို မနောဒုစရိုက် (၃)ပါးမှ လွတ်ကင်းတဲ့ မနောသုစရိုက် (၃)ပါးနှင့်လဲ ပြည့်စုံတယ်။

အဲဒီသုစရိုက် (၁၀)ပါးသည် သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါးရဲ့ အခြေခံ အကြောင်းရင်းပါတဲ့။

အဲဒီတော့ ကာယသုစရိုက် (၃)ပါး၊ ဝစီသုစရိုက် (၄)ပါး၊ မနောသုစရိုက် (၃)ပါး၊ သုစရိုက်တရား (၁၀)ပါး။ အဲဒီလို ဒုစရိုက်တရား (၁၀)ပါးမှ ရှောင်ရှားပြီးတော့ သုစရိုက်တရား (၁၀)ပါးတို့ မိမိသန္တန်မှာ ဖြစ်ပွားနေရခြင်းသည် ဘာကိုအခြေခံသလဲလို့ဆိုတော့ -

သုစရိုက်တွေဖြစ်လာရတာ တံခါးလုံလို့ပါပဲ

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ခေါ်တဲ့ တံခါးကြီးတွေ လုံအောင်ပိတ်ထားပြီးတော့ ထားနိုင်လို့ရှိရင် ဒုစရိုက်တရားတွေ မဖြစ် နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီမျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ တံခါးကြီး ခြောက်ပေါက်လုံအောင်မပိတ်နိုင်လို့ရှိရင် သူခိုးတွေဝင်ချင်ဝင်မယ်။ ဓားပြတွေ ဝင်ချင်ဝင်မယ်။

မိမိ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော အိမ်ကြီးမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိတဲ့သူခိုးတွေ၊ ဓားပြတွေဝင်လိမ့်မယ်။ ဖျက်ဆီးလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် -

သံသာရဒုက္ခ ကန္တာရာ
 ကိလေသာ စောရပိဋိတံ။
 ခေမန္တဘူမိ ပါပေသိ၊
 သတ္တဝါဟော ဝိနာယကော။
 ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊
 ဟောတု ဝေါ ဇယမင်္ဂလံ။

ဝိနာယကော - နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ဖြစ်တော်မူသော၊ သတ္တဝါဟော - လှည်းမျှော်ကြီးသဖွယ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သံသာရဒုက္ခ ကန္တာရာ- သံသရာတည်းဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲ ခရီးခဲကြီးမှ၊ ကိလေသ စောရပိဋိတံ- ကိလေသာသူခိုးတို့သည် အမြဲမပြတ် ညှင်းပန်းနှိပ်စက်အပ်သော လောကသားအားလုံးကို၊ ခေမန္တ ဘူမိ- ငြိမ်းချမ်းရာ ငြိမ်းချမ်းရေးနယ်မြေသို့၊ ပါပေသိ- ရောက်စေတော်မူ ခဲ့လေပြီ။ ပါပေသိ၊ ရောက်အောင်နည်းလမ်းပြတော်မူခဲ့လေပြီ။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန - ဤသို့မှန်ကန်သော သစ္စာစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝေါတုမှာကံ- သင်ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့အား၊ ဇယမင်္ဂလံ- အောင်ခြင်းမင်္ဂလာ အဖြာဖြာသည်၊ ဟောတု - မုချမသွေ ဖြစ်ပါ စေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

သံသရာခရီးရှည်ကြီးသွားပြီးတော့ နေကြတော့ မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော အိမ်ကြီး၊ လောကသားအားလုံး လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအစရှိတဲ့ ကိလေသာ သူခိုးတွေ အမြဲတမ်း ဝင်ရောက် နှောက်ယှက်ပြီးတော့ ဤခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော အိမ်ကြီးမှာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ခေါ်တဲ့ တံခါးခြောက်မျိုး၊ အဲဒီ တံခါးခြောက်မျိုးကို လုံအောင်မပိတ်နိုင်လို့ရှိရင် မိမိတံခါး မိမိလုံခြုံအောင် မထားနိုင်လို့ရှိရင် လောဘ၊ ဒေါသ အစရှိတဲ့ ကိလေသာသူခိုးတွေ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးနိုင်တယ်။

အဲဒီလို ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးနေတဲ့ ကိလေသာသူခိုးတွေ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးနေတဲ့ လောကသားတွေကို မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ကိလေသာသူခိုးတွေ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုမရှိရာ ငြိမ်းချမ်းရေးနယ်မြေသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်တော်မူခဲ့တယ်။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလနဲ့ လုံအောင်ပိတ်ရမှာပါ။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ဆိုတာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ခေါ်တဲ့ တံခါးခြောက်ပေါက် မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်ခေါ်တဲ့ ဒွါရခြောက်မျိုး ရှိပါတယ်။

အဲဒီဒွါရခြောက်မျိုးမှာ အာရုံခြောက်ပါး၊ အဆင်းမျိုးစုံ၊ အသံ မျိုးစုံ၊ အနံ့မျိုးစုံ၊ ရသာမျိုးစုံ၊ အတွေ့အထိမျိုးစုံ စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ်နာမ်အကြွင်း ပညတ်အများ ဤငါးပါးမှတ်သား ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ အဲဒီအာရုံ ခြောက်ပါးနဲ့ တွေ့ကြကြုံကြဆုံကြတဲ့အခါမှာ လောကသား အားလုံး ဟောဒီ (၆)မျိုးမှာပဲ ရှုပ်နေကြတာကိုး၊ ရှုပ်နေကြတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လူမျိုးဖြစ်ဖြစ် ဒီ (၆)မျိုးနဲ့ဘဲ ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး။ သဘောကျတယ် မကျဘူး။ ရှုပ်ထွေးပွေလီနေတယ်။

စက္ခုပဿာဒနဲ့ ရူပါရုံထိခိုက်လာကြတဲ့အခါ “စက္ခုနာ ရှုပ်ဒိတွာ” စက္ခုပဿာဒနဲ့ရူပါရုံ အဲဒီလိုတွေ့ဆုံလာပြီဆိုရင် သဘောမကျတဲ့အခါ မိမိသဘောမကျတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေ့တဲ့ အခါတစ်မျိုး၊ သဘောကျတဲ့ အလိုရှိတဲ့ ကုဋ္ဌာရုံတွေ့တဲ့အခါတစ်မျိုး။

သဘောကျတဲ့အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ၊ သဘောမကျတဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ ကြုံတဲ့အခါ ဒီသီလနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ တံခါးလုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိအလို ရှိအပ်တဲ့ အာရုံကောင်းပါလေ့ဆိုတဲ့ အာရုံတွေ့ပေမဲ့ မမက်မောဘူး၊ စိတ်ကလဲ မရွှင်ပြဘူး။ ရာဂလဲမဖြစ်ဘူး။ ငန်းငန်းမတက်ဘူး။

မိမိမကြိုက်တဲ့အာရုံတွေ့သော်လဲပဲ နှလုံးမသာမယာမဖြစ်ဘူး၊ ကိလေသာနဲ့စိတ်က တွဲပြီးတော့ မဖြစ်ဘူး၊ အဲဒီနမာနသော ခေါ်တဲ့ ဆင်းရဲတဲ့ စိတ်လဲဖြစ်မနေဘူး။

ပြီးတော့ ဒေါသနဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်လဲမဖြစ်ဘူး။ အဲဒီလိုဖြစ်ရတာ ဒါ မိမိတံခါးကို မိမိလုံအောင်ပိတ်နိုင်လို့ပါပဲ။

အဲလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးရဲ့စိတ်ဟာ “တဿဋ္ဌိတောစကာယော” အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နာမကာယဟာ တည်ကြည်နေတယ်။

ဋ္ဌိတံစိတ္တံ- စိတ်ကလေးဟာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာ တည်လို့၊ သုသဏ္ဍိတံ- ကောင်းစွာတည်တယ်။

သုမုတ္တံ- ကောင်းစွာကိလေသာတို့မှ လွတ်တယ်။ ဟောစော စောကပြောတဲ့ ဣဋ္ဌာရုံတွေ့သော်လဲ မက်မောမှုမရှိ၊ ရှင်ပြုမှုမရှိ၊ ရာဂ မဖြစ်။ အနိဋ္ဌာရုံတွေ့သော်လဲ နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်၊ စိတ်ဆင်းရဲမဖြစ်၊ ဒေါသမဖြစ်။

အဲဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီလိုမိမိတံခါးတစ်ပေါက်ကို မိမိလုံခြုံ အောင် ထိန်းနိုင်တာနဲ့ တပြိုင်နက်ထဲ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နာမကာယခေါ်တဲ့ စိတ်ဟာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာတည်တယ်။

ယောဂီသူတော်စင်များအခု (၇)ရက်စခန်း၊ အားထုတ်နေတဲ့ အချိန်အခါသမယလေးမှာ မိမိတို့ရဲ့စိတ်ဟာ အလိုရှိအပ်တဲ့ရူပါရုံ အကြောင်းပြုပြီးတော့ ကောင်းပါပေ၊ အဆင်ပြေပါပေ ဆိုတဲ့ -

မက်မောမှုမဖြစ်ဘူး၊ ရှင်ပျမှုမဖြစ်ဘူး၊ ရာဂမဖြစ်ဘူး။ သဘော မကျတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်ဘူး။ သဘောမကျတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်ဘူး။ ဆင်းရဲတဲ့စိတ်မဖြစ်ဘူး။ ဒေါသဖြစ်တဲ့ စိတ်မဖြစ်ဘူး။

စိတ်က အဇ္ဈတ္တသန္တာန် နှာသီးဖျားမှာ ထွက်လေဝင်လေ တိုးထွက် တိုးဝင်နေတာကိုဘဲ စိတ်ကလေးကတည်ပြီးတော့ နေတယ်။ ဒီတံခါးတစ်ပေါက်လုံအောင် ပိတ်နည်းရပြီ။ နားအကြည်စသည် လာရောက်တဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ၊ အသံမျိုးစုံ၊ အနံ့မျိုးစုံ။

လျှာအကြည်မှာ တွေ့ကြုံဆုံစည်းတဲ့အရသာမျိုးစုံ ကာယ
ပသာဒကို အကြည်မှာ တွေ့ကြုံဆုံစည်းတဲ့ အတွေ့အထိမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊
စိတ်အကြည်လေးမှာ ရောက်လာတဲ့ ဓမ္မာရုံ။

အဲဒီအချက်တွေနဲ့ပတ်သတ်လို့လဲ ဒီလိုပဲ အစွန်းမထွက်၊
မက်မောခြင်း၊ ရွှင်ပျံ့ခြင်း၊ ရာဂဖြစ်ခြင်း၊ နှလုံးမသာယာဖြစ်ခြင်း၊
စိတ်ဆင်းရဲခြင်းမှုဖြစ်ခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်း မရှိဘူး။

လောဘတို့ ဒေါသတို့နဲ့ မက်မောမှုတို့ ရွှင်ပြမှုတို့ ရာဂတို့မဝင်
နိုင်အောင် ပိတ်ဆို့စောင့်စည်းပြီးတော့နေတတ်သွားမယ်။

မိကျောင်းမင်းနှင့် ဗူးတောင်းပမာ

အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးတွေရဲ့ စိတ်ကျတော့ မိချောင်းမင်းကြီး
များလို့ပဲ မိချောင်းများဟာ အင်မတန်ရေစီးသန်တဲ့မြစ်ထဲ ချောင်းထဲမှာ
နေသော်လည်းပဲ အထက်ကို ဆန်တက်ချင်တော့လဲ လွယ်လွယ်လေး၊
ဖြတ်ပြီးတော့ ကူးချင်လို့ရှိရင်လဲ လွယ်လွယ်လေးဘဲ ရေဘယ်လောက်
စီးစီး၊ ကူးနိုင်တယ်။ ဖြတ်သန်းနိုင်တယ်။

အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးတွေရဲ့ အဆင့်ဟာ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ
ဆိုတဲ့ လောကဓံတွေဘယ်လောက်တိုက်တိုက် အဲဒီဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ
တွေကို ကျော်လွှားနိုင်ပြီ။

ဣဋ္ဌာရုံတွေလို့လဲ မက်မောမှု၊ ရွှင်ပျံ့မှု၊ ရာဂမဖြစ်၊ ပုထုဇဉ်တို့ရဲ့
စိတ်ကတော့ ဘယ်လိုလဲလို့ဆိုတော့ အထဲက အဆာတွေထုတ်ပြီးတော့
ထားတဲ့ ဗူးသီးများလိုပေါ့။ အဲဒီဗူးသီးရေထည့်ဘို့ရာ အဆာ ထုတ်ထား
တယ်။ အဲဒီဗူးတောင်းရေထဲ ပေါလောပေါ်နေတယ်။

ပုထုဇဉ်များရဲ့စိတ်ကလဲ အဲဒီလိုဘဲရူပါရုံကောင်းကောင်းလေး
တွေ့ပြန်တော့ အဲဒီရူပါရုံနောက်လိုက်၊ လောကကြီးတစ်ခုလုံးကလဲ
အခြားလူတွေ နှစ်သက်အောင် ရူပါရုံအမျိုးမျိုး အဆင်းရူပါရုံနဲ့
ပတ်သတ်ပြီးတော့ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေ ပြုပြင်ပြီးနေကြတယ်။

အသံနဲ့ပတ်သတ်လို့လဲ ဒီလိုပဲ၊ အနံ့နဲ့ပတ်သတ်လို့ အရသာနဲ့ ပတ်သတ်လို့လဲ အတွေ့အထိနဲ့ပတ်သတ်လို့လဲ ဒီလိုဘဲ ပြင်လိုက် ဆင်လိုက်ကြ၊ မွမ်းလိုက်မံလိုက်ကြ။ မက်အောင်စွဲအောင် ဖန်တီးနေ ကြတယ်။ အဲဒီတော့ ရှုပ်နေတာကလဲ ဒီ (၆)မျိုးနဲ့ဘဲ ရှုပ်နေကြတာကိုး။

အဲဒီ (၆)မျိုးကို စိတ်နဲ့ရှုပ်တာ (၆)မျိုး၊ နှုတ်နဲ့ရှုပ်တာ (၆)မျိုး၊ ကိုယ်နဲ့ရှုပ်တာ (၆)မျိုး၊ အဲဒီလိုခြောက်မျိုးစီ ခွဲခြမ်းလိုက်တော့ (၁၈)မျိုး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ (၁၈)မျိုးဟာ မလုံခြုံတဲ့ တံခါးတွေဖြစ်ပြီး နေတော့တယ်။

အကျိုးများ

ယောဂီသူတော်စင်များကတော့ အဲဒီတံခါး (၆)မျိုးကို လုံခြုံ အောင် သတိစွဲယှဉ် နေကြတယ်။

ဂုတ္တံဘိက္ခဝေစိတ္တံ မဟတော အတ္တာယသံဝတ္တတိ

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဂုတ္တံ- သတိစွဲယှဉ် တံခါး ကျဉ်ဖြင့် တားဆင်ကာဆီးလုံခြုံစေအပ်ပြီးသည်ရှိသော်၊ မဟတော အတ္တာယ-အကျိုးများစွာဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေ (၆)ပါးဆိုတဲ့ တံခါးပေါက်တွေကို သတိဆိုတဲ့ တံခါးကျဉ်နှင့် လုံခြုံအောင်ပြုနိုင်မယ်ဆိုရင် အကျိုးများစွာဖြစ်ထွန်းတယ်။ အဲဒီတံခါး (၆)မျိုးကိုလဲပဲ ကောင်းတဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ (၃)မျိုးနဲ့ မြောက်လိုက်လို့ရှိရင် ဒီမှာလဲပဲ (၁၈)မျိုး။

အဲဒီ (၁၈)မျိုးကို အကျဉ်းခြီးလိုက်မယ်ဆိုရင် (၃)မျိုးပါပဲ။ သုံးမျိုး ဘာလဲဆိုတော့ ကာယ၊ ဝစီ၊ မနော ကိုယ်ကိုထိန်းသိမ်းမှု၊ နှုတ်ကို ထိန်းသိမ်းမှု၊ စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းမှု သုံးမျိုးစီပဲရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတဲ့ ဝစီသုစရိုက်၊ မနောစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့ မနောသုစရိုက်တွေကို မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရရှိအောင် အားထုတ်လိုက်ရင်

ကိုယ်နဲ့နှုတ်၊ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ပြီးတော့ ကိုယ်ရယ်၊ နှုတ်ရယ်ကို ထိန်းသိမ်းလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်တည်း ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ လုံခြုံပြီးတော့ သွားပါတယ်။

မနောဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ပြီး မိမိသန္တာန်မှာ တည်ရှိအောင် ထားလိုက်သဖြင့် ပစ္စယသန္နိသိတသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိသုံးပါးလုံး လုံခြုံပြီးတော့သွားပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ သီလ (၄)ပါး လုံး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပြီးသွားနိုင်တယ်။ အဲဒီတော့ ဣန္ဒြေ (၆)ပါး မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်နဲ့ပတ်သတ်ပြီးတော့ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ အစရှိတဲ့ အာရုံ (၆)ပါး ဝင်လာတဲ့အခါမှာ တွေ့ကြုံဆုံဆည်းပြီးတွေ့ လာတဲ့အခါမှာ မက်မောမှု မဖြစ်အောင်၊ ရွှင်ပြမှုမဖြစ်အောင်၊ ရာဂ မဖြစ်အောင်၊ နှလုံးမသာမယာမဖြစ်အောင် စိတ်ဆင်းရဲမှု မဖြစ်အောင် ဒေါသမဖြစ်အောင်၊ ထိန်းသိမ်းနိုင်မယ်ဆိုရင် သုစရိုက်တရားတွေ ဖြစ်ပြီး အလိုလိုလုံခြုံပြီးတော့ ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်၊ မနောသုစရိုက် တွေဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ်။

အဆင့်ဆင့်

အဲဒီလို ကာယ၊ ဝစီ၊ မနော သုစရိုက်တရားတွေ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားလို့ရှိရင် သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါး ဖြစ်ပွားနိုင်တယ်။ သတိ ပဋ္ဌာန် (၄)ပါးဖြစ်အောင် ပွားနိုင်ပါက ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ်။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ဖြစ်ပွားရင် ဝိဇ္ဇာခေါ်တဲ့ အသိဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်လေးပါ။ ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ ဖိုလ်ဉာဏ် (၄)ပါး ဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ် လို့-

ဥပမာလေးမျိုးနဲ့ ဒေသနာတော်ကို ချီးကျူး

ကုဏ္ဍိလိယပရိပိုဇ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားလိုက်တဲ့ အခါမှာ -
ကုဏ္ဍိလိယ ပရိပိုဇ်က-

“အဘိက္ကန္တံ ဘောဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘောဂေါတမ”

“အရှင်ဂေါတမ သိပ်ကောင်းပါတယ်ဘုရား၊ အလွန် သဘောကျပါတယ်ဘုရား၊ အလွန်အကျွေး အထူးနှစ်သက် ဖွယ်ဖြစ်ပါပေတယ်ဘုရား” တဲ့-

ဥပမာလေးမျိုးနဲ့ပဲ ဆက်ပြီးတော့ ဒေသနာတရားတော်ကို ချီးကျူးတယ်။ အဝဦးစောက်မှောက်ထားတဲ့အိုးကို လှန်ပြီးပြသလို၊ တစ်စုံတခု အရာဝတ္ထု နဲ့ ဖုံးလွှမ်းထားတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ပြသလို မျက်စေ့လည် လမ်းမှားသူအား လမ်းမှန်ကိုပြလိုက်သလို၊ အမိုက် အမှောင်ထဲမှာ မျက်စိအမြင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမြင်ရအောင် ဆီမီးညှို့ထွန်း ပြလိုက်သလိုပါပဲဘုရား။

ဝေမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန

ဓမ္မောပကာသိတော

ဝေမေဝံ- ဤဥပမာလေးမျိုး အတိုင်းသာလျှင်၊ ဘောတာ ဂေါတမေန- အရှင်ဂေါတမသည် အနေကပရိယာယေန ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးအကြောင်း အမျိုးမျိုးဖြင့်၊ ဓမ္မော- တရားတော်ကို၊ ပကာသိတော-ပြတော်မူအပ်ပါပြီ၊ ဟောတော်မူအပ်ပါပြီ။

သရဏဂုံမျှတည်

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ အဆင့်ဆင့် အကြောင်း ဆက်၊ အကျိုးဆက်တရားတွေကို ကုဏ္ဍလိယပရိနိဗ္ဗိ သဘောကျပြီးတော့ ဥပမာလေးမျိုးနဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဒေသနာတွေကို ချီးမွန်း ပြီးတော့ -

ဧသာဟံဘန္တေ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဝစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မဉ္စ၊
ဘိက္ခုသံယဉ္စ၊

ဥပါသကံ ဘဝံဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ
သရဏံဂတံ၊

အရှင်ဘုရား ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးဖြာကို ကိုးကွယ် ရာဟူ၍ တပည့်တော်ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ပါ၏။

ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံသရဏံဂစ္ဆာမိ သံသံသရဏံဂစ္ဆာမိ ဆိုသလိုပါပဲ။ ယနေ့ကိုအစပြု၍ တပည့်တော်ကို ဥပါသကာအရင်းအခြာ ဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသက်ထက်ဆုံး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးဖြာကို ကိုးကွယ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါလို့ . . .

တရားပွဲအပြီးမှာ ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ် သရဏဂုံတည်သွား ပါတယ်။ တရားပွဲတွေမှာ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သရဏဂုံလောက်ပဲ ရပ်တည်နိုင်ပါတယ်။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ သောတာပန်၊ တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ သကဒါဂါမ်၊ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ အနာဂါမ်၊ တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ရဟန္တာအသီးသီး ဖြစ်ကြပါတယ်။ အခု ကုဏ္ဍလိယ ပရိဗိုဇ်ကတော့ သရဏဂုံတည်တဲ့ ဥပါသကာဖြစ်ရုံမျှသာ ရရှိပါတယ်။ ဘုရားနဲ့တွေ့သော်လည်းပဲ ဘာဝနာစခန်းတက်လှမ်းပြီးတော့ တစ်ဆင့် တက်ပြီးတော့ အားထုတ်နိုင်ကြတဲ့ အခြေအနေမျိုးရောက်ချင်မှ ရောက်ကြတယ်။

အရဟတ္တဖိုလ်ကို အထွဋ်ပြုစေတာ

မြတ်စွာဘုရားကတော့ ရှင်ဘုရင်ဟာ သားတော်သမီးတော်တွေ အား ထမင်းကြေးသလိုပါပဲ။ ရှင်ဘုရင်က သူ့သားသမီးတွေ ထမင်းကျွေး တဲ့အခါ သားတော်၊ သမီးတော်တွေကို အညီအမျှကျွေးတာပါပဲ။ သားတော်၊ သမီးတော်တွေကတော့ မိမိတို့ ခံတွင်းပါးစပ်နဲ့၊ ဝမ်းနဲ့ ချင့်ချိန်ပြီးအံ့ကိုက် တော်ရုံပဲစားကြတာပါပဲ။ အဲဒီလိုပဲ မြတ်စွာဘုရားက တရားဒေသနာတော်တွေကို ဟောကြားတော်မူတဲ့အခါ အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်ရောက်ဖို့ချည်းပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပဲ အထွဋ်ပြုပြီးတော့ ဟောကြား တော်မူပါတယ်။ တရားနာတဲ့ ပရိတ်သတ်များက ရှင်ဘုရင်ရဲ့သားတော် သမီးတော်များလို မိမိတို့ရဲ့ဥာဏ်ပါရမီနဲ့ သင့်တော်ရုံခံယူပြီးတော့

တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သရဏဂုံတည်တယ်။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
သောတနာပန်ဖြစ်တယ်။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သကဒါဂါမ်ဖြစ်တယ်။
တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အနာဂါမ်ဖြစ်တယ်။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ရဟန္တာ
ဖြစ်ကြပါတယ်။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အထုံဝါသနာမျှဖြစ်ကြတယ်။

အခု ကုဏ္ဍလိယ ပရိဗိုဇ်မှာတော့ သရဏဂုံတည်သူ ဥပသကာ
အဆင့်မှာပဲ ဒီတရားပွဲမှာ သူ့ရရှိလိုက်ပါတယ်။ သောကဒဏ္ဍတို့ကျတော့
ဝါသနာဘာဂီဆက်တိုင်း မှီရုံမျှပါပဲ။ ဒါကြောင့် ယနေ့သာကေတမြို့နယ်
သားငှက်တို့အား ဘေးမဲ့ပေးပြီးတော့ ဘေးမဲ့တောဖြစ်တဲ့ အဉ္စန
တောအုပ်မှာ ကုဏ္ဍိယိယပရိဗိုဇ်အား မြတ်စွာဘုရားအဆင့်ဆင့်
ဟောကြားတော်မူခဲ့သလိုပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာလည်းပဲ မျက်စိ၊ နား၊
နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ခေါ်တဲ့ ဣန္ဒြေ (၆)ပါး တံခါးခြောက်ပေါက်
အလိုအလျောက်လုံခြုံသလိုဖြစ်ပြီးတော့ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊
မနောဒုစရိုက်တို့မှလဲ ရှောင်ကြဉ်ပြီးသား သုစရိုက်တရားတို့နဲ့ ပြည့်စုံ
နေကြပြီတဲ့ အတွက်ကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားလဲပြည့်စုံတယ်။
သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို လုပ်နေတဲ့အတွက် စောစောကပြောတဲ့ သီလ
နယ်ပယ်တွေဟာ လုံခြုံပြီး တော့နေတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်း အခြေခံ
ပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေ ဖြစ်ပွားနိုင်တယ်။ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေ
အခြေခံပြီးတော့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်
တက်လှမ်းနိုင်တယ်။ အဲဒီကတဆင့် ဝိမုတ္တိသုခ အမတအောင်ခန်း
နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ စံမြန်းနိုင်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိမုတ္တိသုခ အမတ
အောင်ခန်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ စံမြန်းနိုင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ဗုဒ္ဓဘုရား၏
ကျင့်စဉ်တို့ကို ဆက်လက်ပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်
ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းတိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ တရားစကားကို
နိဂုံးချုပ် အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဒုတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၂)ရက်နေ့-
 (၂၁)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း
 ဘုန်းကြီးတို့ ညစဉ်ညစဉ် တရားစခန်းအတွင်းမှာ တရားဟော
 ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားမိန့်ကြားတော်မူခဲ့တဲ့ စကားတော်များကို ဖြန့်ဖြူး
 ပြီးတော့ နေတော့-

(၄၄)နည်း

ယောဂီများလဲပဲ သမထအပိုင်း၊ ဝိပဿနာအပိုင်းနဲ့ ပတ်သတ်
 ပြီးတော့ စုံစုံလင်လင်နာကြားပြီးသားဖြစ်တယ်။ အားထုတ်တာကတော့
 ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်မျိုးကို ဦးတည်ပြီးတော့ ကာယာနုပဿနာအပိုင်း၊
 အာနာပါနုပဿတိအခန်း ထွက်လေ ဝင်လေမှတ်ပါ။ နှာသီးဖျားက
 ထွက်ခိုက်၊ ဝင်ခိုက် တိုးထွက်ဝင်တဲ့အချိန်လေးကို ဦးစားပေးပြီးတော့
 ဇောင်းပေးပြီးတော့ အားထုတ်ကြရတယ်။

အဲဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်မှာပဲ သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါး၊
 ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပတ်သတ်လို့ (၁၄)နည်း အားထုတ်လို့
 ရပါတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာနဲ့ ပတ်သတ်လို့ (၉)နည်း။ စိတ္တာနုပဿနာ
 နဲ့ ပတ်သတ်လို့ (၁၆)နည်း၊ ဓမ္မာနုပဿနာနဲ့ ပတ်သက်လို့ (၅)နည်း
 အားထုတ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် (၄၄)နည်း၊ (၄၄)မျိုးထားပြီးတော့ မြတ်စွာ
 ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တရားနာရရာမှ အဆင့်ဆင့် ဗောဇ္ဈင်(၄)ပါးဖြစ်ပွားပုံ

အဲဒီ (၄၄)နည်း၊ (၄၄)မျိုးထဲက တစ်မျိုးသာ အဓိကထားပြီး
 တော့ အခုအားထုတ်နေကြတာပါပဲ။ အဲဒီတော့ အားထုတ်တာကတော့
 (၇)ရက်တာကာလတွင်းမှာ မိမိတို့ရဲ့သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ
 ပြီးပြည့်စုံအောင်ဆိုပြီးတော့ တစ်မျိုးပဲ အားထုတ်ကြတယ်။ ဒီ (၇)ရက်

တာကာလအတွင်း ဘုန်းကြီးတို့က ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ဒေသနာတော်တွေကို မှီငြမ်းပြု-
 ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မိန့်မှာချက်တွေကို မှီငြမ်းပြုပြီး လက်လှမ်းမှီသလောက် ဗောဇ္ဈင်စကားပဲ များများပြောမှာ ပါပဲ။ အားထုတ်ဆဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဗောဇ္ဈင်နဲ့တိုင်းတာနှိုင်းယှဉ်ပြီး ဟောမှာပါ။ တချို့ (၇)ရက်တရားစခန်းတွေမှာ မဂ္ဂင်ဆိုမဂ္ဂင်ချည်းပဲ။ တချို့ (၇)ရက် စခန်းများမှာတော့ ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါး ခြုံပြီး ဗောဓိပက္ခိယ (၃၇)ပါးချည်း ဆက်ပြီးတော့ ဟောခဲ့တာပါ။ ဒီ (၇)ရက် တရားစခန်းမှာတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ ဆက်စပ်တဲ့စကားတွေ၊ ဒီစကားတွေချည်းပဲ ထပ်ခါထပ်ခါနာကြားရမှာပါပဲ။

ဘုရားရှင်က -

“ရဟန်းတို့၊ သာသနာတော်မှာ သီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ သမာဓိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ရဟန်းတော်တွေ၊ ဉာဏ်ပညာနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ ရှိတယ်။ အဲဒီရဟန်းတော်များကို သွားပြီးတော့ဖူးမျှော်ခြင်းဟာလဲ အကျိုးများပါတယ်။ ဟောတဲ့ တရားနာကြားမှုပြုတာလဲ အကျိုးများတယ်။ ချဉ်းကပ်ကိုးစားမှုပြုတာလဲ အကျိုးများတယ်။ ပြီးတော့ တရားနာတာလဲ အကျိုးများတယ်။ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်အောင်းမေ့ဆင်ခြင်တာလဲ အကျိုးများ။ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုတာလဲ အကျိုးများတယ်။ စိတ်ကလဲ အပေါင်းအသင်းအာရုံမှ ကင်းရှင်းတယ်၊ ကိုယ်လဲ ကင်းရှင်းတယ်၊ ကိုယ်နဲ့လဲ အာရုံငါးပါးမှ ကင်းရှင်းတယ်၊ စိတ်နဲ့လဲ အာရုံငါးပါးမှ ကင်းရှင်းတယ်။ ဟောကြားတဲ့ တရားတော်ကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်အောင်းမေ့ကြံ့စည်တယ်။ အဲဒီလို နေမယ်ဆိုရင် ထိုယောဂီသူတော်ကောင်းမှာ ဘာဖြစ်သလဲလို့ဆိုတော့ သတိ သမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်နေတာပါပဲ။

အခုယောဂီ သူတော်စင်များ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်းကို ဆရာတော်များ ညွှန်ပြတယ်။ ညွှန်ပြတဲ့ အတိုင်း -

“ တံ ဓမ္မ အနုဿရတိ ”

ထိုတရားနည်းလမ်းကိုပဲ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အောက်မေ့ တယ်။ အဲဒီလို ညွှန်းပြထားတဲ့ “ထွက်လေ ဝင်လေ”ရဲ့ ထွက်ခိုက် ဝင်ခိုက်မှာ နှာသီးဖျားက တိုးဝင် တိုးထွက်တဲ့အချိန်လေးကိုပဲ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အောက်မေ့၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကြံစည်ပြီးတော့ နေတဲ့အခါ သတိသမ္မောဇ္ဈင် တစ်ခါထဲဖြစ်ပြီးတော့ သွားတယ်။

အဲဒီလို သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီတရား တွေကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အောင်မေ့ဆင်ခြင်ရာမှ ဒီတရားတွေကို ခွဲခြားဝေဖန်ပြီး သိနိုင်တဲ့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။

တရားတွေကို ခွဲခြားဝေဖန်ပြီး သိမြင်နိုင်တဲ့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ပြီဆိုရင် အဲဒီ သမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ဖို့ရာ ယောဂီမှာ ဝီရိယကလဲ အလို အလျောက် အားထုတ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။

ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်လဲ ယောဂီများမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရား အာရုံကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အောက်မေ့၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကြံစည်တွေးတောပြီးတော့ တရားတွေကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီးတော့ ဝေဖန် နိုင်လောက်တဲ့ ဝီရိယရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုရင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ကျေနပ်လို့ နှစ်သက်လို့ အားရလို့ သဘောကျလို့ နေပါတယ်။

အဲဒီလို ပီတိနှစ်သိမ့်မှုစိတ်နှလုံးရှိတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာလဲပဲ ငြိမ်းချမ်း မှု ရတယ်။ စိတ်ဟာလဲ ငြိမ်းချမ်းမှုရတော့ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်။

အဲဒီလို ကိုယ်ရော စိတ်ရော အေးချမ်းပြီဆိုမှ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ဟာ တည်ကြည်လာပြီဆိုတဲ့ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်။ အဲလို စိတ်ကလေး တည်ကြည်ငြိမ်သက်မလှုပ်ယှက်ပြီဆိုမှ လျစ်လျူရှုခြင်းဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်လဲ ဖြစ်ပွားနိုင်တယ်။

အဲဒီလို ဗောဇ္ဈင်တွေ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတရားတော်များ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပွားနိုင်ခြင်းဟာ တရားနာကြားကြရလို့၊ ဖူးမျှော်ရလို့၊ ချဉ်းကပ်ရလို့ အဲဒီကနေရရှိလာတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးတရားတွေပါလို့။ ဘုရားရှင် သီလသုတ္တန်မှာ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားရကျိုး (၇)မျိုး

ဧဝံ ဘာဝိတေသု ခေါ ဘိက္ခဝေ။
သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေ သု ဧဝံ ဗဟုလီ ကတေသု
သတ္တဖလာသတ္တာနိသံသာ ပါဠိကင်္ခါ။

တရားအာရုံတစ်ခုခု အဖန်ဖန်အောက်မေ့ဆင်ခြင်၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ကြံစည်ရာမှ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဖြစ်လာပုံ ဟောတော်မူပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင်ပွားများရကျိုး (၇)မျိုးကိုလဲ အဲဒီ သီလသုတ္တန်မှာ ဆက်ဟောပါတယ်။ အဲဒီမချွတ်ရလတဲ့ရမည့် အကျိုးအာနိသင် (၇)မျိုးက-

- ၁။ လက်ရှိမျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်တယ်။ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်တယ်။
- ၂။ သေခါနီးအခါမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်တယ်။ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်တယ်။
- ၃။ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်(၅)ပါးတို့ ကုန်ခမ်းတဲ့အတွက် သက်တန်းရဲ့အလယ်မှာ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်တဲ့ အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင် ပါတယ်။
- ၄။ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် (၅)ပါးတို့ ကုန်ခမ်းတဲ့အတွက် သက်တန်းရဲ့ ထက်ဝက်ကျော်လွန်ခါ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတဲ့ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မည်တဲ့ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

- ၅။ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် (၅)ပါး ကုန်ခမ်းတဲ့အတွက် ပယောဂလုံ့လမပါပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတဲ့ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မည်တဲ့ အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
- ၆။ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ကုန်ခမ်းလို့ ပယောဂလုံ့လနှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတဲ့ သင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မည်တဲ့ အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
- ၇။ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် (၅)ပါး ကုန်ခမ်းလို့ အထက်အထက်ဘုံဆီ အဆင့်ဆင့်တက်သွားပြီး အကနိဋ္ဌဘုံမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတဲ့ ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမီမည်တဲ့ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဆင်ခြင်မှု(၄)မျိုးစီ

အဲဒီကနေဆက်ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တ မထေရ်မြတ်ကြီး သာဝတ္ထိမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူတဲ့အခါ ရဟန်းတော်များနဲ့ စကားစမည်ပြောနေတဲ့အခါ ဘာမိန့်သလဲလို့ဆိုတော့ ငါရှင်တို့ ငါဟာနေ့ကို အချိန်သုံးချိန်၊ နံနက်- နေ့လည်- ညနေ” ချိန်လို့ ပိုင်းလိုက်။ နံနက်အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်း နံနက်အခါကာလ ပတ်လုံး သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားနေမယ်။ မဗ္ဗဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်။

စသည် ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးလုံး နံနက်အချိန်အခါမှာ မရွှေ့မယိုင်စေပဲနဲ့ ပွားမယ်လို့ဆိုရင်လဲ ငါပွားနိုင်တယ်။

နေ့အခါလဲ ဒီတိုင်းပဲ။ ညနေချမ်းအချိန်လဲ ဒီလိုပဲ။ အဲဒီလို ပွားတော့ နှလုံးသွင်းမှု ဆင်ခြင်မှု (၄)မျိုးစီ ဖြစ်နိုင်တယ်။

“အပ္ပမာဏော မေ ဟောတီ” ငါပွားများနေတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်စတဲ့ တရားတွေဟာ အတိုင်းအတာမရှိ များပြားလှချေ တကားလို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်မိပါတယ်။

ပြီးတော့ “သုဿမာရရွှေဂါတိ မေ ဟောတိ”- ငါပွားများနေတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေဟာ အင်မတန်ပြည့်စုံတာပဲလို့ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်မိ တယ်။

ပြီးတော့ “တိဋ္ဌန္တံစနံ တိဋ္ဌတိတိ ပဇာနာမိ”- ရပ်တန့်နေတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေကျပြန်တော့လဲ ရပ်တန့်နေပြီလို့ ဒီလိုလဲသိတယ်။

“သစေပိမေ စဝတိ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာ မေစဝတိတိ ပဇာနာမိ”

ရွှေ့လျောသွားတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တွေကျပြန်တော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင် စတဲ့တရားတွေ ရွှေ့လျောရင် ဒီအကြောင်း ဒီအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျော့တယ်လို့ ဒီလိုလဲပဲ ဆင်ခြင်နိုင်တယ်။ အချိန်မရွေးလဲ ပွားများ နိုင်တယ်။

ရောင်စုံအဝတ်တွေ ဝတ်သလို

ဥပမာအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် မင်း၊ မင်းအမတ်ကြီးများ ရောင်စုံ အဝတ်တွေကို အဝတ်သေတ္တာတစ်ခုထဲ ထည့်ထားတယ်တဲ့ အဲလို အဝတ် သေတ္တာတစ်ခုထဲ ထည့်ထားပြီးတော့ ဖြူတဲ့အဆင်းအရောင်ရှိတဲ့ အဝတ်ကို ဝတ်ချင်တယ်ဆိုရင်လဲ အလွယ်တကူ ဝတ်နိုင်တယ်။ အလွယ်တကူ ယူပြီးတော့ ဝတ်နိုင်တယ်။

ညှိတဲ့အဆင်းရှိတဲ့အဝတ်ကို ဝတ်မယ်၊ ဝတ်ချင်တယ်ဆိုရင်လဲ အလွယ်တကူပဲ ထုတ်ပြီးတော့ ဝတ်ဆင်နိုင်သလိုပါပဲ။ အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်းမှာ အလိုရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးတို့ကို ပွားများနိုင်ပါတယ်တဲ့။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးက ရဟန်းတော်များကို အဲဒီလို မိန့်ကြားတယ်။

အဲဒီတော့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲ ဒီ(၇)ရက်တာ ကာလ လေးအတွင်းမှာ အင်တိုက်အားတိုက် သတိသမ္မောဇ္ဈင် အစထားပြီးတော့ အားထုတ်ခဲ့ကြတာဆိုတော့ မိမိအားထုတ်တဲ့နေရာ ရောက်တဲ့နေရာ အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်းမှာ ငါဒီကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်အုံးမှပဲ။ ဆိတ်ငြိမ်မှု

လေးရတယ်။ အခွင့်လဲသာတယ်။ အချိန်လဲရတယ်ဆိုပြီး အားထုတ်မယ် ဆိုရင် အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်းမှာ အားထုတ်နိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ အခွင့်အလမ်း ရသွားကြပါလိမ့်မယ်။

အဘယ်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ခေါ်

ဒီဗောဇ္ဈင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ပဲ ရဟန်းတော်တစ်ပါးဟာ မြတ်စွာဘုရားဆီ ချဉ်းကပ်ပြီးတော့ ရိုရိုသေသေရှိခိုးပြီးတော့ -

“မြတ်စွာဘုရား၊ ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ အဘယ်အကျိုးငှါ အဘယ်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်လို့ခေါ်ပါသလဲဘုရား။ အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအတာဖြင့် ဗောဇ္ဈင်လို့ခေါ်ပါသလဲ ဘုရား” လို့မေးတော့။

မြတ်စွာဘုရားက-

ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီတိခေါ ဘိက္ခု။

တသ္မာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဝုစ္စန္တိ။

ရဟန်း၊ ဒီဗောဇ္ဈင်တရားတွေဆိုတာ ကိလေသာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးကြားဖို့ရာလဲ ဖြစ်တယ်။ သစ္စာလေးပါးတရား သိဖို့ရာလဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဗောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်တာပါပဲတဲ့။

အဲဒီတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို အားထုတ်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှ ကာမာသဝခေါ်တဲ့ အာသဝေါတရား၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ ခေါ်တဲ့ အာသဝေါတရားလေးပါးမှ လွတ်ကင်းပြီးတော့ သစ္စာလေးပါး တရား သိနိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးအာနိသင် ရှိပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် သစ္စာလေးပါးတရားသိဖို့ရန်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးကြားဖို့ရန်ဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

နောက်ဆက်ပြီးတော့ ဟောတာက မြတ်စွာဘုရား ကူဋ္ဌာဂါရ သုတ္တန် ကူဋ္ဌာဂါရဒေသနာ အထွဋ်တင်ထားတဲ့ အိမ်တစ်ခု၊ အိမ်တစ်လုံး၊

ကျောင်းတစ်ဆောင်၊ ပြဿာဒ်တစ်ဆောင်ဆိုကြပါစို့။

ရို့သမျှ အချဉ်ရနယ်အားလုံးဟာ အဲဒီ အထွဋ်ဆီမှာပဲ လာပြီးတော့ ဦးတိုက်စုဝေးကြရတာကိုး။

အဲဒီလိုပဲတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်တရားစတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတို့ကို ဖြစ်စေတဲ့ အားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာလဲ နိဗ္ဗာန်သို့ပဲ စိတ်ကညွတ်၊ နိဗ္ဗာန်ပဲကိုင်း၊ နိဗ္ဗာန်ပဲရှိုင်းပြီးတော့ နေနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဒါနိဗ္ဗာန်ရဖို့ရန်အတွက် လမ်းစဉ်ကောင်းကြီးတွေလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့။

ထေရ်ကြီး (၂)ပါး တရားစွေးနွေးပွဲ

အဲဒီလိုနဲ့ပဲ ဗောဇ္ဈင်တရားကို ဆွေးနွေးရင်း စကားပြောရင်းနဲ့ တစ်နေ့ကျတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာနဲ့ အရှင်ဥပဝါနမထေရ်မြတ်ကြီး နှစ်ပါး။ ကောသမ္ဘိန္ဒြ၊ ယောသိတာရုံကျောင်းတိုက်မှာ သီတင်းသုံးတော် မူကြတယ်။

ညချမ်းအချိန်အခါလေးမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာက အရှင်ဥပဝါန ဆီသွားပြီး ဘာစပြီးမေးလိုက်သလဲဆိုရင်- ငါရှင်၊ ဥပဝါန အသီးအသီး သင့်တင့်အောင် နှလုံးသွင်းတဲ့အတွက်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်တရားတွေကို ပြည့်စုံစေတဲ့အတွက်ကြောင့် ချမ်းသာစွာနေနိုင်တာကို ငါ့ရှင်သိရဲ့လား။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို နှလုံးသွင်း၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို ပြည့်စုံစေတဲ့အတွက် ကြောင့် ချမ်းချမ်းသာသာ ဖြစ်နေတာကို သိရဲ့လားလို့ မေးလိုက်တော့။

သိပါတယ် ငါ့ရှင်၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစား မယ်ဆိုရင် ချမ်းချမ်းသာသာ နေနိုင်တာပါပဲ။

သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်ပြီးတော့ စောစောကပြောသလို တရား တော်ကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အာရုံပြု၊ တရားတော်ကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ကြံစည်၊ တွေးတောပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့ နေနိုင်တယ်။

ယခု ယောဂီသူတော်စင်များ မိမိတို့ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို အစထားပြီးတော့ သမထဘာဝနာလုပ်ငန်းကြီး အားထုတ်ပြီးတော့ နေကြတော့ ဘယ်လိုအသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သလဲဆိုရင် အရှင် ဥပဝါန မထေရ်မြတ်ရဲ့စကားကိုကြည့်။

“စိတ္တဉ္စ မေ သုဝိမုတ္တံ”

ငါ၏စိတ်ကလေးဟာလဲ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကင်း၍နေ ပေ၏။ ဒီလိုလဲ သိလာမယ်။

“ထိန မိဒ္ဓဉ္စ မေ သုသမ္မဟဋံ”

ငါသည် ထိုင်းခြင်း၊ မှိုင်းခြင်း၊ ငိုက်မြည်းခြင်းကိုလဲပဲ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခါစကတော့ ငိုက်ချင်သလိုလို ရှိမှာပဲ၊ ထိုင်းသလိုလို မှိုင်းသလိုလို။

သို့သော် အရှိန်ရလာတဲ့အခါကျတော့ ထိနမိဒ္ဓကို ပယ်နှုတ်ပြီး သား ဖြစ်တယ်။

“ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စဉ္စ မေ သုပ္ပဋိဝိနိတံ”

ဥဒ္ဓစ္စ- စိတ်ကလေးယုံလွင့်မှု၊ ပြာပုံထဲကို ခဲကျသလို ပြာမှုန့်တွေ ထဲကို ခဲကလေးပစ်ချလိုက်တဲ့အခါမှာ ပြာမှုန့်တွေ ယုံတက်သွားသလို စိတ်ကလေးဟာ မငြိမ်မသက် ဥဒ္ဓစ္စ ဖြစ်တယ်။

ကုက္ကုစ္စ- ကုသိုလ်မှုတွေကျတော့ မပြုလိုက်မိလို့ အကုသိုလ်မှု တွေကျတော့ ပြုလိုက်မိလို့ စိတ်ထဲမှာ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ပြီးတော့ နေတဲ့ ကုက္ကုစ္စ။

ယုံလွင့်တဲ့ဥဒ္ဓစ္စ၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်တဲ့ ကုက္ကုစ္စ နှစ်မျိုးကိုလဲပဲ ကောင်းစွာနှိမ်နင်းပြီးလို့ ဒီလိုပဲ သိလာနိုင်တယ်။ “အာရဒ္ဓဉ္စမေဝီရိယံ” - ငါသည် ဝီရိယကို ကျေနပ်လောက်အောင် အားစိုက်အပ်ပြီးလို့လဲ သိနိုင် တယ်။ “အဋ္ဌိကတွာ မနသိကရောမိ နောစလီန” - အရိုးစွဲအောင် နှလုံးသွင်းနိုင်ပြီ၊ ဆုတ်နစ်မှုမရှိတော့ဘူးလို့လဲ သိလာနိုင်တယ်။ တစ်ချိန်က အရှင်စုန္ဒက ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်း ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး

ရွတ်လျှောက်တယ်။ ဘုရားရှင်က သဘောကျတော်မူပြီး ကျန်းမာတော်မူလာတယ်။

ကျန်းမာရေး

အဲဒီတော့ အဲဒီ ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါးဟာ ကျန်းမာရေးအတွက် လဲပဲ အထောက်အကူပြုတဲ့တရား (၇)ပါး။

“ဓမ္မောသဓ”ခေါ်တဲ့ တရားဆေးဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဗောဇ္ဈင်သုတ် ပရိတ်တရားတော် မကျန်းမမာ ဖျားနာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ရွတ်ကြ ပွားကြတယ်။

သက်သေသာဓက (၃)ခုထားပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဗောဇ္ဈင်ဂီသုတ် ပရိတ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီများအတွက် အားတက်စရာက-

“အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထန္တိ”

ယောဂီတို့သန္တာန်မှာ အခု သတိသမ္မောဇ္ဈင် စသည် ပွားပြီးတော့ နေတော့ အဲဒီလို ဖြစ်ပွားတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတို့ဟာ-

အဘိညာယ- ဉာဏ်ထူးဉာဏ်မြတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တယ်။
သမ္မောဓာယ- သစ္စာတရားတွေကိုလဲ ထိုးထွင်းသိနိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာနာယ- နိဗ္ဗာန်ထုတ်ချောက် ရောက်နိုင်တယ်။

အဲဒီလို ရည်ရွယ်ချက်ကြီးတွေနဲ့ ဟောထားတော်မူတဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတရား။ အဲဒီ ဗောဇ္ဈင် (၇)တရား လက်ကိုင်ထားပြီးတော့ ဘုရားရှင်က ဟိုဘက်ကမ်းကူးနိုင်တယ်။

ဟိုဘက်ကမ်းမှာက ဒီဘက်ကမ်းနဲ့မတူဘူး။ ဒီဘက်ကမ်းမှာ အသစ် အသစ်ဖြစ်တတ်တယ်။ အိုတာရှိတယ်။ နာတာရှိတယ်။ သေတာရှိတယ်။ ဆေးရုံရှိတယ်။ သုသာန်ရှိတယ်။ သင်္ချိုင်းရှိတယ်။ ဟိုဘက်ကမ်းမှာ အသစ်အသစ် မဖြစ်ဘူး။ လူအိုရုံ၊ ဆေးရုံ၊ သင်္ချိုင်း မရှိဘူး။

ဒါကြောင့် ဒီဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို လက်ကိုင်ထားမယ်ဆိုရင်
ဒီဘက်ကမ်းကနေပြီး ဟိုဘက်ကမ်းကူးနိုင်တယ်။

သို့သော် ဟိုဘက်ကမ်းရောက်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာ
နည်းနည်းလေးပဲ ရှိနိုင်တယ်။

- အပ္ပကာတေ မနုဿေသု၊
- ယေဇနာ ပါရဂမိနော။
- အထာယံ ဣတရာပဇာ၊
- တီရမေဝါ နုဇာဝတိ။

ယေဇနာ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပါရဂမိနော- ဟိုဘက်
ကမ်းသို့ ကူးမြောက်နိုင်ကြကုန်၏။ မနုဿေသု- လူတို့တွင်၊ တေဇနာ-
ထိုဟိုဘက် ကမ်းသို့ ကူးမြောက်နိုင်ကြကုန်သော သူတို့သည်၊ အပ္ပကာ-
အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကြပါပေကုန်၏။ အထ- ထိုမှတစ်ပါး၊ ဣတရာ-
ဤမှတစ်ပါးသော၊ အယံပဇာ- သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ တီရမေဝ- ဤမှာ
ဘက်ကမ်းသို့သာလျှင်၊ အနုဇာဝတိ- အစဉ်ပြေးဝင်၍ လာနေပေ၏။

ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါး လက်ကိုင်ထားပြီးတော့ ဟိုဘက်ကမ်း
ကူးနိုင်တဲ့သူဟာ နည်းနည်းလေးရယ်။

- ယေစခေါ သမ္ပဒက္ခာတေ၊
- ဓမ္မေ ဓမ္မနုဝတ္တိနော။
- တေဇနာ ပါရမေဿန္တိ၊
- မစ္စုဓေယျံ သုဒုတ္တရံ။

ယေဇနာ- အကြင်သူတို့သည်၊ သမ္ပဒက္ခာတေ- ကောင်းစွာ
ဟောကြားတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မေ- တရားတော်၌၊ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော-
တရားတော်အားလျော်စွာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပေကုန်၏။
တေဇနာ- ထိုဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဗောဇ္ဈင်တရား
(၇)ပါးတို့ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြကုန်သော သူတို့သည်၊
သုဒုတ္တရံ- လွန်နိုင်ခဲ့သော၊ မစ္စုဓေယျံ- သေမင်းနိုင်ငံကို၊ အတိက္ကမိတွာ-

ကျော်လွန်၍၊ ပါရ်- ကမ်းတစ်ဘက်သို့၊ ဒေသန္တိ- ရောက်ကြကုန်လိမ့်မည်။

အနည်းငယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လူထဲကလူ၊ လူထဲကနည်းနည်းလေး၊ မပြောပလောက်တဲ့ လူတွေ သတိသံဝေဂရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး တရားတော်တွေကို ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ်ကြသဖြင့် လွန်နိုင်ခဲ့တဲ့ သေမင်းနိုင်ငံမှ လွန်မြောက်နိုင်တယ်။ တစ်ဖက်ကမ်းရောက်နိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ရွှေနှုတ်တော်ထွက် စကားတို့ကို ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်ကြလျက်-

ဟောကြားတော်မူအပ်တဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင် အစရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင် တရားတို့ကို လက်ကိုင်ထားပြီးတော့ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့တဲ့ အိုဘေးဆိုးကြီး၊ နာဘေးဆိုးကြီး၊ သေဘေးဆိုးကြီး၊ အပါယ်ဘေးဆိုးကြီးတွေ လွန်မြောက် နိုင်ခဲ့တဲ့ သေမင်းနိုင်ငံကို လွန်မြောက်ပြီးတော့ -

ဝိမုတ္တိသုခ အမတအောင်ခန်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ လျှင်မြန်စွာ တက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

တရားတော်များကို လိုက်နာပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

အနာဂတ်အတွက် ပြင်ဆင်ပါ။

စတုတ္ထနေ့ ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၄)ရက်နေ့ . .

ရည်ရွယ်ချက် (၅)မျိုးနဲ့

မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါးကို ဟောကြားတော်မူတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို ရည်ရွယ်ချက် (၇)မျိုးနဲ့ဟောကြားတော်မူသလို တစ်ပါး တစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်ကိုလဲပဲ ရည်ရွယ်ချက် (၇)မျိုး၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အကျိုး (၇)မျိုးစီနဲ့ အဲဒီလိုဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ ဟောကြားတော်မူပါသလဲ-

၁။ နိဗ္ဗိဒါယ - ဝဋ်သံသရာမှာ ငြီးငွေ့နိုင်ဘို့ရာ၊ ငြီးငွေ့နိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ ဟောကြားတော်မူတယ်။ ငြီးငွေ့တယ်ဆိုတာ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ပါပဲ။ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ရဘို့ရာ အမြင်မှန်ရဘို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား “အနတ္တလက္ခဏာသုတ္တန်” ဒေသနာတော်မြတ်ကြီးကို ဟောတော်မူတဲ့ အခါမှာ . . .

“ဧဝံပဿံဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ”

ပထမအနတ္တဖြစ်ပုံကို ဟောကြားတော်မူတယ်။ နောက်ကျတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံကို ဟောကြားတော်မူတယ်။ အဲဒီလိုဟောကြားတော်မူချက်ကို သိရှိတော်မူကြတဲ့ အရှင်မြတ်များဟာ ကျကျနနမြင်ပြီးတော့ ငြီးငွေ့တော်မူကြတယ်။ ရုပ်အပေါ်မှာ ငြီးငွေ့တယ်၊ နာမ်အပေါ်မှာငြီးငွေ့တယ်။

ရုပ်အပေါ်မှာ ငြီးငွေ့တော်မူကြတယ်၊ ဝေဒနာအပေါ်မှာ ငြီးငွေ့တော်မူကြတယ်၊ သညာအပေါ်မှာ ငြီးငွေ့တော်မူကြတယ်၊ သင်္ခါရအပေါ်မှာ ငြီးငွေ့တော်မူကြတယ်၊ ဝိညာဉ်အပေါ်မှာ ငြီးငွေ့တော်မူကြတယ်။ အဲသလို မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗေဇ္ဈင် (၇)ပါးကို ဟောကြားတဲ့

နေရာမှာလဲပဲ ဝဋ်သံသရာ တနည်းအားဖြင့် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား တို့နဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ ငြီးငွေ့ဘို့ရာအတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဟောကြား တော်မူတယ်။

- ၂။ ဝိရာဂါယ - အာသာဟုံ ကင်းတပ်မက်ခြင်းကင်းဘို့ရာ ဟောကြား တော်မူတယ်။
- ၃။ နိရောဓာယ - ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းရန် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူတယ်။
- ၄။ ဥပသမာယ - ကိလေသာမလိမ်း ငြိမ်းအေးရန် ရည်ရွယ်ပြီး တော့ ဟောကြားတော်မူတယ်။
- ၅။ အဘိညာယ - ဉာဏ်ထူး ဉာဏ်မြတ်ရရှိဘို့ရာ ရည်ရွယ်ပြီး ဟောကြားတော်မူတယ်။
- ၆။ သမ္မောဓာယ - သစ္စာလေးပါးတရားသိဘို့ရာ ရည်ရွယ်ပြီး တော့ ဟောကြားတော်မူတယ်။
- ၇။ နိဗ္ဗာနာယ - မီး (၁၁)တန်ငြိမ်းဘို့ရာ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် ဟေဇ္ဇင် (၇)ပါးတရားကို နိဗ္ဗိဒါယအစရှိတဲ့ အကျိုး (၇)မျိုးမျှော်ကိုးပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီလို (၇)ပါးလုံးကို အကျိုး (၇)မျိုးရည်ရွယ်ပြီးဟောကြားသလိုပဲ - သတိသမ္မောဇ္ဇင် ယောဂီများအားထုတ်နေတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဇင်၊ ယောဂီများသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့သတိသမ္မောဇ္ဇင်၊ ဒီသမ္မောဇ္ဇင်ကိုလဲပဲ။

ပန်ဆင်းရှင်ကြောင့် မဟုတ်

နိဗ္ဗိဒါယ၊ ဝိရာဂါယအစရှိသည်ဖြင့် အကျိုး(၇)မျိုး ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားလမ်းပြတော်မူတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ဟေဇ္ဇင် (၇)ပါးကို တဏှာကုန်ရာလမ်းစဉ်ညွှန်းပြတော်မူတဲ့ အနေအား ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ တဏှာကုန်ရာဆိုရာ၌ တဏှာ

ဆိုတာဘာလဲလို့ဆိုတော့ တပ်မက်ခြင်း၊ မက်မောခြင်း၊ သူ့ကိုပင်လျှင်
လောဘ၊ အဲဒီလောဘကိုပဲ သစ္စာလေးပါးကျတော့ သမုဒယသစ္စာ၊ ဒုက္ခ
ဖြစ်ကြောင်း တရားပေါင်း၊ ဒုက္ခဖြစ်ဖို့ရာ တရားတွေ၊ ဒုက္ခဖြစ်ဖို့ရာ
တရားဟာ၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတရားပေါင်းလဲ ဒုက္ခဖြစ်ဖို့တရားတွေ၊

တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်က ဖန်ဆင်းလို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊
“ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတရားပေါင်းလည်း-

မဟာဗြဟ္မာ့ ထာဝရဟု၊ ဘုရားတစ်ဆင်း မဖန်ဆင်းတည်း
ထန်ပြင်းသောသွမ်း တဏှာစွမ်းကြောင့် ဗရမ်းဗတာ၊ ဖြစ်ကြရာဟော
သမုဒယော” တဲ့။

လောကရှိရှိသမျှ ဒုက္ခတွေ၊ ရှိသမျှဆင်းရဲတွေ ရှိသမျှဆိုးကျိုးတွေ
အားလုံးဟာ အခြေအမြစ်အကြောင်းရှာလိုက်တဲ့အခါ လက်သည်
ရှာလိုက်တဲ့အခါ တဏှာပါတဲ့။ အဲဒီ တဏှာကို “ယာယံတဏှာ ပေါ
နောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ တကြတကြာ ဘိနန္ဒိနိ”

အဲဒီတဏှာက “ပေါနေဗ္ဘဝိကာ” ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်တယ်။
လူ့ဘဝဖြစ်တာ နတ်ဘဝဖြစ်တာ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝဖြစ်တာ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊
ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ခေါ်တဲ့ အပါယ်ဘုံဖြစ်တာ ဒီတဏှာအခြေခံ
ပါတယ်။

“အပြစ်ဖုံးကာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာညွတ်စေမှု၊

တံသင်္ခါရ ဇနက ပစ်ချစေဆော်မှု၊

အကြောင်းသုံးဖော် ညီစေသော်၊ ဖြစ်ပေါ်သန္တိစု။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားက ဘဝတစ်ခုဖြစ်
ဘို့ရာဘဝရဲ့အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်တတ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ အဲဒီလို အပြစ်ကို
မသိတော့ဘူးဆိုရင် တဏှာကညွတ်ပြီ၊ ကိုင်းပြီ။ မိမိတို့ပြုတဲ့ ကုသိုလ်ကံ
အကုသိုလ်ကံတွေကနေပြီးတော့ လျှော်ရာလျှော်ရာဘဝတွေမှာ ပစ်ချ
လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဘဝပဋိသန္ဓေဆိုတာ ဖြစ်ပြီးတော့လာတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့ -

“ယာယံတဏှာပေါနောဗ္ဗဝိကာ”

ယာယံတဏှာ အကြင်တဏှာသည် ပေါနောဗ္ဗဝိကာဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်ပါ၏။ တဏှာဟာ ဘဝသစ်ကိုဖြစ်စေတတ်တယ်။ ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်တော့ ဘဝကိုတရားကိုယ်ကောက်လိုက်တော့ ဒုက္ခကိုကောက်ရတယ်။ ဘဝဆိုတာ ဘာလဲ ဒုက္ခပါပဲ။ ဒါကြောင့် -

“နာဟံဘိက္ခဝေဘဝံ ဝဏ္ဏေမိ၊

အန္တမသော အစ္စရာသယံ၊ တမတ္ထမ္ပိ”

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ အဟံ- ငါဘုရားသည်၊ ဘဝံ- ဘဝကို၊ နဝဏ္ဏေမိ- ချီးမွမ်းတော်မမူ။ ဘဝကိုမချီးမွမ်းဘူး၊ ဘာကြောင့်ဒုက္ခတုံး ဒုက္ခခဲကြီးကို ဘဝခေါ်တာမို့လို့ပါပဲ။ အန္တမသော- အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အစ္စရာသယံတမတ္ထမ္ပိ- လက်ဖျောက်တစ်ချက်တီး အချိန်ကာလလေးမျှ သော်လည်းပဲ၊ နဝဏ္ဏေမိ- ချီးမွမ်းတော်မမူ။

ဘဝကိုလက်ဖျောက်တစ်ချက်တီးအချိန်ကာလလေးလောက် တောင်မှ ငါဘုရားမချီးမွမ်းဘူး။ အဲဒီဘဝကို ဖြစ်စေတတ်တာက တဏှာ “နန္ဒီ ရာဂသဟဂတာ- အဲဒီတဏှာက နှစ်သက်ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း၊ သာယာခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တတ်တယ်။

“တတြာတတြာ ဘိနန္ဒနီ-ထိုထိုဘုံဘဝရောက်တဲ့ဘဝ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ၊ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲသည်ဖြစ်စေ၊ ချမ်းသာ မည်ဖြစ်စေ၊ ပျော်ပြီးတော့နေတတ်တယ်။ ယုတ်ညံ့တဲ့ ခွေးစသည် ဖြစ်ရလို့ ပျင်းလိုက်တာနော်။ ဘယ်ကောင်မှ မငြီးဘူး၊ ပျော်နေတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဝန္တာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ခေါ်တဲ့ အာရုံတွေမှာ သဘောကျတတ်တယ်။ အဲဒီလို ပျော်နေတတ်တာဟာ ဒီတဏှာရဲ့စွမ်းအင်ပါပဲ။ အဲဒီ တဏှာကုန်ရာဖြစ်တဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ ဘာလဲ။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးအကျင့်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် မိမိတို့ အားထုတ်နေတဲ့ ဗောဇ္ဈင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် အစရှိတဲ့အကျင့်စခန်းသည် တဏှာချုပ်ရာ တဏှာ ကုန်ရာ လမ်းစဉ်ပဲ၊ တဏှာကုန်ရင် ဘယ်ရောက်မလဲ၊ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။

“ယော တဿာ ယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂ
နိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿတ္တေါ မုတ္တိအနာလယော”

အဲဒီတဏှာကုန်ရာဖြစ်တဲ့ လမ်းစဉ်သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ
ကြတော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဂုဏ် (၈)မျိုး မြောက်အောင်ပွားများကြ
ရတယ်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများကြတဲ့အခါမှာ “ဝိဝေကနိဿိတံ”
နီဝရဏာ ကင်းဆိပ်မှုကိုလဲ မှီရမယ်၊ နီဝရဏကင်းဆိပ်မှုကို မှီတဲ့ သတိ
သမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝိရာဂနိဿတာ၊ ရာဂကင်းတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင် ရာဂကင်းရာ
ကိုမှီတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများကြရတယ်။

နိရောဓနိဿတံ- တဏှာချုပ်ခြင်းကိုမှီတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိ- တဏှာစွန့်လွှတ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းစေ
တတ်တဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

ဝိပုလံ- ပြန်ပြောတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

မဟဂ္ဂံ- မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်တဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

အပမာဏံ- နှိုင်းယှဉ်စရာမရှိတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

အဗျာပဇ္ဇံ- နီဝရဏ ကင်းတဲ့အတွက်ကြောင့်ကြ စိတ်ဆင်းရဲမှု
ကင်းတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊

အဲဒီ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများတဲ့အခါ အဲဒီလိုဂုဏ်အင်တွေနဲ့
စုံလင်အောင်ပွားများလို့ရှိရင် စောစောကပြောတဲ့ တဏှာ ကုန်ရာလမ်းစဉ်
လိုက်နေရာရောက်တယ်။ ဒီလမ်းစဉ်အတိုင်း သွားနေရာရောက်ပါတယ်။

ဖြေခွင်းနည်း

နောက်ဆက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောတာက ဗောဇ္ဈင်တရား
(၇)ပါးတို့ဟာ ရှေးကမဖြေခွဲနိုင်တာကို ဖြေခွဲနိုင်အောင်ဟောကြားတော်
မူပါတယ်။ လောဘအတုံးအခဲ အစုအဝေးကြီးကို ဖြေခွဲနိုင်အောင်၊ ဒေါသ
အတုံးအခဲအစုအဝေးကိုဖြေခွဲနိုင်အောင်၊ မောဟအတုံးအခဲအစုအဝေး
ကိုဖြေခွဲနိုင်အောင် ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ယောဂီများအားထုတ်နေတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်အစရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင်
 တရား၊ ဒီတရားတို့ဟာ၊ လောဘအစုအဝေးအစိုင်အခဲ၊ ဒေါသ
 အစုအဝေးအစိုင်အခဲ၊ မောဟအစုအဝေးအစိုင်အခဲတွေကို ဖျက်ဆီး
 နိုင်တယ်၊ ဖြိုဖျက်နိုင်တယ်၊ ဖောက်ခွဲနိုင်တယ်၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်တယ်။
 ဒီလောဘခဲ၊ ဒေါသခဲ၊ မောဟခဲတွေဟာ အင်မတန်ဖြိုဖို့ခက်တာ၊
 ကမ္ဘာပညာရှင်ကြီးတွေဟာ ကျောက်တောင်ကြီးတွေ အလွယ်တကူ
 ဖြိုခွဲနည်းတွေ သိကြပေမယ်လို့ ဒီလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ ဖြိုခွဲဖို့ရာ
 နည်းလမ်း ရှာလဲမရှာကြဘူး။ နည်းလမ်းလည်းမရနိုင်ဘူး၊ ဖြိုခွင်း
 ဖို့ရာလဲပဲ မလွယ်ကူဘူး။

မဟာဥဒါယီ

အင်မတန်ထက်မြက်လှတဲ့ ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေနဲ့ လူပေါင်း
 သိန်းသောင်း၊ သန်းပေါင်းများစွာ သေကျေစေနိုင်သော်လည်း လောဘ
 အတုံးအခဲ၊ အစိုင်အခဲတွေကို ဖြိုခွဲဖို့ရာ လက်နက်ကောင်းမရှိကြပါဘူး။
 လက်နက်ကောင်းလုပ်ဖို့ပင် စိတ်မကူးကြသေးဘူး။ အဲဒါကို ဘုရားရှင်က
 ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးဆိုတဲ့ လက်နက်နဲ့ဖြိုခွင်းမယ်ဆိုရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊
 မောဟ အတုံးအခဲ အစုအဝေးတွေဖြိုခွဲနိုင်တယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သတ်ပြီးတော့
 မြတ်စွာဘုရား . . . သူမ္ဘတိုင်း သေဒကနိဂုံးမှာ သီတင်းသုံးပြီးတော့
 နေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ မဟာဥဒါယီဘွဲ့ခံ အရှင်ဥဒါယီမထေရ်မြတ်
 မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်ရောက်လာတယ်။

ဘုရားရှင်လက်ထက်မှာ ဥဒါယီမထေရ်ကသုံးပါးရှိတယ်။
 (၁)ကာဠုဒါယီ (၂) လာဠုဒါယီ (၃) မဟာဥဒါယီ လို့ ဥဒါယီမထေရ်က
 သုံးပါး၊ အဲဒီအထဲက မဟာဥဒါယီမထေရ်မြတ်ကြီးဟာ ဘုရားထံမှောက်
 ရောက်ပြီးရိုရိုသေသေရှိခိုးပြီး ဘာလျှောက်သလဲလို့ဆိုတော့

အစ္စရိယံဘန္တေ အဗျုတံဘန္တေ

လယ်တီဝိပဿနာ

ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ အစ္စရိယံ-တရားတော်ဟာ အံ့ဩဘွယ် ရှိစွာတကား၊ (တရားတော်ဟာ အင်မတန်အံ့ဩဘွယ်ရှိပါတယ်ဘုရား) အဗ္ဗတံဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ဟာမဖြစ်စဖူး အထူးအသစ် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်ဟာ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ ကြည်ညိုခြင်း၊ ရိုသေခြင်း၊ အရှက်အကြောက်ရှိခြင်း ဒီ (၄)မျိုးရှိပါတယ် ဘုရား။ မြတ်စွာဘုရားအပေါ် ကြည်ညိုခြင်း၊ ရိုသေခြင်း၊ အရှက် အကြောက်ရှိခြင်းတို့ဟာ . . . .

ဒါတွေဟာလဲ အင်မတန်ကျေးဇူးများပါတယ်ဘုရားတဲ့။

ရွေးအခါတုန်းက တပည့်တော်လူ့ဘဝနေစဉ်တုံးကတော့ မြတ်စွာဘုရားအပေါ် ကြည်ညိုမှု၊ လေးစားမှု၊ အရှက်အကြောက်ရှိမှု တွေဟာ မများပြားပါဘူးဘုရား၊ တရားတော်အပေါ်မှာရော သံဃာတော် အပေါ်မှာရော ကြည်ညိုလေးစားမှုတွေ မများပြားပါဘူးဘုရား။ တနေ ကျတော့ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်ကြည်ညိုမှု၊ လေးစားမှု၊ အရှက် အကြောက်တွေ ပိုမိုလာတဲ့အတွက် တပည့်တော် ဘုရားထံမှာ ရဟန်း ပြုခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီလို ရဟန်းပြုခဲ့တော့ ဘုရားရှင်က -

ဣဒံရူပံ ဣဒံ ရူပဿသမုဒယော၊ ဣဒံရူပဿအတ္ထင်္ဂမော

“ဥဒါယီ . . ဒါကရုပ်၊ဒါက ရုပ်ရဲ့ဖြစ်ခြင်းပဲ၊ ဖြစ်ပုံပဲ၊ ဒါက ရုပ်ရဲ့ ချုပ်ပုံပဲ၊ ဒါကဝေဒနာ၊ ဒါက ဝေဒနာရဲ့ဖြစ်ပုံ၊ ဒါကဝေဒနာရဲ့ချုပ်ပုံ၊ ဒါကသညာ၊ ဒါက သညာရဲ့ဖြစ်ပုံ၊ ဒါကသညာရဲ့ချုပ်ပုံ၊ ဒါက သင်္ခါရု၊ ဒါကသင်္ခါရုရဲ့ဖြစ်ပုံ၊ ဒါက သင်္ခါရုရဲ့ချုပ်ပုံ၊ ဒါကဝိညာဉ်၊ ဒါကဝိညာဉ်ရဲ့ ဖြစ်ပုံ၊ ဒါကဝိညာဉ်ရဲ့ချုပ်ပုံ၊ ဒါကစိတ်၊ ဒါကစိတ်ရဲ့ဖြစ်ပုံ၊ ဒါကစိတ်ရဲ့ ချုပ်ပုံ၊ ဝိညာဉ်ဟာစိတ်၊ စိတ်ဟာဝိညာဉ်ပါပဲ”။ ဒီအချက်အလက်တွေ စုံအောင် မြတ်စွာဘုရားကဟောပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော် မူပါသဖြင့် ရိုသေစွာနာကြားရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလိုနာကြားပြီးတော့ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်မှာ ချဉ်းကပ်ပြီး အပြန်ပြန်အလှန်လှန် အဲဒီဥပါဒါ

နက္ခန္ဓာတရားငါးပါးတို့ရဲ့ အခြေအနေတွေကို တပည့်တော်ဆင်ခြင် စဉ်းစားပွားများနေပါတယ်ဘုရား။ ပွားများပြီးတော့-

ဣဒံဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဗညာသိ။

ဒီရုပ်နဲ့နာမ် ဒုက္ခအမှန်ပဲလို့ တပည့်တော်သိလာပါတယ်ဘုရား။

အယံ ဒုက္ခဿ သမုဒယောတိ အဗ္ဗညာသိ။

ဒီလောဘဟာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းလို့ ဒီလိုပဲ သိလာပါတယ်ဘုရား။

အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ အဗ္ဗညာသိ။

ဤတဏှာချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဒုက္ခချုပ်ရာပါပဲလို့ သိလာပါတယ် ဘုရား။

အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ အဗ္ဗညာသိ။

ဤသီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်စဉ်တရား မဂ္ဂင် (၈)ပါး တို့ဟာ၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့ဟာ ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းတွေလို့ တပည့်တော် ဒီလိုပဲသိလာပါတယ်ဘုရား။

နောက်တပည့်တော် သိတဲ့နည်းက ကျင့်စဉ်တဲ့။ ဝိပဿနာ ပွားနည်းလဲ ရပါတယ်ဘုရား။ ဝိပဿနာလမ်းစဉ်လဲ တပည့်တော် ရပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီလို ဝိပဿနာလမ်းစဉ်ရတဲ့အလျောက် ဝိပဿနာတရားလဲ ရပါတယ်ဘုရား။ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်လဲရ၊ ဝိပဿနာတရားလဲရပြီးတော့ တပည့်တော်ဟာ-

- ဒိဏာဇာတိ - ဘဝပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ။
- ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ - မြတ်တဲ့အကျင့်ကျင့်ပြီးပြီ။
- ကတံ ကရဏီယံ - ပြုဖွယ်ကိစ္စ ပြုပြီးပြီ။

နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ- နောက်ထပ် မဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ ကျင့်ဖွယ်မရှိဘူးလို့၊ အဲဒီလို ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ထူး ဉာဏ်မြတ် ရအောင်လဲ ကြိုးစားပြီးတော့နေတော့ တပည့်တော် ဝိပဿနာလမ်းစဉ် အတိုင်း နေသွားမယ်ဆိုရင် ရလိမ့်မယ်လို့ တပည့်တော် ယုံကြည်ပါတယ် ဘုရား။

အဲလို လျှောက်ထားတဲ့အခါကျတော့ ဆက်ပြီးတော့ သတိ
သမ္မောဇ္ဈင် ပွားများနည်း တပည့်တော် ပွားများတတ်ပါတယ်ဘုရား။
သတိသမ္မောဇ္ဈင် ပွားများနည်းလဲ ရပါပြီဘုရား။

ဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်
ဇောဇ္ဈင် (၇)ပါးလုံး တပည့်တော် ပွားများတတ်ပါပြီဘုရား။

မကြာခင်ပဲ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်ထူး ဉာဏ်မြတ် ဘဝပဋိသန္ဓေ
ကုန်ပြီ အစရှိသည်ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် ရပါလိမ့်မယ်ဘုရားလို့
လျှောက်ထား တော့ မြတ်စွာဘုရားက- “သာဓု သာဓု ဥဒါယီ။ ချစ်သား
ဥဒါယီ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ”လို့ မြတ်စွာဘုရားက သာဓု
ခေါ်တယ်။

သင်ဟာ ဝိပဿနာလမ်းစဉ်ရတာ အမှန်ပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်
အမြင် တွေရနေတာလဲ အမှန်ပဲ။ သတိသမ္မောဇ္ဈင် စတဲ့ ဇောဇ္ဈင် (၇)ပါး
လုံးကို ပွားစေနိုင်တာလဲ အမှန်ပဲ။

ဒါကြောင့် သင့်မျှော်လင့်ထားတဲ့ ဒီဇာတိ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ။
ဘဝပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ။

ကတံ ကရဏိယံ- ပြုဖွယ်ကိစ္စ ပြုပြီးပြီ၊ အစရှိသဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏ
ဉာဏ်အမြင်တွေ သင်မျှော်လင့်ထားတဲ့အတိုင်း ရပါလိမ့်မယ်လို့ မြတ်စွာ
ဘုရား မိန့်ကြားတော်မူတဲ့ စကားတော်ဟာ ယောဂီများအားကိုးလောက်
တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ အရှင်ဥဒါယီ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားခဲ့တဲ့ ဥပါဒါက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ရဲ့ ဖြစ်ပုံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ရဲ့
ချုပ်ပုံ၊ ဒီကရုပ်၊ ဒီကနာမ် အစရှိသည်ဖြင့် - နာကြားပြီးတော့ အရှင်
မြတ်ကြီးသိမြင်တဲ့ဝိပဿနာလမ်းစဉ်လိုဘဲ

ယခု ယောဂီသူတော်စင်များဟာလဲ တွန်းကန်လှုပ်ရှားသဘော
ရှိတဲ့ ဝါယောဓာတ်၊ ဝါယောရုပ်။

ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေ အကုန်လုံးမဖမ်းပါဘူး။ အဓိကအားဖြင့် ရုပ်
(၂၈)ပါးထဲက ဓာတ် (၄)ပါး၊ ဓာတ် (၄)ပါးထဲက ဝါယောရုပ် တွန်းကန်

တတ်တယ်။ လှုပ်ရှားတတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။

ထွက်လေ၊ ဝင်လေ တွန်းကန်တယ်၊ လှုပ်ရှားတယ် သူ့သဘာဝ။ ဒါဝါယောရုပ်လို့ သိကြတယ်။ အဲဒီလို ဝါယောရုပ်ရဲ့ ဖြစ်တာလဲ ယောဂီများ သိလိုက်ကြတယ်။ ဖြစ်ပြီးတော့ ချုပ်သွာတာကိုလဲ သိလိုက်ကြတယ်။ အဲဒါကို-

“ဧတံ ရူပံ ဧတံ ရူပဿ သမုဒယော၊ ဧတံ ရူပဿ အတ္တင်္ဂမော”

ဒါကရုပ်၊ ဒါကရုပ်ရဲ့ဖြစ်စဉ်၊ ရုပ်ရဲ့ဖြစ်ပွားပုံ၊ ဒါရုပ်ချုပ်သွားတဲ့ပုံ၊ ရုပ်ရဲ့ချုပ်ခြင်းပဲ၊ သုံးချက်ပါပဲ။ တစ်ခုခုသော ရုပ်နာမ်ကို ဒီသုံးချက်နဲ့ သိအောင် ကြိုးစားရပါတယ်။

အဲဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေကို ပညတ်နယ်ပယ်က ခေါ်ကြပါ တယ်။ ထွက်လေ ဝင်လေလို့။

ပရမတ်နာမည်နဲ့ ခေါ်ကြတော့ “ဝါယောရုပ်” ဝါယော။ ရုပ်နာမ် တို့တွင် ရုပ်၊ ရုပ်ဆိုတာ ဘယ်လိုသဘောရှိသလဲဆိုတော့ “ဖေါက်ပြန် ထွေပြား ဖြစ်တတ်ငြား၍ စကားပုံသေ ရုပ်ခေါ်ပေ၏”။ ဖေါက်ပြန်တတ် တဲ့ သဘောလေးကို ရုပ်။

အဲဒီအထဲမှာ အသီးအသီး ဝါယောရုပ်လေးရဲ့ အသီးအသီး သူ့ရဲ့ လက္ခဏာကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် တွန်းကန်တတ်တယ်။ လှုပ်ရှားတတ်တယ်။

အဲဒီ တွန်းကန်လှုပ်ရှားလေးဟာ အပြင်လေဓာတ်က တစ်မျိုး၊ အတွင်းလေဓာတ်က တစ်မျိုး။ လက်တွေ့အပြင်မှာ သိနေကြတာပဲ။

“ဒွေဓာ ဝါယောဓာတု အဇ္ဈတ္တိကာစ ဗဟိရာစ”

ဓာတုပိဘင်း ပါဠိတော်အရ ဝါယောဓာတု- ဝါယောဓာတ်သည်၊ ဒွေဓာ- နှစ်ပါး၊ အဇ္ဈတ္တိကာ- အတွင်းဝါယောဓာတ်၊ ဗဟိရာစ- အပြင် ဝါယောဓာတ်။

အပြင်ဝါယောဓာတ်ဆိုတာ အရှေ့အနောက် တောင်မြောက်က လာတဲ့လေတွေ၊ ငှက်များပျံသန်းလို့ တောင်ပံခတ်တဲ့လေတွေ အဲဒီ လေတွေဟာ အမျိုးစုံပဲ အပြင်လေတွေ။

အဲဒီ အပြင်လေတွေ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ လေလေး ထိုက်တယ်ဆိုတော့ သစ်ရွက်ကလေးတွေ လှုပ်တယ်၊ တွန်းကန်လို့ကိုး။ လှုပ်ရှားတယ်။

တွန်းကန်တဲ့သဘောရှိတယ်။ လှုပ်ရှားတဲ့သဘောရှိတယ်။ ဒါက အပြင်က ဗဟိဒ္ဓဝါယောဓာတ်။

“ဓာတ် (၄)ပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို မြင်အောင် ထင်အောင် သဘောပေါက်အောင် အားထုတ်ပြီးတော့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်သွားကြတာ မရေမတွက်နိုင်ပါဘူး။”

ထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောဓာတ်ကိုပဲ ရှုမှတ်ကြပြီး လာခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီ ဝါယောဓာတ်ကို ထွက်လေ ဝင်လေ၊ ထွက်ခိုက် ဝင်ခိုက် ဂိတ်က စောင့်ပြီးတော့ နှာသီးဖျားလေးက စောင့်ပြီးတော့ဖမ်းနေတာ အဲဒီ နှာသီးဖျားလေးမှာ တိုးထွက်၊ တိုးဝင်တဲ့ အချိန်ကလေး။

စိတ်

ဟော- မပြတ်အောင် မလတ်အောင် အစဉ်တစိုက် ငြိမ်နေအောင် ထားတဲ့စိတ်၊ ရှုတဲ့စိတ်။

ရှုမှတ်တဲ့စိတ်၊ အဲဒီ စိတ်ကလေးကျတော့ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “အာရုံယူဘိ အသိသဘော၊ စိတ်မနောကို ဝိညာဏ်ဆို၏”။

အာရုံလဲ ယူတတ်တယ်။ အသိသဘောလေးပဲတဲ့။ အဲဒါလေးကို ဝိညာဏ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ မနောလို့လဲ ခေါ်တယ်။ စိတ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ အဲဒီတော့မှ စိတ္တဆိုတဲ့ ပါဠိကို ‘စိတ်’လို့ ဘာသာပြန်တယ်။ စိတ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာ ရှင်းသွားမယ်။

အဲဒီတော့ အရှင်ဥဒါယိအား မြတ်စွာဘုရားက ဘာဟောသလဲ
ဣဒံ ဝိညာဏံ ဣဒံ ဝိညာဏဿ သမုဒယော။
ဣဒံ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော။

ဒါကစိတ်တဲ့၊ ဒါကဝိညာဉ်၊ ဒါက စိတ်ရဲ့ဖြစ်ပုံ ဝိညာဉ်ရဲ့ ဖြစ်ပုံပဲ။
ဒါက စိတ်ဝိညာဉ်ရဲ့ချုပ်ပုံပဲ။

ဝိညာဉ်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ စိတ်၊ အဲဒီ စိတ်ကလေးတစ်မျိုး
ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလိုက်တဲ့အခါကျတော့ (၆)မျိုးလောက် ရှိပါတယ်။
ထားပါတော့။

ဝါယောဓာတ်၊ ထွက်လေ ဝင်လေ နှာသီးဖျားမှ ထွက်ခိုက် ဝင်ခိုက်
ကလေး ရှုမှတ်ပြီးတော့နေတဲ့စိတ်။

အဲဒီ စိတ်ကလေးက အာရုံကိုလဲ ယူတတ်တယ်။ အသိသဘော
လေးလဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီစိတ်ကလေးရဲ့ ဒါမှမဟုတ် ဝိညာဉ်ကလေးရဲ့
ဒါဝိညာဉ်ပဲ၊ စိတ်ပဲလို့၊ ဒါစိတ်လေးရဲ့ဖြစ်နေပုံပဲ။ ဖြစ်သွားတာပဲ။ ဒီ
စိတ်ကလေး ချုပ်နေတာပဲ။

ရုပ်နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း

များများစားစားကြီး မဟုတ်တောင်မှ အဲသလောက်ဆိုရင်
အခြေခံလေးရသွားမယ်။ မကြာခင် တွေ့ကြုံရမယ့် ဝိပဿနာပိုင်းမှာ
အဲဒီလို ကြည့်ရမှာကိုး။ အဲဒီတော့-

ကဿစိ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ပါကဋံ၊
ကဿစိ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ပါကဋံ။ (အဋ္ဌကထာ)

ကဿစိ- အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ- ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း
သည်။ ပါကဋံ- ထင်ရှား၏။

ကဿစိ- အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ- နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း
သည်။ ပါကဋံ- ထင်ရှား၏။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းက ထင်ရှားတယ်။ အချို့
ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ထင်ရှားတယ်။

နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးသော်လဲပဲ နာမ်၏တည်ရာ ရုပ်သိဖို့က လိုပြီး
တော့ လာပြန်တယ်။

အခုတော့ အစဆုံးပေးထားတာက ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အခြေခံပြီးတော့ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့နေတဲ့ စိတ်ရဲ့ဖြစ်စဉ်၊ စိတ်ရဲ့ဖြစ်ပုံ၊ စိတ်ရဲ့ချုပ်ပုံကို ရှုမှတ်တဲ့အခါကျတော့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲ ပါပြီးတော့သွားတယ်။

အလွယ်ဆုံးထင်တာက အခက်ဆုံး

မနေ့ကပဲ ဒကာမကြီးတစ်ယောက် ပြောတယ်။ တပည့်တော် တရားမှတ်တယ်။ လေးရက် ငါးရက်မှတ်လို့ မရဘူး။ အလွယ်ဆုံးလို့ ထင်တာက အခက်ဆုံးဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

ယောဂီများကတော့ ထွက်လေ ဝင်လေဆိုတဲ့ အာရုံတိုင်မှာ မိမိ တို့ရဲ့ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်သွမ်း၊ စိတ်သရမ်း၊ စိတ်မိုက်၊ စိတ်တေလေ၊ စိတ် လေဗွေကို ချည်တုပ်ပြီးတော့ထားလိုက်၊ ထွက်လေ ဝင်လေဆိုတဲ့ အာရုံတိုင် ချည်တုပ်ပြီးတော့ ထားနိုင်ပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ခက်ခဲတဲ့ လုပ်ငန်း မဟုတ်ပါဘူး။

အဲဒီလိုနည်းမျိုးနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက တရားပေးတဲ့နေရာမှာ “တရား ပျောက် ကိုယ်မှာရှာ၊ တရားရှာကိုမှာ တွေ့၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ တရားရှာ ကြတယ်”

တရားရှာတော့ ရှိသမျှ ရုပ်၊ နာမ်တွေအားလုံးမှာ လိုက်ပြီးတော့ ရှုမယ်ဆိုရင် ဘယ်ဟာမှ ရေရေရာရာ မသိရှိပဲနဲ့ ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ထွက်လေ ဝင်လေဆိုတဲ့ ဝါယောရုပ်၊ ရုပ်အများထဲက ရုပ်တစ်မျိုး အဓိကထားပြီးတော့ စိတ်မှာလဲပဲ ရှုမှတ်တဲ့စိတ်၊ ထိသိစိတ်၊

အဲဒီလိုနဲ့ စွဲစွဲမြဲမြဲလေး အားထုတ်သွားမယ်ဆိုရင် အရှင်ဥဒါယိ တပည့်တော် ဝိပဿနာတရား ရပါပြီ။ ဝိပဿနာလမ်းစဉ်လဲပဲ သိပါပြီ။

မကြာခင် ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်အမြင် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောတွေ ရပါ လိမ့်မယ်လို့ လျှောက်ထားသလို မိမိတို့ စွဲစွဲမြဲမြဲ အားထုတ်လာတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောဓာတ် အခြေခံပြီးတော့။

၄၂၂

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ဤတရားက ရုပ်၊ ဤတရားက နာမ်၊ ဒီတရားရဲ့ဖြစ်စဉ်က ဘယ်လို၊
ဒီတရားရဲ့ချုပ်ပုံက ဘယ်လိုအစရှိသည်ဖြင့် ဆက်လက်ပြီးတော့
ဝိပဿနာ အဆင့်ဆင့် ဉာဏ်အမြင် အဆင့်ဆင့် ကူးမြောက်နိုင်ပါလိမ့်
မယ်။ ကူးမြောက်နိုင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းတိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့
တိုက်တွန်းစကားကို နီရုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဆဋ္ဌမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၆)ရက်။

(၂၁)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း၊
(၆)ရက်မြောက်နေ့။

ရွှေရဲ့အညစ်အကြေး (၅)မျိုး

သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်ဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ညွှန်ကြား
ချက်တွေ စကားတော်တွေ အင်မတန်များပြားပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ဒေသနာတော်တွေ
ထဲက နေပြီးတော့ ထိုက်တန်သလောက် ထုတ်နှုတ်ပြီးတော့ ပြောကြ
ဆိုကြ၊ ဟောကြ ပြောကြရတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဥပက္ကိလေသသုတ္တန်ဆိုတာ အညစ်အကြေးတွေ
ကို ဟောပါတယ်။ ဟောလိုတာကတော့ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေး ငါးမျိုး။

အဲဒါကို ဥပမာအားဖြင့် ရွှေရဲ့အညစ်အကြေး ငါးမျိုး။ ရွှေဟာ
ဒီအညစ်အကြေး ငါးမျိုးနဲ့ ညစ်ထေးနေပြီဆိုရင် ရွှေဟာ မနူးညံ့တော့
ဘူး။

အထည်ပစ္စည်းလုပ်ရတာ မလွယ်ဘူး။ အရောင်လဲ မတောက်
တော့ဘူး။ ပြီးတော့ ရွှေဆတ်ကျောက်ဆိုတာမျိုးလို ဘုန်းကြီးတို့ ဟုမ္မလင်း
နယ်မှာ တစ်ပိဿာ၊ နှစ်ပိဿာရှိတဲ့ ရွှေတုံးကြီးတွေ၊ တစ်ချို့ သစ်ဖေါင်
ဝါးဖေါင်မျောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက သစ်ဖေါင် ဝါးဖေါင်ဦးမှာ ဒီရွှေဆတ်
ကျောက်တုံးကြီးတွေ တင်ပြီးတော့ ချင်းတွင်းမြစ်အတိုင်း စုံဆင်းလာကြ
တာ တွေ့ဘူးပါတယ်။

အဲဒီ ရွှေတုံးကြီးတွေဟာ ကျွတ်ဆတ်ဆတ်ဖြစ်ပြီးတော့ နေတယ်။
ပဘင်္ဂ ခေါ်တာပေါ့။ အထည်ဝတ္ထု ပစ္စည်းများလုပ်ဖို့ရာ သိပ်ပြီးတော့
မလွယ်ဘူးတဲ့။ အညစ်အကြေးတွေ ရှိနေလို့။ ရွှေမသန့်လို့ပေါ့။

ရွှေရဲ့အညစ်အကြေး ငါးမျိုးက ဘာတွေလဲဆိုတော့-

၁။ သံ

၂။ ကြေး

၃။ ခဲပုတ်

၄။ ခဲမဖြူ

၅။ ငွေ

သံ၊ ကြေး၊ ခဲပုတ်၊ ခဲမဖြူ၊ ငွေ အဲဒီ အညစ်အကြေး (၅)မျိုး ရှိနေခဲ့ရင် ရွှေဟာ မိမိလိုတဲ့အထည်ဝတ္ထုပစ္စည်း လုပ်ဖို့ခက်တယ်။

အဲဒီ အညစ်အကြေးတွေစင်တဲ့အခါ ရွှေဟာ နူးညံ့တယ်။ အထည် ဝတ္ထုပစ္စည်း ပြုလုပ်လို့လွယ်တယ်။ အရောင်လဲတောက်တယ်။ ကျွတ်ဆတ်ဆတ်လဲ မရှိတော့ဘူး။

စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေး (၅)မျိုး

အဲဒီလိုပဲ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးဟာ ငါးမျိုး။ အညစ်အကြေး (၅)မျိုးတို့နဲ့ စိတ်ဟာလဲပဲ။ မနူးညံ့တော့ဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံနဲ့ မသင့် တော်တော့ဘူး။ အရောင်လဲ မတောက်တော့ဘူး။ စိတ်ကလေးဟာ ကျွတ် ဆတ်ဆတ် ဖြစ်ပြီးတော့ နေတယ်။ ကျွတ်ဆတ်ဆတ်ဆိုတာ ဒီစိတ်ကလေး ဖွာစာကြဲပြီးတော့ နေတာကိုပြောတာပါ။

ဖွာစာကြဲနေတဲ့ စိတ်ဆိုတော့ အဲဒီ စိတ်ကလေးဟာ အာသဝေါ တရားတို့ ကုန်ခမ်းပြီးတော့ သို့မဟုတ် ကုန်ခမ်းလောက်တဲ့ သမာဓိမျိုးလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ တည်ကြည်မှုလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

အဲဒီ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေး (၅)မျိုးက ဘာလဲဆိုတော့။

၁။ ကာမစ္ဆန္ဒ- ကာမရာဂ
အာရုံငါးပါးကို တောင့်တလိုချင်ခြင်း၊

၂။ ဗျာပါဒ
သူတစ်ပါးကို သေကြေစေချင်တယ်။

- ၃။ ထိန-မိဒ္ဓ
ထိုင်းတယ်၊ မှိုင်းတယ်။
- ၄။ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကစ္စ
ပျံ့တယ်၊ လွင့်တယ်၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်တယ်။
- ၅။ ဝိစိကိစ္ဆာ
သို့လော သို့လော ဖြစ်တယ်။ ဘုရားဂုဏ်တော်ကစ ရှင်းရှင်း
လင်းလင်းမရှိဘူး။

အဲဒီ အညစ်အကြေးတွေများ ရှိနေခဲ့လို့ရှိရင်ဖြင့် စိတ်ကလေးဟာ မနူးညံ့တော့ဘူး။ ကြမ်းတမ်းနေတယ်။ အရောင်မတောက်တော့ဘူး။ ဓွဲမဲ့ ညစ်ညစ် ဖြစ်နေတယ်။ ကျွတ်ဆတ်ဆတ် ဖြစ်နေတယ်။ ဖွာစာကြ နေတယ်။

အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခမ်းလောက်တဲ့ သမာဓိမျိုး၊ စိတ်ရဲ့တည်ကြည်မှုမျိုး မရနိုင်တော့ဘူး။

အဲဒီ အညစ်အကြေးတွေ စင်သွားပြီးတဲ့ အခါကျတော့မှ စိတ်ကလေးဟာ နူးညံ့တယ်။ ခန့်ကျန်းတယ်။ အရောင်တောက်လာတယ်။ ဟော- ကျွတ်ဆတ်ဆတ် မဟုတ်တော့ဘူး။ ဖွာစာမကြတော့ဘူး။

တည်ကြည်ငြိမ်သက်ပြီးတော့နေတယ်။ အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခမ်းဖို့ရာအတွက် ကုန်ခမ်းလောက်အောင် စိတ်ဟာ တည်ကြည်မှု ရှိတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီ စိတ်အညစ်အကြေး ငါးမျိုးတို့ စင်ပြီးတော့သွားအောင်ဆိုတော့ ရှေ့ပိုင်းက သမာဓိရအောင် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းများ အားထုတ်ခဲ့ကြရတယ်။

ဝိပဿနာပိုင်း

အခုအခါ ဝိပဿနာပိုင်းရောက်လာတော့ စိတ်ကလေးရဲ့ အညစ်အကြေးစင်တဲ့ အချိန်ကျမှ ဝိပဿနာတရားက ရှုလို့ကောင်းတယ်။

ဝိပဿနာ အထူးရှုရတယ်။ အထူးရှုလို့ကောင်းတယ်။ အဲလို ရှုတဲ့ အခါကျပြန်တော့လဲပဲ ဟော- ဘယ်လိုရှုရမလဲ။ ဘာကို ရှုရမလဲ။

ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ရဲ့ မရဏအနိစ္စသဘော ရှုရတယ်။ အနိစ္စ သဘော မရဏသဘော ရှုရတော့ သမ္မုတိမရဏကို ကြည့်ပြီးတော့- တိသောမတော- ဦးတိဿ သေပြီ။

နန္ဒောမတော- ဦးနန္ဒ သေပြီ အစရှိသဖြင့် တစ်ဘဝ တစ်ခါ သေတဲ့ ရှုနည်းမျိုးနဲ့ ရှုရင်တော့ ဝိပဿနာမဖြစ်သေးဘူး။

သမထကတော့ အဲဒီလောက်ရှုနိုင်ရုံနဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဘဝ တစ်ခါသေတဲ့နည်းနဲ့ မရဏာနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းလို့ရပါတယ်။

ဝိပဿနာကျတော့ အဲလို သမုတိမရဏ ခေါ်တဲ့ တစ်ဘဝ တစ်ခါ သေဆိုတဲ့ နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဝိပဿနာမဖြစ်သေးဘူး။ ဘာနဲ့ဖြစ်သလဲ “ခဏိက မရဏ”- ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း သေတာကြည့်ရမှာပါ။ ဉာဏ်မှီ သလောက် ဖြစ်တာပျက်တာ ကြည့်ပါ။

ဟော- ထွက်လေ အဲဒီ ရုပ်ရဲ့မရဏ၊ ဝင်လေကို ရှုမှတ်တဲ့စိတ်၊ အဲဒီ စိတ်ရဲ့မရဏ၊ ထိသိစိတ်ရဲ့မရဏ၊ အနိစ္စသဘောမြင်အောင် ကြည့်ရမယ်။ အဲဒီလို မြင်ဖို့ရာ အရေးကြီးတယ်။ ကြည့်ရမယ်။ အဲဒီလို မြင်ဖို့ရာအရေးကြီးတယ်။

အဲဒီတော့ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးထဲက အရေးကြီးတာက အနိစ္စလက္ခဏာ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပရမတ္ထဒီပနီ ဋီကာမှာ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးထဲက အနိစ္စလက္ခဏာကို မြင်အောင် ကြည့်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်တဲ့။

အနိစ္စလက္ခဏာကို မြင်ပြီဆိုရင် ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာ တွေဟာ မြင်နိုင်ပါတယ်။

အဲလို မြင်နိုင်အောင်လို့ ဆိုပြီးတော့ အဲလို ရှုနိုင်အောင် မြင်နိုင် အောင် စိတ်အညစ်အကြေးတွေကို အရင်သုတ်သင်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီ

သုတ်သင်တဲ့နည်းမျိုးတွေကို မြတ်စွာဘုရား ညွှန်းပြတော်မူတာကိုး။

အဲဒီကနေပြီးတော့ စောစောကပြောတဲ့ စိတ်အညစ်အကြေး (၅)မျိုး ပျောက်ပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ဖြစ်မြောက်တဲ့အချိန် ဘယ်အချိန်လဲဆိုတော့-

ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်း တို့၏ တပည့်ဖြစ်တဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရားတော်ကို နာကြားနားထောင် စိတ်ထဲမှာ စိတ်နဲ့ပြည့်ပြည့်ဝဝ ခံယူပြီးတော့ အဲဒီတရားသဘောကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ နေမယ်ဆိုရင်-

တစ်ချို့ တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ တစ်ထိုင်ထဲနဲ့ တရားထူး ရပြီးတော့ သွားနိုင်တာမျိုး။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး တစ်ထိုင်ထဲနဲ့ပဲ နီဝရဏ ငါးပါး ပျောက်ပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ဖြစ်ပြီးတော့သွားတယ်။

တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ (၁)ရက်၊ (၂)ရက် ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပြီးတော့မှ ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရားတော် ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပွားများ ပြီးတော့ တရားထူးရနိုင်တာ။

တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ (၇)ရက်အတောအတွင်း ဘုရားရှင် တရားတော်များကို ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပွားများပြီးတော့ တရားထူးရနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်။

အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ စိတ်အညစ်အကြေးကင်းပြီး၊ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး ပွားခြင်းများခြင်းသို့ ရောက်ပြီးတော့ ပြည့်စုံစေခြင်းသို့ ရောက်နိုင်တယ်။

ပြဒါးတစ်လမ်း သံတစ်လမ်း

နီဝရဏငါးပါး ကိုယ်တိုင် ပပျောက်စေပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ရောက်နိုင်ပုံကို ဟောပြောထားတာရှိတယ်။

အဲဒီတော့ အဲဒီ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ နီဝရဏငါးပါးဆိုတာကတော့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပါပဲ။ ပြဒါးတစ်လမ်း သံတစ်လမ်း ဆိုသလိုပါပဲ။

အမျိုးအဝါးမခံကြရအောင်

နီဝရဏငါးပါးက မကောင်းတဲ့ စွမ်းအားတွေရှိတယ်။ ကာမတ္တန္တ
နီဝရဏစတဲ့ နီဝရဏတွေက အန္တကရဏာ “ကာဏ်းအောင်ပြုတတ်
တယ်”

“အစက္ခုကရဏာ” မျက်စိပါပေတယ်လို့ မျက်စိမပါသလို
မမြင်အောင် စမ်းတဝါးဝါး ဖြစ်အောင် ပြုတတ်တယ်။

“အဉာဏကရဏာ” ဉာဏ်မဲ့အောင်လဲ ပြုတတ်တယ်။

“ပညာနိရောဓိကာ” အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဓာတ်ကိုလဲ
ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တယ်တဲ့။

“ဝိယာတ ပက္ခိကာ” ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဖို့လဲ ရှိတယ်။

“အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ” ငြိမ်းချမ်းမှုကို မဖြစ်စေနိုင်ဘူး။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကျတော့ တစ်ခုချင်းပဲပြောပြော၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးရဲ့
ဂုဏ်အင်္ဂါတွေ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ပြောင်းပြန်ပေါ့။

စက္ခုကရဏာ- ကာဏ်းအောင်လဲ မလုပ်တတ်ဘူး။

ပညာမျက်စိလဲ ဖြစ်အောင်ပြုတတ်တယ်။ ဉာဏကရဏာ-
ဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်ပွားစေတယ်။

အဝိယာတပက္ခိတာ- ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့မရှိ။

နိဗ္ဗာနသံဝတ္တ နိကာ- ငြိမ်းချမ်းမှုကိုဖြစ်စေနိုင်တယ်။

ပညာဗုဒ္ဓိယာ- အသိအလိမ္မာဓာတ် တိုးပွားနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ နီဝရဏငါးမျိုးဆိုတဲ့ တရားဆိုး တရားပျက်တွေ
ကတော့ အပိတ်အဆို့တရားတွေ။

ကောင်းတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေကို ပိတ်ဆို့ပြီးအသိလိမ္မာ
ဉာဏ်ပညာဓာတ်ကို အားနည်းအောင်ပြုလုပ်တတ်တဲ့တရားတွေ အထူး
သဖြင့် မဖြစ်သေးတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာကို မဖြစ်အောင် ဖြစ်ပေါ်
နေတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အားနည်းအောင်ပြုလုပ်တတ်တယ်။ အဲဒီ
နီဝရဏတရားတွေရဲ့ အမျိုးမခံရဘို့ အရေးကြီးတယ်။ ယောဂီတို့

သမထကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်လာတာဟာ ဒီနိဝရဏ တရားတွေ အမျိုးအဝါး မခံရအောင်လို့ပါပဲ။

အပင်ကြီးလျှက် အသီးသေးတာညောင်

မြတ်စွာဘုရားက အစေ့ငယ်ပြီးတော့ အပင်ကြီးတာတွေနဲ့ ဥပမာပေး ဟောတော်မူပြန်ပါတယ်။ အမြင်နီးလျှက်ခရီးဝေးတာတောင် အပင်ကြီးလျှက် အသီးသေးတာညောင်ဆိုတဲ့ စကားလို၊ အစေ့ကတော့ ငယ်ငယ်လေးရယ်၊ အပင်ကကြီးနေတာတွေ ပင်ညောင်ပင်ရှိတယ်။ ညောင်ကြပ်ပင်ရှိတယ်။ ညောင်ချဉ်ပင်ရှိတယ်။ ဖအောင်းပင်ရှိတယ်။ ရေသဖန်းပင်ရှိတယ်။

ဒီအပင်တွေဟာ အပင်ကြီးတွေက ကြီးပါတယ်။ မျိုးစေ့အသီး လေးတွေကတော့ သေးသေးလေး။ “အပင်ကြီးလျှက် အသီးသေးတာ ညောင်၊ အမြင်နီးလျှက် ခရီးဝေးတာ တောင်”။ အဲဒီအပင်ကြီးတွေက နေပြီးတော့ လွှမ်းမိုးသွားပြီ မျိုးသွားပြီဆိုရင် အခြားအခြားအမျိုးခံရတဲ့ အပင်တွေလို့ ဆိုကြတယ်။ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးပြီးတော့ လဲကျပြီးတော့ပဲ သေသွားကြရတာကို။ လူမနိုင်တော့ဘူး။ အဆောက်အဦကိုလဲ ပြိုဖျက် နိုင်တယ်။

မနက်ကပဲ ဆရာတော်တစ်ပါးက ပြောတယ်၊ ဟိုနားကပိတောက် ပင်ကြီး စောစောကတော့အကြီးကြီးပဲ နောက်တော့ညောင်ပင်ကနေ မျိုးလိုက်တာ အခုပိတောက်ပင်တောင် မမြင်ရတော့ဘူး။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက အပင်ကြီးကြီး အစေ့သေးသေးတဲ့ အသီးသေးတဲ့အပင်များနဲ့ဥပမာပေးတယ်အပင်ကပင်စည်ကြီးတွေက ကြီးတယ်။ အဲဒီလိုအပင်ကြီးတွေရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုဝါးမျိုး ခံရလို့ရှိရင် အခြားအခြားအရာဝတ္ထုတွေ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးပြီးတော့ လဲပြိုသွားသလို၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ စတဲ့ နိဝရဏတရားတွေ အဲဒီနိဝရဏတရားတွေ အမျိုးခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ-

မျက်စိပါသော်လဲ မပါသလိုဖြစ်တော့တာပဲ။ ဉာဏ်တွေမဲ့တော့
တာပဲ။ အဲဒီလိုတရားဆိုး၊ တရားပျက်တွေအမျိုးမခံရအောင်
ဘာလုပ်ရမလို့ဆိုတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားများကြရမယ်။ ဗောဇ္ဈင်
(၇)ပါး ပွားများသူများဟာ နီဝရဏတရားဆိုးတွေ အမျိုးမခံရတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် ယောဂီသူတော်စင်များမိမိတို့ အားထုတ်တဲ့နေ့က
စပြီးတော့ ကာမစွန္ဒနီဝရဏ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏစတဲ့ နီဝရဏတရားဆိုး၊
တရားပျက်တွေရဲ့ အမျိုးမခံရအောင် သတိမပြတ်ရှုမှတ်ပြီးတော့
လာခဲ့ကြပြီ။ အဲလို အမျိုးမခံရတဲ့အတွက် အမျိုးမခံရမှ ရုပ်တရား၊ နာမ်
တရားတွေကို မြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ရရှိမှာပါပဲ။

ရတနာရှိရာ ရတနာစု

အဲဒီတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့ဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်။
အချိန်မရွေးပေါ်ပေါက်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရားပွင့်မှ ဗောဇ္ဈင်ရှိတာ။
ဥပမာအားဖြင့် လောကမှာ စကြာမင်းကြီးတွေပေါ်လာမှ စကြာရတနာ
နှင့်အတူ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ၊ မိဖုရားရတနာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊
သူကြွယ်ရတနာ၊ သားကြီး ရတနာ စက်၊ ဆင်၊မြင်း၊ မြ၊ မ၊ ငွေ၊ သား
ဆိုတဲ့ ဒီရတနာတွေဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကြတယ်။ စကြာရတနာဆိုတဲ့ စကားမှာ
စကြာနဲ့ရတနာနဲ့ပေါင်းထားတော့ ရတနာဆိုတဲ့စကားလေးရဲ့
အဓိပ္ပါယ်က ဘာလဲလို့ဆိုတော့။

ရတီဇနနဋ္ဌေန ရတနံ- စိတ်ရဲ့နှစ်သက်မှုကို ဖြစ်စေတတ်သော
ကြောင့် ရတနာ၊ စကြာသည် ရတနာ၊ ဆင်သည်ရတနာ၊ မြင်းသည်
ရတနာ၊ ပတ္တမြားသည် ရတနာ၊ မိဖုရားသည်ရတနာ၊ သူကြွယ်သည်
ရတနာ၊ သားကြီးသည် ရတနာ၊ တနည်းအားဖြင့် -

- စိတ္တိကတံ မဟဋ္ဌဉ္စ၊
- အတုလံ ဒုလ္လဘဒဿနံ၊
- အနောမ သတ္တပရိဘောဂံ၊
- ရတနံတေနဝုစ္စတိ။

စိတ်ထဲမှာ အလေးအမြတ်ပြုအပ်တယ်။ စကြာမင်းမြတ်ပေါ်လာပြီ ဆိုရင် အခြားအခြားနတ်ကွန်းတို့ နတ်နန်းတို့ ကိုးကွယ်စရာပူဇော်စရာ တွေ အကုန်ပျောက် စကြာရတနာပဲကိုးကွယ်ကြတယ်။

မဟဠ- အဘိုးများစွာထိုက်တယ်။ လောကရှိသမျှရတနာတွေဟာ တန်ဖိုး ဖြတ်နိုင်သော်လဲ စကြာရတနာကို တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်ဘူး။ လောကရှိသမျှ ရတနာတွေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်လို့ မရလို့ အတုလဘုရား ပွင့်တဲ့ အခါမျိုးမှာမှ စကြာမင်းများပေါ်နိုင်တဲ့အတွက် ဒုလ္လဘဒဿန၊ တွေ့ရခဲ မြင်ရခဲတယ်။

သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဒီစကြာရတနာမျိုး ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ရေအဆင်းအမျိုးအနွယ်စသည် မြင့်မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာသာ ဒီရတနာတွေဖြစ်တဲ့အတွက် စကြာရတနာကို ရတနာခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင်ခြံရံပြီး ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းရှိသမျှ စည်းစိမ်ကို ပေးစွမ်းနိုင်တဲ့ စကြာရတနာ။

စကြာရှင်၊ စကြာမင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပြီဆိုရင် မနက်စာမှီအောင် လေးကျွန်းလှည့်ပြီးတော့ ဆင်ရတနာကြီးကလဲ ယုံသန်းနိုင်တယ်။ မြင်း ရတနာကလည်း အင်မတန်လျှင်မြန်၊ ပတ္တမြားရတနာကလည်း တစ်ယူဇနာအတွင်းမှာ အရောင်အလင်းပေးနိုင်တယ်။

မိဖုရားရတနာကလဲ အပြစ်ဒေါသ (၆)မျိုးကင်းစင်ပြီးတော့ စိတ် သက်သာမှု၊ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ပေးစွမ်းနိုင်တယ်။ သူ့ကြွယ်ရတနာဟာလဲ ရေ-မြေ တစ်ယူဇနာအတွင်းမှာ ရှိရှိသမျှရတနာတွေကို ထုတ်ဆယ် ပြီးတော့ပေးစွမ်းနိုင်တယ်။ သားကြီးရတနာကလည်းပဲ စကြာမင်းကြီးရဲ့ ကိုယ်စားတိုင်းခရိုင် နိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်းတယ်။ အဲဒီရတနာတွေဟာ စကြာမင်းပေါ်လာမှ ဒီရတနာတွေဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ရတနာရှိရာ ရတနာစု ဆိုသလိုပါပဲ။

ဘုရားပွင့်မှ ဓမ္မာဇ္ဈင်္ဂရတနာ

အဲဒီလိုပဲတဲ့ မြတ်စွာဘုရားအရဟံအစရှိသော ဂုဏ်တော်ကျေးဇူး
တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပြီးတော့ ကိုယ်တော်တိုင်တရားသိမြင်တော်
မူတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ပွင့်ပေါ်လာမှ -

သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတဲ့ ရတနာ

ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတဲ့ ရတနာ၊

ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတဲ့ ရတနာ၊

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတဲ့ ရတနာ၊

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတဲ့ ရတနာ၊

သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတဲ့ ရတနာ၊

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတဲ့ ရတနာများလဲ ဖြစ်ပေါ်လာ
ပါတယ်။

အဲဒီလိုဘုရားပွင့်ပေါ်လာမှ ဒီရတနာတွေ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့
လာတယ်။ စကြာမင်းကြီးဟာ ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးလှည့်လည်နိုင်တယ်။
စကြာရတနာတက်စီးပြီးတော့ စကြာရတနာကြီးဟာ အခြားအခြား
ရတနာတွေ ရရှိဘို့အတွက် ရှေ့ပြေးအင်အားကြီး တစ်ခုပါ။

စကြာရတနာရလိုက်တာနဲ့ အဲဒီစကြာရတနာတက်စီးပြီးတော့
ဘယ်နိုင်ငံသွားသွား ဘယ်နေရာရောက်ရောက် ရောက်တဲ့နေရာဌာနက
မင်းတွေက မင်းစိုးရာဇာတွေက “ သွာဂတံတေ မဟာရာဇ” အရှင်
မင်းကြီး အရှင်မင်းကြီးကြွလာခြင်းဟာ ကောင်းမွန်တဲ့ကြွလာခြင်းပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ အာဂမနန္ဒနန္ဒ- ဂမနသောစန ပုဂ္ဂိုလ် လာရင် ဝမ်းသာ၊
ပြန်ရင် စိတ်မကောင်းဖြစ်တယ်။ အာဂမနသောစန- ဂမနန္ဒပုဂ္ဂိုလ်
လာရင် စိတ်မချမ်းသာ၊ ပြန်ရင်ဝမ်းသာတယ်။ အာဂမန သောစန- ဂမန
သောစနပုဂ္ဂိုလ် လာရင်လဲ စိတ်မသက်သာ၊ ပြန်ရင်လဲ စိတ်မသက်သာ။
အာဂမနန္ဒ ဂမနန္ဒပုဂ္ဂိုလ် လာလဲဝမ်းသာ၊ ပြန်လဲ ဝမ်းသာ။ စကြာမင်း
ကြီးက အာဂမနန္ဒ ဂမနသောစန ပုဂ္ဂိုလ် လာရင် ဝမ်းသာကြတယ်။

ပြန်ရင် ဖြေးဖြေးပြန်ဖို့ ပြောကြ စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြရတယ်။

အနုသာသ မဟာရာဇ ဆိုဆုံးမတော်မူပါမင်းမြတ်။

ဟော -- တိုင်းပြည်တွေထိုးအပ်ကြတယ်။ ဆိုဆုံးမတော်မူပါတယ်။
တိုက်ခိုက်နေရတာမျိုး မဟုတ်ပဲကိုး။ စကြာရတနာသည် အခြားအခြား
ရတနာတို့ရဲ့ရှေ့ပြေးဖြစ်သလို ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးထဲမှာလဲ သတိသမ္မောဇ္ဈင်
ဟာ အခြားအခြား ဗောဇ္ဈင်တွေဖြစ်ပွားဖို့ရာအတွက် ရှေ့ပြေးဖြစ်ပါတယ်။
အဲဒီတော့ ရှေ့ပြေးဖြစ်တဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်က စပြီးတော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်
ရတနာကြီးကို မိမိတို့ကိုယ်စီကိုယ်င သုံးစွဲထားတဲ့ အခါကျတော့

ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ တရားတွေကို ဝေခွဲပြီးသိနိုင်တဲ့ ဗောဇ္ဈင်၊
တရားတွေကို ဝေခွဲတယ်ဆိုတာဘာလဲဆိုတော့ ဝေခွဲသိမြင်တာ
ဝိပဿနာပါပဲ။ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ကြီးအင်အားကောင်းကောင်းနဲ့
ဖြစ်ဖို့ရာအတွက် စကြာရတနာနဲ့တူတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်က စတင်ပြီးတော့
အားထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီမှာ -

ဆင်ရတနာနဲ့တူတဲ့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊

မြင်းရတနာနဲ့တူတဲ့ ဝိရိယ   ။

ပတ္တမြားရတနာနဲ့တူတဲ့ ပီတိ   ။

မိဖုရားရတနာနဲ့တူတဲ့ ပဿဒ္ဓိ   ။

စကြာမင်းရဲ့ မိဖုရားကြီးဟာ စကြာမင်းကို ကိုယ်ပူပန်မှုစိတ်ပူပန်မှု
ကို ငြိမ်းအေးနိုင်သလို ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊

ယောဂီသူတော်စင်တို့ရဲ့ ကိုယ်ပူပန်မှုစိတ်ပူပန်မှု ငြိမ်းအေးပြီး
တော့ ငြိမ်းအေးအောင်စွမ်းနိုင်တယ်။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊

သူကြွယ်ရတနာနဲ့တူတဲ့ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် သူကြွယ်ရတနာဟာ
စကြာမင်းကြီးလိုအပ်တဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ပေးစွမ်းနိုင်သလို မိမိတို့သမာဓိ
ဟာလည်း ယောဂီသူတော်စင်တို့ အပွနာသမာဓိ ရောက်အောင်
ပို့စွမ်းနိုင်တယ်။ အပွနာရောက်အောင် ဆုံးခန်းတိုင်မြောက်ခရီးရောက်
အောင် ပို့စွမ်းနိုင်တာ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ပဲ။ သားကြီးရတနာနဲ့တူတဲ့

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဒါကြောင့် စကြာမင်းကြီးများဖြစ်လာတဲ့အခါကျမှ စက်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ မြ၊ မ၊ ငွေ၊ သား ဟု ဒီရတနာ (၇)ပါး ဖြစ်ပွားသလို၊ အရဟံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားပွင့်ပေါ်တော်မူလာမှ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ သာသနာတော်ထင်ရှား ရှိလာပါမှ ဒီဗောဇ္ဈင်ဆိုတဲ့ ရတနာ (၇)မျိုးတို့ ထင်ရှားရှိတဲ့အတွက် ဒီဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့ကို မပြတ်မလွတ် ရှုပွားပြီးတော့ နေခြင်းဟာ စကြာမင်းဖြစ်ဖို့ ခက်ခဲသလို၊ ဘုရားရှင်များကျတော့ ပိုပြီးတော့ ပွင့်ပေါ်ဖို့ ခဲယဉ်းပါတယ်။

စကြာရတနာ၊ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊ မိဖုရားရတနာ၊ သူကြွယ်ရတနာ၊ သားကြီးရတနာနဲ့ အလားတူသော သတိသမ္မောဇ္ဈင် အစရှိသော ဗောဇ္ဈင်ရတနာတို့ကို မိမိတို့သန္တာန်၌ အသီးအသီး ဆင်မြန်းပြီးတော့ ဝိမုတ္တိသုခ အမတအောင်ခန်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ လျှင်မြန်စွာ စံမြန်းနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

သတ္တမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၇)ရက်။

လယ်တီပိပဿနာ (၇)ရက် တရားစခန်း (၂၁)ကြိမ်မြောက်
(၇)ရက်မြောက်တဲ့နေ့။

(၃၅)ရက် အာဂုံပြန်ဆို အောင်မြင်

နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကိစ္စကြီးငယ် အထူးမရှိရင် ဟောပြောပြီးတော့
လာတော့။

ယောဂီသူတော်စင်များနှင့်တကွ ဘုန်းကြီးတို့ ရရှိပြီးတော့ထားတဲ့
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဓမ္မအမွေတော်ကြီး အင်မတန်ကြီးကျယ်တယ်။ သိပ်ပြီး
တော့ ကြီးကျယ်တယ်။ သိပ်ပြီးတော့ များပြားတယ်။

ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ပိကတ်သုံးပုံ သုတ္တန်
ပိဋကတ် ဒီဃနိကာယ် အာဂုံပြန်ဆို၊ ဝိနည်းငါးကျမ်း အာဂုံပြန်ဆိုပြီး၊
အဘိဓမ္မာရှေ့ပိုင်းငါးကျမ်း အာဂုံပြန်ဆိုခဲ့ပါတယ်။

အာဂုံပြန်ရက်က (၃၅)ရက် ကြာပါတယ်။ ရေးဖြေရက်တွေက
(၁၅)ရက်။

အဲဒီလို ပြန်ဆိုအောင်မြင်ခဲ့တော့လဲပဲ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်
တွေ နှံ့စပ်တယ်လို့ မဟုတ်သေးပါဘူး။

ဒါကြောင့် အခုယောဂီသူကော်စင်များကို (၇)ရက် တရားစခန်း
ပွဲတိုင်း ပွဲတိုင်း ညစဉ် ဟောပြောနေတာကတော့ အသစ်အသစ်ဖြစ်တဲ့
ဘုန်းကြီးတို့နှုတ်ထဲမှာ မဆောင်ဘူးသေးတဲ့ နိကာယ်ကြီးများမှ ထုတ်နှုတ်
ပြီး တရားတော်များကို ရှာဖွေပြီးတော့ အစဉ်တစိုက် ဟောကြားတာ
ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောကြားနေတဲ့အခါမှာလဲပဲ မိမိရဲ့အာဘော်၊ မိမိရဲ့
သဘောထား၊ မိမိရဲ့အထင်အမြင်တွေကို သိပ်ပြီးတော့ မထည့်ပဲနဲ့
စကားအလုံးတစ်ရာမှာ နှစ်ဆယ့်ငါးလုံးလောက်တော့ ပါချင်ပါမယ်ပေါ့လေ။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ မူရင်းကိုပဲ မိတ္ထူကူးပြီးတော့ ဟောတဲ့သဘောမျိုးပါ။ အဲဒီလိုပဲ ဟောပါတယ်။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီး ရသလိုလို

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ် ဒီတစ်ပါတ် (၇)ရက်မှာ ဟောလို့မပြီးပါဘူး။ များပြားလွန်းလို့ပါပဲ။

ယနေ့ ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်များ သာဝတ္ထိမြို့၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ကနေပြီးတော့ ဆွမ်းခံကြွကြွတယ်။ မနက်ခင်းမှာ ဆွမ်းခံ ကြွကြွတယ်။ ကြွကြွတဲ့အခါ-

“အတိပ္ပဂေါ ခေါတာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတံ”

ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်များဟာ ငါတို့တတွေ ဆွမ်းခံထွက်လာကြ တယ်။ ဒါပေတယ်လို့ စောသေးလို့ မနီးမဝေးမှာရှိတဲ့ သာသနာတော်မှ တစ်ပါးသော အယူရှိကြတဲ့ ပရိဗိုဇ်တို့ရဲ့ နေရာအရပ်။ တိုတိုပြောမယ် ဆိုရင် တိတ္ထိတို့ရဲ့ကျောင်း အလည်သွားကြစို့ ဆိုပြီးတော့ ရဟန်းတော် တွေ အများကြီး ဆွမ်းခံချိန် စောသေးတာနဲ့ တိတ္ထိတွေကျောင်း အလည်အပတ် ရောက်ကြတယ်။ စကားစမြီ ပြောကြတယ်။

နှုတ်ဆက်စကားပြောကြတော့ တိတ္ထိတွေက ဘာပြောသလဲ။ တိတ္ထိတွေက သူတို့ပြောချင်တဲ့စကား အရေးတကြီး ပြောကြတယ်။

ရဟန်းဂေါတမ ဒီလိုဟောတယ်။ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေ၊ အသိဉာဏ်အင်အား နည်းပါးစေတတ်တဲ့ နီဝရဏငါးမျိုးတို့ကို ပယ်စွန့် ကြ။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးပွားကြလို့ ရဟန်းဂေါတမက ဟောတယ်။

တို့လဲပဲ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေ၊ အသိဉာဏ်ပညာကို ထုံထိုင်း စေတတ်၊ ဖျင်းအစေတတ်တဲ့ နီဝရဏငါးမျိုးတို့ကို ပယ်စွန့်ကြ၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးတို့ကို ပွားများကြလို့ ဒီလိုပဲဟောတာပဲ။

ရဟန်းဂေါတမရဲ့ ဟောပြောချက်နဲ့ တို့ရဲ့ဟောပြောချက်၊ ရဟန်း ဂေါတမရဲ့တရားတော်နဲ့ တို့တရား၊ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ ဆိုဆုံးမပုံနဲ့ တို့ရဲ့ ဆိုဆုံးမပုံ ဘာထူးသေးသလဲ။

တိတ္ထိတွေက ထူးထွေကွဲပြား ခြားနားချက် မရှိပါဘူး ကိုယ်တော်တို့ လို့ ရောက်သွားတော့ နှုတ်ဆက်စကား ပြောကြတယ်။

အဲဒီလို ပြောနိုင်တာလဲပဲ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးရဲ့ မနီးမဝေး မှာ တိတ္ထိတို့ရဲ့ကျောင်း ရှိတယ်လေ။

အဲဒီလို တိတ္ထိတို့ကျောင်းတိုက်ရှိတဲ့အခါကျတော့ တစ်ခါတရံကျ တော့ ဇေတဝန်ကျောင်းထဲမှာ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောနေတယ်။ ပရိသတ်ကြီးနဲ့ တရားဟောပြီးနေတယ်ဆိုတော့ အစွန်အဖျားလေးက လာပြီးတော့ ဟိုဟာကြည့်သလိုလို ဒါကြည့်သလိုလိုနဲ့ ဘုရားဘာဟော သလဲဆိုတာ သူတို့က နားစွင့်ချောင်းနားထောင်ကြတယ်။

အခြားလုပ်ငန်းတစ်ခုနဲ့ ယောင်လည်လည်လေး လာပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂန္ဓကုဋိအနီးအနား ကြားလောက်တဲ့နေရာက နားထောင်ပြီး ပြန်သွားကြတယ်။

သူတို့က အစွန်အဖျားကနေပြီး စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေ၊ အသိ အလိမ္မာဉာဏ်ပညာကို ထုံထိုင်းစေတတ်တဲ့ နီဝရဏတရားငါးပါး တရားဆိုး တရားပျက်တို့ကို ပယ်ကြ။ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးတရားတို့ကို ပွားများ ကြဆိုတဲ့ စကားခေါင်းစဉ်လောက်တော့ သူတို့က မှတ်မိသွားတယ်။

အဲဒီလို မှတ်မိတဲ့အခါ သူတို့ရဲ့ကျောင်းပြန် တိတ္ထိတို့ရဲ့အရပ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ပရိသတ်စုဝေးကြဟေ့ ဒို့ဒကာ ဒကာမတွေလဲ စုဝေးကြ။ အဲလို အစုအဝေးခိုင်းပြီးတော့ မိမိတို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီး ရသလိုလို မြတ်စွာဘုရားဆီက ကြားခဲ့တဲ့စကားကလေး ဖေါက်သည်ချ ကြတာပဲ။

သို့သော်လဲ သူတို့က ဖေါက်သည်ချတဲ့သဘောမျိုး မပြောဘူး။ “တပည့်တို့ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေ၊ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို ထုံထိုင်းစေတတ်တဲ့ နီဝရဏငါးမျိုးကို ပယ်စွန့်ကြ။ ဗောဇ္ဈင်တရား အားထုတ်ကြ၊ ပွားများကြ။” အဲဒီလို တိတ္ထိတွေကလဲ ဘုရားစကား နောက်ယောင်ခံလိုက်ပြီးတော့ ဟောကြတယ်။ သူတို့သိသလိုလို လုပ်ကြတယ်။

ထူးထွေကွဲပြား ခြားနားတာ မရှိပါဘူးတဲ့

အဲဒါကြောင့် သူတို့ရဟန်းတော်တွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ အရှင်ဘုရား
တို့ ရဟန်းဂေါတမလဲ ဒီအတိုင်း ဟောတာပဲ။ “ဣဒံပဇာတ”-
ဤနိဝရဏငါးပါး ပယ်ကြ။ “ဣဒံ ဘာဝေထ”- ဤဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး
ပွားများကြလို့ ဒီလိုဟောတာပဲ။

တပည့်တော်တို့လဲ ဒီလိုဟောနေတာပဲ။ ဘာထူးသေးလဲတဲ့။ အဲဒီ
ဖြစ်စဉ် ဟိုတုန်းက ဟိုတုန်းကပါ။

အလားတူပါပဲ အခုချိန်အခါမှာလဲပဲ “သာသနာ” ဆိုတဲ့စကားလုံး
(ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာက စကားလုံး) အခြားအခြား ဘာသာတွေမှာလဲ
ယူသုံးနေတယ်။

“ဓမ္မ”ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာလဲ အခြားအခြားဘာသာဝင်တွေက
ယူသုံးနေတယ်။

“ဆရာတော်”ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုလဲပဲ သုံးစွဲပြီးတော့ နေကြတယ်။
သို့သော် သာသနာဆိုတဲ့ စကားရဲ့အဓိပ္ပါယ် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ၊ ဓမ္မဆိုတဲ့
စကားရဲ့ အဓိပ္ပါယ် ပြည့်ပြည့်စုံစုံကိုတော့ မသိကြပါဘူး။

အဲဒါနဲ့ပဲ ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်တွေက အေး-တိတ္ထိတွေက
အဲဒီလို ပြောတယ်။

သူတို့စကားကိုလဲ မင်းတို့စကား ကောင်းသားပဲလို့ လက်မခံခဲ့ကြ
ဘူး။ သင်တို့ရဲ့စကားဟာ မကောင်းဘူးလို့လဲ မကန့်ကွက်ခဲ့ကြဘူး။

ဒါတို့စကားလက်ဆောင်ပဲ။ စကားလက်ဆောင်တော့ ရပြီ။
ဘုရားဆီသွားကြစို့ရဲ့။

ဆွမ်းခံပြန်တော့ မြတ်စွာဘုရားဆီသွားကြတယ်။ ရှိရှိသေသေ
ရှိခိုးပြီးတော့မှ အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ မနက်က ဆွမ်းခံစောသေး
တာနဲ့ တိတ္ထိတို့ကျောင်း ရောက်ပါတယ်။ ရောက်တဲ့အခါ သူတို့လဲ
နိဝရဏ တရားငါးပါးကို ပယ်စွန့်ကြ။ ဗောဇ္ဈင်တရားကို ပွားများကြလို့
ဟောတယ်။ ရဟန်းဂေါတမလဲ ဒါပဲဟောတာပဲ ဘာထူးလို့လဲ။

တရားဒေသနာခြင်းကလဲ အတူတူ။ ဆုံးမပုံခြင်းလဲအတူတူ။ ဘာမှထူးထွေကွဲပြား ခြားနားတာ မရှိပါဘူးလို့ အဲဒီလို တိထွီတွေက ပြောကြတယ်ဘုရားလို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားကြတော့။

မေးလိုက်

မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီသာသနာမှ တစ်ပါးသောအယူရှိတဲ့ ပရိဗိုလ်တွေကို သင်တို့က ဒီလိုမေးလိုက်ပါလား။

ဟုတ်ပြီ။ နီဝရဏငါးပါး ပယ်စွန့်ကြ။ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားများကြ။ အဲဒီတော့ နီဝရဏတရားငါးပါးက (၁၀)ပါးဖြစ်ပုံ သင်တို့ ဘယ်လိုများ ဝေဖန်မလဲ။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးက (၁၄)ပါးဖြစ်ပုံကို ပြောကြစမ်းပါ။

ဟောဒီ မေးခွန်းလေးနှစ်ခုမေးလိုက်လို့ ဘုရားရှင်က နောက်များ သူတို့ကပြောလို့ရှိရင် နီဝရဏငါးပါးက (၁၀)ပါးဖြစ်ပုံ၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးက (၁၄)ပါးဖြစ်ပုံ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲလို့ ဒီမေးခွန်းလေးမေးလိုက်လို့ သင်ပေး တော်မူတယ်။

အဲဒီလို မေးလိုက်လို့ရှိရင် သူတို့ဖြေနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို နတ်နှင့်တကွသော လောကထဲမှာ ငါဘုရားမှတစ်ပါး၊ သို့မဟုတ် ငါဘုရားရဲ့တပည့်သား သာဝကမှတစ်ပါး၊ သို့မဟုတ် တို့ထံကနာဖူးခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီမေးခွန်း ဖြေနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

နီဝရဏ (၁၀)ပါး ဖြစ်ပုံဟော

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့ရဲ့ အရာမဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပါပဲ။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက နီဝရဏတရားငါးပါးက ဆယ်ပါး ဖြစ်ပုံ ဆက်ပြီးတော့ ဟောတယ်။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးက (၁၄)ပါး ဖြစ်ပုံကိုလဲ ဟောမယ်ဆိုပြီးတော့ ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရားက နီဝရဏတရားငါးပါးက ဆယ်ပါးဖြစ်ပုံကို ဟောပါတယ်။

ယဒ ပိအဇ္ဈတ္တံ ခန္ဓေသု ကာမတ္ထန္ဓော တဒပိနီဝရဏံ စသညပါပဲ။

မိမိရဲ့ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ ရာဂဖြစ်ပြီးတော့ နေခြင်းဆိုတဲ့ အတွင်း သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ကာမတ္ထန္ဓ။

အပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ ကာမတ္ထန္ဓဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ အပြင်သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ကာမတ္ထန္ဓ။ ကာမတ္ထန္ဓ (၂)မျိုး။

ဗျာပါဒကျတော့လဲ ဒီအတိုင်းပဲ။ မိမိရဲ့အတွင်းသန္တာန်မှာ ဒေါသ ဖြစ်တယ်။ အပြင်သန္တာန်မှာ ဒေါသဖြစ်တယ်။ ဗျာပါဒ (၂)မျိုး။

ထိနလဲ နီဝရဏ၊ မိဒ္ဓလဲ နီဝရဏ၊ ထိုင်းတာ မှိုင်းတာ (၂)မျိုး (၂)မျိုးဆီ။

ဥဒ္ဓစ္စ- စိတ်ပြန်လွင့်တာလဲ နီဝရဏပဲ။ ကုတ္တုစ္စ- နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်တာလဲ နီဝရဏပဲ။ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ပတ်သက်လို့ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေနဲ့ပတ်သတ်လို့ သို့လောသို့လော တွေးတော မရှင်းဖြစ်နေတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ (၈)ပါးသော ဌာနတို့မှာ သို့လော၊ သို့လော တွေးတောမရှင်း ယုံမှားချင်းဖြစ်နေတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဟောဒီလိုနီဝရဏ ငါးပါးကနေပြီးတော့ (၁၀)ပါး ဖြစ်လာတယ်။

ဗောဇ္ဈင် (၁၄)ပါးဖြစ်ပုံ

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးမှာလဲ သတိသမ္ပောဇ္ဈင် အဇ္ဈင်တ္တသန္တာန်မှာ ရှုပြီးတော့ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်တယ်။ ဗဟိဒ္ဓ သူတစ်ပါးတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်တဲ့ တရားတွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်တယ်။

အခုယောဂီသူတော်စင်များ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို အဓိကထား ပြီးတော့ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်တဲ့ဝါယောလေဓာတ်ကို အဓိကထားပြီးတော့ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ပွားများခဲ့ကြတယ်။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင် မိမိသန္တာန် ဖြစ်တဲ့ တရားတွေနဲ့ပတ်သတ်ပြီးတော့ ဆင်ခြင်တယ်။ သုံးသပ်တယ်။ စုံစမ်းတယ်။ စူးစမ်းတယ်။ သူတစ်ပါးတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်တဲ့တရားတွေနဲ့

ပတ်သတ်ပြီးတော့ ဆင်ခြင်တယ်၊ သုံးသပ်တယ်၊ စုံစမ်းတယ်၊ စူးစမ်းတယ်။

အခုယောဂီသူတော်စင်များ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်နေကြတော့ မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေကို ဆင်ခြင်တယ်၊ လေ့လာတယ်၊ စူးစမ်းတယ်၊ သုံးသပ်တယ်။ ဟော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ပြီ။ အဲဒီလို ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကလဲ (၂)မျိုး ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်မှာ ကာယိကဝီရိယကြိုးစားပြီးတော့ ထိုင်တယ်။ စေတသိကဝီရိယ စိတ်ထဲကနေမလျော့ဘူးဆိုပြီး အားထုတ်တယ်။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် (၂)မျိုး၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် (၂)မျိုး။

ဝိတက်ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်တဲ့ပီတိ၊ ဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ပီတိလို့ (၂) မျိုး၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် (၂)မျိုးက ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ ဆိုတဲ့ စေတသိတ်ခန္ဓာတို့ရဲ့ ငြိမ်းအေးမှု ကာယပဿဒ္ဓိ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာခေါ်တဲ့ စိတ်ရဲ့ငြိမ်းအေးမှု စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် (၂)မျိုး၊ ဝိတက်ဝိစာရရှိတဲ့ သမာဓိ၊ ဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ သမာဓိမျိုး ရရှိခဲ့ကြပြီလေ။

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် (၂)မျိုး - မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ တရားတွေနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ လစ်လျူရှုခြင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်မှာရှိကြတဲ့ တရားတွေနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ လစ်လျူရှုခြင်း၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် (၂)မျိုး၊ အဲဒီလို ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကနေပြီး (၁၄)ပါးပွားရတယ်။ နိဝရဏ (၅)ပါးက (၁၀)ပါးပွားပုံကို သူတို့ကိုမေးလိုက်ပါ။ သူတို့မသိနိုင်ဘူး။

ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးက (၁၄)ပါးပွားပုံ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲလို့ မေးလိုက်ရင် ဒါလဲသူတို့သိနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ပဲ နောက်တစ်နေ့ကျတော့ ရဟန်းတွေနဲ့တိတ္ထိတွေ တခါတွေ့ကြပြန်တယ်။

စိတ် (၂)မျိုး

တွေ့ကြပြန်တော့ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့တွေ့ကြသေးလား၊ သာသနာမှ တစ်ပါးသောအယူရှိတဲ့ တိတ္ထိတွေနဲ့ သင်တို့တွေ့ကြသေး

လားလို့ မေးတော့ ရဟန်းတော်တွေက တွေ့ပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားကြတယ်။ တွေ့လို့ရှိရင် ဒီလိုမေးလိုက်အုံး၊ စိတ် (၂)မျိုးနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ မေးလိုက်ကြ၊ ဆုတ်နစ်တဲ့စိတ်၊ ပျံ့လွင့်တဲ့စိတ်၊

ဆုတ်နစ်တဲ့စိတ်၊ မိမိတို့တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ တော်ပါပြီ၊ ဒါလောက်တောင်ခက်တဲ့တရား မရချင်နေပါစေတော့ဆိုပြီးတော့ တွန့်ဆုတ်တဲ့စိတ်ကတစ်မျိုး၊ ဟိုဟိုဒီဒီ ပျံ့လွင့်နေတဲ့စိတ်ကတစ်မျိုး။

စိတ်တွန့်ဆုတ်နေရင်

အဲဒီတော့ သူတို့ကို တွေ့လို့ရှိရင်မေးလိုက် စိတ်ကလေးတွန့်ဆုတ် နေလို့ရှိရင် ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးထဲက ဘယ်ဗောဇ္ဈင်ကိုပွားရမလဲ၊ ဘယ် ဗောဇ္ဈင်ကိုမပွားပဲထားရမလဲ။ ဟော- စိတ်တွန့်ဆုတ်ပြီးတော့နေတဲ့ အခါမှာ စိတ်ကတွန့်ဆုတ်ပြီးနေပါတယ်ဆိုရင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၊ အဲဒီသမ္မောဇ္ဈင်တို့ဟာ ပွားရမယ့် အချိန်မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ကတွန့်ပြီးတော့ ဆုတ်နစ်နေတဲ့အခါမှာ ဘယ်ဗောဇ္ဈင်တရားပွားရမလဲဆိုတော့ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို အင်တိုက် အားတိုက်ပွားများ ဓမ္မဝိဇယသမ္မောဇ္ဈင်တရားတွေကို ခွဲခြားပြီးတော့ ပွားများနေတဲ့သမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် အဲဒီ (၃)မျိုးဟာ စိတ်တွန့်ဆုတ် တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေတဲ့အခါ ဒီဗောဇ္ဈင် (၃)မျိုးကို ပွားပေးရမယ်။

စိတ်တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေတဲ့အခါမှာ အဲဒီအချိန်အခါမှာ ဒီဗောဇ္ဈင် (၃)မျိုးကို ပွားရမယ် (ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိဇယသမ္မောဇ္ဈင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်) ပါ- တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်နဲ့ ဆုတ်နစ်နေတဲ့အခါ ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မပွားရဘူး။

ဥပမာဘယ်လိုလဲလို့ဆိုတော့ မီးမွှေးတဲ့ဥပမာ. . . မီးလေးက နည်းနည်းလေးရယ်၊ မီးစလေးကသေးသေးလေး ကျန်တဲ့အချိန်၊

လူတစ်ယောက်ဟာ အဲဒီမီးနည်းနည်းကို မီးမွှေးချင်တဲ့အခါ ကျတော့ အကယ်၍ မြက်အစိုတွေထည့်မယ်၊ နွားချေးအစိုတွေ

ထည့်မယ်။ ထင်းအစိုတွေထည့်မယ်၊ ရေလောင်းပေးအုံးမယ်၊ ဖုံနဲ့သဲတွေ နဲ့လည်း ပက်ပေးအုံးမယ်ဆိုရင် ဒီမီးဘယ်တောက်တော့မလဲ။ အဲဒါ ကြောင့်မို့ မီးနည်းနည်းလေးမွှေးတဲ့အခါမှ အစိုအထိုင်းထင်းတို့ မြက်တို့ ထည့်လို့ ရှိရင် မီးသေသွားရုံပဲရှိတယ်။

အဲဒီလိုပဲ စိတ်ဆုတ်နစ်နေပါတယ်ဆိုမှ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမယ်ဆိုရင် ပိုပြီးတော့ သာ စိတ်ကဆုတ်နစ်ပြီးတော့ နောက်ပြန်ပြေးလိမ့်မယ်။ မီးစ၊ မီးခဲ သေးသေးလေးကို မီးမွှေးတဲ့အခါမှာ မြက်ခြောက်တွေ ထည့်ပေးရမယ်၊ ထင်းခြောက်တွေထည့်ပေးရမယ်၊ နွားချေးခြောက်တွေ ထည့်ပေးရမယ်၊ ရေလောင်းမပေးရဘူး၊ ဖွဲတို့ ဖုံ့တို့တို့နဲ့လည်း မဖုံးရဘူး၊ မပက်ရဘူး၊ အဲဒီလိုဆိုရင် မီးတောက်နိုင်တယ်။

အဲဒီလိုပဲပဲ စိတ်ကလေးဆုတ်နစ်နေပြီဆိုရင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများပြီးပေးရတယ်။

စိတ်ယုံလွှင့်နေရင်

ဒါဖြင့် စိတ်ကလေးယုံလွှင့်နေပြီ၊ ယုံလွှင့်နေတဲ့အခါ ဘယ်ဗောဇ္ဈင် ကို ပွားများရမလဲလို့ သူတို့ကိုမေးလိုက်ရင် သူတို့ဖြေနိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်ကယုံလွှင့်နေပြီ မငြိမ်သက်တော့ဘူး အဲဒီလိုဆိုရင် ဘယ်ဗောဇ္ဈင် တွေ ပွားရမလဲ၊ ဘယ်ဗောဇ္ဈင်တွေ မပွားပဲနေရမလဲ၊ စိတ်ဟာယုံလွှင့်နေ ပြီဆိုရင် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်- ငြိမ်းအေးမှုနဲ့ပတ်သတ်ပြီးတော့ ပွားများရမယ်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်- သမာဓိရအောင်ကြိုးစားရမယ်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်- လျစ်လျူရှုနိုင်အောင်ကြိုးစားရမယ်။

စိတ်ယုံလွှင့်နေပါတယ်ဆိုမှ အဲဒီအချိန်အခါမှာ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ကြိုးစားပြီးတော့ ထပ်ပြီးတော့အားထုတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် ပိုပြီးတော့ ယုံလွှင့်သွားတယ်။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ပွားများလိုက် မယ်ဆိုရင် ပိုပြီးတော့ ယုံလွှင့်သွားနိုင်တယ်။ ဥပမာ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့

အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့ မီးပုံကြီး၊ မီးတောက်ကြီး၊ အဲဒီမီးပုံ မီးတောက် မီးလျှံကြီး ငြိမ်းလိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ -

မီးငြိမ်းချင်တယ်၊ မီးငြိမ်းချင်တယ် ဆိုပြီးတော့ မြတ်ခြောက်တွေ သွားထည့်၊ ထင်းချောက်တွေထည့်၊ နွားချေးခြောက်တွေထည့်၊ ရေမလောင်းဘူး၊ ဖုန်နဲ့သဲနဲ့လည်းမပတ်ဘူးဆိုရင် ဒီမီးတောက်တခါထဲ ငြိမ်းစရာအကြောင်းမရှိဘူး။

ဒီမီးတောက်မီးလျှံကြီးကို ငြိမ်းချင်တဲ့အခါကျတော့ ဘာလုပ်ရမလဲ လို့ဆိုတော့ မြက်အစိုတွေထည့်၊ ထင်းအစိုတွေထည့်၊ နွားချေးအစို တွေထည့်၊ ရေနဲ့ပက်၊ သဲတို့ ဖုံတို့နဲ့ ပက်မယ်ဆိုရင် မီးတောက်ဟာ ငြိမ်းပြီးတော့သွားနိုင်တယ်။ “ငြိမ်းပြီးတော့ မသွားနိုင်ဘူးလား၊ ရဟန်းတို့” လို့မေးတော်မူတဲ့အခါ ရဟန်းတော်များက “ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားကြတယ်။

အဲဒီလိုပဲတဲ့ စိတ်ကလေးပျံ့လွင့်နေလို့ရှိရင် စိတ်ပျံ့လွင့်နေရင် “ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွားများပေးရမယ်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်အောင် လုပ်ရမယ်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ပွားများပေးရမယ်။ အဲဒီတော့ ဆုတ်နစ်နေတဲ့စိတ်ကလေးကို အားတက်သွားအောင်၊ ပျံ့လွင့်နေတဲ့ စိတ်ကလေးကို ငြိမ်သွားအောင် ဘယ်တရားမျိုးတွေ ပွားရမလဲ။ ဘယ်တရားမျိုးတွေ ပွားသင့်သလဲ၊ ဘယ်တရားမျိုးတွေ မပွားသင့်ဘူးလဲ။

ဘယ်တရားတွေပွားလို့ရှိရင် ဆုတ်နစ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးဟာ အားတက်လာမလဲ၊ ဘယ်တရားတွေ ပွားများလို့ရှိရင် ပျံ့လွင့်နေတဲ့ စိတ်ကလေးဟာ ငြိမ်ပြီးတော့သွားမလဲ။ ဒီမေးခွန်းတွေများ မေးလိုက် လို့ရှိရင် အဲဒီသာသနာမှတစ်ပါး အယူရှိတဲ့ တိတ္ထိတွေဟာ ဒီမေးခွန်းတွေ ဖြေနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။

နတ်နှင့်တကွသော လောကကြီးထဲမှ ငါဘုရားမှတစ်ပါး အခြား ပုဂ္ဂိုလ် ဒီမေးခွန်းမဖြေနိုင်ဘူး။ ငါဘုရားရဲ့ တပည့်သား သာဝကများ မှတစ်ပါး အခြား ပုဂ္ဂိုလ်မဖြေနိုင်ဘူး။ ငါဘုရားရဲ့ ဟောသံ ပြောသံကို

မနာကြားရဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီစကားမဖြေနိုင်ပါဘူး။ အဲသလို ဆုတ်နစ်တဲ့စိတ်၊ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပျံလွင့်နေတဲ့စိတ် အဲဒီစိတ် တွေနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ ဆိုကြပါစို့၊ တရားအားမထုတ်မီက ပျံလွင့်နေ တဲ့စိတ်၊ တရားအားထုတ်တဲ့အခါ မပျံလွင့်ရအောင်လို့ သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင် ပွားခဲ့ကြ။ မပျံလွင့်အောင်လို့ပါပဲ။ ပျံလွင့်နေတဲ့ စိတ်ကလေး ငြိမ်းပြီးတော့ တည်ပြီးတော့နေအောင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် အားထုတ်ခဲ့ ကြတာပါပဲ။

ဒါဖြင့် ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးထဲက ဆုတ်နစ်တဲ့စိတ်နဲ့ပတ်သတ်ပြီး အားတက်တဲ့ ပွားများဖို့ရာ ဗောဇ္ဈင်သုံးမျိုး၊ မပွားများသင့်တဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၃)မျိုး။ ပျံလွင့်နေတဲ့စိတ်နဲ့ပတ်သတ်ပြီးတော့ ပွားသင့်တဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၃)မျိုး၊ မပွားသင့်တဲ့ဗောဇ္ဈင် (၃)မျိုးဆိုတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးထဲမှာ သုံးပါး သုံးပါးစီဆိုတော့ (၆)ပါး တစ်ပါးကျန်ပြီးတော့နေပါတယ်။ ဘယ်ဗောဇ္ဈင်ကျန်နေသလဲ ဆိုတော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင် -

အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက -

သတိဉ္စခါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမိ

ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင် သတိကိုတော့ အရာရာမှာ အလိုရှိအပ်တယ်လို့ ငါဘုရားဟောတော်မူတယ်။ ဟင်းတွေချက်ပြီးတော့ စားကြတဲ့အခါ ဟင်းတိုင်း ဟင်းတိုင်းမှာ “လောဏဓူပန” ခေါ်တဲ့ ဆားခပ်ဖို့အရေးကြီးတယ်။ ဟင်းတိုင်းဟင်းတိုင်းမှာ ဆားပါမှ သင့်တော် သလို “သဗ္ဗကမ္မိက အမဇ္ဈောဝိယ” သတိလေးဟာ အရာခပ်သိမ်းကို ဆောင်ရွက်တဲ့မင်းအမတ်ကြီးနဲ့လည်း တူတယ်။

အရေးပါတဲ့မင်းအမတ်ကြီးများဟာ စစ်ရေးစစ်ရာမှာလဲပါတယ်။ စီးပွားရေးလည်းပါတယ်။ လူမှုရေးလည်းပါတယ်။ နန်းတွင်းရေး/ နန်းပြင်ရေးအားလုံးမှာလဲပါတယ်။ မင်းရေးမင်းရာအားလုံးမှာ ပါပြီးတော့ နေတယ်။

အဲဒီလိုပဲ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သတိကတော့ဖြင့် စိတ်ဆုတ်နစ်နေပြီ ဆိုရင်လည်း သတိဟာအသုံးချရတယ်။ စိတ်ပျံလွင့်နေပြီဆိုရင်လည်း

သတိသမ္မောဇ္ဈင်က အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “သတိဉ္စန္ဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမိ” လို့ ဟောတော်မူခဲ့တာပါ။

အဲဒီတော့ သာသနာတော်မှတစ်ပါး အခြားတိတ္ထိတို့ရဲ့အယူဝါဒမှာ စိတ်ဆုတ်နစ်နေလို့ရှိရင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းမရှိပါဘူး။

စိတ်ကလေးပျံ့လွင့်နေရင်စိတ်ကို ဘယ်လိုထိန်းရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းလည်း မရှိပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာသာ ရှိပါတယ် ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားများပုံ အပြည့်အစုံက ဒီသာသနာတော် မှာသာ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ ဤအဆုံးအမတော်ကြီး မကွယ်ပသေးခင် မိမိတို့ လူရယ်လို့ဖြစ်လာကြတယ်။

ဆုတ်နစ်နေတဲ့စိတ်ကို အားတက်အောင်ပြုကျင့်တဲ့နည်း၊ အားထုတ်တဲ့နည်း၊ ပျံ့လွင့်နေတဲ့စိတ်ကို ငြိမ်သက်အောင် အားထုတ်တဲ့ နည်းနာ နိဿယအတိုင်း အားထုတ်ကြိုးစားပြီးတော့လာခဲ့တာ ယနေ့ (၇)ရက်ပြည့်မြောက်လို့ မနက်ဖြန်ဆိုရင် အပြီးသတ်အောင်ပွဲခံကြမည့် အချိန်အခါသမယဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုမြတ်စွာဘုရား ပေးသနားတော် မူခဲ့တဲ့ ဆုတ်နစ်တဲ့စိတ်ကို အားတက်အောင်လုပ်တဲ့၊ ပွားများတဲ့နည်း။

ပျံ့လွင့်နေတဲ့စိတ်ကို ငြိမ်းအောင်အားထုတ်တဲ့နည်းများဖြင့် အားထုတ်ပြီးတော့လာခဲ့ကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များ ငါတို့တတွေ လူဖြစ်ရကျိုးနပ်တယ်။ ကမ္ဘာ့လူထုအများစုကြီးထဲက အနည်းစုလေးသာ တွေ့နိုင်တဲ့ ခံစားနိုင်တဲ့၊ ဓမ္မအရသာကို ငါတို့တတွေ ခံစားရတယ်လို့။

စိတ်ထဲက ကျေကျေနပ်နပ်နဲ့ မိမိတို့အားထုတ်ရတဲ့ လမ်းစဉ် အပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယမရှိ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းတိုက်တွန်းရင်း ဘုန်းကြီးဩဝါဒတရားစကားကို နိဂုံးချုပ် အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စခန်းသိမ်းအောင်ပွဲ

ယနေ့ (၂၁)ကြိမ်မြောက် တရားစခန်းအောင်ပွဲအနေနဲ့ ယနေ့ နံနက် အရက်တက်ချိန်မှာ ကျင်းပကြတယ်။ အဲဒီတရားစခန်းအောင်ပွဲမှာ ဘုန်းကြီးအနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က အင်မတန် ဉာဏ်ကြီးတဲ့ အရွယ်အားဖြင့် (၇)နှစ်သာရှိသေးတဲ့ သူဌေးသား တစ်ယောက်၊ သူက သူ့ဖခင်သူဌေးကြီးကို ဘာမေးသလဲဆိုတော့

အတ္တဒွါရ ပဉ္စာ

ပစ္စုပ္ပန်တမလွန် အကျိုးစီးပွားများခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ မေးခွန်းကိုမေးတယ်။ မေးတဲ့အခါ ဖခင်သူဌေးကလည်းမဖြေနိုင်။ မဖြေနိုင်တော့ ဘုရားထံလာရောက်ပြီးတော့ ဒီကလေးဟာ တပည့်တော် ကို ပစ္စုပ္ပန်သံသရာကြီးပွားကြောင်း အကျိုးစီးပွားရခြင်းရဲ့ အကြောင်း မေးခွန်းပြဿနာမေးပါတယ်အရှင်ဘုရား။

ဘုရားရှင်က မှန်တယ်တဲ့။ ဒီကလေးဟာ ဒီဘဝမှာသာ အကျိုးစီးပွားများခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ပြဿနာမေးခွန်းကို မေးတာ မဟုတ်ဘူး။ ရှေးအခါတုန်းကလည်း ဒီမေးခွန်းမေးခဲ့ဘူးတယ်။ ဘဝကတ္တားခြားသွားတဲ့အတွက် ဘဝဖုံးလွှမ်းနေတဲ့အတွက် သူမသိတာ ပဲလို့ ဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ပစ္စုပ္ပန်သံသရာကြီးပွားချမ်းသာခြင်းရဲ့ အကြောင်း (၆)မျိုးကို ထုတ်ဖော်ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အာရောဂျမိစ္ဆေပရမဉ္စလာဘံ

သီလံဝုဒ္ဓါနုမတံ သုတဉ္စ

ဓမ္မာနုဝတ္တိစ အလီနတာစ

အတ္တဿဒွါရာပမုခါဆဋ္ဌေတေ။

ပစ္စုပ္ပန်သံသရာအကျိုးစီးပွားရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အချက်အလက် (၆)မျိုးကို မြတ်စွာဘုရားဖြေကြားတော်မူတယ်။ ပရမံ မြတ်သော၊ အာရောဂျ-အနာရောဂါကင်းရှင်းကွာ၍ ကျန်းမာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော လာဘ်-လာဘ်ကို ဣစ္ဆေ အလိုရှိရာ၏။

နံပါတ် (၁)က-

အရတော်မှန် လူဖြစ်ပြန်သော်လက်မွန်ဦးစွာကင်းအနာနှင့် ရောဂါမစပ် မြတ်သောလာဘ် လိုသည်သာတဲ့။ မှန်ပါတယ်၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ စကားတော်။

အခုယောဂီသူတော်စင်များ လောကီစီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်တဲ့ အခါ ကျန်းမာမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်တယ်။ မရသေးတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို ရဖို့၊ ရပြီးသားစည်းစိမ်များကိုခံစားဖို့ ကျန်းမာမှ ခံစားနိုင်ကြတယ်။

အဲဒီတော့ ရောဂါက (၂) မျိုး။

(၁) ကိုယ်၌ဖြစ်တဲ့ရောဂါ (၂) စိတ်၌ဖြစ်တဲ့ရောဂါ - ကိုယ်ရောဂါ၊ စိတ်ရောဂါ။ ကိုယ်ရောဂါလည်းကင်း၊ စိတ်ရောဂါလည်းရှင်းမှ စိတ်ရောဂါဆိုတာ သာမန်အားဖြင့်ပြောမယ်ဆိုရင် စိတ္တဇဆေးရုံ ရောက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို စိတ်ရောဂါရှိတယ်လို့ ဒီလိုခေါ်ကြပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ အရဟတ္တဖိုလ်မရောက်သေးသူအားလုံးဟာ စိတ်ရောဂါ ရှိသူတွေချည်းပဲဖြစ်ပါတယ်။

စိတ္တဇဆေးရုံပို့ရလောက်အောင်ရှူးနောက်တာ မဟုတ်သေးတော့ တရားအားထုတ်လို့ရနေကြတယ်။ ကိလေသာရောဂါလို့ ဆိုကြပါစို့၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ထင်ရှားရှိနေရင် ဒါကိလေသာရောဂါ ရှိနေတာပါပဲ။ အဲဒီလောဘကြောင့် ရှူးတာမျိုး၊ ဒေါသကြောင့် ရှူးတာမျိုး၊ မောဟကြောင့်ရှူးတာမျိုးထိအောင် မဖြစ်လို့ရှိရင် စိတ်အရှူးရောဂါကင်း ပြီးတော့နေတယ်လို့ လောကကတော့ ဆိုနိုင်သေးတယ်။

အဲဒီလို အရှူးလို့မခေါ်ရသေးတဲ့စိတ်ရောဂါကင်းနေရင်ဖြင့် စိတ်ရောဂါကင်းတဲ့အတွက်မရသေးတဲ့သမာဓိ၊ စိတ်ရဲ့တည်ကြည် ငြိမ်သက်မလှုပ်ယှက်မှုကို ရအောင်အားထုတ်နိုင်ပါသေးတယ်။ ရပြီးသား သမာဓိလည်း အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်တိုးပွားပြီးတော့ ဝိပဿနာအဆင့် ရောက်အောင်အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အမှန်အမြတ်ဖြစ်တဲ့ ကျန်းမာခြင်းဆိုတဲ့လာဘ်ကို ကျန်းမာခြင်းကို အလိုရှိရမယ်။

နံပါတ် (၂) “သီလဉ္စ” စာရိတ္တသီလကိုလည်းကောင်း

စာရိတ္တသီလဆိုတာ မိမိတို့ပြုသင့်ပြုထိုက်တဲ့ မိဝတ်၊ဖဝတ်ကစပြီး ပြုကျင့်ထိုက်တဲ့စာရိတ္တကျင့်ဝတ် အဲဒါလည်းအလိုရှိရမယ်။

နံပါတ် (၃) ဝုဒ္ဓါနုမတံ ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးမားကြကုန်သော ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့်အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၏ ဩဝါဒကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဩဝါဒအဆုံးအမ၊ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးအစရှိတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ ဩဝါဒ ကိုလည်းပဲ အလိုရှိရမယ်။

နံပါတ် (၄) သုတဉ္စ အကြားအမြင်များခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆေ အလိုရှိရာ၏။

နံပါတ် (၅) ဓမ္မာနုဝတ္တိံ - တရားအားလျော်တဲ့ သုစရိုက် တရားကိုလည်းကျင့်၊ ယောဂီသူတော်စင်များ တရားအားထုတ်တယ် ဆိုတော့ သုစရိုက်တရားတွေ ကျင့်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့်လည်း ဆိုတော့ ဝုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ပြီးသားဖြစ်နေလို့ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်ပြီးတော့ ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ထားတာဆိုတော့ ဓမ္မာနုဝတ္တိံစ - တရားအားလျော်တဲ့ သုစရိုက်တရားကိုကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ အချက်အလက်ဟာလည်း ပြည့်စုံ တယ်။

နံပါတ် (၆) အလီနတာစ - မဆုတ်နစ်သောစိတ်ရှိသည်၏အဖြစ် မဆုတ်နစ်တဲ့စိတ်ရှိတယ်။ လောကီလုပ်ငန်းမှာဖြစ်စေ၊ တရားလုပ်ငန်းမှာ ဖြစ်စေ မဆုတ်နစ်တဲ့စိတ်ဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်။ ဣတိ - ဤသို့၊ ဧတေဆ- ဤတရားခြောက်ပါးတို့သည်၊ အတ္ထဿ- ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာသောအကျိုး၏၊ ပမုခါ- မြတ်ကုန်သော၊ ဒွါရာ ရဘို့ရာအကြောင်းတို့ပါပေတည်း။

အာရောဂျ မိစ္ဆေ ပရမဗ္ဗ လာဘ်
သီလံ ဝုဒ္ဓါနုမတံ သုတဗ္ဗ
ဓမ္မာနုဝတ္တိ အလိန တာစ
အတ္တဿဒ္ဓါရာ ပမခါဆဋ္ဌတေ။

မြတ်စွာဘုရား အကျိုးစီးပွားများခြင်းအကြောင်း (၆)မျိုး
ဟောပါသည်။

- (၁) ကျန်းမာခြင်းကိုအလိုရှိခြင်း
- (၂) စာရိတ္တသီလကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း
- (၃) ဘုရားပေစွကဗုဒ္ဓါအရိယာအရှင်မြတ်ကြီးတွေနှင့်တကွ
လေးစားအပ်တဲ့ ဆရာသမားတို့ရဲ့ သြဝါဒစကားကို
အလိုရှိခြင်းလိုက်နာခြင်း
- (၄) အကြားအမြင်များခြင်းကို အလိုရှိခြင်း၊ အသင်အကြား
အမြင်များခြင်း
- (၅) သုစရိုက်တရားတို့ကို ကျင့်သုံးခြင်း
- (၆) မဆုတ်နစ်သောစိတ်ရှိခြင်း - အဲဒီ (၆)မျိုးဟာ ပစ္စုပ္ပန်

သံသရာအကျိုးများခြင်းရဲ့အကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ လမ်းစဉ်တွေ -
မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း အခုယောဂီ
သူတော်စင်များ ဒီအချက်အလက်များကို ထိုက်တန်သလောက် မိမိတို့
သန္တာန်မှာရရှိတဲ့အတွက် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးများခြင်းရဲ့အကြောင်း
ကောင်းမြတ်တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့အဆုံးအမကို လိုက်နာကျင့်သုံးရပေပြီ။

(၂၁) ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း
ဝင်ရောက်ပြီးတော့ ဒီအကျိုးစီးပွားများခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့
လမ်းစဉ်များလိုက်နာရပေပြီလို့ ဝမ်းပန်းတသာနဲ့ ယနေ့တရားစခန်း
အောင်ပွဲကျင်းပကြတယ်။

ဒါကြောင့် အကျိုးစီးပွားများခြင်း အကြောင်းကောင်းမြတ်တဲ့
လမ်းစဉ်များလိုက်နာကျင့်သုံးရသဖြင့် ကျေနပ်စရာ၊ အားရစရာ

လယ်တီဝိပဿနာ

၄၅၁

ကောင်းတဲ့အတိုင်း မိမိတို့ဟာ မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမများကို ဆက်လက်ပြီးတော့ လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြပါစေသော်လို့ ဆုတောင်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ သြဝါဒကို နှိပ်ချုပ်ပါတယ်။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

[The following text is extremely faint and illegible due to low contrast and scan quality. It appears to be a long passage of Burmese text.]

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

လယ်တီဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်
 ဩဝါဒါစရိယနှင့် လယ်တီမူ ပဓာနနာယက
 နာဂလိဏ်ဂူဘုရားကုန်းမြေ
 ကလေးဝတောရစာသင်တိုက် ဆရာတော်
 နှိင်ငံတော်သံဃာမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲပက်အကျိုးတော်ဆောင်
 ဒွိပိဋကဇေ - ဒွိပိဋကကောသိဒ

အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ဟောကြားတော်မူသော
 (၂၂)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ
 (၇)ရက်တရားစခန်းဖွင့်ပွဲ

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့။

ဓာတုဗေဒဉာဏ်အားတော်

(၂၂)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း
 ဖွင့်ပွဲအနေနဲ့ ယောဂီအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့အား ရှေးဦးစွာ
 ဓာတ်များစွာကို သိတော်မူတတ်သော ဘုရားရှင်အား ရှိခိုးကြရအောင်။

အနေကံ နာနာဓာတုံလောကံ၊ ခန္ဓာယတနဓာတုကံ။

ဇာနန္ဓော ဉာဏဗလေန သီဟနာဒံ နဒီဇိနော။

ဇိနော- အောင်သင့်အောင်ရာ အဖြာဖြာကို ကောင်းစွာအောင်
 မြင်ဘုရားရှင်သည်၊ အနေကံဓာတုံ- စက္ခုကာမ စသည် သတ်မှတ်များစွာ
 သော ဓာတ်လဲရှိသော၊ နာနာဓာတုံ- ထိုဓာတ်အများ တစ်ပါးပါး၌
 ထူးခြား သတ်မှတ် ကွဲပြားသော ဓာတ်လဲရှိသော၊ ခန္ဓာယတန ဓာတုကံ-

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သူငါမနှော ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်သဘောသာဖြစ်သော၊
 လောကံ- လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဟု သူငါထင်မှတ် လောကဓာတ်ကို၊
 ဉာဏဗလေန- အနေကနာနာဓာတ်များစွာကို သေချင်ခဲ့ခြင်း ဉာဏ်တော်
 စွမ်းဖြင့်၊ ဇာနန္တော- မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင် ဧကန်တိတိ
 သိရှိတော်မူပါသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက် ခြင်္သေ့ဟောက်သို့
 ရဲရဲတောက်ညံ တရားတော်အသံကို၊ နဒီ- ပညာရဲရင့် ပွဲလယ်တင့်သို့
 ကျူးရင့်လှစ်ဖွေ မိန့်မြွက်တော်မူပါပေ၏။ သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက်
 ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက်ညံ တရားတော်အသံကို၊ နဒန္တံ- ပညာ
 ရဲရင့် ပွဲလယ်တင့်သို့ ကျူးရင့်လှစ်ဖွေ မိန့်မြွက်တော်မူနိုင်ပါပေသော၊
 ဇိနံ- ဇိနဟူသည် အမည်တံဆိပ် ဘွဲ့ပုံလိပ်ဖြင့် ခပ်နှိပ်ပေါ်ထင်
 အောင်ပွဲရှင် မြတ်ဘုရားကို၊ မယံ- တပည့်တော်တို့ ဆရာတော်များနှင့်
 တကွ ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့သည်၊ ဝန္ဓာမ- ရိုသေမြတ်နိုး
 လက်စုံမိုးလျှက် ရှိခိုးကြပါကုန်၏ မြတ်စွာဘုရား။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဘုန်းကြီးတို့ ရရှိထားတဲ့ ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓအမွေအနှစ် တရား
 ဘဏ္ဍာ ရတနာတိုက်ကြီးထဲက သင့်လျော်ရာ သင့်လျော်ရာလေးတွေ
 ထုတ်ပြီးတော့ သုံးစွဲခဲ့ကြရတာ မကုန်နိုင်ပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်တွေ အမြောက်အများ
 ရှိတာထဲက အားတော် (၁၀)တန်၊ ဉာဏ်တော် (၁၀)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတော်
 မူသော မြတ်စွာဘုရား။

ဘုန်းကြီးတို့ ကိုးကွယ်အားထားရာဖြစ်တဲ့ မြတ်ဘုရားသည်
 ကာယဗလအားတော် (၁၀)တန်၊ ဉာဏဗလဉာဏ်တော်အား (၁၀)ပါး
 ထဲက များစွာသောဓာတ်တွေ ခွဲခြားပြီးသိနိုင်တဲ့ အနေကဓာတု၊
 နာနာဓာတုဉာဏ်တော်အား။

ဓာတ်တွေကလဲ အများကြီးပဲ။ စက္ခုဓာတ်၊ သောတဓာတ် အစရှိသောဓာတ်၊ ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၊ နာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ် အစရှိသော ဓာတ်တွေအများကြီး။ ဒါကြောင့်-

အနေကံဓာတ်- စက္ခုကာမ စသည် သတ်မှတ်များစွာသော ဓာတ်ရှိသော၊ လောကကြီးကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဒီလောကကြီးမှာ ဘာတွေရှိသလဲ။ ဓာတ်တွေရှိတယ်။ စက္ခုသောတ အစရှိတဲ့ဓာတ်တွေ၊ ကာမဓာတ်အစရှိတဲ့ ဓာတ်တွေ။

ဓာတ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ သဘောပါ။ သဘောဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ သုညပါပဲ။ သုညဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ သတ္တဇီဝမှ ကင်းဆိတ်တယ်။

သတ္တဝါဆိုတဲ့ အထင်အမှတ် ဇီဝိညာဉ် အသက်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ အထင်အမှတ်၊ ငါရှိတယ်ဆိုတဲ့ အထင်အမှတ်၊ သူရှိတယ်ဆိုတဲ့ အထင်အမှတ်။

အဲလို အထင်အမှတ်တွေမှ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့ သုည။ တရားအား ထုတ်တယ်ဆိုတာ ဒီဓာတ်တွေ မြင်အောင်ကြည့်တဲ့နည်းပါပဲ။ သုညဆိုက် အောင်ကြည့်နိုင်ဖို့ပါပဲ။ လောကမှ ထွက်မြောက်ဖို့ဉာဏ်နဲ့မြင်အောင် ကြည့်ပါ။

ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ သတ္တဗေဒ အစရှိတဲ့ ပညာရပ်တွေ အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ လောကသုံးအတွက် အသုံးချနေကြပါတယ်။

အဲဒီ ဓာတုဗေဒနဲ့ပတ်သက်လို့ လောကကြီးမှာ ပထမဆုံး မြတ်စွာဘုရားက ဓာတ်တွေ ခွဲခြားခွဲခြားပြီးတော့ ဓာတ် (၄)မျိုး၊ ဓာတ် (၆)မျိုး၊ ဓာတ် (၁၈)မျိုးအပြင်၊ မြောက်များသော ဓာတ်တွေကို ခွဲခြားပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

အဲဒီ ဓာတ်တွေထဲကမှ စက္ခုဓာတ်နဲ့ သောတဓာတ်မတူဘူး။ သောတဓာတ်နဲ့ ယာနဓာတ်မတူဘူး။ ကာမဓာတ်နဲ့ ရူပဓာတ်မတူဘူး။

ရူပဓာတ်နဲ့ အရူပဓာတ်မတူဘူး။ နာမ (နာမ်)ဓာတ်နဲ့ ရူပ (ရုပ်)ဓာတ် မတူဘူး။

ဓာတ်အများမှာ တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး မတူကွဲပြား ခြားနားတဲ့အချက် တွေကိုလဲ ခွဲခြားစိတ်ဖြာပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီလောကကြီးဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သူငါမနှော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သဘောသာ ရှိတယ်လို့ မြင်တော်မူတယ်။ မြင်ရမှာပါ။

ဒို့သူငါတွေကတော့ ထင်မှတ်နေကြတာ လူရှိတယ်။ နတ် ရှိတယ်။ ဗြဟ္မာရှိတယ်လို့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် ရှေ့မှာ ငါတံဆိပ်၊ သူတံဆိပ် ခပ်နှိပ်နေကြတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သူငါထင်မှတ် လောကဓာတ်ကို ဤကမ္ဘာကြီးကို၊ ဤစကြဝဠာကြီးကို၊ ဤလောကကြီးကို မြတ်စွာဘုရားက အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်သာ ရှိတယ်လို့ အကြိမ်ကြိမ်ဟောကြား တော်မူခဲ့တယ်။

တရားမြင်မှ ဘုရားမြင်

အဲဒီ သဘောသွားလေးတွေကို မိမိတို့သိအောင် အားထုတ်ကြ ရမှာပါ။ တရားတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေထဲက “ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ” ပညာရှင်တွေဟာ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ အသီးအသီး သိရတဲ့ တရား မျိုးတဲ့။

သူပြောလူပြောလို့ သိတာကတစ်မျိုး၊ သူတစ်ပါးဆီကတစ်ဆင့် သိရတာက တစ်မျိုး၊ တရားတော်ရဲ့ ဂုဏ်ရည်တစ်မျိုးက ပညာရှင်တွေ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မျက်တွေ့ လက်တွေ့ သိအပ်တဲ့တရားတော်ပါတဲ့။ အကူ ကိရိယာတစ်မျိုးမျိုးနဲ့ ကြည့်တာ မြင်တာ သိတာကို မဆိုလိုပါဘူး။

အဲဒီလို ကိုယ်တွေ့မျက်တွေ့ဖြစ်တဲ့ တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတောဓမ္မော” မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်

ကို ဟောကြားတဲ့အခါမှာ အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးလုံးကောင်းတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံအောင်လဲ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

အစပိုင်းမှာ သီလ၊ အလယ်ပိုင်းမှာ သမာဓိ၊ အဆုံးပိုင်းမှာ ပညာ အနက်သဒ္ဓါနဲ့လဲ ပြည့်စုံတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့တရား ဒီနားမှာပိုနေလို့ ဖြုတ်ကြဦးစို့ ရဲ့လို့ ဖြုတ်စရာလဲ မရှိဘူး။ ဒီနားမှာလိုနေလို့ ဖြည့်စွက်ကြဦးစို့ရဲ့လို့ ဖြည့်ကွက်လဲ မတွေ့ရဘူး။

စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်း ကောင်းခြင်းစုံလတ် တရားတော် ဆိုတဲ့အတိုင်း စင်ကြယ်တဲ့ကျင့်စဉ်။

အခု ယောဂီသူတော်စင်များ ကျင့်ရမယ့် ကျင့်စဉ် ပရိသုဒ္ဓ ဗြဟ္မစရိယ စင်ကြယ်တဲ့ကျင့်စဉ်။

ကျင့်စဉ်မှန်ဖို့က အရေးကြီးတာကိုး။ စင်ကြယ်တဲ့ကျင့်စဉ်၊ ဘာကြောင့် စင်ကြယ်သလဲလို့ဆိုတော့ ကောင်းစွာဟောကြားထားတဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။

အဲဒီလို စင်ကြယ်တဲ့ကျင့်စဉ် ကျင့်ကြတဲ့ ဗြဟ္မစရိယပုဂ္ဂိုလ် များဟာ “သန္နိဋ္ဌိကော” မျက်မှောက်မှာ အကျိုးရပါလိမ့်မယ်။ တော်တော် ကြာတော့ လက်တွေ့တွေ့ပါလိမ့်မယ်။

“အကာလိကော” ဒါကတော့ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ပတ်သက်ပါတယ်။ အခါမလင့် အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာက မဂ်ဉာဏ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ရပြီ ဆိုပါစို့။ ကမ္ဘာကလဲ ပျက်တော့မယ်ဆိုပါစို့။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ မဂ်ဉာဏ်ရပြီး ဖိုလ်ဉာဏ်မရမီ ကာလ အတွင်း ကမ္ဘာပျက်ကိန်း ကြုံသော်လဲပဲ။ အဲဒီ ကမ္ဘာပျက်မှုကြီးက တစ်ခါထဲ ရပ်ဆိုင်းပေးရတယ်။ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့သတ္တိ အင်မတန် ကြီးမားပါတယ်။ ကမ္ဘာပျက်မယ့်ကိန်းကြီး ကမ္ဘာပျက်ဖို့ရာ အချိန်ရောက်နေပါပြီ။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်က မဂ်ဉာဏ်ရ ထားလို့ရှိရင် ဖိုလ်ဉာဏ် မရမီစပ်ကြားမှာ ကမ္ဘာကြီး ပျက်မသွားဘူး။

အဲဒီလို ကမ္ဘာပျက်မည့်အရေးကိုပင် ဟန့်တားနိုင်တယ်။

“ဟေ့ပဿိကော”- လာရောက်ရှုမြင် ကျေးဇူးတင်မြဲဖြစ်၍ လာပါ ရှုပါ ကျင့်ကြံပါ အားထုတ်စမ်းပါလို့ မပါပါအောင် ခေါ်ဆောင် သိမ်းသွင်းထိုက်သော ဂုဏ်ဂူးဝိသေသနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး အနက်ပေး ထားပုံက အင်မတန်ရှင်းပါတယ်။

“လာရောက် ရှုမြင် ကျေးဇူးတင်မြဲဖြစ်၍ လာပါ၊ ရှုပါ၊ ကျင့်ကြံပါ။ အားထုတ်စမ်းပါလို့ မပါပါအောင် ခေါ်ဆောင်သိမ်းသွင်းထိုက်ပါပေ၏။ လက်ဆွဲပြီးတော့လဲ ခေါ်ထိုက်ပါတယ်။ သတင်းစာထဲက ကြေငြာပြီး တော့လဲ ခေါ်ထိုက်ပါတယ်။ လက်ကမ်းကြော်ငြာတွေ ပေးပြီးတော့လဲ ခေါ်ထိုက်ပါတယ်။ တတ်စွမ်းနိုင်ရင် ဆက်သွယ်ရေး ဂြိုဟ်တု စသည် ကပင် ဖိတ်ခေါ်ထိုက်ပါတယ်။

ဆိုကြပါစို့။ နယ်ကလူတစ်ယောက်ကို ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာ ရွှေတိဂုံဘုရားကြီးက ဘယ်လိုသပ္ပာယ်တယ်။ ဘယ်နေရာတွေက ဘယ်လိုကောင်းတယ် အစရှိသည့်ဖြင့် ပြောပြီးတော့ ခေါ်လာတယ်။

ခေါ်လာတော့ နယ်ကလူတစ်ယောက်က လိုက်လာတာ။ လိုက်လာတော့ ပြောထားတဲ့အတိုင်း မှန်တဲ့အတွက် “အေး- မင်းပြောတာ မှန်သားပဲ။ ရွှေတိဂုံစေတီကြီးကလဲ သပ္ပာယ်လိုက်တာ၊ ဟိုနေရာ ဒီနေရာတွေလဲ စည်ကားလိုက်တာ” ဆိုပြီး ခေါ်လာတဲ့လူကို ကျေးဇူး တင်တယ်။ “ကျေးဇူးတင်တယ်ကွာ”လို့ ကျေးဇူးတင်စကားပြောတယ်။

အဲဒီထက် အဆပေါင်းများစွာ ဒီတရားကို အားထုတ်ကြည့်စမ်း ပါလို့ လက်ရပ်ခေါ်တာကတစ်မျိုး၊ သတင်းစာက ကြေငြာပြီးတော့ စခေါ်တာကတစ်မျိုး၊ မပါပါအောင် ခေါ်ဆောင်သိမ်းသွင်းငါထိုက်တယ်။

ဒါကြောင့် “လာရောက်ရှုမြင် ကျေးဇူးတင်မြဲဖြစ်၍” အားထုတ် ပြီးတဲ့အခါကျတော့ “ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ”၊ “စိတ်ဘယ်လို ချမ်းသာသွား တာ”၊ “စိတ်ကလေးရဲ့ တည်ငြိမ်မှုဟာ ဘယ်လို၊ နဂိုကမြင်နေတဲ့ အမြင်နဲ့ မတူဘူး”။

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

တရားတော်ရဲ့ အရှိန်အဝါတွေ တရားတော်ရဲ့ တန်ခိုးသတ္တိတွေ မိမိသန္တာန်မှာ ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ ပိုပြီးတော့ စိတ်တွေကျေနပ် ပြီးတော့ သွားပါလိမ့်မယ်။

ဟိုတုန်းက ဘုန်းကြီးရဲ့မိတ်ဆွေ ဆရာတော်တစ်ပါးက တရားသား မတက်နိုင်ဘူး။ ဆင်းရဲလိုက်တာတဲ့။

သူက စဉ်းစားတယ်တဲ့။ ဘာကြောင့် ဒါလောက်ကြီးမားတဲ့ ဒုက္ခကို ပေးချင်ပါလိမ့်မလဲ။ တရားတိုက်မှာ တရားပေးတဲ့ ဆရာတော် တွေ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ဒုက္ခ ဘာကြောင့် ပေးရတာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုစိတ်တောင်ဖြစ်သတဲ့။

တဖြေးဖြေး အားထုတ်သားကျလာလို့ အဆင်ပြေလာတဲ့ အခါ ကျတော့ “ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ”။ ဒီလို စိတ်ချမ်းသာမှုမျိုး၊ ဒီလို တရား မြင်ပြီးတော့ စိတ်သက်သာမှုမျိုး၊ ဘယ်တုန်းကမှ မရဖူးဘူးတဲ့။

ဒါကြောင့် အရှင်ဘဒ္ဒိယနှင့် သာကီမင်းသား (၇)နှစ်ဦး အလှည့်ကျ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ပြီးတော့နေရာက ရဟန်းပြုခဲ့ကြတယ်။

အဲဒီအထဲမှာ အရှင်အာနန္ဒာတို့၊ အရှင်ဒေဝဒတ်တို့လဲ ပါဝင်ကြ တယ်။ အရှင်ဘဒ္ဒိယလဲပါဝင်၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်မြတ်ကြီးလဲ ပါဝင် တယ်။

တစ်ဝါတွင်းထဲ အားထုတ်လိုက်တာ အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်မြတ် ကြီးလဲ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရတယ်။

ဒေဝဒတ်ကလဲ ဉာဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူကလဲ ဣဒ္ဓိဝိဒအဘိညာဉ် ရတယ်။

အရှင်အာနန္ဒာလဲ သောတာပန်ဖြစ်တယ်။ အရှင်ဘဒ္ဒိယမထေရ်မြတ်ကြီးက အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်ရောက် ပြီးတော့ ဟိုနားသွားလိုက်လဲ “အဟောသုခံ အဟောသုခံ”။ “သိပ်ချမ်း သာတာပဲ-သိပ်ချမ်းသာတာပဲ၊ ဒီနားသွားလိုက်လဲ အဟောသုခံ အဟောသုခံ”လို့ ဥဒါန်းကျူးတယ်။

အလှည့်ကျ ရှင်ဘုရင်အဖြစ်နဲ့ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်နေစဉ် အခါတုန်းက “အဟောသုခံ” သိပ်ချမ်းသာတယ်၊ သိပ်ချမ်းသာတယ်၊ အလွန်ကို ချမ်းသာတာပဲလို့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ ဥဒါန်းမကျူးခဲ့ဖူးဘူးတဲ့။

ရဟန်းတရားတွေ့တဲ့အခါကျမှ “အဟောသုခံ အဟောသုခံ” “ဪ- ချမ်းသာလေစွ၊ ချမ်းသာလေစွ” လို့ ဥဒါန်းချည်းကျူးနေတော့ အခြားရဟန်းတော်များက အရှင်ဘဒ္ဒိယ အရဟတ္တဖိုလ် ကြွားတယ်လို့ စိတ်ကထင်ပြီးတော့ အပြစ်တင်ကြသေးတယ်။ တကယ်တော့ တရားရတာ အမှန်ပါပဲ။ တရားတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေမှာ-

“ဩပနေယျိကော”- တရားတော်ကို မိမိဆီဆောင်ထားထိုက်တယ်၊ မိမိကိုလဲ တရားတော်ဆီ ပို့ဆောင်ထိုက်တယ်။

“အခု တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ မိမိသန္တာန်မှာ တရားတော်တွေ၊ သမထဝိပဿနာတရားတော်တွေ မရောက်ရောက်အောင် ပင့်ဆောင်ပြီးတော့နေခြင်းပဲ။

မိမိကိုယ်ကိုလည်း တရားတော်ဆီမရောက်ရောက်အောင် သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ ဘာဝနာနှစ်ရပ်ဆီသို့ ပို့ဆောင်နေခြင်းပါပဲ။ ဒါဩပနေယိကဂုဏ်တော်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးနေခြင်း”ပါပဲ။

“ပစ္စတံဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ” ပညာရှင်တွေဟာ ကိုယ်စီကိုယ်ငလက်တွေ့မျက်တွေ့အသီးအသီးသိထိုက်တဲ့တရားပဲ၊ သိရမယ့်တရားမျိုး ဘုရားရှင်တရားတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော် (၆)မျိုး ဟောကြားတော်မူခဲ့တာ အားလုံးယောဂီများလည်း သိကြပြီးသား။

အထူးသတိထားရမှာက တရားတော်ကို ရသိပြီး ကြည်ညိုမှ ဘုရားရှင်ကိုပိုပြီးကြည်ညိုပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ဂုဏ်တော်များ ပွားများကြတဲ့အခါမှာ ဘုရားဂုဏ်တော်၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဂုဏ်တော် ပွားများတာများပါတယ်။

တရားတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော်ပွားများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ပါတယ်။ သံယာ
ဂုဏ်တော်ပွားများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရှားပါးပါတယ်။ ဘုရားဂုဏ်တော်ပဲ
အများစုက ပုတီးစိတ်ကြတယ်။

ဘုရားရှင်ကတော့ တရားတော်ကိုအလေးအမြတ်အင်မတန်
ထားတယ်။ တရားမြင်မှ ဘုရားမြင်တယ်၊ တရားမမြင်ရင် ဘုရားတကယ်
မြင်သည်မမည်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် တကယ်တမ်း ဘုရားကိုမြင်အောင်
တော့ တရားကိုမြင်အောင်ကြိုးစားကြရမယ်။

လူဆင်းရဲ လူချမ်းသာ

ဒါနဲ့ပတ်သတ်လို့ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရဟန်းတစ်ပါးက
“မြတ်စွာဘုရား လူဆင်းရဲ လူဆင်းရဲခေါ်တာ ဘာကြောင့်ခေါ်ပါသလဲ”

“လူဆင်းရဲ လူဆင်းရဲဆိုတာ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးမပွားတဲ့အတွက်
ကြောင့်မို့လို့ လူဆင်းရဲလို့ခေါ်နေရတာပါပဲ။ ဒါဖြင့် “ချမ်းသာတဲ့သူ၊
ချမ်းသားတဲ့သူ ဆိုတာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခေါ်ပါသလဲဘုရား” လို့ဆိုတော့
“ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးပွားများမယ် အကြိမ်များစွာ ပွားများမယ်ဆိုရင်
ချမ်းသာသောသူ” လို့ခေါ်ပါတယ်။

ဒီစကားတော်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်အခု ယောဂီသူတော်စင်များ
(၇)ရက်စခန်းမှာ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများကြရတော့မယ်။ သတိ
သမ္မောဇ္ဈင်ပွားများတော့ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်လည်း မပါလို့မဖြစ်ဘူး။

အဲဒီသတိဝိရိယကို အခြေခံပြီးတော့ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊
ဥပေက္ခာ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တွေဟာလည်းပဲ ပြည့်စုံပြီးတော့
သွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီဗောဇ္ဈင်များ ပြည့်စုံသွားတဲ့အခါကျတော့ မဆင်းရဲ
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ချမ်းသာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်နိုင်တော့တာပဲ။

အတွင်းအပြင် အစိတ်အပိုင်း

နောက်ဆက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာကိုယ် ရဲ့အတွင်းအစိတ်အပိုင်း အပြင်အစိတ်အပိုင်းဆိုတာရှိတယ်။ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အပြင်အစိတ်အပိုင်းဆိုတာဘာကိုခေါ်ပါသလဲဆိုတော့ ဟော- ကလျာဏမိတ်၊ သူတော်ကောင်းတရားအားထုတ်ဖို့ရန် မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းဘုရားတည်းဟူသော မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း၊ သံဃာ တည်းဟူသော မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ တည်းဟူသော မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းတို့ဟာ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ အပြင်အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်ပါတယ်။ ဒါလည်းပဲ ပြည့်စုံတယ်။

တရားအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ အတွင်းအစိတ်အပိုင်း ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်ပါသလဲ။ တရားအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ အတွင်း အစိတ်အပိုင်းဆိုတာ ယောနိသောမနဿိကာရလမ်းရိုး လမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးသွင်းတာ၊ ရှုမြင်တာကို ခေါ်ပါတယ်။

ဘုရားရှင်နည်း

ယောဂီသူတော်စင်များ တရားအားထုတ်ရမယ့်နည်းက လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်က မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် အခုခေတ်အခေါ် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဒေလီမြို့ကေလာသ အရှေ့အရပ်၊ ဟိုတုံးကအခေါ်က ကုရုတိုင်း၊ ကမ္မသဒ္ဓမ္မနိဂုံးရွာကြီး ပေးတော်မူခဲ့ တဲ့နည်း။ ဒေလီမြို့ ကေလာသ အရှေ့အရပ် ဘုန်းကြီးတို့သွားရောက်ပြီး တော့ ပူဇော်ကန်တော့ဖူးပါတယ်။

အဲဒီနေရာမှာ ပေးတော်မူခဲ့တဲ့နည်း (နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀)ကျော် တာ၊ ပျောက်ပျက်သွားဖို့တော့ ကောင်းပြီ၊ သို့သော် အထိန်းအသိမ်း ကောင်းလို့ ပျောက်ပျက်မသွားသေးဘူး။

အစဉ်အဆက် ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များနှင့် တကွ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ၊ ဒကာမများ တက်ညီလက်ညီ ထိန်းသိမ်းပြီး

တော့လာခဲ့တာ လွန်ခဲ့တဲ့ (၉၀)နှစ်ကျော်က ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကင်းဝန်မင်းကြီးရဲ့ အိမ်တော်မှာ အဲဒီ အာနာပါန ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပုံကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအစဉ်ကိုတွေ့ကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကိုးကားပြီး အကိုးအကားတွေနဲ့၊ ဥဒါဟရုဏ် တွေနဲ့၊ သာကေတွေနဲ့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ (၃)ညတိုင်တိုင် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလို လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၉၀)ကျော်က ဟောကြားခဲ့ပြီးတဲ့ အခါ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၆၀)ကျော်ကတော့ အနာဂါမ်ဆရာသက်ကြီး ဆရာရှာတယ်။ တရားရှာတယ်။

အဲလို ဆရာရှာရင်း၊ တရားရှာရင်းနဲ့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံဆုံဆည်းပြီးတော့ အနာဂါမ်ဆရာသက် ကြီးရဲ့ ရင်ဝမှာစူးရှပြီးတော့နေတဲ့ သောကဠာတိုင်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ပဲ နှုတ်ပြီးတော့ ပေးခဲ့ လို့ လူသူတော်စင်ကြီး အနာဂါမ်ဆရာသက်ကြီးဆိုတာ ထင်ရှားခဲ့တယ်။

အဲဒီတော့ အဓိကအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့နည်း လက်ဆင့်ကမ်း တော်မူခဲ့သော လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မြန်မာဘာသာနဲ့ ရှင်းအောင် လင်းအောင် ရေးသားဟောကြားတဲ့နည်းနာနိဿယ။

အဲဒီ နည်းနာနိဿယကို ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ အားထုတ်ရမှာပါပဲ။

အားထုတ်တဲ့နည်း အစီအစဉ်ကိုတော့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာ တော်များက ဆက်လက်ပြီးတော့ ပေးပါလိမ့်မယ်။ လွယ်လွယ်လေး ပေးပါလိမ့်မယ်။ မိမိတို့က အားထုတ်ဖို့ရန်သာ အရေးကြီးပါတယ်။

ဘုရားရှင်ဆန္ဒတော်

ဘုရားရှင်ရဲ့ အလိုဆန္ဒတော်ကလဲပဲ “ငါရဲ့တပည့်သားသာဝက တွေ ငါဟောတဲ့တရား ဘယ်လိုများ လွယ်လွယ်သိနိုင်မလဲ၊ ငါဟောတဲ့

တရားကို လွယ်လွယ်သိပြီးတော့ နာကြားပြီးတော့ အားထုတ်ကြလို့ ဘယ်လိုများ အမြင်အထင်တွေ ပေါက်နိုင်ကြမလဲ ဆိုတာပါပဲ။

အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူတဲ့တရားကို လဲပဲ မြန်မြန်နားလည်စေချင်တယ်။ နားလည်ပြီး အားထုတ်ပြန်တော့လဲ မြန်မြန်ပဲ တရားပေါက် ခရီးရောက်စေချင်တော်မူတယ်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဆန္ဒတော်အတိုင်း အရေးပါအရာ ရောက် မိမိတို့လိုတဲ့ တရားအမြင်များ ပေါက်ရောက်အောင် ဘုန်းကြီး တို့ လွယ်လွယ်ကလေး တရားပေးမှာပါပဲ။ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းပါ။

ဆရာတော်တစ်ပါး ပြောသလို ပြောမယ် ဆိုရင်တော့ ဒီအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ နှာခေါင်းရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း အားထုတ်နိုင်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမျိုးပဲတဲ့။

အဲဒီတော့ ထွက်လေ ဝင်လေ အသုံးချလာတာလဲ ဘုန်းကြီးတို့ တတွေဟာ မွေးဖွားကထဲက အသုံးချပြီးတော့လာခဲ့တာ တစ်နေ့တစ်နေ့ ဆိုရင် သောင်းချီပြီးတော့ အသုံးချလာတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေ။

အဲလို တစ်ရက်တစ်ရက် တစ်သောင်းကျော် နှစ်သောင်း အသုံးချပြီးတော့ လာခဲ့တဲ့အတွက် ထွက်လေ ဝင်လေ။

တစ်နာရီမှာ တစ်ထောင်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ထွက်လေ ဝင်လေ ထုတ်ကြ မှုတ်ကြတယ်။ တစ်ရက်တာကာလဆိုရင် နည်းတဲ့ထွက်လေ ဝင်လေလား။

အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်ပွားများ ပြီးတော့ ဟော- ဝဋ်ဒုက္ခခတ်သိမ်း ငြိမ်းနိုင်တဲ့နည်း။ မဟာသတိပဋ္ဌာန်မှာ အရင်ဆုံး ဦးဦးဖျားဖျား ပေးတော်မူခဲ့တယ်။

ထွက်လေ ဝင်လေတွေ အသုံးချလာတာဟာ ဘုန်းကြီးတို့ တစ်သက်တာ ကာလပတ်လုံး မနည်းဘူး။ နှမြောစရာ အမှတ်တမဲ့နဲ့ အသုံးချပြီးတော့ ထွက်လေ ဝင်လေတွေ ထုတ်မှုတ်ပြီးတော့ လာလိုက် တာ အိပ်တဲ့အခါတောင် မနားဘူး။

အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက “သတောဝ အဿာသတိ၊ သတော ပဿာသတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေ ရှုမှတ်ပုံ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုပြီးတော့ ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့နည်းကို မြတ်စွာဘုရား ညွှန်းပြတော်မူခဲ့တယ်။

အဲဒီနည်းကိုပဲ ဘုန်းကြီးတို့ အခု (၇)ရက် တရားစခန်းမှာ ဦးစား ပေးပြီးတော့ ရှေးဦးစွာ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပဲ အားထုတ်ကြရမှာပါ။

ဒါကြောင့်မို့ ဒီထွက်လေ ဝင်လေကို ပွားများပြီးတော့ ယောနိသောမနသီကာရ ခေါ်တဲ့ မိမိတို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းပိုင်းနဲ့တူတဲ့ ယောနိသော မနသီကာရ၊ ပထမနသီကာရ လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း ရှုမြင်အသုံးပြုပြီး ဤလမ်းခရီးစဉ်ကို ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း ကြိုးစား မင်းစား ပွားများနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ဩဝါဒ စကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပထမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့။

အားတက်ကြပါလိမ့်

ယနေ့ (၇)ရက် တရားစခန်း အားထုတ်ပြီးတော့နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့အား “အနုဗ္ဗလကထာ”ကို ဟောမှာပါ။

အနုဗ္ဗလကထာ ဆိုတာက ဘာလဲလို့ဆိုတော့ အားပေးစကား ပါပဲ။ အားပေးစကားဆိုတဲ့နေရာမှာ မိမိတို့အားထုတ်နေတဲ့ တရားတော် သည် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ရွှေနှုတ်တော်ထွက် စကားတော်များနဲ့ ဘယ် လောက်ကိုက်ညီတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလိုတော်နဲ့ ဘယ်လောက် ကိုက်ညီတယ်။ အလိုတော်နဲ့ မဆန့်ကျင်ဘူး။ အံဝင်ဝင်ကျ ဖြစ်တယ်လို့ သိရတဲ့အခါ ပိုပြီးတော့ အားတက်ကြပါလိမ့်မယ်။

ဉာဏ်ထိုင်းတာတာကြောင့်ပါလဲ

ယနေ့ ဟောသည့်ဒေသနာတော်က “သင်္ဂီရဝပုဏ္ဏား”ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဟောခဲ့တာကိုပဲ ဟောမှာပါ။

မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်မွန် အသရေချွန်တဲ့ ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ သီတင်းသုံးတော်မူနေတဲ့အချိန် “သင်္ဂီရဝ”ဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက် ဘုရားထံမှောက် လာပြီးတော့ ဝမ်းပန်းတသာ စကား ပြောတယ်။

အသက်ရွေ့ယိုင် မမေ့နိုင်အောင် ကြံ့ခိုင်ငေးမှတ် အောက်မေ့ အပ်တဲ့ စကားတွေပြောတယ်။ အဲဒီလို ပြောဆိုပြီး ဘာလျှောက်ထား သလဲဆိုတော့-

ကောနုခေါ ဘာဂေါတမ ဟေတုကော ပစ္စယော၊
ယေနေကဒါ ဒီယရတ္တံ သဇ္ဈာယကတာပိမန္တာနပ္ပဋိဘန္တိ
ပဂေဝ အသဇ္ဈာယကတာ။

အရှင်ဘုရား တစ်ခါတရံမှာ အချိန်ကြာမြင့်စွာ သရဇ္ဈာယ် ပြီးတော့ထားတဲ့ ဗေဒင်တွေ၊ မန္တာန်တွေ။ အဲဒီဗေဒင်တွေဟာ အချိန် ကြာမြင့်စွာ ကာလထဲက သင်အံ့ပြီးတော့ နေတာမှန်ပေမယ်လို့ တစ်ခါ တရံကျတော့ ဉာဏ်၏အာရုံမထင်ဘူးဘုရား။

မသရဇ္ဈာယ်ပဲ မအံ့ပဲထားတဲ့၊ မကျက်ပဲထားတဲ့ ဗေဒင်တွေ၊ မန္တာန်တွေတော့ ပြောစရာမလိုပါဘူးဘုရားတဲ့။ အဲဒါဘာကြောင့်ပါလဲ ဘုရား။ အခြေခံအကြောင်းက ဘာပါဘဲဘုရား။ အထောက်အပံ့ဖြစ်သော အကြောင်းက ဘာပါလဲဘုရား။

နောက်တစ်ချက် ဆက်မေးမြန်တယ်။ တစ်ခါတရံကျတော့ ကြာမြင့်စွာ ကာလပတ်လုံး သရဇ္ဈာယ်ထားတဲ့ သင်အံ့ထားတဲ့ ဗေဒင်တွေ ဟာ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်လာပါတယ်ဘုရား။ ဉာဏ်ထဲမှာ မအံ့ပဲထားတဲ့ ဗေဒင်တွေတောင်မှ ထင်ပြီးတော့လာပါတယ်။ ရွတ်အံ့ပြီးတော့ထားတဲ့ ဗေဒင်များတော့ ပြောစရာမလိုပါဘူးဘုရားတဲ့။

အဲဒါလဲ ဘာကြောင့်ပါလဲဘုရား လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာ ဘုရားက ဘယ်လိုဟောသလဲလို့ဆိုတော့-

“ယသိံ ဗြဟ္မဏသမယေ ကာမရာဂ ပရိယုဋ္ဌိံ တေန၊
စေတသာ ဝိဟရတိ၊ ကာမရာဂ ပရေတေန”

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ကာမရာဂ၊ ကာမရာဂ ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ အာရုံငါးပါးဆိုတဲ့ ကာမ။ အဲဒီ အာရုံငါးပါးအပေါ်မှာ တပ်မက်တဲ့စိတ်။ အဲဒီ စိတ်က လွှမ်းမိုးပြီးတော့နေတယ်။

အဲဒီစိတ်က နှိပ်စက်ပြီးတော့ သူ့ကိုလွှမ်းမိုးထားတယ်။

ဥပ္ပန္နဿစ ကာမစ္ဆန္တဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ
နပဇာနာတိ။

အဲဒီအာရုံငါးပါးကို လိုလားတဲ့ရာဂ၊ လွှမ်းမိုးရုံတင် မဟုတ် ဘူးတဲ့။ သူဟာ အဲဒီအာရုံငါးပါးကို လိုလားတဲ့ကာမဆန္ဒရဲ့ ထွက်မြောက် ကြောင်းကိုလဲ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိဘူး။

“တသ္မိံ ဗြဟ္မဏသမယေ အတ္တတ္ထမ္ပိ ယထာဘူတံ
နဇာနာတိ နပဿတိ ပရတ္ထမ္ပိ။

အဲဒီလို ကာမရာဂ အာရုံငါးပါး လိုလားတဲ့ဆန္ဒ လွှမ်းမိုးခံနေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကာမတ္တန္တရဲ့ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိတဲ့၊ မမြင်တဲ့သူဟာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားလဲပဲ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်ဘူး။ အသိရယ်၊ အမြင်ရယ် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွား၊ မိမိ၊ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်ဘူး။

လောကမျက်မြင် ပုံစံတင်ပြီးပြောမယ်ဆိုရင် သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား ချိပ်၊ နန္ဒင်း၊ မဲနယ် ဆေးတွေနဲ့ ရောမွှေထားတဲ့ ရေပြည့်ခွက်တစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒီ ရေခွက်ထဲ မျက်စေ့ကောင်းတဲ့သူတစ်ယောက် မိမိရဲ့ မျက်နှာရိပ်ကြည့်တယ်။ သူသဲသဲကွဲကွဲ မမြင်နိုင်ဘူး။ အဲဒီဥပမာအတိုင်း ပါပဲ။ အာရုံငါးပါး လိုလားနှစ်သက် ကြိုက်ချစ်တဲ့ရာဂ၊ ကာမတ္တန္တ လွှမ်းမိုးခံရတဲ့ စိတ်ရှိသူ ဟာ မိမိအကျိုးစီးပွား၊ သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွား၊ မိမိ၊ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားရရှိရေး ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်ဘူး။ အချိန်ကြာကြာ သရဇ္ဈာယ်ထားတဲ့ သင်ကြား ကျက်မှတ် ဗေဒင်မန္တာန်တွေလဲ ဉာဏ်ထဲမထင်မမြင်နိုင်ဘူး။ မသရဇ္ဈာယ်ပဲ မသင်မကြား မကျက်မမှတ်ပဲထားတဲ့ ဗေဒင်တွေတော့ ဘယ်ပြောစရာ လို့မလဲ။

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား- ဆက်ဟောရဦးမယ်။ နားထောင်ပါ။ ဗျာပါဒ- သူတစ်ပါးကို တစ်ဖက်သားကို ပျက်ပြားဆုတ်ယုတ် အသက်၊ အမျိုး၊ စည်းစိမ်ပါ ပြုတ်စေချင်တဲ့စိတ်။

အဲဒီလို စိတ်ဆိုး စိတ်ယုတ် စိတ်ပုပ် စိတ်ကြမ်း လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် လက်ကိုင်ထားပြီး အဲဒီစိတ်ယုတ် စိတ်ကြမ်းရဲ့ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ပုံကို သေသေချာချာ ရေရေရာရာ မသိသူလဲ ကိုယ့်ကျိုး သူကျိုး မသိနိုင်၊ သင်ထားတဲ့ ဗေဒင်မန္တာန်တွေလဲ ပျောက်ကုန်တတ်

တယ်။ မသင်မကြားရတာတွေ နောက်ထပ်တိုးလာဖို့ကတော့ မစဉ်းစားနဲ့တော့။ ဒါလဲ နှိုင်းခိုင်းစရာလေးတစ်ခုနဲ့ပြောမယ်။ ရေပြည့်ခွက်တစ်ခု မီးဖိုပေါ်တင် တည်ထားတယ်။ ပွက်ပွက်ဆူနေတယ်။ ရေခိုးရေငွေ့တွေ ကလဲ ထွက်နေတယ်။ အဲဒီလို ပွက်ပွက်ဆူနေတဲ့ ရေခိုးရေငွေ့တွေ ထွက်နေတဲ့ ရေပြည့်ခွက်ထဲ မိမိရဲ့မျက်နှာရိပ်ကြည့် မျက်စေ့ကောင်းပေတယ်လို့ သဲသဲကွဲကွဲ မသိနိုင် မမြင်နိုင်သလိုပါပဲ။ ဗျာပါဒခေါ်တဲ့ တစ်ဖက်သားကို ပျက်ပြားဆုတ်ယုတ်စေချင်တဲ့ စိတ်ယုတ်စိတ်ကြမ်း လွှမ်းမိုးနေတယ်ဆိုရင် သူ့ကျိုး ကိုယ့်ကျိုး မသိမမြင်နိုင်ဘူး။ သင်ထားတွေလဲ ပျောက်ပျက်၊ မသင်ရသေးတာတွေတော့ ပြောစရာပင် မလိုတော့ပါဘူး။

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား- စိတ်ဟာ အပျင်းအရိ တချိချိနဲ့ ထိုင်းမှိုင်းနေမယ်ဆိုရင် သူ့ကျိုး ကိုယ့်ကျိုး မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်ဘူး။ သင်ပြီးသားလဲ ပျောက်၊ မသင်ရသေးတာတွေလဲ မရောက်နိုင်ဘူး။ ဥပမာလေးနဲ့ ထင်ရှားအောင်ပြောမယ်ဆိုရင် မှော်တွေ ရေညှိတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေတဲ့ ရေခွက်ထဲ မိမိမျက်နှာအရိပ် ကြည့်သူဟာ ဝိုးတိုးဝါးတားပဲ ထင်မြင်နိုင်တယ်။ သေချာမထင်မြင်နိုင်သလိုပါပဲ။

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား- နောက်တစ်မျိုးပြောရဦးမယ်။ နားထောင်၊ စိတ်ယုံလွင်ပြီး နောင်တပူပန်နေတဲ့အခါ အဲဒီစိတ်ယုံလွင်မှု၊ နောင်တပူပန်ရဲ့ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ပုံနည်းလမ်း မသိတဲ့အခါ မသိသူဟာ ကိုယ်ကျိုးသူ့ကျိုး နှစ်မျိုး မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်ဘူး။ အချိန်ကြာကြာက သင်ထားတဲ့ဗေဒင် မန္တန်တွေလဲ ပျောက်သွားနိုင်တယ်။ မသင်ရသေးတာကတော့ ဝေးလဝေးပေါ့။

အဲဒါလေး ထင်ရှားအောင် ဥပမာနဲ့ပြောရင် လေတိုက်လို့ လှုပ်ရှားတုန်လှုပ် လှိုင်းထနေတဲ့ ရေခွက်ထဲ မျက်စေ့ကောင်းသူက သူ့မျက်နှာရိပ်ကြည့်တယ်။ မျက်နှာရိပ် သဲသဲကွဲကွဲ မသိ၊ မထင်၊ မမြင်နိုင်သလိုပါပဲ။

လယ်တီဝိပဿနာ

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား- နောက်တစ်မျိုးပြောရ ဟောရဦးမယ်။ အရာရာမှာ သို့လော သို့လော တွေးတောမရှင်း ယုံမှားခြင်း သံသယစိတ် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်နေတဲ့အခါ အဲဒီယုံမှားသံသယမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရေး ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိတဲ့သူဟာ အဲဒီအချိန်မှာ ကိုယ်ကျိုး၊ သူ့ကျိုး၊ နှစ်ဦးနှစ်ဝတို့ရဲ့အကျိုး မသိ၊ မမြင်နိုင်ဘူး။ ဟိုအချိန် ကြာကြာက သင်ကြားရထားတဲ့ ဗေဒင်မန္တာန်တွေဟာလဲ ပျက်ပြယ်သွား တယ်။ မသင်ရသေးတာတွေကိုတော့ မပြောပါနဲ့တော့။

နှိုင်းယှဉ်ဖွယ်တစ်ခု ထုတ်ပြရရင် ရေခွက်တစ်ခု နောက်ကျူနေ တယ်။ ရွံ့နှစ်တွေဖြစ်နေတယ်။ အမှောင်ထဲ မှာလဲထားတယ် ဆိုပါစို့။ အဲဒီလို ရေခွက်မျိုးထဲ မိမိရဲ့မျက်နှာရိပ်ကြည့်ကြည့် မြင်နိုင်ပါ့မလား။ မမြင်နိုင် မထင်နိုင်ဘူး။ အဲဒီလိုပါပဲ။

အခုပြောခဲ့ ဟောခဲ့တာတွေက ကိုယ်ကျိုး၊ သူ့ကျိုး၊ နှစ်ဦးနှစ်ဝ အကျိုး မမြင်နိုင်၊ မထင်နိုင်ခြင်းရဲ့အကြောင်းအချက်တွေပါပဲ။ ကြာမြင့် စွာက သင်ထားတာတွေ ပျောက်ကွယ်သွားရခြင်း မသင်ရသေးတာတွေ မထင်လာနိုင်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်း အထောက်အပံ့အကြောင်းတွေပါပဲ။

ဉာဏ်ကောင်းအောင်

အကယ်၍ ရောင်စုံဆိုးထားတဲ့ရေမဟုတ် ကြည်လင်တဲ့ရေခွက်။ ပွက်ပွက်မဆူ အခိုးအငွေ့ကင်းတဲ့ရေခွက်၊ မှော်သေးရေညှိ မရှိတဲ့ ရေခွက်၊ လေမတိုက် မတုန်လှုပ် လှိုင်းမထတဲ့ရေခွက်၊ ကြည်လင်သန့်ရှင်း မနောက်ကျူပဲ အလင်းရောင်မှာထားတဲ့ ရေခွက်၊ အဲဒီ ရေပြည့်ခွက် ငါးခွက်မှာ မိမိရဲ့မျက်နှာရိပ် ရေမှန်ကြည့်လိုတဲ့သူက ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုရင် မိမိရဲ့မျက်နှာရိပ် မျက်နှာပုံ သေသေချာချာ ပီပီသသ မြင်သိနိုင် မြင်နိုင်သလိုပါပဲ။

ကာမအာရုံ အလိုဆန္ဒကင်းတဲ့အခါ သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေ လိုစိတ် မရှိ။ ကြီးပွားတိုးတက် အကျိုးစီးပွားဖြစ်စေလိုတဲ့အခါ စိတ်သွက်

လက်လန်းဆန်းနေတဲ့အခါ၊ စိတ်ငြိမ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းနေတဲ့အခါ ယုံမှားသံသယကင်း ရှင်းလင်းနေတဲ့အခါတွေမှာ မိမိ၊ သူတစ်ပါး၊ နှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကိုလဲ သိနိုင် မြင်နိုင်တယ်။ ကြာမြင့်စွာ ကာလက သင်ထားတဲ့ပေဒင်တွေလဲ ဉာဏ်မှာထင်လာမြင်လာ၊ မသင်ရသေးတာတွေလဲ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တယ်။ ဒီငါးမျိုးဟာ သိနိုင် မြင်နိုင် ထင်မြင်နိုင် ခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေပါပဲ။

မြည့်စွက်

အဲဒီလို သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားရဲ့ အမေး(၂)ရပ်ကို ဥပမာတွေနဲ့ အကျယ်တဝင့် ဖြေကြားပြီးတော့ သူမမေးတဲ့တရားကိုလဲ မြတ်စွာဘုရား ဆက်ဟောပါသေးတယ်။

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား- အဖြည့်အစွက် တရားတစ်ပုဒ် ဟောရဦးမယ်။ ကောင်းတဲ့တရားတွေကို မပိတ်တတ်၊ မဆို့တတ်၊ မတားမြစ်တတ်တဲ့ စိတ်အညစ်အကြေးကို ဖယ်ထုတ်တတ်တဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)မျိုးကို ပွားများမယ်။

ကြိမ်ဖန်များစွာ အားထုတ်မယ်ဆိုရင် ဝိဇ္ဇာဉာဏ် (၄)ပါး ခေါ်တဲ့ ဉာဏ် (၄)ပါး၊ ဝိမုတ္တိဖိုလ်ခေါ်တဲ့ ဖိုလ်ဉာဏ် (၄)ပါးကို မျက်မှောက်ဖြူဖို့ ဖြစ်တယ်လို့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ တရားပွဲအပြီးမှာ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား သရဏဂုံ တည်သွားပါတယ်။

အဘယမင်းသား

ဒီသုတ္တန်ကို ဆက်ပြီး မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတယ်။ ဟောရာဌာနနဲ့ တရားနာသူက ပြောင်းသွားပါတယ်။

ရာဇဂြိုဟ်မြို့၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှာ ဟောတော်မူပါတယ်။ တရားနာသူက အဘယမင်းသားပါ။ မင်းသားက ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ် ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး ထိုင်ပြီးတော့ လျှောက်ထားပုံက၊ မေးမြန်းပုံက ဒီလိုပါ။

မြတ်စွာဘုရား- ပုရာဏကဿပက ဒီလို ပြောပါတယ်။
 မသိခြင်း၊ မမြင်ခြင်းရဲ့အခြေခံအကြောင်း အထောက်အပံ့အကြောင်း
 မရှိဘူးတဲ့။ သိခြင်း၊ မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံအကြောင်း အထောက်အပံ့
 အကြောင်းလဲ မရှိဘူးတဲ့ဘုရား၊ သူဒီလိုပြောတာနဲ့ ပတ်သက်လို့
 မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လိုများ ပြောချင်ပါသေးလဲဘုရားလို့ လျှောက်ထား
 လာတော့-

မြတ်စွာဘုရားက မင်းသား၊ မသိခြင်း၊ မမြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံ
 အကြောင်း အထောက်အပံ့အကြောင်းတွေ ရှိတယ်။ သိခြင်း၊ မြင်ခြင်းရဲ့
 အခြေခံအကြောင်း၊ အထောက်အပံ့အကြောင်းလဲ ရှိတယ်လို့ ဟောတော်
 မူပါတယ်။

အဘယမင်းသားက မသိမမြင်ခြင်းရဲ့အကြောင်း သိမြင်ခြင်းရဲ့
 အကြောင်းတွေက ဘာတွေပါလဲဘုရားလို့ ဆက်မေးတယ်။ ဘုရားရှင်က
 သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားအား ဟောသလို ဥပမာစကားတွေနဲ့ စုံစုံလင်လင် ဟောပြု
 တော်မူတယ်။

ကာမအာရုံမက်မောတဲ့စိတ်၊ သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေလိုတဲ့စိတ်၊
 စိတ်ရဲ့ထိုင်းမှိုင်းမှု၊ ပျံ့လွင့်မှု၊ ပူပန်မှု၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းတို့က လွှမ်းမိုးနေခြင်း
 ဟာ မသိ၊ မမြင်ခြင်းအကြောင်းတွေပါပဲ။

ကာမအာရုံ မမက်မောတဲ့စိတ်၊ သူတစ်ပါးကိုကြီးပွားစေလိုတဲ့
 စိတ်၊ သွက်လက်ချက်ချာတဲ့စိတ်၊ တည်ကြည်ငြိမ်သက် အေးဆေးမှု၊
 ဆုံးဖြတ်ဝေခွဲနိုင်မှုတို့ ရှိနေခြင်းဟာ သိခြင်း၊ မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံ
 အကြောင်း အထောက်အပံ့အကြောင်းတွေ ဖြစ်ပုံအကျယ်တဝင့်
 ဟောပြုပါတယ်။

နိဝရဏငါးပါးကို သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားအား ဟောသလို ဥပမာတွေ
 ဥပမေယျတွေနဲ့ အကျယ်တဝင့် ဟောကြားတော်မူလိုက်တဲ့အခါ အဘယ
 မင်းသားက ဘာထပ်မေးသလဲဆိုတော့-

ဒီတရားတော်ရဲ့နာမည်က

“အရှင်ဘုရား ဒီတရားတော်ရဲ့နာမည်က ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ”
မသိမှု၊ မမြင်မှုရဲ့အကြောင်း “အပိတ်အဆို့နှိပ်ရဏ”လို့
ခေါ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီတရားတွေဟာ နိဝရဏတရားတွေ၊
အပိတ်အဆို့တရားတွေ၊ အဆီးအတားတရားတွေလို့ မိန့်ကြားတော်
မူတယ်။

အဲဒီတော့ အဘယမင်းသားက “မှန်ပါတယ်ဘုရား”။ ဒီကာမတ္တန္တ
အစရှိတဲ့ နိဝရဏတရား (၅)မျိုးတို့ဟာ အပိတ်အပင် အဆီးအတား
တရားတွေပါဘုရား။ မသိမှု၊ မမြင်မှုရဲ့အကြောင်းတွေပါဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် နိဝရဏငါးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုးသော
နိဝရဏနဲ့ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အပိတ်ပင်ခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ
ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်ပါဘုရား။

အကယ်၍များ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ နိဝရဏငါးပါး
လုံး လွှမ်းမိုးခံရပြီးတော့ နိဝရဏငါးပါးလုံး နှိပ်စက်ခံနေရမယ်ဆိုရင်တော့
ဘာပြောစရာရှိတော့မလဲဘုရား။

ဟော-မြတ်စွာဘုရားက မသိခြင်းရဲ့အကြောင်း မမြင်ခြင်းရဲ့
အကြောင်းဟာ နိဝရဏတရားငါးပါးတဲ့။

အဲဒီတော့ ဒီနေ့ ယောဂီသူတော်စင်များ အားထုတ်နေကြရတာက
အဲဒီ နိဝရဏတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်အောင် အားထုတ်ပြီးတော့ နေကြတာ။

မမြင်ခြင်းရဲ့အကြောင်း၊ မသိခြင်းရဲ့အကြောင်း၊ မသိ မမြင်
ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ နိဝရဏတရားတွေ ဖယ်ရှားဖို့ အားထုတ်ပြီး
တော့ နေကြတာဖြစ်သလို အသိ၊ အမြင်၊ အသိထူး၊ အမြင်ထူး ဖြစ်ပေါ်
ဖို့ရာအတွက် အားထုတ်နေကြတာလဲ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီတော့ ဘုရားရှင်က ဆက်ပြီးတော့ ဘာဟောသလဲ။ အဲလို
မသိ၊ မမြင်ခြင်းရဲ့အကြောင်းရှိသလို၊ သိခြင်း၊ မြင်ခြင်းရဲ့အကြောင်းလဲ
ရှိတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဘာကြောင့်သိသလဲ။ ဘာကြောင့် မြင်သလဲလို့ ဆိုတဲ့အခါကျ
တော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဆိတ်ငြိမ်ရာကိုမှီတဲ့ မှီပြီးတော့ ပွားများမယ်
ဆိုရင် မက်မောမှုခွာပြီးတော့ ပွားများမယ်ဆိုရင်၊ တဏှာချုပ်ငြိမ်းမှုကို
မှီပြီးတော့ ပွားများမယ်ဆိုရင် ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့
ညွတ်ပြီးတော့ ပွားများမယ်ဆိုရင် အဲဒီ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများတဲ့
စိတ်ကြောင့် အသိအမြင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် ထူးထူးခြားခြားသိမှု၊ ထူးထူးခြားခြားမြင်မှုတို့ဆိုတာ
အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပါဘူး။ အကြောင်းရှိပါတယ်။

သိမှု၊ မြင်မှုတို့ရဲ့ အကြောင်းက ဘာလဲဆိုရင် သတိသမ္မောဇ္ဈင်
အစရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားများအားထုတ်ခြင်းပါပဲ။

အဲဒီ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါးကို အစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူပြီးတဲ့
အခါကျတော့ အဘယမင်းသားက ထပ်မေးသေးတယ်။

ဒီဒေသနာတော်ရဲ့ နာမည်တော် ဘယ်လိုပါလဲဘုရား။ အဘယ
မင်းသား အသိထူး အမြင်ထူး ဖြစ်ပေါ်ဖို့ရာအတွက် အခြေခံအကြောင်း
လဲဖြစ်တဲ့ အထောက်အပံ့အကြောင်းလဲဖြစ်တဲ့ “ဗောဇ္ဈင်တရားတော်”
ပါတဲ့။ အဲဒီလို မိန့်ကြားလိုက်တော့။

မှန်ပါပေတယ်ဘုရား၊ မှန်ပါပေတယ်ဘုရား။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး
ထဲက တစ်ပါးလောက်ကလေး ပြည့်စုံရင်တောင်မှ အသိထူး အမြင်ထူး
ဖြစ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ (၇)ပါးလုံးများ ပြည့်စုံရင်တော့ ပြောစရာမလိုတော့
ပါဘူးဘုရား။

ဟော- သတိသမ္မောဇ္ဈင် ထွက်လေ ဝင်လေကို မပြတ်ရှုမှတ်
ပွားများနေတဲ့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။

ယောဂီသူတော်စင်များလက်တွေ့။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ပျင်းရိခြင်း
ငိုက်မြီးခြင်းစသည်ကို ခွာပြီးတော့ အားထုတ်နေကြတယ်။ အဲဒီတော့
ဗောဇ္ဈင်က တစ်ပါးတင်မကနှစ်ပါး၊ သုံးပါးစသည် မိမိတို့သန္တာန်မှာ
ဖြစ်လာမယ်။ အားလုံးမဖြစ်စေကာမူ ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါးလေး ပွားများနိုင်

တယ်ဆိုရင် အဲ အသိထူး၊ အမြင်ထူးရနိုင်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် အသိထူး၊ အမြင်ထူးတို့ရဲ့ အကြောင်းကဘာလဲလို့ဆိုတော့ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားများခြင်းပါပဲ။ အဲဒီလို ရှင်းလင်းပြီး ဟောကြားပြီး တရားပွဲပြီးတဲ့အခါ အဘယမင်းသားက ဘာလျှောက်ပြန်သလဲဆိုတော့ သစ်ရိပ်ဝါးရိပ်ဟာ အေးမြတယ်၊ မိရိပ်ဘရိပ်ဟာအေးမြတယ်၊ ဆရာရိပ် သမားရိပ်ဟာ အေးမြတယ်၊ မင်းရိပ်စိုးရိပ်ဟာ အေးမြတယ်။

အခုတော့ ပိုပြီးအေးမြတဲ့ ဘုရားရိပ်၊ တရားရိပ် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ရောက်ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ မြတ်စွာဘုရား ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ပေါ်မှာ သမာပတ်ဝင်စားတော်မူတဲ့ နေရာလေး၊ လက်အုပ်ချီလို့အားမရ ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)က “ဂိဇ္ဈကုဋ်ပဌတေ” လင်းတနှုတ်သီး ပုံမှီးမချွတ် အထွဋ်ရှိတဲ့ တောင်လို့။

ဘုန်းကြီးတို့ ပိဋကတ်တော်မှာ အရှင်မဟာကဿကပအစရှိတဲ့ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးတွေ မှတ်တမ်းတင်ပြီးတော့ ထားခဲ့တာ။ မရောက်ဖူးခင်တုန်းကတော့ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် လင်းတနှုတ်သီးပုံမှီး မချွတ် အထွဋ်ရှိတဲ့တောင်” ။

ဒီလိုဆိုတော့ မရောက်ဘူးခင်ထဲက ဒီစကားတော်လေးက နှုတ်ထဲမှာ နှုတ်တက်အာဂုံဖြစ်နေတယ်။ တကယ်တမ်းရောက်သွားတဲ့ အခါကျတော့ သိပ်ပြီးတော့စိတ်ထဲက အားရတယ်၊ ကျေနပ်တယ်။

ဒါကြောင့် ဟိုနှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်က စတင်ပြီး မိန့်ကြားတော်မူထားတဲ့ စကားတော်တွေ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာပြည်ကို ရောက်ရှိပြီးတော့နေတာ၊ ရောက်ရှိပြီးနေတော့ သမိုင်းကြောင်းနှင့်တကွ တရားနာယူကြရ အခု အဘယမင်းသားတို့လိုပေါ့ ။

တရားနာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အဘယမင်းသား၊ ဟောကြားတော်မူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်စွာဘုရား၊ နေရာဌာနကဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၊ အဲဒီလို စာထဲပေထဲမှာ တွေ့ကြရတော့ လက်တွေ့သွားပြီး ဖူးမျှော်တဲ့အခါကျတော့ လင်းတနှုတ်သီးနဲ့တူတဲ့ တောင်အထွဋ်ကလည်း တကယ်ရှိနေသေးတယ်။ ကျေနပ်လိုက်တာ၊ အားရလိုက်တာ။

ပြီးတော့ ဥရုဝေဠတောအုပ်ကနေပြီးတော့ ရသေ့ညီနောင် ရှင်တစ်ထောင်တို့နဲ့ အတူတကွရသေ့ညီနောင် ရှင် (၁၀၀၀)တို့ ခြံရံပြီး တော့ ဂယာရွာကိုကြွတော်မူတယ်။ ဂယာရွာမှာ ဆင်ဦးကင်းနဲ့တူတဲ့ ကျောက်ဖျာကြီးအပေါ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက “အာဒိတ္တပရိယာယ” သုတ္တန်ကြီးကို ဟောကြားတော်မူတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ပိဋကတ်စာက အဲဒီလိုရှိတယ်။

ဆင်ဦးကင်းနဲ့တူတဲ့ ကျောက်ဖျာကြီးတွေဆိုတာက အိန္ဒိယ တစ်နိုင်ငံလုံး အဲဒီတစ်နေရာပဲရှိတယ်။ ဂယာရွာနဲ့ မနီးမဝေးမှာပဲရှိတယ်။ ဟုတ်လိုက်လေ၊ မှန်လိုက်လေ။

အမောလဲပြေ တရားလဲရ

ဟော... တရားတော်တစ်ခုကို ဟောကြားတော်မူရာဌာန၊ ဟောကြားတော်မူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားနာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အပြည့်အစုံနိဒါန်း အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ အခုလည်းပဲ အဘယမင်းသား ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်မှာ မြတ်စွာဘုရားတရားနာပြီး ဘုရားရိပ်၊ တရားရိပ် ခိုနားပြီး တော့ သူဘာဆက်ပြောသေးသလဲဆိုတော့

ယောမိမေဘန္တေ ဂိဇ္ဈကုဋ် ပဗ္ဗတံ အာရောဟန္တဿ
 ကာယကိလမထော။
 စိတ္တကိလမထော၊ သောပိမေပဋိပဿဒ္ဓေါ ဓမ္မောစမေ
 အဘိသမိတော။

အရှင်ဘုရား တပည့်တော်အမောပြေပါပြီဘုရား။

ပုရာဏကဿပကြီးက ပြောတယ်။ မသိမမြင်မှုရဲ့ အကြောင်း ဆိုတာမရှိဘူး၊ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူတယ်၊ မသိမမြင်တာလည်း အကြောင်းရှိတယ်၊ အကူအညီအကြောင်းရှိတယ်၊ ပင်မအကြောင်းလည်း ရှိတယ်။ မူရင်းအကြောင်းလည်းရှိတယ်။ အထောက်အပံ့အကြောင်း အကူအညီအကြောင်းရှိတယ်။ ယုတ္တိသာဓကနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား

ဟောကြားတော်မူတယ်။ တပည့်တော်အမောပြေပါပြီဘုရား။ ဘုရားရိပ်၊ တရားရိပ်ခိုနားလိုက်ရကျိုးနပ်ပါပြီ။

ကိုယ်ပင်ပန်းမှုလည်း ငြိမ်းသွားပြီဘုရား၊ စိတ်ပင်ပန်းမှုတွေဟာ လည်း ပျောက်သွားပါပြီ။ အမောပြေလိုက်တာဘုရားတဲ့။ “ဓမ္မော စ မေ အဘိသမိတော” တပည့်တော် တရားထူးလည်းရပါပြီဘုရားလို့ မြတ်စွာ ဘုရားကို လျှောက်တယ်။

မနေ့ကဟောတဲ့ သင်္ဂီရဝပုဏ္ဏားကတော့ အဲဒီလောက် မလျှောက်နိုင်ဘူး၊ သရဏဂုံပဲတည်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရား ကတော့ အတူတူပဲ။ နိဝရဏတရားငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ဒီတရားတွေ ပဲ ဟောတယ်။

ဒေသနာတော်ကို ချီးမွန်းပြီးတော့ ကျေနပ်ပြီးတော့ ကြည်ညို ပြီးတော့ သင်္ဂီရဝပုဏ္ဏားဟာ သရဏဂုံတည်သူဖြစ်ပါတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားကတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ပဲ အထွဋ်ပြုပြီးတော့ ဟောပါတယ်။

အဲဒီနေ့ကျတော့ အဘယမင်းသားက “ဓမ္မော စ မေ အဘိ သမိတော” တပည့်တော်အမောလည်းပြေပြီ၊ တရားထူးလည်းရပြီတဲ့။

ဆာယံဆာယမ္ပိ ဒေသန္တာ
ဒေသန္တာ မဏိဂူဟကံ
သုခံ သုခမ္ပိ ပထေန္တာ
ပထေန္တာ ဝေါဝ သာသနံ။

ဘန္တေ- ရွှေဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်းတောက်ပတော်မူပါ ပေသော အို- မြတ်စွာဘုရား၊ လောကေ-လောက၌၊ ဆာယံဆာယမ္ပိ- အရိပ်ထက်အရိပ်ကိုလည်းပဲ၊ ဒေသန္တာ ဒေသန္တာ - ရှာမှီးကြကုန်၊ ရှာမှီးကြ ကုန်သောသူတို့သည်၊ မဏိဂူဟကံ- ပတ္တမြားလိုဏ်ဂူကြီးသို့၊ ဥပဂတာယတာ- ကပ်ရောက်ကြရလေကုန်သကဲ့သို့၊ သုခံသုခမ္ပိ-ချမ်းသာ ထက်ချမ်းသာရာကိုလည်း၊ ပထေန္တာ ပထေန္တာ-တောင့်တကုန် တောင့်တ ကုန်သော သူတို့သည်၊ ဝေါဝ- သတ္တဝါနုစွာ မတုသာအောင် ကရုဏာ

ကြီးမား ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့၏သာလျှင်၊ သာသနံ-အဆုံးအမခေါ် သာသနာတော်မြတ်ကြီးသို့ ဥပဂတာ-ကပ်ရောက်မှီခိုအားထားကိုးကွယ် ကြရပါကုန်သည် မြတ်စွာဘုရား။

ဟော အေးမြတဲ့အရိပ်ကို လိုလားတယ်ဆိုရင် ပတ္တမြားလိုက်ဂူ ကြီးဆီ ပြေးပြေးပြေးပြေး ပြီတော့ ကပ်ကြရ၊ မှီခိုကြရ၊ အဲဒီလိုပဲ အအေးဆုံး၊ အမြဲဆုံး ချမ်းသာထက်ချမ်းသာကို လိုလားသပဆိုရင် လည်းပဲ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့ရဲ့ အဆုံးအမသာသနာတော်ဆီပဲ ချဉ်းကပ်ကြရတယ်။

အခုယောဂီသူတော်စင်များ မိမိတို့အိုးနဲ့အိမ်နဲ့ခွဲခွာ၊ ဆွေတွေ မျိုးတွေနဲ့ခွဲခွာ၊ သားတွေ သမီးတွေနဲ့ခွဲခွာ ဒီလယ်တီကျောင်းတိုက်ကြီး လာပြီးတော့ လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းမှာ တရားယူကြ တရားအားထုတ်ကြတယ်ဆိုတာ ဘုရားရိပ်၊ တရားရိပ်ကို ခိုနားခြင်းပါပဲ။

အဲဒီတော့ အဘယမင်းသားလျှောက်သလို အမောလည်းပြေပြီ ဘုရား၊ အပန်းလည်းပြေပြီဘုရား၊ တရားထူးလည်းရပြီဘုရားလို့ လျှောက်ထားနိုင်အောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်ဘို့ အရေးကြီး ပါတယ်။

ဓမ္မနုပဿနာ ရှုပွားနည်း

အဲဒီတော့ ဟောချင်တာက ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး၊ သို့သော် အပိတ်အဆို့အဆီးအတားဖြစ်တဲ့ နီဝရဏတရားကိုလည်းပဲ ထည့်ဟောရ ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ကြီးမှာ ကာယာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဟောပြီးတော့ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ဟောတော်မူ ပါတယ်။

ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို (၁၄)ပိုင်း၊ ပိုင်းပြီးတော့ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို (၉)ပိုင်း၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိ

ပဋ္ဌာန်ကို (၁၆)ပိုင်း၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ အပိုင်းကြီး (၅)ပိုင်းထားပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာက ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ရုပ်ကို ဦးစားပေးသိမ်းဆည်းပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ ဟော- ဒီနောက် (၃)ခုထဲမှာ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်က နာမ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ ရုပ်ရော၊ နာမ်ရော ရောနှောသိမ်းဆည်းပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်က ရူပက္ခန္ဓာကို ပြတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်က ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

အဲဒီလို ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ဟောကြားတော်မူတဲ့ အခါမှာ ရှေးဦးစွာမြတ်စွာဘုရားက အပိုင်းကြီး (၅)ပိုင်းထဲမှာ နိဝရဏတရားတွေ နိဝရဏအပိုင်းကို ရှေးဦးစွာဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီလို နိဝရဏအပိုင်းကို ဟောကြားတော်မူတော့

ကထဋ္ဌ တိက္ခဝေတိက္ခု၊ ဓမ္မေသုဓမ္မာနုပဿီဝိဟာရတိ

ရဟန်းတို့၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်တွေကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် သုံးသပ်ပြီးတော့ ဘယ်လိုများရှုရမလဲ၊ ဘယ်လို ရှုရမလဲ။

နိဝရဏရှုပွားနည်း (၅)မျိုး

ဣတိက္ခဝေ တိက္ခု၊ ဓမ္မေသုဓမ္မာနုပဿီဝိဟာရတိ
ပဉ္စသုနိဝဏေသု။

ဓမ္မာနုပဿနာ တရားတော်တွေကို ရှုပွားပုံ၊ နီဝရဏငါးပါးကို ရှေးဦးစွာဟောတယ်။ နီဝရဏငါးပါးဆိုတဲ့ ဓမ္မကို ဘယ်လိုများရှုပွားရမလဲ။ နီဝရဏငါးပါးထဲက ပထမဆုံး ကာမတ္ထန္တ-အာရုံငါးပါးလိုလားတဲ့ ဆန္ဒ၊ နှစ်သက်တဲ့ဆန္ဒ၊ တောင့်တမျှော်ခေါ်တဲ့ဆန္ဒ။ အဲဒီ ကာမတ္ထန္တကို (၅)နည်းလောက်ကြည့်ရှုရမယ်။

သန္တဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမတ္ထန္တံ၊ အတ္ထိမေ အဇ္ဈတ္တံ
ကာမတ္ထန္တောတိ ပဇာနာတိ။

မိမိသန္တာန်မှာ မပြတ်မလပ်ဖြစ်နေတဲ့ ကာမတ္ထန္တ အာရုံငါးပါးကို လိုလားတဲ့ ဆန္ဒ ရာဂ၊ အဲဒီ ဆန္ဒ ရာဂဟာ မိမိသန္တာန်မှာရှိနေရင် “အတ္ထိမေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမတ္ထန္တော” ငါ့မှာ အာရုံငါးပါးကို လိုလားတဲ့ ဆန္ဒရာဂ ရှိနေတယ်လို့ တစ်ချက်သိလိုက်ပါလိုက်ပါ။

အသန္တဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမတ္ထန္တံ၊ နတ္ထိမေ အဇ္ဈတ္တံ
ကာမတ္ထန္တောတိ ပဇာနာတိ။

အကယ်၍ မိမိသန္တာန်မှာ ပယ်ထားလို့ သို့မဟုတ် အခိုက် အတန့်အားဖြင့် မဖြစ်ဘူးပဆိုရင် ငါ့သန္တာန်မှာ ကာမတ္ထန္တခေါ်တဲ့ အာရုံ ငါးပါးကို လိုလားတဲ့ဆန္ဒမရှိဘူးလို့ ဒီလိုလည်းသိလိုက်ပါ။

ယထာစ အနုပ္ပန္နဿ ကာမတ္ထန္တဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ
တဉ္စပဇာနာတိ။

မဖြစ်ပေါ်သေးတဲ့ ကာမတ္ထန္တဖြစ်လာပုံကိုလည်းပဲ သိပါ။

ယထာစ ဥပ္ပန္နဿ ကာမတ္ထန္တဿ ပဟာနံ ဟောတိ
တဉ္စပဇာနာတိ။

ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကာမတ္ထန္တ ပယ်ပုံလေးလည်းသိလိုက်ပါ။

ပဟိနဿစအာယတီ အနုပ္ပါဒေါဟောတိ

ပယ်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ ကာမတ္ထန္တ နောင်အခါမှာ မဖြစ်တော့ပုံကို သိလိုက်ပါ။ ပါဠိတော်မှာ ကာမတ္ထန္တနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ ရှုပွားနည်း

(၅)မျိုး။

ကာမစ္ဆန္တရဲ့အကြောင်းရင်း

ဒါဖြင့် အဲဒီကာမစ္ဆန္တ၊ အာရုံငါးပါးကို တောင့်တတဲ့ဆန္ဒ၊ လိုလားတဲ့ဆန္ဒ၊ တပ်မက်တဲ့ဆန္ဒဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ၊ အကြောင်း ရှာတော့ ဒီကာမစ္ဆန္တဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ။ ဟော- သုဘနိမိတ် သာယာစွဲမက်ဖွယ်အာရုံ၊ အဲဒီအာရုံမှာ အယောနိသော မနသီကာရ- လမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးမသွင်းဘူး။ အာရုံက စွဲမက်ဖွယ်အာရုံ တွေပြီ။ မမြဲတာကို မမြဲဘူးလို့ မမြင်တော့ဘူး။

မမြဲတာကို မြဲတယ်။ ဆင်းရဲတာကိုလဲ ဆင်းရဲလို့မမြင်တော့ဘူး။ ဆင်းရဲတာကို ချမ်းသာတယ်လို့ ပြောင်းပြန်မြင်တယ်။ မတင့်တယ်တာ ကိုလဲ တင့်တယ်တယ်။ ဒီလို အမြင်မှားတယ်။

အဲဒီတော့ မမြဲတာကို မြဲတယ်လို့ပဲ မြင်တယ်။ မချမ်းသာတာကို ချမ်းသာတယ်လို့ မြင်တယ်။ ဟော- မတင့်တယ်တာကို တင့်တယ်တယ် လို့ ဒီလိုပဲမြင်တယ်။ အဲလို သုဘအာရုံမှာ လမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးမသွင်း တဲ့အတွက်ကြောင့် ကာမစ္ဆန္တဆန္ဒခေါ်တဲ့ အာရုံငါးပါး လိုလားတဲ့ဆန္ဒတွေ ဖြစ်ပေါ်တယ်။

ပယ်ရှားနည်း

ဒါဖြင့် မဖြစ်ပေါ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲလို့ ဆိုတော့ မကောင်းတဲ့အာရုံ၊ အဲဒီအာရုံမှာ လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးသွင်းခြင်း ဆိုတဲ့ ယောနိသော မနသီကာရ ရှိရမယ်။

အနိစ္စ- မမြဲတာကို မမြဲဘူးလို့၊ ဒုက္ခ- ဆင်းရဲတာကိုလဲ ဆင်းရဲ တယ်။ အမှန်အတိုင်း အဲဒီလို လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း မြင်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ကာမစ္ဆန္တ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ဘူး။

ဒါပါဠိတော်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့ ကာမစ္ဆန္တနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အချက်တွေပါပဲ။

ပယ်ရှားပုံ (၆)နည်းပြည့်စုံ

အဋ္ဌကထာဆရာကြီးတွေကတော့ အဲဒီ ကာမစ္ဆန္ဒပယ်ဖို့ရာ ပယ်နိုင်ဖို့ရာ လမ်းစဉ် (၆)မျိုး မိန့်ကြတယ်။

အသုဘသင် - အသုဆင်ပွား၊

ခြောက်အင်က္ကန္တေ - လုံခြုံစေရာ၊

စားလေတိုင်းထွာ - မိတ်ကောင်းရာ၏၊

လျော်စွာစကား - ပြောဆိုငြား၊

ပယ်ရှားကာမ - နီဝရဏ။

၁။ မတင့်တယ်ပုံ ရှုပွားနည်း သင်ကြားရမယ်။

၂။ သင်ကြားပြီးတော့ အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် သမာဓိရအောင် အားထုတ်ရတယ်။

၃။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် တံခါးခြောက်ပေါက် စောင့် ထိန်းရမယ်။

၄။ အစားအသောက် အတိုင်းအရှည် သိရမယ်။

စတ္တာရော ပဉ္စအာလောပေ အဘုတ္တာ ဥဒကံပိဝေ၊

အလံဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္ထဿ ဘိက္ခုနော။

စတ္တာရောပဉ္စအာလောပေ- ထမင်းလေးလုတ်၊ ငါးလုတ်တို့ကို၊ အဘုတ္တာ- မစားမူ၍၊ ဥဒယံ- ရေကို၊ ယံပိဝေ- အကြင်သောက်ရာ၏။

ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ ရက်စက်မိဋ္ဌာန် စိတ်အကြံဖြင့် ဝိဗ္ဗာန်စေလွှတ်အပ်ပြီးတဲ့စိတ်ရှိတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာ ထမင်း လေးငါးလုတ်စာကို မစားပဲနဲ့ ရေသောက်ပါ။

ပဟိတတ္ထဿ- ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ ရက်စက်မိဋ္ဌာန် စိတ်အကြံဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနော- ရဟန်း၏၊ တံပိဝနံ- ထိုထမင်းလေးငါးလုတ်ကို မစားပဲနဲ့ ရေကိုသောက် ခြင်းသည်၊ ဖာသုဝိဟာရာယ- ကြာရှည်ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှါ၊ အလံ- သင့်လျော်လှပါပေ၏။

ဟော- အစားအသောက်မှာ အတိုင်းအရှည်ကို သိရမယ်ဆို တော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်ကြီးဖြစ်တော်မူတဲ့ အဂ္ဂသာဝက၊ ဓမ္မသေနာပတိ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးက ထမင်းလေး ငါးလုပ်စာကိုမစားပဲချန်ရေသောက်ပါတဲ့။ ဒါထမင်းစားနည်းပါ။ “အစား ကြီးက ဝမ်းမီးလေဓာတ် ပျက်စီးတတ်၏။”

အဲဒါဟာ အစားအသောက်ကို အတိုင်းအရှည်သိ စားနည်းပါပဲ။

၅။ ကလျာဏမိတ္တတာ -ကောင်းသောမိတ်ရှိခြင်း။ ကောင်းသော မိတ်ရှိခြင်း ဆိုတာက ဘယ်လိုလဲလို့ဆိုတော့ ဒီအာရုံငါးပါးတို့ကို တပ်မက်မှုကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ဆက်ဆံနေခြင်းဟာ ဒါကလျာဏမိတ် ရခြင်းပဲ။

၆။ တဒမိမုတ္တတာ- လို့ဆိုတော့သွားတဲ့အခါမှာလည်း ဒီကာမစ္ဆန္တ ကို ပယ်လိုတဲ့စိတ်၊ လျောင်းနေတဲ့အခါမှာလည်း ကာမစ္ဆန္တကို ပယ်လိုတဲ့ စိတ်၊ အဲဒီ (၆)မျိုးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဒီ (၆)မျိုးဟာ ကာမစ္ဆန္တခေါ်တဲ့ နီဝရဏ၊ အာရုံငါးပါးကိုလိုလားတဲ့ အပိတ်အပင်အဆီးအတားဖြစ်တဲ့ နီဝရဏ တရားဆိုး၊ တရားပျက် စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးဖြစ်တဲ့ ကာမစ္ဆန္တ နီဝရဏကို ပယ်ရှားနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ နီဝရဏငါးပါးထဲမှာ နံပါတ် (၁)ဖြစ်တဲ့ ကာမစ္ဆန္တ နီဝရဏ။ အဲဒီ ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏနှင့် ပတ်သတ်လို့ မနေ့က သင်္ဂီရဝ ပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရားက ဘာဟောသလဲ၊ ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏဟာ အရောင်မျိုးစုံဆိုးထားတဲ့ရေခွက်မှာ ရေမှန်ကြည့်လို့မရနိုင်သလို။

ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏရဲ့ ပိတ်ဖုံးဆီးတားခံနေရတဲ့သူဟာ မိမိအကျိုး စီးပွားလဲမသိ။ သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွားလဲမသိ။ မိမိသူတစ်ပါးနှစ်ဦးသား တို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားလဲမသိ။

မသိမှု၊ မမြင်မှုတွေဟာ အဲဒီကာမစ္ဆန္တနီဝရဏ အကြောင်းခံပြီး တော့ ဖြစ်တယ်။ ဒီနေ့ အဘယမင်းသား လျှောက်ထားတဲ့အခါမှာလဲ မသိမှု၊ မမြင်မှုတို့ရဲ့ အခြေခံနီဝရဏတရားတွေပဲလို့ ဟောပါတယ်။

သိမှု မြင်မှုတို့ရဲ့ အကြောင်းရင်းအထောက်အပံ့အကြောင်းတွေ အကူအညီအကြောင်းတွေကတော့ ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါးပဲလို့ မြတ်စွာ ဘုရား မိန့်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း-

နံပါတ်(၁)ဖြစ်တဲ့ မသိ၊ မမြင်ခြင်းရဲ့အကြောင်းအချက်တွေထဲမှာ နံပါတ်(၁)ဖြစ်တဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏကို ပါဠိတော်မှာ ရှုပွားတဲ့နည်း၊ အဋ္ဌကထာမှာလာတဲ့နည်းအရ ဖယ်ရှားနည်း ထိုက်တန်သလောက် စုံလင်အောင် ဟောလို့ပြီးပြီ။

ယနေ့ ယောဂီသူတော်စင်များ အားထုတ်နေကြတာက အဲဒီ နိဝရဏကင်းအောင် သတိသမ္ပေဇ္ဇာင်အစရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေ ပွားများပြီးတော့နေတဲ့အချိန်။

အဲဒီတော့ မသိမှု မမြင်မှုတို့ရဲ့ အဆီးအတားနိဝရဏတရားတွေ ရှုပွား ဖယ်ရှားပြီးတော့ သိမှု မြင်မှုတို့ရဲ့ အခြေခံအကြောင်း အကူအညီ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရား (၇)ပါးတို့ကို ဆက်လက်ပြီးတော့ ကြိုးစားဖို့တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့တရားစကားကို နီဝုံးချုပ်အပ်ပါ သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

တတိယနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၃)ရက်နေ့။

အဘိဇ္ဈာ

လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းမှာ တရားဝင်နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့အား သမထပိုင်းလို့ဆိုတော့ သမထဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုရင် သမာဓိရအောင် ကြိုးစားနေတာပါပဲ။

သမာဓိရအောင် ကြိုးစားရင်း စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးဖြစ်တဲ့ တရားတွေကို တွန်းလှန်နိုင်မှ သမာဓိရတယ်။

“သမာဓိရတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်ထဲ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးဖြစ်တဲ့ နီဝရဏတရားတွေဟာလဲ တွန်းလှန်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်။”

အဲဒီလို တွန်းလှန်ပြီးသားဖြစ်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီနီဝရဏတရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သင်္ဂီရဝပုဏ္ဏားကိုလဲ ဥပမာ (၅)မျိုးနဲ့ အဘယမင်းသားကိုလဲပဲ မသိမမြင်ခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေ နီဝရဏ (၅)မျိုးပဲ ဟောကြားတော်မူတယ်။

ဟောကြားတော်မူတော့ အဲဒီနီဝရဏတရားတွေဟာ ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏ၊ အဲဒီ ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏကိုပဲ အဘိဇ္ဈာလို့ ခေါ်တယ်။

အာရုံငါးပါးလိုလားတဲ့ဆန္ဒ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ တပ်မက်တဲ့လိုလားတဲ့ အဘိဇ္ဈာ၊ အဲဒီတရားဆိုးတရားပျက်ရှိနေခဲ့လို့ရှိရင် ရေခွက်ငယ်လေးထဲက ရောင်စုံခြယ်ထားတဲ့ရေ မျက်နှာရိပ်မပေါ်နိုင်သလိုပဲ။

မျက်နှာရိပ်ပေါ်အောင်ရေမှန်ကြည့်လို့ရအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲလို့ဆိုတော့ - နန္ဒင်းဆိုးထားတဲ့ရေဆိုရင် နန္ဒင်းအနည်ထိုင်သွားအောင် (သို့မဟုတ်) ရေခွက်ထဲကရေကိုရောင်စုံခြယ်ထားတဲ့ရေကို ရေအသစ်လဲလိုက်ရမယ်။ အသစ်လဲလိုက်လို့ရှိရင်တော့ဖြင့် ရေဟာ ကြည်လင်ပြီးတော့လာပြီ၊ အဲလိုကြည်လင်လာတဲ့ အခါကျတော့ ရေထဲ

လယ်တီဝိပဿနာ

မှာရှိတဲ့ အမှိုက်သရိုက်ကိုလည်း မြင်နိုင်တယ်၊ အမှုအမွှားလည်း မြင်နိုင်တယ်။

သိမှု မြင်မှုကို ကာကွယ်ပြီးတော့ထားတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ ဖယ်ရှားလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ရေခွက်ငယ်ထဲရေကြည်ထည့်ပြီးတော့ ကြည့်သလို မိမိအကျိုးစီးပွားလဲ သိမြင်နိုင်တယ်။ သူတပါးအကျိုးစီးပွားလည်း သိမြင်နိုင်တယ်။ မိမိသူတပါးနှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွား သိမြင်နိုင်တယ်။

ပြီးတော့မြင်မှု၊ သိမှုတွေဟာလည်း တိုးပွားပြီးတော့လာနိုင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အဘယမင်းသားတို့ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားတို့ဟောတဲ့ ဥပမာနဲ့ မတူပဲ။ အဇာတသတ်မင်းအား ဒီနီဝရဏတရားတွေ ဟောတဲ့အခါ ကျတော့-

သောအဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယဝိဂတာဘိဇ္ဈေန
စေတသာ ဝိဟရတိ၊ အဘိဇ္ဈာယစိတ္တံ ပရိသောဓေတိ

မြတ်သောသီလ၊ ဣန္ဒြေစောင့်စည်းမှု၊ သတိသမ္ပဇင်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်ဟာ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ် ချဉ်းကပ်ပြီးတော့ မိမိတို့ သင့်လျော်သလို ထိုင်သတိကို ဦးစားပေးပြီးတော့ သတိကိုအကြီး အမှူးပြုပြီးတော့ -

ထွက်လေ ဝင်လေရှုမှတ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်းခွင်ဝင်လိုက်၊ အဲလိုလုပ်ငန်းခွင်ဝင်လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ “သောအဘိဇ္ဈံလောကေပဟာယ”

သော- ထိုလောကီရဟန်းသည်၊ လောကေ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ်တဲ့ လောကမှာ၊ အဘိဇ္ဈံ-တပ်မက်မှု တွယ်တာမှုကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်ပြီးတော့ -

အခြေခံသီလအပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီးတော့ သတိသမ္ပဇင်နဲ့ ယှဉ်ပြီးတော့ အားထုတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ လောကခေါ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးအပေါ်မှာ မက်မောတွယ်တာမှု ပျောက်ကင်းပြီးတော့ သွားနိုင်တယ်။

ကြွေးမြီတင်

ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏနဲ့ပတ်သတ်ပြီး မြတ်စွာဘုရား ဥပမာတစ်မျိုး ပေးဟောပုံက -

“လူတစ်ယောက်၊ သူတပါးဆီက ကြွေးမြီယူထားတယ်၊ အတိုး အရင်းနဲ့ယူထားတာ၊ အဲလိုကြွေးမြီယူထားတော့ အတိုးအရင်းနဲ့ ယူထားတော့ အဲဒီအကြွေးမဆပ်နိုင်တဲ့အချိန် ကြွေးကလည်းပြန်ပြီးမပေး နိုင်သေးဘူးဆိုရင် ကြွေးရှင်မြီရှင်များက လူကြားလည်းမရှောင်၊ သူကြား လည်းမရှောင် ကြွေးတောင်းချင်အတောင်းခံရမယ်။ သူတို့မလိုတမာ ပြောဆိုတာကိုလည်း ခံရမယ်”တဲ့။ ယောက်ျားမိုက်တို့ အရိုက်ခံနေရတဲ့ အမျိုးသမီးများလိုပါပဲ။ တခါတရံကျတော့ ကြွေးရှင်မြီရှင်တို့က သတင်းစာ ထဲကြော်ငြာတာမျိုးတောင်မှ ရှိတယ်မဟုတ်လား။

သတင်းစာထဲကြော်ငြာပြီးကြွေးတောင်းသော်လည်းပဲ ကြွေးက ရှိနေတဲ့အတွက်၊ ကြွေးယူထားတဲ့အတွက် ဘာမှပြန်ပြီးမတွန်းလှန်နိုင်ဘူး။ ဟုတ်နေတာကိုး။ အဲလိုကြွေးယူပြီးတော့ လုပ်ငန်းကိုင်တာတွေ ဆောင်ရွက်တယ်။ လုပ်ငန်းကိုင်တာတွေဆောင်ရွက်လို့ တိုးတက်လာပြီ ဆိုတော့ အတိုးရောအရင်းပါ တခါထဲသွားပြီး ကြွေးရှင်မြီရှင်စီ သွားပြီး ပေးဆပ်လိုက်ပြီ။ နောက်ထပ် မိမိဆီမှာလည်းပဲ ရင်းစရာနီးစရာလည်း ကျန်သေးတယ်။

ကြွေးကင်း မြီကင်း

အဲဒီလို ကြွေးလည်းကင်းသွားပြီ၊ ရှင်းသွားပြီ၊ မိမိမှာလည်း ထိုက်တန်သလောက် ရင်းစရာနီးစရာ ကျန်သေးတယ်ဆိုတဲ့ အခါကျတော့

ဟိုတုန်းက ကြွေးနဲ့မြီနဲ့ရှိနေတဲ့က အခုပြောသလိုပဲ ကြွေးရှင် မြီရှင်တွေ ပြောသလိုပဲခေါင်းငုံ့ခံကြရတယ်။ ယခုအချိန်အခါမှာတော့ ကြွေးလည်းကင်းပြီအတိုးအရင်းနဲ့တကွ ပေးသွင်းပြီးပြီ။ ငါ့မှာလည်းပဲ

ရင်းနှီးစရာကျန်သေးတယ်။ သားသမီးတွေလည်း ထောက်ပံ့နိုင်တယ်။
ကျွေးမွေးနိုင်တယ်။ ကူညီနိုင်တယ်။ မညှိုးငယ်တော့ဘူးလို့ ဆိုပြီးတော့။
သူဟာကြွေးမြီနဲ့ပတ်သတ်ပြီး အကြွေးရှင်းပြီးပြီဆိုတော့ ကြွေး
မြီကင်းရှင်းတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့

လဘေထ ပီတိပါမောဇ္ဇံ

လဘေထ သောမနဿံ။

ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်တယ်။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိတယ်။ အဲဒီလို
ပဲတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့သန္တာန်မှာ သတိသမ္မာဇ္ဈင်နဲ့ ယှဉ်ပြီးတော့
ထွက်လေ ဝင်လေကို မပြတ်ရှုမှတ်လာတဲ့အခါကျတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
ငါးပါးဆိုတဲ့ လောကခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ လောက။

ဘာကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးကို လောကလို့ခေါ်ရသလဲဆိုတော့
ပျက်တတ်တယ်တဲ့။ ပရမ်းပတာပျက်တတ်တယ်။ ပျက်တာမှ ရိုးရိုး
ပျက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ပရမ်းပတာ ပျက်တတ်တယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးကို လောကလို့ခေါ်ရတာ။ ဒီလောကဆိုတဲ့
စကားဟာ ဒုက္ခရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လဲ ဖြစ်တယ်။

တည်ကြည်

အဲဒီလောကဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ တပ်မက်တွယ်တာမှု
ဆိုတာ ကင်းစင်သွားပြီဆိုတော့ စောစောကကြွေးမြီကင်းတဲ့လူလိုပဲ။
ဝမ်းပမ်းတသာ ပီတိပါမောဇ္ဇံ ဖြစ်ရတယ်။

အဲဒီလို ပီတိပါမောဇ္ဇံ ဖြစ်ပြီဆိုတဲ့ အခါကျမှ-

ပီတိ မနဿ ကာယောပဿမ္ဘတီ။

ပဿဒ္ဓ ကာယောသုခံ ဝေဒေတီ။

ပီတိ နှစ်သိမ့်မှုလေးဖြစ်လာတော့ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ငြိမ်းချမ်း
တယ်။ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ငြိမ်းချမ်းပြီဆိုတော့ ချမ်းသာမှုရတယ်။

သုခိနော စိတ္တံ သမာဒိယတီ။

အဲလို ချမ်းသာမှုရတဲ့အခါကျတော့ စိတ်ကလေးဟာ တည်ကြည် ပြီးတော့လာတယ်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားတို့ အဘယမင်းသားတို့ ဟောစဉ်အခါတုန်းကတော့ နီဝရဏနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဥပမာက တစ်မျိုး။

အခု အဇာတသတ်မင်းကို ဟောတဲ့အခါကျတော့ ကာမစ္ဆန္ဒကို ကြွေးမြီဥပမာထားပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကိုပဲ အဘိဇ္ဈာတဲ့။ ကာမစ္ဆန္ဒရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် စကားလုံးနဲ့ သုံးတော်မူတယ်။ အဇာတသတ်ကို ဟောတော့ အဘိဇ္ဈာလို့ ဟောပါတယ်။

သည်းခြေနာစွဲ

ဗျာပါဒနီဝရဏ- ဗျာပါဒဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ အရကောက် တော့ “ကောဓေသေတံ အဓိဝစနံ” ကောဓရဲ့အမည်၊ ဒေါသရဲ့အမည် ပါပဲ။

ဗျာပါဒ ပဒေါသံ ပဟာယ၊ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ၊
သဗ္ဗဘူတာ ဟိတာနုကမ္မိ။

ဗျာပါဒနဲ့ ပဒေါသ (၂)မျိုးလုံးဟာ ဒေါသရဲ့အမည်ပါပဲ။ ဗျာပါဒ ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲလို့ဆိုတော့ ထမင်းသိုး ဟင်းသိုးများလို မူလသဘော စွန့်ပြီးတော့ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ဒေါသကို ဗျာပါဒလို့ ခေါ်ပါတယ်။

မိမိ၊ သူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လဲ ဒေါသသည် ဗျာပါဒ၊ ပဒေါသ အမည်လဲရပြန်ပါတယ်။

အဲဒီ ဗျာပါဒ၊ ပဒေါသနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဟိုတုန်းက သင်္ဂါရဝ ပုဏ္ဏား၊ အဘယမင်းသားတို့အား ဟောကြားတဲ့အခါမှာ ဥပမာပေးတာ

လယ်တီဝိပဿနာ

ကတော့ ရေခွက်ငယ်လေးထဲက ရေကို မီးနဲ့ကြိုချက်လိုက်တဲ့အခါ ပွက်ပွက်ဆူပွက်ပြီးတော့ နေတယ်။ အခိုးအငွေ့တွေလဲ ဖုံးလွှမ်းပြီးတော့ နေတယ်။

ဗျာပါဒနီဝရဏ လွှမ်းထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ အဲဒီလိုပါပဲ။ မြတ်စွာ ဘုရားက အဇာတသတ်မင်းကို ဥပမာပေးဟောတဲ့အခါ ဗျာပါဒနီဝရဏ ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ရောဂါစွဲကပ်နေသလိုပါပဲ။

လူတစ်ယောက်ဟာ သည်းခြေနာရောဂါ စွဲကပ်ပြီးတော့ နေတယ်။ ထမင်းလဲ မစားချင်ဘူး။ အားအင်တွေလဲ ကုန်ခမ်းနေတယ်။ စတုမဇူကျွေးတာလဲ ခါးလှချည့်၊ ခါးလှချည့်လို့ ထွေးပစ်တယ်။

တစ်နေ့ကျတော့ ဒီရောဂါပျောက်အောင် ကုတယ်။ ထမင်းလဲ စားလာတယ်၊ မြိန်လာတယ်။ အားအင်တွေလဲ ရှိလာတယ်။

အဲဒီကျတော့ ငါ့ရောဂါတွေကင်းပြီ။ စားချင်သောက်ချင်စိတ် တွေလဲ ဖြစ်လာပြီ။ အင်အားတွေလဲ ရှိလာပြီဆိုပြီးတော့ ဝမ်းပန်းတသာ ရှိလာတယ်။

ဒါကြောင့် မိမိတို့သန္တာန်မှာ သမထတရားကို အားထုတ်ရင်းနဲ့ ဗျာပါဒနီဝရဏကင်းသွားပြီဆိုတော့ ဝမ်းပန်းတသာ ဖြစ်ရတယ်။

အဲဒီ ဗျာပါဒနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား၊ အဘယ မင်းသားတို့ ဥပမာပေးတာကတော့ ရေခွက်ငယ်လေးထဲက ပွက်ပွက်ဆူ နေတဲ့ရေအပေါ်မှာ အခိုးအငွေ့တွေ သန်းနေတယ်။ ရေမှန်ကြည့်တဲ့ အခါ ဘယ်မျက်နှာရိပ်ထင်တော့မလဲ။

ဒါဖြင့် မျက်နှာရိပ်ထင်အောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရမလဲ၊ အဲဒီ ပွက်ပွက်ဆူနေတဲ့ရေကို အေးသွားအောင် ထားရမယ်။ သို့မဟုတ် လူသစ် စိတ်သစ်ဆိုတဲ့သဘောမျိုးလိုပဲ ရေကိုအသစ်လဲလှယ်လိုက်လို့ရှိရင် ခွက်ငယ်ထဲက ရေတွေဟာ ငြိမ်ကြည်ပြီးနေတော့ ရေမှန်ကြည့်လို့ရပြီ။ မျက်နှာရိပ်ကို မြင်ရပြီ။

အဲသလိုပဲတဲ့ ဗျာပါရဒခေါ်တဲ့ ဒေါသနီဝရဏ ကင်းပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ မိမိအကျိုးစီးပွားလဲ သိနိုင်တယ်။ သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွားလဲ သိနိုင်တယ်။ မိမိ၊ သူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေကိုလဲ သိနိုင်တယ်။ ပြီးတော့ အသိတွေ၊ အမြင်တွေလဲ ပေါက်ရောက်လာပြီ၊ ထက်မြက်လာပြီ။

အဲဒီတော့ ဒီရောဂါစွဲကပ်နေတဲ့ ဥပမာမှာ ဒေါသဗျာပါဒရှိနေပြီ ဆိုလို့ရှိရင် သည်းခြေနာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက် ဆိုကြပါစို့။

အင်မတန် ချိုမြိန်ကောင်းမွန်တဲ့ စတုမဂ္ဂတို့၊ သကာတို့ကို ကျွေးပေတယ်လို့ သူက ခံတွင်းကပျက်ပြီးတော့နေတဲ့အခါကျတော့ ခါးနေတာပဲ။ ခါးလှချည့်၊ ခါးလှချည့် ဆိုပြီးတော့ ထွေးချည်းပစ်နေတယ်။

အလားတူပဲ ဒေါသဗျာပါဒအားကြီးတဲ့ လူကျတော့ ဒေါသဗျာပါဒ အားကြီးနေမယ်ဆိုရင် ဆရာမိဘတွေရဲ့ ဆိုဆုံးမစကားတွေ နားမဝင်နိုင်ဘူး။

ဘာသာခြားတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒလို့ ပြောရတဲ့ ဘုရားအစရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့စကား၊ ဘယ်လောက် ကောင်းကောင်း မမြိန်တော့ဘူး။ သည်းခြေနာ စွဲနေသူတို့လိုပါပဲ။

ပါဠိတော်ကဏ္ဍနည်း

ဗျာပါဒနီဝရဏနဲ့ ပတ်သက်လို့ သိစရာတွေ၊ ရှုစရာတွေ ဓမ္မာနုပဿနာအပိုင်း ပါဠိတော်မှာ (၅)မျိုးရှိပါတယ်။

သန္တဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ၊ အတ္ထိမေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒေါတိ ပဇာနာတိ။

မိမိသန္တာန်မှာ ထင်ရှားရှိနေတဲ့ ဒေါသကို ငါ့သန္တာန်မှာ ဒေါသ ရှိနေပြီလို့ ဟောဒီလိုသိရမယ်၊ ရှုရမယ်။

အသန္တဝါ ဗျာပါဒံ၊ နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒေါတိ ပဇာနာတိ။

မိမိသန္တာန်မှာ ဒေါသမရှိဘူး။ ဒေါသကင်းစင်နေတယ်ဆိုရင်
မိမိသန္တာန်မှာ ဒေါသကင်းစင်နေတယ်လို့ပဲ သိရမယ်။

ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ
ပဇာနာတိ။

ဗျာပါဒဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းကိုလဲပဲ သိရမယ်။

ယထာစ ဥပ္ပန္နဿ ဗျာပါဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ
ပဇာနာတိ။

ဗျာပါဒကို ပယ်ပုံ၊ ပယ်နည်း၊ နည်းလမ်းတွေကိုလဲ သိရမယ်။

ပဟိနဿ ဗျာပါဒဿ အာယတီ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ
တဉ္စပဇာနာတိ။

ပယ်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ ဒေါသ၊ နောင်အခါမှာ မဖြစ်တော့ဘူး
ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိနေရမယ်။

အဲဒါ ဓမ္မာနုပဿနာ၊ တရားသက်သက်ရှုနည်း ကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊
အကုသိုလ်ဖြစ်စေ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့တရားကို သတ္တာ- အသက်
ဝိညာဉ်မှကင်းတဲ့ တရားလို့ပဲ မြင်လိုက်လို့ရှိရင် ဟော “နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝ”-
ဒေါသကိုပဲ အရှုခံဖြစ်တဲ့ ထားရှုရတယ်။ တရားကတော့ အကုသိုလ်
တရားပဲ။ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ ဆိုကြပါစို့။

အဲဒီ အကုသိုလ်ကိုပဲ ငါ့မှာ “ဒေါသဖြစ်နေတယ်။ ဒေါသဖြစ်နေ
တယ်”။ ဟောဒီလို တရားသက်သက်မြင်အောင်ကြည့်နိုင်ရင်
ဓမ္မာနုပဿနာ ဖြစ်တာပါပဲ။

မျက်ခြေဆေး

ဗျာပါဒကို အဲဒီလို ရှုပွားပြီးတဲ့ နောက်ကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက
ဗျာပါဒဖြစ်တာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲဆိုတော့ စိတ်ဆိုးစရာဖြစ်တဲ့ အာရုံ၊
ဒေါသဖြစ်စရာဖြစ်တဲ့ အာရုံ၊ အဲဒီအာရုံတွေနဲ့ တွေ့လာတဲ့အခါမှာ မသင့်
မတင့် နှလုံးသွင်းမှု အယောနိသောမနသိကာနဲ့ ပေါင်းမိသွားလို့ရှိရင်
ဗျာပါဒနီဝရဏ ဖြစ်တော့တာပဲ။

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

အကယ်၍ များ မေတ္တာနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ မေတ္တာအာရုံ ဆိုပါစို့။ အဲဒီ မေတ္တာထားစရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း။

အဲဒီမေတ္တာ အကျိုးလိုလားစရာ အာရုံကျတော့ ယောနိသော မနသိကာရ လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးသွင်းမှုလေးနဲ့ ပေါင်းလိုက်လို့ ရှိရင် ဗျာပါဒပယ်နိုင်ပါတယ်။

ဒီထက် ထင်ရှားအောင် ပြောမယ်ဆိုရင် အဋ္ဌကထာဆရာကြီး များ ဖွင့်ဆိုတော်မူချက်အတိုင်း ပြောရမှာပါ။

ဗျာပါဒ ဒေါသငြိမ်းတဲ့နည်း ဗျာပါဒနိဝရဏငြိမ်းဖို့ရာ နည်းလမ်း (၆)မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီနည်းလမ်း (၆)မျိုးက ဘာလဲဆိုတော့-

- မေတ္တာပွားနည်း နိဿယည်းခံ
- ဖန်ဖန်ရှုပွား ကံများဆင်ခြင်
- ပညာယှဉ်၍ ကောင်းလျှင်မိတ်ဆွေ
- လျှော်လေစကား ဤ(၆)ပါး
- မှတ်သား မျက်ဖြေဆေး။

“မေတ္တာပွားနည်း နိဿည်းခံပါ”။ မေတ္တာပွားနည်းက ဘယ်လိုများ မေတ္တာပွားရပါမလဲ ဘုရား။ ဘယ်လိုမေတ္တာပွားရပါမလဲ ဆိုတာ သင်ယူနာကြားရမယ်။

- * အရပ်(၁၀)မျက်နှာမေတ္တာပွားနည်း။
- ဘုန်းကြီးတို့ မေတ္တာသုတ် တရားတော်ကျတော့ သတ္တဝါ အားလုံးကို ခြံပြီးပွားတဲ့နည်း။
- * နှစ်စုနှစ်ပုံ ပုံပြီးတော့ မေတ္တာပွားတဲ့နည်း။
- * သုံးစုသုံးပုံ ပုံပြီးတော့ မေတ္တာပွားတဲ့နည်း။
- ခန္ဓသုတ်ပရိတ်တရားတော်မှာတော့ သတ္တဝါအားလုံးကို-
- * အခြေမရှိတဲ့သတ္တဝါတွေကတစ်စု၊
- * အခြေနှစ်ချောင်းရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကတစ်စု၊
- * အခြေလေးချောင်းရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကတစ်စု၊

လယ်တီပိပဿနာ

* အခြေများစွာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကတစ်စု၊
လို့ လေးစုလေးပုံ ပုံပြီးတော့ မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများတဲ့နည်း စသည်
ရှိတယ်။

အဲဒီလို “မေတ္တာပွားနည်း နိဿည်းခံ အဖန်ဖန်ပွားများ”။
“ဩဒိဿမေတ္တာ” ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ရည်ရွယ်ပြီး ပို့တဲ့မေတ္တာ။

“အနောဒိဿ” အားလုံးသတ္တဝါတွေကို ခြုံပြီးတော့ပို့တဲ့မေတ္တာ။

“ဩဒိဿမေတ္တာ” အပိုင်းအခြားထားပြီးတော့ ပို့တဲ့မေတ္တာ၊
မိမိကိုယ်ကို မေတ္တာပို့၊ မိမိနဲ့ခင်မင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မေတ္တာပွား၊ မိမိရဲ့ရန်သူ
ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မေတ္တာပွား၊ မိမိမချစ်မမုန်း အလယ်အလတ်ဖြစ်တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေမေတ္တာပွား၊ အဲဒီလို ပွားတဲ့နည်းနဲ့ မေတ္တာပွားပြန်တော့ အကန့်
အကန့်ကလေးနဲ့ မေတ္တာပွားတယ်။

အဲလို မဟုတ်ပဲနဲ့ လောကသားအားလုံး ကျန်းမာချမ်းသာကြဖို့
မေတ္တာပွားတဲ့အခါကျတော့ အပိုင်းအခြားမရှိတော့ဘူး။ “သဗ္ဗေသတ္တာ၊
သဗ္ဗေပါဏာ” အစရှိသဖြင့် သတ္တဝါအားလုံး၊ အမျိုးသားအားလုံး၊ အမျိုး
သမီးအားလုံး၊ အရိယာအရှင်မြတ်ကြီးတွေအားလုံး၊ ပုထုဇဉ်တွေအားလုံး
စသည်။

ဟော- အဲလို မေတ္တာပွားတဲ့ အခါကျတော့ အပိုင်းအခြား
မထားဘူး။ အဲလို မေတ္တာပွားနည်းတွေ နိဿည်းခံပြီးတော့ အဖန်ဖန်
ပွားများလို့ ရှိရင်လဲပဲ ဗျာပါဒနီဝရဏ ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်။

ဟော- “ဖန်ဖန်ပွားများ ကံများဆင်ခြင်” ကမ္မဿကတာဉာဏ်
ကို ဆင်ခြင်ရမယ်။ သူ့ကံ ကိုယ့်ကံကို ဆင်ခြင်ရမယ်။

မိမိကနေပြီးတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ် ဒေါသဖြစ်
နေတယ်ဆိုရင် စဉ်းစားကြည့်။ သူ့ကို ငါစိတ်ဆိုးလို့၊ သူ့ရဲ့ သီလ သမာဓိ
ပညာ ဘယ်ပျက်စီးသွားလိမ့်မလဲ။ သူလဲ သူ့ကံနဲ့သူလာ၊ သူ့ကံနဲ့သူ
သွားနေတာပဲ။ သူ့ကို ငါကစိတ်ဆိုးလိုက်လို့ရှိရင် မီးကြီးခဲကိုင်ပြီးတော့
ပစ်ပေါက်သလို နေမှာပဲ။

အလွန်ပူတဲ့ သံချောင်းကြီးကို လက်နဲ့ကိုင်ပြီးတော့ ပေါက်သလို
နေမှာပဲ။ မစင်ကိုကိုင်ပြီးတော့ သူ့ကိုပစ်သလိုနေမှာပေါ့။ ဒီလို ဆင်ခြင်ရ
မှာပါ။

အဲဒီတော့ သူလဲသူ့ကံနဲ့သူ သွားနေတာပဲ။ မိမိကျပြန်တော့
သူက မိမိအပေါ် စိတ်ဆိုးနေလို့ ဘာအရာရောက်မလဲ။ ငါလဲ ငါ့ကံနဲ့
ငါသွားနေတာပဲ။

သူကနေပြီးတော့ ငါ့အပေါ်မကောင်းကြံလို့ ငါ့သီလ သမာဓိ
ပညာ ပျက်မှမသွားပဲနဲ့။ သူတစ်ပါးက မိမိဆီပို့တဲ့လက်ဆောင် မိမိက
မယူလို့ရှိရင် ဒါလက်ဆောင်ပစ္စည်းဟာ သူ့ဆီပြန်သွားတာပဲ။

ပစ်လွှတ်လိုက်တဲ့ ဒေါသဟာ လေညာကို မြူမှုန်ကိုဆုပ်ပြီး
ကျသလိုပဲ။ သူ့ဆီပြန်သွားမှာပေါ့။ အဲဒီလို ကမ္မဿကတ ကံသာလျှင်
မိမိဥစ္စာရှိပုံ ဆင်ခြင်လိုက်ရင်လဲ ဗျာပါဒနီဝရဏ ပျောက်နိုင်ပါတယ်။

“ကံများဆင်ခြင် ပညာယှဉ်၍”

“ပဋိသင်္ခါန ဗဟုလတာ”- အသိအလိမ္မာဓာတ်များနဲ့
ဆင်ခြင်ပေးလိုက်လို့ရှိရင်လဲ ဗျာပါဒပျောက်နိုင်ပါတယ်။

“ကလျာဏမိတ္တတာ”- ပညာယှဉ်၍ ကောင်းလျှင်မိတ်ဆွေ
လျော်လေစကား ဤ(၆)ပါး မှတ်သားမျက်ဖြေဆေး”

မိတ်ဆွေကလဲ ကောင်းလိုက်တာ။ မိမိနဲ့ဆက်ဆံနေတဲ့ မိတ်ဆွေ
များက မေတ္တာကြီးမားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ။

ဘုန်းကြီးတို့ မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားတို့၊ မစိုးရိမ်ဆရာတော်
ဘုရားတို့၊ ကလေးဝဆရာတော်ဘုရားတို့ အစရှိတဲ့ ဆရာတော်ကြီး
တွေဟာ ကလျာဏမိတ်ကြီးတွေ။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားတို့ ဒီလိုကလျာဏမိတ်တွေ မေတ္တာ
ပွားများပြီးတော့ နေကြတယ်။

ရှေးအခါတုန်းကဆိုရင် အဿဂုတ္တထေရ်မြတ်ကြီးတို့လို ထေရ်
မြတ်ကြီးတွေပေါ့။

လယ်တီဝိပဿနာ

အဲလို ကလျာဏမိတ်တွေနဲ့ ဆက်ဆံ “လျော်လေစကား” ပြောတဲ့အခါကျတော့လဲ မေတ္တာနဲ့စပ်တဲ့စကားတွေ၊ မေတ္တာရဲ့တန်ဖိုးကြီး ပုံနဲ့ စပ်တဲ့စကားတွေ၊ မေတ္တာဟာ အင်မတန်အရေးပါပုံတွေ၊ အဲဒီလို စကားမျိုးတွေ ပြောပြီးတော့ အဲဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် ဤ(၆)ပါးမှတ်သား မျက်ဖြေဆေးတဲ့။ အမျက်ဖြေဆေးပါပဲ။

အဲဒီ (၆)ပါးတို့ကြောင့် ပယ်ထားတဲ့ဒေါသ။ ဟော- အနာဂါမိမဂ် ရတဲ့ အခါကျတော့ လုံးဝကိုမဖြစ်တော့ပါဘူး။

အဲဒီတော့ ဗျာပါဒနိဝရဏ၊ ဒီဗျာပါဒနိဝရဏ ပပျောက်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားများကြတယ်။

အခု ယောဂီသူတော်စင်များဟာ (၃၁)ဘုံရှိ သတ္တဝါများကို မေတ္တာပွားကြတယ်။ အဲဒီ မေတ္တာစိတ်ဟာ နှုတ်နဲ့လဲ ရွတ်ဆိုပွားများ နေတယ်။ စိတ်ကလဲ ပါပြီးတော့နေတယ်။ အဲဒီတော့ ဗျာပါဒနိဝရဏက အဲဒီအခိုက်မှာ ငြိမ်းနေတယ်။

အဲဒီလို မဟုတ်လို့ရှိရင်တော့ ဗျာပါဒနိဝရဏတွေ များသထက် များတဲ့နည်းတွေကလဲ ရှိသေးတာကိုး။

ဘယ်လိုကျရင် များနိုင်သလဲဆိုတော့ “မီးလောင်ရာလေပင့်” ဆိုတဲ့စကားလို ဟော-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ် “အနတ္တံ မေ အစရိတိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ။” ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့လုပ်ဘူးတာပဲ။ ဟော-အာယာတဖြစ်တော့ ဒေါသဖြစ်တော့တာပဲ။

“အနတ္တံ မေ စရတိတိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ”

အနတ္တံ မေ- ငါ့အကျိုးမဲ့ကို သူကျင့်ဆဲ၊ အနတ္တံ မေ စရိဿတိ- နောင်ခါလဲပဲ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့ကို လုပ်အုံးမှာပဲ။ ဒေါသတွေဖြစ်။ ဒေါသဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေ။

အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္တံ အစရိ၊ စရတိ စရိဿတိတိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ။

မိမိရဲ့ရန်သူဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အကျိုးစီးပွား ရှေးကလဲ ဆောင်ဘူး တယ်။ ယခုလဲ ဆောင်ဆဲ၊ နောင်အခါလဲ ဆောင်လိမ့်အုံးမယ်ဆိုပြီး

ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သေးတယ်။

မိမိခင်မင်မြတ်နိုးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပတ်သက်လို့၊ “ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္တံ အစရိ၊ စရတိ စရိဿတိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ”- မိမိမြတ်နိုးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးမဲ့ကို ရှေးကလဲပြုဘူးတယ်။ ယခုလဲ ပြုဆဲ၊ နောင်အခါလဲ ပြုအံ့မှာပဲဆိုပြီးတော့ ဒေါသတွေတဖွားဖွား ဖြစ်တတ်တယ်။

တစ်ခါတရံကျတော့ အဲဒီလို အကြောင်းအရာတွေ မရှိစေကာ “အဋ္ဌာနကောပ” မိုးရွာရင် ရွာပြန်ပြီ။ နေပူရင် ပူပြန်ပြီ အစရှိသည်ဖြင့် စိတ်ဆိုးဖို့ရာ အကြောင်းအရာတွေကလဲ များစွာရှိတဲ့အတိုင်း လိုက်ပြီး စိတ်ဆိုးနေတတ်တယ်။

အဲဒီလို ဒေါသဖြစ်ဖို့အကြောင်းတွေ များစွာရှိတဲ့အတိုင်း ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေဟာ ဒီဗျာပါဒနိဝရဏ ဒေါသလွှမ်းမိုးမှု ခံကြရတယ်။

အဲဒီတော့ ဗျာပါဒနိဝရဏ လွှမ်းမိုးနေပြီဆိုရင် စောစောက ပြောသလိုပဲ။ ပွက်ပွက်ဆူနေတဲ့ ရေထဲမှာ မျက်နှာရိပ်မပေါ်သလို တရား အာရုံများလဲ ပေါ်ဖို့ခက်တယ်။ အသိဓာတ် အမြင်ဓာတ်တွေလဲ မရနိုင်ဘူး။

အဲဒီ ရေလေးကို အေးသွားအောင် အခိုးအငွေ့ကင်းသွား အောင် သို့မဟုတ် ရေသစ်လဲပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့မှ မျက်နှာရိပ် ပေါ်လွင်ပြီးတော့လာသလို အသိဓာတ် အမြင်ဓာတ်တွေ ပေါ်လွင်ပြီးတော့ လာနိုင်ပါတယ်။

အဇာတသတ်မင်းကို ဥပမာပေးဟောတဲ့ အခါကျတော့ “ဗျာပါဒ ပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗဘူတာ ဟိတာနုကမ္မိ ဗျာပါဒ ပဒေါသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ” စသည် ဟောပါတယ်။

ဗျာပါဒ- ဗျာပါဒကင်းတယ်ဆိုတာ ဒေါသကင်းတာပါပဲ။ အဲဒီတော့ ဒေါသကင်းတဲ့အခါမှာ စွဲကပ်နေတဲ့ သည်းခြေနာ အနာ ရောဂါပျောက်ကင်းသွားသလို၊ ရောဂါစွဲကပ်ပြီး အဲဒီရောဂါ ပျောက်ကင်း

သွားတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမှု ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သလိုပဲ။ ဗျာပါဒနီဝရဏခေါ်တဲ့ ဒေါသကို မိမိတို့သန္တာန်မှာ နှင်ထုတ် နိုင်ပြီဆိုရင် ပီတိသောမနဿ အားနည်းတဲ့ ဝမ်းမြောက်မှု၊ အားနည်းတဲ့ နှစ်သိမ့်မှု၊ အားကြီးတဲ့နှစ်သိမ့်မှု တွေဖြစ်တယ်။

အဲဒီလိုဖြစ်ပြီး ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ငြိမ်းချမ်း၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ငြိမ်းချမ်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ချမ်းသာတယ်။

“သုခိနော စိတ္တံ သမာဒိယတိ”

သုခိနော- ချမ်းသာသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ သမာဒိယတိ- တည်ကြည်လေတော့၏။

ဆိုလိုတာက နီဝရဏကင်းမှ သမာဓိရမယ်။ နီဝရဏကင်းတဲ့ အခါကျတော့ ပီတိပါမောဇ္ဇ အသေးစားနှစ်သိမ့်မှု အကြီးစားနှစ်သိမ့်မှု ဖြစ်တယ်။

နှစ်သိမ့်မှုအခြေခံပြီးတော့ ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်းသာတယ်။ ကိုယ် စိတ်ငြိမ်းချမ်းတော့ ချမ်းသာတယ်။ ချမ်းသာတော့ သမာဓိရမယ်။

ဒါကြောင့် ယောဂီသူတော်စင်များ ယနေ့ အားထုတ်နေတဲ့ သမထလမ်းစဉ်သည် နီဝရဏတရားတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့လမ်းစဉ်။

မက်မောမှုနှင့်နှလုံးနာပျောက်

အထူးသဖြင့် အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါသ၊ ဒီတရားတွေကို ပပျောက်ဖို့ရာ အတွက် မြတ်စွာဘုရားက-

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ကာယေသု ကာယာနုပဿီ
ဝိဟရတိ၊ အာတာပိ သမ္ပဇနော သတိမာ ပိနေယျ လောက
အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနသံ။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်မှာ ယောဂီရဟန်းဟာ “ကာယေသု ကာယာနုပဿီ” ရုပ်အပေါင်း နာမ်အပေါင်းတို့အပေါ် ရုပ်အပေါင်း နာမ်အပေါင်းလို့ ရှုမှတ်ပြီးနေပါတယ်။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

သတိမာ- သတိလဲရှိတယ်။ သမ္မုဇာနော- အမျှော်အမြင်လဲ ရှိတယ်။ အာတာပိ- ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်တဲ့ လုံ့လဝီရိယလဲ ရှိတယ်။ ပဟိတတ္ထော- ကိုယ်နဲ့အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ ရက်စက်မိဋ္ဌာန် စိတ် အကြံဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိပြီးတော့ အားထုတ်မယ် ဆိုရင်၊ လောကေ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော လောက၌၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ- တပ်မက်ခင်မင်မှု အဘိဇ္ဈာနှင့် စိတ်မသက်သာ နှလုံးနာခြင်း ဆိုတဲ့ ဒေါမနဿကို၊ ဝိနေယျ- ပယ်ဖျောက်၍၊ ဝိဟရတိ- နေနိုင်၏။

တိုက်ရိုက်မြတ်စွာဘုရား၏ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ငန်း ဆေးတော်ကြီးက နီဝရဏ ငါးပါးထဲမှာ အရေးကြီးတဲ့ ကာမတ္တန္တနီဝရဏနဲ့ ဗျာပါဒနီဝရဏ ပျောက်ကင်းအောင်ကို နှိမ်နင်းနိုင်ပါတယ်တဲ့။

ကောင်းတာတွေ ပိတ်ဆို့တတ်တဲ့ မက်မောမှုစိတ်နှလုံးနာ ပျောက်ဖို့ ဆေးကောင်းဝါးကောင်း အခြားကမ္ဘာမှာ မပေါ်ပေါက်သေးပါဘူး။

ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဆက်ပြီးတော့ အားထုတ်မယ် ဆိုရင် ကာယာနုပဿနာကို စွဲမြဲပြီးတော့ သတိကောင်းကောင် သတိ သမ္မုဇဉ်နဲ့ ဝီရိယနဲ့ နိဗ္ဗာန်စေလွှတ်ပြီးတော့များ အားထုတ်မယ်ဆိုရင် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ လောကထဲမှာ ဖျောက်ပြီး တော့ နေနိုင်ပါတယ်လို့။

ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်အတိုင်း မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ဘဝများစွာသံသရာက ကပ်ရောက်ပြီးတော့ ဖြေရှင်းဖို့ခက်လှ တဲ့ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဆိုတဲ့ တရားဆိုး တရားပျက်တွေ အစထားပြီး တော့ နီဝရဏငါးပါး ကင်းစင်ခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ သမထ လမ်းစဉ်များကို ဆက်လက်ပြီး ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။ ကြိုးစား အားထုတ်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ တရားစကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

စတုတ္ထနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၄)ရက်နေ့။

လေးလံထိုင်းမှိုင်း

နီဝရဏငါးပါးချည်း ဆက်ပြီးတော့ ဟောလာခဲ့တာ ဒီနေ့ ထိန မိဒ္ဓ နီဝရဏ အလှည့်ကျပြီ။

ထိန မိဒ္ဓ ဆိုတဲ့ ကောင်းတာတွေ၊ အသိဉာဏ်တွေ တားဆီးပိတ်ပင်တတ်တဲ့တရား၊ ထိန မိဒ္ဓဆိုတဲ့ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးဖြစ်တဲ့တရား၊ ထိန မိဒ္ဓဆိုတဲ့ အသိဓာတ်၊ အလိမ္မာဓာတ်ကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်တဲ့တရား။

ထိန မိဒ္ဓဆိုတာ စကားနှစ်လုံးကို ပေါင်းပြီးတော့ တရားနှစ်ခုကို ပေါင်းပြီးတော့ ထားတယ်။

ထိနက “စိတ္တဂေလည”။ ထိန ဆိုတာ လေးလံထိုင်းမှိုင်းတယ်။ ဘာလေးလံထိုင်းမှိုင်းသလဲဆိုတော့ စိတ်လေးလံထိုင်းမှိုင်းတယ်။

မိဒ္ဓဆိုတာက အဲဒီစိတ်ကို မှီနေတဲ့ စေတသိက်လို့ခေါ်တဲ့ တရားတို့ ရောဂါဖြစ်နေတယ်လို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့။

ထိနက စိတ်လေးလံထိုင်းပြီးတော့နေတာ။ စိတ်ရောဂါဖြစ်နေတာ။ မိဒ္ဓဆိုတာက စေတသိက်တွေ စိတ်မှာမှီပြီးတော့ နေတဲ့ စေတသိက်တွေ ထိုင်းမှိုင်းပြီးတော့ အဲဒီလို စေတသိက်တွေ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေတယ်ဆိုပါစို့။

ပေါင်းပြီးတော့ ဘာသာပြန်တဲ့အခါ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်းလို့ ဒီလိုပြန်ရတယ်။ အဲဒီ တရားဆိုး တရားပျက်ဟာ သင်္ခါရဝပုဏ္ဏားတို့၊ အဘယမင်းသားတို့ ဥပမာပေးစဉ်က ရေခွက်ငယ်လေးထဲ ရေပြည့် ရေခွက်ငယ်လေးထဲ ရေမှော်တွေ၊ ရေညှိတွေ လွှမ်းပြီးတော့နေမယ်ဆိုရင် မျက်နှာရိပ်ကို ရေမှန်ကြည့်သော်လဲ မမြင်နိုင်သလိုပဲ။

ထိန် မိဒ္ဓခေါ်တဲ့ ထိုင်းမှိုင်းမှု ရှိနေခဲ့လို့ရှိရင် ရုပ်တရား နာမ်တရား တွေကြည့်လို့ မမြင်နိုင်ဘူး။ မိမိအကျိုးစီးပွားလဲ မသိနိုင်၊ သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွားလဲ မသိနိုင်၊ မိမိ၊ သူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားလဲ မသိနိုင်၊ အသိဓာတ် အမြင်ဓာတ်တွေ ဖြစ်ပေါ် မလာနိုင်ဘူး။

အကယ်၍များ လူတစ်ယောက်က အဲဒီရေပြည့်ခွက်ကလေးထဲ လက်နှိုက်ပြီး ရေပြည့်ခွက်ကလေးထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ရေမှော်တွေ ရေညှိတွေ ဖယ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ရေလေးကကြည်ပြီးတော့နေပြီ။

ရေကြည်နေတဲ့အခါကျတော့ ရေမှန်ကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိရဲ့ မျက်နှာရိပ်ကို ဒီရေခွက်ငယ်ထဲ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ မျက်နှာရိပ်ကောင်း ကောင်း ထင်ပါတယ်။

အဲလို ထင်လာသလို ထိန် မိဒ္ဓခေါ်တဲ့ ရေမှော်၊ ရေညှိကို ပြောင်အောင်၊ စင်အောင် သူ့ကို မိမိသန္တာန်က ရှင်းလင်းနိုင်ပြီဆိုရင် တော့ ရေမှန်ကြည့်တဲ့အခါ မျက်နှာရိပ်ကို မြင်သိရသလို။

အဲဒီကျတော့ မိမိအကျိုးစီးပွားလဲ မြင်လာနိုင်တယ်။ သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွားလဲ မြင်နိုင်တယ်။ မိမိ၊ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုး စီးပွားလဲ မြင်နိုင်တယ်။

အသိဓာတ် အမြင်ဓာတ်တွေလဲပဲ ရရှိနိုင်တယ်လို့ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး မှာတော့ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။ တရားတော်တွေကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ပြီးနေတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်။

ရှုနည်း

အဲဒီမှာ နိဝရဏတရား၊ ကောင်းတဲ့တရားပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်း တဲ့တရားပဲဖြစ်ဖြစ် တရားတွေကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမှတ်ပြီးတော့ နေရတယ်။

ဒီနေ့ ထိန မိဒ္ဓနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့-

သန္တဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိန မိဒ္ဓံ၊ အတ္ထိမေ ထိန မိဒ္ဓန္တိ ပဇာနာတိ။

မိမိသန္တာန်မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့နေတဲ့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုကို မိမိသန္တာန်မှာ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ဖြစ်နတာပဲလို့ အဲဒီလို သိရမယ်။

အသန္တဝါ- မိမိသန္တာန်မှာ ထင်ရှားမရှိဘူး။ ထင်ရှားမရှိတဲ့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုကိုတော့ မိမိသန္တာန်မှာ ထင်ရှားမရှိဘူးလို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု မရှိဘူးလို့ သိရမယ်။ ဒါဓမ္မာနုပဿနာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ပါပဲ။

ယထာစ အနုပ္ပန္နဿ ထိန မိဒ္ဓဿ ဥပ္ပဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းကိုလဲပဲ သိရမယ်။

ယထာစ ဥပ္ပန္နဿ ထိန မိဒ္ဓဿ ပဟာနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုကို ပယ်ရှားပုံ လေးကိုလဲ သိရမယ်။

ပဟိနဿစ ထိန မိဒ္ဓဿ အာယတိ အနုပ္ပါဒေါတိ ပဇာနာတိ။

ပယ်ပြီးသား ထိနမိဒ္ဓ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်နိုင်သည့် နောင်အခါမှာ ဒါမဖြစ်တော့ဘူးလို့ ဒီလိုလဲပဲ သိရမယ်။

ဒါက မြတ်စွာဘုရား ရွှေနှုတ်တော်ထွက် ပါဠိတော်လာ ရှုနည်းစကားရပ် ဖြစ်ပါတယ်။

အကြောင်းရှာ

မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ထိန မိဒ္ဓဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူတယ်။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ။ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ။ ဘာကြောင့် ဖြစ်သလဲဆိုတော့-

အရတိ အာဒိသု အယောနိသော မနသိကာရော။

အရတိဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲဆိုတော့ အစွန်အဖျားအနားကျတဲ့ တောကျောင်း၊ သမထဝိပဿနာအာရုံ။ အဲဒီ အစွန်အဖျားအနား ကျတဲ့ တောရကျောင်းတို့ သမထ ဝိပဿနာ အာရုံတို့မှာ စိတ်မပျော်မေ့တာ။

မာရ်မင်း၏စစ်သည်နဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ နံပါတ်(၂) မာရ်မင်း ကနေ လွတ်လိုက်တဲ့ အရတိခေါ်တဲ့ မာရ်မင်းရဲ့စစ်သည်တော်။

အစွန်အဖျားအနားကျတဲ့ ကျောင်း၊ သမထဝိပဿနာအာရုံ တို့မှာ မမေ့မလျော် မပျော်ပိုက်တဲ့ အရတိ၊ မမေ့မလျော် မပျော်ပိုက် တာလဲ ရှိနေမယ်။ မိမိကလဲ လမ်းမှန်အတိုင်း မစဉ်းစားဘူး။ နှလုံးသွင်း မမှန်ဘူးဆိုရင် ထိနမိဒွတွေ ဖြစ်တော့တာပဲ။

ဒါမှ မဟုတ်ရင်လဲ တန္တိတဲ့။ ကိုယ်နဲ့ပြုရမယ့်ကိစ္စတွေ ပျင်းရိ တယ်။ ဝိဇ္ဇမ္ပိတာ- ကိုယ်တကျော့ကျော့ဖြစ်နေတယ်။ ဘတ္တသမ္ဘဒ- ထမင်းဆီယစ်နေမယ်။ စိတ်ကလေး တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ် ဖြစ်နေတဲ့အခါ အဲဒီလိုအခါမျိုးတွေမှာ မိမိကလဲ နှလုံးသွင်းမကောင်းဘူး။ လမ်းရိုး လမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှု မရှိဘူးဆိုရင် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ထိနမိဒွက ဖြစ်တော့တာပဲ။

ဘယ်လိုဆိုရင် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ပပျောက်နိုင်သလဲဆိုတော့ ဝီရိယဓာတ် (၃)ပါး၊ အာရမ္မဓာတ်၊

အာရမ္မဓာတ်ဆိုတာ အစရှေ့ဖျားလက်ဦးရှေ့ဖျားကြိုးစားပြီး အားထုတ်အပ်တဲ့ ဝီရိယဓာတ်မျိုး။ ယခုသူတော်စင်များ တရားဝင်တဲ့ နေ့ကစပြီးတော့ အာရမ္မဓာတ်၊

နေက္ခမ္မဓာတ် ပျင်းရိဖင့်နဲ့ခြင်းကနေပြီးတော့ ထွက်မြောက်ပြီး လာတဲ့ ဝီရိယဓာတ်မျိုး။ ပရက္ကမဓာတ်- အဆင့်ဆင့်တဖြေးဖြေး တဖြေး ဖြေး ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ တက်ပြီးတော့ လာတဲ့ဝီရိယမျိုး။

အဲဒီဝီရိယ (၃)မျိုး အပေါ်မှာ ယောနိသောမနသီကာရ သင့်တင့်သောနှလုံးသွင်းခြင်း၊ လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိပြီဆိုရင် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ထိနမိဒွတွေ ပပျောက်ပြီးတော့

သွားနိုင်တယ်။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုကို ပပျောက်ဖို့ရာ အကြောင်း (၆)မျိုး
လည်းရှိသေးတယ်။ အဲဒီ (၆)မျိုးကဘာလဲလို့ဆိုတော့-

(၆)မျိုး

စားကြူးကင်းကွာ ပြောင်းလှည့်ခါပေ လင်းရောင်နေမှတ်
လွင်တီးရပ်နှင့် မိတ်မြတ် လှော်စကား ဤ (၆)ပါး ဖျောက်ငြားထိုင်းမှိုင်းကို

၁။ အစာကြူးကင်းကွာ

အစားကြူးတာနဲ့ပတ်သတ်လို့ အလွန်အကြူးအစာစားတာနဲ့
ပတ်သတ်ပြီးတော့ အချက်အလက်တွေပြည့်ပြည့်စုံစုံသင်ယူထားရမယ်။
သိထားရမယ်။ တကြဝဋ္ဋကပုဏ္ဏားတို့လို စားပြီးမထနိုင်ဘူး၊ အဲဒီနေရာမှာ
ပဲလဲနေတယ်။

အာဟာရဟတ္ထကပုဏ္ဏားတို့ကျပြန်တော့ စားပြီးတာနဲ့လက်ဆွဲ
ထူပါအုံးဆိုပြီးတော့ လက်ဆွဲထူမှ ထနိုင်တယ်။ ကာကမာသကပုဏ္ဏား
ကျတော့ ထမင်းစားပြီးတဲ့အခါ သူ့ရဲ့ဝမ်းဗိုက်ထဲမှာရှိတဲ့အစာ လည်မျို
ရောက်နေတော့ ပါးစပ်ကနေပြီးတော့ ကျီးကန်းကန့်ကပ်ပြီးတော့
စားမယ်ဆိုရင် စားလို့ရလောက်အောင်စားတယ်။

တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ဘုတ္တဝမိတကတဲ့ စားသောက်ပြီးရင်
တခါတည်းအကုန်လုံးအန်ပြစ်လိုက်တယ်။ အဲလောက်စားတာမျိုး။ အဲဒါ
တွေနဲ့ပတ်သတ်ပြီးတော့ ဗဟုသုတရှိပြီးတော့ လေးလုပ်ငါးလုပ်စာချန်ပြီး
ရေသောက်၊ အဲဒီလိုမျှတရုံလေးနဲ့ မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်မျှရုံ အဲဒီလို စားတတ်
အောင် အစားကြူးတာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ သိရှိနားလည်အောင်
သင်ကြားခြင်းဟာလည်း ထိနမိဒ္ဓ ပပျောက်နိုင်တယ်။

၂။ ပြောင်းလှည့်ခါပေ

ဣရိယာပုတ်ကို ပြောင်းပေးရတယ်။ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ထိုင်နေလို့အိပ်ချင်တယ်ဆိုရင် ထပြီးတော့စကြိုန်လျှောက်လိုက်မယ်။ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း လှည့်ပြောင်းပြီးနေမယ်ဆိုရင်လည်း ထိနမိဒ္ဓ ပပျောက်စေတယ်။

၃။ လင်းရောင်နေမှတ်

နေ့အခါမှာဆိုနေရောင်၊ ညအခါမှာဆိုလရောင်၊ ဆီမီးရောင်၊ အလင်းရောင်ကိုမှတ်ပြီးတော့နေမယ်ဆိုရင်လည်း ကြည့်ရှုပြီးတော့ နေမယ်ဆိုရင်လည်း ထိနမိဒ္ဓ ပပျောက်နိုင်တယ်။

၄။ လွင်တီးရပ်နေ

အမိုးမပါတဲ့အဆောက်အဦမှာ သစ်ပင်ရင်းတို့လို လွန်တီး အရပ်မှာ နေမယ်ဆိုရင်လည်းထိနမိဒ္ဓပပျောက်နိုင်တယ်။

၅။ မိတ်မြတ်၊လျှော်စကား

ကလျာဏမိတ်ရှိတယ်။ ထိနမိဒ္ဓပပျောက်ပယ်ရှားရေးနှင့် ပတ်သတ်ပြီးတော့ ပြောဆိုရမယ်။ အဲဒီ (၆)ပါးဟာ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု၊ ထိနမိဒ္ဓကို ပပျောက်စေလိမ့်မယ်။ ပပျောက်စေနိုင်တဲ့ အကြောင်းအရာ တွေပါပဲ။

အဲဒီ (၆)မျိုးတို့နဲ့ ထိနမိဒ္ဓပပျောက်စေနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့အခါမှာ လုံးဝထိနမိဒ္ဓမဖြစ်တော့ပါဘူး။ အဲဒီလို သို့ရပါမယ်။ အဲဒီလိုသိတာသည်ပင်လျှင် မဇ္ဈနုပဿနာ၊

ယထာစ အနုပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒေါဟောတိ တဉ္စပဇာနာတိ။

ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ထိနမိဒ္ဓကို ပပျောက်ဖို့ စောစောကပြောသလို ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင် လိုက်နာပြီးတော့ ကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် ထိနမိဒ္ဓ ပပျောက်နိုင်တယ်။

အဇာတသတ်မင်းကို မြတ်စွာဘုရား သာမညဖလသုတ်ကြီးကို ဟောတဲ့အခါမှာတော့ ဒီလေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ထိနမိဒ္ဓဟာ “ဗန္ဓနာဂါရ” နှောင်အိမ်နဲ့တူပါတယ်တဲ့။

လူတစ်ယောက် နှောင်အိမ်မှာ ရောက်ပြီးတော့ တုပ်နှောင်ခံ နေတဲ့အခါကျတော့ နက္ခတ်ပွဲသဘင်တွေ မြို့ထဲရွာထဲမှာ ကျင်းပလို့ သူ့မှာနှောင်အိမ်မှာ ချုပ်နှောင်ခံနေရတာဆိုတော့ နက္ခတ်ပွဲသဘင်ရဲ့ အစအလယ်အဆုံး မသိလိုက်ဘူး။

အခြားအခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပြောကြတယ်။ နက္ခတ်ပွဲသဘင် သိပ်ပြီးတော့ ကောင်းတာပဲ။ သူ့ဘာမှ မပြောနိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့ အဲဒီ နက္ခတ်ပွဲသဘင် မခံစားလိုက်ရခြင်းကြောင့်ပါပဲ။

အလားတူပဲတဲ့ နှောင်အိမ်မှာ အချုပ်ခန်းမှာ နေရတဲ့ယောက်ျား လိုပဲ ထိနမိဒ္ဓ လွှမ်းမိုးပြီးတော့နေတဲ့ လူတစ်ယောက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၊ ယောဂီတစ်ယောက်ဟာ တရားနာဖို့ရာအချိန်၊ တရားအားထုတ်ဖို့ရာ အချိန် ရောက်လို့ အခြားအခြားပုဂ္ဂိုလ်များ နားကြားပြီးတော့နေသော် လဲပဲ အားထုတ်ပြီးတော့ နေသော်လဲပဲ မိမိမှာ ထိနမိဒ္ဓ လွှမ်းမိုးပြီးနေတဲ့ အတွက် “အဟောဓမ္မသဝနံ”- ဪ- တရားပွဲ တရားနာရတာ ကောင်းတယ်။ တရားအားထုတ်ရတာ ကောင်းတယ်။ “အဟော တာရဏံ”- ဪ- အကြောင်းပြစကားလေးတွေ ကောင်းတယ်။ “အဟောဥပမာ”- ဪ- နှိုင်းခိုင်းစရာဥပမာလေးတွေ ကောင်းတယ် လို့ ဘယ်လိုပြောကြပေမဲ့ သူကပြန်မပြောနိုင်ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲ ထိနမိဒ္ဓ လွှမ်းမိုးထားလို့ပါပဲ။ အဲဒီ နှောင်အိမ် အချုပ်ခန်းက လွတ်မြောက်ပြီးတော့ လာပြီဆိုတာနဲ့ ပွဲတွေ၊ လက်တွေ့ မျက်တွေ့ နက္ခတ်ပွဲသဘင်တွေ အခါအားလျော်စွာသူ့အချိန်နဲ့ သူ့အခါနဲ့ သူ ရာသီပွဲတွေခံစားနိုင်တယ်။

အဲဒီလိုရာသီပွဲတွေ ခံစားနိုင်တဲ့အခါကျတော့ ဒီပွဲနဲ့ ပတ်သတ်လို့ ဘာတွေဘာတွေဆိုတာ ကျကျနနပြောနိုင်ဆိုနိုင်တယ်။ အဲဒီလိုပဲ ထိန

မိစ္ဆကင်းစင်တဲ့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုကင်းစင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာလည်း ထိနမိစ္ဆကင်းစင်တဲ့အတွက်

ထိနမိစ္ဆပဟာယ ဝိဂတထိနမိစ္ဆေါ ဝိဟရတိ၊

အာလောကသညံ သတောသမ္ပဇာနော

မြတ်စွာဘုရားက ထိနမိစ္ဆကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ ပယ်နိုင်သလဲ၊ မြတ်သောသီလ၊ မြတ်သောရှောင်ကြဉ်မှု၊ မြတ်သောသူတို့ရဲ့ ကုန္တရောဇ်စည်းမှု၊ အဲဒီလိုပြည့်စုံပြီးတော့ တရားအာရုံတစ်ခုခုမှာ မိမိရဲ့စိတ်ကလေးကို ထားနိုင်ပြီး အဲဒီထိနမိစ္ဆ ပျောက်ပြီးတော့ အရောင်အလင်းကို အာရုံပြုသတိသမ္ပဇ်ရုံ အဲဒီလိုနေလို့ရုံရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိနမိစ္ဆကင်းသွားနိုင်တယ်။

အဲဒီလို ထိနမိစ္ဆနီဝရဏ ကင်းပြီးဆိုတဲ့အခါကျတော့ စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါ မိမိသန္တာန်မှာ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ထိနမိစ္ဆကင်းပြီလို့ စဉ်းစားလိုက်တာနဲ့ ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်တယ်။ အသေးစားဝမ်းမြောက်မှုလေးတွေ ဖြစ်၊ အသေးစားကနေ တဆင့်မြင့်ပြီးတော့ အကြီးစား နှစ်သက်တဲ့ ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်တယ်။

အဲဒီလိုဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်ဟာငြိမ်းချမ်းလာတယ်။ ကိုယ်ငြိမ်းချမ်းလာတာနဲ့တပြိုင်နက် စိတ်ငြိမ်းချမ်းလာတယ်။ စိတ်ချမ်းသာလာပြီဆိုရင် သမာဓိရလာမယ်။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဒိယတိ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဟော- နီဝရဏတခုခုကင်းတာနဲ့ တစ်နေ့က အဘယမင်းသားကို မြတ်စွာဘုရားက နီဝရဏကင်းပုံဥပမာ ဥပမေယျနှင့်တကွ ဟောကြားတဲ့အခါ-

တစ်ပါးကင်းရင်တောင်မှ

အဘယမင်းသားက “အရှင်ဘုရား နီဝရဏငါးပါးလုံးမဟုတ်ပါဘူးဘုရား၊ တစ်ပါးကင်းရင်တောင်မှ အင်မတန်အကျိုးများလှပါတယ်ဘုရား၊ နီဝရဏတစ်ပါးလေးကင်းရင်တောင်မှ အသိထူး ဉာဏ်ထူး

လယ်တီဝိပဿနာ

အမြင်ထူးဖြစ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား၊ ငါးပါးလုံးများကင်းရင်တော့ ပြောစရာ မလိုပါဘူးဘုရား” အဲဒီလိုလျှောက်ထားသလိုပဲ။

ယခုယောဂီသူတော်စင်များဟာလည်းပဲ မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ဘဝများစွာသံသရာက ထုံပြီးတော့ပါရှိပြီးတော့နေတဲ့ နီဝရဏငါးပါး တရားဆိုးတရားပျက်တွေ မိမိတို့သန္တာန်မှ ပပျောက်အောင်လို့ဆိုပြီးတော့ အားထုတ်နေကြတယ်။

အဲဒီတော့ ထိနမိဒ္ဓလေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုသည် ဝီရိယရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်၊ ဒါကြောင့်မို့ ထိနမိဒ္ဓလေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုဆိုတာ ပျင်းရိခြင်း နဲ့ အတူပါပဲ။

ကောသဇ္ဇဘယတောဒိသ္ဗာ
ဝီရိယဓမ္မဉ္စ ခေမတော။
အာရဝီရိယါဟောထ၊
ဧသာဗုဒ္ဓါနုသာသနီ။ ။

ကောသဇ္ဇ-ပျင်းရိဖင့်နဲ့ခြင်းကို၊ ဘယတော-ကြောက်ဖွယ် လန့်ဖွယ် ဘေးအနေအားဖြင့်၊ ဒိသ္ဗာပဿန္တု- မြင်နိုင်ကြပါစေကုန် သတည်း၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိခြင်းကို ကြောက်စရာအနေအားဖြင့် မြင်နိုင်ကြပါစေ၊ ဝီရိယဓမ္မဉ္စ-အားထုတ်ကြိုးစားခြင်းကို၊ ခေမတော- ဘေးဘယကင်းကွာအေးချမ်းသာသည့်အနေအားဖြင့်၊ ဒိသ္ဗာ-ပဿန္တု- မြင်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အားထုတ်ကြိုးစားခြင်းကိုတော့ ဘေးဘယကင်းကွာတယ်လို့ အဲဒီလိုမြင်ကြပါစေ၊ အာရဒ္ဓ ဝီရိယာ- အားထုတ်ကြိုးစား လုံ့လဝီရိယရှိ ကြကုန်သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ကြပါကုန်လော့၊ ဧသာ-ဤပျင်းရိခြင်း ကောသဇ္ဇကို ဖယ်ရှား၍ကြိုးစားအားထုတ်ကြပါဟု တိုက်တွန်းတော်မူ ခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနု-ဆူဆူထွဋ်ထားမြတ်ဘုရားတို့၏၊ အနုသာသနီ- သွန်သင်ဆုံးမ နည်းလမ်းပြချက်ကြီး ဖြစ်ပါပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ပဉ္စမနေ့ ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၅)ရက်နေ့။
ယောဂီသူတော်စင်များ (၇)ရက်စခန်းအားထုတ်လာခဲ့တာ
ယနေ့ (၅)ရက်မြောက်တဲ့နေ့။

ရည်ရွယ်ချက် (၂)ချိုးနဲ့

သမထပိုင်းကနေပြီးတော့ ဝိပဿနာဘက်သို့ ကူးမြောက်ပြီး
တော့ လာခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူတဲ့အခါမှာ
ရည်ရွယ်ချက်နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ပထမရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲလို့ဆိုတော့-
ကုသလံ ကုသလတော ဇာနာထ ပဿထာ၊

ဘဂဝတေတိ ဓမ္မဒေသနာ

ကောင်းတဲ့တရားတွေလည်းပဲ ကောင်းတဲ့တရားတွေလို့ သိကြ
မြင်ကြပါစေ၊ သိပြီးတော့ အဲဒီကောင်းတဲ့တရားတွေကို ကြိုးစားအား
ထုတ်ကြပါစေ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ကြပါစေ၊ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြ
ပါစေလို့ ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့ တရားဟောတာက တစ်မျိုး။

ပါပကံ ပါပကတော ပဿထ၊ ပဿိတွာ တတ္ထ ဝိရဇ္ဇထ၊

ဝိမုစ္စထာတိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ

မကောင်းတဲ့တရားတွေလည်းမကောင်းတဲ့တရားလို့ သိပြီးတော့
အဲဒီတရားတွေအပေါ်မှာ တပ်မက်ခြင်းကင်း ငြီးငွေ့ကြပါစေ၊ အဲဒီ
မကောင်းတဲ့ တရားတွေမှ လွတ်မြောက်ကြပါစေလို့ အဲဒီလိုရည်ရွယ်
ချက်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားက မကောင်းတဲ့တရားတွေလည်း မကောင်းတဲ့
တရားတွေလို့ ဟောကြားတော်မူတယ်။

ဣမေဓမ္မာ ကုသလာ

ဣမေဓမ္မာ အကုသလာ-တဲ့။ ဒီတရားတွေက ကောင်းတဲ့

တရားတွေ၊ ဒီတရားတွေက မကောင်းတဲ့တရားတွေ။

လယ်တီဒီပဿနာ

ဣမေဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာ

ဒီတရားတွေက အပြစ်ရှိတဲ့တရားတွေ။

ဣမေဓမ္မာ အနဝဇ္ဇာ

ဒီတရားတွေက အပြစ်မဲ့တဲ့ တရားတွေ။

ဣမေဓမ္မာ ကဏှာ

ဒီတရားတွေက မည်းညစ်တဲ့တရားတွေ။

ဣမေဓမ္မာ သုက္ကာ

ဒီတရားတွေက ဖြူစင်တဲ့တရားတွေ။ အဲဒီလိုကောင်းတဲ့ တရားတွေကိုလည်း ဟောကြားတော်မူတယ်။ မကောင်းတဲ့တရားတွေ ကိုလည်း ဟောကြားတော်မူတယ်။

ကောင်းတဲ့တရားတော်တွေကို ကြားနာပြီးတော့ ကောင်းတဲ့ တရားတော်တွေကျတော့ ကြိုးစားပြီးအားထုတ်ကြ။ မကောင်းတဲ့ တရားကျတော့ မကောင်းတဲ့တရားတွေအပေါ်မှာ ငြီးငွေ့နိုင်ကြလို့ မကောင်းတဲ့ တရားတွေက လွတ်မြောက်နိုင်ကြလိမ့်မယ်။

ဒီလိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နှစ်မျိုးနဲ့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့နည်းတူ ဘုန်းကြီးတို့ကလည်း မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူတဲ့ တရားတော် တွေထဲက ထုတ်နှုတ်ပြီးတော့ ဒီတပတ် (၇)ရက်စခန်းအတွင်း နိဝရဏ တရား၊ အပိတ်အဆိုတရားတွေ၊ ကောင်းတာတွေကို ပိတ်ဆိုတတ်တဲ့ တရားတွေချည်းပဲ ဆက်ဆက်ပြီးဟောလာခဲ့တာ ဒီနေ့ ဥဒ္ဓစ္စနဲ့ ကုက္ကုစ္စ အလှည့် အကြိမ်ရောက်ပြီးတော့ လာပါတယ်။

ပါဠိသက် အဘိဓမ္မာဝေါဟာရများကို ထပ်ပြီးရှင်းပေးကြရ တယ်။ မြန်စာစကားက ခြုံမိငုံမိအောင် မကြွယ်ဝတော့ ပရမတ္ထတရား လေးပါးကိုပင် “စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်”။ စိတ္တကို စိတ်၊ စေတသိက်ကို စေတသိက်၊ ရူပကို ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို နိဗ္ဗာန်ဟုသာ ပြန်ဆို နိုင်ကြတော့ ရှင်းလင်းချက်များစွာ လိုအပ်လာပါတယ်။

ဥဒ္ဒစ္စဆိုတာဘာလဲလို့ဆိုတော့ ပျံ့လွင့်တာ၊ လွင့်ပျံ့တဲ့တရား။
ကုက္ကုစ္စ ဆိုတာဘာလဲလို့ဆိုတော့ သူကနောင်တတဖန်ပူပန်တဲ့တရား။

စိတ်ပျံ့လွင့်တဲ့တရားနဲ့ နောင်တဖန်ပူပန်တဲ့တရား၊ နောင်တ
တဖန်ပူပန်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲဆိုတော့ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်
တွေတော့ မပြုလုပ်မိဘူး၊ မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်မိတယ်
ဆိုတဲ့အခါ စဉ်းစားလိုက်တိုင်း၊ စဉ်းစားလိုက်တိုင်း မိမိရဲ့လွန်ခဲ့တဲ့
အတိတ်ကို စဉ်းစားလိုက်တိုင်း၊ ဩော် မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်တွေ
ပြုလုပ်မိတယ်၊ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တရားတွေ မပြုလုပ်မိလေခြင်းလို့
ဟော-အဲဒီလို ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်တယ်။ နောင်မှတော့ နောင်တဖြစ်နေတာပါပဲ။

အဲဒီဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စဆိုတာ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့

မြတ်စွာဘုရားက အဘယမင်းသားကိုဟောတဲ့နေရာမှာ
သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးကို ဟောတဲ့နေရာမှာ ရေလှိုင်းထနေသလိုပဲတဲ့။

ဒီဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စဟာလဲ စိတ်လှိုင်းထနေတာပေါ့၊ အဲဒီစိတ်ဟာ
မငြိမ်ဘူး လှိုင်းထနေတယ်၊ လှိုင်းထနေလို့ရှိရင်ဖြင့်-

ရှုမားနည်း

ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စလွှမ်းပြီးတော့ စိတ်လှိုင်းထနေရာ သိမှု၊ မြင်မှု
မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဘာဖြစ်နိုင်သလဲ မသိမှုနဲ့မမြင်မှုသာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒီ ဥဒ္ဒစ္စ
ကုက္ကုစ္စနဲ့ ပတ်သတ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ရှုနည်းပေးခဲ့တာက-

သန္တဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စံ၊ အတ္ထိမေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဒစ္စ
ကုက္ကုစ္စန္တိ ပဇာနာတိ

မိမိသန္တာန်မှာ ထင်ရှားဖြစ်နေတဲ့ ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု
နောင်တတဖန်ပူပန်မှု။ ထင်ရှားရှိနေတဲ့ ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စကို ငါ့သန္တာန်မှာ
ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စတွေ ထင်ရှားဖြစ်နေပြီလို့ ဒီလို သိရမယ်။

အဲဒါ ဓမ္မာနုပဿနာ ထင်ရှားမရှိတဲ့ ဥဒ္ဒစ္စတရားကို ငါ့သန္တာန်မှာ
ထင်ရှားမရှိဘူးလို့ ဒီလို သိအောင်မြင်အောင် ပြုကျင့်ခြင်းဟာ
ဓမ္မာနုပဿနာပဲ။

ယထာစ အနုပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊
တဉ္စ ပဇာနာတိ

မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်သေးတဲ့ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စဖြစ်ပေါ်ခြင်းရဲ့
အကြောင်းကိုလည်းသိတယ်။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စတို့ရဲ့
ပယ်ပုံကိုလည်းသိတယ်။

ဖြစ်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စတို့နောင်အခါမှာ မဖြစ်တော့ဘူး
လို့ ဒီလိုလဲသိတယ်။ အဲလိုသိနေအောင်အားထုတ်ခြင်းဟာ
ဓမ္မာနုပဿနာ။

ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ

အဲဒီ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စတွေဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ။

အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတသော အဝူပသမော၊

တတ္ထ အယောနိသော မနသိကာရော။

စိတ်၏မငြိမ်းချမ်းတဲ့အပေါ်မှာ စိတ်ကလေးမငြိမ်းချမ်းဘူး။
စိတ်ကလေး မငြိမ်းချမ်းတဲ့အခါမှာ မသင့်မတင့် မမှန်မကန်နှလုံးသွင်း
မယ်ဆိုရင် ဥဒ္ဓစ္စရော ကုက္ကုစ္စပါ ဖြစ်နိုင်တယ်။

အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတတသော ဝူပသမော၊

တတ္ထ ယောနိသော မနသိကာရော ဗဟုလီကာရော။

စိတ်ကလေး ငြိမ်းချမ်းပြီးတော့ နေတဲ့အခါ သင့်တင့်အောင်
မှန်ကန်အောင် နှလုံးသွင်းလိုက်ရင် ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စဟာ ပျောက်ပြီးတော့
သွားနိုင်တယ်။

ပယ်ရန်နည်းလမ်း

ဒါဖြင့် ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ ပယ်ဖျောက်ဖို့ရာ အကျယ်တဝင့်
အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများ ဘယ်လိုများ ဖွင့်ကြပါသေးသလဲလို့ဆိုတော့-
ဆဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ဥဒ္ဒစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်ရှားနိုင်ဖို့ရာ အချက်အလက် (၆)မျိုး ရှိတယ်။

ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့ “ဥဒ္ဒစ္စနဲ့ ကုက္ကုစ္စများ ဖျောက်ဖယ်ရှားဖို့ အကြားအမြင် မေးမြန်းသင်၍၊ အကြားအမြင်များတဲ့အခါကျတော့ ဒီအချက်အလက်က သင့်မြတ်တယ်။ ဒီအချက်အလက်က မသင့်မြတ်ဘူး စသည်ဖြင့် ဝေခွဲနိုင်တာပေါ့။

မေးမြန်းသင်၍ (ပရိပုစ္ဆကထာ) မေးမြန်းပြီးတော့ မိမိမရှင်းလင်း တဲ့ အချက်အလက်များ ထပ်မေးမြန်းခြင်းဖြင့် ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စများ ပျောက် တတ်ပါတယ်တဲ့။ အကြားအမြင် မေးမြန်းသင်၍ သိလျှင်ဝိနည်း။

ဝိနည်းကျမ်းဂန် ကျွမ်းကျင်တယ်ဆိုရင်လဲပဲ အပ်တာ၊ မအပ်တာ တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သိပါတယ်။ ဥဒ္ဒစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စ ကင်းနိုင်ပါတယ်။ “သိလျှင်ဝိနည်း ထေရ်ကြီးချဉ်းကပ်”။

မထေရ်ကြီးများစီ ချဉ်းကပ်ရမယ်တဲ့။ မထေရ်ကြီးများထံ ချဉ်း ကပ်တဲ့အခါကျတော့ -

“ဣဒံ ဘန္တေ ကပ္ပတိနုခေါ”

အရှင်မြတ်ကြီးများဘုရား ဒါအပ်စပ်ပါသလားဘုရား။ ဒါမအပ် စပ်ဘူးလားဘုရားလို့ မေးလို့မြန်းလို့ မထေရ်ကြီးတွေကျတော့ ပိုပြီးတော့ ဗဟုသုတ ရှိကြတယ်။

ဒါကြောင့် မထေရ်ကြီးတွေထံ ချဉ်းကပ်လို့ရှိရင်လဲ ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စ ပျောက်တတ်တယ်။ “မိတ်ကောင်းလတ်”

မိမိချဉ်းကပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဝိနည်းကျမ်းဂန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အရှင်ဥပါလိ အစရှိတဲ့ မထေရ်မြတ် ကြီးတွေ။ “မြင့်မြတ်ဆိုစကား”။

စကားပြောပြန်တော့လဲ ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စ စိတ်မပြန်လွင့်တဲ့စကား တွေ၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှုမရှိတဲ့စကားတွေ၊ အဲဒီစကားတွေ များများ ပြောလို့ရှိရင် ဥဒ္ဒစ္စနဲ့ ကုက္ကုစ္စ ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါတယ်။

“ဥဒ္ဓစ္စနှင့် ကုက္ကုစ္စများ ဖျောက်ဖယ်ရှားဖို့ အကြားအမြင် မေးမြန်းသင်၍ သိလျှင်ဝိနည်း ထေရ်ကြီးချဉ်းကပ်၊ မိတ်ကောင်း လတ် သင့်မြတ်ဆိုစကား” ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း အဲဒီအချက်အလက် တွေနဲ့ ပြည့်စုံခဲ့လို့ရှိရင် ဥဒ္ဓစ္စနဲ့ ကုက္ကုစ္စ ပပျောက်နိုင်ပါတယ်။

ဥဒ္ဓစ္စဆိုတဲ့ စေတသိက်တရားဟာ အကုသိုလ်အားလုံးနဲ့ ဆက်နွယ်ပြီးတော့ ယှဉ်စပ်ပြီးတော့ နေပါတယ်။

ကုက္ကုစ္စဆိုတဲ့ တရားကတော့ ဒေါသနဲ့ ဒေါသမူစိတ်နှစ်မျိုးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ နေပါတယ်။

အဲဒီ ဥဒ္ဓစ္စနဲ့ ကုက္ကုစ္စကို မြတ်စွာဘုရားက သာမညဖလ သုတ္တန်မှာ အဇာတသတ်မင်းသားအား ဟောကြားတဲ့နေရာကျတော့ အဲဒီ ဥဒ္ဓစ္စနဲ့ ကုက္ကုစ္စက ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့ “ဒါသဗျ” ကျွန်နဲ့တူတယ်။

ကျွန်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ကိုယ့်လက်အသွင်ကိုယ်ပင် ကိုယ်ရှင် ကိုယ်သခင် မဟုတ်ဘူး။

ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စရှိသူများဟာ သူတစ်ပါးဆီမှာ အစေအပါးခံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဆိုရင် ဘယ်မှာပွဲလမ်းသဘင်ရှိတယ် သွားအုံးမှပဲ။ သူ့စိတ် ဆန္ဒအတိုင်း မသွားနိုင်ဘူး။ သူလုပ်ချင်တဲ့အလုပ်၊ သူပြောချင်တဲ့စကား ဆိုချင်တဲ့စကားလေးကစပြီး အရှင်အကြိုက်ကို လိုက်ပြီး ပြောကြ ဆိုကြ ရတယ်။ သခင်အားရ ကျွန်စာဝလို့ အဆိုရှိတယ်။

အကယ်၍ အဲဒီ ကျွန်အဖြစ်ကနေ လွတ်ပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်လက်အသွင် ကိုယ်ပင် ကိုယ်ရှင် ကိုယ်သခင် ဖြစ်ပြီးတော့လာတယ်။

အဲဒီ အခါရောက်တဲ့အခါကျတော့ စောစောကတုန်းက အစေ အပါးဘဝမှာနေရတာ မလွတ်လပ်ဘူး။ အရှင်သခင်တွေရဲ့ မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲ အကဲခတ်ပြီးတော့ နေရတယ်။

အခုအခါ လွတ်လပ်တဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်လက်အသွင် ကိုယ်ပင် ကိုယ်ရှင် ကိုယ်သခင်ဖြစ်ပြီးတော့နေတယ်။ တယ်ချမ်းသာ ပါလား။

အဲဒီလိုပဲ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ ရှိနေမယ်ဆိုရင် အစေအပါးခံနေရ သလိုပဲ။

ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ လွတ်ကင်းသွားတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်လက် အသွင် ကိုယ်ပင် ကိုယ်ရှင် ကိုယ်သခင်ဖြစ်ပြီးတော့ လာပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိနေခြင်းဟာ အစေ အပါးဘဝ ရောက်နေသလိုပဲ။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ လွတ်ကင်းအောင် ဆက်ခါ ဆက်ခါ သမာဓိရအောင် အားထုတ်ပြီးတော့လာခဲ့တာ အဲဒီ သမာဓိ ရတယ်ဆိုတာဟာ ဒီနီဝရဏတွေ ကင်းလို့ပါပဲ။

- နီဝရဏကင်းမှ ပီတိပါမောဇ္ဇ ဖြစ်တယ်။
- ပီတိပါမောဇ္ဇဖြစ်မှ ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်းတယ်။
- ငြိမ်းချမ်းမှ ချမ်းသာတယ်။
- ချမ်းသာမှ စိတ်တည်ကြည်မှု၊ သမာဓိရတယ်၊ သမာဓိရမှ

ရုပ်နာမ်မြင်တဲ့ ဝိပဿနာဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲလိုသမာဓိ ရပြီဆိုတဲ့အခါ ကျတော့ မိမိတို့စတင်ပြီးတော့ ဧရာတည်လာတာက ထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောရုပ်။

ဝိပဿနာ

အဲဒီ ဝါယောရုပ်ရဲ့ သဘောလေးဟာ တွန်းကန်တတ်တယ်။ လှုပ်ရှားတတ်တယ်။ ဒါသူ့သဘောပဲ။ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ဟာ ဓာတုဝိဘင်း ပါဠိတော်ကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရားက-

ဒွေဓာ ဝါယောဓာတု၊ အဇ္ဈတ္တိကာစဗာဟိရာစ။

ဝါယောဓာတ်ဟာ (၂)မျိုးပါ။ ဘာတွေလဲဆိုတော့ အတွင်း ဝါယောနဲ့ အပြင်ဝါယော၊ အပြင်ဝါယောက ကြည့်လို့ပိုပြီးတော့ လွယ်ပါတယ်။

တောင်အရပ်ကလာတဲ့လေ၊ လေတိုက်လာပြီဆိုရင် သစ်ပင် ကလေးတွေဟာ မြောက်အရပ်ကိုကိုင်လို့ တောင်အရပ်က တွန်းတာကိုး။

လယ်တီဝိပဿနာ

မြောက်အရပ်က လေလာတယ်ဆိုရင် တောင်ဘက်ကို သစ်ပင်လေးတွေ ကိုင်းလို့၊ လှုပ်လို့။

အဲဒီတော့ လေရဲ့သဘောဟာ တွန်းကန်တတ်တဲ့၊ လှုပ်ရှား တတ်တဲ့ သဘောရှိလို့ အပြင်လေယပ်ခပ်တဲ့လေတို့၊ ငှက်အတောင် ခတ်တဲ့ လေတို့ အစရှိတဲ့လေတွေ အပြင်လေတွေ အမျိုးအစားအတော် များစွာရှိတယ်။ အဲဒီအပြင်လေတွေဟာ တွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့ သဘော ရှိတယ်။

အပြင်လေတွေမြောက်များစွာရှိသလို အတွင်းလေတွေလည်း အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ အောက်စုန်ဆင်းလာတဲ့လေ၊ အထက်ဆန်တက် လာတဲ့လေ အစရှိသည်များပါတယ်။

အခုရှုမှတ်နေတာက ထွက်လေ ဝင်လေ၊ အပြင်လေလိုပါပဲ။ တွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့သဘောရှိသလို မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ အသုံးချ ပြီးတော့နေတဲ့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေပဲ။ သူကလဲပဲ တွန်းကန်တတ်တယ်။ လှုပ်ရှားတတ်တဲ့ သဘောရှိပါတယ်။

အဲဒီတွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့သဘောလေးကို ကြည့်နေတာ၊ မြင်နေတာ ဒါ ဝိပဿနာဖြစ်ပါတယ်။

ဟော အဲဒီတွန်းကန်လှုပ်ရှားလေးဟာ ဝါယော၊ ဝါယောဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဝါယောဆိုတာရုပ်၊ နောက် ဝါယောကို ဓာတုဆိုတာနဲ့ ပေါင်းလိုက်တော့ ဝါယောဓာတု ဝါယောဓာတ်၊ ဓာတ်ဆိုတာဘာလဲ ဆိုတော့ သဘောလေးပါပဲ။ သဘောဆိုတာဘာလဲ တွန်းကန်လှုပ်ရှား တတ်တဲ့သဘောလေးပါပဲ။

အဲဒီသဘောဆိုတာလေးကို ပြန်ပြီးအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုတော့ သဘာဝေါနာမသုညော သဘောဆိုတာဘာလဲဆိုတော့ သုညပါပဲ။

တွန်းကန်လှုပ်ရှားတဲ့သဘောလေးဟာ လူလား၊ နတ်လား၊ အတ္တလား၊ အတ္တနိယလား၊ ယောက်ျားလား၊ မိန်းမလား စသည့်ဖြင့် စိစစ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဩော်-သုညသက်သက်ပါလားလို့ မြင်လာမယ်။

ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမမှကင်းတယ်။ သတ္တ- သတ္တဝါ လို့လဲ မပြောနိုင်ဘူး၊ အသက်ရှိတယ်လို့လဲ မပြောနိုင်လို့ သူည။ တွန်းကန် လှုပ်ရှားတဲ့သဘောပဲရှိတယ်။ ဟော မိမိတို့ အသုံးချလာတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေကို ကွက်ကြည့်၊ သူ့သဘောမြင်လာပြီ၊ ဒါတရားရှုတာ၊ တရား မြင်တာ၊ အဲဒီထွက်လေ ဝင်လေကို စောစောတုန်းက သမာဓိ၊ လုပ်ငန်း တုန်းက သူ့ကိုနှာသီးဖျားလေးက ဝင်တဲ့အခါ ထွက်တဲ့အခါ ဒီအခိုက် လေးကိုပဲကြည့်ရတယ်။ ဝိပဿနာရောက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကလေးတစ်ခုထဲ သူ့ရဲ့အခြေအနေကို အကဲခတ်ကြည့် ရတယ်။

တွန်းကန်တဲ့သဘောရှိတယ်။ လှုပ်ရှားတဲ့သဘောရှိတယ်။ သူ့ကို သင်လူလားလို့မေးရင် သူလူမဟုတ်ပါဘူးလို့ ဖြေပါလိမ့်မယ်။ သို့မဟုတ် နတ်လားလို့မေးရင် နတ်မဟုတ်ပါဘူးလို့၊ မိန်းမလားလို့မေးရင် မိန်းမ မဟုတ်ပါဘူး။ ယောက်ျားလားလို့မေးရင် ယောက်ျားမဟုတ်ပါဘူးလို့ ဖြေပါလိမ့်မယ်။

ဒါဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောရုပ်၊ သင်ဟာ သတ္တဝါ တစ်ယောက်ယောက်လား။ တစ်ဦးဦးလားလို့မေးရင် မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဖြေလိမ့်မယ်။ အသက်ရှိရဲ့လားလို့မေးရင်လဲ မရှိပါဘူးလို့ဖြေလိမ့်မယ်။ နဖီဝေါလို့ ဖြေပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကလေးရဲ့ -

ဣတိ အဇ္ဈတ္တဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟာရတိ

မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေကို ရှုမှတ်။ တစ်ခါတရံ ကျတော့ ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေကို မှန်းဆ။ တစ်ခါတရံ မိမိ၊ တစ်ခါတရံ သူတစ်ပါး၊ အဲဒီလို အပြန်အလှန် စဉ်းစားဆင်ခြင်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဖြစ်ပြီးတော့ပျက်သွားတာလဲ တွေ့လိမ့်မယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

တိုက်ရိုက်ဟော ဝိပဿနာ

“သမုဒယ ဓမ္မာနုပဿီဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ”

အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကလေး ဖြစ်ပြီးတော့နေတာကိုလဲ တွေ့ကြ
လိမ့်မယ်။ တိုက်ရိုက်ဝိပဿနာ တရားပေးနေပြီ။

“ဝယ ဓမ္မာနုပဿီဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ”

ပျက်နေတဲ့ ပျက်စီးသဘောလေးလဲ တွေ့လိမ့်မယ်။

“သမုဒယ ဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ”

ဖြစ်ရုံတင်မဟုတ်ဘူး။ ပျက်တာလဲတွေ့လိမ့်မယ်။ ဖြစ်တာနဲ့
ပျက်တာနဲ့ အဲဒီလိုအစုံတွေ့မယ်တဲ့။

အဲဒီအခါကျတော့ ဝါယောရုပ်ကလေးဟာ သတိသမ္ပဇဉ်ဖြစ်ဖို့
ဝါယောရုပ်ကလေးဟာ ရှိတယ်။ သတိသမ္ပဇဉ်ထားနိုင်ဖို့ပါပဲ။

အကျိုးခံစားခွင့်

“အနိဿိတောစ ဝိဟရတိ”

အဲဒီလို ဝါယောရုပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ အမြင်မှန်ရလာပြီဆိုတော့
တဏှာနဲ့လဲမမှီဘူး။ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲမမှီဘူး။ မစွဲဘူး။

တဏှာနဲ့ “ဧတံမမ” ဒါငါထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောရုပ်၊ ဒီလိုလဲ
မစွဲတော့ဘူးတဲ့။

ဟော- “ဧသောဟမသ္မိံ”- ဒီဝါယောရုပ်ဟာ ငါပါပဲ။

“ဧသောမေအတ္တာ”- ဒါငါရဲ့ ဝါယောရုပ်လေပဲလို့ ဝါယောရုပ်သည် ငါ၊
ငါသည် ဝါယောရုပ်၊ ဝါယောသည် ငါရဲ့အနှစ်သာရ ဒီလိုလဲ ဒိဋ္ဌိနဲ့
မစွဲတော့ဘူး။ ဒါဝိပဿနာရှုသူရဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်ရခြင်းပါပဲ။ ဒါလောက်
တင်မကသေးဘူး။ ဆက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက-

နစ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။

လောကေ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော လောက၌၊ ကိဉ္စိ-
တစ်စုံတစ်ခုကို၊ နစ ဥပါဒိယတိ- မစွဲလမ်းတော့ပေ။ ဒီအကျိုးထူးလဲ
ရလိမ့်မယ်။

ဟော- ဝါယောရုပ်ကလေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သမထပိုင်း မြတ်စွာဘုရား စောစောပိုင်းက ဟောကြားထားတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ခဲ့ ကြတယ်။

အဲလို အားထုတ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ဝိပဿနာပိုင်း နိဂုံးချုပ် အနေအားဖြင့် ဝိပဿနာပိုင်းမှာ ဆက်ပြီးတော့ ဟောတယ်။

အဲဒီတော့ ဒါက ဖြစ်တာ ပျက်တာလေးကို ကြည့်တဲ့နည်း၊ ဝါယောရုပ်ရဲ့ အခြေအနေကိုကြည့်ရှုနည်း၊ ဝိပဿနာရှုကျိုး တိုက်ရိုက် လာတဲ့နည်းပါပဲ။

သစ္စာနဲ့ရှုနည်း

သစ္စာဒေသနာနဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဝါယောရုပ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဝါယောရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာ။

အဲဒီ ဝါယောရုပ်ချုပ်ရာသည် တဏှာချုပ်ရာသည် နိရောဓ သစ္စာ၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ၊ ဝါယောရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိ တဏှာကို ပယ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့နည်းလမ်း၊ တရားထူး တရားမြတ်က မဂ္ဂသစ္စာ၊ အဲဒီလို ခေါ်ရတယ်။ ဒါသစ္စာလေးချက်နဲ့ ရှုပွားတဲ့ ဝိပဿနာ နည်းပါပဲ။

ဝါယောရုပ်ကို အဓိကထားပြီးတော့ သမထဝိပဿနာ တွဲပြီးတော့ ပြောတဲ့နည်းပါ။ ရှုတဲ့နည်းပါ။

ထိန်းကိုင်ပြီးတော့ ထားတဲ့သတိ။ အဲဒီ သတိလေးက ဘာသစ္စာ လဲလို့ဆိုတော့ ဒုက္ခ သစ္စာပါ။ ဒီသတိကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ တဏှာဟာ သမုဒယသစ္စာ။

ဒီသတိလေးက မြသလားဆိုတော့ မမြတဲ့အချက်လဲ တွေ့ပါလိမ့် မယ်။ သတိလေးရဲ့ မမြတာကို မြင်သွားရင် သိသွားရင် ဆင်းရဲတာလဲ သိပါလိမ့်မယ်။ မြလဲ မမြ၊ ဆင်းရဲ ဆင်းရဲတာကို မြင်လာပြီဆိုရင် အနှစ်မဲ့ အနတ္တသဘော သိပါလိမ့်မယ်။

ရှုမှတ်စိတ်

ဟော- ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်တဲ့ သတိမပြတ်ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်။ အဲဒီစိတ်ကလေးကို ကြည့်ပြန်တော့လဲ (၇)ရက်တာ ကာလ အတွင်း ပထမဆုံးထွက်လေ ဝင်လေကို စမှတ်တဲ့စိတ်ကစပြီး စိတ်တွေ မရေတွက်နိုင်တဲ့ စိတ်တွေဖြစ်။ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရေတွက်လို့ ရတယ်ဆိုရင် အဲဒီအရေအတွက်အတိုင်း ထွက်လေ ဝင်လေ တစ်နာရီမှာ (၁၀၀၀)ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီ ထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုမှတ်တဲ့စိတ် (၁၀၀၀)။ တစ်နေ့ (၁၁)နာရီ အားထုတ်တယ်ဆိုရင် (၁၁၀၀၀)ငါးရက်နဲ့ သွားရင် (၅၅၀၀၀)ဖြစ်ပြီးတော့သွားတယ်။

ထွက်လေ ဝင်လေပေါင်း (၅၅၀၀၀)ဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီထွက်လေ ဝင်လေကို လိုက်လိုက်ပြီးမှတ်တဲ့ စိတ်ရဲ့ဖြစ်ချိန်ပေါင်းဟာလဲ (၅၅၀၀၀) လောက်။

ခန့်မှန်းတွက်။ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ သဘာဝအတိုင်းဖြစ်တဲ့ ပျက်တဲ့ထုံးစံ ကိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဉာဏ်မှီဖို့သိပ်ပြီး မလွယ်ဘူး။ မိမိတို့အတိုင်းအတာနဲ့ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့စိတ်၊ ဖြစ်နေတဲ့ ဝါယောရုပ်၊ ဖြစ်နေတဲ့ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကို ရှုမှတ်တဲ့စိတ်၊ သတိမပြတ်အောင် ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ သတိ။

ဒီတရားတွေသည်ပင်လျှင် မမြဲတဲ့သဘောရှိတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ သဘောရှိတယ်။ မပိုင်သတဲ့သဘောရှိတယ်လို့ မြင်ရင် ဝိပဿနာပါပဲ။

ဝိပဿနာဆိုတ အထူးမြင်တာ။ အဲဒီတော့ သမာဓိရလို့ရှိရင် ဒီအသိနဲ့အမြင် ရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအသိနဲ့အမြင်နိုင်ဖို့ရာအတွက် သမာဓိ ရအောင် အားထုတ်ကြရတယ်။

အဲဒီ အသိအမြင်ကလဲပဲ စောစောက နေ့စဉ်ဟောပြီးလာတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒအစရှိတဲ့ နီဝရဏတွေတစ်ပါးပါးဖြစ်စေ၊ အားလုံးဖြစ်စေ ရှိနေမယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် အသိထူးနဲ့အမြင်ထူး မရနိုင်ဘူး။

ဉာဏာ + ဒဿန

ဒါကြောင့်မို့ ယနေ့ ယောဂီသူတော်စင်များ ဝိပဿနာပိုင်း ကူးပြီးတော့ အသိ၊ အမြင် “ဉာဏဒဿန” ဉာဏကအသိ၊ ဒဿနက အမြင်။

အဲဒီ “ဉာဏဒဿန” အသိနဲ့အမြင် တိုးပွားလာဖို့ရာဆိုပြီး၊ အခြေခံပြီး အားထုတ်လာခဲ့တာ ယနေ့အသိနဲ့အမြင်ပိုင်း ရောက်ပြီးတော့ လာခဲ့ကြတယ်။

အသိနဲ့အမြင်ပိုင်း ရောက်ပြီးတော့လာတော့ မိမိတို့အားထုတ် တဲ့ ဝါယောတစ်မျိုးကိုပဲကြည့်ကြည့် ဝါယောရုပ်ကို ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်ကိုပဲ ကြည့်ကြည့်၊ အမြဲတမ်း ထားနေတဲ့သတိကလေးကိုပဲကြည့်ကြည့် မမြဲတဲ့ သဘောဟာ ပေါ်လွင်ပါလိမ့်မယ်။

မမြဲလို့ရှိရင် ချမ်းသာတယ်လို့ပြောလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ မြဲလဲမမြဲ၊ ချမ်းလဲမချမ်းသာတာကို မိမိပိုင်ပါတယ်၊ ပိုင်စိုးပါတယ်လို့ သွားပြီးတော့ ဒီလိုပြောလို့ အပိုင်စီးလို့ မဖြစ်တဲ့အတွက် အနတ္တ။ အခြားမြင်သမျှ၊ ကြားသမျှ နည်းယူပြီး ရှုကြရမှာပါပဲ။

ဒီသဘောတရားတွေကို ပေါက်ရောက်အောင် ဆိုပြီးတော့ စောစောစီးစီးက ကြိုတင်ပြီးတော့ နိဝရဏတရားကင်းစင်ပြီး စိတ်ရဲ့ တည်ငြိမ်မှုရအောင် အားထုတ်ပြီးတော့လာခဲ့ကြ။ ဒီနေ့ အစဉ်အတိုင်း ဟောပြီးတော့လာတာ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနိဝရဏ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်မှု၊ အဲဒီ တရားဆိုး တရားပျက် ကင်းစင်သွားပြီဆိုရင် ရေခွက် ထဲက ရေကလေး လှိုင်းငြိမ်သွားသလိုပဲ။ လှိုင်းမထတော့ဘူး။ ငြိမ်နေပြီ။ ငြိမ်နေပြီဆိုရင် အသိနဲ့အမြင်ဟာ တစ်ခါထဲ ပေါက်ရောက် ပြီးတော့ လာမယ်။

ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ပြီး လာတဲ့အခါကျတော့ ဒီအသိထူး အမြင်ထူး၊ အသိနဲ့အမြင်ဟာ နိဝရဏတရားတွေ ကင်းစင်မှု၊ သမာဓိရမှ သိနိုင် မြင်နိုင်တာပါလားလို့ လက်တွေ့ပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

အဲလို လက်တွေ့အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိကြတဲ့အခါမှ တရားကို နည်းနည်း သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ နည်းနည်းချမ်းသာပါလိမ့်မယ်။ အလယ်အလတ်တန်း စားသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ အလယ်အလတ်တန်းစား စိတ်ရဲ့ချမ်းသာမှု ရရှိကြပါလိမ့်မယ်။ တရားကို များများသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ များများကြီး စိတ်ချမ်းသာမှု ရှိကြပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် များများကြီး စိတ်ချမ်းသာမှု ရဖို့ရန်အတွက် တရား တော်များကို များများစားစားကြီး သိအောင် မြင်အောင် အားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေလို့ တိုက်တွန်းဆုတောင်းရင်း ဘုန်းကြီးရဲ့တရားစကားကို နိဂုံးချုပ် အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ဆဋ္ဌမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၆)ရက်။

မကောင်းမြင်ဝါဒနှင့် အကောင်းမြင်ဝါဒ

“စိတ္တဥပက္ခိလေသ”ခေါ်တဲ့ စိတ်ညစ်နွမ်းကြောင်း “ပညာဒုဗ္ဗလ တရဏီယ”ခေါ်တဲ့ အသိဓာတ် အလိမ္မာဓာတ်ကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်တဲ့ တရားဆိုး တရားပျက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဟောလာ ခဲ့တာ ယနေ့ (၆)ရက်မြောက်နေ့။

ပြန်ပြီးတော့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် အဓိကကျတာက ဒီစိတ်အညစ် အကြေးဖြစ်တဲ့ တရားတွေဖြစ်ဖို့ အယောနိသော မနသီကာရ မသင့် မတင့်နှလုံးသွင်းခြင်း လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးမသွင်းပဲနဲ့ လမ်းမှား နှလုံးသွင်းခြင်းပါပဲ။

ဒီစိတ်အညစ်အကြေးတွေကင်းပြီး အသိဓာတ်၊ အမြင်ဓာတ်တွေ ရရှိဖို့ကျပြန်တော့ ယောနိသောမနသီကာရခေါ်တဲ့ သင့်တင့်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးသွင်းခြင်းပါပဲ။ ဒီတရားက အရေးကြီးတဲ့အချက်ပါပဲ။

အဲဒီတော့ အယောနိသော မနသီကာရနဲ့ အယောနိသော မနသီကာရဟာ မည်သည့်ကိစ္စမျိုးမဆို ကောင်းရေး မကောင်းရေးမှာ အရေးကြီးတယ်လို့ သိကြရမယ်။ မကောင်းမြင်ဝါဒနဲ့ အကောင်းမြင်ဝါဒ ဆိုသလိုပါပဲ။

အစဉ်အတိုင်း ဟောလာခဲ့တော့ ယနေ့ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ။ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာက သို့လော သို့လော တွေးတောမရှင်း ယုံမှားခြင်းဆိုတဲ့ ဝိစိကစ္ဆာ၊ ဇဝေဇဝါဖြစ်တယ်။ ဘုရားဂုဏ်နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ဇဝေဇဝါ ဖြစ်တယ်။ မရှင်းဘူး၊ မလင်းဘူး။

တရားတော်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာ မရှင်းဘူး။ မလင်းဘူး။ ဇဝေဇဝါ ဖြစ်ပြီးတော့နေတာ။

သံဃာဂုဏ်တော်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ထဲကမရှင်းဘူး။
မလင်းဘူးတဲ့။ အဲဒါကို ဝိစိကိစ္ဆာ။

တရားတော်နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့လဲ ရှေ့အစွန်း နောက်အစွန်း၊
ဒီအစွန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လဲ မရှင်းဘူး၊ မလင်းဘူး။

ဒီဝါယောလေဓာတ် ထိသိစိတ်၊ မြင်သိစိတ် စတဲ့ လောက
ဖြစ်စဉ် တရားတွေဟာ အလိုအလျှောက် ဖြစ်နေတာလား။ သူ့အကြောင်း
ရှိလို့ ဖြစ်နေတာလား။ ဒါဟာ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်နေ
တာလဲ။ အဲဒီလို စိတ်တွေက မရှင်းဘဲဖြစ်နေတယ်။

အဲဒါကို သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား၊ အဘယမင်းသားတို့အား ဟောကြား
တော်မူတဲ့နေရာမှာ ဥပမာက- ခွက်တစ်ခုထဲ ရေပြည့်အောင်ထည့်။
သို့သော်လဲ အဲဒီရေလေးက နောက်ကျနေတယ်။ ရွှံ့ညွှန်တွေပြည့်ပြီး
တော့နေတယ်။ အဲဒီရေခွက်ထဲ မိမိရဲ့မျက်နှာရိပ်ကို ရေမှန်ကြည့်လိုက်
တဲ့အခါ ဘာမှရှင်းရှင်းလင်းလင်း မမြင်ရသလိုပါပဲ။

ဟော- မိမိရဲ့သန္တာန်မှာ ဒီဝိစိကိစ္ဆာတရားဆိုး တရားပျက်
နှိပ်စက်ပြီးတော့နေမယ်ဆိုရင် လွှမ်းမိုးပြီးတော့နေမယ်ဆိုရင် အသိဓာတ်၊
အလိမ္မာဓာတ်၊ အမြင်ဓာတ်တွေ မရရှိနိုင်ဘူး။

အဲဒီနောက်ကျနေတဲ့ ရေလေးကိုကြည်လင်အောင် ညွှန်ရှိနေ
တဲ့ရေလေးကို ညွှန်မရှိအောင်၊ ရေသစ်လဲပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျ
တော့မှ မျက်နှာရိပ်ပေါ်ပြီး ရှင်းပြီးတော့လာတယ်။

အဲဒီလိုပါပဲတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ တရားဆိုး တရားပျက် ကင်းစင်
သွားပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့။ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ တရားဆိုး တရားပျက်
ကင်းစင်သွားတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ သမာဓိရရင် ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းသွား
တယ်။ သမာဓိရလို့ရှိရင် ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သမာဓိက ဒီနိဝရဏ
တရားဆိုး တရားပျက်တွေကို ရှင်းလင်းပြီးတော့ပေးတာကိုး။

ဝိစိကိစ္ဆာ- ဇေဝဇဝါကိုရှုနည်း

ဒီတရားဆိုး တရားပျက်တွေ ရှင်းသွားလို့ရှိရင်လဲ သမာဓိ ရတာပဲ။ အဲဒီတော့ အဲဒီလို ရှင်းသွားပြီဆိုတဲ့အခါကျမှ အသိဓာတ်- ဉာဏ၊ အမြင်ဓာတ်- ဒဿန။

ဉာဏဒဿနတွေ အသိဓာတ်၊ အမြင်ဓာတ်တွေ တစ်ခါထဲ ပွင့်လင်းပြီးတော့လာတယ်။ အဲဒီလို အသိဓာတ်၊ အမြင်ဓာတ်တွေ ရရှိဖို့ရာအတွက် မြတ်စွာဘုရား မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ကို ဟောကြား တော်မူတဲ့အခါ ဒီဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏနဲ့ပတ်သက်လို့-

“သန္တဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ အတ္ထိမေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာတိ ပဇာနာတိ”။

မိမိသန္တာန် (ငါ့သန္တာန်)မှာထင်ရှားဖြစ်နေတဲ့ ဇေဝဇဝါဖြစ်နေတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိတယ်ဆိုရင် ငါ့သန္တာန်မှာ မရှင်းမလင်းတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်နေ တာပဲလို့ ဒီလိုသိရမယ်။

“အသန္တဝါ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ နတ္ထိမေ ဝိစိကိစ္ဆာတိ ပဇာနာတိ”။

မိမိသန္တာန်မှာ ဒီဝိစိကိစ္ဆာမှာ ရှင်းနေပြီ၊ လင်းနေပြီဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် မိမိ၏သန္တာန်မှာ ဇေဝဇဝါဖြစ်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာမရှိဘူး။ ရှင်းနေပြီ၊ လင်းနေပြီ လို့ ဒီလို သိလိုက်ပါ။

“ယထာစ အနုပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ”။

မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်ပေါ်သေးတဲ့ မဖြစ်သေးတဲ့ ဇေဝဇဝါဖြစ်နေ တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းကိုလဲပဲ သိရှိရပါမယ်။ သိအောင် ကြည့်ရမယ်။

“ယထာစ ဥပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ”။

ဖြစ်ပေါ်လာနေတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာရဲ့ မဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကိုလဲ သိရမယ်။

“ယထာစ ပဟိနာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ အာယတိ အနုပ္ပါဒေါ
ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ”။

မိမိသန္တာန်မှာ ပယ်လိုက်ပြီးဖြစ်တဲ့ ပယ်ထားပြီးဖြစ်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ
ကိုလဲပဲ နောင်အခါမှာ ဝိစိကိစ္ဆာကိုတော့ သောတာပတ္တိမဂ်အဆင့်နဲ့
ပယ်လိုက်နိုင်ရင် လုံးဝမဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ဒီလိုသိရမယ်။

ဘာကြောင့်ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်ရသလဲ

ဒါဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘာကြောင့်
ဖြစ်သလဲ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဌာန၊ ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဌာနီ
ဟာလဲ အဲဒီ ဝိစိကိစ္ဆာ ဇဝေဇဝါဖြစ်နေတဲ့အပေါ် အယောနိသော
မနသီကာရ မသင့်မတင့်နှလုံးသွင်းမိလို့ရှိရင် ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ပြီးတော့
လာတတ်ပါတယ်။

ကုသနည်း

ဒါဖြင့် ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ပျောက်ရသလဲဆိုတော့ ပျောက်အောင်
ကုသတဲ့နည်းကျတော့ ကုသလာဒိ ဓမ္မေသု- ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့ရဲ့
အပေါ်မှာ ယောနိသောမနသီကာရ လမ်းရိုးလမ်းမှန်အတိုင်း နှလုံးသွင်း
ခြင်း။ ကုသိုလ်အစရှိတဲ့ တရားဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ။ ဣမေဓမ္မာ
ကုသလာ- ဒီတရားတွေက ကုသိုလ်တရားတွေ၊ ဒီတရားတွေက
အကုသိုလ်တရားတွေ။

ဒီတရားတွေက အပြစ်ရှိတဲ့တရားတွေ၊ ဒီတရားတွေက အပြစ်
မဲ့တဲ့တရားတွေ၊ ဒီတရားတွေက မဲညစ်တဲ့တရားတွေ၊ ဒီတရားတွေက
ဖြူစင်တဲ့တရားတွေ၊ ဒီတရားတွေက မဲညစ်တဲ့ အဖို့ရှိတဲ့တရားတွေ၊
ဒီတရားတွေက ဖြူစင်တဲ့အဖို့ရှိတဲ့တရားတွေ။

အဲဒီလို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီးတော့ ယောနိသောမနသီကာရနဲ့
ရှင်းလင်းလိုက်လို့ရှိရင် ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ ကင်းပျောက်ပြီးတော့ သွားနိုင်

တယ်။ ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ ကင်းပျောက်ခြင်းအကြောင်းက-

- ကုသိုလ်တရား၊ အကုသိုလ်တရား၊
- ကောင်းတဲ့တရား၊ မကောင်းတဲ့တရား၊
- အပြစ်ရှိတဲ့တရား၊ အပြစ်မရှိတဲ့တရား၊

ဒီလိုတရားတွေအပေါ်မှာ ယောနိသောမနသီကာရ သင့်တင့်အောင် နှလုံးသွင်းမယ်ဆိုရင် ဝိစိကိစ္ဆာပျောက်ကင်းနိုင်ပါတယ်။

ဘုရားဂုဏ်တော်တွေ မရှင်းမလင်းဖြစ်နေရင် ဘုရားဂုဏ်တော် တွေ သေချာလေ့လာ။ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး က ဘုရားဂုဏ်တော်တွေနဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့ “ဣတိပိသော ဘဂဝါ၊ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ” အစရှိတဲ့ ဂုဏ်တော် (၉)ပါး၊ တရားဂုဏ်တော် (၆)ပါး၊ သံယာဂုဏ်တော် (၉)ပါး၊ အဲဒီဂုဏ်တော်တွေ ပွားများပုံ ပွားများနည်း။

- ဉာဏ်နဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်တစ်မျိုး၊
- ဉာဏ်အလတ်စားပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်တစ်မျိုး၊
- ဉာဏ်ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်တစ်မျိုး၊

ဆိုပြီးတော့ ဂုဏ်တော်ကို (၃)မျိုး (၃)စား ထားပြီးတော့ ရေးသားထားခဲ့ တာ အင်မတန်ကောင်းမွန်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့စာမေးပွဲတွေ အသီးအသီးအောင်လို့ ပိဋကတ်တော် တွေကျက် ပြန်လို့၊ ပိဋကတ် (၂)ပုံခွဲအထိ အောင်ပေမယ်လို့ ဘုရားဂုဏ် တော်တွေ ဟိုတုန်းကမရှင်းဘူး။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ကမ္ဘာကျော် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဂုဏ်တော်အဖွင့်တွေ ကြည့်ပြီး ဘုန်းကြီးက ဉာဏ်အလတ်စားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဆိုပြီးတော့ ကာရန်တွေနဲ့ လင်္ကာနက်ကြီးတွေ ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားထားတာကို အကြိမ်ပေါင်းမြောက်များစွာ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ပြီးတော့ မိမိရဲ့ဉာဏ်ထဲမှာ အာရုံပြုပြီးလာတော့မှ ထိုက်တန်သလောက် ဂုဏ်တော်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ရှင်း တယ်။ မိမိရှင်းသလို ရှင်းကြ လင်းကြပါစေတော့လို့ နာဂလိုဏ်ဂူ (၁၁)ရက် အဓိဋ္ဌာန်တရား ဓမ္မဒါနပြုခဲ့ပါပြီ။

အဲဒီလို ဂုဏ်တော်တွေနဲ့ပတ်သတ်ပြီး ကြာရှည်လေးမြင့်
လေ့လာမယ်ဆိုရင်လဲ ဘုရားဂုဏ်နဲ့ ပတ်သတ်လို့ ရှင်းနိုင်ပါတယ်။
တရားဂုဏ်တော်၊ သံဃာ့ဂုဏ်တော် ဒီတရားဂုဏ်တော် သံဃာ့ဂုဏ်တော်
များကျတော့ ပိုပြီးတော့ စိတ်ကမရှင်းတာ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့
ဂုဏ်တော်ပွားကြစို့ ဆိုတဲ့အခါ တရားဂုဏ်တော်ပွားတာရှားရှားပဲ။

သံဃာ့ဂုဏ်တော်ဆီလဲမရောက်နိုင်ကြ။ အရိယာသံဃာတော်
များရဲ့ဂုဏ် အာရုံမရောက်နိုင်တော့ သံဃာကို အထင်သေးတတ်
ပါတယ်။ ဘုရားဂုဏ်တော်က တော့ များသောအားဖြင့်ပွားများကြတယ်။
တရားဂုဏ်တော်နဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ တရားဂုဏ်တော်ရဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်
တွေကိုလေ့လာမှ တရားဂုဏ်တော်တွေနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးရှင်းလင်းပါတယ်။

သံဃာတော်တွေ ဂုဏ်တော်တွေလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ သံဃာတော်
ရဲ့ ဂုဏ်တော်ကိုကြည့်မယ်ဆိုရင်လဲ အကြောင်းဂုဏ်တော်၊ အကျိုးဂုဏ်
တော်တွေ၊ အကြောင်းဂုဏ်၊ အကျိုးဂုဏ်တွေ ခွဲခြားပြီးတော့ ရေးသားပြီး
တော့ထားတာ ကြည့်တော့မှ စိတ်ထဲမှာ သံဃာတော်တွေကို ကြည့်ညိုတဲ့
စိတ်၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက အရှင်မြတ်ကြီး
တွေရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ စိတ်ထဲမှာ ရှင်းရှင်းပြီးတော့ လာပါတယ်။
ထပ်ဆင့်ပြီး ရှင်းလင်းရလေအောင် နာဂလိုဏ်ဂူ (၁၁)ရက် အဓိဋ္ဌာန်
ကျင့်စဉ်ကို ဟောခဲ့ပြီး စာအုပ် (၁၀၀၀)ဓမ္မဒါန ပြုခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာက ယုံမှားသံသယဖြစ်တာ၊ ဘုရား၊
တရား၊ သံဃာတော်တွေနဲ့ ပတ်သတ်လို့ တရားတော်တွေနဲ့ ပတ်သတ်လို့
မိမိရဲ့ခန္ဓာမှာ ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားဖြစ်စဉ်နဲ့ ပတ်သတ်လို့
ယုံမှားသံသယဖြစ်နေတတ်တာ။

(၆)မျိုး

အဲဒီယုံမှားသံသယကို ပယ်ဖျောက်ဘို့ရာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့
အကြောင်း (၆)မျိုးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ဝိစိကိစ္ဆာယုံမှား ဖျောက်ပယ်ရှားဖို့
အကြားအမြင် မေးမြန်းသင်၍
သိမြင်ဝိနည်း သဒ္ဓါကြီးလတ်
မိတ်ကောင်းကပ် ဂုဏ်မြတ်စကားဆို

ဝိစိကိစ္ဆာ ယုံမှားမှု ပယ်ဖျောက်ဖို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး-

* အကြားအမြင် များရမယ်။

* အသင်အကြားများရမယ်။

အသင်အကြားအမြင်များရင် ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်
တရားတော်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဝိစိကိစ္ဆာယုံမှားသံသယ
ပျောက်တတ်ပါတယ်။

* မေးမြန်းသင်၍

တတ်သိနားလည်တဲ့ ဆရာတော်အရှင်မြတ်တို့ထဲမှာ မေးမြန်းလို့ရှင်လဲ
ဒီဝိစိကိစ္ဆာ ပပျောက်နိုင်တယ်။

* သိမြင်ဝိနည်း

ဝိနည်းနဲ့ပတ်သက်လို့ သံသယတွေ ဖြစ်တတ်တယ်။ အသားဟင်းလေး
လာကပ်တယ်ဆိုရင် အပ်သလား၊ မအပ်ဘူးလား၊ အပ်စပ်သလား၊ မအပ်
စပ်ဘူးလား သံသယဖြစ်ပြီး၊ အဝတ်အထည်လေးတစ်ခု လာပြီးလျှင်
အပ်သလား၊ မအပ်ဘူးလား။ ဒီဟာသုံးကောင်းသလား၊ မသုံးကောင်း
ဘူးလား အစရှိသည်ဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ပြီးတော့ နေတတ်တယ်။

အဲဒီတော့ သိမြင်ဝိနည်း၊ ဝိနည်းတတ်ကျွမ်းလို့ရှိရင် ဝိစိကိစ္ဆာ
ပပျောက်နိုင်တယ်။

* သဒ္ဓါကြီးလတ်

သဒ္ဓါတရား (၄)မျိုးရှိတာထဲက ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ရှိရပါမယ်။ ဘုရား၊ တရား၊
သံဃာဂုဏ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ အဆင့်မြင့်
ပါတယ်။

ပဿာဒ- သဒ္ဓါဆိုတာကတော့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ အသံကြား ရရုံနဲ့ ကြည်လင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ ကြည်ညိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်တယ်။

ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ဆိုတာက သက်ဝင်ယုံကြည်မှု ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်တွေကို ကျကျနနသိပြီးတော့ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု။

ကျကျနနသိဖို့ ဆိုပြန်တော့လဲပဲ စောစောကပြောသလို အသင် အကြားအမြင်များဖို့ ဒါအရေးကြီးပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတော့ ဟိုခပ်ငယ်ငယ်တုန်းက ပုတီးစိပ်တယ်ဆို စိပ်တာ ပဲ။ တရားထိုင်တာလဲ ကျောင်းသားဘဝထဲက ထိုင်ဖူးတာပဲ ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာ ကျေးဇူးတော်ရှင် သာမဏေဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်ကြီးက ကျေးဇူး ကျောင်းထိုင်တယ်ဆိုပေမယ့် သူ့တရားသူအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုး။

မုံရွာမြို့ သပြေပင်တောရစာသင်တိုက်ကြီးမှာ အုပ်ချုပ်နေပေ မယ့် ယေဘုယျအချိန်များများဟာ တရားအားထုတ်ပြီးတော့နေတဲ့ ဆရာတော်ကြီးပဲ။

ကျောင်းသားဘဝထဲက ဒီဆရာတော်ကြီးကို မှီပြီးတော့ နေဘူးတာဆိုတော့ ကျောင်းသားလေးတွေ တရားထိုင်ရတယ်။ ဒီအာနာပါန တရားထိုင်တဲ့နည်းအတိုင်း ထိုင်ကြရတယ်။

(၁၀) နှစ်သား၊ (၁၁) နှစ်သားအရွယ်ကတော့ ဒီတရားထိုင်တဲ့ နည်းနဲ့ ထိုင်ပြီးတော့ တန်းစီပြီးတော့ တရားထိုင်ကြရတယ်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားက၊

အဲဒီလိုတရားထိုင်ပြီးတော့ ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော်ကား၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်သတည်း။

အာယတန (၁၂)ပါးဟူသော်လည်း ဆိုပြီးတော့ စက္ခာယတန၊ သောတယတန၊ ဂန္ဓာယတန၊ ဇိဝှာယတနကာယာယတန၊ မနာယတန စသည်အားဖြင့် ပရမတ်တရားတွေ နာမည်တော်ကိုလဲ အလွတ်ရနေ ခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းသားလေးငါးဆယ်လောက် ကျောင်းအိပ်

ကျောင်းစားနေတဲ့အခါ ဒီအဘိဓမ္မာ ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတနတစ်ဆယ့် နှစ်ပါး စသည်ဖြင့် ဆရာတော်ပို့ချပေးတာရတဲ့ ကျောင်းသား (၃)ယောက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ကျောင်းသား (၃)ယောက်ကနေပြီးတော့ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့်ကျန်တဲ့ ကျောင်းသားတွေကို အလှည့်ကျပြန်ချပို့ပေး ရတယ်။

ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်လဲ အဲဒါတွေကိုရခဲ့ဘူးပါတယ်။ တစ်ချို့ အဘိဓမ္မာသရုပ်တွေဟာ ကျောင်းသားငယ်ဘဝထဲက ဆရာတော်ဘုရား ကျေးဇူးကြောင့် ရပြီးတော့နေတယ်ဆိုပါစို့ သို့သော် သဘောမပေါက်လှဘူး။

သဒ္ဓါကြီးလတ်ဆိုတဲ့အတိုင်း ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ၊ အဲဒီသဒ္ဓါတရား ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်လဲ ဝိစိကိစ္ဆာကင်းပါတယ်။ အာဂမသဒ္ဓါ၊ အဓိဂမသဒ္ဓါ ရှိသူအတွက်တော့ ဘယ်ပြောစရာလိုတော့မလဲ။

မိတ်ကောင်းကပ် . . .

ကလျာဏမိတ်ရှိဘို့လိုပါတယ်။ စောစောပြောသလို ဘုန်းကြီး တို့ ကျောင်းသားဘဝထဲက ကျေးဇူးတော်ရှင် ကုန်းသာရွာ ဘဒ္ဒန္တကုမုဒ ဆရာတော်ဘုရားကြီးဆိုတဲ့ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းကြီး။ နောင်သော အခါမှာလည်း မုံရွာမြို့၊ သပြေပင်တောရ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အနွယ်အဆက် ကျောင်းတိုက်မှာ ရဟန်း ဥပဇ္ဈာယ် ဘဒ္ဒန္တကေဝလာဘိဝံသ ဂန္ထကာရက ဆရာတော်ကြီးဆီ နေရတဲ့ အခါကျတော့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းကြီး ဆက်ပြီးတော့ ရပြန်တယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းတွေ ပခုက္ကူဆရာတော် ဘုရားတို့ ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော်ဘုရား အစရှိတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေ အခု ကျေးဇူးတော်ရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးတည်းဟူသော မိတ်ကောင်း။ သုတ ဗုဒ္ဓဘုရားတည်းဟူသော မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ကြီးတွေ ရရှိခဲ့တဲ့အတွက် ထိုက်တန်သလောက် ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းကြရတယ်။

ဂုဏ်မြတ်စကားဆို... . .

ဘုရားဂုဏ်တော်နဲ့ပတ်သတ်ပြီး ပြောတဲ့အခါမှာ ဂုဏ်တော်တွေ ပြော၊ ဟောတဲ့အခါမှာလည်း ဂုဏ်တော်တွေဟော၊ တရားဂုဏ်တော် တွေ၊ သံဃာ့ဂုဏ်တော်တွေဟောရင်း ပြောရင်းနဲ့သဘောပေါက် လာတယ်။

ပြောရင်းဟောရင်းသဘောပေါက်လာတော့ များများပြော၊ များများဟောပေးပါ။ သပ္ပာယ်ကထာလျော်ကန်လျှောက်ပတ်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ပျောက်ဖို့နဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ လျော်ကန်သင့်မြတ်တဲ့ စကားတွေ၊

အဲဒီလို (၆)မျိုး၊ အဲဒီ (၆)ပါးသော အကြောင်းအရာတွေဟာလဲ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပဖျောက်စေနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ (၆)မျိုးတို့ကြောင့် ပပျောက်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ရတဲ့အခါလုံးဝမဖြစ်ပေါ်တော့ပါဘူး။

ဒါဖြင့် အဲဒီဝိစိကိစ္ဆာနဲ့ပတ်သက်လို့ အဇာတသတ်မင်းအား ဟောတဲ့အခါကျတော့ ဝိစိကိစ္ဆာဟာ - ကန္တာရမဂ္ဂ- ကန္တာရခရီးစဉ်ကြီးနဲ့ တူပါတယ်။

ကန္တာရ အသွားအလာ အကူးအခတ်ခတ်တဲ့ခရီးနဲ့ တူပါတယ်။ ကန္တာရခရီးကို လူတစ်ယောက်က သွားတယ်။ သွားတဲ့အခါ သူကလည်း ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ယူပြီးတော့သွားတယ်။

ချွတ်ချွတ်သံကြားတိုင်းသူ့မှာက နောက်ကပဲ လူကပစ္စည်း လုမလိုလို၊ တစ္ဆေကချောက်သလိုလိုနဲ့ လန့်ဖြတ်ပြီး သံသယစိတ်နဲ့ သွားပြီးတော့ နေရတော့ ခရီးမတွင်ကျယ်ဘူး။ တစ်နေ့ကျတော့ အဲဒီ ကန္တာရခရီးကို လွန်မြောက်ပြီးတော့ နေထိုင်တဲ့မြို့ရွာ ပြန်ရောက်တယ် ဆိုတော့ ဟာ- ငါ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေနဲ့တကွ ခရီးရှည်ကြီးသွားခဲ့ပြီ၊ ဒီခရီး ရှည်ကလည်း သူ့ခိုး၊ ဓားပြတွေနဲ့ပြွမ်းတဲ့နေရာ၊ ကျားသစ်အစရှိသည် လွှမ်းတဲ့နေရာ၊ အဲဒီနေရာကို ငါလွန်ခဲ့ပြီ၊ ငါပစ္စည်းဥစ္စာတွေလဲ ရှိမြဲတိုင်း အတိုင်း ပါခဲ့ပြီဆိုပြီးတော့ သူ့ဟာဝမ်းမြောက်တယ်။

အဲဒီလိုပဲတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာလည်းပဲ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဘုရား တရား၊ သံယာနဲ့ ပတ်သတ်လို့ ဇေဝေဝါဖြစ်မှုတွေရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီ ဇေဝေဝါဖြစ်မှုကို ကျော်လွန်ပြီးတဲ့သူလိုပဲ။ ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်ရတယ်။ ဝမ်းမြောက်မှုအသေးစား၊ ဝမ်းမြောက်မှုအကြီးစားအားကြီးတဲ့ ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်ရတယ်။ အဲလိုအားကြီးတဲ့ ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ ငြိမ်းချမ်းပြီးတော့လာတယ်။

အဲလို ငြိမ်းအေးလာတဲ့အခါကျတော့ ဟော စိတ်ချမ်းသာမှု ဖြစ်တယ်။ စိတ်ချမ်းသာမှုဖြစ်တော့ သုခိနော စိတ္တံ သမာဒိယတိ၊ ဆိုတဲ့အတိုင်း သမာဓိတည်ကြည်တယ်။

အဲလိုသမာဓိတည်ကြည်လာပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ဟော -

အမှိုက်ထဲကရွှေထုတ်တဲ့နည်း

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ

အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ပဲ ပြောပြော၊ အခြားနိဝရဏတွေပဲပြောပြော အဲဒီတရားတွေကို ဓမ္မတရား တွေပဲ ဒီလိုမြင်တယ်။

ဗဟိဒ္ဓါဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ

ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာအစရှိတဲ့ တရားတွေ ကိုလည်းပဲ ဓမ္မတရားတွေလို့ ဒီလိုမြင်တယ်။

သမုဒယ ဓမ္မာနုပဿီဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ

အဲဒီ ဇေဝေဝါ ဝိစိကိစ္ဆာစသော တရားတွေနဲ့ပတ်သတ်လို့ ဖြစ်တာကိုလည်းပဲ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်ရှုပြီးတော့ နေတယ်။

ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ

အဲဒီ ဝိစိကိစ္ဆာလေးပျက်သွားတာကိုပဲ မြင်တယ်။ ကာမစ္ဆန္ဒ စတဲ့ ကရားတွေ ပျက်တာမြင်တယ်။ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ရှုမှတ်နေတယ်။ သမုဒယဝယ- ဖြစ်တာရော၊ ပျက်တာရော အစုံရှုပြီးတော့နေတယ်။

“အဖြစ်နဲ့အပျက်မှာ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်တာက တရုဏဝိပဿနာ၊ အပျက်ကိုချည်းကွက် မြင်တာက ဗလဝိပဿနာ။”

ဖြစ်တာရော ပျက်တာရော ဖြစ်တာပဲမြင်မြင်၊ ပျက်တာပဲမြင်မြင်၊ ဒါဝိပဿနာပါပဲ။ သို့သော် ဖြစ်တာပျက်တာကိုမြင်တော့ တရုဏဝိပဿနာ ဝိပဿနာအနုစား၊ ပျက်တာကိုချည်းမြင်တာမှ ဗလဝိပဿနာ၊ အားကောင်းတဲ့ ဝိပဿနာ။

အတ္ထိ ဓမ္မာတိဝါပနဿ သတိ ဟောတိ၊ ယာဒေဝဉာဏ မတ္တာယ-

တရားတွေရှိတယ်၊ သတိသမ္ပဇဉ်ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်လာတော့ တရားတွေချည်းပဲရှိတယ်။ အတ္ထိဓမ္မာ-တရားချည်းပဲဖြစ်နေတာ။ ကောင်းတဲ့တရား ဆိုးတဲ့တရား ဘယ်တရားပဲဖြစ်ဖြစ် ရှုရမယ်။

ပထမလည်း ဓမ္မတရားဖြစ်နေတာပဲ။ ဒုတိယလည်း ဓမ္မတရားတွေပဲ ဖြစ်နေတာ။

အဲဒီလိုတရားချည်းပဲရှိနေတော့ အခုသတိလေးပဲ ရှိနေတယ်ဆိုပါစို့၊ သို့မဟုတ် ဝါယောရုပ်လေးပဲ ရှုနေတယ်ဆိုပါစို့၊ ဒါပေမဲ့ ဇေဝေဇဝါနဲ့ မသိဘူး။ အဲဒီမသိစိတ် မသိတရားကလေးဟာ ဒါတရားပဲ။ အဲဒါလဲ ရှုရမှာပါပဲ။

အဲဒီတော့ စိတ်ကလေးဖြစ်နေတယ်။ သို့မဟုတ် ဝါယောရုပ်ဖြစ်နေတယ် သို့မဟုတ် သတိဖြစ်နေတယ်၊ သို့မဟုတ် ဝိစိကိစ္ဆာ ဇေဝေဇဝါဖြစ်နေတယ်။

တစုံတယောက်သော သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူ၊ ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာ မဟုတ်ဘူးလို့ ၊ ဟောဒီလိုသတိမျိုး၊ ဒီလိုအမြင်မျိုး ဖြစ်လာတယ်။

အနိဿိတောစ ဝိဟရတိ

တဏှာကိုလည်းမမှီဘူး၊ ဒိဋ္ဌိကိုလည်း မမှီဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဓမ္မတရားသက်သက် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ မပါပဲကိုး။

နစ ကိစ္ဆိလောကေ ဥပါဒိယတိ

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မပါတဲ့ အခါကျတော့ ဥပါဒကုက္ကန္တာဆိုတဲ့ လောကမှာ အစွဲအလမ်းဘယ်ရှိ တော့မလဲ။ အဲဒီ အစွဲအလမ်း ပျောက်သွားတာနဲ့တပြိုင်နက်ထဲပဲ ငြိမ်း တော့တာပါပဲ။ ဒါအမှိုက်ထဲက ရွှေထုတ်တဲ့နည်းပဲ။

အဲဒီတော့ ယနေ့ထိအောင် ဘုန်းကြီးတို့အစဉ်အတိုင်း ဟောပြောပြီးတော့လာတော့ နိဝရဏငါးပါး အလုံးကုန်ပြီးတော့သွား တယ်။ အဲလို နိဝရဏငါးပါးကုန်ပြီးတော့ သွားတော့ ကုသိုလ်တရားတွေ ကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အကျဉ်းအားဖြင့်ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်လို့ ကုသိုလ် (၃)မျိုး ။

ဒါနကုသိုလ်ထဲမှာ ဘာတွေပါသလဲဆိုတော့ အမျှအတန်းပေး ဝေခြင်း၊ သူများပေးသမျှ အမျှယူ သာဓုခေါ်ခြင်း တရားစခန်းဝင် နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာ ကုသိုလ်အမျှအတန်း ပေးဝေလို့ ပတ္တိဒါန၊ (၃၁)ဘုံမှာရှိတဲ့ အရိယာသူတော်စင် သူတော်ကောင်း မိဘဘိုးဘွား အစရှိသည်တို့ ကုသိုလ်ကို ဝမ်းပန်းတသာ သာဓုခေါ်လို့ ပတ္တာနုမောဒန၊

ဒီဒါနကုသိုလ် (၃)မျိုးရတယ်။ သီလနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့လဲပဲ သီလကုသိုလ် တောက်ရှောက်ဆောက်တည်ပြီးတော့ထားတဲ့ သီလ။

အပစာယန တုပ်ကွရိသေ ဝေယျာဝစ္စ သူများမှုဆောင်ဆိုတာ တွေ သီလထဲမှာထည့်သွင်းထားတော့ လက်ငင်းဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့ သီလကုသိုလ်တွေလဲ အများကြီးဖြစ်ကြရ။

ဘာဝနာကုသိုလ်တဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်ဆိုတာကတော့ မနောကံ ကုသိုလ်၊ မနောမှာ ဖြစ်တဲ့ကုသိုလ်၊ အဲဒါ ဘာတွေပါသလဲလို့ဆိုတော့ ဘာဝနာကုသိုလ်ထဲမှာ ဓမ္မသဝန တရားနာခြင်းကုသိုလ်လဲ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ထဲ သွင်းရတယ်။ တရားဟောတဲ့ ကုသိုလ်လဲ ဘာဝနာကုသိုလ် ထဲ သွင်းရတယ်။

ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ- အယူဖြောင့်မှန်မှုဟာလဲ ဘာဝနာကုသိုလ်တစ်မျိုး၊ မိမိတို့အယူဖြောင့်မှန်မှု ဒါလဲပဲ ဘာဝနာထဲမှာ သွင်းရတော့ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ် စုံလင်တယ်။

အဲဒီကုသိုလ်တွေထဲမှာ ကံ၊ကံ၏အကျိုးအပြစ်ကို ယုံကြည်လက်ခံတဲ့ အယူဖြောင့်မှန်မှုဟာ အရေးကြီးလှပါတယ်။ ဒီအယူဖြောင့်မှန်ပါမှ အခြားကုသိုလ်တွေ ပြုဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မာဏ်နုတ်သား

အဲဒီတော့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အစရှိတဲ့ ကုသိုလ် (၁၀)ပါးလုံး ဖြစ်ခွင့်ရကြတယ်။ အဲလို (၁၀)ပါးလုံး ဖြစ်ခွင့်ရကြတဲ့နေရာမှာ ဒါနကုသိုလ်ကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရား ဒါနကို ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူတယ်။

ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ သတ္တဝါအများမှာ ဖြစ်ခွင့်ရခြင်း အပြုရလွယ်ကူခြင်းတို့ကြောင့်ပါပဲ။ မှန်တာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရား ပလဲလဲ ဆင်မင်းကြီးတို့နဲ့ တောအုပ်ကြီးထဲမှာနေတော့ ဆင်မင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို သောက်တော်ရေကပ်တယ်။ ချိုးဖို့ရာရေတွေ စီမံတယ်။ သစ်သီးဝလံတွေ လှူဒါန်းတယ်။

ဟော- ဒါနကုသိုလ်ဟာ အများဖြစ်တယ်ဆိုတာ တိရစ္ဆာန်တွေ မှာတောင် ဖြစ်တာကိုး။ မျောက်ကလေးတစ်ကောင်ဟာ ဆင်မင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို သစ်သီးဝလံလှူတာကို အားကျပြီး သူကပျားအုံတစ်အုံ လှူတယ်။

ဘုရားရှင်က ပျားကောင်လေးတွေပါလို့ မသုံးဆောင်တဲ့အခါ ကျတော့ သူသိတယ်။ ဒီမျောက်ကလေးက ပျားကလေးတွေဖယ်ပြီး ဘုရားကပ်တော့မှ ဘုရားက သူ့ရှေ့တွင် ပျားရည်ဘုဉ်းပေးတယ်။ မျောက်ကလေးက သိပ်ပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်တယ်။ ကခုန်နေသေးတယ်။ သေလောက်အောင် ဝမ်းမြောက်ရှာတယ်။

အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်တော့ သူ့ဒါနကုသိုလ်ကို အကြောင်းပြုပြီး သူဟာ နတ်ပြည်ရောက်ပါတယ်။ မျောက်နတ်သားနာမည်နဲ့ ဖြစ်တယ်။

ပလဲလဲဆင်မင်း

ပလဲလဲဆင်မင်းကြီး ပြုစုလိုက်တာ တစ်ဝါတွင်းလုံး သီတင်းဝါလ ကျွတ်တဲ့အခါကျတော့ အနာထပိဏ်တို့၊ ဝိသာခါကျောင်းအမကြီးတို့က ပြန်ပင့်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ကြွမယ်ဆိုတော့ ဒီဆင်ကြီးဟာ ပထမ သံဃာတော်တွေရဲ့ ရှေ့ကရပ်တယ်။ သံဃာတော်တွေရဲ့ ရှေ့ကရပ်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ သင်တို့ကို မသွားစေချင် ဘူး။ ဒီဆင်ကြီးက နောက်တစ်ခါကျတော့ သံဃာတော်တွေရှေ့က ကန့်လန့်မရပ်ပဲနဲ့ ဘုရားရှေ့က ကန့်လန့်ရပ်ပြန်တယ်။ ဘုရားကို တားပြန်တယ်။

ဘုရားရှေ့က လာရပ်တဲ့အခါကျတော့ ဝမ်းနည်းစရာပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတဲ့စကားတော်က-

“ပလဲလဲဆင်မင်း! သင့်မှာ ဈာန်ရယ်၊ သမာဓိရယ်၊ သမထရယ်၊ ဝိပဿနာရယ် ဘာမှ ဒီအတ္တဘောမှာ ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။ ဒါကြောင့် ငါတို့ဒီမှာနေလို့လဲ အကျိုးမရှိဘူး။ တို့သွားမယ်” လို့ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ပလဲလဲဆင်မင်းကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဝါစာအစိန္တေယျ ဂုဏ်တော် ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို နားလည်ပြီးတော့ စိတ်မကောင်း အင်မတန်ဖြစ်တယ်တဲ့။

ဒီစကားကြည့်မယ်ဆိုရင် သိစေဆင်ခြင်တာကတော့ ဒါနတို့၊ သီလတို့၊ အချို့ဒါန၊ အချို့သီလတွေဟာ တိရစ္ဆာန်များလဲ ဖြစ်ခွင့်ရကြပါတယ်။ သီလဆိုရင်လဲ သုဇာတာတို့ သီလဆောက်တည်ပုံ၊ ဖျံသတ္တဝါ လေးတွေ သီလဆောက်တည်တာတို့၊ နဂါးမင်းကြီးတွေ ဥပုသ်စောင့် သုံးတာတို့ ရှိခဲ့ဘူးတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ နာဂလိုဏ်ဂူဘုရားကုန်းမြေမှာ ရှေးအခါက နဂါးမင်းကြီးတွေ ဥပုသ်စောင့်သုံးတဲ့နေရာလို့ သမိုင်းက ဒီလိုဆိုကြ

လယ်တီပိပဿနာ

ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်ဆိုတာကတော့ စောစောကပြောသလို တိရစ္ဆာန်များပင် ဖြစ်ခွင့်ရကြတယ်။

ဒီသမာဓိရဖို့ ပီပြင်တဲ့သမထကုသိုလ်မျိုး၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်မျိုး ကျတော့ မြတ်စွာဘုရား ပလဲလဲဆင်မင်းကြီး မိန့်ကြားသလိုပဲ။ သင့်မှာ ဒီအတ္တဘောနဲ့ ဈာန်ရယ်၊ သမထရယ်၊ ဝိပဿနာရယ်၊ မဂ်ရယ်၊ ဖိုလ်ရယ် သင့်မှာ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့။ ဒီမှာ ငါရှိနေလို့လဲ သင်အကျိုးရှိမှာ မဟုတ်ဘူး ဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ပြန်ကြွလာတယ်။

အဲဒီတော့ အကြောင်းသင့်အခွင့်ကြုံလို့ ယောဂီသူတော်စင်များ မိမိတို့အားထုတ်လဲ အားထုတ်နိုင်တဲ့ဘဝ၊ အားထုတ်ခွင့်ရတဲ့ အခြေအနေကလဲ ပေးတဲ့အတွက် အားထုတ်ပြီးတော့ လာခဲ့တာ ဒီနေ့ (၆)ရက်။

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းလွန်မြောက်လို့ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ရောက်ရှိပြီးတော့ လာခဲ့ကြတယ်။ အဆင့်ဆင့်တရားထူးများ မြင်ခြင်း အကြောင်းကောင်းမြတ်သော အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အားထုတ်ပြီးတော့ လာခဲ့တာ ယနေ့ (၆)ရက်၊ မကြာခင် အောင်ပွဲခံပါတော့မယ်။

အောင်ပွဲခံသည်အထိကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းတိုက်တွန်းရင်း ဘုန်းကြီးရဲ့ တရားစကားကို နီရုံးချုပ်အပ်ပါ သတည်း

သာဓု - သာဓု - သာဓု

သတ္တမနေ့ဟောစဉ်

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၇)ရက်နေ့

ရောက်သစ်စ ရဟန်းလေးတွေ ဘယ်လိုထားရမလဲ

ယောဂီသူတော်စင်များ (၇)ရက်တရားစခန်းအားထုတ်ပြီးတော့ လာခဲ့တာ ယနေ့ (၇)ရက်ရှိပြီ။ မြတ်စွာဘုရား သာရပုဏ္ဏားရွာမှာ ဘာမိန့်သလဲဆိုတော့ -

ရဟန်းတို့ တရားသဖြင့် ဆုံးမရာဘုရားသာသနာတော်သို့ ရောက်သစ်စ ရဟန်းတော်တွေရှိတယ်။ ရဟန်းဘဝ ရောက်ခါစ ရဟန်းတော်တွေ ရှိတယ်။ ရဟန်းဘဝရောက်ခါစကလေးတွေ ရောက်သစ်စရဟန်းတွေကို သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးအားထုတ်ဖို့ ဘယ်လို တိုက်တွန်းကြရမလဲဆိုတော့ -

ကာယေ ကာယနုပဿီနော ဝိဟရထ

ရုပ်အပေါင်းနာမ်အပေါင်းကို ရှုမှတ်ပွားများပြီးတော့နေကြ၊ သတိသမ္ဗုဒ္ဓိနဲ့ ပြည့်စုံကြ၊ ဘာကြောင့်တိုက်တွန်းရသလဲဆိုတော့ ယထာဘူတ ဉာဏာယ ရုပ်နာမ်အပေါင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိဘို့ရာ ပါပဲ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိဖို့ရာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ ရုပ်အပေါင်း နာမ် အပေါင်းကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်ရှုမှတ်ပြီးတော့ ခဏိကသမာဓိ တခဏခြင်းလေး တည်ကြည်တဲ့သမာဓိမျိုး၊ အခြေခံ ဥပစာရသမာဓိ ဆုံးခန်းတိုင်မြောက်ရောက်တဲ့ အပ္ပနာသမာဓိမျိုးဖြစ်ပွားအောင် ကြိုးစားကြ။

ဘယ်အကျိုးငှာလဲဆိုတော့ ယထာဘူတ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏာယ သိမြင်ဘို့ရာပါပဲ။ ခဏိကသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာ သမာဓိနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားကြ။ အမြော်အမြင်ရှိကြ၊ သမာဓိရမှ တည်ကြည်တဲ့စိတ်ရှိမှ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်မှာ။

ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်ဖို့အတွက် ဝေဒနာတွေကို ရှုပွားပြီးတော့
နေကြ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိဖို့အတွက် စိတ်တွေကိုစိတ်လို့ အဖန်ဖန်
အထပ်ထပ်ရှုမှတ်ကြ။ ခဏိကသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ
ဖြစ်အောင်ကြိုးစားကြ။

ကောင်းဆိုးနှစ်ဖြာ တရားတော်တွေအပေါ်မှာလည်း တရား
တော်တွေလို့ ရှုမှတ်ကြ။ အမှန်အတိုင်းမြင်ဖို့ရာနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့
တရားတော်တွေအပေါ်မှာ တရားလို့၊ ဓမ္မအပေါ်မှာ ဓမ္မလို့ အဖန်ဖန်
အထပ်ထပ်ရှုမှတ်ကြ။ အဲဒီလို ရောက်သစ်စရဟန်းတော်တွေကို
သတိပဋ္ဌာန်တရားအားထုတ်ဘို့ တိုက်တွန်းရတယ်။

အရဟတ္တဖိုလ်မျှော် ရဟန်းတော်များ

အခု ယောဂီသူတော်စင်များ အာနာပါနုဿတိ၊ ကာယာနု
ပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကိုအားထုတ်လိုက်တယ်။ အဲဒါနဲ့ အစပျိုးထောင်ပြီး
အားထုတ်တော့ အာနာပါနုဿတိ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်
လေးပါးလုံး အားထုတ်ရာရောက်တယ်။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးလုံးအားထုတ်ရာရောက်တော့ ဗောဇ္ဈင်
(၇)ပါးပွားများရာရောက်တယ်။ ဗောဇ္ဈင် (၇)ပါး ပွားများရာရောက်တော့
မဂ်ဉာဏ်လေးပါး ဖိုလ်ဉာဏ်လေးပါးပွားများရာရောက်တယ်။ မြတ်စွာ
ဘုရား မိန့်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း ယောဂီသူတော်စင်များဟာ
အာနာပါနုဿတိ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် အားသစ်ပြီးတော့
ကြိုးစားပြီးတော့လာတာဟာ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ရဘို့ရာပါပဲ။

ရောက်သစ်စ ရဟန်းတော်များကိုသာ သတိပဋ္ဌာန်တရား
အားထုတ်ဖို့တိုက်တွန်းရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အချို့အချို့ ရဟန်းတော်
များက အရဟတ္တဖိုလ်မျှော်ပြီးတော့ နေကြတယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့
မရောက်သေးဘူး။ သို့သော်လည်းပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျှော်လင့်နေကြတဲ့
သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇)ယောက်ရှိတယ်။ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊

အဲဒီ အရဟတ္တဖိုလ်မျှော်ပြီးတော့နေတဲ့ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်ဆဲ ဖြစ်တဲ့ အရှင်မြတ်တွေလဲပဲ ဒီကာယခေါ်တဲ့ရုပ်အပေါင်းကို ပရိညာယ ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိဖို့ရာကာယာနုပဿနာတရားအားထုတ်တော်မူ ကြတယ်။

ဝေဒနာတွေကို ပိုင်းခြားသိဖို့ရာ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် စိတ်တွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိဖို့ရာ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် တရားတော် ဓမ္မတွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိဖို့ရာ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ရအောင် ကြိုးစားတော်မူကြတယ်။

လက်သုံးတော်ပြု

ဒီလိုဆိုရင် အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်ကြပြီးသား ရဟန္တာ အရှင်မြတ်ကြီးတွေ အဲဒီအရှင်မြတ်ကြီးတွေကရော ဒီသတိပဋ္ဌာန်ကိုပဲ လက်သုံးပြုတော်မူကြတယ်။ ဟော အာသဝေါတရားကုန်ခမ်းပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြုဘွယ်ကိစ္စတွေ ပြည့်စုံပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထွဋ်အထိပ် သို့ ရောက်ကြပြီးတဲ့ အရှင်မြတ်ကြီးတွေ အဲဒီအရှင်မြတ်ကြီးတွေလည်းပဲ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ပဲနေကြတယ်။

ကာယ ခေါ်တဲ့ ရုပ်ကာယ၊ နာမ်ကာယ ရုပ်အပေါင်း၊ နာမ် အပေါင်းကို တဏှာဒိဋ္ဌိသဘောနဲ့ ယှဉ်တွဲပြီးမနေဘူး။ ဝေဒနာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ တဏှာဒိဋ္ဌိမဖြစ်ကြဘူး။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာန်နဲ့ပဲ သီတင်းသုံးတော်မူကြတယ်။ စိတ်ကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ တဏှာစွဲ ဒိဋ္ဌိစွဲ မရှိကြဘူး။

ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ပဲ သီတင်းသုံးတော်မူကြတယ်။ ဓမ္မတွေကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ တဏှာဒိဋ္ဌိမဖြစ်ကြဘူး။ အဲဒီတော့ ဒီဒေသနာတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ရောက်သစ်စရဟန်းတော်များနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့ အဓိကထားပြီးဟောကြားတော်မူပါတယ်။

သာသနာ့ဘောင်ရောက်သစ်စ ရဟန်းတော်များ ရောက်လာပြီ ဆိုရင်တော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားများဘို့ တိုက်တွန်းကြ။ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးအာရုံထဲမှာပဲ ပျော်ပိုက်ဖို့ တိုက်တွန်းကြလို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

မျောက်နှံစေး

နောက်ဆက်ပြီးတော့ဟောကြားတော်မူတာက ဘာလဲလို့ ဆိုတော့ ဥပမာအမျိုးမျိုးနဲ့ ဟောကြားတော်မူတာပါပဲ။

ဟိမန္တာတောင်အရပ်တွေထဲက တချို့တောင်အရပ်တွေဟာ မညီမညွတ်ကုန်းတွေ၊ ကျင်းတွေ၊ ချိုင့်တွေနဲ့ မညီမညွတ်

လူတွေလည်းသွားလာဖို့ခက်တယ်၊ မျောက်တွေလည်း သွားလာ ဖို့ခက်တယ်။ တချို့နေရာတွေကျတော့ လူတွေတော့မသွားနိုင်ဘူး၊ မျောက်တွေတော့ သွားလာလို့ရတယ်။

တစ်ချို့နေရာတွေကျတော့ မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းပြီးတော့ နေရာကလည်း ညီညီညွတ်ညွတ်ဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ လူတွေလည်း သွားလို့ရ၊ မျောက်တွေလည်းသွားလို့ရတယ်။ အဲလို မျောက်တွေလည်း သွားရ၊ လူတွေလည်းသွားလို့ရတဲ့နေရာမျိုး၊ မျောက်တွေသွားရတယ်။ လူတွေသွားလို့မရတဲ့နေရာမျိုးတွေမှာ မုဆိုးတစ်ယောက်က မျောက်တွေ သွားတဲ့နေရာနားမှာ မျောက်နှံစေးတွေချထားတယ်။ မျောက်နှံစေးနဲ့ ထောင်ထားတာ။ အချို့မျောက်တွေကျတော့ အသိဉာဏ် နဲ့နဲ့ရှိတယ်။ လျှပ်ပေါ်လော်လီမှုအားနည်းတယ်။ ဒီမျောက်နှံစေးကို ရှောင်ကွင်းပြီး တော့ သွားကြတယ်။

အချို့အချို့မျောက်တွေကျတော့ မိုက်မိုက်ကန်းကန်းနဲ့ လျှပ်ပေါ်လော်လီမှုကလည်းများနေတော့ မျောက်နှံစေးကို ကိုင်ကြည့် တယ်။ မျောက်နှံစေးဆိုတာ ညောင်စေးတို့၊ ဆီတို့နဲ့ချက်ထားတယ်။ ကိုင်မိလို့ရှိရင် ကပ်ပြီနေတာ ဖြုတ်မရတဲ့ဟာမျိုးပေါ့။

မျောက်နှံစေးထောင်ထားတဲ့အခါ တစ်ချို့ မျောက်တွေက လျှပ်ပေါ်လော်လီတဲ့မျောက်တွေက မိုက်မိုက်ကန်းကန်းနဲ့ အဲဒီမျောက် နှံစေးကို လက်တဖက်နဲ့ကိုင်ကြည့်တယ်။

ကိုင်ကြည့်တော့ ခွာမရဘူး၊ ခွာမရတော့ ဒုတိယလက်နဲ့ ကိုင်ကြည့်တယ်။ ဒုတိယလက်တစ်ဖက်လဲ ကပ်ပြီးတော့နေတယ်။ လက်တွေတော့ ကပ်နေပြီဆိုပြီးခြေထောက်နဲ့ ကန်ကျောက်ပြန်တော့လဲ လွတ်အောင်ဘယ်ဘက်ခြေထောက်နဲ့ကန်တော့ ဘယ်ဘက်ခြေထောက် ကပ်၊ ညာဘက်ခြေထောက်နဲ့ကန်လိုက်ပြန်တော့ ညာဘက်ခြေထောက် ကပ်နေတယ်။

ခြေရောလက်ရော မျောက်နှံစေးမှာ ကပ်ပြီးတော့နေတော့ လွတ်အောင် ပါးစပ်နဲ့ကုန်းကိုက်တယ်။ ပါးစပ်နဲ့ကုန်းကိုက်လိုက်ပြန်တော့ လည်း ပါးစပ်ကပ်နေတယ်။ အဲဒီတော့ ငါးဌာနလုံးမလှုပ်နိုင်တော့ဘူး။ မလှုပ်နိုင်တော့ ခြေရောလက်ရော၊ ပါးစပ်ရော၊ မျောက်နှံစေးနဲ့ကပ်ပြီး နေတော့ ပြီးပြုပြီးတော့ အဲဒီနေရာမှာပဲ ပုံကျခွေယိုင်လဲကျသွားတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ မုဆိုးကမျောက်တော့လဲကျပြီ၊ မိပြီဆိုပြီး အဲဒီ နားမှာပဲ ညှင်းဆဲပြီးတော့မီးပုံထဲထည့်ချင်လဲထည့်မယ်။ သတ်ဖြတ်ပြီး ပစ်ထားချင်လည်းပြစ်ထားခဲ့မယ်။

မျောက်နှံစေးကိုင်တွယ်တဲ့ အဲဒီမျောက်ဟာ ဘာကြောင့်ဒီလို ဖြစ်ရသလဲဆိုတော့ သူ့သွားရိုးသွားစဉ်လမ်းအတိုင်းမသွားပဲနဲ့ လော်လီ ပြီး ယောက်ယက်ခတ်ပြီး မျောက်နှံစေးသွားကိုင်တာကိုး။ သွားရိုးသွားစဉ် အတိုင်းမဟုတ်ဘူး။

ရှေ့ကအသိဉာဏ်ရှိကြတဲ့ မျောက်တွေသွားတဲ့ လမ်းအတိုင်း မသွားဘူး။ လျှပ်ပေါ်လော်လီပြီးတော့ မျောက်နှံစေးသွားကိုင်တော့ အဲဒီနေရာမှာပဲ လဲကျသေကျေပျက်စီးရတယ်။

အဲဒီလိုပဲတဲ့ ဘုန်းကြီးတို့မလိမ္မာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ နားမလည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် များကျတော့ သာယာမြတ်နိုးဘွယ်ကောင်းတဲ့အာရုံတွေ၊ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊

ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဆိုတဲ့ အာရုံငါးပါးဆိုတဲ့ မျောက်နွဲ့စေးနွဲ့ ကပ်ပြီးတော့ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ကြတယ်။

မာရ်မင်းရဲ့အနှိပ်အစက်မခံရအောင်

အကယ်၍ မိမိတို့ကျက်စားရာ တရားအာရုံမှာ ကျက်စားမယ် ဆိုလို့ရှိရင် စောစောကမျောက်တွေထဲက ထိုက်တန်သလောက် အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ မျောက်များကျတော့ သွားရိုးသွားစဉ်အတိုင်းသွားသလို မျောက်နွဲ့စေးကို မကိုင်ပဲသွားကြတဲ့အခါ ဘေးရန်ကလွတ်ကင်းတယ်။

အဲသလိုပဲ မိမိတို့ကျက်စားရာအာရုံ သတိပဋ္ဌာန်အာရုံမှာ ကျက်စားမယ်ဆိုရင် -

အဖမြတ်စွာ ငါမှလာတဲ့သတိပဋ္ဌာန်အာရုံမှာ ကျက်စားမယ် ဆိုရင် မုဆိုးအညှင်းဆဲမခံရတဲ့မျောက်များလို

နလစ္ဆတီ မာရော ဩတာရံ

နလစ္ဆတီ မာရော အာရမ္မဏံ

မာရ်မင်းရဲ့ အနှိပ်အစက်မခံရဘူး၊ မာရ်မင်းရဲ့ အနှိပ်အစက်မခံ ရအောင် မိမိတို့ကျက်စားရာဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်အာရုံမှာ ကျက်စား ရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဆူတော်လာဘိတော်ရ

ဒီနောက်ကျပြန်တော့ စဖိုသယ်တစ်ယောက် ရှင်ဘုရင်ရဲ့ စားတော်ကဲ၊ မင်းအမတ်ကြီးတို့ရဲ့ စားတော်ကဲဆိုကြပါစို့။ သူဟာ ချိုချင် ဖန်ခါးအစပ်အငန်အရသာတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ထမင်းတွေ၊ ဟင်းတွေချက် ချက်ပြီးတော့ “မင်းကြီးက ဘယ်ဟင်းကိုပိုစားသလဲ၊ ဘယ်ဟင်းကို ခဏ ခဏစားသလဲ၊ ဘယ်ဟင်းကိုစားပြီးတဲ့အခါ သဘောကျသွားသလဲ”

စားတော်ကဲဟာ အကဲမခတ်ဘူး၊ အကဲမခတ်မိတဲ့အခါ နောက်တရက်ကျတော့ ဒီတိုင်းပဲသူချက်ချင်တာတွေချက်လာ၊ ရှင်ဘုရင်

ကြီးက အစပ်ကိုကြိုက်တယ်ဆိုရင် သူကအငန်ချက်တယ်၊ အချိုချက်
တယ်။ အံ့ကိုက်မဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ဆုတော်လာဘ်တော်တို့ ဆုစားနပ်
ရိက္ခာတို့ မရနိုင်ဘူး။

လိမ္မာတဲ့စားတော်ကဲ ထမင်းချက်ကြွေးတယ်။ မင်း၊ အမတ်
တို့အား ထမင်းချက်ပြီးတော့ပေး၊ အဲလိုချက်ပေးတဲ့အခါ ချို ချဉ် စပ်
ဖန် အငန် အခါးအရသာစုံချက်ဖြုတ်ပြီးတော့ ဆက်သတယ်။ ပေးပြီးတဲ့
အခါ ထိုင်ပြီးတော့ သေချာကြည့်၊ ရှင်ဘုရင်ကြီးက အချဉ်ကိုပိုစား
သလား၊ အချိုကိုပိုစားသလား၊ အငန်ကိုပိုစားသလား၊ ဘယ်ဟင်းလေးကို
ပိုပြီးတော့ သဘောကျသလဲလို့ ထိုင်ပြီးတော့ကြည့်နေတယ်။ ကြည့်တဲ့
အခါကျတော့ သူကသိတယ်၊ ချိုချဉ်စပ်ဖန် အငန်အခါးထဲက
ဘယ်အရာကို ကြိုက်တယ်ဆိုတာသိတယ်။

သိတဲ့အခါကျတော့ နောက်တနေ့မှာ စားဖို့သောက်ဖို့စီမံတဲ့
အခါကျတော့ ရှင်ဘုရင်ကြီးအကြိုက်ကို လိုက်ပြီးတော့ စီမံပြီးတော့
ဆက်သတယ်။ ရှင်ဘုရင်ကြီးက သိပ်သဘောကျတာပဲ။ သူကြိုက်တာ
လေးတွေ ရွေးပြီးတော့ချက်တတ်တယ်ဆိုပြီး အဲဒီမှာ အစားတွေ
အဝတ်တွေ ဆုတော်လာဘ်တော်တွေ အများကြီးပေးတယ်။

ပထမစားတော်ကဲကတော့ ဘာကြောင့်ဆုတော်လာဘ်တော်
မရသလဲဆိုတော့ ထမင်းပွဲနှင့်ပတ်သတ်ပြီး အမှတ်တမဲ့နေခဲ့လို့ ဒုတိယ
စားတော်ကဲကျတော့ ထမင်းပွဲနှင့်ပတ်သတ်ပြီးတော့ အမှတ်တမဲ့
မနေဘူး။ အဲဒီလိုပါပဲ ယောဂီသူတော်စင်များဟာလည်း မိမိတို့
ရုပ်အပေါင်း၊ နာမ်အပေါင်းကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်၊ ဓမ္မတရား၊
ဒီအချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မိမိစိတ်ရဲ့အခြေအနေကို အစဉ်
မပြတ်မကြည့်ရှုဘူး ဆိုရင် ဟော- စိတ်ကလေးဟာ တည်ကြည်မှုလဲ
မရနိုင်ဘူး၊ စိတ်ညစ် နွမ်းမှုဖြစ်တဲ့ နီဝရဏတွေကိုလဲ မဖယ်ရှားနိုင်ဘူး၊

ပြီးတော့ မျက်မှောက်ထင်ထင်ရှုမြင်အပ်တဲ့ သမာဓိဈာန်
ချမ်းသာ ဝိပဿနာချမ်းသာကိုလည်း မရနိုင်ဘူး။ သတိသမ္ပဇင်တွေလဲ

မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ယောဂီသူတော်စင်တစ်ယောက်ဟာ ကာယရုပ်အပေါင်း နာမ်အပေါင်းကို အဖန်ဖန်တလဲလဲရှုပြီးတော့ ရုပ်ရဲ့အခြေအနေ နာမ်ရဲ့အခြေအနေ၊ ဝေဒနာရဲ့အခြေအနေ၊ စိတ်ရဲ့အခြေအနေ၊ ဓမ္မ တရားတွေရဲ့အခြေအနေ တရားတွေရဲ့ ဖြစ်စဉ်-

အဲဒီလိုဖြစ်စဉ်တွေကို ကြည့်ပြီးတော့ မိမိရဲ့စိတ်ကလေးဟာ ဘယ်လိုအနေအထားမှာရှိတယ်။ ဟော- တရားတွေရဲ့ဖြစ်စဉ်တွေကို ကျကျနနကြည့်ရှုပြီးတော့ စိတ်ကလေးတည်ကြည်လာတယ်။

အဲဒီလို တည်ကြည်လာတော့ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေး နီဝရဏ တရားတွေဖယ်ရှားနိုင်တယ်။ အဲဒီနီဝရဏတရားတွေ ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့အခါ ကျတော့ စိတ်ရဲ့အနေအထားကို ကျကျနနသိနိုင်ပြီးတော့ မျက်မှောက် ဘဝမှာတင် တွေ့ကြုံရတဲ့ရရှိခံစားရတဲ့ ဈာန်သမာဓိ၊ ချမ်းသာ ဝိပဿနာ ချမ်းသာများရရှိနိုင်တယ်။ သတိသမ္ဗုဒ္ဓိတွေလည်း အားကောင်းပြီး လာတယ်။ အဲဒီတော့ လိမ္မာတဲ့စားတော်ကဲလို ထမင်းရဲ့ အခြေအနေ ပွဲတော်ဆက်ထားတဲ့ ဟင်းတွေရဲ့အခြေအနေတွေကို ကျကျနန ကြည့်ရှုတဲ့စားတော်ကဲ၊ အစားအဝတ်အစရှိတဲ့ ရှင်ဘုရင်ရဲ့ဆုတော်၊ လာဘ်တော်များရသလို၊ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့နဲ့ပတ်သတ်ပြီး တော့ ကျကျနနကြည့်ရှုပြီးတော့နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ယောဂီသူတော်စင်များ ဟာလည်းပဲ စိတ်ရဲ့တည်ကြည်မှုကိုရနိုင်တယ်။ စိတ်ညစ်နွမ်းကြောင်း ဖြစ်တဲ့ နီဝရဏတရားတွေကိုလည်း ပယ်ရှားနိုင်တယ်။ မျက်မှောက် ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်တဲ့ သမာဓိ၊ ဈာန်ချမ်းသာတွေကိုရနိုင်တယ်။ ဝိပဿနာချမ်းသာကိုလည်း ရရှိနိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရား စားတော် ဆက်ဥပမာ ထားပြီးတော့ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်အတိုင်း ယနေ့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာ လိမ္မာတဲ့စားတော်ကဲလို စိတ်ရဲ့ဖြစ်ပုံ စသည့် အခြေအနေလေးကို ကျကျနနကြည့်ရှုပြီးတော့လာခဲ့တဲ့အတွက်၊

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးက ဝိပဿနာရှုနည်း

ဟော- ဉာဏဒဿန အသိဉာဏ်အမြင်အသိအမြင်တွေဟာ တိုးပွားပြီးတော့လာတယ်။ လျှပ်ပေါ်လော်လီတဲ့မျောက်ဟာ မျောက်နဲ့ စေးကို လက်ခြေပါးစပ် ငါးဌာနကပ်ငြိပြီးတော့နေသလို မဟုတ်ပဲနဲ့။

- အဆင်းမျိုးစုံ   ရူပါရုံ
- အသံမျိုးစုံ   သဒ္ဒါရုံ
- အနံ့မျိုးစုံ   ဂန္ဓာရုံ
- အရသာမျိုးစုံ   ရသာရုံ
- အတွေ့ထိမျိုးစုံ   ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ

အာရုံငါးပါးတွေနဲ့ ပတ်သတ်ပြီးတော့လည်းပဲ မကပ်မငြိပဲ စိတ်ကလေးတည် ကြည်မှုရပြီးတော့ အလွန်ကြည်လင်တဲ့ရေကန်ထဲမှာ ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဒီရေကန်ထဲမှာရှိနေတဲ့ အရာဝတ္ထု အားလုံးကို မြင်နိုင်သလိုပဲ။

မိမိတို့စိတ်ကလေး တည်ကြည်မှုရပြီဆိုတဲ့အခါမှာ ကြားရတယ်။ အသံမျိုးစုံ၊ အဲဒီ အသံမျိုးစုံ ကြားသိတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ထဲ ကြားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ထဲ မမြဲတာကိုလဲ သိတယ်။ အနိစ္စသဘော။

မမြဲလို့ဆင်းရဲတယ်လို့ သိတယ်။ မြဲလဲမမြဲဘူး။ ဆင်းရဲဆင်းရဲ တာဆိုရင် မိမိအစိုးမရတာကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒါကို ပဋ္ဌာန်းတရား တော်မှာ-

သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ စက္ခု၊ သောတံ၊ ယာနံ၊ ဇိဝံ၊ ကာယံ၊
 ရူပေ သဗ္ဗေ၊ ဂန္ဓေ၊ ရသေ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ၊ ဝတ္ထံ၊ အနိစ္စတော၊
 ဒုက္ခတော၊ အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။

ဟော- စက္ခုပသာဒ အကြည်ဓာတ်ကလေး ရူပါရုံဆိုတဲ့ အဆင်း ဓာတ်၊ ဒါလေးတွေတစ်ခုနဲ့တစ်ခု စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံတိုက်ဆိုင်ပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတာက စက္ခုဝိညာဉ်၊ မြင်သိဓာတ်။ အဲဒီ မြင်သိစိတ် ကလေးရဲ့ မမြဲတာကိုလဲ သဘောပေါက်တယ်။ အခြေခံပသာဒ အကြည်

ဓာတ်နှင့်တကွ အတိုက်ဓာတ်၊ အရိုက်ဓာတ်၊ အခံဓာတ်၊ အပွင့်ဓာတ်
တွေကို လက္ခဏာတင်ရှုရတယ်။

ကြားသိစိတ်ကလေး မမြဲတာကိုလဲ သဘောပေါက်တယ်။
နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ် နေ့စဉ် နေ့စဉ် ကြုံတွေ့ပြီးတော့ နေတဲ့
အချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ရှုမြင်သုံးသပ်
ပြီးတော့ အလေ့အထရသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ရှုလို့ရတယ်။

မြင်မြင်သမျှကို ဝိပဿနာဖြစ်အောင်၊ ကြားကြားသမျှကို
ဝိပဿနာဖြစ်အောင်၊ နံသမျှ၊ လျှက်သမျှ၊ ထိသမျှ သိသမျှ ဝိပဿနာဖြစ်
အောင် မိမိတို့ဉာဏ်ထဲမှာ အရှိန်ရလာပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ ရှုမြင်
သုံးသပ်လို့ရတယ်။ အဗျာကတ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်တဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရား
တွေကို အခြေခံပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပါပဲ။

တစ်ခါတရံ ဘုရားကို လျှပ်စစ်မီးပူဇော်ထားတယ်။ ရောင်စုံမီးနဲ့
ပူဇော်ထားတယ်။ အဲဒီ ရောင်စုံမီးဟာ တစ်ချို့နေရာတွေမှာကျတော့
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ရောင်ခြည်တော် လှည့်ပတ်ပြီးတော့နေပုံ ပူဇော်ထား
တယ်ဆိုကြပါစို့။

ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် တစ်ခုထဲလို့အောက်မေ့ရတယ်။ ရောင်ခြည်
တော်အတန်းကြီးဟာ ညိုရွှေဖြူနီ အစရှိတဲ့ အရောင်တွေနဲ့ (တစ်ခုပြီး
တစ်ခု) မီးစတစ်ခုကို ကိုင်ပြီးတော့ အားရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်က
လက်နဲ့ရမ်းမယ်ဆိုရင် မီးကွင်းကြီးလို့ ထင်ရတယ်။ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်
တော့မှ မီးစတစ်ခုထဲ၊ တစ်ဆက်ထဲ ဖြစ်နေတာကိုး။

ကြားတာလေးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အသံမျိုးစုံကြားပြီး
တော့ နေကြတယ်။ အဲဒီ ကြားနေတာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အဲဒီ
ကြားတဲ့ အချိန်အခါမှာလဲပဲ ကြားတဲ့အသံတွေကို ကြားသိစိတ်ကလေး
တွေ မမြဲတာကို စိတ်တည်ကြည်မှုရှိတဲ့ အခါကျတော့ ဒါလေးကို
ကြည့်တိုင်းဟာ တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း၊ တစ်ကန့်ချင်း တစ်ကန့်ချင်း၊
တစ်သံချင်း တစ်သံချင်း ခွဲခြမ်းပြီး သိလာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါဟာ
ဝိပဿနာပါပဲ။

ဒီထက် တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ ပြောမယ်ဆိုရင် “ခန္ဓာဒိနည်း
ဖွဲ့စည်းပြီးခါ သုံးဖြာလက္ခဏာ သုံးသပ်ရ သမ္မသနဉာဏ်”။

သမ္မသနဉာဏ် သုံးသပ်တယ်။ ဘာနဲ့သုံးသပ်သလဲ အနိစ္စနဲ့
သုံးသပ်တယ်။ ဒုက္ခနဲ့သုံးသပ်တယ်။ အနတ္တနဲ့သုံးသပ်တယ်။

ဘယ်လိုဖွဲ့စပ်ရမလဲ။ ခန္ဓာဖွဲ့လိုက်၊ ဝါယောဓာတ်လေက
ရူပက္ခန္ဓာ၊ အဲဒီ ဝါယောဓာတ်ကို ရှုမှတ်တဲ့စိတ် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာနဲ့ တွဲပြီးတော့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
တွဲယှဉ်ပြီးတော့ ခန္ဓာငါးပါးလုံးဖြစ်နေတယ်။

ဝါယောဓာတ်ခေါ်တဲ့ ရူပက္ခန္ဓာတစ်မျိုးထဲပဲ ဝါယောဓာတ်ရဲ့
အနိစ္စသဘောဟာ အင်မတန်ထင်ရှားပါတယ်။ ထွက်လေအခိုက်
ဝင်လေ အခိုက်၊ ထွက်လေ ဝင်လေ ရှုမှတ်တဲ့အခိုက်မှာ အသုံးချအချိန်
တစ်ထောင်ဆိုရင် အကြိမ်တစ်ထောင် အနိစ္စပါပဲ။

ဟော- ထွက်လေ ဝင်လေ တစ်နာရီခန့်မှန်းလို့ရရင် တစ်နေ့
တာလဲ ခန့်မှန်းလို့ ရတော့တာကိုး။

အဲဒီလိုနည်းမျိုးနဲ့ မိမိတို့သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊
သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တို့ကို စားတော်ကဲ ပွဲတော်တင်ထားတဲ့ ထမင်းအုပ်နဲ့
ပတ်သက်ပြီးတော့ အစဉ်မပြတ် အကဲခတ်ပြီးတော့နေသလို မိမိတို့
သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ရုပ်အပေါင်း၊ နာမ်အပေါင်း၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်၊ ဓမ္မတို့နဲ့
ပတ်သက်ပြီးတော့ အစဉ်မပြတ် အနိစ္စဖြစ်ပုံ၊ ဒုက္ခဖြစ်ပုံ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံ။

အဲဒီလို အကဲခတ်ပြီးတော့ ကြည့်မယ် ရှုမယ်ဆိုရင် ဒါဝိပဿနာ
ခေါ်တဲ့ အသိမျိုး ဉာဏ်မျိုး ရရှိနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို အသိထူး ဉာဏ်ထူးများ ရရှိနိုင်အောင်လို့ ဆိုပြီးတော့
အားထုတ်ပြီး နေကြတာကိုး။ အဲဒီလို အသိထူး အမြင်ထူးတွေ ရရှိပြီး
လာတဲ့အခါကျတော့ တဏှာဒိဋ္ဌိကို မမှီတော့ဘူး။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့
လောကကြီးထဲမှာ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ မစွဲလမ်းတော့
ငြိမ်းသွားတော့တာပါပဲ။

အဲဒီလို ငြိမ်းနိုင်တဲ့နည်းကို မြတ်စွာဘုရားက နည်းမျိုးစုံ၊ ဥပမာမျိုးစုံ စားတော်ကဲဥပမာ၊ မျောက်နဲ့စေးဥပမာနဲ့ အမျိုးစုံဟောကြား တော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်တွေ မြောက်များ စွာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ဒေသနာတော်တွေဟာ နောက်ဆုံးရောက်တဲ့ အခါကျတော့ နိဗ္ဗာန်ကမ်းပေါက်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ နိဗ္ဗာန်ကမ်း ပေါက်ရောက်စေနိုင်တဲ့ တရားတော်ချည်းပါပဲ။

ဒီကျင့်စဉ်တွေဟာ မဂ္ဂင်တရားတွေချည်းပါပဲ။ အဲဒီတရားတွေ ဟာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင့် အကျင့်ကောင်းတွေမှန်တယ်လို့ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား ရှေ့ထားပြီး အားထုတ်နေကြတဲ့အတိုင်း ဆက်လက်ပြီးတော့ မိမိတို့ အသိထူး အမြင်ထူးများရရှိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။ အသိထူး အမြင်ထူးများ ရရှိကြပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်း ဘုန်းကြီးရဲ့ တရားစကားကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

တရားစခန်းအောင်ပွဲ

ယနေ့ ၁၃၆၂ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၈)ရက်နေ့။

(၂၂)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်း အောင်ပွဲ။

သာသနာတော်၏ ပြည့်စုံမှု

(၇)ရက်တရားစခန်း အတွင်းမှာလဲပဲ ဖွင့်ပွဲနေ့ကစပြီးတော့ ဘုန်းကြီးက အားထုတ်နေကြတဲ့ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ တရားဟောခဲ့တာ (၇)ရက် တရားစခန်းတစ်ကြိမ် ကျင်းပတဲ့အခါ ဘုန်းကြီးတို့ တရားဟောချိန်ဟာ (၉)ကြိမ်ရှိပါတယ်။

ယောဂီသူတော်စင်များ တရားအားထုတ်ဆဲကာလမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အားထုတ်ပြီးတော့ ကာလမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အသိအမြင်တွေ အသင်အကြားတွေ များကြပါစေလို့ ရည်သန်ပြီးတော့ ဟောကြားခဲ့တာပါ။

ယနေ့ (၂၂)ကြိမ်မြောက် တရားစခန်းအောင်ပွဲမှာ-

ဗုဒ္ဓသူ ဗုဒ္ဓတာ လောကေ၊

ဓမ္မဿစ သုဓမ္မတာ။

သံဃဿ သုပ္ပဋိပ္ပတ္တိံ၊

ဧသာ သာသန သမ္ပဒါ။

လောကေ- လောက၌၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရားရှင်၏၊ သုဗုဒ္ဓတာ- ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿ- တရားတော်မြတ်၏၊ သုဓမ္မတာ- ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင့် ကောင်းမြတ်သော တရားတော်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ- သံဃတော်မြတ်၏၊ သုပ္ပဋိပ္ပတ္တိံ- ကောင်းစွာလိုက်နာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဧသာ- ဤသည်ပင်၊ သာသနဿ- သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏၊ သမ္ပဒါ- ပြည့်စုံမှုပါပေတည်း။ ဧသာ- ဤသည်လျှင်၊ သာသနသမ္ပဒါ-

ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏ ပြည့်စုံမှုကြီးဖြစ်ပါပေ
သတည်း။

ဒီစကားရဲ့အဓိပ္ပါယ်က ဘာလဲလို့ဆိုတော့ သာသနာတော်ရဲ့
ပြည့်စုံမှုဆိုတာ ဘုရားကလဲ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၊ ကိုယ်တိုင်သိ သစ္စာလေးပါး
တရားကို ဆရာမပါပဲနဲ့ သိတော်မူတဲ့ဘုရားတရား။

ဟောတော်မူတဲ့တရားတွေကလဲ ဝဋ်မှထွက်မြောက် ကိလေသာ
ငြိမ်းကြောင်းတရား။ တပည့်သားသာဝကတွေကလဲ လိုက်နာကျင့်သုံး။

ဒီအချက်အလက်တွေနဲ့ ပြည့်စုံလို့ရှိရင် သာသနာတော်ဟာ
ပြည့်စုံတဲ့သာသနာ၊ သာသနာတော်ရဲ့ပြည့်စုံမှု။ တစ်ချိန်က နိဂဏ္ဌနာဋပုတ်
တိတ္ထိဆရာကြီး ကွယ်လွန်ပြီးတော့သွားတယ်။

မကွယ်လွန်မီကထဲက သူက သူ့တပည့်ကြီးတွေကို ခေါ်ပြီးတော့
တစ်ယောက်ကို ဝါဒတစ်မျိုးဆီ သင်ပေးတယ်။ “ငါကွယ်လွန်လို့ရှိရင်
မမြဲတဲ့ အသဿတလို့ပြော”။ တစ်ယောက်ကို “သဿတ” လို့ပြော။

နောက်တစ်ယောက်ကို “ဧကစ္စသဿတ”- အချို့မြဲတယ်။
“ဧကစ္စအသဿတ”- အချို့မမြဲဘူးလို့ ပြော၊ တပည့်ကြီးတွေကို
ဝါဒလမ်းစဉ် အသီးအသီးချမှတ်ပြောထားခဲ့တယ်။

ကွယ်လွန်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ဆရာကြီး ကွယ်လွန်သွားပြီ
ဆရာလက်ဆုပ် အာစရိယမုဋ္ဌိ ဘယ်သူ့ပေးခဲ့သလဲ။ ဘယ်သူရသလဲ
ဆိုတော့ တစ်ယောက်ကပြောတယ်။ “ငါပေးခဲ့တယ်”။ “ဘယ်လိုပေးခဲ့
သလဲ”။ “သဿတ”။

နောက်တစ်ယောက်က မဟုတ်ဘူး။ ငါ့ကိုပေးခဲ့တယ်။ ဘယ်လို
ပေးခဲ့သလဲ။ “အသဿတ”။

နောက်တစ်ယောက်က တစ်ခါထဲ ပြောပြန်တယ်။ မင်းတို့ပေးခဲ့
တာမဟုတ်ဘူး။ ငါ့ကိုပေးခဲ့တာ။ “ဧကစ္စသဿတ-ဧကစ္စအသဿတ”။

ဒါနဲ့ဘဲ တပည့်တွေ စကားများကြတယ်။ ဒီလိုဖြစ်အော်
နိဂဏ္ဌနာဋပုတ်ကြီးက သူပဲစီမံခဲ့တာ။

ဘာကြောင့် ဒီလိုစီမံရသလဲ။ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ စီမံသလဲ ဆိုတော့။ ငါ့လမ်းစဉ်ဟာ မှားတဲ့လမ်းစဉ်ပဲ။ ဘုရားအမည်ခံပြီးတော့သာ နေခဲ့တာ။ ငါတကယ်တမ်းလဲ ဘုရားမဟုတ်ဘူး။ တကယ်တမ်းလဲ သစ္စာ တရားသိတဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော်လဲ ရှိပေစေတော့။ ငါ့ကတော့ ငါ့ဘဝနဲ့ငါ၊ ငါ့ဘုရားအမည်ခံပြီးမှတော့ ရဟန်းဂေါတမဆီ သွားပြီးတော့ တပည့်ခံလို့လဲ မဖြစ်တော့ဘူး။

နောင်ရေးနောင်ရာအတွက် တပည့်တွေကို တစ်မျိုးစီ သင်ပေး ခဲ့မှပဲ။ တစ်ချို့ “သဿတ”၊ တစ်ချို့ “အသဿတ”၊ တစ်ချို့ “ဧကစ္စသဿတ-တစ်ချို့ ဧကစ္စအသဿတ”။

အဲလို သင်ပေးခဲ့လို့ သူတို့စကားများကြတဲ့အခါမှာ ရဟန်း ဂေါတမဆီ သွားကြလိမ့်မယ်။ သွားလို့ရှိရင် ရဟန်းဂေါတမ ဖြေရှင်းလို့ ဝါဒလမ်းစဉ်အမှန် သူ့ခမ္မာများ ရကြလိမ့်မယ်လို့။

တပည့်တွေရဲ့အကျိုး မျှော်လင့်ပြီးတော့ တပည့်တွေကို ဝါဒ အမျိုးမျိုးနဲ့ တိုက်ပေးထားတာ။ တိုက်ပေးထားတဲ့အတိုင်းပဲ။

နိဂဏ္ဌနာဋပုတ် ကွယ်လွန်သွားတဲ့အခါ တပည့်တွေဟာ ဝါဒ အမျိုးမျိုး ပြောကြ ဆိုကြ မရှင်းမလင်းဖြစ်ကြ၊ ငြင်းကြ ခုံကြတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ ဘုရားဆီရောက်ကြတာပါပဲ။ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အနီးအနားမှာ ဘယ်သူရှိသလဲ။ အဲဒီဖြစ်စဉ်က ပါဝါပြည်မှာ ဖြစ်တာကိုး။ မြတ်စွာဘုရား သာမဆိုတဲ့ရွာမှာ သီတင်းသုံးတယ်။ အရှင်စုန္ဒက ဒီအကျိုး အကြောင်းကို သိတယ်။ အနီးအနားမှာ ရှိတာကိုး။

သိတော့ ပါဝါကနေပြီးတော့ သာမရွာကို သွားတယ်။ သွားတော့ အရှင်အာနန္ဒာနဲ့ တွေ့တယ်။ ငါ့ရှင် စုန္ဒ သင်လာသလား။ လာပါတယ်။ ဘာစကားလက်ဆောင်များ ပါသလဲလို့ဆိုတော့၊ ပါပါတယ်တဲ့ စကား လက်ဆောင်။ ဒီနေ့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားစရာ ပါတယ်။

နိဂဏ္ဌနာဋပုတ်ကြီး ကွယ်လွန်တဲ့အကြောင်း သူ့တပည့်တွေ ဝါဒ အမျိုးမျိုးနဲ့ စကားများနေကြတဲ့အကြောင်း လျှောက်ထားတယ်။

ဘုရားဆီ လာသွားကြစို့ ဆိုပြီးတော့ အရှင်အာနန္ဒာရယ်၊ အရှင်
စုန္ဒရယ် သွားလျှောက်ကြတော့-

မြတ်စွာဘုရားက- နံပါတ်(၁) စုန္ဒ၊ ဘုရားကလဲ တရားတွေကို
ကိုယ်တိုင် သေချာသိတဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဟုတ်ဘူး။ ဟောတဲ့တရားကလဲ
ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း၊ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း တရားမဟုတ်ဘူး။
တပည့်သား သာဝကက အဲဒီလမ်းစဉ်အတိုင်း လိုက်နာပြီး မကျင့်ဘူးတဲ့။

အဲဒီလို တပည့်သားသာဝကမျိုးကို ချီးမွမ်းပြောဆိုသင့်တယ်။
ဘယ်လို ချီးမွမ်းပြောဆိုသင့်သလဲ။ “သင်ဟာ အရတော်ပေစွ၊ သင်လူဖြစ်
ကျိုးနပ်ပေစွ” ဘာကြောင့်လဲ။

ဘုရားကလဲ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သစ္စာလေးပါးကို အမှန်သိတဲ့ဘုရား
မဟုတ်ဘူး။ တရားကလဲ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း တရားမဟုတ်။
သင်ကလဲ အဲဒီတရားကို လိုက်နာပြီးတော့ မကျင့်ဘူးဆိုတော့
ဒါကောင်းတဲ့ လုပ်ရပ်ပဲ။

ဒီနေရာမှာ ဘုရားကလဲ ကဲ့ရဲ့အပ်တဲ့ ဘုရားပဲ၊ တရားကလဲ
ကဲ့ရဲ့အပ်တဲ့တရားပဲ၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်လို့ပါ။

ဘုရားကလဲ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဟုတ်လို့ ကဲ့ရဲ့အပ်တယ်။ တရား
ကလဲ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်လို့ ကဲ့ရဲ့အပ်တဲ့တရား၊ မမှန်တဲ့
ဘုရားက ဟောထားတဲ့ မမှန်တဲ့တရားကို အားမထုတ်တဲ့အတွက်
သာဝကတပည့်များကျတော့ ချီးမွမ်းထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်လာတယ်။

အဲဒီလို ဘုရားမမှန်၊ တရားမမှန်တဲ့ နေရာမှာ အမျိုးကောင်းသား
တစ်ယောက်၊ အမျိုးသမီးကောင်းတစ်ယောက်ဟာ အဲဒီတရားကို ကိုယ်
တိုင်လဲအားထုတ်တယ်။ သူတစ်ပါးကိုလဲ တိုက်တွန်းတယ်ဆိုရင် “ဗဟုံ
အပူညံ့ ပသဝန္တီ” - အားလုံးအကုသိုလ်ကြီးပဲ ဖြစ်ကြတယ်။ အကုသိုလ်
ပွားကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော တရား
မဟုတ်သောကြောင့်ပါပဲ။ ဒါကတစ်မျိုး။

နံပါတ်(၂)က ဘာဟောသလဲဆိုတော့ ဘုရားကလဲ သမ္မာသိတဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမဟုတ်ဘူး။ တရားကလဲ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း ဝဋ်မှထွက် မြောက်ကြောင်း တရားမဟုတ်ဘူး။ သို့သော်လဲပဲ သာဝကတစ်ယောက် က လိုက်နာကျင့်သုံးလိုက်တာ၊ မမှန်တဲ့ဘုရားကဟောတဲ့ မမှန်တဲ့ တရားကို သာဝကတစ်ယောက်က လိုက်နာနေလိုက်တာ။

သူ့ကို ကဲ့ရဲ့ပြောသင့်တယ်တဲ့။ ဘယ်လိုကဲ့ရဲ့ပြောသင့်သလဲလို့ ဆိုတော့ သင်ဟာ လူ့ဘဝအရမတော်ဘူး။ သင့်အဖြစ်က အတော်ဆိုး တယ်။ ဘာကြောင့် ဘုရားလဲမမှန်ဘူး။ ဟရားလဲမမှန်ဘူး။ သင်ကတော့ လိုက်နာ ပြီးတော့ အားထုတ်နေလို့ပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ဘုရားကလဲ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဟုတ်လို့ ကဲ့ရဲ့အပ်တယ်။ တရားကလဲ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်လို့ ကဲ့ရဲ့အပ်တယ်။ တပည့်ကိုလဲ မမှန်တဲ့လမ်းကြော လိုက်နာကျင့်သုံးနေတဲ့အတွက် ကဲ့ရဲ့ အပ်တယ်။

ဒီလို ဘုရားမမှန်၊ တရားမမှန်တဲ့နေရာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်ယောက်က မိမိကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်တယ်၊ ကျင့်ကြံတယ်။ သူတစ်ပါးကိုလဲ အားထုတ်စေတယ်လို့ဆိုရင် အားလုံး အကုသိုလ်ချည်း ထဲများကြတာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုရင် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်တဲ့ တရား မဟုတ်သောကြောင့်ပါပဲ။ ဒီတော့ အားထုတ်တိုင်းလဲ ကောင်းတာ မဟုတ်ဘူးလို့ သိမှတ်ဖို့ပါပဲ။

နံပါတ် (၃)ကျတော့ ဘာဟောသလဲလို့ဆိုတော့ စုန္ဒ၊ ဘုရား ကလဲ သစ္စာလေးပါး ကိုယ်တိုင်သိတဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား၊ တရားတော် ကလဲ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့တရား။

ဒီနေရာမှာ တပည့်သာဝကတစ်ယောက်က ဒီတရားကို လိုက် နာပြီးတော့ အားမထုတ်ဘူး၊ မကျင့်ကြံဘူး။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကဲ့ရဲ့ထိုက် တယ်။ သင်ဟာ အရမတော်ဘူး။ လူ့ဘဝကြီး ရကျိုးမနပ်ဘူး။

ဘာကြောင့် ဘုရားလဲမှန်တယ်။ တရားလဲမှန်တယ်။ သင်ကမှ အားမထုတ်ပဲကိုး။ ဘုရားက ချီးမွမ်းအပ်တဲ့ဘုရား၊ တရားတော်ကလဲ ချီးမွမ်းအပ်တဲ့တရား၊ တပည့်သား သာဝကက ကဲ့ရဲ့အပ်တဲ့ တပည့်သား သာဝကဖြစ်နေတယ်။

ဒီလို ဘုရားမှန်၊ တရားမှန်တဲ့နေရာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ကိုယ်တိုင်လဲ အားမထုတ်ဘူး။ သူတစ်ပါးကိုလဲ အားထုတ်ဖို့မတိုက်တွန်းဘူး။ အဲဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် အကုသိုလ်တွေချည်း ဖြစ်ကြတာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ကောင်းစွာဟောကြားအပ်တဲ့တရား ဖြစ်သောကြောင့်ပါပဲ။ ယခုလို စစ်မှန်ပြည့်စုံတဲ့သာသနာတော် ဘုရားတရားမှန်တဲ့အချိန် တပည့်သာဝကတို့ရဲ့ ချွတ်ယွင်းမှုကြီး ရှိနေတတ်ပါတယ်။

နံပါတ်(၄)ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ “သတ္တာစ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”- ဆရာ ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၊ သစ္စာလေးပါး အမှန်သိတဲ့ တရားမှန်တယ်။ တရားတော်ကလဲ “နိယျာနိက”- ဝဋ်မှထွက်မြောက် ကြောင်းတရား၊ “ဝုပသမ သံဝတ္တနိက”- ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ် တဲ့တရား၊ တပည့်သားသာဝကလဲ အားထုတ်လိုက်တာ။

အဲဒီလို ဘုရားလဲမှန်တယ်။ တရားလဲမှန်တယ်။ လိုက်နာကျင့်ကြံ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကျတော့ “လာဘာဝတေ”၊ “သုလဒ္ဓံဝတေ”- သင် လူ့ဘဝ အရတော်ခြင်းပဲ၊ အရတော်လေစွ၊ လူ့ဘဝရကျိုးနပ်ပေစွ။

ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ ဘုရားကလဲ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၊ တရား ကလဲ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်းတရား၊ သင်ကလဲ အားထုတ်တာကိုးလို့ အားပေးသင့်တယ်။ ချီးမွမ်းသင့်တယ်။

ဒီနေရာမှာ ဆရာဖြစ်တဲ့ ဘုရားကလဲပဲ ချီးမွမ်းအပ်တဲ့ဘုရား၊ တရားတော်ကလဲ ချီးမွမ်းအပ်တဲ့တရား၊ သာဝကတပည့်သားကလဲ ချီးမွမ်းအပ်တဲ့တပည့်။

အဲဒီလို ဘုရားမှန်၊ တရားမှန်တဲ့ အချက်အပေါ်မှာ မူတည်ပြီး တော့ အမျိုးသားကောင်းတစ်ယောက်၊ အမျိုးကောင်းသမီးတစ်ယောက်

ဟာ ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်တယ်။ သူတစ်ပါးကိုလဲ အားထုတ်စေတယ်။
အားထုတ်တာကိုလဲ အားပေးတယ်။

“ဗဟုံ ပညံ ပသဝန္တိ” အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားလုံးဟာ ကုသိုလ်
ပွားကြတာချည်းပဲ။ ကုသိုလ်မှနည်းနည်း မဟုတ်ဘူး။ များများကြီး
ပွားတယ်။ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ တရားတော်ကို ကောင်းစွာဟော
ကြားအပ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။

ယနေ့ ဘုန်းကြီးတို့ တွေ့ကြုံနေရတဲ့ သာသနာတော်က ဘုရား
ကလဲ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို ကိုယ်တိုင်သိ၊ ကိုယ်တိုင်
သိတဲ့ သက်သေက ပိဋကတ်သုံးပုံတရားတော်တွေ။

ပိဋကတ်တော် အုပ်ရေ (၄၀)၊ ကျမ်းက (၅၂)ကျမ်း ရှိတယ်။
အဲဒီ (၄၀)အုပ်မှာ ကမ္ဘာ့ပညာရှင်တွေ၊ သာသနာ့ပညာရှင်တွေထဲက
ဘယ်နားလေးတော့ မှားပါတယ်။ ဘယ်နားလေးတော့ ရှေ့နောက်မညီ
ဘူးလို့ ယခုအချိန်ထိအောင် ထောက်ပြနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါဘူး။

ဒီလို များများစားစား ဟောကြားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာလဲ
ဘယ်ဘာသာမှ မရှိပါဘူး။ ဒီဗုဒ္ဓဘာသာမှာပဲ ဒီတရားတော်တွေ ဒုနဲ့
ဒယ်နဲ့ ရှိပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ဘာသာအသီးသီးမှာ ဒီလို ဒုနဲ့ဒယ်နဲ့ မရှိပါဘူး။ ဘုရား
ပွင့်တယ်။ ဘုရားကိုယ်စား တရားတော်တွေ ထားခဲ့တယ်။ အဲဒီလို
အခြေအနေမျိုး ကမ္ဘာ့ဘာသာအသီးအသီးမှာ ဒီလို မွန်မြတ်တဲ့ အမွေ
အနှစ်ကြီး မရရှိကြပါဘူး။ အခြားဘာသာတွေမှာ ဘုရားက ပွင့်မလာ
သေးဘူး။ ဘာသာ အသီးအသီးမှာက ဘုရားလွတ်လိုက်တဲ့ တမန်တော်
တွေပဲ လာနေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ တမန်တော်တွေဟာ တရား
မဟောနိုင်သေးပါဘူး။ တကယ်ဘုရားကျမှ တရားဟောနိုင်မှာကိုး။

အဲဒီတော့ ကမ္ဘာ့ဝါဒလမ်းစဉ် ဘာသာတွေကို အကျဉ်းချုပ်
အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် အခုဘုရားကိုယ်စား တရားတော်ဆိုတဲ့
ဘုရားကိုတွေ့ကြုံပြီးတော့ နေရတဲ့ ဝါဒလမ်းစဉ်နဲ့ ဘုရားမျှော်ပြီးတော့
နေရတဲ့ ဝါဒလမ်းစဉ်။ ဒီ (၂)မျိုးပဲ ရှိနေပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ မြတ်စွာဘုရား သစ္စာလေးပါး သိတော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ဆရာအဖြစ် ဦးထိပ်ထားတယ်။

“ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ”

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ကိလေသာ ငြိမ်းကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ ပရိယတ္တိတရားတော်က လမ်းညွှန် တရားပေါ့။

ဒါနသီလတရားတွေ၊ သမထတရားတွေ၊ ဝိပဿနာတရားတွေ ဒီအထဲမှာ အစုံအလင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာတရား။ အဲဒီလို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဟောကြားထား တဲ့ တရားတော်ကိုပဲ။

“ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ”

ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်အစဉ်အဆက်တို့ကလဲ ဘုရားစကားတော် တွေကို သင်ယူပို့ချ နာကြားကျင့်ကြံ ထိန်းသိမ်းတော်မူကြတယ်။ ကောင်းမွန်ဖြောင့်မှန် လျှော်ကန်သင့်မြတ် အကျင့်ပဋိပတ် ရှိတော်မူကြ တယ်။ အဲဒီသံဃာကို-

“သံဃသရဏံ ဂစ္ဆာမိ”

လို့ ကျေကျေနပ်နပ် သရဏဂုံ ယူကြ။ ကဲ- နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ပဏာမ စကားချီလာတဲ့ ဂါထာလေးပဲ ရွတ်ပြီး နိဂုံးချုပ်ကြစို့ရဲ့။

ဗုဒ္ဓ သုဗုဒ္ဓတာ လောကေ၊
ဓမ္မဿစ သုဓမ္မတာ။
သံဃဿ သုပ္ပဋိပ္ပတ္တိ၊
ဧသာ သာသန သမ္ပဒါ။

လောကေ- လောက၌၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သုဗုဒ္ဓတာ- ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿ- ဟောတော်မူအပ် သောတရားတော်၏၊ သုဓမ္မတာ- ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရားတော်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-

၅၅၈

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

တပည့်သာဝကသံဃာတော်၏။ သုပ္ပဋိပ္ပတ္တိ- ကောင်းစွာလိုက်နာ ကျင့်ကြံ
အားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒေသာ- ဤသည်ပင်၊ သာသနဿ-
သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏၊ သမ္ပဒါ- ပြည့်စုံမှုပါပေတည်း၊ ဒေသာ-
ဤသည်ပင်လျှင်၊ သာသနသမ္ပဒါ- ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်၏
ပြည့်စုံမှုကြီး ဖြစ်ပါပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

လယ်တီဝိပဿနာပြန်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်
 သြဝါခါစရိယနှင့် လယ်တီမူ ပဓာနနာယက
 နာဂလှိုဏ်ဂူဘုရားကုန်းမြေ
 ကလေးဝတောရစာသင်တိုက် ဆရာတော်
 နိုင်ငံတော်သံဃာမဟာနာယကအဖွဲ့ တွဲပက်အကျိုးတော်ဆောင်
 ဒွိပိဋကဓရ - ဒွိပိဋကကောဝိဒ
 အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသ
 ဟောကြားတော်မူသော
 (၁၆)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ
 (၇)ရက်တရားစခန်းပွင့်ပွဲ

မေတ္တာအခါတော်နေ့

ယနေ့ ၁၃၆၄ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့က မေတ္တာအခါ တော်နေ့ဖြစ်ပါတယ်။ “ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်းလေးထောင် အခါတော်နေ့ လို့လည်းခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ကြပါတယ်။

တောရဆောက်တည်တော့မှီ ရဟန်းတော် (၅၀၀)တို့ တောထဲမှာ တရားအားထုတ်တော်မူကြတယ်။ တောကကြမ်းတော့ ခြောက်လှန့် နှောက်ယှက်မှုတွေနဲ့ ကြုံကြရတယ်။ ဒါနဲ့ ဇေတဝန် ကျောင်းတော် ဘုရားထံမှောက်လာရောက်ပြီး အကျိုးအကြောင်း လျှောက်ထားကြတာကို အကြောင်းပြုပြီး မေတ္တာသုတ်တော်ကို ယနေ့လို ဝါခေါင်လပြည့်မှာ ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ သတ္တဝါအားလုံးကို ခြံပြီး မေတ္တာပွားပုံ၊ သတ္တဝါတွေ သုံးစုသုံးပုံ ပုံပြီး မေတ္တာပွားတဲ့နည်းတွေ နှစ်စုနှစ်ပုံပုံပြီး မေတ္တာပွားများတဲ့နည်းတွေ စုံစုံလင်လင် ဟောကြား တော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီမေတ္တာပွားပုံ သုတ္တံအပါအဝင်။

ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် ၃ လ၊ ၅ ရက်အကြာ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၅)ရက်နေ့မှာ ပထမအကြိမ်ဘုရားစကားတော် များ ထိမ်းသိန်းစောက်ရှောက်တဲ့ပွဲကြီးသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြီး ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့ကို အရှင်မဟာကဿပအစရှိတဲ့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားမှီလိုက်တဲ့ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးတွေ သားကောင်းပီသစွာ ထိမ်းသိန်းစောက်ရှောက်၊ စုပေါင်းထားတော်မူခဲ့ကြ တယ်။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီး (၅)ရက်စောပြီး ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ကိုပဲ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်အခါတော်နေ့လို့ သတ်မှတ်ပြီး ပန်းပေါင်းရှစ်သောင်း လေးထောင်၊ ဆီမီးရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့နဲ့ ပူဇော်နေကြတဲ့ အစဉ်အလာကောင်းတစ်ရပ်လည်း ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလို မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများနည်းကို မဟောကြားမီ မေတ္တာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်တကွ အခြားမည်သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းမဆို ပွားများကြမည့် ရဟန်း/ယောဂီတို့အတွက် ရှေးဦးကျင့်စဉ် (၁၅)မျိုး လက်ညှိုးထိုးညွှန်ပြ တော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီ ညွှန်ပြချက်တွေက သက္ကောဥဇုစ သုဟုဇုစ စသည် ၁၅ မျိုးပါပဲ။

(၁) သက္ကော- သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်လိုငြား၊ စွမ်းအားရှိရမည်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာစခန်း တက်လှမ်းကျင့်ကြံလိုတဲ့ ယောဂီများဟာ စွမ်းအင် စွမ်းအား ရှိရမယ်။ ကျန်းမာရမယ်။ သဒ္ဓါတရားယုံကြည်မှုရှိရမယ်။ ဖြောင့်မှန်ရမယ်။ ဇွဲလုံ့လနှင့်ဉာဏ်အမြင်ရှိရမယ်။

(၂) ဥဇု- ကိုယ်နှုတ်နှစ်ဖြာ ဖြောင့်မတ်ခါ ကောင်းစွာရှိရမည်။ ကိုယ်ရောနှုတ်ပါ ဖြောင့်မတ်ရမယ်။ အရွယ်အစားအားလျော်စွာ လရေးကောက်၊ ထွန်ကိုင်ကောက်၊ နွားသေးကောက် အကောက် သုံးမျိုး ကင်းရမယ်။

(၃) သုဟုဇုစ- စိတ်ထဲမှာလဲ ထိုနည်းပဲ အမြဲဖြောင့်ရမည်။ စိတ်ကလဲ ဖြောင့်ရမယ်တဲ့။

လယ်တီဒီပဿနာ

(၄) သုဝစောစ- ပြောလွယ်ဆိုလွယ် ဆုံးမလွယ်၊ တကယ်တော်ရမယ်။ အပြောခက် အဆိုခက်၊ ဆုံးမခက်နေတာဟာ ဒေါသကိန်းနေလို့ပါ။ ပြောလွယ်၊ ဆိုလွယ်၊ ဆုံးမလွယ်တာဟာ မဟာကုသိုလ်စိတ်ကိန်းနေလို့ပါ။ ဒီအချက်က သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့စာသင်တို့က်ရဲ့ အဓိကဆောင်ပုဒ်ကို စာကြိုစား၊ စကားနားထောင်လို့ချမှတ်ထားပါတယ်။ ဘုရားစကား၊ ဆရာစကားမှ နားမထောင်ရင် ရှေ့ခရီးဆက်ဖို့ကောင်းအောင် ပြုပြင်ဖို့ခက်လှပါတယ်။

(၅) မုဒု- ကိုယ်နှုတ်စိတ်မှာ နူးညံ့စွာကောင်းစွာရှိရမည် ဆိုတဲ့ အတိုင်း ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းကြမည့် ယောဂီများဟာ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်၊ နူးညံ့ကြရမယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးဆရာတော်ကြီးများက အစားကြမ်း၊ အအိပ်ကြမ်း၊ အသွားကြမ်း၊ အထိုင်ကြမ်း၊ အရယ်ကြမ်း၊ စိတ်ကြမ်း၊ ကိုယ်ကြမ်း၊ နှုတ်ကြမ်း၊ အဆုံးအမကြမ်း၊ ကြမ်းကိုးကြမ်းကို ပယ်ရမည်လို့ ဆုံးမတော်မူကြတယ်။

(၆) အနတိမာနီ- ရိုသေနှိမ်ချ နိဝါတ မုချရှိရမည်။ တရား အားထုတ်ကြမည့် ယောဂီတွေအား မြတ်ဘုရားကရှေ့ပြေး ကျင့်စဉ်လေးတွေ ပေးနေတာ၊ ကျေးဇူးတော်ရှင်ကလေးဝ အဘိုးဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဂါရဝေါစ၊ နိဝါတရှိမှတိုးတက်တန်ခိုးထွက်မည်လို့ ဆိုဆုံးမတော်မူဘူးပါတယ်။

(၇) သန္တုဿကော- ရှိတာနဲ့ပဲ မျှတမြဲ ရောင့်ရဲလွယ်ရမည်။ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းအားထုတ်မဲ့ ယောဂီသူတော်စဉ်ဟာ ရသမျှနှင့် တင်းတိမ်ကြိမ်သမျှနှင့် ရောင့်ရဲရမယ်။

(၈) သုဘရာ- ပြုစုကြသူ၊ ပေးလှူသူ၊ လွယ်ကူစေရမည်။ မိမိတို့ တရားအားထုတ်တဲ့အခါ အဖက်ဖက်က ကူညီဆောင်ရွက် ချက်ပြုတ်ပေးလှူကြသူများ ပြုစုရလွယ်ကူစေရမယ်။

(၉) အပုကိစ္စော- အပိုအမိုထိုထိုကိစ္စ မပြုရ၊ ကိစ္စနည်းရမည်။ အပိုကိစ္စတွေ ဝေယျာဝစ္စတွေပါ ဘေးဖယ်ထားတာ ကောင်းတယ်တဲ့။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

(၁၀) သလ္လဟုကဝုတ္တိ- ငှက်၏ပမာ ဝန်ပေါ့စွာဖြင့် ဥစ္စာပစ္စည်း မသိမ်းဆည်းနည်းအောင်ပြုရမည်။ ငှက်ကလေးတွေလိုပဲ အတောင်ပံပဲ ဝန်ရှိတယ်။ သစ်တစ်ပင်မှာ အသီးအပွင့်တွေစားပြီး ကုန်သွားရင် နောက်တစ်ပင်ပြောင်းရွှေ့ကြသလို ဝန်ပေါ့မှ တရားနဲ့တည်ပါတယ်။

(၁၁) သန္တိန္ဒြိယော- မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ သတိပိတ်၊ ဆိတ်ငြိမ်စေရမည်။ ဒီ (၆)မျိုး သတိစွဲယှဉ်တံခါးကျင်နဲ့ တားဆင်ကာဆီး လုံခြုံစေရမယ်။ ဒီနေရာမှာ မျောက်လွဲကျော်လို မနေရပုံကို ဆိုဆုံးမ တော်မူလေ့ရှိကြတယ်။

(၁၂) နိပကော- အရာရာမှာ နှိုင်းယှဉ်ပါ ပညာရင့်ရမည်။ ဒီနိပကော ဆိုတဲ့ ဂုဏ်အချက်ကတော့ ဝိပဿနာပိုင်းရောက်တဲ့အခါ အရေးကြီး ပါတယ်။

(၁၃) အပ္ပဂဗ္ဗော - ပြောဆိုကြံတွေး ပြုမူရေး၌ မယဉ်ကျေးတာ မသင့်တာ ဝေးစွာရှောင်ရမည်။ ယောဂီသူတော်စင်များ ပြောရေးဆိုရေး အပြုအမူ ယဉ်ကျေးရမယ်။

(၁၄) ကုလေသ္မနန္တဂိဒ္ဓေါ - ဆွေမျိုး ဉာတကာ ရင်းနှီးရာ တွယ်တာ ကင်းရမည်။ တရားအားထုတ်ပြီဆိုတာနဲ့ ဆွေရယ်မျိုးရယ် အဆက် အသွယ်တောင်မလုပ်တော့ပဲ အားထုတ်တာကောင်းတယ်။ ဆွေမျိုး ဉာတကာတွေဟာလဲ ပလိဗောဓ အနှောက်အယှက်တွေကိုး

(၁၅) နစခုဒ္ဒမာစရေ ကိစ္စဉ္စိ ယေနဝိညူ ပရေ ဥပဝဒေယျံ။
ပညာယိုများက ကဲ့ရဲ့ငြားသည့် အမှားကိစ္စ ဟူသမျှ မုချရှောင်ရမည်။
ဒီအချက်က အားလုံးခြုံမိငုံမိတယ်။ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မည့်ယောဂီများ သူတော်ကောင်းတွေ ကဲ့ရဲ့တာတွေ အားလုံး ရှောင်ရမည်။

လူမိုက်တစ်သောင်း ကဲ့ရဲ့ရှောင်းလည်း သူကောင်းတစ်ယောက် ချီးမွမ်းပျောက်၏။ လူမိုက်တစ်သောင်း ချီးမွမ်းရှောင်းလည်း သူကောင်း တစ်ယောက် ကဲ့ရဲ့ပျောက်၏ ဆိုသလို သူတော်ကောင်း၏ ကဲ့ရဲ့မှု၊

ချီးမွမ်းမှုဟာ အရေးကြီးတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓကြီးက-

“ဘယ်သူကဲ့ရဲ့ ကဲ့ရဲ့ ဘုရားမကဲ့ရဲ့အောင် နေကြ”တဲ့။ အဲဒီလို တရားအားထုတ်ကြသူတိုင်း လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်း ရှေ့ပြေး ပရိတ် (၁၅)တန်ကို မေတ္တာသုတ်မှာ ဘုရားဟောကြားတဲ့ပါတယ်။

မေတ္တာသုတ္တံ ဟောထုတ်ပြန်ကျင့်ရန် ဖြစ်ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်လိုလား ပုဂ္ဂိုလ်များ ကြိုးစားကျင့်ရမည်လို့ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း မပေးမှီ ဟောဒီ (၁၅)မျိုးကို “မူ” တစ်ရပ်အနေနဲ့ ချမှတ်ပေးတော်မူခဲ့တာ။ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ဆရာကျေးဇူးတော်ရှင် မုံရွာမြို့ အရှေ့လယ်တီဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ကုဏ္ဍလမဟာထေရ်က ၂၀၀၁ ဗုဒ္ဓစာပေ ပထမဆုရ မဟာသုတ ဒီပနီမှာ ဒီလင်္ကာလေးတွေ ရေးစပ်ထားတယ်။

ဘုရား တရားဒေသနာတော်တွေဟာ ပြည့်စုံလှပါတယ်။ ယခုလို မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း မစီးဖြန်းမှီ ရှေ့ပြေးကျင့်စဉ် (၁၅)မျိုးကို ဟောသလို မေတ္တာဆိုတဲ့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းမှာပင် မရပ်တန့်စေပဲ ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့်က အရဟတ္တဖိုလ်အထွဋ်တင်ပြီး ဟောထားပုံလေးနဲ့ ပူဇော်ကြမယ်။

ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ
သီလဝါ ဒဿနေန သမ္ပန္နော
ကာမေသု ဝိနေယျဂေဓံ
နဟိဇာတုဂဗ္ဘသေယျပုနရေတိ။

သော- ထိုမြတ်သောနေခြင်းဖြင့် နေနိုင်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဒိဋ္ဌိဉ္စ- အတ္တဒိဋ္ဌိသို့လည်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသို့လည်း၊ အနုပဂ္ဂမ္မ - မကပ်ရောက်မှု၍၊ သီလဝါ- လောကုတ္တရာ သီလရှိသူသည်၊ ဒဿနေန- သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော- ပြည့်စုံသူသည် သမာနော ဖြစ်လျက်၊ ကာမေသု- ဝတ္ထု၊ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဂေဓံ- ကိလေသာဖြင့် တွယ်တာမက်မောခြင်းကို၊ ဝိနေယျ- မကျန်မကြွင်း အရှင်းပယ်ရှားပြီး သော်၊ ဇာတု- စင်စစ်ဧကန် အမှန်ပင်၊ ပုန- နောက်ထပ်တဖန်၊ ဂဗ္ဘသေယျ- ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်းသို့၊ နဒတိ- မရောက်ရတော့ပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

အဲဒီလို ဟောတော်မူလိုရင်းက မေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အထွဋ် တင်ထားတာက အရဟတ္တဖိုလ်၊ ရှင်ဘုရင်က သားတော်၊ သမီးတော် တွေအား ထမင်းကျွေးတဲ့အခါ ဘုရင်စည်းစိမ်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ အစာ အာဟာရကို တန်းတူကျွေးတယ်။ စားကြတဲ့သားတော် သမီးတော်တွေက မိမိတို့ရဲ့ဝမ်းနဲ့ချင့်ပြီး စားနိုင်သလောက်ပဲစားကြသလို၊ မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောတဲ့အခါမှာ တရားဒေသနာတိုင်းမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ပဲ အထွဋ် တင်ပြီးဟောတာပါပဲ။ နာကြားကြတဲ့ သာဝကတွေက မိမိတို့ရဲ့ ဉာဏ် နားနဲ့ လျော်ရုံလက်ခံနိုင်ရုံလောက်လေးသာ ရယူနိုင်ကြပါတယ်။

ဒီနေ့ မေတ္တာအခါတော်နေ့ - ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် ကို အကျဉ်းချုံးလိုက်တော့ အင်္ဂါ ၉ တန်း၊ အင်္ဂါ ၉ တန်းကို အကျဉ်းချုပ် လိုက်တော့ နိကယ်ငါးရပ်၊ နိကယ်ငါးရပ်ကို အကျဉ်းချုံး ခေါ်ဝေါ်လိုက် တော့ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကို အဆိုညွှတ်၊ အနှစ်ထုတ်လိုက်တော့ ဗောဓိပက္ခိယ ၃၇ ပါး၊ တစ်ဖန်ထပ်ပြီး အဆိုညွှတ်ထုတ်လိုက်ပြန်တော့ မဂ္ဂင် ၈ ပါး၊ အဲဒီကနေ သိက္ခာသုံးပါး၊ စရဏ ၂ ပါး၊ သမထ ဝိပဿနာ ၂ ပါးအထိ ရောက်လာပါတယ်။ အခု သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးအားထုတ်ကြရမှာမို့ ရှစ်သောင်းလေးထောင်ရဲ့ အဆို အမိန့်အတိုင်း အားထုတ်ရတာပါလားလို့ ဝမ်းသာကျေနပ်၊ အကျိုးအမြတ် ရရှိနိုင်ကြပါစေ။

ဒီမေတ္တာအခါတော်နေ့ မေတ္တာရှေ့ပြေး ကျင့်ရမည့်ကျင့်ဝတ် (၁၅)ပါးလင်္ကာလေးလိုက်ဆိုပြီး တရားနိဂုံးချုပ်ကြစို့ရဲ့။

- ၁။ သိက္ခာသုံးပါးကျင့်လိုငြား စွမ်းအားရှိရမည်။
- ၂။ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ဖြာ ဖြောင့်မတ်ခါ ကောင်းစွာရှိရမည်။
- ၃။ စိတ်ထဲမှာလဲ ထိုနည်းပဲ အမြဲဖြောင့်ရမည်။
- ၄။ ပြောလွယ်ဆိုလွယ် ဆုံးမလွယ် တကယ်တော်ရမည်။
- ၅။ ကိုယ်နှုတ်စိတ်မှာ နူးညံ့စွာ ကောင်းစွာရှိရမည်။
- ၆။ ရိုသေနှိမ်ချ နိဝါတ မုချရှိရမည်။

လယ်တီပိပဿနာ

- ၇။ ရှိတာနဲ့ပဲ မျှတမြဲ ရောင့်ရဲလွယ်ရမည်။
- ၈။ ပြုစုကြသူ ပေးလှူသူ လွယ်ကူစေရမည်။
- ၉။ အပိုအမို ထိုထိုကိစ္စ မပြုရ ကိစ္စနည်းရမည်။
- ၁၀။ ငှက်၏ပမာ ဝန်ပေါ့စွာဖြင့် ဥစွာပစ္စည်း မသိမ်းဆည်း နည်းအောင်ပြုရမည်။
- ၁၁။ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် သတိပိတ် ဆိတ်ငြိမ်စေ ရမည်။
- ၁၂။ အရာရာမှာ နှိုင်းယှဉ်ပါ ပညာရင့်ရမည်။
- ၁၃။ ပြောဆိုကြံတွေး ပြုမှုရေး၌ မယဉ်ကျေးတာ မသင့်တာ ဝေးစွာ ရှောင်ရမည်။
- ၁၄။ ဆွေးမျိုးဉာဏာ ရင်းနှီးရာ တွယ်တာကင်းရမည်။
- ၁၅။ ပညာယိုများ ကဲ့ရဲ့ငြားသည့် အမှားကိစ္စ ဟူသမျှ မုချရှောင်ရ မည်။
 မေတ္တသုတ္တံ ဟောထုတ်ပြန် ကျင့်ရန်ဖြစ်ပေသည်။
 နိဗ္ဗာန်လိုလား ယောဂီများ ကြိုးစားကျင့်ရမည်။
 သာဓု - သာဓု - သာဓု

ယနေ့ ၁၃၆၄ ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့။
 ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် ၃ လ၊ ၅ ရက်အကြာ
 ယနေ့မှာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တရားတော်တွေကို စတင်၍
 အရှင်မြတ်ကြီးများ ထိမ်းတော်မူခဲ့ကြလို့ ယခုနှစ်ပေါင်း ၂၅၄၆ နှစ်
 တိုင်အောင် လိုက်နာကျင့်သုံးခွင့်ရနေကြတာပါ။ အဲဒီလို ကျင့်သုံးခွင့်
 ရတော့မှ မဂ်ဖိုနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရမှာပါ။ ဒီအတိုင်း သာမန်နေ သာမန်စား
 သာမန်သွားနေလို့ရမှာမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ တရားတွေက ဓမ္မက္ခန္ဓာ
 အားဖြင့် သုတ္တံ ပိဋကတ်မှာ ၂၁၀၀၊ ဝိနည်းမှာ ၂၁၀၀၊ အဘိဓမ္မာမှာ
 ၄၂၀၀ ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိပါတယ်။ ဒီပိဒိပိကြံ ရဟန္တာ

အရှင်မြတ်ကြီးတွေချည်းပဲ အပါး(၅၀၀) စုပေါင်းရွတ်ခါ သင်္ဂါယနာ တင်ပြီး အဆင့်ဆင့်ထိမ်းခဲ့ကြတာ ယနေ့တိုင်ပါပဲ။ နည်းမျိုးစုံနဲ့ ထိမ်းခဲ့ကြတာ နှုတ်၊ ပေရွက်၊ ကျောက်စာ၊ စာအုပ်၊ ကွန်ပျူတာထဲ ရေးထည့်ပြီး ထိမ်းသိန်းခဲ့ရတာ၊ တန်ဖိုးကြီးလွန်းလို့ ပျောက်သွားရင် ပြန်မရနိုင်လို့ ထိန်းခဲ့ကြရတာပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ပိဋကတ်သုံးပုံရှိသလို အခြားဘယ်ဘာသာမှာမှ မရှိပါဘူး။ ဗြဟ္မာကိုပဲ အထွဋ်အမြတ်ကိုးကွယ် ကြသူများအား ဗြဟ္မာကြီးတွေက ဟောထားတာ ဂါထာ၊ တစ်ရာ တစ်ထောင် မရှိပါဘူး။ မပြနိုင်ကြပါဘူး။ နတ်ကိုးကွယ်တဲ့သူတွေအား နတ်တွေက ဂါထာတစ်ရာ တစ်ထောင်ညွှန်းပြဟောပြတာမရှိပါဘူး။ အခြားအခြား ကမ္ဘာ့ဘာသာ ကြီးများတည်ထောင်ကြသူများဟာလည်း မိမိဘာသာကို လေ့လာလိုက်စား ကိုးကွယ်သူများ အကျိုးများစေရန် ချမ်းသာကြစေရန် ဂါထာတစ်ရာတစ်ထောင် ဘယ်နေ့ဘယ်ရက် ဘယ်အချိန် ဘယ်သူ့အား ဘယ်တရားဟောထားတယ်ဆိုတာ မရှိကြ ပါဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ ကိုးကွယ်အားထားနေကြတဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားတစ်ဆူတည်း သာလျှင် ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်တရားတော်များစွာကို ဟောကြားထားခဲ့ပါတယ်။ ဒီတရား တော်တွေထဲမှာ ပညတ်တွေကိုလည်း ရည်ရွယ်ချက်ရှစ်မျိုးထား ဟောခဲ့ ပါတယ်။ ပရမတ်တရား သက်သက်ကိုလဲ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ပရမတ်ဟောဖို့ အဓိကထား ပွင့်ပေါ်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း ပရမတ် အဘိဓမ္မာကို ဦးစားပေးဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီပရမတ်ကို ခြုံပြီးပြောမယ်ဆိုရင် လေးမျိုး၊ စိတ် (၁)၊

စေတသိတ် (၅၂)၊

ရုပ် (၂၈)

နိဗ္ဗာန် (၁) ပေါင်း (၈၂)ပါးရှိပါတယ်။ အဲဒီ (၈၂)ပါးကို အကျယ်ချဲ့ပြီး ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ ဤကမ္ဘာ၊ ဤစကြဝဠာလို ကမ္ဘာတွေ စကြဝဠာတွေ အနန္တအဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိဖြစ်လာတယ်။ လူသတ္တဝါ

နတ်သတ္တဝါ၊ ဗြဟ္မာသတ္တဝါတွေ မရေမတွက်နိုင်အောင် ဖြစ်လာတယ်။
(၃၁) ဘုံ လောကကြီးဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီ (၃၁)ဘုံလောကမှာရှိတဲ့
လောကသူလောကသားတွေ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေ စကြဝဠာသူ
စကြဝဠာသားတွေ တစ်ဖန်ပြန်ချဲ့လိုက်ပြန်တော့ -

စိတ်   ၁

စေတသိတ်   ၅၂

ရုပ်   ၂၈

နိဗ္ဗာန်   ၁

ဆိုတဲ့ (၈၂)ပါးမျိုးပဲ ရှိပါ

တော့တယ်။ အဲဒီ (၈၂)ပါးမျိုးကို မြင်အောင်ကြည့်ကြရမှာပဲ။ အဲဒီထဲမှာ
ပညတ်မပါဘူး၊ အမေ၊ အဖေ၊ အကို၊ အမ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာစတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
ပညတ်တွေက မူသေမရှိဘူး။ ဥပမာ အမျိုးသားတစ်ယောက်ကို ဦးကြည်၊
အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို ဒေါ်ကြည်တဲ့။ အဲဒီလို မူသေမရှိတဲ့
ပညတ်ကို ဝိပဿနာ နယ်ပယ်မှာ မသုံးရ၊ မကြည့်ရပါဘူး။ ဒီပညတ်
တွေက တရားအားမထုတ်ပဲနဲ့လည်း သိမြင်နေကြပါတယ်။ ဝိပဿနာ
နယ်ပယ်မှာ အားထုတ်ကြည့်ပြီး ကြည့်ရရှုရမှာက စိတ်၊ စေတသိတ်၊
ရုပ်တရားတွေပါပဲ။ ကြီးစား အားထုတ်ပြီး ရှုနိုင်မှမြင်နိုင်တာက ပရမတ်၊
ပရမတ်မှာလဲ သင်္ခတပရမတ် အကြောင်းတရားတွေက ပြုပြင်စီရင်
ထားတဲ့ ပရမတ်၊ အသင်္ခတပရမတ်၊ မပြုမပြင်ပဲထားတဲ့ပရမတ်။

သင်္ခတပရမတ်က စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ်။ အသင်္ခတပရမတ်
ဆိုတာက နိဗ္ဗာန်၊ ယနေ့ယောဂီသူတော်စင်တို့ ဝိပဿနာနယ်ပယ်မှာ
မြင်အောင်သိအောင် ရှုကြမှာက သင်္ခတပရမတ် စိတ်၊ စေတသိတ်၊
ရုပ်ကို ရှုရမှာပါ။ ပညတ်နဲ့ အသင်္ခတပရမတ်နိဗ္ဗာန်ကို သမထပိုင်းမှာ
ရှုရပါတယ်။

သင်္ခတပရမတ်ဖြစ်တဲ့ စိတ်ပရမတ်၊ စေတသိတ်ပရမတ်၊ ရုပ်
ပရမတ်တို့ဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာရဲ့ အာရုံတွေဖြစ်ပါတယ်။
အကြောင်းတရားတွေပြုပြင် စီမံထားတဲ့ပရမတ်များမှာ အမှတ်အသား

သုံးမျိုးစီရှိကြတယ်။ အနတ္တလက္ခဏာ သုတ္တံမှာ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

စိတ်ပရမတ်ရဲ့ အမှတ်လက္ခဏာစေတသိတ် ပရမတ်ရဲ့ အမှတ်လက္ခဏာ၊ ရုပ်ပရမတ်ရဲ့ အမှတ်လက္ခဏာ၊ သုံးမျိုးစီသုံးမျိုးစီ ရှိတာချင်းတူကြတယ်။ မိမိတို့စတင် အာရုံယူ သမထနယ်ပယ်တုန်းက ပင်တိုင်ထား အားထုတ်ရှုကြည့်ခဲ့တဲ့ ထွက်လေဝင်လေ ပရမတ်နာမည်နဲ့ ခေါ်တော့ဝါယောရုပ်၊ အဲဒီဝါယောရုပ်သည် သင်္ခတရုပ်ပရမတ် အဲဒီဝါယောရုပ် သင်္ခတပရမတ်တစ်ခုကိုပဲ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဥပ္ပါဒေါပညာယတိ၊ ဝါယောလေရုပ်ရဲ့ ဖြစ်ပုံလေးပဲထင်ရှားတယ်။ ဝယောပညာယတိ- ဝါယောရုပ်ရဲ့ပျက်သွားပုံလေးလဲ ထင်ရှားတယ်။

ဋီတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိ ဋီတည်တဲ့တဲ့ အခိုက်လေးရဲ့ တစ်မျိုးပြောင်းသွားပုံလေးလည်း ထင်ရှားတယ်။ ဖြစ်ခြင်း၊ ရင့်ခြင်း၊ ပျက်ကွက်ခြင်းဆိုတဲ့ သုံးမျိုးသောအမှတ်တံဆိပ်၊ လက္ခဏာဟာ ဝါယောရုပ်မှာ ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ဖြစ်တာနဲ့ ပျက်တာက ပိုထင်ရှားတယ်။ ဝါယောရုပ်ရဲ့ဖြစ်တာကို မြင်အောင်ကြည့် ဝိပဿနာဖြစ်တယ်။ ဝါယောရုပ်ရဲ့ပျက်တာကို မြင်အောင်ကြည့် ဝိပဿနာပါပဲ။ အဲဒီထွက်လေ ဝင်လေကို ရှုပြီးနေတဲ့စိတ်ဖြစ်တဲ့အကြိမ်တွေများပြားစွာပါတယ်။ အဲဒီစိတ်ဟာလည်း သင်္ခတပရမတ်ပါပဲ။ အဲဒီစိတ်မှာလည်း အမှတ်တံဆိပ်သုံးမျိုးပဲရှိတာပါပဲ။ စိတ္တဿဥပ္ပါဒေါပညာယတိက စိတ်ရဲ့ ဖြစ်ပုံလေးထင်ရှားတယ်။ ဝယောပညာယတိ စိတ်ရဲ့ပျက်ပုံလေးထင်ရှားတယ်။ ဋီတဿအညထတ္တံ ပညာယတိ စိတ်ရဲ့ရင့်ပုံလဲထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလိုအဖြစ်အပျက်ကို သိအောင်မြင်အောင်ရှုတဲ့ ဉာဏ်ကို ဖြစ်ပွား၊ ပျက်မှု အစုံရှု၊ ဥဒဗ္ဗယဉာဏ်ဆိုတဲ့အတိုင်း ဥဒဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်လာပါတယ်။ ထွက်လေဝင်လေကို သိမ်းဆည်းတတ်တဲ့ သတိ စေတသိတ်ဆီ သွားကြဦးစို့။ သတိက စေတသိတ်၊ သင်္ခတပရမတ်ပါ။ အဲဒီသင်္ခတ ပရမတ်မှာလည်း ဖြစ် ရင့် ပျက်၊ သုံးချက်နဲ့ကြည့်ရမှာပါပဲ။

လယ်တီဝိပဿနာ

ဖြစ်တာနဲ့ ပျက်တာဦးစားပေးကြည့်ရမှာပါပဲ။ လူနတ်စတဲ့ ပညတ်တွေ ကတော့ ဝိပဿနာနယ်ပယ်မှ ဘေးချိတ်ထားကြရတယ်။ တမင်ကို ပျောက်အောင် အားထုတ်ကြရတာ။ ဝိပဿနာအားမထုတ်ပဲ သာမန် အသိနဲ့ပဲ ပညတ်တွေက သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပညတ်သိတာ မှန်သမျှကို အသိထူးလို့ မခေါ်ရပါဘူး။ ဝိပဿနာဆိုတာ သင်္ခတပရမတ် တွေကို ရှုကြရတာပါပဲ။ သင်္ခတပရမတ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ ရုပ်နာမ်တွေပါပဲ။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို ပေါင်းရှု၊ အစိပ်စိပ်ရှုတာဟာ ဝိပဿနာပါပဲ။ အပေါင်းရှုနည်းနဲ့ ရှုတာက မြင်ဖို့ခက်တယ်။ အစိပ်စိပ် တစ်ခုချင်း တစ်ပါးချင်း ခွဲစိပ်ပြီး ဉာဏ်နဲ့ကြိုက်ခွဲမှ သိမြင်နိုင်မှာပါ။ အခု ထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောရုပ်ရယ် ရှုတဲ့ စိတ်ရယ် သိမ်းဆည်းတဲ့ သတိရယ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး ရှုတဲ့ နည်း ပြောခဲ့ပြီ။ အဲဒီလို စိတ်ဖြာခွဲခြမ်း ကြည့်တဲ့ ရှုတဲ့နည်း လက်တွေ့အသုံးချကြည့်လိုက်မယ်။ မမြဲတာကိုလဲ မြင်တယ်။ မမြဲတဲ့အတွက် ဆင်းရဲတာကိုလည်း မြင်လာလိမ့်မယ်။ မြဲလဲမမြဲ၊ ဆင်းရဲ ဆင်းရဲတယ်ဆိုတော့ သေချာပြီ။ မပိုင်မစိုးဘူးဆိုတာ ထင်ရှားလာပြီ။ အဲဒီလို သိလာတော့-

ဧတံမမ - ဒါငါ့ဟာ ငါ့ရုပ် ငါ့နာမ်

ဧသောဟသ္မိ - ဒါငါ ရုပ်ဟာငါ နာမ်ဟာငါ

ဧသောမေအတ္တာ - ဒါ ဒီရုပ် ဒီနာမ် ငါ့ရဲ့အတ္တ အနှစ်သာရလို့ တဏှာစွဲ၊ မာနစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲ အစွဲသုံးမျိုးနဲ့ စွဲယူဖို့ မသင့်တော်တော့ဘူးလို့ ဆိုတာ သိလာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို သိလာရင် “ယထာဘူတဉာဏ်” အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ဉာဏ်။ အဲဒီဉာဏ် ရပြီဆိုတော့ တရားပေါက်ဖို့ နီးလာပြီ။ သူ့သိ ငါသိ ကမ္ဘာသိကို ကျော်လွန်နိုင်ဖို့ နီးလာပြီ။

ယနေ့ အားထုတ်ကြရတဲ့နည်းဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၅၉၁) နှစ်က အရှင်မဟာကဿပ စတဲ့ အရှင်မြတ်ကြီးတွေ ထိမ်းလာခဲ့တဲ့ ဘုရားထံမှရတဲ့နည်း။ ဘုရားဟောထားတဲ့အတိုင်း မူမပျက်သေးတဲ့ နည်းကို ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖွင့်ဆိုညွှန်ကြား ထားတဲ့နည်းအတိုင်း အားထုတ်ကြရပြီ။

သစ္စာရှုတဲ့နည်း ဆက်ကြဦးစို့ရဲ့။

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးပြီ လပိုင်းပဲလိုတဲ့အချိန် ကောဋိရွာမှာ-
စတုန္ဒ အရိယသစ္စာနံ

ယထာဘူတံ အဒဿနာ၊

သံသီတံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ

တာသုတာသွေဝ.ဇာတိသု။

ရဟန်းတို့ အမှန်လေးမျိုး တရားတွေကို သိပယ်ဆိုက်ပွား
လေးပါးကိစ္စ အပိုင် မရကြတဲ့အတွက် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြလို့
သင်တို့ရော ငါပါ ထိုထိုဘုံ ထိုထိုဘဝ ဇာတ်တို့မှာ ကျင်လည်ပြေးသွားခဲ့
ကြရပြီ။ သံသရာခရီးရှည်ကြီး ဆက်ခဲ့ရပြီ။

တာနိ တောနိ ဒိဋ္ဌာနိ၊

ဘဝနေတ္တိ သမ္မဟတာ။

ဥစ္ဆန္တံ မူလံ ဒုက္ခဿ၊

နတ္တိ ဒါနိ ပုနတ္တဝေါ။ ။

အဲဒီ သစ္စာတွေ ငါဘုရားမြင်ပြီ။ ဘဝနှောင်ကြီး မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
ဖြတ်အပ်ပါပြီ။ စက်သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲရဲ့ အမြစ်အရင်း အဝိဇ္ဇာအမှန်
မသိတာကိုလဲ ဖြတ်တောက်လိုက်ပါပြီ။

ယခုတော့ ငါဘုရားမှာ နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ် ခန္ဓာအိမ်
သစ် မတည်ဆောက်ရတော့ပြီလို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို
ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေသနာအရ၊ ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်နည်းနဲ့
လက်တွေ့သစ္စာရှုနည်း ရှုကြရအောင်။ စတင်ဧရာတည်လာခဲ့တဲ့
ထွက်လေ ဝင်လေ ဝါယောရုပ်၊ တွန်းကန်လှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်၊ အဲဒီ
ဝါယောဟာ ရုပ်မည်ပါတယ်။ ဖောက်ပြန်တတ်လို့ပါပဲ။ သူ့ရဲ့လက္ခဏာက
တွန်းကန်တတ်ပါတယ်။ လှုပ်ရှားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကို သစ္စာ
ဖွဲ့ကြည့်လိုက်တော့ ဒုက္ခသစ္စာထဲ စာရင်းဝင်တယ်။ ဆင်းရဲတဲ့တရား
အမှန်ပဲ။ အချိန်တွေဘယ်လောက်ကြာကြာ အခြေအနေတွေ ဘယ်လို

ပြောင်းပြောင်း အဲဒီ ဒုက္ခအမှန်က သုခချမ်းသာ ဖြစ်မလာပါဘူး။ ဒါကြောင့် သစ္စာခေါ်တာပါပဲ။ အဲဒီ ဒုက္ခကို မြင်အောင်ကြည့်ပြီး အရိယာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝါယောရုပ်ဟာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ မည်ပါတယ်။ အဲဒီ ဝါယောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းနေတဲ့ သတိလဲ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ရှုမှတ်နေတဲ့ မဟာကုသိုလ်စိတ်လဲ ဒုက္ခသစ္စာ၊ အဲဒီလို ဒုက္ခသစ္စာတွေ ချည်း တတန်းချည်း ဖြစ်နေတာပါလားလို့ သိရပါမယ်။

အဲဒီ ဒုက္ခအမှန်ကို ပိုင်းခြားသိရမယ်တဲ့ ဘယ်ပုံစံမျိုးစုံနဲ့ ပိုင်းခြားသိရလဲ။

ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ အာကာသေ၊

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ။

ကောင်းကင်မှာ လျှပ်စီးဖြစ်ပျက်သလို၊ သောင်ကမ်းစပ်သဲပြို သလို၊ ကောင်းကင်မှာ မိုးတိမ်လှိုင်းတွေ ရေပြင်မှာ ရေလှိုင်းထ ပျက်သွား သလို ဝါယောရုပ် သင်္ခတရုပ်ကိုဖြစ်စေ သတိဆိုတဲ့ သင်္ခတနာမ်ကို ဖြစ်စေ တစ်ခုခုသော သင်္ခတရုပ်နာမ်ရဲ့ဖြစ်တာ ပျက်တာကို မြင်အောင် ကြည့်နိုင်ရင် ဒုက္ခသစ္စာကို ကြည့်နေတာပါပဲ။ ဒုက္ခအမှန်ကို မြင်ရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်အမှန်မြင် နိဗ္ဗာန်လမ်းစဉ်ပါပဲ။ ဒုက္ခေဉာဏ်- ဒုက္ခပေါ်မှာ သိတဲ့ ဉာဏ်ဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပါပဲ။ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခကို မြင်အောင်ကြည့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဒါမဂ္ဂသစ္စာလဲ ပွားများပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုနည်းနဲ့ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် ရရှိနိုင်ကြပါစေ။

ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ် တရားမြတ်ကြီးထဲမှ ရှေးရှေး ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်စသော ဆရာတော်ကြီးတွေက သင့်လျော်ကောင်းနိုးရာရာ ထုတ်နှုတ်ဟောပြ ပြသတော်မူခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီနည်းတွေအတိုင်း အားထုတ်ခွင့်ရကြသူများ ဟာ ကံကောင်းကြတယ်။

ယနေ့ ရှစ်သောင်းလေးထောင် အခါတော်နေ့မှာ ရတနာသုံးပါး ဆရာမိဘတို့အား ပူဇော်သောအားဖြင့် ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ဖြင့် ပူဇော် ကြရပေပြီ။

အထူးအားဖြင့် လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်တဲ့အကျင့်
 ဟူသော အမြတ်ဆုံး ပူဇော်နည်းနဲ့ ဘုရားရှင်အား ပူဇော်ကြရပေပြီ။
 လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၅၄၆)နှစ်က ထိန်းသိမ်းလာခဲ့တဲ့ အရှင်မြတ်ကြီးတို့
 ဂုဏ်ရှိန်ကို ပူဇော်ကြရပေပြီလို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရုံပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်
 စဉ် အဆင့်ဆင့် ရရှိအောင် ရှေ့ဆက်အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်
 သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

ယနေ့ သာသနာတော်နှစ် ၁၃၄၆ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၆၄ခု၊
ညဉ့် (၉)နာရီအချိန်၌ ဟောကြားအပ်သောတရားတော်

ဒီနေ့ ညဉ့် (၉)နာရီအချိန်ကား ဘုန်းကြီးရဲ့ (၆၁)ပြည့်တဲ့ အချိန် ပါပဲ။ အခု လယ်တီဝိပဿနာ တရားစခန်းမှာ ဟောမည့်တရားက “မွေးနေ့ဓမ္မဒါန” တရားတော်ပါပဲ။ တရားပွဲအပြီးမှာလဲ ဘုန်းကြီးတို့ လယ်တီတရားစခန်းမှာ ဟောထားတဲ့တရားတော်တွေကို စာအုပ်ရိုက် ထားပါတယ်။ အဲဒီ နာဂလိုဏ်ဂူ (၁၁)ရက်အဓိဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်နှင့် လယ်တီ ဝိပဿနာကျမ်းစာအုပ်ကိုလဲ ဓမ္မဒါနတစ်ထောင် ရိုက်ထားပါတယ်။ ဓမ္မဒါန ပြုပါမယ်။

ဘုန်းကြီးဘဝကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ကျယ်ဝန်းလှတဲ့ (၃၁)ဘုံ ဩကာသလောကကြီးမှာ ကာမသုဂတိ (၇)ဘုံထဲ ပါဝင်တဲ့ မနုဿ လောက- လူဘုံ လူ့ရွာကို ရောက်လာခဲ့တယ်။

ရှေးဆုတောင်းများအတိုင်း ပြည့်လို့၊ အပါယ်လေးပါး၊ ရပ်ပြစ် ရှစ်ပါးတို့က လွတ်ခဲ့ကြပြီ။ သီလ ဒိဋ္ဌိ ဗျသနတို့မှလည်း လွတ်ကင်း ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် ယခုလို ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ တရားဓမ္မများ လေ့လာ သင်ကြားခွင့်ရ၊ ဟောပြောခွင့်၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခွင့်တွေ ရခဲ့ကြတယ်။ အကယ်၍ များ ကာမသုဂတိ (၇)ဘုံမှာ ပါဝင်တဲ့ လူ့ဘုံမှာ ရောက်စေ ကာမူ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဘာသာအယူအဆ၊ ဝါဒတော်ကို အလေးအနက် ထားသူ မဖြစ်ပါဘူးဆိုရင် ကိုယ်ကျိုးနည်းရချည်ရဲ့။

ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ အယူဝါဒ ထားတော်မူခဲ့တဲ့ သာသနာတော်ကို မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာကောင်း ရရှိခဲ့ကြတယ်။ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာကောင်း သမားကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ကြုံဆုံဆီးပြီး ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောကြားမိန့်မြွက်ဓမ္မစက် ရတနာဒေသနာတော်တွေကို နှစ်ပေါင်း များစွာ သင်ယူမှတ်သား ဆောင်ထား နာကြားကျင့်ကြံခွင့် ရခဲ့ပါတယ်။

တမ္ဘာလူထုကို အသာထား။ မြန်မာလူထုတစ်မျိုးပဲကြည့် သန်း (၅၀)လောက်ရှိတယ်။ ရန်ကုန်မြို့မှာပင် သိန်း (၅၀)လောက်ရှိတာတဲ့။ ဘယ်လောက်များ အားထုတ်ခွင့်ရကြသလဲ၊ စဉ်းစားကြည့်။ တစ်သောင်း တစ်ယောက်၊ တစ်ထောင်တစ်ယောက်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် ဗုဒ္ဓဘာသာ လေ့လာလိုက်စား သင်ယူနာကြား တရားအားထုတ်ခွင့်ရတာ နည်းနည်း လေးပါပဲ။

မွေးနေ့ဓမ္မဒါနပြုတဲ့ အနေအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားထားတဲ့ ဇာတိဇာတ်တော်ကိုပဲ ဖောက်သည်ချ ဟောပြောပါ။ ဒီဇာတ်တော်လာ စကားတော်များ နာကြားပြီးတော့ မိမိတို့သည် အိပ်ပျော် ငိုက်မြည်းနေတာလား၊ နိုးကြားနေတာလား၊ အိပ်ပျော်ငိုက်မြည်းနေတဲ့ သူတွေထဲမှာ နိုးကြားနေကြတာပါလား။ တကယ်တမ်း နိုးကြားတော်မူ ကြတဲ့ အရှင်မြတ်ကြီးတို့နဲ့ နှိုင်းစာရင် အိပ်ပျော်နေတုံးပါပဲလားလို့ ဝေခွဲ နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

ကောဓဇာတိရတ် သုတ္တော စသော ဂါထာပုဒ်ဖြင့် တန်ဆာဆင် အပ်တဲ့ “ဇာတိဇာတ်တော်”ကို သာဝတ္ထိပြည် မွန်အသရေချွန်တဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဟောကြား ရခြင်း အကြောင်းရင်းက သောတာပန်အမျိုးကောင်းသားတစ်ယောက် ကို အကြောင်းပြုပြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အမျိုးကောင်း သားဟာ လှည်းပေါင်း (၅၀၀)အုပ်စုဖွဲ့ အရောင်းအဝယ်သွားတော့ အရိပ်၊ ရေရတဲ့နေရာရောက်တယ်။ တည်းခိုစခန်းချ ညဉ့်အိပ်တယ်။

အခြားလှည်းကုန်သည်တွေက အိပ်ကြသော်လည်း ဒီသောတာ ပန် အမျိုးကောင်းသား ကုန်သည်က တစ်ညလုံး မအိပ်ဘူး။ လမ်းလျှောက် တရားနှလုံးသွင်းနေတယ်။ သူ့ခိုးတွေက လာချောင်းတယ် ခိုးဖို့ပေါ့။ မအိပ်တဲ့လူတစ်ယောက် တွေ့မြင်တယ်။ သူ့အိပ်ချိန်စောင့်သော် လည်း ခိုးဖို့အခွင့်မသာခဲ့ဘူး။ နံနက်ခင်းရောက်တော့ တုတ်ခားစတဲ့ လက်နက်တွေချန်ပြီး သူ့ခိုးတွေလာပြီးထားပြီး ပြန်သွားကြတာကို လှည်း

လယ်တီဝိပဿနာ

မသိဘူး။ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန် လောကုတ္တရာ ဆိုတာလဲ
ဝေလာဝေး။ ဘာမှတရားမသိတဲ့ သူတွေက ဒုနဲ့ဒေး။ ကမ္ဘာ
လူထုကြီးထဲက သီလကျင့်စဉ်၊ သမာဓိကျင့်စဉ်၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တွေကို
သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က နည်းနည်းလေး။

အဲဒီ တရားမသိ၊ လမ်းစဉ်မသိ အိပ်ပျော်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ထဲမှာ ငါကား နိုးကြားနေသူတစ်ယောက်ပါပဲ။

အိပ်ပျော်နေသူပါ

နောက်မေးခွန်းတစ်ခုရဲ့အဖြေကို တောနေရသေ့လေးက
ဆက်ဖြေတယ်။

- ယေသံ ရာဂေါစ ဒေါသောစ၊
- အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
- တေသု ဇာဂရမာနေသု၊
- အဟံ သုတ္တောသ္မိ ဒေဝတေ။

ဒေဝတေ- နတ်သမီး၊ ယေသံ- ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့်
အရိယာအပေါင်း အရှင်မြတ်အပေါင်းတို့သည်၊ ရာဂေါစ- အာရုံမြင်က
ထင်သမျှ၌၊ မဝ- လိုက်စားလောဘဆိုတဲ့ နှောင်ကြီးရှည်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဒေါသောစ- မြေဟောက်၏မြေဆိုး ဒုတ်ထောက်မိုးသို့
နှိမ်ချိုးမရ လွန်ကျူးပြစ်မှားတတ်တဲ့ ဒေါသဆိုတဲ့ နှောင်ကြီးရှည်ကို
လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာ စ- ရှစ်ဌာနလုံး ပိတ်ဖုံးကွယ်ကာ မောဟဆိုတဲ့
အဝိဇ္ဇာနှောင်ကြီးရှည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိရာဇိတာ- ကင်းစေအပ်
ဖြတ်တောက်အပ်ပြီ။

လောကကြီးထဲမှာ ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာ
အပေါင်း သူတော်ကောင်းကြီးတွေ အာရုံမြင်က ထင်သမျှမှာ မဝ
လိုက်စား လောဘတဏှာဆိုတဲ့ နှောင်ကြီးရှည်ကြီးလဲ ဖြတ်တောက်တော်
မူခဲ့ကြပြီးပြီ။

မြွေဟောက် မြွေဆိုး ဒုတ်ထောက်မိုးသို့ နှိမ်ချိုးမရ ပြစ်မှား
တတ်တဲ့ ဒေါသဆိုတဲ့ တရားဆိုး တရားပျက် နှောင်ကြီးကိုလည်း ဖြတ်
တောက်တော်မူခဲ့ကြပြီးပြီ။

သစ္စာလေးပါး ပဋိစ္စဓာတ် ရှေ့နောက်အစွန်းများမှာ မသိ
မမြင်တဲ့ မထင်နိုင်တဲ့ မောဟအဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ နှောင်ကြီးရှည်ကိုလည်း
ဖြတ်တောက်တော်မူခဲ့ကြပြီးပြီ။ အဲဒီ အရှင်မြတ်ကြီးတို့သည် အစဉ်
ထာဝရ နိုးကြား နေကြပြီ။ နိုးကြားနေကြတဲ့ အဲဒီ သူတော်စင်ကြီးတွေနဲ့
နှိုင်းစာရင် ငါကား အိပ်ပျော်နေသူတစ်ယောက်ပါပဲ။

အဖြေကရှင်းရှင်းလေးပါပဲ။ တရားမသိ အိပ်ပျော်နေတဲ့သူတွေနဲ့
နှိုင်းစာရင် ငါကား နိုးကြားနေသူတစ်ယောက်ပါတဲ့ တောနေရသေ့
လေးက ဒီလိုဖြေကြားလိုကတော့ နတ်သမီးလေးက အဖြေကို သဘော
ကျတယ်။ သာဓုအကြိမ်ကြိမ်ခေါ်တဲ့ အနေအားဖြင့်-

- သာဓု ဇာနည်တံ သုတ္တော၊
- သာဓု သုတ္တေသု ဇာနဓော။
- သာဓု မေတံ ဝိဇာနာသိ၊
- သာဓု တံ ပဋိဘဏာသိမေ။

အရှင်ရသေ့၊ သင့်ဖြေကြားချက်ဟာ သိပ်ကောင်းပါတယ်။
တရားဓမ္မ ဘိတ်ဘိတ်တုံး မသိကြတဲ့သူတွေက အိပ်ပျော်နေတဲ့သူတွေ။
နှောင်ကြီးဖြတ်တောက်တော်မူနိုင်ကြတဲ့ ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့်
အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းကြီးတွေက နိုးကြားနေတဲ့သူတွေတဲ့။

အဲဒီထဲ အိပ်ပျော်နေသူ ဘုမသိ ဘမသိတွေနဲ့ နှိုင်းစာရင်
သင်က နိုးကြားသူတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်လို့ဖြေတာ ကောင်းပါတယ်။
နိုးကြားတော်မူကြတဲ့ ဘုရားစသည်တို့နှင့် နှိုင်းစာရင် သင်က အိပ်ပျော်နေ
သူတဲ့။ ဒီလိုမြင်တာလဲ အကျွန်ုပ်မေးခွန်းကို ဖြေဆိုပုံကလဲ အင်မတန်
ကောင်းလို့ ကောင်းချီးပေးပါတယ်တဲ့။ သင်ဒီလို ဖြေကြားတာ
အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။

လယ်တီဝိပဿနာ

ယခု (၅၁)ကြိမ်မြောက် လယ်တီဝိပဿနာ တရားစခန်း ကြိုးပမ်း အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့အနေနဲ့ ပြောမယ် ဆိုရင် အဲဒီ တောနေရသေ့လေးလိုပါပဲ။

ယောဂီတို့ကို မေးလာရင်လဲ တပည့်တော်တို့သည် သီလစတဲ့ ကျင့်စဉ်တရား မသိ၊ ရောင်တိရောင်ချာနေကြတဲ့ သူတွေနဲ့ နှိုင်းစာရင် နိုးကြားနေသူတွေပါ။ ဘုရားမြတ်စွာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာသူတော် ကောင်းကြီးတွေနဲ့ နှိုင်းစာရင် အိပ်ပျော်နေကြဆဲ သူတွေပါလို့ ဒီလို ဖြေကြရမှာပါပဲ။

လောဘ ဒေါသ မောဟ ဆိုတဲ့ ကိလေသာ နှောင်ကြီးရှည်တွေ ကို မဂ်ဉာဏ် မဂ်ခါးဖြင့် ဖြတ်တောက်နိုင်မှ တကယ်အစဉ်ထာဝရ နိုးကြား နေသူများလို့ ခေါ်ရပါတယ်။

ယနေ့ အားထုတ်နေကြတဲ့ ဝိပဿနာ အထွဋ်အထိပ်ရောက် လောဘစသည်ကို ဖြတ်တောက်နိုင်ပြီလို့ ဆိုရလောက်အောင် ကြိုးစား ကြရမှာပါပဲ။ အဲဒီလို လောဘစသည် ဖြတ်တောက်ဖို့နည်းလမ်း စည်းကမ်းက ဗုဒ္ဓဘုရား၏ နိုးနိုးကြားကြား တတ်အားကြွကြွ လုံ့လမယုတ် အားအင်ထုတ်ပြီး ကြိုးစားနိုင်မှ တကယ်တန်း နိုးကြားသည့်အဆင့် ရောက်နိုင်ပါမယ်။

ဒီနေ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ (၆၁)နှစ်ပြည့်တဲ့ ညဉ့် (၉)နာရီအချိန် မွေးနေ့ အလှူပွားခွင့်ရပါပြီ။ ဓမ္မဒါန လှူရတဲ့အတွက် ဝမ်းသာပါတယ်။ မွေးနေ့ ကုသိုလ်အဖို့ဘာဂကို မိဘဘိုးဘွားများ အစထား၍ (၃၁)ဘုံသားတို့အား အမျှပေးဝေပါတယ်။ ဒီဇာတ်တော်မှာ တောနေရသေ့လေးကား ဘုရား အလောင်းတော်ဖြစ်ပါတယ်။ ရုက္ခစိုးနတ်သမီးလေးက ဥပ္ပလဝဏ် ထေရီမလောင်းလျာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပါရမီရင့်သန်ကြပြီလို့ ထင်ရပါတယ်။ ဒီလို တောထဲ တောင်ထဲ တရားနှင့်စပ်တဲ့စကား ပြောဖို့ပင်မလွယ်ကူပါ ဘူး။

ဘဒ္ဒန္တဇောဂရာဘိဝံသ

အထူးအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးပြီ။ သက်တော်
ကလည်း (၈၀)ပြည့်ခါနီးပြီ။ မိန့်ကြားတော်မူတာက-

ပရိပက္ခော ဝယော မယံ၊

ပရိတ္တံ မမ ဇီဝိတံ။

ပဟာယ ခေါ ဂမိဿာမိ။

ကတံ မေ သရဏာ မတ္တနော။

ရဟန်းတို့၊ ငါဘုရားရဲ့အရွယ်တော် ရင့်ရော်ပြီ။ ဒီစကား
ကြားလိုက်ရတော့ ရဟန်းတော်များ ဩော်-မြတ်စွာဘုရား အရွယ်တော်
ရင့်လှပြီကိုးလို့ အာရုံပြု သတိပြုပြီး ထိတ်လန့်ကြတယ်။ ငါဘုရား၏
သက်တော် နည်းနည်းပဲ ကျန်တော့တယ်လို့ မိန့်လိုက်တော့ ရဟန်းတော်
တွေဟာ ဩော်-မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အသက်တော်ဟာ နည်းနည်းပဲ
ကျန်တော့သတဲ့ဆိုပြီး ပိုပြီးထိတ်လန့်ကြတယ်။

သင်ချစ်သားတို့ကို စွန့်ခွာချန်ထားပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မယ်တဲ့
ဆိုတဲ့ စကားသံကြားရတော့ အနာဂါမိ၊ ရဟန္တာ မဖြစ်ကြသေးတဲ့ ရဟန်း
တော်တွေ ယူကြုံးမရဖြစ်ကြရတယ်။

အဲဒီအချိန်အခါမှာ နောက်ဆုံးအပိုဒ်လို့ ငါဘုရားအတွက်
မပူပန်ကြနဲ့။ ငါဘုရားသည် ငါဘုရားရဲ့ အားကိုးအားထားရထားပြီ။
အမှန်တရား သိပြီးပြီ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီလို့ အားပေးစကား ကြားရ
ပြန်မှ ရဟန်းတော်များ စိတ်ရဲ့သက်သာမှု ရကြပါတယ်။

အပ္ပမတ္တာ သတိမန္တော၊

သုသီလာ ဟောထ ဘိက္ခုဝေါ။

သုသမာဟိတ သင်္ကပ္ပိ။

သစိတ္တ မနုရက္ခယ။

မမေ့မလျော့ နေကြ။ တရားအာရုံမှာ သတိမပြတ်စေကြနဲ့။
သီလနဲ့ပြည့်အောင် ကြိုးစားကြ။ ကောင်းစွာထားအပ်တဲ့ အကြံအစည်
ရှိပြီး မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့။ ဒီလို ပရိနိဗ္ဗာန်

စံကာနီးကျတော့ အရေးကြီးတဲ့ မိန့်ကြားချက်တွေချည်း မိန့်ကြားတော်
မူခဲ့တယ်။ ဒါဘုန်းကြီးတို့အတွက်ပါပဲ။ သက်တန်း (၁၀၀)ကို ငါးပုံပုံပြီး
လေးပုံသာ နေကြသည့် ထုံးစံရှိပါတယ်။ ကျန်တစ်ပုံချန်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူကြသည့် ထုံးစံအတိုင်း သက်တော် (၈၀)မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်
မူပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ အခုအခါက သက်တန်း (၁၀၀)တန်းပါ။ သက်တန်း
ပြည့်နေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှားပါတယ်။ အသက်ရှင်နေရတဲ့အခါလေး တရား
တစ်ခုခုနဲ့ နေတတ်တဲ့ အလေ့အထရှိဖို့ လိုပါတယ်။ သင်္ဂဇာဆရာတော်
ဘုရားက ငယ်ငယ်က ပေထုတ်တမ်း စာသင်ခဲ့ရတယ်။ စာတတ်ပြန်တော့
လဲ သူတစ်ပါးအား စာပေပို့ချနေခဲ့ရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အချိန်ကုန်ခဲ့ရတယ်။
အသက်ကြီးပြီ တရားအားထုတ်တော့မှပဲဆိုတော့ “ခေါင်း”က ရှေ့နား
ရောက်လာပြီ မိန့်ကြားဘူးပါတယ်။ အဲဒီ သင်္ဂဇာဆရာတော်ကြီးကပင်
ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး ဦးစီးတည်ဆောင်ခဲ့သည့် ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး
ဦးဇာဂရထံသို့ “တောသို့မြန်မြန် ကြွမြန်းတော်မူခဲ့ပါတော့”ဆိုတဲ့
တောဖိတ်သံဂါထာ (၃)ဂါထာ ရှိတယ်။ အဲဒီ ဂါထာလေးတွေ
သိပ်ကောင်း ပါတယ်။ နားထောင်ကြည့်ကြစမ်းပါ။

- ၁။ နတေန ဇာဂရောနာမ၊
- ယေန သုပ္ပတိ ဤဒိသံ။
- ဇာဂရောန္တော အနိဒ္ဓါယ၊
- ဇာဂရောတိ ပဝုစ္စတိ။

ယော- အကြင်ဇာဂရတွင်ခေါ် မြို့တော်ခိုမှီး ငါ၏တပည့်ကြီး
သည်။ ယေန- အကြင်မင်းနေပြည်ကြီး မြို့ကိုမှီး၍ အချည်းနှီးသာ
ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း မကြိုးပမ်းဘဲ နေအားသဲသဖြင့်၊ သုပ္ပတိ- သူဌေး
သူကြွယ် ကုန်သည်မကြွင်း မင်းကိုမလုပ် မျှမတ်မဆို လူလိုကိုလိုက်
လူကြိုက်ကိုပြော လူနှင့်ရော၍ မေ့ကြီးမေ့လျက် တမေ့မေ့အိပ်၏။

တေန- ထိုသို့ အိပ်နေခြင်းဖြင့်၊ ဤဒိသံ- ဤဒိသော- ဤသို့ အသက်
 မွေးဝမ်းကျောင်း ကောင်းနိုးရာရာ ရသာဆိမ့်ချို အာခေါင်စို၍ မြို့ကိုခိုမှီး
 မောဟစီး၍ အချည်းနီးအိပ်နေသောသူကို၊ ဇာဂရောနောမ- သညာန္တတ္ထ
 ဇာဂရဟု နိုးကြားသောသူဟူ၍၊ နဝုစ္စတိ- ပညာယိုသူ ခပ်သိမ်းလူတို့
 မခေါ်ဆိုလောက်၊ အနိဒ္ဒါယ- မြို့ကိုမခို ရွာကိုမမှီး မြိုင်တောကြီး၌
 လေးပိတ်ရိဟာ ဘာဝနာပျော်မွေ့ မအိပ်လေ့ရှိခြင်းဖြင့်၊ ဇာဂရောန္တောဝ-
 မှောင်အဝိဇ္ဇာသည် လှစွာသောအိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးသောသူသည်သာလျှင်၊
 ဇာဂရောတိ- န္တတ္ထသညာ ဘွဲ့မည်သာသည်၊ ယတိ- ဇာဂရဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ-
 ရဟန်းသူတော် လူသူတော်တို့ ခေါ်ဆိုသမုတ်လောက်ပေ၏။

၂။ နသုတ္တော ဇာဂရောနာမ၊
 ဇာဂရောန္တောဝ ဇာဂရော။
 သံယဉ္ဇ ဇာဂရောဟောတု၊
 ပရေစ ဇာဂရေ ကုရု။

သုတ္တော- ရာဂဌာနံ ဝမ်းရေးစုံသည် ကာမဂုဏ်သီ မိုက်ပင်ကြီး၌
 မိုက်သီးစားကြ မှောင်တွင်း ဂါမဝါသီဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းဖြင့် အိပ်ပျော်
 သောသူသည်၊ ဇာဂရောနာမ- သညာန္တတ္ထ ဇာဂရဟု နိုးကြားသောသူ
 ည်သည်။ န- မဖြစ်နိုင်သေး။ သယဉ္ဇ- မိမိသည်လည်း၊ ဇာဂရော-
 ကြက်ဦးတွန်ဆော် ညဉ့်ကျော်၍ ပကတိသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးသည်
 ဟူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ ပရေစ- တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေ
 ရံခြွေရွှေဟူ သူတစ်ပါးတို့ကိုမူလည်း၊ ဇာဂရေ- နံနက်မိုးသောက် အချိန်
 ရောက်၍ ဒေါက်ဒေါက်ခိုးခိုး ခေါင်းလောင်းထိုးလျှက် နိုးစေသည်တို့ကို
 ဟူလည်း၊ ကုရု- တိုက်တွန်းနှိုးဆော် ပြုတော်ဟူသည်လည်း၊ ဟောတု-
 ဖြစ်စေ၊ ဇာဂရောန္တောဝ- မင်းနေပြည်ကြီး မြို့ကိုမမှီးဘဲ မြိုင်တောထဲ၌
 အမြဲခိုနေ နိဗ္ဗာန်စေလျှက် ကျွက်ကျွတ်နိုးကြားသောသူသည်သာလျှင်၊
 ဇာဂရောနာမ- န္တတ္ထသညာ ဘွဲ့မည်သာသည် ဇာဂရမည်သာလျှင်
 သတည်း။ ဝါ- မည်နိုင်ပါသည်မင်း။

တေန- ထိုသို့ အိပ်နေခြင်းဖြင့်၊ ဤဒိသံ- ဤဒိသော- ဤသို့ အသက်
 မွေးဝမ်းကျောင်း ကောင်းနိုးရာရာ ရသာဆိမ့်ချို အာခေါင်စို၍ မြို့ကိုမိုး
 မောဟစီး၍ အချည်းနှီးအိပ်နေသောသူကို၊ ဇာနည်နောမ- သညာန္တတ္ထ
 ဇာနည်ရဟု နိုးကြားသောသူဟူ၍၊ နဂုစ္ဆတိ- ပညာယိုသူ ခပ်သိမ်းလူတို့
 မခေါ်ဆိုလောက်၊ အနိဒ္ဒါယ- မြို့ကိုမခို ရွာကိုမမိုး မြိုင်တောကြီး၌
 လေးပိုတ်ရိဟာ ဘာဝနာပျော်မွေ့ မအိပ်လေ့ရှိခြင်းဖြင့်၊ ဇာနည်နောမ-
 မှောင်အဝိဇ္ဇာသည် လှစွာသောအိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးသောသူသည်သာလျှင်၊
 ဇာနည်ရောတိ- နန္တတ္ထသညာ ဘွဲ့မည်သာသည်၊ ယတိ- ဇာနည်ရဟူ၍၊ ပဂုစ္ဆတိ-
 ရဟန်းသူတော် လူသူတော်တို့ ခေါ်ဆိုသမုတ်လောက်ပေ၏။

၂။ နသုတ္တော ဇာနည်နောမ၊
 ဇာနည်နောမန္တော ဇာနည်ရော။
 သံယဉ္ဇ ဇာနည်ဟောတု၊
 ပရေစ ဇာနည်ရေ ကုရု။

သုတ္တော- ရာဂဌာနံ ဝမ်းရေးစုံသည် ကာမဂုဏ်သီ မိုက်ပင်ကြီး၌
 မိုက်သီးစားကြ မှောင်တွင်း ဂါမဝါသီဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းဖြင့် အိပ်ပျော်
 သောသူသည်၊ ဇာနည်နောမ- သညာန္တတ္ထ ဇာနည်ရဟု နိုးကြားသောသူ
 ည်သည်။ န- မဖြစ်နိုင်သေး။ သယဉ္ဇ- မိမိသည်လည်း၊ ဇာနည်ရော-
 ကြက်ဦးတွန်ဆော် ညဉ့်ကျော်၍ ပကတိသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးသည်
 ဟူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ ပရေစ- တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေ
 ရံခြွေရွှေဟူ သူတစ်ပါးတို့ကိုမူလည်း၊ ဇာနည်ရေ- နံနက်မိုးသောက် အချိန်
 ရောက်၍ ဒေါက်ဒေါက်ဒိုးဒိုး ခေါင်းလောင်းထိုးလျက် နိုးစေသည်တို့ကို
 ဟူလည်း၊ ကုရု- တိုက်တွန်းနှိုးဆော် ပြုတော်ဟူသည်လည်း၊ ဟောတု-
 ဖြစ်စေ၊ ဇာနည်နောမ- မင်းနေပြည်ကြီး မြို့ကိုမိုးဘဲ မြိုင်တောထဲ၌
 အမြဲခိုနေ နိဗ္ဗာန်စေလျက် ကျွက်ကျွတ်နိုးကြားသောသူသည်သာလျှင်၊
 ဇာနည်ရောနောမ- နန္တတ္ထသညာ ဘွဲ့မည်သာသည် ဇာနည်မည်သာလျှင်
 သတည်း။ ဝါ- မည်နိုင်ပါသည်မင်း။

၃။ ကဒါဟံ နန္ဒံ ပဿာမိ၊
 အာရညံ ပံသု ကုလိကံ။
 အညာရေဇ္ဇေန ယာပေန္တံ၊
 ကာမေသု အနပေက္ခိကံ။

အာရညံ- တော၌ပျော်မွေ့ အာရညကင် ဓုတင်ကို ဆောင်လေ့ ရှိထသော၊ ပံသုကုလိကံ- မြေမှန်လိမ်းကျံ ဖောက်ပြန်နီလွင် ပံသုကုတင် ကိုဆောင်လေ့ရှိသော၊ အညာတေ- မျိုးမည်ဂုဏ်အင် မထင်မရှား မျိုးနှစ်ပါး၌၊ ဥဇ္ဇေန- သပိတ်ကိုလက်စွဲ ဦးပြည်းတို့ထုံးစံ ဆွမ်းခံရှာမှီးခြင်း ဖြင့်၊ ယာပေန္တံ- နှစ်သက်အားရ မျှတလေ့ရှိထသော၊ ကာမေသု- ငါးဖြာ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အနပေက္ခိကံ- လွန်စွာမမက် ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိထ သော၊ နန္ဒံ- ဒီပကတ္ထ ပြသည့်အရ နန္ဒတွင်မည် သင်မထေရ်တို့၊ ကဒါ- ဘယ်နံရောအခါမှ၊ အဟံ- ဟိတသုခံ ကျိုးနှစ်တန်ကို တောင့်တလေ့ ရှိသော ငါသည်၊ ပဿာဟိ- ရှုမြင်ပါအံ့နည်း။

ရွှေကျင်ဆရာတော် ဦးဇောဂရကလည်း သင်္ဂဇောဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဓမ္မထံသို့ ဂါထာ (၃)ဂါထာနဲ့ပဲ ပြန်ကြားပါတယ်။ မကြာခင် တောသို့ ဝင်ခဲ့ပါမည်ဆိုသည်အတိုင်း တောထွက်တော်မူသည်။

၁။ နတေန အဂ္ဂကောနာမ အဂတေ ယေန ဤဒီသံ၊
 အနဂ္ဂေနုဇုဝန္တောဝ အဂ္ဂေါက္ခိ ပဂုစ္စတိ။

ယော- အကြင် အဂ္ဂတွင်ခေါ် မထေရ်ကျော်သည်၊ ဝါ- အကြင် မြို့ကိုမခို ရွာကိုမမှီး မြိုင်တောကြီး၌ လေးပိုတ်ရိယာ နေတတ်စွာသည် ငါတို့ဆရာ မဟာထေရ်ကြီးသည်၊ ယေန- အကြင် ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း မကြီးပမ်းပဲ နေအားသဲသဖြင့်၊ ဝါ- တောနေပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ တံထွာ- ဘာဝနာ မမွေ့ ကမ္မာရာမေမှု လေပွေ့နောက် စိတ်ရောက်ကိုယ်ကျင့် စိတ်နှင့် ကိုယ်ပါ လမ်းမဟုတ်ရာကိုသာ ပြေးသွားတတ်သော သဘောတရားဖြင့်၊

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

အဂတေ- မြိုင်ညိုရစ်သန်း တောစခန်းဝယ် ပင်ပန်းရသလောက်
 ရွယ်တိုင်းမပေါက် ကြံတိုင်းမမြောက်ဘဲ ကောက်ကျစ်ကျစ်နေ၏။ တေန-
 ထိုသို့သောနေရခြင်းဖြင့်၊ ဤဒိသံ- ဤဒိသော- ဤသို့ မြိုင်ညိုရုံ ခိုမှီး
 လှုံ့၍ အမုန်ယစ်သောက် တောဆင်ပေါက်အသွင် တဏှာဝင်ဖျက် သဒ္ဓါ
 ဖျက်၍ အဝါကြီးနှင့် အဝက်တင်း ဘာဝနာလွတ်ကင်းလျှက် ရောကာ
 ရောင်ကာ ခန်းဆောင်တွင်းမှာ စားကာအိပ်ကာ ကိုယ်ကိုစင်း၍
 တဖျင်းဖျင်းနေသောသူကို၊ အဂ္ဂကောနာမ- တောနေပုဂ္ဂိုလ်တို့တံတွာ
 အာရညဝါပုဂ္ဂိုလ်တို့အလျောက် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်ရောက်အောင် အဂ္ဂ
 မည်လောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ နဂုစ္ဆတိ- ခပ်သိမ်းသူတော် မြို့ကြီးပျော်
 သည့် တပည့်တော်တို့ မခေါ်ဆိုလောက်ပါသေး။ အနဂ္ဂေန- အရညဝါသူ
 ခပ်သိမ်းလူတို့ ထုံးစံကိလေမာန်ကို ပယ်လှန်နှိမ်လှဲ ဘာဝနာစွဲသော
 မကောက်ကျစ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ဥဇုဝန္တောဝ- ကမ္မာရာမ စသည် မနှောင့်
 ရန်မမှောင့်ကဲ ဖြောင့်မတ်တန်းတန်း တစ်မက်တစ်ဖိုလ် လှမ်းသည့်
 သူကိုသာလျှင်၊ အဂ္ဂေါက္ကတိ- တောနေပုဂ္ဂိုလ်တို့အလျောက် ရွယ်တိုင်းပင်
 ပေါက်ကြံတိုင်းပင်မြောက်သည့်၊ အဂ္ဂ- ဆိုစလောက်သော သူဟူ၍၊
 ပဂုစ္ဆတိ- ခပ်သိမ်းသူတော် တပည့်တော်တို့ မြို့ကြီးကမြော်
 လည်ကိုမော်၍ ခေါ်ဆိုသမုတ်လောက်ပေစွာ၊ ဝါ- ခေါ်ဆိုသမုတ်
 လောက်ပါမည်။

၂။ အနဂ္ဂေါ နအဂ္ဂေါ နာမ အညာယေဝစ အဂ္ဂကော၊
 သယဉ္ဇ အဂ္ဂိကောဟောတု၊ အညေစ အဂ္ဂိကော ကုရူ။
 အနဂ္ဂေါ- လူမနှောသည့် တောကြီးမြိုင်ယံ မွေ့လျော်ပြန်၍
 ကြံတိုင်းမမြောက် မတိုင်ရောက်သဖြင့် အဂ္ဂမခေါ်လောက်သောသူသည်၊
 နအဂ္ဂေါ- အန္တတ္ထသည် ဘွဲ့မည်သာသည့် ဆရာမထေရ် အဂ္ဂမမည်
 သင့်ပါသေး။ သယဉ္ဇ- မိမိသည်ဟူလည်း၊ အဂ္ဂိကော- မြို့ကြီးကိုခွာ
 ရွာနှင့်ဝေးဝေး တောသံပေးသည့် မြစ်တွေးမြစ်လှောင်း ဥဒေါင်းတွန်သံ

ညှိုးညှိုးညံ့နှင့် မြိုင်ယံစခန်း မြတ်ရာလှမ်းပေသည်မူလည်း၊ ဟောတု-
 ဖြစ်စေ၊ အညေစ- နောက်လိုက်ရချွေ တပြေတရွာ လာကြသည်ဟူ
 တစ်ပါးသောသူတို့ကိုမူလည်း၊ အဂ္ဂိကေ- လူမနီးသည့် တောကြီးဟေဝန်
 မြတ်ရာချန်၍ အမွန်ရှေ့ရှေ့ သက်လုံးကြွေအောင် နေစေသည်တို့ကို၊
 ကုရုဝါ- တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ပြုတော်မူသည်လည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊
 အညာယောဝ- အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်ရောက် ရွယ်တိုင်းပေါက်၍ ကြံတိုင်း
 မြောက်မှသာလျှင်၊ အဂ္ဂကော- သညာနန္ဒတ္ထ ဘွဲ့မည်ရသည့် အဂ္ဂတွင်ခေါ်
 မထေရ်ကျော်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- သူတော်တစ်သင်း တူရာချင်းသည့်
 မင်းနေပြည်ကြီး ခိုမှီးရွှင်ပျော် တပည့်ကျော်တို့ ခေါ်ခိုသမုတ်လောက်
 ပါ၏။ ဝါ- ခေါ်ဆိုသမုတ်လောက်ပေမည်။

၃။ တဒါ တံ နန္ဒ ပဿာတိ၊ အာရညံ ပံသု ကူလိကံ၊

ယဒါ နန္ဒော တယော မာသေ ဝစ္ဆတေ တိက္ကမေဝနေ။

ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ နန္ဒောဒီပကတ္ထ- ပြသည့်အရ နန္ဒသမုတ်
 အကျွန်ုပ်သည်၊ တယောမာသေ- မုဿအန္တ ယင်းသုံးလကို၊ အတိက္ကမေ-
 ဥတုရာသီ စုံညီလျှောက်ပတ် လွန်လတ်ခဲ့သော်၊ ဝါ- လွန်လတ်သော
 အခါ၌၊ ဝနေ- အာရညကင် ဓူတင်ရရာ တောဝိဟာ၌၊ ဝစ္ဆတေ-
 မရှည်မကြာ လျင်စွာပေါ့ပေါ့ နေပါတော့အံ့၊ တဒါ- ထိုသို့နေသောအခါ၌၊
 အာရညံ- တောမှာပျော်မွေ့ အရညကင် ဓူတင်ကို ဆောင်လေ့
 ရှိထသော၊ ပံသုကူလိကံ- မြေမှုန့်လိမ်းကျံ ဖောက်ပြန်နီလွင် ပံသုကူဓူတင်
 ကိုဆောင်သော၊ နန္ဒ- ဒီပကတ္ထ ပြသည့်အရ နန္ဒသမုတ် အကျွန်ုပ်ကို၊
 တံ- ဟိတသုခ ကျိုးနှစ်ဝကို တောင့်တလှသော အရှင်ဘုရားသည်၊
 ပဿာဟိ- ရှုမြင်တော်မူပါလော့။

အဲဒီလို တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး အကျိုးလိုလား ချမ်းသာပွားစေလို၍
 ရေးတော်မူခဲ့ကြသည့် အချင်းချင်းကြည်ညိုညို ဂါထာစကားများကို သာဓု
 ခေါ်ပြီး ယနေ့မွေးနေ့ ဓမ္မဒါနပွဲကို ဘုရားစကားတော်နဲ့ပဲ သိမ်းကြဦးစို့။

ဘဒ္ဒန္တဇာနည်ဘိဝံသ

ဇာနည် သုဏ္ဍာထေတံ၊
ယေသုတ္တာ တေပဗုဇ္ဈထ။
သုတ္တာ ဇာနည်တံ သေယျော၊
နတ္ထိ ဇာနည်တော ဘယံ။

ဇာနည်- နိုးနိုးကြားကြား တက်အားကြွကြွ လှလှမယုတ်
အားအင်ထုတ်ကြကုန်လျက်၊ ဧတံ- ယခုဟောဖော် တရားတော်ကို၊
သုဏ္ဍာထ- နာယူမှတ်သား ဆောင်ထားကျင့်ကြံပါကုန်လော့။ ယေ-
အကြင်သူတို့သည်၊ သုတ္တာ- ညစ်ကြေးကင်းဆိတ် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဆိုပိတ်
တတ်ငြား နိဝရဏတရားတို့ဖြင့် အိပ်ပျော်ငိုက်မြည်း၍ နေကြကုန်၏။
တေ- ထိုသူတို့ကို၊ ပဗုဇ္ဈထ- လက်တို့အသာနှိုးလိုက်ကြပါကုန်လော့၊
သုတ္တာ- နိဝရဏတရားငါးပါး လွမ်းမိုး၍ အိပ်ပျော်နေခြင်းထက်၊
ဇာနည်တံ- ဣန္ဒြေငါးပါး ပွားများခြင်းဖြင့် နိုးနိုးကြားကြားနေခြင်းသည်၊
သေယျော- အလွန်အကျွံ အထူးမြတ်လှပါပေ၏။ ဇာနည်တော-
ဣန္ဒြေငါးပါး ပွားများခြင်းဖြင့် နိုးနိုးကြားကြား တက်အားကြွကြွ လှလှ
မယုတ် အားထုတ်နေသောသူအား၊ ဘယံ- ကြောက်ဖွယ်လှန်ရေး
ဘေးဟူသမျှသည်၊ နတ္ထိ- မရှိရိုးဧကန် အမှန်ပင်ဖြစ်ပါပေသတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

“လမင်းပုံနှယ် ဂုဏ်ဖြိုးကြွယ်စေ”

စန္ဒူပမာ ဘိက္ခုဝေ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမထ သံယုတ္တနိကာယ်-
ကျမ်းဝယ်-အလာ ဟောမိန်မှာတိုင်း မဆိုင်းရွမျှော် လမင်းပေါ်ထွက်
လဆန်းပက်၌ ဖြိုးလျှက်တိုးတက် လင်းရောင်ထွက်ဖြာ ပုံပမာသို့ ဘာဝနာ
ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းဝသီ မြတ်ယောဂီသည် ကျင့်သီသွယ်သွယ် ဝတ်ကြီး
ငယ်နှင့် သင်ဖွယ်ပါဠိ အထူးသိရာ သတိပဋ္ဌာန် ခြောက်တန်ဣန္ဒြေ
ငြိမ်းစေစားရာ နိုးကြားရာ၌ ကောင်းစွာစိတ်ထား လွန်တိုးပွား၏။ (၁)

လ၏ဝယ်ရာ ကြွယ်တာရာပေါင်း ခညောင်းအထူး လွန်ကြီးမှုမှ
သို့ ထူးကဲနှစ်ခြိုက် အားအင်စိုက်လျက်။ (၂)

ညဉ့်၌လှည့်လည် လမင်းနှယ်သို့ သုံးသွယ်ဆိတ်ငြိမ် ပူမရှိန်
တည့်။ (၃)

လအိမ်ဗိမာန် တံခွန်ဖန်သို့ တံခွန်သီလ လွင့်ထူမှလျှင်၊ (၄)
တောင့်တတောင်းပန် ဆန္ဒမှန်ကြောင့် အလျှံရောင်ဖြာ လမင်း
သာသို့ ဖကာတောင့်တ ပင့်ခေါ်မှလျှင် အိမ်သို့ဝင်လျက်၊ (၅)

(၅)အင်လနှယ် ဂုဏ်ဖြိုးကြွယ် တင့်တယ်ရောင်ဝါလင်းစေသော်။

(မိလိန္ဒပဉ္စာ)

လမင်းပုံနှယ် ဂုဏ်ဖြိုးကြွယ်စေ

စန္ဒူပမာ ဘိက္ခုဝေ ဂုဏ်နိ ဥပသင်္ကမထ သံယုတ္တ နိကာယ်—
ကျမ်းဝယ်အလာ ဟောမိန့်မှာတိုင်း မဆိုင်းရှုမျှော် လမင်းပေါ်ထွက်
လဆန်းပက်၌ ဖြိုးလျက်တိုးတက် လင်းရောင်ထွက်ဖြာ ပုံပမာသို့
ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းဝသီ မြတ်ယောဂီ သည် =ကျင့် “သိ”
သွယ်သွယ် ဝတ်ကြီးငယ်နှင့် သင်ဗွယ်ပါဠိ အထူးသိရာ သတိပဋ္ဌာန်
ခြောက်တန်တူခြေ ငြိမ်းစေစားရာ နိုးကြားရာ၌ ကောင်းစွာစိတ်ထား
လွန်တိုးပွား၏။

- ၁။ လ, ၏ဝယ်ရာ ကြယ်တာရာပေါင်း ၁,ညောင်းအထူး
လွန်ကြီးမှူးသို့ ထူးကဲနှစ်ခြိုက် အားအင်စိုက်လျက်၊
- ၂။ ညဉ့်လှည့်လည် လမင်းနှယ်သို့ သုံးသွယ်ဆိတ်ငြိမ်
ပူမရွှိန်တည်း၊
- ၃။ လအိမ်မိမာန် တံခွန်ဖန်သို့ တံခွန်သီလ လွင့်ထူမှလျှင်၊
- ၄။ တောင့်တတောင်းပန် ဆန္ဒမှန်ကြောင့် အလျှံရောင်ဖြာ
လမင်းသာသို့ ဒကာတောင့်တ ပင့်ခေါ်မှလျှင် အိမ်သို့ဝင်လျက်၊
- ၅။ အင် လ, နှယ် ဂုဏ်ဖြိုးကြွယ် တင့်တယ်ရောင်ဝါ
လင်းစေသော်။

(မိလိန္ဒပဉ္စာ)